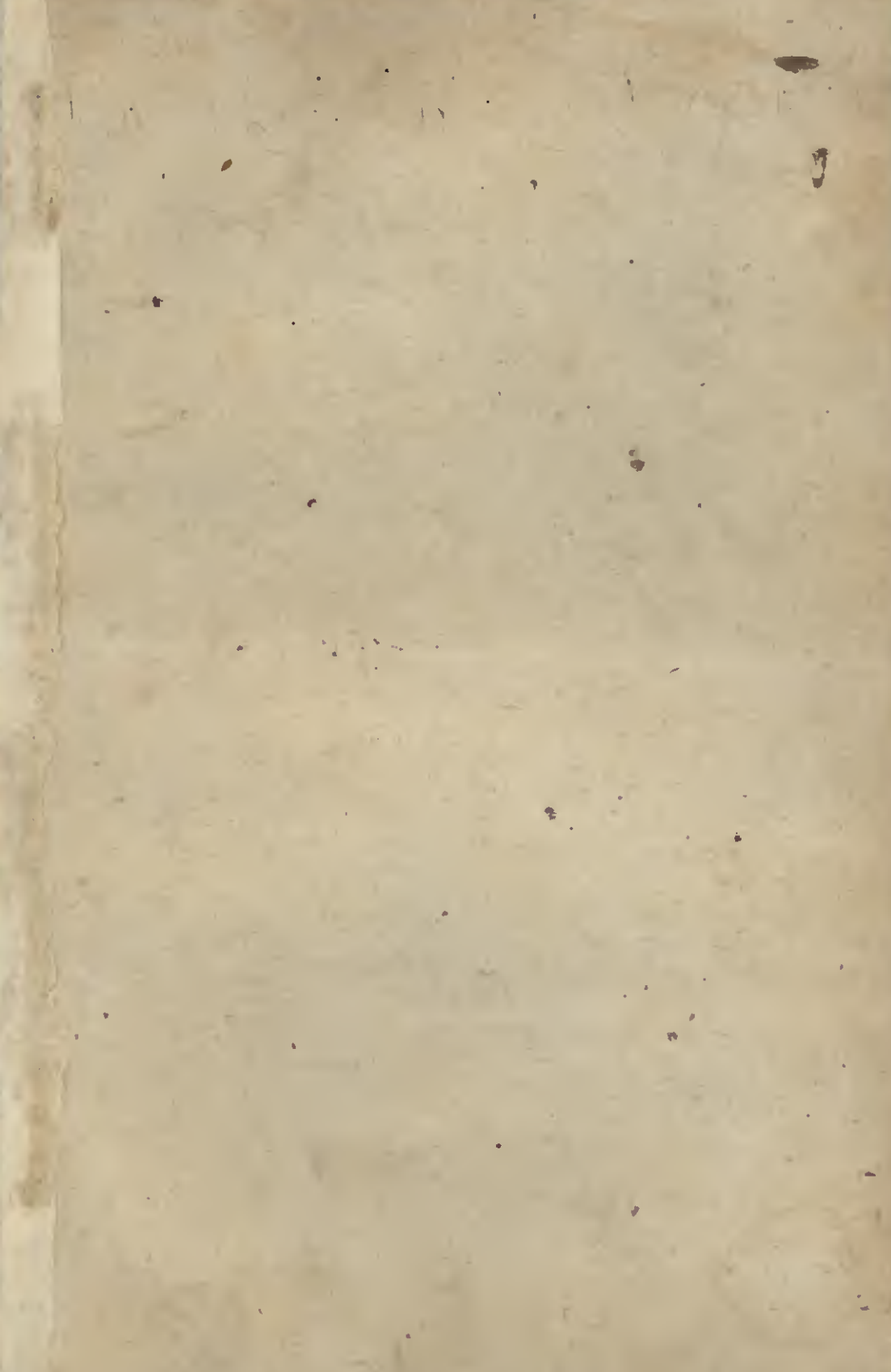

شاهنامه هند
منش مولچند کما

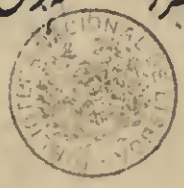
بزرگی او سی را ہی بگمان
 همین ہی سیه لازم کریں ند بی
 دوقادری اور مان قوی و سنگاه
 سیه ہی قدرت کرد کار کریم
 کری نعل و سبک گو کی پاپ
 سیه ہی قدرت قادر ذوالجلال
 سیه ہی قدرت داور محکون
 جهان او سی ند کیا آب بر
 بیان او سی قدرت کا کسی ہون
 نجات بدہ کروای منشی اب

کہ خالق ہی وہ اور دوزی ران
 رواں کو طاعت ہی خلاق کی
 خداوند مدد خداوند ماہ
 کہ بقطرہ آب در یتیم
 کہ قدرت خالق احتساب
 کہ بارسی سی آسن بوزر کی سال
 کہ قائم ہی شفق ملک طلی سون
 رکھی خاک سی سیه نیا آب بر
 زبان ملائک ہی قاصر ہی بیان
 برادر دل کام جان کر طلب

نجات

پر گندہ دوزی ہون من مالہ
 دنون کی سیه سختی فی حاضر گنا
 کہون کیا میں اب کس صورت ہون
 جو سبب جو جی تو ہی ہی سزا

پر نشانی دل ہی شام و نگاه
 کہ میں سخت جیستی تک انیا
 کہ قرار ند عورت میں ہون
 کہ ہون میں کنگار اہل خطا

نه مجھ سے باہمی کچھ اور کام
 اگر وہ سہ عامی کنگارے
 طوف بری عصیان کی منت نظر
 رہ لطف سے بخش کئے گناہ
 عقوبت سے محکوم رہی تو بخش
 فلک برسر کبوتہ و خگ تی
 مجھی بخش فروری اب روکار
 امید کرم بخش ہی ہر زمان
 یہ پیشگی ہی عوف بانی نثار
 بر لبان ترکہ فکر فروری ہی
 مراد دل زار بر لاشیات
 قرین اجابت ہو میری دعا

رہا میل عصیان مجھی صبح و شام
 دلی تو ہر حال غفار سے
 ملے امنی لطف و کرم سر تو کر
 کہ ہون میں تیری الگی اعتراف
 میرا کام دل بالہی تو بخش
 مدد کراں قافیہ شک ی
 دکھار دی ہر روزی ای روکار
 کہ روزی رسان ہی فروری سان
 مجھی امنی کر لطف سے ہر روز
 مجھی بخش عیب بکراں
 مجھی امنی نعت سے کرامت
 شہابی ہو قابل میرا دعا

نعت حضرت عیسیٰ علیہ السلام

کرون اب میں نعت نغمہ رقم
 مسیحا رسول خدائی کرم
 کہ ہی آسمان جسکی زیر قدم
 جب خداوند عرش عظیم

دہا
 دہا
 دہا

دوه پاکزه پیدمايون لقا
 دوه عیسی فرستاده کردگار
 خداوند اعجاز را ای ستمگو
 خداوند انجمن عالی خباب
 چهارم خاک حکای جلوه گاه
 دوه مرتزی کسی کون جسد
 کمان تک تائبی اسکی سلا

بیخ شاه جم جاه خود بکنیزستان جابج شاه بادشاه انگلستان

سدا حکمی اقبال بی هم نشین
 جوی لایق تاج شاه نشینی
 شاه انگلستان خود نوزمان
 شهنشاه جابج شاه نامور
 خدایی بویختن اسکی اقدار
 کبوتر طهورت دیو بند
 فریدون جهاندار ناغزو جاه

بیخ حکمی دولت بی دایم فرین
 سرور او رنگ فرمانداری
 ده شاهستان خود خردون
 جهان بادشاه خرد و بحر و بر
 کمان کوزه تناسف زینهار
 نوجوه شاهنشاه ارجمند
 هم و کیفیاد اور کاروس شاه

وہ کنجھہ و شاہ اور سیاب
دوار اور اسکندر نامدار
نورانی سدا زرہ جاگری
گرماندہ تی سب دھون ننگان
بہ ہی خسرو نامد از فرنگ
فرنگ ہی قصہ من ہی صفا
دلالت ستانی کی ہی اسکی دھوم
ہو اتنا ہی شاہ جن بر جن
بہ شاہ جہان ہی خداوند روز
حضور اسکی زور اور ان ستر
سماہ حمایدار و اللہ کتر
بر ایک ملک و سرکشور و شہر
خارج اسکو بہن من یک شہر
سجادت کاشہ کی بان کھی گیا
سحاب کتر بار وریا و کان

وہن جہان عالی جناب
جان بن جواب ہوتی وہ شہر بار
شہنشاہ جارج کی فرمان برٹی
حضور شہنشاہ عالم ستان
مسخری اسکی دیار فرنگ
بہ ہی مہت کشور کا فرمان روا
شہر روم کا کانی ہی روم
سواتک خط میں ہی حضور
دلیری کار اسکی جانیں ہی نور
نصرت میں ہی اسکی دریا و کوہ
کھی لبت سسی تاف کی ہی کتر
روان حکم ہی شاہ کا ورن
جہکاتی من بیان سر کو و ماندان
ہن اسکی ہم چشم ہی دوسرا
دل دوست کو اسکی بھی گمان

جان ادرد

جان پرورد عدل کسری پیه
 جان دادوسی اسکی ابادی کا
 نین محکوماب بان زمیندار
 بسلامت که کمن خط مجربان
 تو بزرگی کوندر شا کبھی
 ای شمشاد آفاق گبر
 کزین جاگری اسکی خراج برین

کم کسرو خلق پروری پیه
 جان اسکی الطاف ششوی
 که لوهت پس ششاه کی بشمار
 نظامی و فردوسی کندوان
 بیه بتری منشی دعا کبھی
 جانین بود ایم باج و سیر
 مشخ بود دست روی زمین

مجمع نواب معالی القاب خلیفہ کورنرینا اور

کورنرودہ کلنتہ کا حکم دران
 کورنرودہ نواب عالی خلیفہ
 کورنرودہ فرمان دہ نامدار
 کورنرودہ اوند سیف و قلم
 جہانین نین او کھامسہ کوی
 بیه توای کرسی جب جلوه گر
 فلک اسکی بیه لکشان کی عصا

کورنر سزاوار اولاد سیران
 سہ سہ فرزان والا خطاب
 کورنر امیر و بلند اقدار
 کورنر سیدار انجم چشم
 نین شانین اسکی تروی
 جگتا نین ندر پیر جرح پیر
 کزی بوداری ای اسکی سدا

پادویه کرال روشن بی
سید و ناموری که میرد وزیر
مانام او سکا کدو سوزی
کری نملسان سکرگی کوی کر
جهان جادوی پیه فوج کنورشا
اگرستم و سام داسفند یار
مغال نمون یک بادده که بان
پیه بی ملک بخش پیه بی ملک گیر
پیه مصروف بخش من بی صبحم
ارسطوی دوران بی دانای در
جهان ابر برسی زیر فلک
بر اسکی سحاب کرم سی سدا
لغاه خات سی پیه نا جو
جهان اسکی بی فیض بی کامران
که پارس سی آهن بوگر استنا

که حلقه بوش اسکای ماه بی
شب دروز من اسکی زبان بزر
همش ظفر مند فرور بی
طرح شمع کی بو قلم او سکا سر
دوان نصرت وضع بو مشور
زرار آدین یکد سوران کار
اگر یون تودی بی بی بس انی جان
پیه تون صفت سمن سن منظر
سدا اسکوداد ووشش شی بی کام
سحاو کرم من بی کلبای در
نوعلم بود دیده بی سپه شک
بر ایک جاپون پید او رلی بیبا
کری بی تل من بی کیمار خاک کو
غرض راست بی قول و مشور
توفی الحال بن جایی شکل طلا

کری اعلیٰ بوسنگ کو آفتاب
کیا جو بسی خرخ نی با یال
جب یابو خشنیده و نعل دور
اور اہل نرکای جو رہنماں
تو بہر جیف ہی زیر خرخ کن
بہر شہ نامہ منشی جو ٹوٹی کہا
نہ پہنچا اسی بوی کلکتہ آہ
عبث اتنی مدت سہل کیا
بہر شہ نامہ میں گور تر شتاب
مقرر بر آوی تری آرزو
بہر ہی قدر دان سخن بگمان
غنی بہر کری بخش کر بگلو گنج
بس کرو جا پر سخن محقق
ہی پہر چہاں بعد اقدار

گدا کو کرین خسرو اکاماب
وہ بود سنگری ہی اسکی نال
تبدلت کا جو کری کینہ پر
نہرور کو دی نعمت تعاس
ہی ہی نامی ناکام اہل سخن
کین کو کمار رختہ میں بنا
وزنک تغافل کو دی تونی راہ
براب ہی بہر بہر کہ بہر خدا
تو رسال کرنا کہ ہو کامیاب
کہ اس نامور کای علاج تو
کف جو داسکای گور نشان
مبدل ہوا رعیت سی ابدت سنج
کہ حقیق ہون بخش فر جلوہ گر
زمانہ معاون فلک کو دی بار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَتَمَّ بِہِ

سینه نامه حمد خدای کریم
چهی بخش فرمایدان بی دوی
کبی وی فریدون کووه دستگاه
کبی تاوان کو بخش ده زور
جن دو پوانان دهور پری
کبی اوستی قدرت سی بد اتمام
لمند اوستی حرخ برین گوگیا
کیا اوستی بد اسیه بالادست
عجب اوستی قدرت بخشان بی
پرستار اوستی ای ربک مدام
جباب اوستی بدهای دم زرها
کسا نازه باغ جهان طغیانی
چن گوگیا سوسنی سرفراز
جهان داری پاک پروردگار
خداوند کون دمعان بی دوی

که ی کرد کار و عفو را در رحیم
شهی بخش با نشینان بی دوی
کری گاه چشمه کووه ستاره
سیمان کوگای کری مثل مور
به دمه اور زهره و شتری
نشان بی بوی گو بود اتمام
فراخ اوستی یکسر زمین گوگیا
زبردست دنیا من اور زبردست
عیان اوستی برابر از منان بی
کرین ذکر اوستی سنی نام و عام
رکبی لوح ذکر اوستی اور زردان
بنای سیه کل اوستی بر زنگ سنی
سبار و خزان سنی کبابی نیاز
پرستار اوستی من است تا خدا
نگهدار طبع جهان بی دوی

کیا نہ شیرون کو اوسنی کی بی بی	دیرون کو اوسنی کی بی بی دیر
تو پیر سنی تو می کیا کر سنی	اگر وہ نہ بہت زور دی
میغون کر دی وہ دم من قوی	گدا کو وہ چای تو دی سردی
قوی ہی خداوند است و ملند	تو انای وہ آب اور زور مند
تو اوسکا پو خورشید شان خود	ذرا اگر کسی پر تو لطف الہ
اوسنی تاب کی کری ہر خوار	وہ بخشی جسی عزت و افتخار
مذلت نصیب اوسکی بود تیرین	گرفار ہو اوسکی جو قدر میں
ترا وہ ری خاک میں ناگزیر	سہ مقدور کسکا جو دوستیکر
کسی کا نہ کچھ کام زنتار ہو	عوض وہ نہ جتک مذکور ہو
وہ سب کای باری وہ دوستیکر	گداؤتہ اوسکی میں فرمان بزر
کشاہ و گدا کای حاجت روا	تو اب منشی اوسکی ہی کرتی
نصرہ کنان اور شاجات ان	تو ہو اوسکی در گاہ میں ہر زمان

شاجات پنجاب باری تعالیٰ

سندیدہ دور افلاک میں	میں افتادہ بار ب سرک میں
درا ہومد گار میرا بیان	تو ہی دستیکر اور باری رسان

ستای بی اب گروش نورکار
بیه بر تانین بخت برشته آه
بنین بی تویی اور فریاد رس
نقاه گرم مجید بر کر با خدا
وزار تر و نازه بلوغ مراد
دکناب سار کل آرزو
کنکار خون اور عصیان شعار
عقوت زکمه مجید بر کر زودا
کنه بخش مبری که بین نده خون
مجی امی در کی سواد در
بنین اور کجه خواش دل سان
که منت کس غیر کرگز بنون
نور گاه سسی انمی کر نامراد
جانین ز که دل بر نشان مجی
تو خلیت خاطر اب مجو بخش

مجی خوار رکتی ی میل و نثار
بیه رکتی ی سرشته و شام نگاه
تویی داد خوانان گای دسترس
مجی بند بچ و الم سسی چندا
میرا کر نور روشن چراغ مراد
بلا محکو جام مل آرزو
ولی تویی عفار و امیر کار
میری مال بر رحم کوما خدا
بر شده خون اور سر افنده خون
دکنامت تو ای داور دلوگر
دکن تمنای بیه بر زمان
یز ایک بر خون جان خون
مرادین میری دی که محکو شاد
ز کجه فکر روزی سسی مران مجی
میرا کام دل زور شب محکو بخش

بنشان

چراغ خردوسی منور تو کر	شهبان دلو میری سرسبز
درد دانش و کور و عقل و بی	مجی اپنی کجمنه فیض سستی
معانی شناسی کی بود نگاه	میری طبع بوکلمه دان باله
شناسی دلها محکوم راه سخن	مجی بخش تو دستگاه سخن
زبان کور می کر قطع البان	میری خانه کور تو کورشان
بخت محمد طفیل رسول	الی میری اب و حا و قبول

بیت حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم

نای محمدی درد زبان	نه کون شک غیر سی برودان
فلک جکی اکی جکاتای سر	ده ختم رسل سردر نامور
سید نوبت کاوه آفتاب	سردر زاران عالی جناب
برافروز اسکای داعی علام	جهان جکی دین کی ہی روشن نام
رسول خدا سید انبیا	سردر زان احمد مجتبی
سیان نه دهر روشن چمن	خردمند دانشور ولی نظر
مخمسه خصال او ز فخرده تو	کورا می داناد دل در پست کو
بم وجود و خوش خلق عالی تم	سحاب سخا و محیط کرام

وہ مدحتا تب آوج جلالیل
فروع جنان نور ایمان و دین
بیتھ کنایان بروز جزا
فرار زدہ رایت سردی
وہ ہی خاص خاصان بروز کار
قدم اوسنی معراج پر جب رکنا
سیدین کی ہی خوش نصیب
میر نواح کو قرب حضور
تخلی یمن جیکو اہل بھین
خدائی اوسنی فخر انوم کیا
بہشت اوسنی با بقاء رفیع
کرامتی دہشت ہی نشانین
کردن اوسکی اصحاب کربان
الو کہ عثمان و ملا گرو
کرمی اب جو اوس کا کہہ بیان

وہ سرد سرد فر از باغ کمال
وہ شمع شبنان نور بھین
کشایدہ عقدہ بدعا
طراز زدہ لوح معجز ہی
کہ جسنی کیا دین کو انوار
نور بدعا اور معراج کا
ہو اکام زن دمان خدا کا جب
نظر اوسکو آیا وہ ماندہ نور
سوری حسی زبان و زمین
سرافراز ممتاز عالم کیا
ہوئی جکی نشان عالم مطیع
عرق اوسکی اولاد ہی نشانین
کہ میں حسب عرت و فخر نشان
عز اور علی وہ شہ ناموز
نظافت علم کی نہ تباہ زمین

دعا پرسن گوگردن مختصر
 بین اور یاد رویا مصطفی
 کشکار چون من بروز حساب
 بی منتی نهار ہی کسے غلام
 مرج ابو نصر معین الدین محمد اکبر شاه بادشاہ باد غلامی خداوند ملکہ
 لکھ ای نامہ اب مدح شاہان
 جاندار اگر نشہ بی نظر
 فرزند نورشید آوج ہی
 مایون خصایل نشہ نامور
 جانان دین پرورد حق بزود
 محبت کی ہی پید فرودین سنی
 شنادری در نامی عرفان کا
 گرا نیار می حلیم کا گیا جان
 فرودن شفقت و خلق محبت بلند
 خدیو زمان شاه عالی تبار

بہی عرض میری کہ شام دگر
 مری دل کا بر لاؤ تم مدعا
 میری کہ تو تم شفاعت شہادت
 گرم اسپہ اپنا رکھو صبح و شام
 شنناہ جم جاہ صاحب فرات
 خدگوند تاج و کلاہ دسریر
 کرامی در درویش شہادت ہی
 محبتہ شہیل فرشتہ سپہ
 حقانی سنو شاہ والا شکوہ
 مروت ہی اسکو صفا کیش کی
 دل اسکا ہی مثل گدیر صفا
 نوجو کی ہم سنگ کوہ کرن
 مروت میں کیا نشہ ارجمند
 شہ دادگر خسر و امامدار

جهان پرورد کام بخش جهان
ورد دولت شاه عالم سناه
بن کام بیان بر کسی کی شتاب
سپه ده بارگی که امیدوار
سعادت بن و یکما تو بجز حساب
لقب جو سلطان و الله گد
اگر یکم بودمان بران کسی خطا
جهان سرکان بودن سجده
جسکای بیان جو سر زکسار
نه نه زبته شش موتا کبھی
کو اکب بن سب اشمن کی گواه
عطار دی منشی حسد ار کا
جو بیان مشتتری گرم غلت پوی
نه کیونکر و زمره کو بیان نشان
زجل نی غلامی جو کی اختیار

هم سر قرار این کس بیان
فقر و غنی کا ہی امیدوار
بیان لکی بر کوی موکامیاب
نه محمود بیان کسی گیار شمار
حضور او کسی نخلت کسی حق
کد بار رستهای چون ابرتر
کرمی عفو از روی لطف و عطا
دهی آستان قدو زمان
تو جرح برین نی به بابا و قار
اوشنا نماند کراسکی تو جرح ملی
که مشعلی اسکا ہی خشنده ماه
سپای ای میرج سرکار کا
توده کامیاب سعادت پوی
کدی نه سجان من چاکر بیان
تو یا با فلک بر بزار افراز

بمطابق

پیه لطف شمشاد عالی خباب
 جو دشمن می گوید عذر خواه
 شمشاد کی اوصاف من بشمار
 گری جو بیان وصف شمشاد زمین
 سیه منشی کی می آرزو ز زبان
 که بار شمشاد است او ان ری
 ہی اسکی شمشیر کورستان
 جهاندار اگر آید نیرودی جنت

فقط دوستان کجمن کامیاب
 گری اوصاف ان شمشاد زمین
 من ماب کلک زبان زینهار
 و سخاوری با جا رخم سخن
 ہی ہی و سخا اسکی و روز زبان
 ترا لطف و اتم گمنان ری
 نه خاک خون خون شمشاد
 عیش جهان من جو با باج و جنت

تسبیح لطف کتاب کو پوریا

عزیزان متی شناسن ایروز
 ہم محفل از اتمی سنگام شب
 وہ مجلس متی شکر مبارک من
 فوادج کا ہی جو مذکور ستا
 کہ ہی شمشاد تماش کتاب
 ولی بر یک کویسہ زمین

کہ تامل فو روز بہت فرور
 مسیات تماشان عیش و طرب
 بر ایک طوط تماشاد کہ شعر و سخن
 تو بد کسی فی بیان یون گنیا
 عیش نظم و کلمت ہی با آب و آب
 بہ تارخ مروح زمین بر کسین

توکل که مرد سخن سنج است
لکبا نترس من بسخه مختصر
به شمشیر خانی ده مویوم می
به شکر بر او میری مهربان
که زور آورد کفاحا نمن می نام
به یولی که ای منشی است نامه بود
مریت کرد نظم مآب و تاب
ده سلطان که بی سرفراز جان
چراغ شستان سلطان تبر
خدائی حبشی شاه البر کیا
سنا به سخن جیب با صد طرب
بوامن دل در جان سی مضر و کار
بجز نقد اشعار شام و سحر
توکل کا طار نو ایک تصور
ده شمشیر خانی نین داخل نین

کیا ترجمه اوستی شمشیر کا
که احوال معلوم مویوم سب
تمام اوستی احوال مویوم می
سخن فیم و آشور و کلمه دان
بخلق بسندیده مشهور عام
تم اب ریخته کی زبان من لکبو
نام شمشیر گروون خباب
ده خاقان که بی باج شمشیر
هماندار بخشنده و معل و دور
خداوند او زنگ افسر کیا
دوین کرکی شمشیر خالی طلب
لکی نظم به و کلس و آبدار
نه تنها محکو زینهار فکر و کرا
کئی درستان جابن جو ضرور
دلی بی شمشیر سب نین

معانی شناسان فرخ نداد
 بوی سندر اس نظم کوشاکام
 که والد بینه نامه و لید نیز
 بجای جوون اسه گوزن تاز
 چوشی فی آغاز نامه کیا
 توانف فی لری دعاقیت سام

سخن شنایان با دین دواو
 ره منضغی کسی بیه بولی تمام
 بهت خوب ی کله ی لی نظر
 که ی بیه تمام شه نامد آرد
 بخشش ثیا سال تاج کا
 کتا بویه نامه بخوبی تمام

آغاز شنایان دواو اسلطنت کیورث

سخن سنج فردوسی او شمند
 بوا سی جو بوی کتورث
 سد آوره بین بناده سکن گزن
 سلالت اوس شاه کاکل
 فیه بنا حسن بن غیرت اقباب
 کیورث کاوشن اکب دیوتا
 عوض کجه اوس دیو کا پیا
 بیه بی یوسف مری که کر حکم

بیه کسای زیر سید بلند
 شه دواو کتورث
 مجرم پوشاک تنی کجه بین
 خردمند مثل بدر نامور
 عزیز دل شاه عالیجناب
 اراد اواوسی اوسی تانجک کا
 بدرسی لغانی ای نامدار
 فوجا دین کیورث کی خجک کو

سنا او نسی جب میدان سپه
کیا او سکو دین او ان پویشی شاه
سیامک فی خدمت سی پیر خبر
که اب حکم کا خون بن آمد دوار
کیومرت فی اوسکو حضرت کیا
جودہ بادشہ زادہ جنگ تو
تو برات سسی پختہ دیو بی
سایک تو از زم که من سلاک
فکاک پویشکی کی گهای شکست
حضور کیومرت ای دیوان
سایک کا یکسال نام رکھا
سستی بعد اوسکی ایک کو اجنت
کہ بس اب صوری تو را حشار
درار کنه تو دلو قرین خوشی
منظر تو ہوا کا بفضل الہ

تو دیو بی قوج اوسکی مراد کر
کہ نام کیومرت سسی کنیہ خواہ
کیا جاکی عرض حضور پیر
جو بوحلم جاوین بی کار زار
بہت اوسکی مراد شکردیا
تو ایچہ دیو بی رُو برو
نہ برگز تو شی دیان رہائی اوس
بلا جسم اوسکا تہ خون و جان
سدرین فی کنا سبکست
کی شادہ فی شکست خنن دیوان
دل دھان کو اینی بر غم رکھا
تو اوشاہ کو یون جان راز پ
زادہ شوخوہ گر زینہار
کرات جاکی دیوون نہ شک گشی
دلیرانہ دیوون سسی تو کنیہ خواہ

دیو پندک

زمین دیو نامک سی پاک کر
کومرت کی حب سنی یہ نڈا
کیا اپنی لڑائی فوج کو
سیامک کا ایک پونٹک بنا
دلروہر مند اہل و تمیز
کیا شاہ فی اوسکو سردار فوج
دزد و جرنڈ اور سر جانو
کومرت کی سائے بہت نام و در
جو سہا یہ شکوہ و توہی
بی رزم شایستہ نامدار
جو اگر کم بازار رزم و سیز
تو بس گرم کین رو لاور تو
ہوی دیو حاضر و دو دام سنی
نزارون ہوی کشتہ چہنہ لیل
کومرت کی ہائے سنی پور ساز

رخ دیو کس س تہ خاک کر
تو پشاد ماتم کدہ سنی او سنا
تو سائے دیوون کی سہ جنگو
کہ سہ نانا باوس و فرنگ سنا
کومرت کا خان دول کی عزیز
روانہ ہوا ہر وہ مانند موج
سہ اپنی منطیح شہ داو کر
روانہ ہوی دیوان سنی سر بدو
ہوا کی سنے کی مقابل ہتی
وہ لایا بہت شکوہ ساز
ہوا ایک بر با دیان رستہ سیز
تو مغلوب دیوون کا شکوہ
حقارند کی کی ہوی نام سنی
ہی جنگ کی ہر نہ جس سنی
تو کشتہ چہنہ اہل و ساز

غرض کج و دو اور دو بی
کیو مرتکی فتح شامل ہوئی
کیو دشت شاہ جہانہ حاصل
نور خذہ عالی و ابعد از ان

مواقف اور او سکات کد سہی
نمای دل او کی حاصل ہوئی
جہانن رہا طمہ ان تیس سال
وہوشک زمان روانی جہان

اول سلطنت ہوشک

ہوا ک ہوشک فرورخت
جہان بزوری اوستی کی مختار
جہان داوستی او کی آباد ہوا
کیا اور سہ کام فرہنگ سنی
سپاس خداوند لایا بجا
کہ آتش ہی نور الہی تمام
جاندارنی پید بہ آئین نیک
کوئی سہ لایا وی آب جو
بجز پوہ وغیر برک شجر
شان اوستی دی رسم نام طعام

لصد فرضی مالک تاج و تخت
کیا عدل و انصاف پیل و ستار
تہا نام کو نیم مراک شاد ہوا
کہ آتش نمودار کی سنک سی
سہ ارشاد ناکد سہی ہر کیا
کرتی خلق آتش برستی مد نام
مرتب کیا جشن نامہ ایک
بر آئین و عجب و طرز نکو
ہوشک تہی تہ خورشید
دل مردمان کو کیا شاد کام

گوارا لہی

سور اور شرافت اور پوسین
جہان میں بیدار کنی کا پندر
چل سال باوا و دوالش رہا
جو عمر او سکی آخر پوی بعد از

کیا او سنی بیدار روی میں
کیا او سنی ظاہر نہ تھا بیشتر
جہاندار و شہساز زمان دور
پوشا شاه طومرت زمان دور

احوال سلطنت طومرت

وہ طومرت شائستہ از محمد
رعیت نواز اور نھا و دیگر
تمنا می خاطر می بسود خلق
جوئی محمد میں او سکی دانورا
کہ تدبیر بسی کرو کوئی اب
بہر آخار زمان بشم افی کوئی
سیدوس اور زہ سامی باز
گرفار مردم کوئی
شہ خلق پرور کاتنا ایک وزیر
وہ قید یکدن کی ایک دی کو

جسی خلق و عالم کی دیوبند
نہا کام خرد او شام و بحر
مرا و دل باوشہ بود خلق
بہ او سنی گمانی شاہ جهان
کہ بود خلق منفعت روز و شب
کہ بوساک مردم کو کافی کوئی
بعید شستہ گردون فراز
وہ سبکی سکارا کلی سر بر
خردمند و ناما و روشن حیرت
لی آبا حضور شہ ناما مجو

دوین دو غیرت من ای نام
فرام ده ای لی رزم شاه
جو سر کرده دیو بنا فوج کا
صف آرا او در تی ده جو خوارو
بهم خلب جو رو شک بو تی
ده خوشه کی حب مقابل سوا
بک گرز تو را بر سر کینه خواه
بی زنده میدان من جو اور دیو
پیرام رزم کسی جو فوج باب
کو قتل دیوون کو بیدنت است
اگر بودی جان بخشی ای تا جو
بذر انکاشه فی به انکاش
شسته کو کنا سکنایا وین
شسته لی ای سال کی داوری
پس بنا جو شید طو مرت کا

کیا غم رزم شسته نیک نام
ایدرسی نوات شاه لی کینه خواه
سوادس دیو برکش کا غو نام
ایدرسی ولیران کسان خدو
بزارون حدان کی دمان شستی
توغو کاشن شاه قائل سوا
دلنای عدم کی دوین او کوراه
اوین قیدر کی ده کسان خدو
کیا حکم ت شاه لی نون شبات
لگی گنی تو خوار و دیوان است
توسکلا وین عم ایک طوم منر
ده لای دوات و قلم شستی
ده حرفون کا پده تاپا وین
بی او سکی مملوم دیو و پرتی
بوالعد او سکی ده فرمان روا

جمادار

حوال سلطنت حمید شاہ

خردمند و انشور و ہوشیار
 سیدار اقلیم فرمان و مہی
 بر ایک شاہ تہا او کا وہاں بدیر
 اور اقبال دوست سی تہا میند
 سداظن بر او کا لطف و کرم
 فراست سی بر چیز کار سمون
 کیا شاہ حمیدنی اشکار
 زہر جوش و تیغ بر کشتوان
 بوی اس جہاں کو بدایہ
 اور او اس جاہاں کو ان تیغ
 بو اور بوی بر معان کا مین
 دیا اور کیا حکم بہ بعد از ان
 ہمیشہ غرض ہم زیاست و
 کہ ہم طرز و نقشہ معانات کا

جہاں در حمید عالی تبار
 خاوند او زنگ شاہ منشی
 دلیر و قوی زور آفاق گر
 سچا عن بہت قوت بہت بلند
 بان سی فزون او کا جاہ و چشم
 نر مند آگاہ دل و دہن
 فن بارہ بافی اور کشت کار
 فرود خرد و با برشم کان
 بوی عمید من اسکی بدایہ
 زراعت کی کابل زمین شہی جان
 کیا نہ فی بروم کو مسکن گزین
 سر اور بر شخص کی بر معان
 کہ ان اس معائن بہت کرد
 پیر و پوون کو اور شاہ و جون کیا

کسا و پیمان مردمان کو تمام
بواجب که حکم شده نماید از
دو جام او زهر و الوان و کاغ
نمایی که خشت او رنگی
بیت و کت او شست سوار
هر کس تحت شسته فی ایت کیا
اور او شست بر شانه نام
کی حکم نماید بر دوش او
غرض دوش بر کسی بودی
سجده مان ایلام من بشون
شسته فی شنی بی تاری
رسال کای جو روز نام
حب آماده نور و عرش
سیاهی دین و نام و مان
جن و انس و پود بری کو تمام

که گرنی بکن سب عمارت کا کام
بوی و نوت و دین مشول کار
ناه و گزند و بلند و فرسخ
طردار و محبت بر کسی
سر ااطاف شرا اما سار
بیاوت و کور مرست کیا
بی تناسد او مردم و شاد کام
بروی بودت کولمی اطلو
جهان طامنا شاده و تنگ خشت
نه شاد و این اندک خشت و فون
محیط جهانین سید بیلی نه بی
سواد کفای موجوده شاه رام
حب ایک خشن تربیت و بنا و من
غرض همین که شاد و شاه جهان
گردد خشت شاد و شسته بکنام

عشق زار

بعضی در طلب مصلحت سالک
 بر می خلق آوده ولی خطر
 نه می شغل کونی نه بکار ستا
 نه ستا کوی بر بخور او شکر
 جو کز ری برس شات ری سطح
 تو نشستی کوی عقل و دانش لغور
 بکلیک اینی طرف کی نظر
 تو ایامی جنس جمشید کی
 بجای چشم زجر حرج برین
 اکابر جوئی او کوی کر کی طلب
 تاو که دنیا میں ی کوی شاه
 خداوند اوزنگ افسر کون میں
 جهان کویا میںی آراسته
 خورد خواب آرام اهل حیوان
 شاد و خوشی نموده جام می

۱۴
 رها کمر آن شاه زیر فلک
 ممت خورم و شاد و ساهم و سحر
 کجسته درد مندونه سار ستا
 ری مرکب می دور او شکر
 کیا بی بیان می اب حسطح
 تو شاه کی دلمین بد اخذور
 که جاده چشم می مرا استعد
 که همسر کون میں ماه خورشید
 برابر کوی اینی دیکها من
 به چشمه لایا زبان بر که آب
 که چکی برابر و میر لغو جاده
 جهاندار بخشنده روز کون میں
 حیوان می وارخ بر جسته
 به محبت خاطر مردمان
 میدی می سبسی می ای لیک

جهانن تو اچھے کسی ندائند
ہنن کام بھگو بچہ عدل و داد
شناخت کھٹھندی بہ سخن
کہ بس تو ہی بخشندہ دواوگر
دلی دین سپہر فوجی نردوان شناسا
تو ارحضت اس اسی اقبال و محنت
کوی دن کو دیلی ہی نہ روزند
وہ فرمان بران نشہ زندار
جدا ہو گئی نشہ سی اکیا رب
شہنشاہ کی دین ہی امارا
یقین نہ ہو بس کہ نردوان با
لگی دولت اوس کسی ہونہ ہرتی
جہاندار حمید انجام کار
گزار قہر اتنی تو
ہوا العرض خاک میں تخت ہم

ہنن کوی مجھ سا نہ رہا نور
کہ جسے خلایق ہی آباد و شاو
لگی کنی دالتوران زمین
ہنن اور محنت کوی دواوگر
کہ تھندھی شی ہونا ساسا
نصیحتی اسکی گیتا باج و تخت
ہوی فرد فرماندی اسکی رو
کنار لگی کرنی بی اختیار
غرض اوٹھ گئی دہشی سردار
دوین اوڑ گئی او اسکی ہوش و جا
مقرر ہوا مجھ سے ہی اب خشتناک
لگی او اسکی دولت ہی گہر لگی
ہوا بس تباہ ویرستان قنوار
جہان شاہ سے ہی تخت نشانی ہوا
ہوا جابی خفاک پر تخت ہم

ہونے کی

لکھنؤ کی ضحاک کی داستان   کرون او کی اب سلطنت بیان
احوال سلطنت ضحاک تازی

سید مرتضیٰ تازی تمام
 کہ تہا تازیان کا وہ فرمان ہوا
 ہزاروں ہزواستہ و کاوش
 نہ ہو اون چار ماون کا سر
 یہ کہ تہا اور کا ضحاک نام
 رکھی تہا تازی تہا وہوش ہار
 حضور او کی پیش ہار است کو
 گدازش کی نقل کی انکا
 ملی تہا وہوش او میں بکسر ہار
 ہر اس ضحاک جو عقل سنی
 لگائی ایسے اور ہی
 وہ بولا کہ ای شاہ فرخ شاہ
 دیکھن میں تہا ہون اس کی

شہ کامران شہ مار کرام
 رعیت تازی میں مشغول تہا
 رہی تہا سیدار فرخندہ کین
 غومون کو دیا تہا رلی نظر
 جوان دو لہر و قوی چشم
 ہر جاہ تہا اور ہر اقدار
 ہوا حاضر آئین شکل نکو
 کہ وہ طبع اور بغض میں سر ہر
 سخن تہا کسی کوئی خانی نہ تہا
 ہوا خور و مشاہد او میں نقل ہی
 بان کر طبعی لطیف و قوی
 سخن خوب تہا ہی میں محکوم ہوا
 کہ ہر جہد اور قول دی تو ہی

که جو که کونین گری می تو
قسم کنایه ضحاک فی سبب
سینه بر لور کیا جوتری راز کو
بواجب که آیس من عهد استوار
جو ترانس تازی می ترا پیر
که توی جوان اور تر امان هر
سینه شکلی بود لکوی لکوی سکی دوز
سینه گفتار تو نایسندیده می
بی دین و دانش می خود دور
کیمی شاره اوده فی سیه حاجت
گراس کام سی تواری در گذر
ری تری کردن به بو کند بند
نه خون بر اسکو منظور ستا
سینه بوجها که کس طرح کیمی ملک
گفاینی برده که ای نادر

کوسه سینه راز لولی کلبو
ویا او شکلی گفتار کا سیه حواب
کردن ظاهر امر و فرخنده خو
سینه ایس بود که ای نادر
تو او سکو شتانی کین قتل
سینه زمینده می بختگو تاج و سیر
گفاینی کوسه که ای نیک مرد
نه میزان من دانش سنجیده می
ده بداد کب مجکو منظور
گفاینی ایس نایب ست
سیری عهد سی امی ای نادر
تو جو خوار اور بختگو سنجی گزند
دیکن ده نایب مجبور ستا
بالوی تدبیری خوف و است
سینه کیم کام مشکل من نهار

دو الکر

16
کرون کنده تاوه گرمی حادین
شبه نامور کی کائناتنا
عبادت کو جاننا تنگام شب
کناو دین کنده سر راه شاپ
شبه نامور کونه تنی کجه خبر
گرا شاپ اراده اوس خانه من
بواقصدستی کسی دم من زبا
سرخست مینا بجای بدر
که صد شکر ای شاپ سورتنا
مبارک بختی بخت تاج و کلاه
عل تواری بر لب درور گره
خداوند بخت دو سیم کا
سیر وای باوشا جهان
نیل نفاکونی شام و نگاه
کلید خوش خانه پیر او سکونی

کوا ایک اوس کی راه من
مکان ایک مردون بیت سرا
ده شه اوس کفایتین ازو طرب
سنگار بابک نی ایک چاه
کناو سکوشن اوش بر زبر
گیا حیدر کو تو بن راه من
گنی توت اوسکی رویت و با
ده ضحاک بی رحم بد او گره
پیر ابیس خوات نی تون کنا
پو امیری زبر کسی اب و شاه
میری دانش عقل تدبیر بر
تو بواوشه صفت اقلیم کا
سیر اسر حمان کی بختی خوبان
بیر سنگ خوات و ضحاک شاپ
وزارش سبت مصر و اوسه سکا

خدا اور خرموده مان و بان
خوش خانه خسر و نامور
بگانی لگانو خوشه طعام
وده تار کیش فرمان اورا
لگا ابدن بفضه مرغ و بان
بواکمالی اوسکو بیت و کام
زروی طربش می کی فرین
که ای قوروان شاه فرخ سر
خوش دوسری زور بر شاو
لصد لطف لگت بد زو سعید
وده ضحاک می خب که لگای طعام
زروی غایت کمالون که آب
کیا عرض امس می برتست
میری از زوی بیستام و یکجا
بیرتبه بن کر چه بر اونی

نه می اولون بد اهل جهان
ملاحیت اوسکو تو شام و شو
لطیف اوز خوش دایه طعام
کیمی مرغ لگای کیمی جار یا
خوشش کورولایا نوت شاه جهان
که تا نوز تر خوب و نیکو طعام
بیه شد کاعرض اوسنی دهن
خوشش لگای لگای اسی کل نوز
خوشه جبار در فرخ نهاد
لگای کایا بذل بر ا امید
سناست نوا خورم و شام و کام
جو یکجه جامی محسی که تو طلب
که ای شاه ضحاک عالیهاب
که دون نوتسه من سر دوشاه
اکرتسه کی لطف و غنایات

ای ایا

برآوی برآمد کایا عجب
بیه ضحاک بولا که ای نیک خو
نوارش سی بچو کردن از چند
بیه که ردی کول دوش این
که دوش اینی شتی برنگی
دی حیت بوشی بر دوش شیا
بیه کردار بدگرمی دمان شکار
جاندار ضحاک حیران بوا
کیا چاره دانشورن منسی طلب
پراس درد کا کچه نیام علاج
بیراتی من امیس بد اوا
ده اگر حضور شته نامد اار
بواوه بولکها نضون کا ستا
تری زندگی اب تو دوار
بواوستکی ضحاک بندو بگین

عجبی کامیابی بوا صد طرب
تری و لکی بر لادن من ازرد
که نوام ترا حیان من بلند
بسی چنین امیس کی نی بوس
توشیطان تی اوسیه توردی
بومی دوشن بداد و مار سیاہ
نطسی ده غایت بوانا نکار
بست دین اینی نیشان بوا
لکی کرنی تبر و تجویز تب
کسی کوبی اسکا نیام علاج
بشکل طبیان بیدا بوا
لغانی شتی که ای شیدا
بمن وقع بوی بیدرگز بلدا
خرد جاره سازی من باجاری
لگا کرنی فریاد درازی بون

بیه کنی لگا هر ز روی نیاز
کسب طبع که چاره سازنی تو کرد
کما شاه فی ثبوت کتار
بنین اسی چاره کوی اور نگر
بتری جان کو بترتہ بھی گزند
تیا جو ایس فی تینہ علاج

کہ ای مرد فرزانہ و چارہ ساز
شکلی سسی عاجز و ازنی تو کرد
تو بولا وہ پیر یون کہ ای تاجدار
کہ کون کوی آدمی کا تو منج
سی پیر نہ تو اس قدر دور رسند
لگا کنی تو ایم خداوند تاج

آدن سلطنت ایران بت ضحاک اور اور شدن محمد در سیدن تہنادر

شہر اہل بیا بن کر کوشناضق اور اور ختر شاہ را ہستان و عقد بستن با او

بہ بر ملک کشور میں بھی خبر
رکھی ہی دو مار سیہ اپنی پاس
سہ ست ہوی شاہ کی ویرین
بزرگان ایران کہ چشمہ کی
ہوی پیش ضحاک حاضر سہی
بان رکھی احوال ایران تمام
اگر فوج سرکار جادی او دہر

کہ ضحاک تہا سنستہ تا مور
جسی دیکھ اور تی من بوس
کہ ورنی لگی لوک بر شہر میں
ہوی منحوت ہی وہ شو انگی
کہ حجت ہندی فی بندگی
کیا عمن یون ای نہ شہر تک نام
تو نامتہ آدمی سہ ملک ہی رہے

بہ لگا دینی

سید سنکد و دین شکردان
 ده خمبندی آفتاب نور
 شکست او تنی کنایه حکام
 و افعال او تخت برسم نور
 رمانوی بی حیت همراه هم
 نوا شاه مناک ایران کاشا
 کنی لوک صفا کنی بیرون
 اوسه قید کی بیان لادوم
 کردن برین بر ایک کینه فرود
 بر ایک سمت کی بی طرف دار کو
 که لادی اوسه جو گرفتار کر
 برار مته اوسه کابو مری حضور
 ستمیده به رخ بر فتنه هم
 بوی داوینی کوه آوار چننا
 بر ایک همه بی جانا تاوه ایلو

کیا شاه فی سائنه او ملی اوان
 ولی کام دل کینه نه حاصل نور
 که نیران بول شاه جم بزرگ
 تو جم نور تبه شک جم نور
 کین او تبه گیاره صدر پنج و خم
 نواده نصیب او سکی تاج و کلاه
 کما اوسه لون جم کوما و جان
 تقصیر کسان بی طرف جا و نم
 زر گو بر و فعل انعام و دون
 کما علم و دین مشبه نام جو
 رضامند اوسه من کون مشنه
 غم و فکساری کون دل اسی دور
 شت و روز با خاطر بر الم
 نبات خوب نور بهمازه تنای
 زگر جانا تاوه آت کو

در کمال

بری دارم دم سی پوشیده
عوض رفته رفته لصد رخ و غم
سیندار کوزنک سنا و نا کفا
دور رخ او کی طرک کلا سنا م
مہ دمہ سی حسن میں نور لئی
وہ زلف دو ما او کی دام للا
وہ ابرو مٹی مایع بران مٹی
وہ چشم او کی خون زبرد نام
کئی سنیدون یک نیک ہی ملا
بہون سی جو بیکہ او کی بوسکار
وہ قامت کون با قامت کون
کہون کیا کہ زفاری کی کیا کیا
سوا خوبی حسن کی وہ صم
مہ سلو الی کی تی او سو یاد
جو در پیش آجای مٹی کوئی خاک

کہ آفت رسیدہ تہا غم دیدہ تہا
گیا زامستان میں شاہ غم
اور او شش کی اک وقت ہی زماہ
سن بو صورت قد و لالہ قائم
دلدار ام و دلارام و محبوب مٹی
گرفار حکما نوادی زما
وہ فرکان مٹی بالکہ بیکان مٹی
کوی حسی تر کون کی تر کی تمام
زلزلون ملای مٹہ خون و کنا
دم خموی سی نو زینہار
قامت سی مالوہ قامت کون
بر ایک کام برفتنہ بر با کنا
نمزدون سی مٹی کہ شجاعت نام
وہ مٹی پتلوالی میں مٹی اوستار
کوبی خوف و اندیشہ مٹی و رنگ

کلیاتی

۱۹
 بین تپتی تو شکم دانه ده
 برس نندزه کی تپتی لسان
 جوان تپتی دینن به تدریس میر
 اوسکی سال من جو توجہ شاہ
 جو تدریس اوسکی بدخواہ میر
 دلبر و تدریس منج حال
 بہت اوسکی شاہن طلبگاری
 دلی باک اوسکی انکار تھا
 یہی عہد و اہم تھا ماسد کمر
 رگی وصل کی اپنی جبین کوس
 زین عاقل ایک یہ تپتی خست
 کو اوس دایہ فی ایدین خست
 تری منی دیکھی جو طالع تو مان
 کہ تو کوئی تپتی شاہ ہم
 یہ پسند نوید نرسرت قزا

بی رزم جانی دلراندہ وہ
 خردمند و دانشور و مکتہ دان
 شعور و فراست میں تپتی بی نظر
 طرف رستان کی لانا ستاہ
 شہ رستان فی مائی نظرف
 جہان میں تپتی وہ دلرمانی مثال
 بہ تقدیر دل جان خرد رانی
 کیلکودہ دیانہ زہنار تھا
 کہ وہ ماہ یک جسی دیکھ کر
 خوشی سی وہ ہم ستر اوسکی تپتی
 کہ انجمن شناس فرخو مند تپتی
 کہا تھا کہ ای دخت فرخندہ نو
 ہوا یون عیان مجھ کو راز نمان
 اور اوسکی ہوا ایک طفل فرخیم
 بہت شاہ تپتی جبین وہ دلرمان

کتابنامه دایه سحر شاست
سه مزده سناو سنا با محی
غرض اس سب سب سب سب
و هم اتفاقا و مان جو گیا
اور اوس معین تہی وہ ولداری
بہ تہی آرزوی دل شاہ حم
ذراچی کو بی اپنی بھلائی
دلی حاجون نی نہ جانی دیا
بواو خوش آئی نو بردن باغ
تلی ایک شجر کی گامہ شہ حم
کسی کام کی دستخط نا گمان
بری او سکی چشمید بر و نظر
عیان حم کی صورت سب سب سب
بہ دوچار کو کون ی ایوان
دیا او سکو چشمیدنی بہ جواب

حضور حمید از و اللہ خباب
خردار کر راز نو شدہ کی
نہ سناو اوش گردن کاغذ
سہ راہ ایک باغ تاشاہ کا
جو دن رات حم کی طلسم کاری
کہ اس باغ میں جلکی ایک کوی دم
ضبا کی طرح سیر کر آئی
وہ ناچار محو رہا رہ گیا
وہ شہر آوزا بادل داغ داغ
کہ ہو دور دل سب سب سب
کثیرا اوس بری رو کی آئی دیا
نوجیران کوئی بس اوش کی دیکر
وہ رخشندہ تہی نوکت خرمی
عیان کر تو مجھ سب سب سب
کیا چرخ فی میرا خانہ خراب

کون کون

لکون لیا کہ رکسا سادو عظیم
بر آوارہ بخت بڑکتہ تون
بمچی خواہش ماوہ ناب ہی
خداوند سی باغ کی لاشبت
کہ ہو خاطر غم زودہ کو سرور
برستاری جب سنا یہ سخن
کنا یہ کہ امی با زوی مہربان
الرزق وہ وقت رسد ہی پر
اوسنی اور بر گزین کچھ روغن
برستاری سنگی صفت جوان
کہ اوسنی تو بس صرف جای سرا
مئی لعل اور شاد و نواز
یہ کہ اوسنی اوسنی سرور ان
در بانہ بر جب توی جلوہ گر
یہ سہمی خوش بین وہوستان

سنت چشمت وجاہ بڑکت عظیم
خزات ویران و سرکتہ تون
کہ دل محنت رہ سی بناب ہی
میری واسطہ تو سے جام شراب
ذرا کلفت راہ ہووسی دوز
گی باغ میں پیش رشک جن
در بانہ بر ایک آیا جوان
رخ خوب سجا ہی رشک قبر
تہ عام ہی مل جای ہی بس
لگی لگی تون و خیر وستان
ولی او کو بجا و گی میں شہت
سرود و فضاک صبر ساز
برستاری کی ساتھ آئی دوران
تو صورت کو خم شد کی دیدہ کر
کہ ایرانیون میں سی ہی یہ جوان

لیا

تو از زوعم کسی رخ لاله رنگ
انز که گیا عشق چمن شد کا
نگی بوحشی بون که ای خسته حال
تو منتای کون اب بر سر شجر
مکد اش کنگ بر مال تو
بس اب دیده که اس ستار کو
اگر حکوی از روی شتاب
کیا ح طلب اوستی چشید کو
اگر جادون پیشت تو جوان
کیا جم فی جانی من آخر حذر
بدری میرا شاه زستان
رنگی جان کسی کرامی مجی
مجی می به پروا نگی ز درو شب
غرض تو کسی تو همان اشبا
سما تها به چشیدنی بیشتر

طرح خنجره کی می به حبسی نیک
گرفار لغت نوی و لریا
بان که تو نوشی بچ و ملال
تو ندرای کون سایه من انگ
اسیر محبت ترا دل پورا
تجی باومی ای ای نیک تو
تو اس باغبین جوان اشبا
تو کو جامه چشید فرخنده تو
سدا و لاکوی آوی بیان
دکنن ده بولی عذر کجه نکر
مین او کی بون اک حذر و شتابان
بهت با سنا طری میرا اوستی
جسی جانون اوستی کردن من
که شاد نمی می اور سرد و سراسر
که به خستای رشک سمش و قمر

ادوار اول

اور اب کو دکھا تو شد جوان
 گنا شاہ جم باغین بس وین
 شہنشاہ کی رکہ ہاتھ میں لانا ہوتے
 گئی سیر کرتی وہ ایک محل میں
 تیرا نکل چہرہ آئین ومان
 حکم بر رویہ شک و کلاب
 گنا شہنشاہ و طام سرو مان
 گنا ما زین فی کہ اب بزرگ
 جو حکم اس بری چہرہ فی لون گنا
 گئی خوش جسم فی مانی سر اس
 بر شہان جو آباد و کش
 کہی یہ جوان یکمان بادشاہ
 کیا یہ یہ شہنشاہی جوان
 تیری واسطہ ہوئی حافر طعام
 گئی ہر یون وہ شک فر

اس عشق کا دامن بدرا ہوا
 ہوئی عورم و شادہ ناز میں
 خزانہ جن میں ہوئی اس کی ہاتھ
 ہوئی اس شہنشاہ نہ رطلوہ کر
 ہوئی جم کی لگی و سجدہ کنان
 شہنشاہ کی ہر ماؤ و دومی شہنشاہ
 ہو اور عشق و شاد و طرب
 پلا اسے باوہ بزرگ
 تو بد جام ساتی فی بہرگی دیا
 ہو اور زندگتہ و لسی شام
 یہ لگی لگی جن وہ حوروش
 کیا خرچ فی کین اس کو تباہ
 وہ دور سی اب تو آیا بیان
 وہ لولاکہ تم مجھ کو دو اور جام
 بھی خوش بادہ ہی اس قدر

کچھ
 کچھ
 کچھ
 کچھ
 کچھ

که فریاده تو کجاست من جای اور
 دیشاه بخشیدنی تبه خواب
 ولی کرده باون تو بتات خون
 عجب خضری باده ای نارین
 حل تره تو روشنای بی بی
 گری دم من به زردون کور
 گری باده گلگون زخ زرد کو
 بو بو بر خوروت بی باده کس
 خورش کی مرده کو زیاده گری
 گری رفح سب مانند کیهای من
 ز بس مجکوتی راه کی ماندگی
 کما حب فحش سسی حم بی
 که بخشید شاه جهان بی بی
 علی کنی بد چین یون دستان
 تکلیک یته خاطر من گذر ارباب

نظرای مجکو عجب تری طور
 که بی بسته مجکو میل شرب
 ز بی صبرتی باده ناب کون
 که دلتی گری دو کلفت خون
 حبیبی کوفت بو مو بیای بی
 بی بی جو کوی گری کار شبر
 گری بل من لکرت در نامردو
 تو تو بی جوانی بوی خوش
 تخم دلو کوسن دور باده گری
 علی بی سسی خوشه سبار من
 تما بوی باده ناب بی
 گمان بی گمی ت به رنگ چمن
 جاندار شاه شهبان بی بی
 که کونکر یقین بویه میرا گمان
 شنبه شنبه کردن من طلب

کما بی کما بی کما بی کما بی
 بی بی کما بی کما بی کما بی

بی بی

بیدار تی من کلشن کی دوار پر
 تو دیکھا کہ بیٹی کو ترس میں دو
 کوئی ٹون ٹنسی نجی سیدی بوم
 وہ دو تو تھی سرگرم راز و نیاز
 جو یوں دو نو دیکھی کو ترس ہم
 طلب کی ہر دو میں ستر و کمان
 تو فرماں آئین شہی سہم اسی
 یہ سنکڑہ بولا کہ ای نارین
 کہ زن بر دست کی گرفت کار
 اگر لاکہ زن ہوشیاج و دیر
 دلی مرد سی مسری لاکری
 کہ زن زن ہی آخ کو اور مرد
 دیری و بدبرد زور و ہنر
 حوالہ میری کرتیہ نیر و کمان
 یہ سنکڑہ پری او توئی شریکن

بری اوس بری جہرہ کی ونظر
 ملا کہ ہم اپنی متقار کو
 ملائی لب یاری سی لب ہم
 او دہر سی نیاز اور اید سی تانااز
 تو کچھ شرم سی الٹی بخش ہم
 لگی گئی جھبیدی یوں کہ ہن
 کون حید او کو میں ایک سی
 جان مرد و دمان بہہ لادم ہم
 نڈیشہ منسی تو اب زنیارہ
 قوی آہنی تروکے مثل شہر
 کی منسری گڑو بہا کری
 شکوہ زنان من مردان گرد
 رکھی مرد پر زن منسی ہی شہر
 شرویکہ میرا تو ای پستان
 حوق گیا جہرہ برس جو من

دلی دلین افزون محبت بوی
کمان ہائے سی اگی جم کی رگی
کسا بد سہ عم فی کہ ای ننگ خو
تو جس تازن تو جانوں میں تو بوی
مرا داس سخن شہی تہی ننگاۂ
بری روی اس رنرز کو بگی
یا حام بد چشم فی اور ننگ
کمان سی تو اتر جسم زبا
بہر قدم من بٹا ومان اگر
وہ تر زور تھی نازن کی کمان
کوئی کہ سگنا سا او کو سن
لالی گئی جنس کہ کیا اجناج
مواہس یقین یون کہ چشمی
عوض فوت و زور جم و مکر کہ
طلبکار جم کی بوی دل گئی

زیادہ شہتہ کی اہت بوی
کجا عذری اور صفت عافری
کرون گردن تر کا مادہ کو
کرون او کو سحر ایہ من فوس سی
کہ بوی عم آغوش خم شہا
سہ مات او کی ہی دامن اگی
کمان کج لکٹ مارا خدنگ
کسی ماؤہ بسل کونر اور گیا
کہ ہینا مو انا جان بستر
کہ زابل من تھی خضر ریلوا
دلی جم فی تھی تودہ نازن
شہتہ شہتہ جو دیکوین لاج
تہا بر تو شہدہ نور شہدی
بوی افزون جوان شہدہ
بوی وصل کی او کی جہین بوی

بھون

تصور من او کی مایه شتاب
شتابی کسی بر آت بگردان
بجو تر جو مینای پیران کی
تو جس مرز فرخ نه مائل بودل
میراده هم او خوش تو خوش
به اس گفتگو سنی تکی او کی مراد
سهمجه به گبا جن هم می دین
بهم گفتگو در مان خوشی به تکی
کما او سنی به ما جبر ایک قلم
لیا جم کو پیمان آوردین کما
جو در بلبا من طالع من تری بود
طلبکار تکی جسکی کوئی بهی
نه زرد بر تو وصل سی کامیاب
وه دختر نه تکی جانق روی یار
سنا او سنی وایه سی حب پین

بری حمد دنی الک عام شرب
بینه تکی او سنی وه درستان
نشانه کردن سز کار کسی
ملقات کا او سنی سائل بودل
کردن او کو بنجواب من فرود
که بو حفت حمسید فرخ سناد
که مری طلبکاری ناز من
که وایه می ابوخی او حفت یک
نکته کی دوشن وایه می کوئی هم
که ای دختر موش حوریا
بوار سکارا ره الطاف رب
که حمسید فرخنده خوی تکی
خوشی سنی بوم سبزه ای سنا
رگی تکی تمنای بوس و کنار
بوی آوردی وانه وه سیم تن

اور اینی نومی دینن خوش مشبه
 بیه دایه نسی بولی تو تونی کنایه
 بیدار تونی من دمان هم کی انی
 جو صورت تسی هم کی مقابل بوی
 شنبه کو دایه فی بیدوی شنبه
 تو اوزنگ دسهم کو یاد تو کر
 لگا کسچی آه کیا کشنده یار
 بری زونی دیکھا جو تبه حال تم
 بنگه کر کی تو تونی تصور نشان
 بیه صحبت ہی و حسب بزم طرب
 گنا کسطف نامی نیز اخیال
 بیه کنی لگا هم که ای گلغدار
 شنبه ده کان کی ده احوال
 جو کی بوی تصور متنی نگاه
 عجبی یاد آیا ده جاہ و چشم

کہ معشوق مطلب بوا جلوہ گر
 ز روی گرم رایت نلاونی خدا
 وہ دایه کو اوستی دکھائی شنبه
 تو بس باعث فرحت دل بوی
 اور اوستی جوانی وہ دیکھی شنبه
 دل برالم سسی کیا مالہ سر
 بوی زیدہ زرار بی شمار
 تو جو حالہ کون تو تونی کی چشم
 بوائس کی مای مالہ نشان
 بیدار وقت ہی گریہ کا کیا سبب
 مگر تم سسی کچھ تو فی بابا ملال
 جو دو یامین من حاصل دو شمار
 ہم ددروسی نامہ کرتی من سر
 تو دیکھی شنبه ہم ای رنگ ماہ
 بزدگی وہ اوزنگ تاج و علم

لکارونی

لکھاوئی چون ابر بی خیار
 کیا جو رخ ستگنی مای
 کیا شاه خمشد کو یون تاه
 جهانین کیا شاه خمشد کو
 دو مار سید او سکی من دوش
 بنی کو خرن شاه خمشد کی
 کہ اب تی وہ رشتہ احمر کمان
 خدا جانی جتہای یا مر گیا
 کهن ی اسیر بلدی بزرگ
 بان جب کیا جم تی سید ماجرا
 کہ ی آن جسم سید شہ تاجو
 کیزان کو نکسیر کما و مان سخی دور
 کما پد سید خلوت بین ی تو می تم
 کما من تن جم سید لوی کہ مان
 شہ جم سید بولاد کہ ای وستان

راکو نہ دوسین شکیب و قرار
 کیا ظلم اوس غلہ برورنی مای
 لیا حسن اوز رنگ تاج و کلاه
 ویا تاج و تخت ایک نایاک کو
 وہ صورت سن ی دلوی ای ستر
 ہنن حال سسی او سکی لڑہ انٹی
 کیز نام او کمانن کو پوت شان
 تولا او سکا او آل کما تھانی کیا
 توالا کین تومہ سیر و گرگ
 تبت اوس دایہ فی جین انی کما
 و لیکن جتہا مای سید اب تو
 ہی دایہ و مان اوزوہ ر
 نہ نوسدہ ر کہ ہم سخی طانی من
 سید کتنی می لیکر سیر نمان
 سیر لیا غلط ہی پیر لکمان

مجموعی جسم جو سبھی کی قومہ جن
تعلق نہایت ناز میں لی کتابا
بہت گری پر خیر آوز ہیکار
گری گانو انکار گر لاکہ پر
کہ چلو یا منی بہان اب
بہا نا جو کتابی تو مار بار
بہ دایہ تو مینی کوئی نی سان
تری وصل کا محکو مزد و دیا
کہ بختی خادی مجی اب پر
تری ای منای دیدار تری
تری شیفہ اکتت سی وین
نہ آرام جان تو نگہ محکو با
نہ آرام جان تو نگہ محکو با
خدا سی بہ جان تری ای نامجو
عوض آخر کار لایا ای پر

ملک کوئی تم شکل سوتا نہیں
ولیکن اوسے مردم انکار تا
بہ لونی کہ ای خسرو نادر از
کردن کی نہ تجھ سے ہی من اور کوز
قومت جان محکو کت بخان
منن جا لگائیں کچھ ہنہار
خیر داری راز اختر سے تان
اور اوس رازی محکو وقتا
بہ سنکرت و دوزخ ام و سحر
دل و جان سے تری طلبگاری
گرفار عم تری الفت سے من
نہ دل میں شکست اور نہ اہلو من
نہ دل میں شکست اور نہ اہلو من
کسی طرح تری ملاقات تو
میرا جذبہ دل بختی کچھ کر

مگر ہر

غمت سبجه تو میری وصل کو
وہ محبوب تون اور تون وستان
بیت شاہ میری ہوئی خود سنگار
کہ تجھ پر دل زار دیوارہ بنا
تو مجھ سے دلدارم و دلدار سی
ہنو شوک سی گرم آغوش تہ
جدا ہی کی تون درو سی ہزار
میں تو کروں اپنی سنیہ بخت
بہ لہ کر گئی روئی بی اختیار
مقرر تو ہی جسم مجھی ہی یقین
بہ دل مجھ ہی صدی کروں جان
جو کجہ راستی ہی لودہ مات تو
لگا و جنت ہی جب بیت ہمار
مجھی روئی بی تون ہو حذر
مخالف برائے تہ بخت ہی

کہ تجھ سے ہوئی آپ میں کاجو
کہ مجھ سے لری جان خدا اک خان
نہ اقبال میں کیا اختیار
بیری عشق میں سب سی بگناہ بنا
بیری چہرہ دیاہ رخسار سی
تو صد صفت ہی اور برائی عفت
خدا کی ہی مجھی سے موم کنار
کروں آپ کو ایلدیم میں ہلاک
زمانہ سیرتہ لائی کہ ای نامدار
تو اوار کرنا بیلا کیوں نہیں
تو مجھ سے زار زلفہ عیان
رہی کیوں ہی پوشیدہ ہی تاجو
بہ کئی لکایت نہ نامدار
کہ رہتا ہوں دو چیز ہی میں خطر
میرا دشمن جان وہ کم بخت ہی

خزاد کو پہنچے مبادا کس
بچی دوسری تختی اندیشی
بہن ہی بسندیدہ عاقلان
یہ سنگدلی کنی وہ کلغدار
قسم ہی محبی اب تری جان کی
کہ بدخواہ تیری بہن زینہار
مکروف و اندیشہ ای نامور
بہد جب در بیان آئی قول قسم
کناجہ نبی بیدارنا قصد تمام
بری جہدہ کی ہائتہ بین او ہائتہ
یا جانکی آراستہ تخت زر
بند عقد جو طرز امن ہئی
ہوی عہد میان جو حکم بسیم
ہوی عقد پر تخت و دولت گراہ
شہ ہند زین ہوی جابی خوب

اور آجادین لوگوں کی ای نازین
کہ زن کا نہ برگز و فاشی
کہ زن سسی عیان کبھی زارین
کہ برگزین ہونا زینہار
قسم ہی محبی اپنی ایمان کی
دل و جان سسی ہون میں تری دوست
سچہ اس مکان کو نہ جابی خط
تو زمین تو زمین دین شاہ جم
کناطار الی تری و ش کی نام
طرف فقر کی فی کنی اپنی سہ
ہوی سائتہ حمید کی جلوہ گر
او الکی جو رسم درہ دین ہئی
ہو اسائتہ کلر کی ہونہ جم
ہوی شہ کی مشکوہ وہ شک ماہ
ہو اتصال مہو آفتاب

اپنی

ہوی بی جانانہ وہ بکلا
 ہوا جہرہ افروز زنگ مراد
 وہ نام لگی عیش کرتی ہوام
 لگی روز گذری کہ وہ سیم بر
 تو کرنی لگا اوسکی وجہیت جو
 ہوی ایک وان کسی گرفتار
 یہ سستی ہی بس وہ نوا ختم کن
 تو جن رجس ہوگی از روی چشم
 ہوی اسقدر مای بہاک تو
 کیا جاگ اب شرم کا برین
 کیا راز کو توئی ہم سسی نہان
 وہ تھی حاملہ اندون گلبدن
 کیا عرض اوسنی کہ من ای بد
 کہ غای جسی اوسنی سحراب تو
 وہی شہینہ تک تو را بہن

عجب زنگ کی اوسکڑی تھی بہار
 نشانہ فی بیٹا خذنگ مراد
 ہی وصل کی وہ لگی مہنی جام
 بہت کم لگی آئی پیش بدر
 کستی خردی کہ وہ ماہ رو
 رہی ہی ہم آغوش وہ روز و شب
 اور آئی وہ جب دستہ مارین
 لگا لگی اوسنی کہ ہی نوح چشم
 اور آئی لگی سہ لہر خاک تو
 لیا جاگ بجمائی بہن
 وہی زنگ و روسی ہی تری ہما
 ہوا زرد ستاروی رشک حق
 وہی توئی یہ حکم تہا ہشہ
 ہوا ناعمل میں بہ طوز نکو
 وہ تک سسی موبہ کو موراد

رکبانی ناموس بکس نگاه
جهانین همن جکی همه کوی
بی دایه فی عرفن سه سی کبا
نفضل نذا اوسسی با باطور
که جشید بیان آلیا ناکان
سنی دایه سی اوسسی سی
سید لولا عجیب تونی نژوده دیا
سیدی یادری بخت کی سیر
مقرر اوسسی مانده کر صبحگاه
که پو مجده سی نوشود و شند بار
بجی لطف سی اور اعلیم و بی
ده سندیه دلدار اونی لکی
سید تویی که ائی خسته دیا جو
ردار که نه خوزیری شاهیم
جولی اپنی کشورین اگر سناه

کیا بخت و پشاه عالم نیا
بنین عاه من اوسسی برتر کوی
که شامی بگو جو نژوده دیا
نوا جلوه کر مبر مقصد کافر
بوی حامله اوسسی سید وستان
شیر از بستان نوا شاد است
میری دلکو مسرور شادان کیا
نوا جو گذر شاه جم کا ادر
روانه کردن کوی نجات
فرزون پو میرا غر و جاه و وقار
در دعل بخشسی زر و رسم دی
ده بی صبر و بی تاب تویی لکی
تو جو رو نهدی کی و بر بی تو
میری جان بر تو نکر سید ششم
دغاسا سته اوسکی بی بدواه

ادبانی

او شها اینی و لسی ذرا سینه خال
 سداخت و دینم رستا بن
 نه اناسمجه ملک و اعلم کو
 نه بیچاره بر عجز بد او
 کردند عریان نه کرد بسند
 تو محبتی بخشید تو کرد خدا
 سینه لک زده روی گلی زار زار
 هوئی بس که گریه گمان بارین
 گمانه فی ای حنت و اللاتیز
 تو خاطر کوز که جمع شام و سحر
 ادبیت بنجم کوز کون کار و دل
 اوسه ملک و دین ملک ان
 سینه که جالی مری طرفی سینه
 سحر من بی او بغایتوی حضور
 سینه شک هوئی شاد و دینارین

نه لی اینی کردن به ناحق مال
 بمنت زرد سیم رستا بن
 سنجیه خاک مغل و زرد سیم کو
 خداوند جان افزین سسی بی
 نه بد نام بو ای سینه ارجمند
 و کرده مری شن سسی سر خدا
 فغان بس گلی گری بی ای صفتار
 تو رحم انبیا ب کو بس توین
 مجبی بی منت تری خاطر غیر
 که ایس کام سسی منی کی و گیز
 نه برگز گزند او سکو بیجا و کفا
 زیاده کردن عجز تو فر و جاه
 که نای باد ساه تر یا خراب
 عم و فکر تو لسی ارگنا تو دور
 گی بسجده شادان وین

سنا به جو کیه و ناب کسی که بود
فروران نواجب که نور سحر
گما بخشیم شاه ز بهستان
کما یون که ای شاه عالی تبار
بقص جان خیلک زنده خون
نه دنیا کچه اندیشه که در بین راه
ولاساوه دنیا نهایت نام و سحر
بمی قصه تباستان سستی ال طائی

دل شاه کو مطین کردیا
تواند رخسند مت بلوه گر
جنگا اگر سر انا بد او سنی و مانا
ننوبد گمان محضی زب نینبار
بیه دختر کینه او زمین بند و خون
که خدمت من حاضر خون شاه نگاه
دلی جنن تمشیدگی تبا خاطر
طی حکمت قابو نقل جانی

زادون سپهر از لعل کلخ و خضر کوزنگ شاه زابل که از جم عالمه بود
ده کلخ که جم سستی حل تها
تواند بینه ماه بند البسه
تواند بکنه کرم کو حاصل سرفرو
کسی به بینه راز تها کچه حیان
تواند بکنه ده ساله حبه و تها
پان کنیا کرون بکره انجام کار

دل جان سستی تمشید بر تنی خدا
تکورو می خوش فوی مثل بدز
رکنا او سستی فر حده کا نام توز
نه تها شاه زابل سستی الین نینان
بومی خلق حیران او سستی و بکره
بیه راز نهفته بوا از نکاز

انند

نه زینهار بنیان را در میان دورا
چو اسخت اندیشه کوزنک کو
بیت در اسطه جم کی کو دونه تا
کردن سر گذشت الکی جم کی بان

کسلایبر و بر نامه بیه اما حیرا
ترود و من رهنی نگاه نام جو
اسی فکر من شمار اب کی کما
جو کله اوسه کوز را لکون بیان

که یمن نشا و جنبه از رامل لطف نند وستان در کوفتار آمدن
راه بدست مردمان فحاک حاکم شدن بغمان فحاک

ر با سالها شه رامل من جم
دوه ولدا رهنی رات من اوی کما
ری بنایب در و راندن منند
کسی نی کما ای شه بی نظر
که چکو بگر کر حال تا
نمن تو دونه سکه ایبر کج کر
بیر ایک روز کوزنک نی بی کما
بیه بیه ی زابل سکی لی راه تو
بواجب فرودار اسس بت بی

ولی دلکو ستا اوسکی آرام کم
دو تیر بی رتتا ستا و اعم او دورا
که سچی بنا و ایسان لجه کمرند
بیه جان من من بیانی اندر دورا
زوانه کوزنک نومی فحاک شاه
کری کاتبه ملک کوسه کس
نمن خوب رها بیان اب اشها
لی کار تو تو ذرا جاره جو
کوزنک بواجب کسی کما بی

بنگام باران ابر سیاه
غرض رفته رفته گیا نوی بین
دہان سی سوی ہندرائی خوا
جو کبر لگیا راہ کی رنج سی
دہ از سکد سنا اپنی جسی تیک
کہ ای تخت کم تخت کیا توری
خراب اور آوارہ مملو گیا
تو اید مخاطب بسوی فلک
کہان تک بدون میں تاج و خراب
میںہ ماسازی تخت ہی سر لہ
عدم سی میں آناہستی میں کاس
بہ کرتا ہوا زاری و آہ جم
اسی اگیا خواب اور ناگمان
اجل ہی کین گاہ میں تہی تن
غرض ایک فحاک کا ایلچی

دہ زایل سی بقلہ بحال تباہ
دکن دیان ہی وہ ہر امن
بمان نور و نای سر نور
گیا بندہ سایہ میں ایک تل کی
لغاخت ماسازی کرنی خاک
سلا بیہی ظالم کوئی طور ہی
ملا خاک میں ہای تونی و یا
کہ ای جرح بداد میں کب تک
کہان تک ہون ہای فی صورت
کہ سر کشتہ ہون ہون میں م و نحو
ہو تا مجھی میں غم جان خراش
ہوا سی ذرا سو گیا ایک دم
ہوا رفتہ رفتہ بدار و دیان
سودہ اگئی اوسکی سر دوس
کہ ساتھ اوسکی ہی توری ہی فوج

دہ شائوئی خاقان میں رہ سپر
 شہم کو سچان اوٹنی لیا
 بحال پشان دیند گران
 رہا کورس تک نہان شاہم
 کسی کانیں یہ جان دوستدار
 عبت ہی جو دولت یہ بھولی کوی
 کہ دولت ہی آہ تا یا بدار
 ذرا دینا حال خشد شاہ
 ہوا وہ گرفتار لولا زبخر و بند
 خبر سکی بولانہ فحاک شاہ
 گیا جب کہ جم اتی فحاک کی
 فقط بانوین کچھ نہ زنجیر تہی
 الم سسی نام او سکا چہ تشار زد
 اوٹا تانہ تشارم سسی سر بان
 خوشی سسی دہ فحاک بد او گر

کین اتفاقاً جو گذرا لیدر
 گرفتار میں وہ میں او سکو کیا
 کیا توئی فحاک جسم روان
 ہوا وہ گرفتار ناگاہ جسم نہ
 کسی کانیں حیح کروندہ پار
 طرح کل کی شادسی بھولی کوی
 نہ دنیا کوی کچھ نبات و فرار
 کہ تباہی پر حسکا تاج و کلاہ
 اوسسی حیح کروان سسی سجا کرند
 کہ بیان ہم کو لاد بحال تباہ
 بس پشت تہی ہاتھ و زور بندی
 بندی تہی رس او سکی گروین تہی
 گرفتار خواری تباہ و تک رڈ
 اور انھو سسی تہی او سکی لڑو دن
 ہوا خندہ زن حال یہہ و پلنہ کر

لغاکنی ظالم پید چشمید سبی
براب اسطح کون و اوخار تو
پو اس لی بجه سبی بر شسته بخت
کمان بادشاهی ده باج و علم
کمان حکمرانی کمان گیر و دار
چوب او کو چشمیدنی پید و یا
تو بجای اس بختباری پید باز
نه معز و دولت لی بو اسقدر
بجی بی پید پیش آئی کا ایلدن
کر لغاکنک تنکو خوار اسطح
لغاکنی پیدون و ند او کز
کردن یا ظلم سر کو شمشیر بی
دراکنه که کبای تیری آرزو
پید لغاکنک لگاکنی جم
فضائی یو جا با تو کیا خوف و یا

فزون تبار جاه خورشید کی
خرابی بین کون بی گرفتار تو
کمان بی تیران ده و سیم و بخت
کمان لشکر فوج جاه و چشم
کمان ده تیری رسم این کار
که مجبسی نصیبو یون پید گیا
عبت بی پید اس تا جدار بی باز
زرار و ز بد کا پسی اندیشه که
رمن کی نه تیری سدا ایلدن
که دلی بی تو محکوب اسطح
که کچون بختی اسکدی واریر
پرون تیری تن کو یا تیر سبی
ده منتظوری جو کی مجبسی تو
که ایوقت محکوبین بی غم
تو صطح جایی مجبی کز سلاک

کی دیر

کسی کو یہ ضحاک فی ہر کما
 وہ تختہ ہی لایا اور ایک تہی
 پہر ارہ نسی چہ راوسی ہر ما
 جان نسی عبتی امید وفا
 نہ دور فلک کا ہی کچھ اعتبار
 جو اور چند او کو پر چرخ وون
 پیر اللہ می موجود سنان سازد
 خیر یہ گئی ہوئی زہنتان
 جب اس نازین کو یہ بھی خبر
 نہ آئے تو نہیں خواب اور نہ دین فراد
 اوسے کام تھا استکباری کی ستا
 نہ ہی استنادہ خور و خواب کی
 اوٹنا ہیست اوسے بد اور
 وہ سنسہ تین شاہ جم کی تین
 کئی خلق تھی ایک گوشہ ناز
 کہ جہرہ اسی ایک ارہ نیکا
 اور اوس شہ کو تختہ ہی مانی
 ہوئی ایک جم سی و دیگر عمان
 کہ بی مہری اور سہ اپا حفا
 کہ بہ تار ی ہی یہ ہل و سنار
 کری آخر کار یون سرنگون
 سد گوش زوی پس او از ک
 ہوا قتل جمشید شاہ جان
 فرج و الم سی ہوئی نوہ گر
 گئی رہی تباب نل و سنار
 سد انفل شاہ و زاری کی ستا
 وہ بکانہ تھی ہر اور مان کی
 سدا خ کو وہ مر گئی کمانی نیر
 آدین لوک کی یاد کر دوسن
 اور اوس دوسری کا نام اور

<p> او من شاه ضحاک نی کر طلب اب زما خون من سوی شتراده نور عقد بس تو را بدخته کرانی نرود و لایح کوزک در دن شد سب او نطنز در فن کوزک تو را این جهان فانی دشمن شد سب و زایل تخت سلطانی گی حیات با اب سوی عدم او سی شاه کوزک نی یون کما جو طه جانی سو بسای سب بید که کرانی عهد او سو کما دلری و گردی در وانی به سب جزگی او سو قانی عطا بد او سکا ند ما عقد ایک حسبی نوا او سس بری روی بد البر بوی نور کوزک نسش و کام جو یک سال گذرا نویس نمانان ده شد سب او سی زما یادگار </p>	<p> رکما اینی کبرین لطف و طرب که چشمند کاتنا و ده فرخنده بود بوا تو رمی د کور سبج و الم که دین من سوی راه غم کوزرا ز رو شک و ملک عیش و طرب لصد لطف مشور شای و یا سخا و گرم اور فرزا علی جانین لوی لوی مسر ز ستا که نمی تخم سسی شاه کوزک کی که بها حسن و خوبی نین شک فر خوشی سسی رکما او سکا ند سنام جهان سسی کما نور رفت نشان او سی شاه کوزک عالی تبار </p>
--	---

عقاد اولی

نگار در پیش کرنی با صد طرب
 توانی نظر جهان و ده جوان
 شجاعت من کینا سخاوت من مرد
 بوناگاه دنیا سی کوزنک شاه
 کیا جلوه شهید اسپ فی تخت بر
 در وجود و بخشش کیا اوستی در

مهر و جعفر بن زده سکه طلا
 غیب نزلت اوستی عجب نشان
 ز نیا مسر او سکا و بان گوی مرد
 سوز گمانت بصد فرو جاہ
 که شای کی لایق نباده نامور
 که او جهان من تو نگر کیا

زادن طوزک از شهید اسپ بعد که شستن بدر بر تخت نشستن

زین نامور ایک رشک قمر
 که تپی عقد من شاه شهید اسپ کی
 بدر فی رکنا نام او سکا طوزک
 بواجب که ده ساله ده ارجمند
 جهان سیه شهید اسپ شاه
 کیا اوستی زابل من ده عدل داد

رامی ترا و در ارمی
 عدانی لیه ایک بخش اوستی
 پوازه بلان جهان من بزرگ
 نه نیا مسر او سکا گوی زوره مند
 گماجب پوا باد شهت طوزک
 که ایک ظن اوستی بوی شانشا

*زادن از طوزک من پیر شدن اثرت از سم درخت برده شستن طوزک
 و سم ازین جهانی باد شاه بودن اثرت در زابلستان*

پند یک نور فرخنده هم شکل هم
بیه تنه ایک فرد بیزد از زمانه
بیر ایک پر شمت ستم نورا
اور اوس نور کا نام اترک رکنا
جہان طرزک اور سہ نامکان
بید اترت نور شاه پستان

بواسمت اوسکی رکنا نام سہ
بہن اوسکی مانند تباد و سہرا
اوسکی دیکہ سہم شاد و خورم نورا
عجب گرد تباد و عجب مرد تبا
ردان عیب بوی تہ نصیبان
کہ نکوت من سر در سر درون

زادین گرن تب بلوان از اترت و نورت و نور جان سما دون کار نامی بلوان از اترت و نور آید

نوا ایک نصیب اوسکی فرخ لیر
جو ایک روز کا نیل ایک ہنسا
کہ قد اوسکا ایک سالہ آما نظر
نور کو ارہ سہی سہی میدان کیا
زرہ سہی اوسنی بجائی حریز
بخائی خود خوب دل بوی خبک
نور اوزوہ ساکی من فرزند
نور اچار دہ سالہ حبیب جوان

نوی خلق حیران اوسکی دیکہ کر
جو ایک ہاہ گذرا تو بید کنی کیا
نوا اینچال خود ہاہ فر
سمند صابک تہ ران کیا
لگاری بازی بہ شمسیر و بتر
بجائی بردانہ شسر و ملک
یک مشت کرنا بلین کوکون
دیزی کار اوسکی کردن کیا بیان

بکوانی

کلبو نہ تھی تیغ کی او کی بات
 بگڑتا جو پیل دمان کی وہ ایلا
 دل سلو لٹان ہتا اوسسی دو تم
 ہوا جب کہ بدادہ زور ازما
 غرض نور سنی بگی کرسا تیک
 لکھا نام بکا بدر بر بدر
 جو کچھ قصہ ہی رستم اردکا
 بداب سوئی کرسا سب انوشن
 آئین سخاک و زابل و گھسانت پاشا بدو کہ دن قسم از دہائی دمان بر سار سب
 ہوا شہدہ اوسس گرد کا درین
 کہ گرسا سب ہی گرو شک کن
 روان ہوئی بابل سنی سخاک شاہ
 بہ شکستہ اثرت نامور
 گیا پشورا اور لایا اوسسی
 گیا پشورا اور لایا اوسسی

کہ تھی کاجتی برق اور موج آب
 تو پلنی نہ دتا پیر اوسکو ذرا
 ہر ایک کینہ اور کو تیا خون و دم
 تو ہر نام گرسا سب اوسکا رکنا
 کہ اولاد و جم کی تھی بی سبہ شک
 بزرگان رستم تھی سب نامور
 وہ سب اپنی جا رہ لکھا مای کا
 ذرا قصہ اوسکا شناتا بو تن
 خیر سبھی بزرگ و رشید مین
 جو انکو دیکھیر اقلن و بیلتن
 سوئی زابل آیا لصد فرو جاہ
 سہ منزل لصد شوکت کرد فر
 سر بر کمر پشور ہتا اوسسی
 سر بر کمر پشور ہتا اوسسی

نوحش ز تیش امانه دهان
منعی دساتی و مینای جانم
قطرزم من شاه سهاک کی
که تاسب من ده سلوان ارجمند
بنه او ترت سی بولاشه نامدار
که ای پدیوان لایق سردری
تا او سکی او ترت بی تپنی دهن
چنان من ی بکنا بزور دهن
جو وزرم جو یکی رخ و سنان
زبون اسی برین شیر ملک
کوی دشمن شاه روی زمین
سه کینه خوان علم رگی لای
شهنشاه بولاشه سجدی سخن
عیان اسکی خسی ی زور دهن
پیدی نسل حسدی سی بکمان

کز بسته حاضر تی و الا سران
مینا تاسان عشرت نام
سوی گرد رساست طوطی
شکوه و قد و جهره شبی فوخته
بجای فزون بود او سکا و خار
سزاوار شاه بسته پی برتری
که پدی روی سلوان جوان
بنین ثانی اسکا کوی نامور
کری برم ایک فوج گو بکمان
خط کنای دریا من اسی سنگ
الرو تو سینه جادی پدی سکن
بزاننده شد کولم لگی آبی
کدی حسب زور سینه نل من
ده و بکنا ستا تا بود پدی
کیم شغل حسدی پی پدی جوان

ایرانی

اب آبی در پای ایک اثر دها
 قامت بی وه از دومی زبان
 زبون اوسسی من مرد خجک آزما
 سیه لازم ی گرسنت عادی فور
 کبری از دومی درم کو زون
 سیه کرساب بولاله اقبال شاه
 به کز گران اب سینه کردن
 سیه شکد لیران والد سران
 گئی نوک مجلس سی حضرت حبه
 که بی قده از دها ای سیه
 کسور عقاب گزوان آوری
 زبان اوسکی مانند حلوم نیل
 مثال در روزخ اوسکا دمان
 روان اوسکی دستین جوی هر
 در زنی کا اوسکی جو کچی بیان

که جسی جیل من نسین کیا
 که ایک خلق کو جسی سچی زبان
 منن تاب جولیه جو مون ذرا
 بی گنه خوی سیه مانند ی کمره
 ملاوی اوسسی اب ته خاک خون
 دلیرانه من اوسسی مون کینه فوه
 سیر از دها ریزه ریزه کردن
 بوی اوسکی بکسر ستاین گمان
 کما سیدوان سسی سیه اورت بی سیه
 دم اوشکای اتن سسی بی کرم تر
 وید بوی زهر اوسکی بی کز بوی
 وه پنج اوسکی چون لوح در بای نیل
 قوی جسم مانند کوه کران
 وه وی جان سچی سسی بوی زهر
 قوی کوهی عقل کی بی گمان

بلا تونی کون ای مل سمنند
نیر ابو کی تونی تیر خک سخت
اس افخی کی بر کزن دست پر
دیری بر اینی نه کر تک خودر
کسی کون اسی بار ای خک
یه سنگه ذره بولا که اندیشه کیا
هن خوف کمانا کسی طور من
کیا جب کرساب فی سیه بان
بیا بید ایک جرخ بین بلند
کمان کران ایک طیار کی
خندک او کی ہی مثل خک کران

کزند اینی جان بر کبار بسند
که گوئی تری بر کشته سخت
نه امن نه آتش بود کار کمر
مناسبی که توری اسی دور
نوتوی کر خک جو کیانی تک
تشن بزم عیش مبارک سدا
بیه افخی خود آری اور من
هوشی نا امید اوسی مرد جوان
که او دروغا تا ناه فرنگرند
که دشمن سلوان شسته او شنی
لغازه من جرم بر بر زمان

آز نمودن بچاک نیر و نوت کرساب را اور مسدان و در فتن
کرساب بر طبق فرمان بادشاه را بی مقلد از دماغی دمان
کشته شدن آن از دماغ نوت کرد مل

بیه سچی نیر شاه بچاک کو
که کرساب گرد و پیکار جو

بچاک

بی خجک افغجی آماده اب
 سنه نشی او ترت کو بیایام
 که زور و نمر کوین گرسایب
 سحر یکی آوسکو میدان
 کرین نامی منبر کو عثمان
 او درستی ده او ترت نغریان
 او درستی بولران ایران دیار
 کنی نشت بلان جنگی چهار
 رکین ندریم شش بجاری شسته
 جاتی کنی نپزده بزوی زور
 جوانر و گرسایب جنگی بولار
 که رستا نیاک گرز نضد منی
 مقابل کوشش شیر زمان
 زبون اوسی گردان ایران منی
 بوجک سنان چار بل سمشه

کیا ساز خجک اوستی تیار سب
 سید و سمن بی ای سرور نکلنام
 ناش کارون و شب بین آن کی
 که ایراتان او روه خجک بو
 که راکک کا میدان من کو سخان
 گمادشت من صبح یکد شباه
 ده شه یکی آیا لصد اقدار
 که بیانه او کنی بولار منی کارزار
 که تا اسکار بوزور و ستر
 لفاکری راکک دگر کونه شوور
 دلاور بناور بل نامد لدر
 او را یک ضد اوس نزه منی
 سمشه صبا کام تها زیزدان
 نپزده که گراوسکی حیران بوی
 او شالی گیا ده بل زور منند

نایمان

کیا بد جو نیزہ روان کند
سوی گوی جو کان بد آوا چون
چار کین ایک آیت نظر
سرخوہ مارا میان چار
اور آیت سی پرده شیر زمان
بزدی بازو گمان می گیا
بہ نور و نور و نگه کردو کا
پیداوشی حضور شہ نامور
ششستہ فی لطف و لطف کیا
کیا ہمیں دیکھی بہ تری ہنر
یقین بہ نوالی سرفراز بل
اگر تو کرتی او سکو جا کر ہلاک
بچی بہ کروں لطف سی سرفراز
بیان شہ بہ روی ایوان کی
بقصد بند و مان اثر و ایما

فوسفتہ ہون او کی اس سیر
کی خوب اپنی ہنر ہر زمان
بل پلین فی او ہر دیکھ کر
شکاف او میں آیا بزرگ انار
بزرگوں میں مای سل و مان
اوشی ہر او شاگر متک و مان دیا
بلانی کیا ہر حیا ہر حیا
زمین خوش حاصل کیا ان کر
سرخ چشم بر او کی ہوسہ دیا
بہت خوش ہوئی ہم مٹھی دیکھ کر
تری ماہتہ ہی از دہائی اہل
ملاوی تن او کھاتہ خون و جان
زیادہ کروں عزت و درمیاں
دہندہ اور نیکہ دلیران کی
شما بن ہو اگر دنگ از ما

باوا اور

بوا و مرت او سس کام بی فرزند
 ده باطل کی ساسر حوتی بر کباب
 الرعلم سر کار کا عم شو
 ناشای جاود و کلدانین و ذرا
 بوا بند ماری کی و تار ابر
 کئی سحرسی اشکارا و مان
 کیا شید کی طرح و مان بھی گذر
 و مان سسی جان تهاوه بار سیاہ
 نظر ایک ترا خانه خار و سنگ
 خراوشده ایک ویدمان و مندم
 پس بیان سسی جاوتم ای ششان
 وره بو نظر ای بی کوه اکا
 از او سس وره سسی او طباوی و سر
 نه مردم سسی حالی نوی صرف جا
 بی شکر جوالر دینی توان کہا

نہ ہرگز نوی بود مندا او سس کو بند
 بیہ بولی کہ ای شاہ عالی مقام
 تو او سو فتم گزہ اس سب کو
 بیہ شکست خوب شنی کنہا
 تر زبرہ ملک سید غول بر
 و لیکن وہ کر سب حکمی چون
 نہ گذرا و ذرا و میں او سسی خط
 بی رفتہ رفتہ وہ ایک میل راہ
 و در امی راہ و توار و ملک
 کہ اکی نہ ہرگز اکتو نم قدم
 کہ رہنمای بیان از دمای و مان
 بوا و سس روسیہ کی ای تھی کی جا
 تو بجاوی دم من تین اس کج کہ
 کہ زبان ہی خوف سسی جار یا
 میرا و یکہ نزدی باز و ذرا

کمی با تبه من گرز بید صد بی
بنین محکوز بنهار خوف و خطر
مین اب طالی تون اوسسی گرم و خا
دم از واناک مین لادون مین
جواب اوسکو به دید بان بی دبا
کردلی نه گفتگو زینهار
خدا اوسسی واجب ای افعی تی تم
که اوسکی نفس مین بی زهر استخدا
خردارینه قصد تم تمست کرد
کیا من میرا نمون نی بهی بهی
کیا نوشش تریان باز سر مار
جو میرا هتی و شس دلادور جوان
نه برگز لیا امی ساهته ایک کو
فقط آب ستاناک ده جرح ستا
ده افعی خوشخوار آیا نظر

اور نیره رکبتا تون مین امی
شجاعت کی سبت کا تون شتر
برینان کردن مغز ناک کا
گرفار کردو کو لیمادون زمین
که جدم ده تلو نظر ای کا
لعل جامی کی جسم سسی جان زار
سیرنده کی حق مین بی شک زار
بمان مین اوسسی حلی سب شجر
برائی خدا جان گرفت مرو
نه شتوا بولا گرد بر ما شس کر
زین بر گری کجه اثر زینهار
کیا اون کو رنجا و تم ایان
دوره مین اکیلا گیا زرم خوا
مدو کار کوئی نه ستا و دوسرا
که کرگی تپانست امی ایانست پر

ایمانی

زمین او کی نفس کسی نفس منبتی
 زبانی که فقط دو د آتش زبان
 دل خاره او کی نفس کسی تماموم
 جل بر جو کتاتن سنگ و یک
 جوان ویکه که رید بر او خوف کت
 زبان بر سینه لایا ز روی نیاز
 تو اس نده کو روی ده پروی و
 سینه که گر کیا خرج کو بر روان
 خود لیا تو ذر که ز زبان تو
 باوه تو اسلوان لا حرم
 کلی بر دو من او کی بار یک
 سر انا جو او سنی او مایا اوزا
 سبت چشم کسی برج که ما او پان
 بوئی شنی آیا بعد چشم و کین
 ده سپها جو بر و یک گرد جوان

روان بر سرسی او کی نفسی انبتی
 که تبار که آتش او سکا و مان
 صبا او کی ز نفس کسی بیوم
 تو کو خون به حالی حکما کسنگ
 سینه لی کیا سوی بزوان کت
 که یازک تو نده نقای کار ساز
 بلند از دنا کو کزی تاکه مشت
 ولی اسب فی از دمای دین
 نرام او شس جو بر روی مان نوا
 کیا سوی افنی لی رنج و غم
 کیا خلق کو شفته نس بندک
 کیا چشم کو بر دست تر کا
 بلند می سی نزار دمای و مان
 بی کنه خواهی گز و کرین
 کیابت روان او سنی ز غم سنان

تو سخت اس بنم سی درزند
بوی تن سی او سی او ان جوی خون
بیر ایک گرز مار ابو بالی شبر
بوی جان فالب سی او سی جدا
تو اکامران جوت خبک آرا
بفتح و طر بندوان جهان کن
دیازده فتح بر ایک کو
کئی او سی همراه خوشان زمان
جو انرد کی زور بازو سپ
اوس افغی کو بد حرج بر دال کر
کما بیسته ایک جوان کو زوان
حضور الی اوترت نی زده یا
بعون غنایات زردان پاک
دوان کوه سی بوی آبا افر
بیت کج زده رسان کو دیا

که سها بیت او سی تن بر گزند
کما بنم کاری نی او سی زبون
او سها بانه بر او سی بار و کر
تن از دما خاک خون من طلا
توللا یا بجا بشک بطف اله
بر آوا دمان بها جهان دید بان
بیت شکست و این سرور بو
که افغی زده کشته ترا سها جهان
بوی آفرین خوان زده می طرب
بوی زابل امی قرین طفر
او او سی سبانی بریح کردن
که گرساب گرد نبرد آزما
مللا ز دما کوه خون و خاک
بوزشکی خوش اوترت نامور
غنی عمل و در و کی او سی کما

توللا

پیدادرت جوسی گیای شوا
 بنت آفرین کی حوائز و پیر
 گایر سوی دنت کند سماه
 اوشی دیکه کر شاه و خورم نوا
 کما مادش نی پید کر سب کو
 نزار آفرین بجهت به صد مرچبا
 زره جوشن و خود تیغ و سپر
 ده جوشن که پنی تها فواد شاه
 دلاورانی جو کر کی شندی غمان
 دیا ایک درفش او کو اس کل کا
 خطاب او کو بخت جهان پہلوان
 کیا رحمت کبج تاج و علم
 تعلق سن نی او کی جو سر فرین
 اور اس بات کا عہد نامہ لکھا
 شہنشاہ کا لطف و کرم دیکھ کر

سوی خانہ کر سب کی گیای
 دعادی کہ دائم فرین ہو لطف
 تماشی کو افحی کی تھاک شاہ
 دل تابورسی جدا غم نوا
 جو جتہ سی نوا کو کسی سی نوا
 مہد کہ کر اوشی خلعت و زردیا
 کلاہ و کلین اسب و زین کمر
 رکھی اپنی جو سر پر تھادہ کلاہ
 کیا کتہ ایک از ماری دمان
 کہ بالائے شامیہ اور زیر از دمان
 فرزند تر کیا نصیب و فرشتان
 دما شہد ز اہل زردوسی کرم
 وہ بخشی اوسی او کی آفرین
 کہ مائل کا ہی اب سہ فرمان روا
 ثنا خوان نوا دہیل نام و ر

دعا دمی که بوحسین ملک جهان
بینه که بر بوانه سی خصلت
لوسی نذر ایل سی شکار شاه
برای لوسی گرسایت آنا بون

جهانان بود ای شکر کامران
گیا اینی گدایت او طرب
روان لوسی آنا بصد فرو چاه
طرف بندگی او سکو لانا بون

*نزد کردن مهر لوسی نام ذکر و شکست خود درین مهر لوسی بر بون
فرستادن محاکم که مسایب را برای او داد مهر لوسی شاه*

ولایت من تیانندی ایک شاه
شبه آسمان چاه مهر لوسی نام
دروغمت مگوهر و مینقیاس
بخت شهب یارون کافران بون
سزایب من ایک بنو سلون
سپاه گران او سکی تی ترکان
مناجورید گنج و لشکر سول
بکایت ده مهر لوسی بر گها
که ای صلب چیره و بیهم بخت

که او سشم کا فوج تیاخت کاه
تریا و قار و قمر اختام
رزون که مینهار او سکی با
بخت ملک او سکی لوزن من تیا
طرف سی تیا مهر لوسی حکران
خرانه بی پاش او سکی تیا
عز و او سکو چاه و چشم بر بون
دخم او سکی مهر لوسی کون گها
شبه نامور شاه فرخنده بخت

توی شاه فتوح و ریای سبند
 ترا حکم می طالب بهرین
 نه کم اینی کر کور پاک کو
 خط کیا می ضحاک سی روز خاک
 بدیرا گری کر تو اس عرض کو
 بنین ورته خوبی دراز زینهار
 کپون کیا مید قصه بیان تک مینا
 بیونی عرض سخت کی سر کشتی
 کنی نار با هم بوی خبک جو
 شکست آئی بر بار مہراج کو
 جو دیکھا تو کر کنین بخت نار
 لکن شاه ضحاک کو ما جہرا
 جہاندار کا دل بوا بر الم
 کہ واقعہ بواندین ایک فتور
 مناسب پی پی کہ بودی ادون

توی شاه فرمان زوایان بند
 فکر دین بی تری وہ سیرین
 نہ دی بدیہ تاج ضحاک کو
 بجی گریں تو مجھ کو ہی تنک
 تو بہتری پدای شہ زما جو
 خدا جانی بہ کیا بوانجام کار
 کہ تو بوی بہر سبزو آرزو ما
 بوی رود جہاں سستی کشتی
 بوا کامیاب و مظهر بہو
 بر شان توان شک زرم جو
 کیا بیاک فتوح بین تاجدار
 طلب بہر ادا و شک کیا
 کیا دین او ترت کو نامہ رقم
 وہان کا ملانی ہی کرنا ضرور
 بہو کر ہی سس پشان و جوار

لکن شاه ضحاک کو ما جہرا
 جہاندار کا دل بوا بر الم
 کہ واقعہ بواندین ایک فتور
 مناسب پی پی کہ بودی ادون

جہاندار کا دل بوا بر الم
 کہ واقعہ بواندین ایک فتور
 مناسب پی پی کہ بودی ادون

که تا جایی مهراج کا پروی بار
سینه نامہ پڑا جیکہ او برت می نش
سواران نزال وی دشمن زار
سوی شاه تماک حضرت کیا
بجالی پرو تو دل و جان سعی
دوب کوزہ نکات سعی و کجی
بد شکر خوشی سعی جانی سلوان
وہ نزدیک بجا جو طی کر کی راه
دیران نامی ننگی مینوا
شہنشاہ تی او کی تعظیم کی
کھا لکی اب شکر بکرا ان
دیران ایران سعی جنگی کواد
وہ بکد سوی بند حضرت بولا
کیا جیب کہ قنوج کی وہ قرب
طرح ملکی خندان و شان تو

ن

بہو لکری بس شہان و حوار
جو انزو گر سائب کو کر طلب
کہر ایک تہا لائق کار ز لہ
کھا حکم جو جو جہاندار کا
نہ موندہ موڑ پو شہ کی فرمان
تو چون بندگان جاگری کجی
پورا سوی بیت المقدس روان
تو دین بوان تماک شاہ
وہ ساندہ اور کی شہنشاہ گیا
تلطف کیا اور کدتم کی
شہان سوی بند تو روان
کی تخت او سی ماڑہ نزار
روان بانزاران مسرت بولا
تو بند شاہ مهراج فرخ نصیب
رخ او شکار بک کلستان

تو دیا گیا

خود ایما بجاہ و چشم سینوار
 سر پرده سات اوستی نغبت کی
 سوا او سکی صد خیمہ نیکنگ
 طلب کر کی جلدی ما و مان کی
 ناش اتنا بر خیمہ ننگون
 جبری حسین نعل و در شاخوار
 مصورانی تھی او سین مورنگی
 ر ایک خیمہ میں و نش دیای جن
 عجیب کسکی کار نمایان کیا
 بچنا ما و مان تخت فرزہ ایک
 اور او سکی خیمہ در ایت قیل تھی
 بلورین تھی و نڈان سر ارضفا
 کہ اور بجا رہ کی شیر و
 بنانا تبا بالذی تخت و بلند
 تاسی کی بات ایک سوار تھی

سوی خانہ گر سار کچھی لیا
 برای سیدار بریا کھی
 ختن و یکہ کر خرچ نیلی موزیک
 سیدار گرانیک کسب دی
 کہ سخن تھی سین و زین سینون
 عجب آیب و زنگ اور طرفہ بہار
 خود و ماہ پروین تابندہ کی
 بچنا با تین و طرز اسبن
 کہ تبا نعت کسور کا نقش تبا
 کہ تبا وہ سندیدہ و خوب
 کہ و و تھی یا قوت در خشنده تھی
 زبرد خطوم تھی خوش نما
 کیا جن بریا تبا او سخت کو
 جوار کا طاووس پس دل بسند
 کہ جیک عبت گذر جایی تھی

بزرگ

۱۰

فوقانی نبی ایک حبس اوزک کو
قدم رکھ کی پیر ہاتھوں پر شہنا
کیر ایک پر کمرہ بعد از ان
بجائی نبی جگت الیکم نمون سی
بدستور پیر بجائی زیر سر سیر
وہ طاووس بعد اوسکی پرواز کر
کہ دم اوسکی موتی نبی کا فوراً مار
لغالی تنایا قوت فقار سی
پیر اپنی جلد پر وہ آجای شہنا
سیر پر وہ وضع و خوشی محبت
پیر ایک زخم شامانہ رتیب دی
سیر شاہ مہراج سی بیلوان
وہ لہنی لغامینی کبھی شکست
پیری مای خانہ نرانی پوری
پیر لیداب شکر بکران

کیر ایک

اوشانی نبی شیر اوسکو لٹا دے
شہنا کہ کو دیتی نقل و شہنا
نبی سسی اوس اوزک کی پیر
طرب زبونی نبی وہ فوق سی
پہان موتی وہ شکر ماہ میز
تاشا دکھنا یا ہتھائیں خوب تر
راک پر سی خند تاشا شک و تہ
درخشندہ پیر زبونی رسی
تاشا پیر سبکو لٹند ای شہنا
نواکی خوش گرد و فرود محبت
سیر کی وہ شہنا شاد و خوشی
لغامینی کبھی حقیقت بیان
سیر پیر نبی کیا محکوبت
نصیب عدو کامیابی پوری
قریب آگیا ای جہان پور

کہ مقدار

کہ مقدار کیفیت ہی بیان کسی آہ
 نہ تھی کچھ معنی تاب بیکار کی
 یہ کہ سناں والا کہ ہر دیر کیا
 یہ کہ لگانے مہراج شاہ
 مخالف کی سن ساڑھ لاکھوں ہزار
 مجھی خوف ہی اسطرح خلب ہو
 بیان حسب مہراج فی یون کیا
 کہ انداز کو دیکھی دلین نہ راہ
 کہوں حل کی مہا میں وہ کارزار
 میرا یہ توں فی یہ اوسے کہا
 ملاں اوسے اوسے از دوا گویا
 زبون اسی سن دیو شہر و ملک
 ہوا سنکی مہراج بھت فرین
 کیا دوزخا طرسی خوف و خطر

میری غم محکو کری وہ تباہ
 برائی کسی تری ترا دل قوی
 مخالف کسی بوجل کی خلک آنا
 کہ ایران کسی آئی تبت کم سبلاہ
 دمان بل خلی بھی سن دوزار
 الیغک تودی تو کنا رنگ ہو
 تو یون مرد جنگی فی پاسخ دیا
 لم و شس پر کچھ نکھی لگاہ
 نہ لاکھوں کسی جو ہو سکی زینہار
 کہ گرسناں ہی مو زور آنا
 ملا خاک میں حسنی عالم دیا
 ہیں اسی مردم کو یاری ملک
 رہا بند غم کسی بوالس ڈو من
 لی گیند و رزم بانڈی رکھ

رواہ مندن گرسناں سیدوں و مہراج بومی کہ کو نوم بیکار و در شامی راہ لکھنؤ
 شیران اروت سیدوں ناگذار

بل باطنی کسی به مہراج شاہ
تو ہمارے ہو کسی بوجہ آبنا
سینہ دار گنہ گار بنی جوان
راوان تو کی توجہ جو ای کین
عقب او شکی مہراج و اللہ گدو
لی سائتہ گردان ندرستان
جوان کسی بہ مہراج کینی ہکا
ووالی جو بیان اقامت کرن
کہ ہستی میں جس سے میں شہر جا رہ
ہنوں دین کسی کسی بی گزرو
دوہ بوللا سحر لکی گزرو وندک
گیاروز دیو کو وہ ہو کر سوار
طباخہ حیرا سب کی ران پر
پوئی تیس نووار چارون وہ شیر
کیا کری نگری سر او شہر کا

لکھانی ای گزرو شکر ناہ
یہ کہہ کر او کسی دو میں حضرت کیا
شہادت کی بہت کا شیرین
ہوا ایک پیشہ میں منزل گزرن
گیارہ شیر قنوج کسی کوچ کر
ہوا شامل بیوان جہان
کہ ای گزرو فی کیا ہی گیا
کہ مخلوگر گز خیر بکہ رہن
گراؤنگی مقابل ہون صد ہزار
کین ایک شکر کو وہ عرف ہون
گردن مید شیرون کو میں ہدر
کری ناک شیران زکو شمار
جو انرونی گزری زود تر
ولی ایک فی الی ہوئی دلیر
ہوا جملہ آور دو میں دوسرا

بلاذکر

دلیرانه کرساب پی دور که
 که بر گزین سی او شاه پندرس
 بت اوستی به کار نمایان کیا
 زبان دوسری مانتی سی کج که
 دهان بک اندک خان نوا
 بیخ اوستی مارا جو گزر گران
 جو کرساب کی مانتی سی دین
 تو پیر شاه میراج حیران را
 دور و نعل سیم در زوبی شمار

روان گز کو او کی سینه به که
 دوین متیر اشید آنا و نیز
 که ایک مانتی سی سر که شیر کا
 لکدی ریشان کمانتیر
 تو شد حازم گز زبان سورا
 شکسته نومی بای شیر زبان
 نومی کشته جازون وه شیر نون
 تا خوان سوا گز کرساب کا
 خوشی سی کیا یو کی او بر تار

نصفت فرودن کرساب میراج از شته نیران در رسیدن مقابل شکسته
 و با هم مجاریات بیان آمدن دار و دست کرساب کار نامی نمایان
 بنظر رسیدن در گرفتار آمدن بهود کشته شدن بغیران میراج

کما حق که کار نیران تمام
 روان نکی اوستی سی سچی دهان
 را که صفت در میان فاضل

تو کرساب میراج شاه کرام
 که راه بهو خیمه زن تهاجهان
 بهوراجه کو گزونی یون نکما

که در جنگو منطوری جان بری
سر اندر سستی دست بردارو
نوده کام تر جو کین تو شمش
بمونده کی نامه بر او خشم کین
کنا بلکه گرسا سکی سخت نیست
تو بیان بی برارون من خکی جو
بسن زیت اپنی خوش آتی او بی
جو مراح فی بر کنا عزم حکم
جب او سن نامه برنی بیان اندر
بواخذه زن سیدوان جهان
که اب کوه بر طاماش او دیکه
سپه کاتری کجه وین کام بیان
بنوکی سپه سی خون خون نازم جو
پسه که کر جوان مرد نو کر موار
صف جنگ ار استه کی دمان

تو مراح کی کر تو فرمان بری
نه آماده کینه زینهار نو
و کره تری جان بی بهی گزند
کیا دور قاصد کو او شتی تو من
که کرده ی مرد تو انا وحیت
اوسی ماته سی انکی بهی زین
اجل اب بیان کجه لانی او بی
سر او سکا زیده کردون ندرک
حقیقت بنوکی کی سر سر
کیا اوسی مراح سی یون بیان
نزد اور سر بجه میرا تو دیکه
که گردان ایران در ایستان
که قائم نره وی سپاه بنو
کیا کوسی میدان بی کارزار
بر ایک صف من نشد تنگن سوان

۲۰۱
اودرسی ہو راجہ بی بندگ
نہ تنہا سو اور ان خنجر گزار
بی گنہ خواہی جب آئی بلان
ہو ازرم جو اگی میدان میں
سنان لگی ہر ہاتھ میں زور
عمود کران ہاتھ میں جب لیا
کئی گنہ و گنہ بلان منت
کوئی خاک موقوف نہ کام شب
گنہ کی دلیری جو گرساں کی
تو مہراج او کا تا جوان ہوا
نار او سہ کجمنہ زر کہا
اودر شاہ مہراج شاہان اودر
بہ کتا تا حسرت مہی بران
سحر و کیمی آومی در پیش لیا
کیا صبح مٹی کو اپنی روان

جوان جبار ملک بھی از خنجر
کہ بلان چلی تھی از رخ نزار
تو گرساں یکہ خنجر کہاں
زارون تھی گنہ ایک آئین
کیا سفتہ خنجر آورون کا جگر
زارون کی ہر سر کو گڈی کیا
مخالف کی گنہ کو سپہ شکت
ہوی لگی او دہ خون میں سب
کہ تنہا بہ کی حسنی خنجر آوری
دل شاہ مسرور و شاہان ہوا
سینہ ایک پیل او کو دہن ہوا
بہو کی تو دل تو خوف و خطر
زبون تون ہوی ہای فوج ان
عدو کا ہوا و ر فلک ہا میرا
ہوی ہر اندر ہا و دشمن

کمان پونا قلعه و شکر کا
خزومی خردارنی بعد از آن
سوی زرنگه آئی بوکر سوار
سه لکی خدا نین آما دوس
بهو کی نه کی خفتنی تاوری
کئی زورنگ نمایان بوئی
نه کین بهو بجه تو اکاماب
بوی حب که نا کام او کی سله
بوا بد سر اسیم راجه بهو
تو مندا ایک زنگی بل زور
بهوسی لکائی ای تانجور
که طرف سی بو نیاز شکار
ده مانه محی وی کی حضرت کر
ده بدینی لکی جفتی او دم کون
ده جبت سته بودی تو بهری مرد

شرایط حر است کی لاوی کجا
که مہراج و گرساب خلی جوان
بیه سندر بهو بی تی کا زرار
بوا گرم نگامه زرم کن
دلیرانه کی گریه جک آوری
بزر دار مای سبت و مان بوئی
بوان شکر او کھانا و حراب
توبس او سته کی پیش مہراج
نه طاقت ای سبه که بوزرم
که بل او کی الکی شامانه مورا
رقم تلک گرساب کونامه کر
نہوا اور مضمون بجز انگسار
که بیادن پیش بل نامور
اوس سته تیری خرق خون
نه رز گری سانه تیری مرد

برانده میراج کی سوساہ
 بحال تہ نشہ ہو یا شیر
 تیا جو زنگی نی بیہ مشورا
 ہوا کی نامہ کو زنگی روان
 وہ نامہ دیا گرد گرساب کا
 وہ زنگی خوشخوار جو ہای کین
 زری سلوان کی نظر اوسہ حب
 فزودہ نما اوسکا ہاتھ سفدر
 ہوا خون نامن کسی اوسکی روان
 جب اوس مردیہوس کی آئی تو
 ہوئی حقیقت کی مفضل کئی
 لقا کئی زنگی کسی وہ سلوان
 ہو کی سر ابروہ ہن تی علی
 ہو کو اگر قند کر لاون تین
 ارون بچلو عالم سر اندیب کا

پیر انجام میدان من میراج شاہ
 تیرنی قصہ من آوی ملک سیر
 ہوئی رقم دو من نامہ کما
 شالی سی اوی سب کراوان
 لقا بدنی واکر کی وہ نام کو
 رکی دستہ تہا لکتہ ستن
 لاجین وہ دستہ تریست
 کہ زنگی تو ان خود و بی خبر
 ہی کچھ نہ زہنا رات قون
 ہوا سلوان کا وہ طوقہ کوس
 ہر ایک بات کی دی اوسکی
 کہ تو وقت شب کہ بھی اوان
 تو جو کچھ ہو تو اس وہ مخلوقی
 بھی دون میں بہ خلعت عروان
 تو اس سرین کا ہنوز مان روا

اوسنی لی گمانیہ کو زنگی وہا
بہو کی عوقن دست و پامانڈہ کر
دوسن لی گمانیہ منراج شاہ
بہو کو کا قتل از زوسی گمن
سیدار گراسب کی کر شاہ
سید اب از زوسی کہ انہی جو
تو با قتل کر ما گر قمار کہ
بذرا کیا اوسنی اور یہ کہا

کہ راہ بہو حواری من تمان
اور اوسن مرد زنگی کہ دوسن
اور اوسنی بحال خراب و تمان
بوسی دولت و فتح نصرت فرین
مان شاہ مہراج نی کون کیا
بہو کی برادر کو اور تانور کو
نصرت من تاملک بوسر
کہ جو کجہ تو فرمان دلاؤن کجا

دقتن گراسب مہراج بطرف سرانڈیہ در تمانی راہ خندن تمان
از دست گراسب کشتن شدن و مقابل آمدن نہر بہو تان فوج
گراں و ہر ہمت خوردہ دقتن بہوئی دیا رزنگ و فتوح دون
گراسب پلین و حکومت سرانڈیہ بنکی بخشیدن

سیدار گراسب و مہراج شاہ
و مان سی بوسی روز و کز زون
کوزار انک بیٹہ من تاملہ پرا

بہو سی بوسی تھی جمان کہ چوہ
بوسی سرانڈیہ تانور و تمان
کہ مسکن تمان و تان قوم کشن کا

بکاملہ دونوں

یکایک دو تناسل بکار جو
سستی حیات که گرسایی فی تبیه خبر
کوی ساکن اوس سزیش کاو پین
پن جانی اضطراب بقدر
که تبیه قوم تناسل خو خوری
دنی انکو حلاق فی دیده چار
قد انقایی مثل درخت بلند
نه صد روز هزار ماوین تطفو
سساند کوه کانه بر گز سحن
جوسها تو کما و پینا مای جوان
ده کلماتی من اوم کو صد باره که
کوسی سلوان تره ایی دهن
لیکته از کوبس ایک این
قرین نشاط و طرب بعد ازین
سستی تپی جو قیل بگوئی خبر

کیرلی گئی گئی دو گز دو کو
نوما که ماری اوین دور کر
بیه تولد که ای گز دو جوی کین
خیز وارر گز نه صد قصد کر
سنگاری مردم آزار ی
بیه کلماتی پن مای تو کوی سکار
قومی شکل درخت من دور
جوانیک تن سستی انی چون بر سکار
گیا او تکی جانبیل یلتن
که تناسل خو خوار ستن من
بومی سلوان بر حسب او کوی نقطه
دولدورنی فی تیغ گز گران
نه جان بر تو اتومی میدان من
تو ایشته و مان سستی سکار
توسنده پینا مای او سکار

جاگو دلی قتل کرگی وہاں
 کئی لاکھ تھی ساتھ اوکی ہوار
 گئی اب جو گرسا پ ہراج
 نواماسہ لکھی نور ابو
 دلرانہ مہذا تین سکا رکی
 شکست اوکی قسمت تو تھی ناگن
 نہ آیا نظر جب رخ بہتری
 سر اسہ ہو لکھی خوش و تار
 شہ زک تھی اوسی کی التھا
 ہوا ساتھ ہراج بیان کامیا
 ہوا دخل بہ ملک سن سر سر
 جہاں سلوان فی سر اندر کما
 کہن سال وہاں ایک تبار تین
 جو تھا ماجرا قوم شناسن کا
 دل دور فی سنہ کیا عوم و فریم

سیاہ اور رحمت یہا طمران
 خزانہ میں تھا اوکی زر لستار
 قریب اندر با فرو جاہ
 ہوا ان کی ان سہی بر کاش
 بد و بخت فی ہر نہ زہار کی
 تہہ ہو گات کنگرا ان
 تو شبیحی عینت بہت جان بری
 گزراں لواحات ترکبار
 وہاں عالی ملجا و ما و اکھا
 لگانا تہہ اسباب زریمت
 ہوی عم خان اوکی فتح و ظفر
 کیا مرڈ زنگی نورمان روا
 ملادوسی جا کر مل مل تن
 برسن فی سب ملنن سہی کما
 کہ اب قوم شناسن سہی رزم

لگانا تہہ اسباب
 زریمت

گفائی بهراج فرخ خصال
ده من آدمی خوار مردم شکار
الرحب لکنی تو غالب ارما
بیری سخت سرمانند روز و بان
کزی سخت جانیر تخی ده مول
الرضیسی بودی نیز اگذر
که بر این شکره پس من دمان
پد ایک دشت آوی دمان غول
بمان نی ایک اور یکسر حرا
چرند و پرند اور انسان دمان
میر ایک شکر معاری ایوان
ده کم محبت بی آدمی خوار من
زر افی نام نشه زنگیان
عمود او سکای کسره صدنی
بنین ہی کسی کو بی تاب سقد

که میره تونی کیا دین مانده حاصل
خدا اونسی و حبیبی ای بار
تو مدالی ایک شبه دورای گنا
ای تا دور صرعتش روان
منو محبتی چاره کری کیده خرا
تو اور آوری انکس نه بر خط
جو اونسی ای کتاب تو تن
شب روز کرتی بدین من خول
که مطلق من دمان گیاه اور آب
اگر حاوی الادی مستانه جان
که بی زنگیون کا نصف دمان
زبردست جویای بیکار من
قوی بکل در صاحب فرودشان
ده رکبای بازوی اهر منی
که اوس بنین نی پور جانس کر

به گرساب فی شکر مانع دیا   کرون تن کسی را کتی سر خدا
 زغن گرساب تنها در پیشه نشانشان   نغمه خجک و بسیاری را کشن
 دریا کردن شاهنشاهی   بگرساب و عهد نامه نوشته در اوان
 جهان قوم شناسی کابینه کا   گنایان نینه گرد سردار ما
 گنایان کنی جانی ایک چشمه بر   که اوئس قوم کا بود کسی گنیز
 بوا ایک شناسی بد او دهن   جوان کو بود میا نواز روی کن
 طبع شیرازی از نشان تو را   پدایوه شناسی کا دمان تو را
 گان یکی گرساب فی بندک   گنایان اولکانشانه خدنگ
 نفع طغوزشت من شب رما   شعی صبح نقاره کی دمان صدا
 غبار اشکارا تو ابر تو را   نمودار پد ایک شکر تو را
 که تا قوم شناسی کا دده کرده   بر بران چنین دیکه گزین سوده
 مقابل تو او کی حب سلوان   گنایشاه شناسی فی ایشان
 نور صبح جنبی نو گرم   که سیکار سی فایده که کشن
 مری سائمه حل کر مود امهان   نه تلف کسی که جی کا مزان
 دده بولاک ایک عهد بیان کرد   سنا دونه زینهار تم خلق کو

ایلی ز ایل

خوابی نہ اس ملک میں لاؤ تم
 اگر سطح صلح منظور ہو
 ملی خاک میں در نہ سارا کردہ
 دو میں عہد نامہ رقم اوستی کر
 ہوئی جب ہم صلح اور اوستی
 روان ملک شناس کو بند کما
 بہم شاہ مہر لہ اور سلو ان
 سرودومی و نقل و نیا و حام
 رہی ایک منی دمان بعد از ان

نہ پیر بر سر بعض و کین او تم
 قوم تھی کین وہ جو کہ تم کہو
 ای خون خون بوغنازا کردہ
 ویا ہیج شمس بل نا مور
 تو بہ تہائی قول اوستی کی
 کہ مہراج کو اگنی ملی گسا
 ہوئی شاہ شناس کی مہان
 مہا تاسا مان عشرت تمام
 وہ خصمت ہوئی بادل شاہان

رفق گرسا تب در بیشہ شیران دانسا را شن و بہت آمدن در جی

پراز یا قوت از ان بیشہ

جان و نشت شیران جو خوار ہتا
 بہان میں ایک تہا خسرہ سار
 بزیر ان جو خوار نگام شب
 برا کندہ ہوئی تھی وقت کسح

دمان کو گر سب تہا گیا
 اور ایک تہا وخت اوستی سار
 فراغ دمان اگنی ہوئی تھی سب
 علی جاوین تھی بس او پر او اور

رکباخت تا آنک زبرد خست
مل ملتن زینت زین سی اور
نظراتی ایک لوح سپین جهان
نوکاری جهان سی تھولی خبر
تو پو او نسی اما وہ کارزار
ظہر مند بوجت آوی بیان
تولی بون تسی ی جو کجہ بر سنگ
بہ بڑہ کر تری دست بن تو نظر
نہایت سب او کی شکل بلند
برادر اور شیر او سکی دمال من
جو تو تک اما وہ شیر غزین
طرف انی کجا اور ایک دست سخت
کہ یک شیر نشان تو امر شیر
تو احمد اور نہر ایک اور شیر
جڑھی دلت خوش نی ایک سقد

شنشاه حشید کا تہاوت
ہوا کی اوس سخت بر جلوہ گر
لکھا تاکہ ای نور فرخ جوان
اگر شیر بختی تون بر شاکر
کہ یادری ترا خداوند شکار
او کتاڑا شاکر سی سنگ گران
نہ کر کجہ تامل نہ کر کجہ وزنگ
تو دیکھا کہ انہای ایک شیر نر
مسان دو ابروی خال سفید
قوی بچہ سخت جنگال من
جوان نی بکرگان او سکی دوتن
جڑا بر سر شیر تو ریدہ سخت
نہ جان بر کوا وہ سخن مخفہ
سوی خوشن بیوان دلیر
زین سی او شاہ پر بندہ شیر نر

اور کجہ

نوکتہ شیرون کا جب سے کردہ
 گہران ہوی بادل پر خط
 سونگ رہا گرم کین وہ دل
 وہ آما طرف تخت کی لدا را
 وہاں درج ایک لہہ اوسکی بگا
 اور اوس قوج میں نوشدا بگا
 اوسکی بگی بنا دان جو اناور

نوشیر ان خلی ہوی سہ سہ
 عقیق اونکی پہاودہ بر حاشا
 نہ جنور اعوض زندہ وہاں اکبر
 اوکھا ازین سنی اودہ گران
 ہیری حسین باقوت تھی بی ہبا
 کہ جان بخش تھی جسم ہمان کی
 پیرا دست شہی ہر نفع و طفر

رفتن گرسا سب پر ای نکتہ کجراج دیو اور باہر دیو دیکھ کر کہتے ہیں

کسی سمت تھا ایک کوہ برن
 سیدار تھا اور کجا کجراج دیو
 عوض خفت کسا کار شیران تمام
 شتا بان ہوا ہوی کوہ بلند
 تو لیکہ درخت ایک کجراج دیو
 ہوا نزدیکی یہ ڈاللا شہو
 اوکھا اور لایا تا اور درخت

کہ دیوان وہاں تھی سکوت کین
 جہا نہیں تھا قوت کا اوسکی غر بو
 تو پیر گرد گرسا سب جہا ہی تمام
 وہاں جب کہ سہماں آرز محمد
 مقابل ہوا اوسکی بکر کی غو
 دیکھن اوسکی کچھ نہ سہما ضرر
 بہہ جہا تھا دیو نکون تخت

که چو روی دبلای گرد جوان
وز رخ کلان لی گما چین کر
کهای اسی سخت زور و توان
زاد و صدست دیوان نر
گفادونسی کنی دلیرانه آب
بیه که در رخ اورا یک کنده کر
بل بلین نی و دمن کر کی حب
قوی دست کا بجه رجه کیا
نظرسی و او تو بیه نا بدید
زاد و ددمن کی خوبست
جرمی یوب گرسایت کی کنده
کیا زخم شاه بر او سکی رمان
زبون موکی اوس زخم کی دور
بصد چشم و کین یکی گزر گران
در قلوبه جا کشک کنه کیا

دوان موکی اتنی من ده سلوان
گیا سخت میرت من ده یوتنر
نهایت زبردست بی بیه جوان
که تپی همه دیو بزخاس گز
سوی سلوان حله آور سوب
سوم بار آیا سوی نا مور
مژور انکر دیو بجلی کا دست
شجره پاره نشی او سکی لب لی گیا
گاد و دمن روی بوار بلید
بهر آیا بونی سلوان و تو دست
بهر اوسنی و دمن تنگ کن کج کر
توانیم سسی او سکی شاه خدا
گیا باگ و انسی درون جصار
گیا اوسکی دبال خلی جوان
بوا دیو بیه کی غلب آزما

و آنرونی کعب کریم کین
 کی کشته میدان او سکی بوا
 جوانی ری بو گزیران بوی
 بود دور او در سی خالی حصار
 منظر تو اگر د فرور مند
 کفاله کامانه سیاب کج

دیار که کجا جسم دیو لعین
 هزار او دویولان جنگ از ما
 خراز و تاه و برشان بوی
 نشان کج مده اولقار بار سنار
 و انام او کجا جاسین لند
 بوی دلور حبت بو اور رخ

جنگ کرون گرساب بیوان باغولان و بطوریا متن برایشان تا

بود یوز او در حب فحناب
 بسوی بابان خولدن گیا
 دمان غول رهی می شسته زار
 قوی بکل و حثت باز در ایک
 اور ایک نزه غول اولقار و زار
 میب او کی نمی کسل اور سار
 نه بتا آب او سست سین لی گیا
 دور زرد و شب گرد بگی چون

تو بر او گرساب و الل خطاب
 و صحر امیب و خطر ناک ستا
 سنگار و تو خود او مردم شکار
 نه تما کوه ایز کسی کند ایک
 نمانت تو مند و تو خوار ستا
 مقابل نه می او سکی شزارن نر
 دران نمی سموم او سبب شام نگاه
 بر طرف سکی لی آیتان

توز قمار سی رہ گیا باد با
باد وہ وال لہرم وہ سوار
نوتی گردانی جو بہر ستر
سیدار حو لان یہ شنگل خزا
کران شکر کوہ کپتہ ہن او کی تیا
دل اور فی بہر تیغ کین کیم کر
فرام موی دلو اور مدنگت
خندک دکان لکی او سدم گیا
سہ دور و شب او سنی او کین
ہی جب کہ تن من نہ طاقت فرا
کہ نارت تو تھی طاقت محی
نشہ نہ بیٹھا خندک و حیا
کہ مہراج مہجا نکالک و مان
کین سال آوہ بر من ساتھ ہتا
جو پشچا و مان لشکر کینہ در

ترا حب نظر حال یہ سب کا
بوی ناگان ہند و غول شکار
بوی او گنی جان وقت بہر ستر
سہ لکی آما بوی ناموز
سودہ جنس کر پلین لی گیا
لکی تن سنی او کی تھیفت ستر
بوی بیوان سخت بر سانی سیک
برارون کو او سنی فیت تر کا
بواضک اور و چنگی جوان
لگا ناگنی بت خدا سی و حیا
میر ہوسان فتح و نصرت محی
سبب ایک اور لی اپ کتا
لکی ساتھ اپنی سیاہ کران
دانتا نشان حسین شاکر
تو حو لان گریزان بوی ستر

فوز نندک

ظفر مند بوکر کوی خیزه گاه	بهم آئی گرسایت و مبراج شاه
خاک آورشدن گرسایت سلوان با قوم فل کوشان و شیره سران	
دوازده بود دیوان و همه را کشتن و پیر بهنا ظفر یاب بود نه	
کیا گردوسی برین فی بان	که ایک قوم می فل کوشان سلوان
بوا اسکلی ایک قوم می شیره	ستالی من خلقت کوشان و شیره
دیبا جایی او کوهی است شیره	که ما بودی او و ده خلق ندرا
دیبا برین فی حدیر کوشان	کوار او سطران و کما سلوان
و ده سالی کوی فل کوشان کیا	او من کشته خسته خاک شکر کیا
کوی کتور شیره بعد از ان	دیبا منسی موالیکی شکر کردن
مقابل بوا اسکلی شیره	کوی محنت خاک آوری مدکر
بواقصد سعدان جوتها ما و شاه	نوا شیره شکر او کها تاه
کوی فتح گرسایت کی نمغان	بوا نویسن اقبال کاریران
معان او منی سعدان سکا کر کی خطا	کیا لاک سجا او سی مبر عطا
کوی دیو فو خوار در میان بیتا	اور ایک شست وین شاکسن از دما
بوا اسکلی فی اوری دیو سز	کوهنی سعدان سنی کی یاده شیره

گلی سلوان جهان فی ملک	ملایا بر ایک کوسه خون و جان
دیار حبش کی طوف بہاک کر	رقن تہذیب و سبب بہتر <i>حسن و رفقا آمدن شاہ حسن و پیر ہونے لڑ میدان</i>
جہان سلوان اور مہراج شاہ	گیا جن دونوں تہا ہو کا تہ
نبی کیمہ تواری ومان جاہلی	رکن تہی ارادہ بند سیاہ
دینش خود پیش من اور خاک	مخالف توہان سی بوللائی
اور اب خود گرفت اور درسی	سو اس واسطہ ہو گئی تہی و رنگ
نوں کشی کی کوئی زکمانا	کہ حاصل طفر اور نصرت ہوئی
کیا سامنی کیا شاہ حبش	کرستہ بر یک کی کارزار
صف اراغ من رود و تاروی	دلیران زنگ و سیاہ حسن
دوان ناخ و گرز و بیکان مرغ	دلاور ہم کہنے اور ہوئی
تو اسخت بکار و کین ہمدگر	نہ جان گرامی کا تہا کیمہ و رنج
دلیران رخند پوز بہو	کہ جہاں رہا آسمان و پتہ کر
دیکھن نہ رگز تو کا صاب	تو افوج ایران سی از زم جو
دلیران ایران کہ تہی شیر گ	تو اسکت او کفا سر سر جہا
	اوسسی لی گئی زندہ کر کی تہ

دلاور

یو او د شاه جشن مېر و من
ز بار د سه صد من کالکد نمود
بیه جا که ایک سنجی رونا
بیخ ز روی سلوان کون سنجی
یو افتد حب شاه حسن
گئی پیش گز سب آفاق گره
بوی حبیب مست شرف و طوق
خوشی کسی مالای شکر خدا

سید از گز سب کسی کون
سه جره فی الکی ماتد و دود
که خوشه خسته تن سلوان
او شالی لیا بس او سی زین شای
نویسه سران سباه حسن
بیه بولی تری هم من فرمان بر
نوگز سب مزاج دلال گز
بهر آراسته جشن عشرت لیا

رانی بخشن گز سب او شاه زنگ از قید و بند ستور او شاه
زنگ کردن دلچسب این کوچ کرده آمدن مزاج و گز سب مزاج
شکر در هر اندام حضرت شدن گز سب مزاج و گز سب مزاج
دیا او ترش نذر خود و شاه ضحاک ملازمست کردن

کما حق که نور بهو کوا سیر
بیه تولد که بدخواه سرکار کا
نیش ابی شاه جشن سنجی عباد

نومزاج کسی سلوان دیر
گزار آبا بقیل خدا
بیه بی عرض ای شاه مزاج

پسین ابی شاہ جس کی عبادت
رہائی اسی قید سے دیکھی
پسین کہ لڑ گیا اور کوفہ میں رہا
کیا فوج اوس ملک سے لڑی
جو تھی حیدر داخل وہاں انکی
کہ اقلیم بدوستان میں رہے سال
پس کبھی حضرت یسوی وطن
بزرگیم و بلبلن و گنج و گد
اوس کی دیکھی مہراجہ کی کیا
جو وہاں سے وہ سوی زابل روان
وہاں رہے کی یلماہ وہ نامدار
جو بت المقدس کی بہما و ب
بزرگان ایران کی بیستویا
جو از و گرساب کو دیکھ کر
جو ان کی قدیم سس حاصل کیا

پسین ہی عرض ای شاہ فرخ سناؤ
جس کا اسی شاہ بہر کبھی
بدستور ملک کو سہ نام رکھا
سوی شدہ فوج با فرودستان
تو گرساب و لایہ مہراجہ
مجی گدزی ای شاہ فرخ خصال
کہ رکھتای دل از روی وطن
شہزاد ارشادان با کرد و فر
لقد حشمت و جاہ حضرت کیا
ملا جاکی اورت سے فرخ جوان
کیا سوی شہاک عالی تبار
جوان و قوی طالع و خوش نصیب
وہ ساتھ او کی پیش سنت کیا
اور شاخت سے خسرو نامور
برابر بیٹا سے فی خوش دل کیا

نادر علی

نثار اوسنی گور کئی شاہ بر
 کئی بکلتش بادل شاہ مان
 گوارا فی دشا و سماک شاہ
 اسی دیکھی پر تخت بکران
 چھین دو صد سال و مقلد فرج
 ہوا تخت ہمار ہیران ناگمان
 جو از درگاہ سب کثورت شاہ
 بر اور تہا اورت کا اونک نام
 اوسنی سال من ہر چنان گنا
 بزبان ایک او کھا کرا فی لہ
 مثال بزکان جہان بیوان
 خواجہ جوان شہ مطف و طرا
 بزبان کوتاہ ہر قدر زود و دست

نوا اسکی پلان و گنج و گد
 بہت اور ہی وہی تباہ گراں
 حضور شہت را بد و ماہ
 کایتہ فی حضرت موی سیمان
 گر سائب پہلوان و زرد بستان با ہزار ان کا ہزار فی
 شہ رابل اورت ہتالی درو بیج
 کہ انجام کار اوسنی وہی انہی مان
 ہزار بستان من فرمان اور
 کرا فی تزا د اور و د اللہ رام
 کہ اورت کی جس سال ای قضا
 دو ماہ تہا اور جس من چون قر
 بکا پرورش کرنی با کام و جان
 تہ بیوان فی کی سکھلائی سب
 کہ کرا تہا کندہ سہر بل مت

سخن اورت ازین جہان فانی ملک عالمی و کسیر آرا ہون
 گر سائب پہلوان و زرد بستان با ہزار ان کا ہزار فی

خداوند کفار تا ملک سی گذر
نه قوت میں تھا اور کسی عسکر کوئی
غرض وہ جو امروز زور آرزو
کوئی شاہ ضحاک اب ای
خواب دیدن ضحاک تر رسیدن اران خواب ببول ناکب
ہی عمر میں جب کہ تالیس سال
بوجہ تخت پر نشہ ضحاک کا
کہ سلطان کہتی پس از قتل جم
گئی قتل اور گاہ غارت کری
لغا کر گئی بداد وہ بحباب
کہ ناگاہ دیدار بوی تین گرو
کہا جلد بیخون فی ضحاک پر
وہ گرو و لاور کہ تھا تو جوان
چو بار اسہ شاہ ضحاک پر
شندگی ہاتھوں کو باندھا تھا

سنان ڈرتی تھی حمل کا جگر
نہ تھا ہلوانی میں برتر کوئی
بجائی نہیں گرساں تھا
خداوند کی بار شوگر لائی
خواب دیدن ضحاک تر رسیدن اران خواب ببول ناکب
تو بدت کی دوت کا ایاز دل
مفصل گفتون اب میں یہ میرا
جہان میں لگا کر گئی خورد و شتم
بوتی بازہ رسم رسم پروری
کسی شب کو دیکھا بدوشی ہوا
اور اوغمن سسی دوشن جوان تو
تو جسی عافیر وہ تداوگر
ہوا سنی دوشن ایک گزر گران
تو کبہ رسان ہوا معترسہ
رسن ڈال گردنیں با صد عبات

ادبی سالی

اوسى لى گى كىج بالاي كوه
 نو او كوه كرفوت ده مورك
 كيا نواب من اسقدر ايك نغان
 بوى دو من بدار امل حرم
 لكين بوجنى ساهسى كيا نورا
 قغان نواب من كون كيا اسقدر
 به ضحك اولدو بيه داستان
 برى زندگاني نسي نونا اميد
 كيا اوسى به قهقهه نواب
 نواضه شيناس الى حافرون سا
 جو مان كو مرخ بر آقا ت
 سنى داستان نواب كى بلفلم
 به دريت و بشورون لى كيا
 نوزال اسكى دوت كيا سوار
 و بى خوف جان سنى حافوش تى

كيا سخت او سگور نون و سنوه
 نو او كوه اندك و خوف نيك
 زمين آيى لرزه من خون سنان
 فل او كفا نوا اول سى رالم
 كو تم به كافتنه بر ما نورا
 لى كيا نى حسي دوار و دور
 سونم نوا سفته بو مغر جان
 قاطع و الى نسي نونا اميد
 به نورا له بو جلوه كر صبح حب
 كرين اسكى نجر كيه ساين
 نو حافرون نوي نودان و مان سنان
 گى كوشس اور بو گنا مذ دم
 بو نوبت رسته ضحك كا
 بوى اسكى به دولتى اب نصيب
 ز زبنار او كى نجا كوشس تى

یہ اہل بیت مبارکین است اب
 ایسی جان بر اینی سخی گزند
 و یا میں دن تک نہ ہرگز جواب
 چوروز چہارم ہوا شہ شفا
 کہ ای شاہ اقبال را می مورا
 ہوی عمر او بس ابا زوال
 فریدون کوئی شخص ہو گھانا
 وہ ممتاز نسل کمان ہووی گا
 بہن ہووی گی کا ویر ماہ ایک
 ہوا لکن ایک وہ تداہن
 کہانتی بہ خواب من گشتی ہتا
 لگی کئی فون خاقل ووشیار
 کہاری کا ایک گزہ کاوسہ
 مہ و حصار او شنی کہ ظاہر کرد
 وہ ہوتی کہ ای شاہ خوف و با

ہووی سے نامور حضرت
 نہ کئی تھی لکھ اسن کئی ہند
 بیان کی نہ زہنا زہر خواب
 تو ناچار ہون ہوید ان فی کہا
 مٹی پختی اس تخت شای ہوا
 ہوا اگر قمار بچ و در مال
 لکھتوں حشمت و عرو جاہ
 وہ زمان زوای جہان ہو لگا
 ہو پالی کی او سکی یہ زمین نیک
 لکھ انار او سکا ہوندا ہن
 میری سرہ مارای گزر گران
 فریدون ہی ہو گا وہ ای شہار
 کہی کا بچی لگی بیان سی بذر
 فریدون میرا کون نہ اندیس
 کہی کا پد کو تو او سکی ہلاک

اہل بیت

عوض نمبسی جایی کافون بدر
 شاهی شاه فی حبیه نتر خواب
 رشک پوشش عالم می شایکی
 جو پوشش و حواس او کی ای بجای
 ولی لی خود خواب رستی لگا
 نشان فریدون کی نبی جستجو
 کچی کوک چارون طرف کو بون
 کنا حکم بید شاه ضحاک نی
 که نسل کمان حسی باد نم
 سداون فریدون کی استستان

کر لگای تخی قتل و د ان کر
 بود در دو غم سوسی لی صردنا
 زمین بر کرالین دوسن تخت نی
 تو بر تخت بر یاو او سنی رکنا
 شرف و ذری تاب رستی لگا
 لگی هارنه دوسن نه سنی آرزو
 کین جستجو تابه گزو جهان
 دیاسکو فرمان بیه ناک نی
 گزار رگی او سنی لادو نم
 خوبی کرمین من به قصه بان

دستان تولد شدن فریدون

ملازاده ایک آبتن نام بنا
 که تاتل من شاه طهورت
 کراخی نبار و خسته نزارو
 همیشه بنا ایران من بسکون کرس

خرومند اوز یک فرجام بها
 خطا نسل من او سکی برگزنی
 بدر بریدار شاه فرخ نهاد
 ولی کرسی لعلی بنا با برین

کہ تھا کہ ناک کی مرومان
 تو سحانی او کو گرفتار کر
 رہی شاہ پو شدہ گریں مداح
 اوسے عابدان ہم ضحاک بنا
 اور او کی تھی ایک روضہ نام
 بخوبی وہ زن مہوش ارور
 جن سے عیان او کی شان تھی
 فریدون کہ کتاب فی ابوعام
 پر او سے آئین فی زمین لکھا
 بقل کہ کسی طبعی سبب تو تھی
 یہ کہ کر وہیں توی صحرانگنا
 اور دریا کمان کوک ضحاک
 گرفتار کی مجال تیار
 لیا قل آحر اوسے شاہ فی
 فریدون کی ماکو جو بھی پھر

مرعدار

کیانی کو بس دیکھ پاتی جان
 یہی خوف تھا جین شام و سحر
 کین آئی جانی سسی تاکہ نہ کام
 دل او کاٹت روز غمناک بنا
 کہ فرز اک اوس نارسن کا نام
 ہوا اوسے بد اسد اک مہر ار
 بخوداری فر تو شہنشی
 اوسے دیکھ کر دل بولتا و کام
 کہ جی بھی تھی بیک لگا
 وہاں جلکی کنجی ذرا سیر کشت
 لگا ہرنی باخترہ دل ہوا
 جو بھی تو سحان کر بس کام
 دوشن لی تھی سن ضحاک شاہ
 کیا نہ سم ای بد خواہ فی
 تو اندیشہ دینن ہوا بستہ

ادلی اپنی

۱۲۴
نہ اوس سرین سین ری زینہار
دہان سنی سنالی سنی سنی لگی
کین ایک تخت بنا مرقدار
دہان کا کندان تہا حق شناس
کہ برانہ تہا نام اوس کا دکا
عوض مالک کا دنی زود استر
کہیں سو کانا شیردہ شیر خوار
دہان ایک شب دین نذران
تو دوسرے یہ اگنا ناگہان
مبادا بیان کوئی سیمان بی
دیکھیں جو عین ہی تہی مدگم
پیدہ کوچی کہ پیدہ کودک شیر خوار
وہ طفل اندونون دو منہنی کا تھا
وہ ماٹارو کہ بہت جو اس
لگی اوئی دہان جاگی بی اختیار

کہ رہتی جہان ہی وہ میل و نہار
فریدون کو لیکر نکل وہ لگی
وہ سچی دہان بادل سو کوار
اور ایک کاو پر شہ تی اوی با
جو مین کو شیر او کھانہ قہنتا
للا مہریدون کو شیر اشد
نہ خواہش ہی شیر کی زینہار
ہی اور آخر کو ہی جب کہ رات
کہ چلی گئیں اور رہی تہ بیان
میری اور اس طفل کی جان بی
جو شیر تہا خشک او کا نام
نہ زندہ ہی شیرین زینہار
بنت و زنگر ہو سو جنی کا تھا
لگی دور کر اوس سیمان کی با
کہ اوس کی اگی بہت کینہار

بید کنی گلی لیک دکنده خون
سینه بجای سحاره بی بدر
بمکانا منن اوراتی خون من
اسی کاو ترایه کا او چو شنه
قبول اوسن جو انزدنی سب کما
کوی دمان سسی رای اوسنی بندار
روان کوی البرز زده زین کوی
جیان ملک اوسن کاو برمایه کا
اوسنی جانمانا بجای شیره
ده مضر و ستار و دشمن بدام
کی جیت کتر انرض من سال
کوی فرخدار اب ذرا حاجی
کوی کوه البرز سسی بدروان
کما اوسنی اگر که ای مرد میر
که البرز من میان سسی بجاوند است

بصدیخ اندیشه در بسته خون
تو که روشن اسکی شام و سحر
بزی تابن اب حویر جانی خون
که برورده بود کونک و ننداز
فریدون کما سس انی کونک لیا
نیکما ورا اوسنی بیدر او و سحر
ری چاکلی دمان اورانین کوی
فریدون نه رگها ستار حمت لیا
ده ترانما سفت شال بدام
پلانا ستار او کما بر صبح و شام
فریدون کی ماکوبه ایما خیال
واما سسی فریدون کوی انی
مسافت کوی کوی انی بیان
بمجمعی وی مرالودک و ننداز
رگنون تابن انی اسسی او و

ده کولاد

وہ لوگ کہ پیسہ ہی خور و سال
نہ لجا تو درانہ من طفل کو
وہ گئی ملی بون کہ ای مردیک
خدا کی طرف کسی خوبی پر سہری
پسہ کہ کہ اوسے ملی گئی بس وہاں
پوشی شاہ محاک کو حب خبر
پسہ نہ کہ سہد ار بد زور کا
گمان کو اور کا د لوگ ملکیت
کہ وہی جو کچھ مردم و جا رہا
گماندہ عالم شتالی و ہاں
نشان کہ وہ ماہ فردون کا جب
گھادی و ماں انک ہی نہ سہا
برادیش تار پر محاک شاہ
کہ انی کسی محاک کی ہنتر
سرگودہ ایک مرد و رویش ہتا

ایسی ہوئی وہاں اوزت کمال
کہ نہ اسکو کچھ پہنچی ایسا ہو
میری بوسین کہ زانی او اس ہاں
کہ گئی من بیان کی سن ہری
جان او کھا انرز من شامگان
کہ ہن من ی آتین کا لہر
رہ گئی کسی انا بوی مر خدر
کیا اوسے سینہ ظلم و خوف وہاں
کیا تین کسی رہنک کی سہر ہدا
فریدون کی ہنسی کا ہتا جو مکان
کیا ساری ہون کو شمارت
جلالہ کیا اوس مکان کو ہر ہاں
ولی ہتا فریدون فصل
اوسے ملی گئی بیان کسی ہاں
کہ روشن ضمیر و صفا کیش ہتا

فریدون کو دہلی کی اوکی باہا
بہ بچہ ترا بندہ ہی اور غلام
زہ چرخہ سی ہر فریدون کا سر
کجا جہان ہی فریدون کی حب
جو کجہ قوت اوکو بہتیا ہم
بہت لہد صفت دعا لطف
لغالی درویش ہر اکروز
خاوند روی بہن ہو لگا
بہ جنی کا ضاک کا تخت دروغ
لغالی ہی قتل صماک کو
بہن خوش سیر ہی ہر بولی دون
کہ بدخواہ کسی تخت و تہم ملی
والا عرض سا تزدہ سالہ حب
فریدون ہی مرا میں مسکن کہنا
بہنہ بوجہ کہ امی ماور مہربان

کہا یوں کہ امی درویش و شناسا
کرم کی نظر کہہ تو اسدہ برام
کہا مرد درویش کی پانویہ
اوسے رحم اما فریدون بہت
تو دنیاوہ دونوں کو بی رنج و غم
فریدون کو کرتا ساوہ تربست
کہ یہ طفل فرخندہ و دروغ روز
شنشادہ باداد و دین ہو لگا
بہسان جہان سہی بہلی کا خراج
جنم من بھی گانا تاک کو
کہ ہی طور سی اسکی جھکو بقن
ظفر مند جو صفت اقلد ملی
سر کوہ انزری الکی گت
نہ زینار کجہ خوف دشمن کہنا
بھاری بد رکوتہ اسمان

کہانہ

کاش شاه ضحاک فی کون ملک
 ده قصه تها و کجده کما او سنی است
 کما سوی ضحاک بیداد گر
 ده بولی که ضحاک بی باو شاه
 تو بکسی بی کجده او سکی سسرین
 نصیون من بی باوشای اگر
 در اضر کرنا با طواف رب
 کردی شاه لطف الهی بخجی
 فریدون بید شدک و احشم کین
 خدانی کما بی زججی بی دلیز
 بر ابار روم بی برور و گار
 کرون اقدم من اوسنی خون
 ده بولی که سید کار و توارری
 بججی قوت و زور اما کبان
 بید گفتار سمانه بیترین

مایا اوسنی کون تیر خون و قان
 بید سندر فریدون توار غضب
 من اب طانی تاسون خون بزر
 رگی بی و سانه بی بی گن سباه
 تری باس شکستن ترین
 نوکما اضطراب سقد رای سبه
 جو کجده جامی نو سبای سوب
 سیر و سنا سشای تخجی
 بید با سنج و نا بی مان کو دین
 انلا زون طانی مانه سیر
 من خوف ضحاک سسی زمار
 بز و تاج و اوزرک سب جین کون
 بسندیده تری کفزار بی
 که بوم نبرد اوسنی تو الجوان
 که سیر و نبر باد اسپن کین

رکبی رسد آنجا که آید و نشاند	نصحت مری ای سر که تو باد
که کیا دوستی کار نمایان کیا	سزاگی احوال آب شگاده کا
بزره اختر و ابونی بسیار	منوریت کشتن نکاده آنکه از ضحاک
فرام کرد این دنیا فرمودن آماده مراقت کردیدین	فرام کرد این دنیا فرمودن آماده مراقت کردیدین
فرمودن کی جانی سیل و سراز	سماکار ضحاک بدر روزگار
جانی نه طره او سکی نوش و خوش	رکبی دلمین تها خون و دم در اس
توضیح شنی خلق آرزو بهی	بست مردم آرزوی او شنی خوبی
که یارب فرمودن شنی با نوجو	بسی سکی و ز تندی آرزو
خداوند تو باج و او زنگ کا	کرمی الی ضحاک کا سر جدا
عوض منظر وقت کی تپی مرام	تلاش فرمودن او عن تپی مرام
طلب کر مزرگان اقلیم کو	کین کین ظالم کینه
جان مین ی ایک کو کون کمال	سیر ولادیر او شین جان و مال
شب و روز در تهای ہم زند	دل او سکی طرف سی ای است و روند
سبجی و شین کو مرکز حقیق	بجی باوی قول مردان پیر
که اب و و گیا سوسی خندان	خبر محکوم سبجی ہی اسطح بیان

الکوهی سال

گرچه ای سال من خوردنی
خردمند مثل نذرگان بی زده
بیهی نومیر که ای مردمان
فایم کردن اورجاون اور
سفر نیکو و پیش بی دور کا
که ایک تیار محضر کبرین
بید مضمون بو مرقوم ایستین تمام
شین کام اسکو بخیر عدل و داد
شع حق سوز است گفتاری
خطاب که تا اوس ستمکار کا
بر ایک محض کی بندگوانی ہوئی
ولیکن جو گادہ تا اندر ایک
کسین بونت او کی تھی فرزند کی
که گادہ کی فرزند کو قتل کر
ده گادہ بواگنی داد و خواہ

ولیکن دلبری من ایک گروئی
دل اور بان دلیران بی زده
بر بی دیو و مردم سی فوج گرن
شباب اسکو لادن گرفتار کر
بیه خورد و کلان کسی بون عاتیا
کوانی و مہرانی اوس گرن
که ضحاک ہی خسر و کینام
جهان اسکی لطف و کرم سی ای
جهان بر دور و یک کردار ہی
سپہون ثنی بیہ ناچار محضر کا
شانی بہ فرمان شای ہوئی
دلر و خردمند تا مرنیک
بیه بوسدن بوسن ہی کسین
کسلدیجی سانو بوسن مغز ستر
گفائینی تا کنان پیشاہ

که ای شاه سن میری فریاد کو
قوی از دوا بیکرو بلیس
ولی کس لئی هم به سختی و جور
کدیه بی بی انصاف کوئی
گری میری فرزند کو یون کس
پیدا نمی بدای کامحضر کنی
بیه گفتار شنوده حیران تو
رنگها پید ز خون زبهاره کا
لنگامی کا دوسه سی یون تا نور
بیرا جب کا دونه فی محضر دمان
بزرگان اقلیم سی یون کہا
خط سی سنه دیو حیره کی آب
کیا منی برگز نه کار تنکو
بیه که که شتابی سی یون تو
لئی اور بی کچه و سخنهای سخت

در کام فرمانه بیدار و کو
جهاندار و سالار و شایان
وزرا کجی ای اب دلسین غور
رگی دلو تو نام بیدار و کا
نه آوی تری جبین تکره سن و کا
لئی کامضمون سر اسر کنی
براسان بوادین نشان سوار
اوسی او کفا پشا و الہ کیا
که اتو کو لئی تو محضر به کر
توات خوشان و نوره زمان
که ای مردمان متنی بیه کیا کیا
گرفار عصیان بوئی بانی سب
غوغی بوئی و وزخ رکها سب نی او
کیا اوسی بکدیت محضر کو پاک
حضور خدا دند و بیسم و سخت

بازمان

اور او کا وہ ہٹا ہی ہر گیا
 یہ کہنی لگی ای تہ نہ نامو
 حق نعت نہ گیا ہول سب
 زبان پر وہ لایا سخنهای کن
 اطاعت سی محمدہ یون کہ گیا
 گیا بیان سی من یونی وہ بر جلا
 کہ دشمن ترا زبر گردون نورا
 و تیر کون تحمل نباشا نی
 تحمل کا تجہسی نہ پوچھو حساب
 تو کیا رگی اور لگی مری یون
 پس ایک خوف ایامی و کلمات
 اور لگی کر لگا جو کجہ و جای گا
 فرام نوی پاس اوستی سناہ
 بنایا ڈوین یک علم اوستی دہان
 روانہ ہوا وہان سی من سبتہ

پیراوش زمین سی زمین اوٹہ گیا
 یونی زمین خوان وہ سبتہ کو
 ہوا کا وہ کتاب اور لی اوب
 حضور خداوند روی زمین
 روہ کتہ سی جاک محضر گیا
 سقاقت سی اب لی راہ لقا
 گرد و سدا فریدون نورا
 نہ زمان رمی کی جو گراہ نی
 دہا شاہ منھاک نی یہ ہوا
 کیا لگی کا وہ نی جب خود سن
 لقا بی ایسی سر کو وہ حبیب
 خدائی ہوا ہا ہوا رو کیا
 گیا حب کہ وہ کا وہ کتہ خواہ
 طلب کرنی پد حرم انڈان
 علم ہات میں لگی وہ نامور

بیه گستاخ بارگر کی خوش
فرید و گفای بود پس حکمی مال
گری جاکری پند نه ضحاک کی
بوی خج و دان شه می لشکی
دو گاده تنابن لگی الی روان
کمان ی فریدون واقف نهی
غرض رفته رفته تخلص کمان
جو گاده حضور فریدون گیا
کیا عرض ای داریش تاج تخت
توضیح کجا چلکی و سیم لی
نه سحر فریدون حالتی تک
لیات که لطف جهان آفرین
رفتن فریدون بقصد زرم ضحاک بسوی ایران و شستن
در تخت شاهی و تسخیر کردن ملک نماید یزدان
مشیر بواجب سپه جاہ و چشم

که ای نامداران با عقل و سوس
بخوانی بیان و چه خسته ضحاک
رفاقت کری ترک ناماک کی
بواهد فرزون رتبه بر سر ذری
پس گاده ایوه بر و جوان
که رسد او نمایی و رسیدی اعلی
دو بهی و دان تنافزیدون جهان
اوست بسی و ما اینی سر کو جنبگان
تیری یار دولت مد و کار تخت
هماندار و بخت اعلیم لی
که نماید غیب بوی سحر کاب
بیا سجده شک لاما و زمین
سپاه فراوان و تاج و علم

ہوا خوش فریدون قزح سیر
 علم پر جو تھا حرم انڈان
 نبی بدگو برین اوسے ایک
 وہ کہدنت تہا زرد و سرخ پیش
 علم کی واسطی طرح زمین ہوئی
 کہ ہو جو کوئی باجوشاہ جهان
 تا کہ علم اوسکو بزرگ کری
 شبان کیان فی بعد فرخی
 کیا پر فریدون فی یہ عوم خرم
 کیا باطن ان کی یہ اوسی کہا
 دعا کر تو ای ماورائے مران
 وہ جاہ و چشم و لبتہ شاوان ہوئی
 دعا کی میرا اوسکو حضرت کیا
 کہ گویا بختی باڑب انبا سیر
 رواشہ ہوا پند وہ عالم جناب

کیا باج شاہ شہی زیب سیر
 کیا زیر ویای روی نمان
 بہت نا درون تو در پستک
 رکنا نام پر گادیا بی در فتن
 ہمیشہ گوید رسم و این ہوئی
 تو پہلی منقا حرم انڈان
 زمین پر ویاد گوہر گری
 پیر رسم و زہ نکالی رہی
 کہ نکالی سی جلکی اب بھی نرم
 کہ رکنا ہون میں جصد ایزالکا
 کہ ہون میں ظلمت جاکر ہون
 دینین جدائی کسی گمان ہوئی
 اور اوسدم خدا سی سہ کی التجا
 گندار رہنا تو شام و شہر
 ہوا گادہ شکر گویا ہر کام

فریدون کی ہی دور اور برکت
فریدون کی ساسندہ اپنی اوکولیا
پیرانداوس شاہ کی کر طلب
باوی نو ایک گرزہ کا ویر
اوسر شایب کو وہ شکر حیات
ای طرح بر او زمی رہ روزو
وہ بھی کین اوس حلقہ المیار
رہ شاہ تنہا و ان وقت نش
فریدون کو الہام اوس دم کورا
بہ لو از لہی کہ دل شاو رکہ
بہ ایک شخص بہ او مانا گمان
فریدون کو سکندری افسوگری
کوئی آدمی درش مشکل جان
کہ سو جادی اسان وہ مشکل نام
بہ سکندر فریدون فرخ ہندا و

ولکن وہ تہی کینہ و ریشل گرگ
و فرخ غنایت سہی شان کیا
کیا علم اسطرح اوس کو کہ آب
مریت کیا اوسنی بن زودتر
سحر گاہ ہوتا شاو ان سہی اون
سیر مرغ بھی تہی سکر کی رو
کہ نیز ویرستان کی وہ ان ہی فرار
اور انداز کی اوسنی وہ بھی طلب
فریدون کا دل حسی خورم کورا
بہ افسون تالی بن ہو یاد رکہ
کہ رگستا تبادہ صورت شان
بہ بولکہ ای لایق سرورزی
بہ افسو تو سر ہندا و ان یگان
بن او بن ششانی سہی بکدیت کام
ہوا و لسن اپنی دو ہن شاو

و لنگر
کی

خوشی سی اوسسی اوز فوت بوی
 ز تخی بر اقبال تباستاه کا
 بڑی بنائی دونون جو تھی کینہ در
 لگی کئی نام کہ ہی تہیہ غضب
 فریدون کو بس قتل اب کھی
 کہا ایک نی ہی بر مشکل حال
 و یاد و سری نی تہیہ اوسکو جواب
 کہیں ملک اسکو تہیہ رستی
 کین کین بادل بر صفا
 گئی بس وہ دو نوسقاوت زن
 سرلوہ سی اوسکو سلطان کہا
 لکاک سی اوسسی اوار ملک
 فونکو کہا تہی و روزان
 سلطان بر اہر فرار تہیہ
 وہ کہ سی تہیہ و شان بوی

زیادہ فریدون کی ہمت بوی
 طور اوسکی تباہ و تباہ کا
 سدی گئی یہ چشم و کینہ کہ
 جو یوں اسکی محکوم عم رواج
 نہ تاخیر کوراہ بیان او کھی
 ہلاک فریدون ہی تہیہ حال
 ہن لازم اس کام ہن اندر
 بیانہ سی حد سی تہیہ رستی
 تہیہ و امن کوہ ہونا وہ ہنا
 او کبار او ہن ایک گرن
 کہ تازیرہ ریزہ ہوسر شاہ کا
 ہوا شاہ مدار بس ہر ملک
 پورا بندہ شک سلطان و اپنا
 ہر اندر ہن ہر ان تہیہ و کینہ کہ
 وہ سرگرم فریاد بیان بوی

سہا بہا

بہ لوی کہ بگو تجب ہی سان
الگوہ سی ہی گرنا کئی
جان آفرین نی کہاں نگاہ
ولیکن فریدون نی سمجھاوہاں
کچھ منہ بر انکی کہا زنتار
لصد فرخی نہر نہ بیکرو
پایان اور گوہ کی راہ سی
جان وصلہ تا شد بعد او کا
گذران سی کشتی چوکی دمان طلب
کنا ووس دریا میں کورا روں
بہرگز توڑا و لہین آیا خط
دمان سی جاندار گئی سہا
مکان واہ بنا تا صفائ نی
بہت دور سی نظر آونی سہا
طلب تک تباوہ ورون مکان

ملا لسطح سان سی منگ کون
توضیح فریدون ہی بولائی
جالائی شک لطف الہ
کہہ کام انجائی سہا بگمان
زماوہ کنا اور اولفا وقار
وم صبح دمان سی بوارہ زو
سپاہ و چشم شوکت و جاہ سی
فریدون نو گاہہ دمان نی کیا
نہوی اوسنی اورت بوا حصن
روانہ موسی فرخ ہی بعد ازین
کئی بجز و خا رسی سب اور
بوالوی بہت العرش اورن
کیا تا بلند او سکونایک نی
فلک ہی اوسنی و بلیہ سردی سہا
بلای ہی و نوز ترین جہان

کیا اولس

گيا او مسلمان مين و شاه و لير
 نايان بوي و بان بلدي عظيم
 فرزندون ني انون و ستم با
 گيا رز بسی دوسون او کو ملک
 و بان ایک او رنگ آيا نظر
 سید کاوه سی و چهار کساعت
 که سید سخت متعجب نازی کای
 لصد فرخی میرنده نامور
 پید ایک شخص و بان شاه کومل گيا
 که فضاک بداد گوی گمان
 سید بوللوی بند و رشت او
 او در لی گناش که بدان
 و در دن طلسم او کسای مال او
 بی فوج سوری کسی اتقی بان
 و اسلی بوسن شاه افان گیر

دلیری کو جکی به سعی تها شید
 سید و نو اور از دمای عظیم
 که عاقر بوی و لو اور از و با
 پید الگی گناش بی خوف و با
 مغلل به باقوت و عمل و گز
 لکا کنی بون کاوه نیکخت
 ولی اب فریدون خازری سی
 سر سخت بزین مو اهلوه گز
 اور اوس شخص سی شاه فی بان
 بوللوی جنگو معلوم سی کر بان
 فرزندون کی کر فی گناش
 زره پوش مردان جنگی بان
 رکسای نمان گنج مال و گز
 طلسم و حرم خانه کی سبان
 لصف و بن لایاوه زرین سید

گناش
 گناش

لیال وزر اور نور اطلسم
خدا کا دوست کہ موت کیا
گیا بہ نسبت ہا گیتی بنا ہ
ہوا قتل جو دمان مقابل ہوا
بان پر بجرہ و سیمہ
بہ بولن کہ ہم ہیں کہ سیر
وہی نور بران جسم نامور
اوشائی جو کدہ بینی رخ و عود
کہ ایک و لو پیکر کی صحبت میں
ایر او کس تہہ بوسی تمام
ہو ہم بہ باری خدا مہمان
بہری دن ہوا پر ہر دو کار
بہی اپنی دل میں ہی ایک
بہ دو صاف دیدن ہی ہر دو
وہ تونی کہی کہی ہر دو خط

نہ چورا خیرانہ چورا اطلسم
کہ جستی خداوند طوالت کیا
بہوی شبستان نجات شاہ
فریدون شبستان میں داخل ہوا
ہو میں شاہ دمان شاہ کو دیکھ کر
لیا اتنی تونی ہکو ہوا
لیکن کہی تون جستم تونی تر
کہیں کیا وہ ای شاہ عالمی
کہ فارم ایک مصیبت میں
ادور از دمانی مسیہ کاران
کہ سہی اجاہ چشم ہکو بین
کہ ایان توی وارث باج و خست
کہ خنک جہان ہی جہان ہوا
بہوی خند نجات کہ کون کیا
تجسس کونری گیا ہی او ہر

دن
پہلی

گشت باید کس نجات آجانی تو
 که جادوستان کو مستخر کری
 بهم دیان سی سجای الکس کار
 بختی جلی جادو سی پهی گزند
 ولی جانیای سیه عالم تمام
 که بدخواه ترا سد اوار تو
 بی تری اقبال دوست تو
 نفس تن فریبون بر بخت کبان
 و تشکر کردن ملک نیاید عنایات از در سجان
 بواجب ضحاک کا تخت گاه
 سر ایامستان نواده مکان
 بواجب عرش و افلاک تخت
 سببان بواجب مدین
 بوسن کاران ده پری بکران
 کباشه فی ملک نشیر نیت

بوا ایکی او سکوی سیه آرزو
 دل غمزه کووه نوشته گری
 مویون ساز و جادو گردو شیار
 دوه بولی خطر زیر چرخ بلند
 دعای سیه بر لک کی صبح و شام
 نو دایم جهان من جاندار تو
 نگیان بو ترا جهان آفرین
 و تشکر کردن ملک نیاید عنایات از در سجان
 نصیب شهنشاه گیتی نباه
 بوا نازه یک دست باغ جهان
 که میثا جهانند از فرور تخت
 بوی رشک باغ آرم انجن
 بیم ز بی خسرو کاران
 بوا کا میاب نشاه و طب

(Handwritten signature or mark at the bottom center)

سوار و تکی امرای تخت کمان
کوهی نذر و انک سنا بیلوان
گیا پیش شمشاک و مع سناک کر
کشت امانت گردن کشت سر بلند
کسیط فسی یکی فتح گران
بزرگ اوینن دوینن اور انک گراوی
نمایان بی جبره سسی قز کمان
ده سر کرده بی شکر و فوج کمان
رکبی بی ده باس انی گر گر گران
بجاه و چشم او سنی و مان کند
تری و لوی و گردان خنک ارنا
کما ز بر یا انی تیرا و ده تخت
پوا تیری و داخل سستان مین
شمار سمجها سده سندر خبر
ولی او سنی بنیان گیاراز کو

فرزنده تور سید تخت کمان
طلب و ز زوال کمان سنان
و مان جالی او سنی کمی سینه خبر
جوان و دلیر و قوی از جبهه
کوی شهبه بغدا و آبی و دران
دل و دوی پر زوری کوهی
مداوند دولت بی ده لویوان
سیدار ممتاز و فرمان روا
جوان مروی خنک بیلوان
ده تور اطمس اور بیا مال و زر
جو مان تھی اوینن قمل سلو کمان
پوا کمان سینه بر کشته تخت
نصرت کیا تیری ایودن مین
که سیمها فریدون و مان انک
که تا کو تھی شکر مین بیل بنو

کمان

قورگن بنویره در بخت سی
بلا شیداری توبختی
ذرا کام کارنی بو جاره دیگر
را ریدندی چشم غورور
سختی که گفتار ارباب من
کام فحاک فی سردو من
غرض کی تبارت که تمام
فریدون شه نامور تاجان
ولی فرج بدیل شی فحاک شی
که او کی ستم سی ده بر خون شی
سلا فرج نی صفت فریدون کا نام
دوران دوران زما و بهر
فریدون کی اگر کسی برفیق
ده نکرودن بو گایر حلا
که تانین خروایی کوی

نوکاران افسردخت سی
کرتی ناظم شده نوکر مجنی
بیکری ترا کام ده کام کر
قور جاره بو بلا بودی دور
دانا شکار کی دسین جوشی
که گردان دسین اب سب زین
بولنه بودان سی بو اثر کام
دوان شاه فحاک اب دوران
نرانی ساکونی بی نایاک کی
طلبکار عمد فریدون شی سب
دل اولغا اولغدم و شاد کام
که بی بدوانی من ده بی نظر
که تهاقی شناس مکریم حلیق
قوریدور دسین سمبایه صفت
من جاسا سیری شانی لوی

بلا دنی بهر

کیا دوسرا یہ مشورہ ہے اور دوسرا
 سوئی خواگاہ فریدون طون
 ہوی رات جسد مژدہ پنجا
 پید اوسدم می صورت ناکفاد
 گنند ایک لید گنا بس دوسرا
 جو دیکھی تو دیوان میں از تو از
 ہوی شعلہ خیزت شکست
 شنائی کسی اور میں زوالی گنند
 لمبہ می کسی بدخواہ ایام روز
 او پشائی وہ گرزو کا دوسر
 وہ گرز اوسکی او پر ہوا رشتا
 فریدون نی پیریدہ از او کیا
 ملا دیکھی اسکوتہ خون و جان
 حد غیب سے کین ای بیتی
 اسی قند ز کوہ کی در میان

کہ متناسیح و اب نہ کین
 وہ ان عالی بس قتل او شوگر کھا
 ہوا حق آہن میں سلیمانیا
 کہ کوئی نہ پہچانی پیر زینتار
 پیرا پیر نام کاخ برین
 فریدون کسی یسوی گرم ناز
 دل او سکا تو گرم کین و غضب
 کہ وہ ان جلی سجاوی نہ کو گنند
 فریدون نی دینا او کو تو روز
 مقابل ہوا اوسکی بس اند
 نوضاک کو پیر ہی لہجہ ہات
 کہ ایک اور ضرب اوسکی سر لقا
 زمین تاکہ نایاک کسی ہوی ہات
 کہ باقی ہی اسکی ایسی زندگی
 ہی پیر گرفتار پیر گران

فریدون فی خدمت بی بی صدرا
کین کوه سنا انک و ما لایذ نام
کانه لجمالی قضا کت کو
به شای نویسی کوه زری نوار
برونک بر خدی بی بی ثبات
که نام گوی همی یاد گلزار
فریدون من نمی صفت بر سر
مواجب که قضا کت بر قضا ب
نوشته اند اران و کردان شده
شمالی کسی حاضر گوی ای که
کیا عرض دین هم من نوزن بر
کیا شاه فی اذن لطف و کرم
سر تخت ایران و نوران من
وزارشش گری شه فی کی اعتبار
کشد و کیا دمان در گنج زر

تو قضا کت کو قید و دین کیا
و مان خار سنا انک سر یا ظلام
رکبا بر گون او سین ناما کت کو
ما و العبد کسی گرفتار و نور
و کین جهان من بی بی صدرا
همیشه نکونام بی بر فرار
کیا خبر گوی نه کار و گر
سعادت نوی شاه کی هم کاب
که نمی دوت و مال کسی شاد و
حضور شه عادل و داور
بر سنده شاه افاق گیر
فردن تر کیا او کفا جاه و چشم
پورا جای شایسته دورن
کیا عدل او روادیل و نیاز
رعیت و وزری به ماندی کمر

نوی نوی

کوی جوگی شہ فی زہر فلک
جو کاری فریدون کری گمان
ہیشہ جو کوی کری کام نیک
سنوٹم کہ لگی کردن میں بیان
تقسیم کردن فریدون ملک را یہ سلم و تور در ابرج نیران خود کینہ
آور شدن سلم و تور برادر کلان با ابرج دگر بقتل او بستن
شہیغت اقلیم کی تہی ر نور
ملکہ اودہ ابرج دلی خورد ستا
ہوی حبیبان بادشاہ زانوگان
۳ حضرت جہان ایک مادر ہون
تو لوگو و مان شکر خدا کیجی
کوی مرد و انا متاضل نام
پیدہ بولہ کہ گرد جہان پیر کی تو
اوس حبیب فرمان شہای ہوا
ہبت ملک میں نشت اوسنی کیا

۶۵
تو نام کوی ہی ہی ارب تک
فریدون ووسی بہ آسمان
تو بی شک سوا غار و انجام نیک
فریدون کی بیٹوں کی آستان
کہ تہا اولفانام ابرج و سلم و تور
خرد مند و نشور و خوش لقا
ہوی یون تمنای شاہ جهان
فردن حسن میں ماہ انور ہون
نہ ناخبر کور راہ تک دیجی
طلب کری اوس کونہ فوالا نام
ہوی مدعا اوس کی کر حسبو
تو حضرت وہان سہی ہر ای نور
دلی حبب شہدین میں گیا

تو کون سی دمان کی پواید عیان
رکی تین و ختری شاہ تین
سیدار کا دمان کی تہا سرو نام
فریدون کا بنام کیسہ کیا
پواید دمان کسی کہ حضرت طلب
فریدون فی خدمت تیار فرید
لہد حشمت توکت و درون
لکی حیدہ لوی دیار زمین
برہی طلعتون کو کیا کنخدا
پوی دمان سی ہر پوی ایران
فریدون کی ہر دہنن آیا خدال
کردن ملک تقسیم بر ایک کو
دیاسلم کو روم و خاور و زمین
ولی ملک زر زیر ایران تمام
کوی روم و توران کی سلم و نور

کہ حسب التماہی شاہ چہان
بر بحرہ و مہوش و سمنین
گنا و دمان رسول مبارک نام
وہ اقبال شاہ مین فی کنیا
لہد سہا و نشا و طرب
پو خون کہ دل برائی امید
کیا شاہ زادون کوشہ فی روا
تو نشا دست شدہ زمین
سبت مال اور گنج او کو دنیا
ملکر ادگان اور وہ مہوشان
کہ آب مین پواید ویر سہ سال
کہ با ہم برادر سنون کنندہ در
بلد تور کو ملک توران و چین
مقرر کیا شہ فی ابرج کی تمام
رہا ابرج بر زمین با صد سرور

ده کفی گلی بادشاهی دمان
 لکایک ولی سلم بدل بوا
 قناعت کنی خاور و روم بر
 سوی تور بر لکه کی نامه است
 لکن نامه به مقنون که مته من عم
 ذرا لوح اب انجد او نند تور
 دیا او سکو او زنگ دو بیسم زر
 کیا ملک ایران کا ایرج کوشاه
 برار مال و نعمت ی ایران تمام
 مجبی اور بجی ملک آساید یا
 بیان کای حاصل بی ایرانی کم
 سیه تقسم ی محکوبس ناگوار
 خوانده بر کافورنی سر بر
 لکایک دو من سلم کو به جواب
 بیزیت و بد تری سال موین

سوی تخت دو بیسم سی کامران
 سوی کین ایرج ده بایل بوا
 نه آنا بسند او سکو بخش بدر
 رسول ایک سجا که لاوی جواب
 نه زنتار ایرج سی کته من عم
 که برگزینن بابت کو کده و ستور
 که مجبسی بی او برختی ی خود تر
 که ی جان آسایش و تحنگاه
 دمان حضرت بخش ی صبح دم
 جهان جنگ و کینه ی صبح و سا
 عینون سی ی زرم کین و مدم
 تری مصلحت کنای ای تا بد از
 بوا و بسین اینی عشاک تر
 که ای بادشاه تر یا خباب
 یقین جانو تو که امیدل موین

تیری سائتہ میں دل کی پستہ ہوں
گر اس نامہ رو کو بہ سوئی بیدر
بہہ نعام بہ سو کہ ای بادشاہ
سین تخت ایران سر آداری
رہ راستی برودہ آجادی گھر
حب آثار کول خرد مندیان
کہ کوئی خریدون روانہ نہ تو کو
کہ دونوں برادر ملی لہذا نورد
پو اضر و اعقل کو تیری کیا
بہن خوب بہ رسم و آئین دراہ
بہ کہ غور و لہسن کہ مہتر من عم
ستمی جو کتہ کرمی مہتر تی
جوئی کوئے ملک کافی ایس
بہ ہی حق من ایرج کی خوب ز کوا
دگر نہ نواران جو یابی کنین

بی قتل ایرج کرستہ ہوں
روانہ کرد اب قوی خوبتر
بزرگی دوردی بہ کبھی نگاہ
بہ ایرج کی لایق نہ ز ننداری
قوی بہتری بہ در نہ تیغ و سپہ
کیا سلم بی تہ تہ اوسنی بان
بہ نعام بہجا هماندار کو
کیا یون کہ اب ز تیر حرج کہود
کیا د ورس دل سنی ز من خدا
کہ ایرج کو دی تخت و باج و کلاہ
سر اوار اورنگ و افسر من عم
غضب ہی جو کتہ کو جو برتری
عبت ہی اوسنی اور باقی ہوت
کہ ایران سی ایست سردار کو
دلیران رومی و ترکان بہن

پشتانی

شتابی سسی چون بومی ایران روان
 پیه ایران و ایرج چون دودون جراب
 دغان سسی روانه بو نعام بر
 ادب سسی و او دمن سجده شکران
 فرستدگان کی طوف سسی دیا
 لغا پوچنی بون که دودون من شاه
 کما عوض بیدون که بیجا مبر
 سینه بیده تمهراز کینه کاری
 اگر مری نقصه خودی معاف
 پیه کننی لغا شاه عالم نپاه
 تو که محظر بو کی کله پیام
 کما حاک که پیه شاه ازاده نی
 پیام درشت و سخنهای سخت
 فریدون سیه شکر گوشتد و دم
 کپامنی یکدست بقیم ملک

قیامت کربن ایک بر پادوان
 خیر شتر پای دچی اسکا بواب
 بولایا حضور نشه و ازو گر
 رکنا سره کو اپنی سره آستان
 درود او سنی اور نشه زرومی صفا
 ده بولاکه مان نلو کرنی من باد
 گزند و زمان سسی من بس نی نظر
 که لایا پیام ایک و توری
 تو بدمن گدارش کردن صاف
 پیام دوران من سدا ایکناه
 جان شوق سسی که حقیقت تمام
 تو کوهی زبان بید و ستاده نی
 کی سب حضور حد او ند سخت
 سیه بولاکه انی نین نلو شرم
 کپا نلو یعنی که تسلیم ملک

بدی کجبه منن منی کی زینهار
 بو مخپسی منن تو خدا سی درو
 مجبی اب تمنای تاج و سیر
 ذرا کوش دل بسی سو مری شد
 رهورافی اب مری تقسم بر
 شه نامور سی به شند جواب
 فریدون فی اسرح کولی طلب
 کیا پیر به راز نهفته عیان
 کیا سلم اور تو فی اتفاق
 اراد کیا از ره سرکشی
 که قتل برتری باندی می بس
 اگر من بی تیر اطفدار خون
 تو مری بی خود من تعالی و دوس
 دوس من کینه جو زهر جرح کین
 به بولاد دوس این برج ناهنجو

فردن تر کیا خرد و جا به وقار
 نه زینهار با تم خرابی کرو
 منن کجبه که دیگر بو این تو مری
 که قائم منن دور جرح بلند
 بی کینه خوای نه باند بو مکر
 فرستاده حضرت بر اند شایست
 کیا بیا بو کاوه بیغام شست
 که بر خاص بر من کاوه نیکان
 رکن من تیزی سانه و دوس
 که خجته بر کین لگی شک کنی
 تیرا چمن لین ملک می به دوس
 معاون تیر اوقت بیکار بو
 وه کردن کسان کیم که نیک
 تو کیا فکر کتسای اشخی جانن
 وه لاون عمل من جو ازش او

تامله ارنی

حماد ارنی بر کناون بیان
 تری من دود و نور اور بر
 قوی خورد اور سیه من تجمه من است
 مری بی بیجات که نس من خون
 ده کیدل بوی رود خشک اور ان
 بیان سانه او کی من نایک
 بسندیده عقل درائی نگو
 مری طرح شای سی او کدر
 که با جان کو تری نه بیچی گزند
 نه آرام جان افسر ز نور
 سنی کوش جان سی فرید و نی بند
 که ز شمار ای شاه فرخنده جنت
 بود یاد دولت من باید از
 سیه کینه اگر بر اوزنگ تری
 و کدر این ایس نایک اوزنگ کی

که ای نور چشم سعادت شان
 بوی بختی لب کینه خوش گلرگ
 جوانی نبرد آزما نوشت با
 کیا ترک شای بو گوشه گیر
 فرام کیا تک بگردان
 ترفوح او صد ری نه حساب
 بی ی که تو صلح جوانی بو
 نه رکه دین کچه خوانش نایک
 تو این ری زیر جرح بلند
 فلم آغوش شمع کاسر نور
 لگالنی یون لیرج ار جند
 من کچه جمعی الغت نایک
 تو غم کناوی کون مردم سوار
 لی نایک سالی ار خشک ای
 هم صلح بهتر ای ار خشک سنی

حضور او کی جاوون میں بسا بہ
کہ یوں خورون اور وہ میں
کردن عوض یون یون یون
مجھی اور میں کچھ نہیں حسب عاڈ
میری ساندہ کو اسطرح قسم دین
یقین ہی کہ ہر محبت کی
فریدون فی ارج سی ہر یون کیا
برادر میں سیری بر حشم دین
بہت خوب جاننا ترای او در
دلی میں بی لیک او کو نامہ لکھون
کہ تا پڑہ کی او کو فادل کہنہ اور
مجھی بہر خوبی وہ حضرت گزین
ترا جھگو ویدار حاصل ہو بہر
یہ کہ کہ فریدون فی نامہ لکھنا
کہ تم کو بزرگ ای جوانان کرد

نہو کوس کو دین دون انہی راہ
جاہ و حشم ہی میں مجھ سے تیرک
سارک تن ہووی تاج و سریر
نہن بلکہ ثنائی تاج و کلاہ
کہ یون تازہ خسرور روم صین
زرگانہ مجھ پر وہ شفقت گزین
کہ ای پور صد آفرین مر حبا
قوی صلح جو اور محبت گزین
کہ دو تون تو کیا میں اب ای سہ
رقم او سین و بدل بنا کردن
سرمد آحادی میں او در
محبت گزین اور شفقت گزین
قرین مشرت میرادل ہو بہر
رقم او سین یعنی بیہ مضمون کیا
یہ ارج مختار را بر آوری خورد

ابراہیم

سر تخت شاهی سی لایا فرد
 کلاه سی سی لایا فرد
 کراسی باندهی لیلی ندگی
 مین بی لادرم که شفقت کرد
 لیلی روز ومان حب که عا دین گذر
 سینه حبشاه لیلی نهر کی
 لیلی بقدر سانه بزنا و پیر
رفتن ایرج نزد برادران به استی دشته شدن از دست
 شته روم و توران من سلم بود
 طوف ملک ایران که گشتی نمی غوم
 به آرایس فوج سرگرم باستی
 ده توران من اگر فراموشی
 خبر سنجی اتنی من اولو ومان
 فریدون نی نامه بی ایک لیلی دیا
 نوسسی سی جهان اولی نی بارگاه
 ملکه اده ایرج شتا فرخنده نو
 که تا خکوا جا و چشم بر خور
 ده تیار کرتی نمی اسباب نرم
 نخوانده مهر و آرزوم باستی
 لیلی خون ایرج ده با هم بوسی
 کبلی فوج آهای ایرج نیان
 به سنده و دوزن گلی پشوا
 اوسسی لیلی ومان ابو زخا
 خردمند و خوش منتظر و خورود

اوسے دیکھ کر گوشت خوش دل ہوئی
وہ باہم لگی گئی یہ گفتگو
مقرر ہوا تھا عدالت مکان
وہاں تک آیا وہ عالم حساب
خود ہی گرداوس مغلکی تمام
کسی فی کما سلم اور نور سی
کہ ابرح کی شامل ہوئی سپاہ
کین میں کہ ہر ابرح بخت
یہ سن کر ہوئی کرک ان جملین
وہ رخصت ملی ہی تھی کند خواہ
ولی تکی بڑوانی باب سی
ہوئی تھی تکیہ زانو کو شرم حضور
گر اب نور نیا ہو ابرہ فاد
کہ ہو سچا کشتہ وہ نامدار
ہوئی فوج ہر سلم کی گفاد

دل و جان سہی اوسکی نال ہوئی
کہ لائق ہی شاہی بی بیہ نامجو
کہ سنند لودہ ابرح و جلوه کن
تو سب لشکر اوسکی ہوا امر کا
رفاقت سہی ابرح کی تھی شاہ کام
سنگار ولی رحم و منور سی
دل و جان سہی اوسکی ہوئی خواہ
ہن ہی کوئی لائق تاج و تخت
زیادہ ہوا اور ہی دین کین
رکین تھی وہ دین خیاں تباہ
اکلا جو آیا تباہاں آپ سی
ہوا تھا ایک کتہہ ہی دلی دور
تو انی بڑاس باث برید نہاد
سوئی خانہ برہنو زینتار
پایا طرف اپنی میل سپاہ

نور علی

کہا تو کسی کام اتر تو
 میں قصد تاملک ایران کا
 تو اقل ارج کا اب ناگزیر
 بہرانی اس بات کی توری
 گیا دوسری دن ہوا تو حضور
 کہ ای بی ادب کسی کتہری تو
 ہمارا ادب کیہ نہ کہا لکھا
 شب و روز بیان تم تو کسین
 بیہوش ہوندی کسی اوس کی
 کہ ای بادشاہ جاگنے گرو
 چھی جانی اب تاج و جلہ
 میں مجھ بہ لازم ی انا عطا
 سہ کرنا تا خبر اور کفتارزم
 نہ کفتار ارج کی پائی اوس
 سہ کر کسی زردہ پٹا ہوتا

کہ دل بستہ ارج کسی لشکر ہوا
 ولی اب ہی اندیشہ تیران کا
 وگرنہ نہ ہم میں تیراج و سیر
 رکھا خون روا او کھا سوزنی
 تو ولاد یہ ارج کسی کتہری تو
 نہ سرگز نہ ادا راقسری تو
 تو ملک ایران کا تو بادشاہ
 زہی تو دمان شاہ و تاج گنج
 تو ارج کی پانچ دیا ہر دین
 بزرگ آب بن مطہر بن یوسف
 گنج و کسور بہ فوج و سپاہ
 کہ ہون ندہ شاہ عالمیاب
 ولی نہ تو مانا و شہد گرم
 نہ الفت برادر برائی اوس
 دہان کسی وہ یکبارگی بس اوستا

ده کرسی ز بار ز چشم کون
 بد او سکی رها دست و بازو بند
 نبت کرکی ت زاری کنار
 نه کر قتل مجکوه اسی تو در
 یقین جانویه که انجام کار
 زکرهای خون برادر روا
 نهن یکجه مجی خواش سردری
 کیا عجز ز خدایم نی بر
 دو من کج کر خنجر اکون
 سه نامور تن سسی کرکی جدا
 گداون که نونی حسسی بی
 نور که اسکی اب سرین تاج نی
 فریدون به کیمی ستاوان بنظر
 که اتمی من ناله کنان مردان
 توانوت کوللوا یا نظر

او شاسر به ابرج کی باری مومن
 گزند برادر بس ایابند
 نگاه کنی ابرج که ای نامدار
 نه دی مات سسی با پس شرم بد
 بختی رنج نینجا دگیا کرد کار
 میری جان بر زخم کز خردا
 کردن رشت دن محنت جاری
 نه آنا سر زخم بد او بگر
 کیا اوسنی ابرج کولس خون
 حضور فریدون روانه کیا
 دیان تاج زر تها سیه او سگای سه
 پینا اسکوبالادی نعت ششی
 که آدی کنن ابرج نامدار
 نی او سگای تانوت سخی دوان
 ده پیچده تها پریان بر توجیه

فریدون اولی

دوه بخود سر خاک غلطان بوا
 تو بولکه بودین سیه پوش سب
 فغان اوز ناله تها و بان و سدم
 سر او سکا کیا دفن لیک و بان
 جلای گل و سر و دوسن تمام
 که افسوس ای گردش زور کار
 که سدی کس اورتن ی کس
 تری فضل سی یون بون امید از
 بی زرم و کس حست اندی کر
 شواب منو چهره کی در شان

فریدون اوسی دیگر گریان بوا
 ذرا پوش آیا فریدون خوب
 دوسن تور دالی ده کوس و علم
 بنایا تها ابرج لی ایک گلستان
 او کتاری نهالان گلشن تمام
 سیه کتیا تها گریه کنان شهیدار
 بود کشته یون ابرج نازین
 بوا تو بولکین ای کرد کار
 که تو تخم ابرج سی ایک نامور
 کنان تک کردن در خودم یان

زادون منو چهره از لطن بر بجره دفتر ابرج

گیا ایلدن تو سیه بو چها و بان
 شتابی سی سبسی کرد و شکار
 که بی حامله ایک ماه آفرید
 کنایون که اب بون سیه امیدار

شستان من ابرج کی شاجهان
 که بی بیان کوی ماه او باردار
 کسی بی دیا شاه کومید نوید
 پنه شکست خوش بوا شهیدار

خداوی اسی ایک فرخ سپر
گذریب گئی نینہ منی و بان
دو تہی حسن بن رشک ماہ تمام
کیا پورس ناز و نعمت کی سنا
جو ان دلاور رشک ایک سنا
فریدون کی ننانسل سخی جوان
بوی عالم حوت رشک فر
ملک راوہ آبرج کی ہم شکل سنا
بیت شاہ کوشا دمانی بوی
وہ لایا بجا شکر پر در در کار
کہ جب تک فلک پر نہ و مہر و
ری اسکا اقبال و ایم بلند
بواجب جوان و منوچہریت
سکمانی سب آئین در رسم سخی
کبا یون نظر کر کی بوی سپاہ

کہ پی یاد گالان کسی خون بدر
تویدار بوی دختر دستان
فریدون فی رکبا پر پھرہ نام
رکبا معین او کو ووت کی سنا
اوسی سنا تہ او کی کیا کتھا
تہر مند و انشور و سپلو ان
تو اوسی تولد تو ایک سپر
منوچہر نام او سکا شہ فی رکبا
سیر نو اوسی زندگانی بوی
دعا مانگتا سنا یہ یل و نثار
آلی جہان میں منوچہرہ کو
نہ بستی ذرا چشم بدستی گزند
تہر سلوانی کی سکللی سب
بیراوشکی رکبا سر بہ تاج ہی
نثار منوچہر ہی باو شاہ

پہنچا

نوجهر کی تم اطاعت کرو
در گنج شاهی نشاده کیا
فراموشان گدگرو دار
نوجهر هسی مردمان سپاه
که خدمت عدو سوزی اب کبھی
بہ سخی خنر سلم اور نور کو
قوی بازو و بدوان دیر
فریدون بہر کشای آب خرم
بہ سنگدہت و نین لائی
کیا شور ایون کہ گنج و گد
نوجهر کو ہی طلب کبھی بیان
عوض خون ابرج کی دینی من عم
عوض بازو و گنج بہار سول
حضور فریدون وہ نبعا مبر
دعا و ثنای شہنشاہ کی

72
دل و جان سسی اسی منت کرد
سید کو زار و سیم و گور و یا
دیران جنگی و مردان کار
گذارش بہ کرتی تھی شام و گد
شہابی سسی ابرج کا خون بھئی
نوجهر ہی مرد بہکار و
حضور اوسکی اروا بہ سسی امی
کہ بھی لوسی بہ طرف ہرزہ
ریشان بوی اونکی خوشنویس
زوان کبھی اب بسوی بد
پتہ لگی کہ ای بادشاہ جان
اوسکی گور و گنج و تاج و علم
کہ شاید فریدون کری بہ قول
جو بہجا فور کہ کہ بہر نام شہر
کہ ای ہر خشنده خردی

بی جادوان عالم افروز تو
وہ تحفہ ولانا شاید اوستی بسب
درد و لعل اور گوہر شادوار
وہ دیباہی رومی و خرد حیر
وہ بلبلان مجولہ سیم و زر
کناست اور تور کا یہ پیام
کیا ہو کہ آہ شیطان فی آہ
خیالت زدہ ہم من تقصیر سی
اگرچہ من ہم تو سر با خطا
ہماری یہ تقصیر ہو دنی و معاد
تغنی یہ اپنی شام و سحر
تو بوخت شای بہ جلوہ کنان
رہن او سکی تارک نہ ہوسم زر
فریدون فی دیکھی تو تحفہ تمام
بلایا منوچہر کوشت دوہن

ہمیشہ کرمی حسن نوز تو
رکمی شہ کی گئی زردی طرب
سریر رز و تاج گوہر نگار
وہ زرین طبق بی شک و عیب
حضور جہاندار گذران کہ
کہندی من ہم ای شہ ننگام
جو سر زد تو ہمسی ای گناہ
ولیکن من تا ماہار تقدیر سی
ولی تو خطا بخش سی خسرو
کو کینہ سی اپنی سنہ کوشت
سوی خاور اوی منوچہر گر
ہم او سکی کین جاگری جاودان
کین شکست او سکی گنج و گد
سنا اور زون سر کو نگام
پہنایا سر کرسی گوہرین

کیا لون د

کیا یوں کہ ای تو فرح حصال
 نظر تہ گنبد نیل کون
 بہ آبادہ سے سوئی پنجاہ
 دیا او کی پیغام کا بہ جواب
 ہوئی گز ہو چہ ہر مہربان
 کہ مٹنی اب بنیاد و خطا
 ہو چہ رکھ کر سہ پہر خود کلاہ
 وہ شام زریان و قارن و لبر
 وہ گرسا ب سا اور سو رہ ل
 بہ زردان جنگ اور و سلوان
 چچی زرسی دینی تو تم کیا فریب
 بیان خواہس زربین زینا
 تو لب سپہ لجا بہ گنج ای سول
 کیا خذ جو تا بقارون فی اب
 ستم سائہ ارج کی جو چکہ کیا

چچی ہی سعید و مالون بہ حال
 ہوئی تری بدخواہ کسے ہون
 واخذہ زن او کی نقار ز
 کہ جا رو دیا اب کسی بہ سنا
 ن ارج ناموری کہاں
 کیا قصد خون شو چہ مالکا
 سوئی خاور او لقا لک شہادہ
 وہ گا وہ کہی جنگو مثل سنبہ
 کہیں سلوانی مین زبانی دل
 موجود کی سائہ چچی و مالون
 بہ بنگاری سب تمہارا احب
 مین جانی گور سنا ہو لہ
 کہ ز گز مین کچہ مین ہی قبول
 مین ہی جانی چلی سب
 سوا کا مکانات دی کا خدا

گیا اس جہاں سہی وہ آج اگر
 گرا آج میں تو جو چہری
 دلیر قوی خون ہر نبر و مان
 کہ نسبت بندی ہی کار بند
 بہ بیغام بر بی جواب پیام
 خدا الہکم ہدیہ ہر ما و مان
 عرض تیز رو تو کی مثل صبا
 وہ پانچ و ستائے خون زہر مار
 کہا کہ کہ بینی منو جہاں کو
 جو انہر و شیر اکلن و بیلن
 اور او سکی بو شکرین من گوار
 بزد آزار جو ان مرد ہستی
 وہ وہ و فوجا کار بدار و گرا
 بیدار لکھتے ایک کی دشمن
 پتہ بولی تیر خیز و زار رنگ

فوید ہوا اور ایک نامور
 فرزندہ مثل سہ و مہری
 بزد آزار مثل شیر زمان
 زہر پوری وہ ابرج کا خون منہار
 سناحت تو ہوش اور گری تمام
 ہوا بس ہوشن سوی خاور و مان
 جہاں سلم اور تورتی وہاں گیا
 گیا سلم اور نور سی شکار
 جو دیکھا تو ہی مرد و بیکار جو
 تل تو جوان گرد و ستیر زین
 قوی زورین مثل تل و مان
 طلبکار بیکار زما و زوی
 سوی سنگی تاج بہت ز خطر
 لی کہہ خوانی توئی را ہی زین
 کہ ہم گریہ پہلی کرین نصہ خاک

سدا و ہر

سپاد انو حیر بودی و لیر
بید بی مصلحت آب که بید سبزه
کاین خلکی بر این زمین هم اوستی خلیک

ششابی اید بر آدی مانند شیر
چلین هم بر بوی منو حیر شاه
ببین خوب اسنات بین کجورنگ

**ننگ کردن منو حیر اسلم تو روظفراضن برات ان و بخت
شستن بکلی منو حیر کردن و حلت کردن فریدون از جهان**

اما تو در سلم فی حبیب هم غم
فرام گنات کبی بشمار
بواران بوی و زکات زمین
روان کوی اقلیم ایران بوی
فریدون کو جسمم پید بستی
بان بواران بوی بون کبیا
جلوزی که در تم نامند سو کبر
خبر خبر به بستی که آب سلم بدار
منو حیرنی بون گذارش کبیا
ببین خنجر رینار تا آب سوار

که بکلک منو حیر سستی کبھی رزم
یلان منو مند و خلی سوار
بزد آرنایان توران زمین
لی کینه خوامی ستانان بوی
که خادوسی شکرت اما اید بر
که ای شیر روان جگ از نا
که نا اون آب اور بی سینه
فریب الکی بس بین کجور من حور
که از ای جهاندار شود کبیا
اجارت محبی و کبھی بهر خلیک

کروان

کیا و طرف شاه فی پیراون
زره پوش مردان ستمیزان
بی سر سرگزرتع و سنان
پیان فوج کا کبھی کیا شمار
صف جنگ آراستہ حبیبی
ده الی ہوا کا دیوانی درفش
سوئی راس گزود و دلور قباو
وہ سام بریان دہ فارن دلیر
پجائی معین ہی قائم سپاہ
اودرسی ہی دو دن کو فکین
کیا برہ کی الی دلور قباو
قباو دلورسی کئی لگا
کہ ای بی پیر خسرو نو کبھی
جوی خست ازج سی تری نژاد
ویا تو کو اوسنی پیراون جواب

موجہ کو با سپاہ گران
جو مان جنگ آورو صف سکن
نہ بردای سزنی ذرا فکر خان
سواران جنگی تھی سس صد نزار
زہ صلح مسدود پیرتب لوی
کہ تبا کفلم سرح ذر و دوشن
گی جب وہ کراساب فرج نژاد
سر کتہ خوای تھی مانند شیر
موجہ ستارونق فلنگا ہ
لی زرم لای سپاہ گران
دوین نور آباد و ان مثل ہا
موجہ سی عالی کو کسہ نزار
بہلا کام کیا گزود سترجی
نور شمار اس بات سی نوز ہا
کہ پشچا و ن بنجام تیرا شب

کیا اور جواب

کیا تو را در سلم فی میر سید کلام
 نهاری دو محفل امین لایا پناه
 یقین جان تو تم که زیر فلک
 میه سندان سنج بر او سنی و یا
 دوین زرنگه سی نهارا قباد
 سنانا و کجک نور سی کما
 میه کنی لجا بکر که نکام شب
 کردن قلم من سلم او در تو کو
 پر اب بر گما تو رسیدن سی
 رکن خجک کوچ موقوف ام
 بر از زرنگه سی منو جهر شاه
 بو اخیه زن دست من وقت شب
 سحر جی بوی شب منو جهر شاه
 بو ابران جنگی در مردان شکار
 ده دونون سنگار پی بی سپاه

که دونون یقین کر می حرام
 کیا عرق خون تنی از کوه لوله
 پی تم به لغت قیامت تلک
 جمل بوکی نیدان سی بر گیا
 منو جهر سنگه بد بان منشا
 حضور منو جهر فرخ سنا در
 عیان تو ترا تو کمر بد زنگ
 کردن عرق خون بر دو حضور کو
 ایمان او سنی مای ذرا جان سی
 کربن حشر بر بانان صمدم
 گیابن دوین نوی از امگاه
 لبرکی و شب بان شاه و طب
 دلیرانه اما سوی زر مگاه
 بوی قائم اگر من در بار
 بوی آکی میدان من کینه خواهد

کجک نور سی کما
 سنانا و کجک نور سی کما
 میه کنی لجا بکر که نکام شب
 کردن قلم من سلم او در تو کو
 پر اب بر گما تو رسیدن سی
 رکن خجک کوچ موقوف ام
 بر از زرنگه سی منو جهر شاه
 بو اخیه زن دست من وقت شب
 سحر جی بوی شب منو جهر شاه
 بو ابران جنگی در مردان شکار
 ده دونون سنگار پی بی سپاه

نهاری

بو گرم بار بار کین دستینا
 جو اولو لقا سر اور گرز گران
 تن و جان کایکده منن تبار درخ
 بوی کشته جنگ اور ان بشار
 ولکن تابد و لطفت الہ
 بوی سلم اور تور بس و منند
 لگی کینی باجم وہ دونون لیم
 ساد اول غالب بول اور بی
 موجود بر آج سب خون کین
 موجود بوی سپہ پستی خبر
 دوین لگی فاروق کوشنی طلب
 غرض نوبت کرد کو یکسیر سپاہ
 سواران جنگ آزماسنی هزار
 لگی نصف سسی رات جدم گذر
 روانه بول اور نخوت شعار

کہ وہ سواران سوار
 کین لکری بن لکری خرم

بوی ایک بر بادمان رستخیز
 دل و لقا سولو و نوک سنان
 دمان کام تہاسب بویا زود تیغ
 زمین خون سی افوی بوی لاله زار
 موجود کی غالب انی سپاہ
 کہ ایما نظر اول کو انیا گزند
 کہ غالب ہی آج فوی غم
 ہوا سوا سطر مصلحت ہی ہی
 تہ او کو کم زیر گردوان کین
 کیا جامی من و غفلت من نرم
 کیا یون خبر وارث کسی اب
 کین گاہ من آب پھاوہ شاہ
 لگی سائتہ انی ہی کار زار
 چنان ہو گیا تیرہ بس سیر
 سواران جنگی لگی صد ہزار

ہم لڑن

بفرم شب خون ده ایام حد بر
 سینه ما چار جا ناله پیر جانمی
 و لکن نه ز زناار تا نایا گذار
 بوی وقت شب تیغ رانی و بان
 پید میخی خربیب منوچهر کو
 ششانی سسی پشچا بوی ز رنگاه
 جهان فرزند کس تبارم ساز
 جواب نزه مارا سیرت بودا
 او سادو من او سکو مبارین یکی
 حد تیغ سسی رگی سر نور کا
 پوات شاه چپ نور پر قعباب
 نه مای دی سلمی تاب شبک
 گیاره سنان الانی حصار
 منوچهر بوی سوی حصین من
 گمان در کالو ایک کرد تا

جزوار بائی سیه سیه سر
 طرف اینی لشکر کی تاب ای
 بو اگر م ننگامه کار زار
 بوی غرق خون میرا دون جوان
 کسین گاه سسی ت ت ت ت ت ت ت
 کئی قتل اگر سبت کسینه خوانه
 دلیرانه پشچا ت ت ت ت ت ت ت
 قو طالب سسی او سکی بوی جان
 لایا زمین بر سر کسین سسی
 حضور فریدون روانه کنا
 بوی سلم لایا او در سسی شاست
 گزبان و مان سسی و ابدرنگ
 و اعالی مخصوصه نایا در
 گنایا کی فوج اور کبر او دین
 دلیر و جوانمزد و جنگ گذار تا

کلام

سوی زرم و بر خاس نایل بود
بر ایک منوره مار ایهت نوری
ولیکن نه نرگز مولا کار گر
منوچهر فی کعبه گرد و من تیغ
ولیکن نه زینهار کاری تری
که نیند او کفایت کین سنی
تن او سکا کباب تیغ سبب خاک
لغای نه شاه نر و زین جلیک
بوی خیمه زن فوج گرد و حصار
رما سلم دت ملک طلوع بند
منوچهر فی اوسکو بهجا بام
نامر و می آخر قور و گاسلاک
اگر سیر دل ہی توای بندوان
مقابل مری الی بواب شایک
ید سندا اوسی عزت ای بود

منوچهر کی ده مقابل سوار
که بر منوچهر کی آتشی
ریا زین نه قائم نه نامور
لغای سیر خصم بر بدیع
بورش عضاک بر او سکه فی
سرخاک سکا او سنا زین سنی
سیدار کاکو و انون سلاک
که او کبر که قلعو که خوب ملک
نه تقا قلعو من بهر صبا کا گذارا
بواسک زیر سیر لمبند
که س ستری نرکی بوی اب نام
ملا و لغا بخلو ته خون و حاک
نومت جان وی ای منی مثل سگان
خدا حکو جای کری نتحاب
ده غیرت سیر زرم لای دوش

لغای نرکی

بقل قلندسی سلم جنگی ہوار
 منوچہر شاہ ولایت ستان
 کیا رسم سمنیر اوس برزما
 شہ دوم وغاوردنواک شہ چپ
 سید از غادر کا تھا ایک وزیر
 کیا عرض مت بھی تیغ کین
 سر رجم آیا دوسن شہ یار
 وزیر خرد مند رخصت ہوا
 عوی سلم اور توری فوج کو
 شہنشاہی رب لطف و خوبی
 جو ستان نصب او کا وہ قائم کیا
 طوف خب بھی شاہ کی ستان
 جوڑ دیک سجادہ کسور کشا
 پایہ ہوا دمان منوچہر ہی
 حب آئی وہ ہوان پٹی میں بت

دلیرانہ آیا پٹی کار زار
 مقال ہوا پٹی تیغ و ستان
 کہ تن سنی ہوا سلم کی سر جدا
 ہوا شک او کا ہار اگندہ سب
 وہ آیا حضور شہ بی نظر
 عزمون برای شاہ وہی زمین
 کیا اوسنی بیان و عند استوار
 کہ مشمول لطف و رحمت ہوا
 وہ لایا حضور شہ نامجو
 عنایت شاہانہ مصروف کی
 زیادہ کا ملک کچھ و مریتا
 ہوا بت بیان تاش شاہ جهان
 فریدون باوہ کیا بیسوار
 کیا پھر قدموشن اصد خوشی
 فریدون نی باعد نشا او طرب

ن

میایا منوچهر کو تخت بر
کماند میسایم ز میان سنی
چنان کسی چون من نمی آید
بخت بدکی پیر منوچهر کو
بر آخر فریدون جهانسی گیا
فریدون جهاندار ابی کان
بواسر بفضل خدای کریم
بستان فریدون کجا عدل داد
یاسام کو انما مختار کار
سپاه امیرین و وزیر القان
بینه کنی پتی رشام در ایملاد
بیری جان و دل سنی بر خدنگدار
جانین تو فرمانروا تو سردار
لکون زال در ستم کی استبان

رکبا او سکی تارک و ستم زار
که انبی پیره کو سونا پانج
که انای زردم بام بر اطل
دعادی که دایم جانین تو جو
ده سه و سپی ملکشان سی گیا
ولی نام تکی ز ما جا و دان
منوچهر نی بادشاه عظیم
رکبا لطف خشان سکی بوشاد
که تماکاروان ده بل نامدار
پوی شاک توان شاه جهان
که نم من جهاندار فرخ تبار
کری جاگری بیری ایل و تبار
بسی از روی بی بی دعا
که شکستی بیری بویوان

زادون زال در ستم و بیان جو انرو دی و دلاوری ایشان

بستان

سبستان بن سام کی ایک بہ
 سفید اور سکی اندام پر موی تمام
 بہ کنی گئی بچکو امی نامور
 کہ ہی رہیں سرود قد لالہ رو
 دوین سام نی گئی دیکھا اور سی
 رکھا اور سکا مان باب نی نام
 بہ کنی تھی دمان مرد م خاص و عام
 بزراد یاد دوی یا ملک
 بہ شکر اور سام مل شہ گین
 سوئی کوہ البرزد اللہ اور سی
 مکان تلو دمان ایک سمرخ کا
 جو دیکھا تو ایک کوک سرخوار
 بواہر مان رخ آیا اور سی
 طرح اپنی بون کی باہد خوشی
 بہ سمرخ کو صرف ہفت ہوی

تولد ہوا گلرخ و سمر
 گئی واہ بہد ویکہ کر پیش سام
 خدائی دیا بچہ ایک طرفہ سر
 ولی مسل تاز اور سکی سن سکر ہو
 بوا خوف داند نہ بڈا اور سی
 تھج تیا صورت کا اور سکی کمال
 کہ بہ طفل برگزین نور سام
 نہ خلقت ہی انسان کی بی
 اور مالی گیا زال کو سن دوین
 سبستان سسی اپنی نقلا اور سی
 لیا ایک وہ سمرخ او دہر گیا
 پر ہی سر خاک دوی ہی زرار
 اور مٹا تیار نہ بن لایا اور سی
 لگا برورس کرنی وہ زال کی
 کہ بچون کو ہی ایک محبت ہوی

ده پستی تپی با هم شب در روز
کوی کاروان اتفاقاً او در
ده سیم کسی زال کوی گیا
بیان سام کو خواب آیا نظر
تیرا پر زنده ی اور شاوی
واجب که بدار چه بسلوان
پویی تازه تر الفت و مهر دور
فونشی کسی بر لوسکی خرمکی نی
بدرایک خواب و یکبار دزد و گر
کلیات نی یون که انی تی شور
رگما دو اکنون کسی فرزند کو
سینه او شکلی یون اگر بر سر
که تیرا بی اینص سردریش ی
نظر من تیری کوی فرزند خوار
خوشان بود بکده ایس پو آب

نواید جوان زال فرخ نهاد
جو گذر از توشا دان بود بکده کر
محبت کسی سائنه انی او سکوز کما
پیه کتای کوی که ای نامور
جهانین خوبی ده آبادی
توید و سین انی نواش دان
که پی لور و بند اکنون کا نور
روان تویی انیز مردم گئی
نظر ای دو مرد فرخ شیر
لیا ذنی خوف خدا اول کسی دور
لیا خوار یون لور و بند کو
تو کیا عیب ی تک نظر پس که
تو ماحق لیره کا بد اندیش ی
متر بی چه پیش پروردگار
نزد سین بی یکجه صوری و آب

بالحکم

ہوا صدم سام کہ ہسی روان
 خدا سنی ومان اوستی کی التجا
 الی بری حال بر زحم کر
 بند راوی اوستی پسر دعا
 نظر کی جو سیمخ فی نالمان
 وہ سیمخ آباد وین شسام
 یہ سیمخ فی سام سی پد کما
 بہت عافری سام فی اوستی
 یازال کو کاروان سی طلب
 پیرا ومان سی سیمخ فی زال کو
 کیا یون کہ بی پید ایا پیر
 ہوا سام ل شاد و نورم وین
 وی اپنی سیمخ فی جذب
 جو مشکل کوئی آدمی بخوبی
 شتابی سی سیمخ ومان اوستی

کوئی کوہ البرز آیا روان
 بہت زاری و گریہ کر لی کہا
 کہ پد باون میں جلد ایا پیر
 ہوا حال براوسکی لطف خدا
 تو دیکھا کہ ہی سام زریگان
 سنا اوستی اگر پد قصہ تمام
 کہ وایہ یون میں بڑی فرزند کا
 گیا پس و دکاروان کی بتی
 حوالہ کیا اوستی با صہ طب
 تودہ آیا حضور زینل مابجو
 پید ہی لایق تاج و اورنگ
 لغاری سیمخ کو آفرین
 کنارال سی یون کہ اپنی ماور
 تو ر کو جلا یاد کیجو بخوبی
 بڑی مشکل میں ازل وین پیر

خدایا
 اللہ اعلم

ہر ہی ہی ہر ہی دلیں لقب ہر ہی
 بھی یاد رکھتا تو دل و بندار
 یہ سن کر کیا دل فی یوں نہ
 زمینوں کا لیں پروردہ ہی تو
 روانہ ہوئی وہاں ہی ہر حال و سام
 لگائی ہر سام فرخ شیر
 حدیسی یا عہد اب سہولہ
 گردن ہر ہی تعظیم صبح و سا
 گئی حبت کہ ہر شہ کی فصل
 یہ تو ذر سی آتش آتش ہی بنا
 وہ شہزادہ ہر ہی گیا انکرا
 حضور منو جہ ہر ہر حال کو
 کیا حاصل او شہی زمین بوسہ
 طلب کی انجیم سنا لوں وہا
 در اطاعت و عدال و علو ہر ہی

زیادہ ہی مجھ کو محبت ہر ہی
 فراموش مت کچھ نہ بنا
 ترانہ ہر ہی ای لکھنے طارن
 ہر اکرو عالم ہی نام انکو
 بہت دلیں انجی ہی وہ شہ کا
 کہ شہ زندہ ہوں نہیں ہی
 کہ تھکوں کو کون جاو و ان باوقار
 ملائی ہر ہی تاکہ ہو حرم کا
 ہوا خوش منو جہ کا شہ کی دل
 کہ ملی ان زمین جاگی تو ہنویلا
 گئی شہدین وہ لہو کر جانویلا
 گئی لیلی سام ریل ان جا
 شہد ہی نجش محمود و کلاہ
 لیا طم بیرون کہ ای ہر و ان
 حضرت گذر ہی سن او طلی

لکھنؤ

سوی گردش آنجم در آسمان
 که بین طالع زلال شایه بلند
 دلبر و سیاح و قوی بهلوان
 شنبته بی آسمان بازی در
 گرم سخی غنایت کبار زال کو
 کیاسام بر طعنه بیستار
 اوسهی عالم شهب زلال کشیا
 حضور جهاندار سخی ام زال
 جو زال بن سخیایل نامور
 نمر بر اور این جهان دیده کو
 کیاسام بی طرف سخی طلب
 پله کنی لغا دول سنا مور
 زود تربیت زال کو زود تربیت
 تاو اوسهی داب شایه تمام
 بر ایک فنین تم اسکو کابل کرد

نظر کر کی بونی میده و شوران
 جهانین میده بو کابرا ار حمند
 میده بو کاسه او ار زود نکشان
 سلسله دور و خلعت بر گز
 جهانین لغا ز دیار زال کو
 زیاده کما اور بهی اقتدار
 سبندار اقلیم کابل کشیا
 درخص بوی بوی شوکی شادان کابل
 نوید بهر تعلم فرخ به
 فرانت شناسان سخته کو
 بوی انکی حجب فرام و سب
 که ای اوستادان طلب
 نمر بهلوانی کی سکتله و سب
 زود تربیت اسکی تم صبح و ام
 نمر مند و شمار و حافظ کرد

بفرمان شاه جهان بید زرم
بصفت نگارنی بید زال کو
بجی می سونا سینه ز زلمستان
سینه که در سام بند از ما
نوا حکم آن ملک از بل کار زال
خوش ملک داری خوب بیست کی
بوی برید از روی عروس
سید ارکانل جو میراب بنا
ده شهاب کی مثل سی شهاب
اوراوس وستان کاتار و بام
بوزال عدم بعش و خوشی
نوحراب فی بید لطف و صفا
بخش حامله شک کلشن بوی
رکا حاوی بنا و سدم اووم
بوزال کوید بیست صطراب

بوی گزبان بر لای خرم
لای بوردانا و فرخنده خو
توداد ووش خوب کرمان
سوی کوزر گزبان گنا
رکبا خلق کوشاد و خرم کمال
بیست خلق فی بای اسودگی
بواسل خاطر بوی عروس
بوی اوکی ایک خرمه لقا
خردمند و دانشور و تاغور
سمن بو صورت و دلالت فافم
طلک کار و خرم کامراب کی
کنا زال سی و خست کو کتخد
گز قنار خرم وقت زارون بوی
که با کلان بنا و درن سنگ
جلایا وده سمن کار شتاب

وای

ہوا کی سیمخ حاضر دمان
 وہ لولا کہ انی سرور انجن
 کرئی جکی ہت سی غالب تھی
 نہ چیردگی بدوی زن حیرتک
 یہ شکر دیا زال فی یون ہوا
 وہ تدبیر جسی نہ خوف جان
 بایان کی ملی او سنی ہر دو میں
 کیا زال سی ہر کہ اب نو و سر
 فلان جاسی کر پہلو کا تو جا
 لگا اسکی ہر زخم بر میہ گیہا
 خوش زال فی ہر بلا کہ شہاب
 کیا خاک بدوی زن اسطرح
 وہ بد تو را جیہ بلین
 ہن ایک رو داہ کی نام شین
 مبادا کہ رو داہ ضالع ہوا

کیا زال فی ماجرا سب مان
 شکم میں ی ایک جہ بلین
 ہر زرد مان بل اور دو تھی
 شکم سنی نکلی کا نہ ہر تگ
 کہ تیز زمانی کچھ شتاب
 یہی جان کی خبر ای مہر مان
 وہ ان سنی سیمخ لانا گیہا
 بلا یادہ زن کو تو ہوش کر
 کہ بجا نقل اوی بی خوف ک
 کہ ہوشدرستی بغض الہ
 کیا مت ہوا یہ کو بس شتاب
 بایا تا سیمخ فی صطرح
 جسی و کبہ حیران ہی مردون
 روان اشک کرنی لگی ہر دو میں
 کیا مٹین زال فی او کو شتاب

شہاب

لغای حراحت به پیرده گناه
وادوایه دوان خوش من ای
ده کوک تا صورت من شکل تام
شبهه زلال فی کعبه که
کوی بیدارستم شیره خوار
بعینه برتی شکل می پیر
خالق بهت زلال فی عذارین
بیدستی فریب که محراب کو
بیه شنکده سرور و شان
بیا لکی شک خدای کریم
ده رسم که تا کوک بی نظر
کبی رتی باقی اگر اشتبا
طعام او سکو انی لغای پسند
ده کما عادی تا کوک او لغای نام
سه ساله واجب که ده شیره خوار

موی ندرت اوسه شک ماه
هن سسی لکی کرنی گفتار است
رگبارستم آخره ستا من فی نام
شتابی سسی بهی حضور بیدار
نکه لکی بولدوه ستام سوار
بجای جو کبی اسی شیرین
خوشی سسی کی سوی کابل دوان
که بد سوارستم نام
برنگ گل تازه خندان سوار
لغای منی ربک کو دیار و سیم
اوسه صفت دایه کالدا تا شیر
توشیر اوسکو دینی بزوکا و کال
تو پیر باغ انی لکن گو سبند
تعب من بی مردم خام و خام
بوی تو ایست برت سوار

بنايات

لیات من اینی گرز بدر
 که اسطرخاکو کوک زورمند
 کین تی که رسم بفضل خدا
 بوی گرز اران و ما ز نذران
 سیر زرم تبار سام خلی سوار
 یکایک دل سام ایما آید بر
 محبت نی کجا نود و بدوان
 روان بوی کابل سی حران بی
 ده شجاع ولی سلام سی شیره
 خفت کی سجا و مان سام حید
 بیست خوف ثنا لک ل مند
 اور ایک سیر به رسم کی شانه ز
 کی خفت ده سنا منی سام کی
 فرود آئی کوروشی حران دانی
 اور فضل سی پوداده شتاب

ہی لوگ حران او سی دیکر
 نزدیکما کین زیر جرح بند
 تو مژد تر سام سی بودی کا
 یونان فرما بروای جهان
 لڑائی تی دیوون سی علاج سوار
 که دیکھی رخ رسم نامور
 روانه و لوی ز استبان
 لوی زابل ایما بعش و فوسکی
 بو شاور رسم نوده و لکده نکر
 گئی سینه از ازل و حران بیت
 بوار او سبه تبار رسم ارجمند
 بوا سام خوش دور سی دیکر
 تو بند و من تعظیم کی در سطحی
 پیر چای بنا به رسم نوروان
 پیر لولادلی سام عالیجناب

زان
 زان

کہانی پور قلعہ بنت کیم تو
سینہ کہ کرد عاکی کہ پرو زو کار
ہو اسام بہ تخت بر جلوہ گر
طرف چپ کی محراب فرخندہ خو
بصد لطف سام بل پلین
شاہان وہ رسم ہوا شاہ کا
کہ ای بیوان جہاں شادہ
و عاوی کی بیرون گذارش کیا
ہیں جاتا جواب و آرام چہ
مچی چائی رست اول ازاع و خود
خندک و شان گرز و شہر ہون
بہ گفتار سن سام شادان ہوا
کہ ایک ترتیب جشن طرب
ہواں سار بادہ جسم و فور
ہیں زال اور سام سی کچہ خطر

تفاخر تیرای میری آرزو
رہی جھکو ڈایم بجاہ و وقار
سوی راس بیادہ زال انکو
وہ رسم تماطلوہ کنان آورد
ہوا سائہ رسم کی گرم سخن
تہن فی نیر سام کووی دعا
چہاں جہاں تک ہی تو اناوہ
کہ ہون بندہ کہین سلام کا
ہیں و طرب سی کہون کام چہ
ہیں میں طلبکار سار آورد
تن بدگالان کردن غم خون
رخ او تھا خنک کسمان ہوا
ہوی بادہ کس بزم عشرت ہوا
تو بولادہ محراب مست خود
نہ شاہ جاگیر کا جھکو دور

جهانین چون اور رستم بیلوان
 دوان پر گری لوقن شکستی
 کردون زنده آئین صفاک آب
 و داس باوه کوئی سستی سا کام
 سید ای خیر سار کو بعد از آن
 او در کا کیا قصد پیر سام تی
 لیکار رستم و زال کو بعد و زمین
 سید که کردین سام فرخ سیر
 کتی زال رستم سوئی سستان
 منوچهر شاه جباگیر کا
 او سنانا لسان بات کو ایک خود
 لقا پوچنی ده که کیا بی فغان
 که بل سیدت ناموز
 سبت خلق کو اوسے بھی زبان
 بڑی اس خبر کسی جو رستم کی گوش

پشمگیر خونیز گرز گران
 ہی پر کسی طاقت سر کشی
 ملاون عدد کو تہ خاک آب
 رستم نمان اوسے ہی اول سام
 کہ بر زور پیر سوئی دشمنان
 لہ نصبت اندر جای اراغ تی
 لہ مت جو رام تہ زہ داودین
 روانہ نوایر سوئی با حیر
 کہ تہا وہ کلونٹ کا او کی مکان
 دوان مت بل سید ایک سنا
 سید سندر و زمین رستم بل زور
 کیا مردان تی پیدہ اوسد مین
 دہا پو گیا بند کو نور گز
 دوان بر طرف ہی وہ بل و ما
 کیا بیلوانی بس جو زمین

بیابان میں گزر نام دیر
 دلی حاجون بی کیا اور بوند
 سب تیرہ بی اور ماہی جیٹا
 نانا اور ایک مشت سخت اکی
 کہ فی الغور بخارہ دربان بولا
 عرض فودر کوہ در قفل بند
 گیالوی بل دوندہ دیر
 جو مارا بزور ایک گزر گران
 کیا کام آخر جب آوس قفل کا
 بیہ سندر خیر زالی حیران بولا
 سب اس خداوند جان آفرین
 طلب ستم نامور کو کیا
 کہا دین اینی نہیں کچھ عجیب
 نہ بیان کا ہی جسطح ناما جمل
 کسی طرف ہی ایک کوہ سیند

جلالوی بازار بائیں شیر
 کناون کہ ای کو دک ارجند
 تو ایوان کسی برفن نہا وقت جا
 لگایا دوہن سسریہ دربان کی
 گریزندہ پیردوان نہی ایک جا
 شہان بواز ستم اور موند
 بواجالی لغزہ زمان مثل شیر
 گرا خاک برس وہ بسل وہن
 توید یلسن نوی ایوان گیا
 دلی دینین مسرور و شادان بولا
 وہ لایا جا اور قوسی سسی دین
 سرودت بارو برتوسا و یا
 جو خون زبان بیہ بی حالنی آب
 بیان اوکو کراون سستی ذرا
 اور اوس کوہ پری احصار ملند

حکم فرمودن فرخنده
 کین اینک گران قلعه سی
 بر آئینه دوین و انفریل
 سیه رسم سی قصه بیان کردی
 شایده بودی کوه سبده
 سیه سکه دوین رسم نادر
 سیه نیز سبچی تومی مازندران
 برکام دلگیر اندیشه مند
 دامن جنگ او سکو دور پیش تی
 سپاه گران یکی دوه برکاب
 جوانان جنگ آورو بختن
 سه سال اوریکماه کوهان تقام
 پیراوانسی ناچار دوه سلوان
 کیا اوستی رسم کوه خست بود
 ایله پس کازوان کالبا س

بزبان نی گبر استا اوس قلعه کو
 بزبان کی سریر ژا آنگی
 گئی جان قالی سی اوستی فعل
 کنارال نی یون که ای اوراب
 بزبان کافون نیکی بو از چند
 روانه نولجات کوسار
 که رسم نولجات ذر روان
 مباد که رسم کوسبچی گزند
 بو ایک و توفوت اوستی کی
 بو یک کونیزه کی سچا سب
 بوی کرد اوس قلعه کی نمر زن
 رکها سام نی بوی رینا طبعه کام
 روانه نول بوی مازندران
 اورا اوستی کما یون که ای نامور
 اگر قلعه من جاوی بوی براب

تو چاره گری رسی کجای مروان
 که کنده کردن جلیک بیخ حصار
 سیه کنه کرنا صورت کاروان
 کی اونٹ محموله بار نک
 بجای شتران بی سبیلوان
 لی مابنده مار نک من سلاح
 دروژبه شیجا بل نامور
 که ایای اب کاروان نک
 دو من انکی لی گئی مروان
 فورتوشه سی ایی برناویر
 بومی رات جدم که نار کتر
 بومی مبره ذریه عزم سینه
 عقب او سکی سبیلوان بل
 مقابل تو اکتوایل حصار
 خردار و طلعه کی سبیلوان

به سندرگانی وه سبلوان
 ملاون اوسنی خاک من ایلار
 بوالوی ذر کوه رستم زوان
 که در کار تها ذرین بی سبیلوان
 رابک گردنا صورت شتران
 که سیه بات شی ومان قرین صلاح
 خداوند و ذر کوبه سخی سید
 وه لولا که لا و اوسنی شان نک
 گیا قلعه من جب که وه کاروان
 نوالد ابو وه اوسنی کتر
 نوال وقت وه رستم نامور
 گیا اور بریا کی ایک کسینجر
 خروشنده مانند غرنده شیر
 بوی رزم ومان آتن کارزار
 بوی گئی رزم اور دیکینه خواه
 به کتر کتر

رہا ہجرت گرم مارا رخک
 گریزان ہوئی سب ٹکندار و ز
 بہت مال و حساب دہانسی لیا
 کہ دیکھی نہ تھی مردمان فی کبی
 سوئی خانہ جلہ ان حصار
 اور ہن کی دیوار ہن سرسبر
 بعد لطف خوبی ی رنگار
 کہ یہ کار ان سنن بکمان
 کہ ای نامدار و بل تانا جو
 کہ ہمہ سنن جبکی خرج برین
 رہون اب بیان یا وہان اون
 دل او کما ہوا غورم شاو کام
 رہی چشم بد بختی روطہ دور
 زار آفرین صد زار آفرین
 روان زریان کو روشن کیا

رہنم شیر و گرز و سنان گنگ
 ہو گشتہ آخر چوسہ دار و ز
 دلہون فی تاراج ذر کو کیا
 عجب طہ فرزد ہانی اجناس ہی
 گاہر دوہن رسم نامدار
 جو دیکھا تو ہی سنگ خارا کا گر
 سو اسکی ایک گبذر رنگار
 لگا کی یون دیکھ کر پیلوان
 لکنا نام رسم فی ہیرال کو
 کیا فتح می یہ حصن بستین
 جوارش ابو کو جالادون سن
 پیدہ ناما ہر ازال فی حب تمام
 یہ ہانخ لکنا ہی خود مندور
 کیا توئی تسخیر حصن بستین
 فقط و لگو مری نکلتن کیا

لعلک لب قلعه کو کر صواب
 که دیدار کای تری اشتیاق
 تری بسجی بمن استه نزار
 جو سجا بنده نامه نووه بلوان
 گیارزل ناهد طب بنسوزا
 بواشاد رسم کو دوه و کله کر
 موی سام رسم فی نامه کلنا
 سبت محقه سانه اوکی سولور
 عوض سام فی حیت بنده بزم
 اوسی اسقدر شاد وانی موی
 سنا کار نامه بیده رسم کاجیب
 بودل راک کاینه امیدوار
 به موی شوچه آتا بون پیر

دمان سسی تو بیدر سطفت شتاب
 حدی بی تری بی سبت مملوق
 مناج گرانیه لکر ککی باره
 روانه و اجات سستان
 لصد شوق اوسکو بغلین لیا
 ناز اوسکی سر بر کیا سیم وزر
 رقم مزوده فتح نصرت کیا
 که تری لغز و مالزه و جو ستر
 تو بد شوق سخی چشم سر بر کیا
 که بد تازره گویا بولانی موی
 موی اهل ایران قرین طب
 که ساری ند اندسن است مکی نوار
 بیده باقی بی مقصه سنا آمون پیر

رحلت کردن منوچهر از جهان فانی ملک قاد و اسیر است

جو ندری بشای حدیبت سال
 تو اخره شناسان حسب کمال

علی بن
 ۱۰

لگی کنی شاه و منوچهر کو
 قرب ای اب تری جلت کیان
 سینه شک جاند از گشور نش
 که هم من کر بسته سوی عدم
 تو منت جو روز رسم و این داو
 سوی حق پرستی تو زیو مدام
 جانین بوی تازه اب دوری
 و د پیدای تو بوی غا در زمین
 و دوی در سل خاص زوان با
 تو منت بو جو او شنی بر خاص
 بچی بنس ی ایک منم غظیم
 ره کنیز خوی سی پور شک
 بچی مات سی او سی بچی گزند
 بقصد بزوارزه سر کشتی نا
 خبر کیو سام اور زال کو

که ای شاه و دانشور و نابجو
 بسره موی بس خلقت کی دن
 طلب لگی نو دوز کو کنی لگا
 مبارک بچی تخت و باج و علم
 رعیت کور کنا تو آنا و شاه
 ز غیر از ره راستی رسو کام
 بوی نام موسی کی بنمیری
 کیا خلق فی اختیار او رسو
 کنا او سنی فرعون کور با
 قبول او سی اب کیو دین کو
 تری اهل توران من ساری عثم
 لری قصد تری طلب بید شک
 تو جانر موس زیر خنخ بند
 لری جب بداند من شک کنی
 کوک جاپو اون سی ای نابجو

۱۰

نورانی

بل

یعنی فوجان یعنی فرزند ران
 و در اس خاندان کا بوخندنگد ران
 منوچهر کاتامنا حبیب بیان
 بلخه اوون و فون شاه بارستا
 یغالیک و احس و سر فراد
 نه جان پر پو امیر شہ فی نظر

نین سلوان کوی حکمی نشال
 لری باوری کی یلن و سار
 بلخه اوون و فون شاه بارستا
 بلخه اوون و فون شاه بارستا
 لقا ر چاری جان گولہ
 چنان یعنی شوگر گیان نہ گزیدہ

تخلص نوذر بخت خلافت

منوچهر کی بعد با کرو فر
 یکبارہ بد و بسم شاہی
 ولین منوچهر کی رسم پر
 نہ و او ووشش کی بخت او
 یعنی ندیکہ موت کی راہ
 لکھا ک بوی اوسے ہزار سب
 لکھا باوشان لطافت کو
 شکار فی حب کہ پہلایہ حال

سرخت نوذر کو اعلوہ کر
 بواستند از ای فرامندی
 نہ فایم رہا بخشہ و نہ مورا
 بواستی جو رہتم ہ لہنا د
 بوازندہ سیم و زر باوشا
 بوی خوف بک سر وار سب
 کہ او اندر اور سبہ ملک کو
 بواوستن اپنی برسان کمال

کمال کو

سومی سام نامد کیا ایک روان
 بجی وقت حلت کی کرنا تھا یاد
 زبان برتتا شہ کی بھی بار بار
 ہیں وقت کرمی ہی بس سام کی
 نوی سلطنت اندون کجدرت
 وگرنہ یہ حکم شاهی ہیں
 ایدر تو نیمہ نامد لکھا اور دویم
 کی تھی جو فوزی بد او میان
 بدانی میں نامد گہا شہ کا
 روانہ ہو ما زندان سسی دین
 جو زدیک سجایل تکنا سم
 گدازش کیا تہ کہ ای نامد اور
 تویمد اب سر وقت زماندی
 گرفتار کر شہ فوز نورب
 سپہ لایا زبان بریل از حمد

لکھا یہ کہ امی سلوان جہان
 منو شہر شاہ تختہ نہا و
 کہ درکن خلافت ہی سام کوار
 ہم او کی من قوت سسی اولم کی
 میان ابواب تو سجا شہت
 بداندش و اور ایران زمین
 سندیدگان بستی ومان شہر
 کی سام سسی جاکی کسیر بیان
 نامد ملت سلوان کی کیا
 شہا نامد شوی ایران زمین
 بزرگان ایران گئی پیش سام
 جہا بدار فوزی بد او گر
 تو کہ امی سر بر گلادہ سسی
 اطاعت کرین تری نم ملکی سب
 خدالی سپہ زدیک کسبی پسند

زمین

که نود و نهم در کمان سسی بویان
 مونس کی و خست اوئی اگر
 که ماند تا این بی عا کزی
 جو نود و نهم بیست و نهم کا
 اوسی ناز و لایمن اس راه سسی
 نود و نهم اوسی تم زینله
 بیست و نهم که گریستن شاه جهان
 پادشاه سسی سبو کرده پند
 سنوایی احوال ورتنگ
 جنگ که درین امر ایست پادشاه دران
 جنگ که درین امر ایست پادشاه دران
 سوز ز تنان سسی طوری
 بر ایک تها او سکا فراسا
 بل و در مند و ویز و جولان
 جنگ سوسی کنی گها زید و زو

اوسی خدیگری کون شاه جهان
 سرتخت شاهنشاهی طوه اگر
 شب و سوز که تا این زمان بری
 نوازی نماند در آن بی اندیشه
 که درین ناز و جهان شهنشاهی
 که در عا کزی اوسی سلی و سنا
 جنگ که نماند سرتخت و سرتخت
 که نوازی سسی و مان که در سرتخت
 که نود و نهم سسی که نوازی سرتخت
 سید از اقلیم نود و نهم
 اوسی جنگ نود و نهم سرتخت
 که بیست سسی جنگ نود و نهم
 نود و نهم سسی که نوازی سرتخت
 که ای نود و نهم سسی که نوازی سرتخت

دانی

روان سوئی ایران بوبند سپاه
 بشامان بونا حضرت زکریا
 بوقصد شامینه تو افرا سیاب
 بویل خاطر سوئی زرم دکن
 که شایسته جنگ شیران بون
 کردن جالی سالار ایران سخی
 بیه شک بوا فورم و شاد و ده
 بید افرا سیاب کسی بوللوی
 و لیکن موجه کی بیلو ان
 اورا بی بیه گردان شد تمام
 بن خوب کجه اندون خرم جنگ
 بیه بوللا پشتک ای خردمند نور
 بی وقت بی جلی لی انتقام
 بیه شک سید را اورا سیاب
 جولان بوشمشیه زن سخی نزار

تو ذر سی اب طایی بونیه خواه
 که نیای خون سلم اور نور کا
 گیا بول آسین مو و رو و جود
 پینه پانخ دیاباب کوبین مودین
 سزاوار زرم و ایران بون
 کردن ملک تسخیر سب بزرگ
 بواند سی غم کی ازاده و ده
 که رخصد بود ز دل اور بن
 حضور او سکی مافین بکمان
 بن مسمه فارون و زال ستم
 بی مصلحت بی که کبھی درنگ
 بیه گفتاری عقل و دانش سوری
 شتابی سنی کر کار نو در نام
 روان بوا سوئی ایران شتاب
 بوا نرد شایسته کار زار

به شمشیر و گرز و سنان و فعد
 جز در آن نهاساس و دود سلوان
 سیدار کوید سید سبھی
 به شمشیر و گرز و سنان و فعد
 خوشی سی ده بر روز سار و زود
 ای بر سی بی نو در سیدار سبها
 گئی سانه نو در زکی مروان کار
 لکراده فی نامه کوی نشنگ
 سیدار کوید سبھی
 کت اندک شام زبان سبها
 کردن من بزود و لیرانه سبها
 مقال بو من حب که در دوزن سبها
 سیدار توران کا الیک سلوان
 بو الی میدان سبھی در دم جو
 کوی الی محبت الی سبها در زود

که حبت باندی بوی بر خنگ
 سبھی بی سار و سنان
 کباشام فی اس جانسی سفر
 که ای محبت بدخواه آبا جواب
 متاوسین او کی کچه اندوه
 بو اعازم خب افرا سبها
 سواران جنگی صد و جل هزار
 لکبا یون که ای شاه فرزند خنگ
 و لکن سنن کچه خطر زینهار
 سوده اسن جانسی سفر کربگیا
 کردن عازت ایرانی نشنگ
 تو نام بوی سلوان کینه خوله
 که تها نام او س کرد کا نازبان
 کبا یون که بوی حسی آندوه
 تا آخر لوزاه دوی زینهار

بسره کاو و پتھارین نام مور
 برادرسی انبی سہ لولا و دوس
 قباد اوس جو انزو کا نام تھا
 کو دانت کو کوی میدان گیا
 ولی حشمت لولا کی ایک ضرب
 قباد و لولا و بوزگشتہ حب
 سوئی تازیان لکڑا اسباب
 یہ انورہ و یکتا تو اور اسباب
 ہوا گرم بازار جنگ و ہنر
 ہوا خون کسی سوی زمین لالہ زار
 سواران جنگ آور و کینہ خواہ
 ہوا جب کہ حبیب خستہ ہوا فست
 گارگی آراستہ فوج کو
 او و ہر شک آراہی ہوا زمین
 ہوی گرم بیکار جنگ اوران

کہ سر و ازت کشا با کرد و فر
 کہ ای سیوان جاکلی ہو کر مکن
 نہر گز ملنگ کار ارا مہ
 ہوا تازیان کسی ہنر و ازنا
 جو کھائی تو دی جان سنگام حرم
 دہ فارن ولیہ جو انزو و تب
 تو اساتہ بدخواہ ملی زرمخواہ
 کوک کو شہ پہلی سہی سہا
 کسکو کسکا نہ تھا کوی ہوی درد
 ہوا تھی من دوان سبھی کی شکار
 دو زمین ہدی سوی آرزو مگاہ
 تو فارن بی جنگ اور سیا
 کہ بکسر تھی مروان بیکار جو
 سبھی کی آباہی زرم و کین
 قیامت ہوی ایک بریا و ان

لکھنؤ

سه سینه تاقف بکام رخ
 هزارون بوی کشته خسته دانه
 دلی فوج توران بوی خیره دست
 جهاند اوردوزنی و کینا بینه حب
 بو آتیب عازم کارزار
 که بر گزینش اسین کچه فایده
 رکمی بی از عیرت امر اسباب
 جسی حضرت رفیع وی کرد کار
 بیه شکسته امر اسباب دلبر
 بوی تیره دو لطف کسی در
 بیان کجی کجاو بهم حرف تخی
 سینه کنان بوی سام بر
 عرض ملک موافق کرد و شاه
 کین سسی نوز کی دینم زر
 کینا بدخواه بی کچه خیا کین

به جان گرامی کینا بینه
 زمین بن گئی سر سیر گلستان
 دل اسل ایران کو سچی شکست
 که شک بو اسل و خیره سب
 لکار ایینه میدان من تا هزار
 جو کشته تا حق بیه حل بغداد
 تو از مقابل بو میری شتاب
 کردی بادشاهی دوه نسل و نهاد
 تو از انکی زرمجوشل سینه
 تو از کار منحرفه نوک سنان
 سنان برسان ضربت بر تی
 بو از خم کوی کچه و کار سینه
 بهدی رزنگه سسی شوئی تو نگاه
 که او وقت بیکار سنانک
 و کین جهاند از تبا بیه بلال

ملادم کوئی نہ کی سرکار کا
 بوات شاہ دلیگر وادی دودہ گین
 کمانا سو جزئی بندہ کہ مان
 سران سید نو فرسخ کیا
 کہ در خواہ کی غالب ای سبب
 ظفر ای دلی بن اب نظر
 اگر سبکی نو کد مر جا ای
 بعضی ہی کہ بند شیمان سر بر
 بند بستی کشته خون میدان
 جدا بوی تن سسی مری سر اگر
 سران سید بی بند کمان
 ولی انی سسی کو رخصت کرد
 کہ تخم فریدون سسی تاپ و دین
 و در زند و طوس و گنیم سسی
 کاشا بی بوی بارین بوی

دہان سسی و سیم لدا او سنا
 سخن بات کا یاد آری و دین
 بجی فوج نادران سسی سچی دین
 جہاد ادنی سر سہ او سسی کمان
 سید یوحنا کہ ہو کام انانامہ
 کہ شکر ای باز بون سر سہ
 حفاظت کی غارت کمان بای
 بجی سالی سیدین لکی اسیر
 مجادین اب زندہ زندان
 تو قائم رہی ننگ و نام بند
 کہ جہد حک جارا سنی سشنا
 بیان بوی بارین اب سجد
 رہن زندہ ای سرور لحن
 ادین یکی لحنش من بار سنی
 بوی دیدہ زار گور نشان

(فaint handwritten text at the bottom center)

سیه سالار توران کو پنهان مایام
 لرانی میں دور و زنجی و زنگ
 ہی جنگ موقوف و درویش
 کہ تیرہی دور وقت بگاہ
 سواران جنگی بین و سار
 دہ سار و قارین سران سپاہ
 او در سباصف ارادہ اور سباص
 یککای کوئی ترک میں جہرہ دست
 پورک سار و میدان زمین
 وہ قارن بنی بیان کسی ان پور
 فرام نہ انوہ لشکر زما
 بعض شاه نو در موافقہ بند
 روان کوئی بارس نو آزاریان
 پو آسدرہ قارن نامدار
 پو اوجب گاہ افزایا

کہ لشکر تک انکهای نمانم
 لرانی تیرہی اور تیرہی جنگ
 رہا لشکر انوہ ز سر غلب
 گنا کوئی میدان نیر ایران کاشا
 سوار حلوہ گر قلب میں شہ مار
 بند سوسیدہ زده و کتہ خواہ
 کہ ترکان میں حکمی نمی عو کا
 سیدار ایران فی انکهای سکت
 پورا انفر قافج ایران میں
 کوئی ملک بارس ستان پورا
 میدان میں تمام وہ نو در را
 مخالف فی گرا حصار بلذ
 گرفتاروں تاکہ شہر اوگان
 گلی کوئی باجم وہان کارزار
 قوفج اور پھی کو ملک شتاب

اور
 اور

جو کم و کچی وقوع کرد حاصل
 نقل از سواد کوی و ادوی اهوران
 سبید از نوران بدستند خبر
 فرزند چه جسم بود از قناب
 سترنده و ده بی توانا گزین
 سواد کوی کوی گرفتار دمان
 یک گوش خرخ سید او گز
 جهان بین را حکم آن سب
 توان بعد از آن جای افراسیاب
 سبید از کوی بدست سب
 توان از آن کشته سگام جنگ
 سواد کوی افراسیاب

نوید قلعه سی نو عزیزان امداد
 دلی ترس کشته شان سب
 لغات کوی او سکی گماز و دتر
 مقابل و احادی افراسیاب
 توان از کار نووز است
 هزار و دصد اور بی سواران
 نووز ز ما اورنی کز و فر
 بد اقبال کوی ایا از و ال
 سر بر فریدون حال سب
 که خالک اما فادین ناموز
 گزین کوی وقوع سب سب
 سبید و کوی سکی افراسیاب

رفتن خبر روان و سلاطین سب افراسیاب سب سب سب سب سب سب سب سب
 برده می سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب سب
 سبیدارنی سب ارا و ا کسب

ن

روانه کنی جوئی کار زواران
 جز روان سناش نامی لایق
 نسبی زال بی بی بی بی بی بی
 مگر زیند خوی بر ماندی دویمن
 روانه بوا سبستان سی
 پلکهاست خراب بی زال کو
 بوی سلوانان کابلستان
 مقابل نوی حب ساه عدو
 جز روان بی اگر نمود و دوسر
 شکسته بوا مغر ایلوان
 خرد گسسته و مثل خیزد شیر
 یک گز تو ز جزیرا انقا
 جز روان موشه حب و
 ولی حله اور تو زال خیب
 گزیران بوی او سکی ساری ساه

سواران جنگ آذنا شکی زار
 گئی بن کی سالار فوج گران
 که بد خواهد کانت که آید بر
 ذره بوسس بکر لیا لوزین
 که ما خیر کی بی در زینار آب
 که بون شفق بر می ای ما جو
 رفیق سیدار زستان
 تو باجم مبارز بوی گنبد
 بکامل جوار اسیر زال
 و لیکن بجزیرا سها زین
 مقابل زوار او سکی زال او لیا
 زمین او سکی زین سی بی
 تو آسا ساس بند بزرگ
 به نثر اساس میدان تین
 برانده یکس خراب ز تاه

فانز کون

تھاکن زلزل فی سیدہ مومن
 یو اے غضب شکنی اجزا سنیات
 یو اے بدوین کوئی یاروں یوان
 کیا لی سیدہ قصد وہ کینہ جو
 وہاں کسی وہ دون گزیراں کوئی
 کیا سیدہ خیر شکنی زلزل
 جوئی او من سنیان میں کہا
 وہ کارن تہا مہر شدہ گوان
 یو اے دن بوقت گمان زلزل زر
 جو خود زکی یو رو وہ ہی مردہا
 فرام کوئی سیدہ فریوان سیاہ
 براب کو سلع و زر دگر و مال
 رکنا نامہ از دیکو تکرم کسی
 دیکس ہی زلزل کو سوج سنا
 ہی طوس و کسیم یوان زمین

زارون کی قتل ترکان صین
 گئی سائیدہ او کی سیاہ گران
 گئی سائیدہ او کی سیاہ گران
 کہ لاوی کڑھوس کو سیم کو
 طرف سنیان کی سنا ان بوی
 کیا اونسی اغراز اولف کمال
 رکو جمع خاطر سیدہ اونسی کہا
 سوا کسی ہی اور ہی سلوان
 کیا نطف ضرورت براب پر
 یو لئی گئی بر طرف کسی وہاں
 جو مان نرم اور وینہ خواہ
 کیا زلزل فی دیکو فرضدہ حال
 کیا فورم دت او اعظم کسی
 کسی نا جو رہی بران کا
 ہن بادشاہی کی سنا ان میں

زلزل و زلزل
 سنیان
 سنیان

دیکھا گیا

پهن من بانی چون او شاه
 خواجه زبردست سخی بهم
 نوکی بداندیش کو با نبال
 جوان لیکتیا حکم شده می
 بلند اقدار او معالی خباب
 ملکه زاده اغیرت او کاتانام
 دوسی زال فی لیکتیا نام
 زنی نیت کی فرایم سیاہ
 اگر آوی سیان نکش ازی پادار
 بیری چاکری اهل ایران زین
 بداندیش ہی ده جاور سیاہ
 پروانه نوال پڑه کی امن نام کو
 یاری سسی اهل من ده نامور
 خورشکی اتنی من اور سیاہ
 ملکه زاده کی نایب اتنی سیاہ

کیان لوی زینده تاج کلاه
 سزاوار او جکی تاج و علم
 ایسی ملک ایران سی و بی تعالی
 سزاوار او زکشت بان کی
 پیر انبای متاج کاه و سیاہ
 جاور و خوش خلق و شیرین کلام
 بند برضون فرخنده مرقوم سیاہ
 و لیکن من ہی لوی باوشاه
 نو اقلیم ایران کا پڑھ سیاہ
 بیری اکی کار نمایان زین
 لقال او کو بداندیشی پیر سیاہ
 سوی زال اغیرت تاجی
 بندہ جای متاج حازم بنده
 سیاہ گردن لیکتی سیاہ
 زتی سیاہ او کی جو پڑم خواہ

لکھا لکھا

کیا لاجرم شمس اور سیلاب
 برادر نوازی کی تھی از رو
 و لیکن ستم برادر اور سیلاب
 تو سالتہ بجا رہے گی گرم گین
 کہ ری رقابت نہ کی توئی بن
 جو دشمن بن ان کی موافق ہوا
 وہاں سچ اور سنی کلامی تا جو
 میری تاب کیا جو لون عمری
 جفا نہ تھا کہ وہ شہزاد
 رکنا جو رد پیدا و نامی از رو
 غمستان میں یہ سچی خبر
 یہ سکہ و از ال اندو گین
 گناہدار و تلو اور سنی طلب
 بر ملک سچی خصم کو کبھی
 ولی جامی شاہ و اللہ شکرہ

کہ بر خاص کی تھی نہ زینار تات
 گیا نخط بہائی کی از رو
 طرح شعلہ کی گناہی بس سچ وہاں
 یہ گھنٹا لانا زبان پر و من
 ہی تخت ایران کی جھکو پون
 میرا و جہان میں شافی ہوا
 خدا کی لئی تو زستان کہ
 بن جھکو و جوی خبر جاری
 برادر نوازی نہ کی زینار
 کیا تہ سنی بجا رہے گی سہ خدا
 جو کشتہ اعزرت نامور
 زیادہ ہوا اور ہی دلین گین
 گناہوں لئی کین کرنا ہوا
 شتاب و سنی نوز کا فون لٹھی
 دلرو و از رو و اللہ شکرہ

شهنشاه لودزکی و دوزن به
 بنین بد سزاوار تاج شاهی
 بوالیکی نسل فریدون سیگر
 که دره دار است تخت ایران نو
 کار زال فی حب بان زینه سخن
 بنو جبر کی با نسی قوت جنگ
 ملکه رده طایب او کجا سیر
 جزیره کی جانب گزیران بود
 عوقی بی لیه ایک طایب کا
 ملکه رده رو او س جوان کانی نام
 سنار زال فی حب که بیبه ماجرا
 که بی آخیزه نسی او کون

بنین دانش و عقل سسی سیر
 بنین لایق تخت فرمانداری
 کوئی کو تو جمعکو کرد تم
 شهنشاه با تو است نشان بو
 تو کسکی آگی بو بدان کن
 تو اکستد حیل علمت بگرد
 فراری بود با اول بر خط
 دران وقت سسی جلکی بنیان بود
 بوالمزود و دانش و خوش لقا
 سر او از شاهی بی رده و اولم
 بو کون قارین نامور سسی کجا
 بو او دمن القصد قارین دور

آمدن پادشاه رده بد همراه قارین در سستان و سمنان

بخت بر آوردن افراسیاب را از ایران

حضور ملکه رده سجاو حیل
 و بار زال کا او سکو بیعامت

ایمان را

کبابون که جلی بومی سیستان
 خوشی سی و دوش سانه فانی رو
 حب اما خداوند تاج و سریر
 بوا جلوه گر تخت شاهی برود
 سومی ملک بارس روانی سبانه
 گیاه میوه بومی افراسیاب
 گیاهان بخواه دوران من
 گیاه خور و خور و خور سبک
 سبک اوسی اولاد ای نابکار
 نیمی بهای اعزیزت نامور
 گیاهونی ای دای او سگ و سگ
 روانی رکهار اور کانون
 این کام ترا میزی رو برو
 بی پیره بگره قدر افراسیاب
 جهان در رو خسر و دین پناه

مینمای او ز ملک شاهی دمان
 طوف سیستان کی بوا تیز رو
 بومی گرد سب او سکی فرمان مبر
 بومی ایک جهان کو خوشی فونو
 بوا اوس ولایت من بید جل شاه
 لدرانی کی برگزیده لایا ده تمام
 لطف و امانت کار ایران من
 نوزت بومی لجه مخصوص سبک
 نه ای بخی شرم بگره زینهار
 بری باس حاضر بوا انگر
 خدا کانه برگزید خوف و ما
 کیا فوج ایران نی بجه کوزون
 مری سامنی سی بوس دور تو
 بوا ناگوار او سگ آرام و حوا
 بواجب که ایران کا باوشاه

کیا اوسنی روز و شب عدل و داد
 بل زال زر اور سب پیلو ان
 جہان بن باقیال وجاہ و خلل
 پیر آرزو بیجا پیام اعل
دستان نشین گرساہ پخت شاهی و بار اولن زفر سناپ بنیم نیر اریان
 بواب کی بعد گرساہ شاه
 ولی تہا نیدیر نڈہ رای زال
 بست دلاور کو پشی خد
 بست اپنی دین لقا کی بت
 بعد لطف تقصیر اعر سناپ
 کہ گدگسی کو ہی ایران تو کر
 سناہ گران یکی پور شنگ
 بزرگان ایران پید شنگ خد
 پید آسپہ سکر اور سناپ
 وہ بولد کہ میں تو ہوا سلاو نو

جہا کو رکنا خوب آباد و شاہ
 شہ و زرتی شاہ کی مدح و
 رہا شاہ فرمان روا بحال
 گئی جان خالی سسی اوسکی نقل
 خداوند اور تک و راج و کلاہ
 کہ تہا ما و شاہ جہان جور و مال
 کہ ایک طفل ایران کا ہی تاخو ر
 کہ لیکر ایران آسان ہی آت
 معاف اوسنی گئی کیا یوں شہ
 بی کتہ خواہی تو باندہ اب کہ
 تو اوسوی ایران روان پد
 مکی نزال سسی گئی ہی تاخو ر
 کیا حای اب تہا گشتاب
 سترہ ہی کار جو زمان گرو

اللہ اعلم

که گزنی رستم کوکاب سرگزوده
 سینه شکوهی شاه دست نامجو
 لغای رستم سی پیر زال زرد
 بواکب در پیش و ثوار کا
 نو کار از زموده هین است ملک
 بجی گویند به خون بی کار زار
 نری مصلحت گمانی تو که شباهت
 جوف از امانت رستم کو زال
 سینه لولاستین که چون مرد زرم
 سینه بازوی بر زور دست راز
 که دون اگر است که وقت ملک
 سینه لغای رستم خوش وار زال زرد
 گمانه سینه رستم فی ای سلوان
 حضور اوستی لای اوین گزاشام
 ویکهای شهن گوید سینه سر

او در سیمایون بین صد گزوده
 کیاست فی اقبال اسات کو
 که حیران بو هین گمانه کون ای
 که جسی گزیران بر تاب و قرار
 که بی ناز بر زود زهر ملک
 کوی شیر مردان جنگی سوار
 بو بو جنگو منظور کوی جواب
 که بی باسن جنگ کچه خیال
 کون خیره بد خواه کوی سر غم
 هین کینه طلبکار آرام و ناز
 نه شدی مری لکی سر و ملک
 و عادی که با هم بو عتسی طف
 مجبی جامی گز و اسب کلان
 شهن نو ویکه گزاشاد کام
 ومان کله اسب سینه حصد

بر کاشت بر مات جس سبکی
 ولی ماویان ایستی سخت جنگ
 بود او کسانا ایستیم بخت
 بیجانا که دالی کمانی کند
 لغاتنی رستم سی یون کانه بان
 که ماوری راه کی خون خوار بر
 نمی استی من بنده خدایون
 تنی نی او تو دالی کند
 عضنک بوک دو من ماویان
 بیجانا جادی منتن کا سر
 بواجب که میدان من تو زبان
 غض خشن تا نام اوس گرد کا
 کند او سکی سر بر روی جنب که بند
 کیا زور اوس خشن نی بقدر
 ولی منتن نی بر زور منا

ده شنبه زخم بوکاس منی
 لغاتنی سکی ای خشم بر لاله رنگ
 بود او بکن که خوش مل صفت کن
 کدی تا که اوس کرده کوهای بند
 کند اسپهت وال ای بلون
 عضنک فر مردم از زار نیز
 بنا د از غمی منی کوی کسز لون
 سر خشن لایا و من زربند
 دوان ای مانند شیر زبان
 که انی من رستم بی یون شیر
 تو بیت سی خیره روی ماویان
 تو ایا زور او در حین بنا
 لغاتنی تبیل از محمد
 که رستم کوی من کی حلاج کج کل
 بزور او سکو قالیون زنی لیا
 بدانی

کما جش کوزین بوا میر سوار
 در گنج نوزال فی واک کما
 سیاه گران سانه در سنا
 و لکن تو امصطرب ال رزا
 کیا آب کی بعد دور و ز کی
 یہ کتا شازر و ز اور سنا
 جو خبسی کر می از هم کی کزرو
 نوزال ہی پر ویرینه سال
 سیه او کی تی بزل و کام
 پیر نوزال کو لوح شام و لجاہ
 کوئی جانی بادشاہ و لکر
 روانہ کنی طرف مرومان
 نزل و فریدون کسی کوئی اگر
 کسی تی کیا انکی یون بیان
 فریدون نسبت شاه فرخ شاد

لصد شاد کامی بل نامدار
 تین کو گنج فرادان دیا
 روانہ کیا سوی اور سیاب
 نہ لایا وہ تاب فراق بسر
 بلا جا کی بس رستم گروسی
 کہ رستم ہی کو در کمان او کونا
 دہ کیا چندی بس مری او بزد
 تین اب ہی تیر ایران بحال
 دلی فرج ایران تی بدل تمام
 کما وان نہایت ہی گزرا شاہ
 کہ بیان جسکی بہت ہو مانند
 کیا زال فی یون ہر ایک کسی
 کہین ہو تو اگر مجھی دو بختر
 کہ ہی کوہ الز زمین یک جوان
 و لرو جوان نام ہی کیتباد

ن
 کما

بویاده خبر شنکی اول شاه و زال
 بیدار شتم کسی بود که ای نامور
 روان بوشنالی سوی کعبه
 تمنا به رفتی من سب سلوان
 درگاه دولت معادن بی تخت
 دو مضمه من بوی خودمان ملک
 بیدار شدم درین دهه ای باشکوه

بویادسی غم کی اندر او زال
 که بایده اور خوشل کوزین که
 سینه که جاکلی ای شاه فرج سواد
 که تو چلی او باد شاه جهان
 سپاهی جنگ و دمان تاج تخت
 زیاده بنود بر زیر فلک
 روانه بوالهوی البرز کوه

این کعبه از کوه البرز در کسم در ایران در ششمین درخت

کبان دوازده اسباب جنگ کردن در فوجی است
 او که کوه البرز سی کعبه
 مور شتم زود کادمان گذر
 لغاوسین کسی عجبی جوان
 تو اسل خاطر که بوشنالی
 که نمد بقدر نوشته جالی توان
 نمی و نقل سینه و بیکه تیار بی

کس ای بیها تا مسه و زرد
 ده شنداده حیران را و بیکه کر
 ناشای خوش او که زگرین
 تنهن کونوار زوی بس و دهن
 او که کوز را بس سی بیستان
 و ده دلاستین مجکو در کاندی

کلبان

گویان جوان مرد فرخ نهاد
 بینه کنی لگانه کراوی تو میان
 تیزی سانه کن در خافل کردن
 فرود سپی رسم آباد وین
 لقا و چینی بید که امی بیلوان
 بینه ولایتین که امی نامور
 کبا چنگو اوستی که جاگوی کوه
 جوانمردی کینقباد او کفانام
 که بی سلوان کی بینه آرزو
 بینه شکرده لولا که مین کون قباد
 هتین لی سر کوه دیا بید چکا
 بجی تخت ایران مبارک بدام
 هتین سسی ولایید بید نام و در
 دو باز سفید آبی ایران سسی
 دم صبح پید اول شاهان

بجی وی نشان کینقباد
 تو او سن نامور کابری خورشید
 معان تک بجی او کی در صل کردن
 بلایا اوستی سسی ایک ساین
 بنایا بجی سسی بینه نام مان
 پدیری مر ایلوان ز زال زر
 دمان بی کله زاده باش کوه
 اوستی عالی بلدی بینه سنجایام
 که تو شاه ایران بولای نامانجو
 پدیر بر بد ز نام کتسایون یاد
 بجای شکر و خدمت کی تلک کبا
 هتین تری بخت کت کبام
 بجی شکر کوفور ایک آبا نظر
 میثا با سر بخت سهای بجی
 لونه کوه سسی الی میثا مین بیان

نوا اصف کو میرا لب گذر
 سید کہ کہ ہم دوست کی وہاں سر
 سجھی سجھی اور مری باب کو
 بس اب وہی ناہوی براہین
 عوقی ہوی ایران دوسرے شا
 فلون دلاور بل باوقار
 سید سرحدین مہجی حیران کی
 تین فلون کی مقابل کور
 فلون کی کیا نیرہ اوس سرور
 دوی نیرہ رستم کی بس جن نر
 نولہ فلون دلاور تورا
 لہدسا وانی وہ دونوں
 رہن تی نہان دست میں شام
 عوض رفتہ رفتہ وہ سجھی وہاں
 اوسی اوسی کیفیتہ نہان رکھا

لمطف خدا سی بل نامور
 کئی پیر سید رستم کی بقبر حواب
 دو باز شہدای شہ نامور
 تری سر یہ ہم نام شاہی کہین
 روانہ ہوی رستم و کیتقاد
 طوطی بنا گر ساس کی راندار
 ہوا سداہ انکی وہ بیتی
 کوی زرم و بر خاس مال کور
 کہ سینہ ہورستم کا وقف نہان
 فلون کی جو مارا دوسرے شہ پر
 گد نیرندہ کیدست شکر سور
 ہوی شہرہ اوس مکان کسی روان
 روان شب کو کوئی تی زر فلک
 بل نامور زال زر تھا جہان
 بشغل می نایب شان رکھا

بل نامور

بوی کدل اتمی من برد چون
 قباد و دلور کو با کرد و فر
 کافضد بوی افره سیاب
 چون کشتی شک مقابل تو را
 ایدرسی تو فارن بل نادر
 او درسی ساس ان او دین
 ساسان کسیر و اعرق خون
 دوین زال سی ششم تو چون
 میری دین بی جا و ن مدین
 بکارون که اب کی افره سیاب
 که قصد خاک اوستی بولادیه زال
 اگر سامنی اوستی افره سیاب
 متنن به بولا خط کجه چنین
 سید که گما بوی میدان و لر
 کما یون که ای زکرت افره سیاب

توید زال فی روز ششم دین
 سیر تخت شاهی کیا طوبه کرد
 بوی سلوان شاه کی امر کاب
 سوی زرم مرا کمال تو را
 گیا بوی میدان بی کار زار
 نوا سانه فارن کی کس گرم کن
 زمین پر کرا اسی سی سرگون
 پینه بولادیه سلوان جهان
 کردن نوار دشمن تو اید این
 پیری سانه بوزرم اور سانه
 مقابل حوا و سکی تو کسلی مجال
 توید زمره شیره تو دوی آب
 اوستی سسی لادن زیر زمین
 بوالعمره زن جالی مانند شیره
 مقابل تو محسی مو اگر شتاب

کاش...
 کاش...

اوسے دیکھ کر مردمان سب دہن
 تباہ ہوئی کون بہہ تو جوان
 کہی پور زال اور شہمی نام
 مقابل تہن کی آبادہ ترک
 کہ ای طفل آجا جو بہر شک
 دراز اور سہ نخہ و ہللاؤن میں
 تہن نی بھی گزر کر کہہ دیا
 کیا ترک نی توڑ مر چندا پر
 کہ بند او کھا تکہ سن شہمی
 بہ جا کہ بیجا ہی شاوشا
 گناؤت لیکن و دال کہ
 پیرانی میں آسچی اوسکی ہوار
 ایدر سسی ہی دہن بھوان
 نزار و حد و نصت جنگی ملان
 گزیران ہوی ترک سالار ترک

لگا کئی سالار ترکان چین
 سہہ شکر کیا در مان فی مان
 رہی بات میں انہی ہی گزرا نام
 زمان بر نہ گنکار لدا بہر کہ
 تو کیا اقتباچ سنان و خدنگ
 اسی ماندہ کر جھکو بھاؤن میں
 ہوالی اراق اوشی شک آزما
 رہا تو دین قائم مل نا بود
 اوٹا کر تہن نی بس زمین کیا
 شہمی حضور شہ گنقاوا
 وہ جہت کر دہن گہرا کپ پر
 ہوا کہ نگاہہ کار زرا را
 گوئی تہن کی بھچی سیاہ
 ہونے کہ نہ ہونے شہمی کی وہ
 ہوی سرور کی بازار ترک

بازار ترک
 اوسکی ہوار

اور اب چون کسی لنگ
 لگائی فریادوں با بستی
 کہ ابراہیم کسی نہ بھی مصاف
 ہو لیکھا داب وہاں تاجدار
 بہت بون تو ارا میں ہوں
 عجب زور بیدار تو
 بل طین رسم اوکھای نام
 بان اوکھی قوت کا میں با بون
 جدا کی کناری کی زمین کسی
 کہ نہ میرا جو ٹوٹا و وہ میں
 تو ابراہیم تو ابراہیم ای پر
 کسی مصافقت شستی جو ہم
 کی میرے مصافقت جو میں لنگ
 یاد کی وہ کہ تو ابراہیم
 صلح کردن کہ مصفا و لنگ

گناہتہ خاطر حضور لنگ
 کہ پہلی ہی کتابت میں اتی
 بھی رہی اس بات کسی میں
 وہ ہی مرد خاک اور وہ سب
 وہی لنگت کسی سام کی مدد میں
 نہ ہم بجز شہ اوکھا تو
 زبون اوکھی ہی لنگ نام
 کہ میں جو بروا کسی لنگت میں
 بل کی جلد بنا بھی کین کسی
 تو میں بات کسی اوکھی جو ابراہیم
 وہی اب گناہتہ لنگت یاد
 ہوں کینہ جو کینہ اوکھی اور ہم
 تو لنگت وہ اوکھی لنگت بزرگ
 سوئی کینہ اوکھی شہ خیر
 صلح کردن کہ مصفا و لنگ

کتاب

حضور جانداروں کی کیا
 بڑا لگی در شاہ فی سہ سہ
 اگر تو زنی خون برج کیا
 ہو اید اور عازم افراسیاب
 یا اوشنی باو اس فو ذری سن
 ہو اور طالب ہر کینہ خواہ
 اور اب دوسری بار ان روی
 نور چشم فی او سکو کیا ہر زون
 بہت بہتر کہہ خواہی تھوئی
 یہ بہتری اب آہنی بیجی
 کہ تم تم یمن غیر کلمہ زینبا
 موافق فریدون کی تقسیم کی
 کہیں بازہ بیان و عہدہ توار
 طوفان لب جنون ہی در میان
 یہ باسج لکھا شاہ فی ہر دوسن

سیدار توران کا نامہ دیا
 یہ اوشن لکھا شاہ فی تا جو
 منوچہر فی او سکا بدلا لیا
 نخل کی تھی او سکو ہرگز نہ تاب
 لکھانی غرض انہی جی کی ہوش
 کیا فوج توران کو اوشنی تباہ
 کیا فوج لیکر افراسیاب
 گردیا نجا کشت لگون
 بہت فوج کی بس تباہی ہوئی
 نہ کینہ کو اید و یمن رہ دیکھی
 را اور من یک صدی ای شہنشاہ
 رہن کتخدا ایمنی اقلیم کی
 نہ شک کسی بہر کین زینبا
 اید ہر دم او و رقم رہو حکم ان
 لکھتا شاہ فی ہر دوسن آغا کین

ادوار کی

اور کسی بوی ابدی ظلم کی
 میں محمد و بیان بہ تم استوار
 شد تو اگر مولوی قول قسم
 لگا ہی رہے کہ ای تاجدار
 کیا زنی ہمیں اوسکو برون
 ہم شکر و شائستہ نامجو
 یہ بولنا ہمارا جو دستور
 یہ بولی وہ شاہ قوی جنگ کی
 غرض شاہ کی مات و بوی
 و بارہم و زوال کو گنج ذرا
 ہا بون کہ ای رہے نامجو
 لصد ملک توران ہر دون بہار
 نہ ہفت اقلیم کی تعداد
 وہ لائی نفرت میں ملک و نسج
 بہت نامہ ازون فی ہر شاہ و

و کین خدائی سرانکو دی
 تمہاری میں بات کا اعتبار
 تو بون صلح بر راضی رہے ہم
 نہ کہ صلح اور آشتی نہ ہمار
 ملاقات حد و کوتہ خاک و خون
 طلب کر کی جواب اور مال کو
 کرو محکمہ آگاہ اوشی فرما
 کہ ہی صلح نہ شہناخت سی
 سبیدار توران سی بر صلح کی
 غایت کی خلعت بر آگہ
 پری چشم کا ایک ہی نامجو
 کرو بگافزون تیرا جاہ و وقار
 روانہ کی جا جا بہ کو ان
 بوی شہ کی شان عالم مطیع
 ہر ایک اسکے کعبہ و

بعد کاسانی و فتح و طغیان
 بیداد و دوش شاه فی کی ادا
 بوی بدج خوان ز کعباد
 در او بر سر شاه گیتی نباد
 بید بو جها شسته بولباری
 زنده داوگر کی شی فرزند خاز
 طلب زکی بولد کاوس کنی
 بید بوی خداوند تاج و کسری
 معاون تورگی شام و بحر
 ده بولی که هم ای شیشه بادار
 کی اوز کی بعد بید ناگهان

گیا بوی پارس شسته داوگر
 که ایک خلق تا خاطر شاهان
 فریدون تورگرز کما بید بیدار
 جمانین خداوند تاج و کلاه
 که از بوی انبی است زندگی
 اوشن ایلدن شاه فرخ تار
 عزیز و ممتاز از اربابای بی
 در نوم شب در روز زمان بزر
 که فتنه زنده با سو بار و گز
 اطاعت کسی نهین زنده بار
 بوا بوی ملک عدم شسته در

داستان شهنشاه کاوس تخت فرماندهی

بوی بدج دیده کعباد
 خداوند اوزنگ و افسر تور
 نگار کی داو و دوش اوز و پ

تو بید شاه کاوس فرخ تار
 جمانین بر روز عدل کشته تور
 نگار بی مشغول عیش و طرب

با و ایلد ایلد

مولا که سازنده حاضر و مان
که آفت و بوی نیست و شکوه
نه شکرت یا قصد بازندان
که هرگز نیست آب محیی من زرم
مبادا اگر من خون از دم بگیر
فریدون و فغان و محبت کسی
مشقت بی لازم و از غمی مال
بیه چمن بی شورستانی کردن
سینه تپسون بسوی بازندان
بیه نقار خاقان آفاق بگیر
نظاره بیه بولی که بی بانک
فریدون محبت عالی و قار
رگین بادستی خوب آفتوگری
بر این نور و قوت شایسته
پس بی مناسبت او دهر

کمی اوستی از غیبت بازندان
سد افضل گل بی عیب سنار
وز برون بسی اولاد پناه
تو اول طلبکار میدان زرم
تو بر نامو ملک و باج و سر بر
پس کم بی کینه نور و قوت محیی
نه قائم بی افسوس مال
بر این ملک من مگرانی کردن
کردن سگ و خطه انبیا و مان
بوی شایسته از برون
ولی صیمن کنی لگالون بر ای
منو حشر شایسته نامور
اطاعت من بی او کی بودی
نه حازم بوی بسوی بازندان
که آتی پس کامیابی نظر

وہ کرا سب کسٹم و طرہ میں
 وہاں ہی ملی ہی یہ طاقت کسی
 بونہی کیوں اس بات پر گدست
 دو میں زوال کو ایک نامہ لکھا
 بیعتی ہی بار کی وہ نامور
 یہ شکر و تحب جو شاہ کو
 بلان سی جہاندار گورنر
 علی عالی بیٹ زال سی سلطان
 کہ تم لوگوں جلائی تہ کی حضور
 جب ہی حضور کے نامور
 کہ بخت آئینہ ناوا و دین
 ہمیشہ تو شاہ جاگیر ہو
 شہنشاہی الفسار لطف و کرم
 دو میں آستین کی بوجھی ضر
 کیا اوشی پر ذکر نماز ندرن

وہ گورنر اور گورنر نامی
 کہ نہ تو زمین بار اس نعمت کا
 کیا جانی زوال کو میان طلب
 درم او زمین احوال سنا لیا
 بدنام ہو ایستان سی لیدر
 کہ بی حکم آئی کیوں نامور
 یہ بول کر اب جاوتم مینور
 یہ اوشی کیا زال فی تہا
 زلس شاہ کو اس ارادہ سی گور
 لگا کر فی تہا زال زور
 نزدیک آئین اور سنا ہی نہیں
 ولایت تہاں بڑی شہر ہو
 ہی پیش زال ستودہ رسم
 وہ لودھا گو ہی شام و رسم
 یہ شکر شاہ ہی کیوں کہ
 ادا ہو

ادا ہو

اراده میرا وسطی دور
 کیا زال فی عرض ای ناچور
 دگون تاکه اس خم کسی چنگو باز
 فریدون حمید بی مشت
 سناحی ہی خانه دیوسار
 کیانیت شرح لوی نازد زان
 تیسر مولود ششیرسی
 للی بی بدسیران سباه
 بی بی عرض ای شاه جانب
 بی سناح دیات ای زال کو
 فریدون کسی افزون ی مرام
 خدای میرا دور و دستگیر
 طلسم زانو کو زورون نام
 تو ای زال دورستم سلوان
 نقابنی بدست کسی زه بگوراه

نہا

کہ ملک گیزی بر پاندی ہی حسبت
 بیہ سندر خیرین ہی آیا اید بر
 ذرا لوح ای خسرو سر فراز
 کیانیت ارادہ عادیں او دور
 طلسم اور جادوی زمان منشا
 حذر تو ہی کرای می شہ خسرو
 نہ مات آوی افزون نر زور کی
 کہ ہم من تری بندہ بگوراه
 ہن بہ آوادا فریں صورت
 کہ ای گرد و نانو فرغند و خوا
 موجودم کسی من تو سن کہ
 کردن جالی دیون کو فرمان بر
 سہر بدسکالان کو بیرون نام
 طرف سی بری بیان ز تو کراں
 کہ ہم بندہ من اور تو بادشاہ

بد بوزی ای شاه کز نون
 بجی کجی حضرت سوی ستان
 معاون بن کازر بولغا در ام
 عوض شاه سی بد بوزی ستان
 بطن کافل بری سوزان در گرفتار
 بطن کافل مسلا در ستا
 که بونا بجی تری زب خشکاه
 تو بد زان در چشم کور کجی خیر
 میگر که خا زان در کور ستان
 گنا کجی در نون بلف کد ستان
 بوزان شامین باموز
 حبت ای کد ناک باز نوزان
 در اعیت کویک بلف کد ستان
 کور کجی بوزان بوزان
 کجی ستان در شامین کجی

بو کجی عوض کرنا ستا بی کیا
 کوی حکماتی کوی اور ستان
 مدد کار و یا درین بولغا در ام
 رخص بوزان بوزان جهان
 اور سی کادوس بی نون کجی
 کوی کجی بوزان بوزان
 معاون تری بوزان کجی
 روانه بوزان کوی باز نوزان
 یلان جهان کجی و خیکلی حوار
 گنا کوی کجی کوی بوزان
 نوزده در نون بوزان بوزان
 مقال ناک بی نون بوزان
 نوزده بوزان بوزان بوزان
 بیت ناک در نون بوزان

الکمدن

کھلساں نسوہ شہر بیکہ کم تیا
 تو ایشاہ باز بد زمان اعلیٰ بند
 دروازہ کیا ہوئی بیدار اید
 کھاوون کہ اب جانسی نیک من
 شکاری مرد کو تو ای امر من
 بیہ شکستیاں و زانیہ فار
 زور اکبر شاہ کسی کینہ زور
 دی گولڈر شاہ کاو من ای
 گرفتار نکال دیوان لڑائی
 کیا و نور ترک فی شاہ کسی
 بہت خوف کی سر باز بد زمان
 وزیروں فی مجلو کیا نوح ہنگام
 خواہدین آخو بیان آئی تو لدا
 جان قید تیا شہد باز من

من و مرد و خوش منظر و خوش لقا
 کہ غالب تھی فوج شہد ارجمند
 کسی دیو کو کوئی دیو سیدیا
 کیا شاہ لایون فی محکوم زون
 در کرم جان بر نو بیان یک من
 وہ لایا بہت شک و سو ساز
 ہوئی قتل ایران کی ساشاہ
 وہ نوور زستیم اور طوس ہی
 برانکہ دل اور ایران ہوئی
 کہ ای و انوش بیان کی کھی
 بیہ شکستیاں شاہ فی خون جان
 دی گولی زور کا ہانا کلا
 پس خارہ تقدیر کسی زینت
 نگین تھی بارہ ہزار امر من

جیسے کہ خبر گزشتہ میں کاوش شاہ و بد حال زید علی الدین نے

لکھنؤ

دلی دوری راه کسی ہی خط
 کین بدگالان نامک خون
 یہ سنک کیا زال فی لون بان
 دلی راه من ی بلدی عظیم
 لراس راه کسی عادی ای سلوان
 ہنن یہ لوللا خطر کچہ ہنن
 کرون دفع من ہر بلا کوشناست
 کرون نعل ومان کشا دیو کو
 یہ کہ کر ہوا خوش بر حسب بودار
 تو کو کامیاب ای بل نامور
 بوقت دوابع بل تو جوان
 لگی گئی درد جدائی
 ہنن فی مان کو یہ باسخ ویا
 اب از کی خبرانی تو جانا بون من
 عرض ہو کی حضرت کو ہی ہنن

کہ وہاں میری جانی ملک ای بد
 مبادا کہ ضلع کرین شاہ کو
 کہ نزد کتری رہا ہنن
 راکت نزل اوسکی ہی خوفم
 تو ہر سات دن من تو ہنن
 پامید تھی زیر خرچ زرین
 طلسم اور جادوستان کو ہر
 پھر اللہون کاوس اور گلو کو
 دغا زال فی دوی دلیل و نہار
 ہی ہنن بزی نفع و ظفر
 ہوئی خوب وادہ گرہ کنان
 ستادی تو کیا فایدہ ہو گئی
 کہ زندان من میں ننگان خدا
 نفع و ظفر سیاں پیر تانا ہنن
 شتابان ہوار شتم پیلوان

بز ستمه انی کوی لیا زینهار
 یواگام فرستایان این
 کیا همه ایک کور و دران ستم
 و یا چو در صحرایین بند خشن کوی
 نمایان بود ایک شیر نمایان
 نگاه و کوی خگ مایل مولا
 او شایسته کی سوره ماری بود
 میدا تو را سید خلی زبون
 یوا جب بندار زده شهر نر
 کما خشن سی کی لون خشمناک
 فوی کون ملینا سلاح و لب
 ارید و کوی بلا اشکارا
 تو بد زار و ستمار کرنا مجھی

فقط خشن ستمار و درده شهنوار
 ستم ستم ستم ستم ستم
 نگاه و درین اوستی کما ی کما
 گیا خواب بن و درین اوستی کما
 طوف خشن کی درین اوستی کما
 سز و دران کی تعالی مولا
 جا که کیا او سکو و انتون ستم
 او ان او سکی تن ستمی کما
 تو دران ستم مولا و بلنه کر
 که خنکو اگر ستم کر تا ستم
 برای کیا ستم تونی غضب
 تو ستم تعالی نه ستم ستم
 ستمی ستم در کرنا مجھی

احوال منزل دویم از راه معنویان

در راه ستم

خواب بر خسته جنب جلوه گر
 نظر جاه و چشم نه آبا کین
 خدای منتی کی التجا
 نایاب اولک آبرو دان
 بر آسته کرنی کفاده خرام
 که بی شک بی بخشاں گرد کار
 بوابر بود مال آبرو دان
 سیاس خداوند لایا بجا
 کیا گور کو تیر سی مهر شکار
 ناول کی بس ناک کتاب
 گئی جب گدز لطف بستان
 که نشاند گزوه درازی من سنا
 خواب خوش گرم خورش و فغان
 خوابه تو بیدار بر از و نا
 خفا خوش سی بوکی بولاده یون

خوابم بود از خوابم
 خوابم بانی به پانا کین
 که مت رکه تو مندون به سخن رود
 که آبا منتی کی لگی دوران
 بیه سببها و دین رسم نشه کام
 بیه و بیدار او کی دلکو بر آبا قرار
 و بی بخشاں چشمه و ده پیلوان
 او تر خوش سی او سی بانی بیا
 او را نش می کی شک سی شکار
 خوابم و دین گرم آرام و خود
 خوابم اولک از و نا گمان
 غضناک بتاقد سنا بد بلا
 که بیدار و خواب سی پیلوان
 نمان و دین زیر زمین بو گیا
 که نمان کیا بچکو بیدار کیون

چه که کره تن دوشن سوگیا
 کپارش نی بر جو دیکه او کو نور
 دلی بر دوشن از دمای بید
 نه آفاق کجه حیرت اس حب
 که تونی دوباره جگایا جعی
 از بر روی بختی سی خطا
 پاده تویی شید ما زندان
 گما خواب من حب بل از چند
 بر اس رسم کی استاده صفت
 جدر آوی تنها از دمای سپا
 ده حب متصل الگا ناگان
 پیرا تنی من بدار رسم نوا
 شتن فی پیر کتج کر ایک شیخ
 دیکن نه برگز تویی کارگر
 چه جااگری زخم دیگر ربا

میرا تنی من کفلا دوه ای از دما
 تو جا کا دوشن رسم بل نور
 بریز زمین سوگیا نا پدید
 کپارش بر اوسی خشم و غضب
 خوش آمانه آرام میرا بجی
 ز سر تن سسی تری کردن من خدا
 روان یکی بون تیغ و گز گزن
 تو کفلا دوشن از دمای بلند
 پو ا جان مشانی کی آماده رسم
 او در رخس زونا ناس شده
 نوات بروشان وحله کتان
 دوشن گرم بیکار رسم نوا
 دلبری سسی ماری دوشن بکرنج
 فوی از دما کی خورا پوت نبر
 که ما بودی پاده تن از دما

ای بی بی

بر آنی من آیا سوی بدوان
 دم از دما کم ز آتش سستی بها
 جو دیکه که رسم پی دینک
 که در آتش من بگرا اوستی دور کر
 ستنی فی ایک نفع ماری دوس
 بواکه حیب از دمای دمان

دمن کرکی داز دمای دمان
 وده ناچار سوی عقب سست گیا
 کیا کام کیا رخس فی بدینک
 بر اوس از دمای او ثنا نامه
 بوی خون سسی او کی بگن زمین
 تولدایا بجا شکر حق بدوان

احوال منزل سوم از راه نقون^۳

روانه تولد دمان سسی بر صبحگاه
 سه شام بیجا ده یک شب بر
 پو اجب رسم سکوت گزین
 صراحی می بات من او کی تپی
 نسبت خوب نهاد او کی برین مابن
 ستنی فی او کو بغل من لیا
 بر احوال رسم فی بو صبا تمام
 که بونین زن صالح و حق پرست

در از ای در پیش اوس روز راه
 که سبزه بی تبا تو بستان تازه تر
 تب ای دمان یک بن در چین
 نه تنها صراحی که طنبور بهی
 عرض می اگر و رسم کی پس
 اور یک جام می اوستی یکدیا
 للی کنی بت یون بت لاله قام
 مجبی ده خداوند بالاد است

بابان من سجاوی ہی نقل دی
 ترغ سر اید بوی ناز من
 بیان تک و محظوظ و خورم تو
 نہ جانانہ بیہ زنی ایک سحر کار
 بوی وہ ہی مستقر حال حب
 سناجبت کہ نام جہان آفرین
 تنہا بہت بد تو آشکار
 کیا وہ من او سکو اسیر کنند
 یہ بولکہ تو کون ہی سچ بتا
 قلم ترغ کسی کہی بد اسکار

بوکہ وہ جانی بیان کو موجود ہی
 تو اشکی رسم شہرت فن
 کہہ پر نعمہ سنج آب رسم تو
 تو ار از نینان نہ کچھ اشکار
 زبان برودہ لایا وہ من جہد رب
 بو اترہ رنگ زنج ناز من
 کہی ساحرہ کوئی با دیوسار
 غضناک بوہر بل ار جہد
 زین ساحرہ ہون بیہ او ہی کہا
 گیا جواب من وہیل نامور

احوال مثل چہارم از راہ معنویان

جو دہنسی تو امجد م وہ نورد
 کہ تو ناتا خورشید کم جلوہ گر
 وہ ملی کہ گیارہ نار یک کو
 گیا جواب من وقت شب بیان

تو بھی عجیبیت میں شہرہ
 اندھناری تہا وہاں شہرہ
 سہ شہرہ بیجا بل تا جو
 تہا یاد مان و شہنشاہ ناگن

ہی ایک

موی لوک چوب انگی باو پر
 لقا کنی رستم سی یون و شبان
 بیان کاهی حاکم برای دلیر
 نقرت بین ای چند فرسخ زمین
 تو جوان سسی شیر آبا مگر
 در گز بو اولدو اجای گا
 مجی تجه بر آهای رحم ای یون
 به بندگت تنی خوشگین
 طبایخا طبر امنه به پیر اسقدر
 گیاد شبان نایس اولدو کی
 ده منقول صدرا فکلی متا کین
 اوسسی دیکه کر خوش بر مو لوار
 به اولدو رستم سسی کنی لگا
 که بی نام مارا نجا وی تو بیان
 لقا کنی یون نام میرای ابر

بو اولدو من بدار دوه نابور
 که اولدو گز و دلدور جوان
 که چکی مقابل بنو تره شیر
 برندی کاهی بیان گذر زمین
 گریزنده بو بیان سسی آفرین
 تو به ای جانی بین یا لقا
 که ضایع کین تو بنو وی بیان
 لیکر کان اوسکی او کهای دوین
 که منی دوزندان جبری سسر
 لیا حال سسی جاکلی قوف اوسسی
 به بندگت سیه بیکر آبا دوس
 مقابل بو رستم تا بدلا
 مجی تک تا نام تیر ای کیا
 سیه گفتار شکل یون جوان
 قوی زور یون مثل بل و بربر

سینگر کین ده میری نام کو
 کہ ایامی تو کونسی راہ سنی
 رہ مفتح آن سنی میں آیا اندر
 سہ منزل میں کی دفع سے بلا
 تو بیان سدرہ ای بند نشانی
 تہ تیغ یکدمت لشکر کروں
 تو بس اور گئی ہوش اوسکی نام
 نہ ہرگز پڑا اب یہ شہر
 کہ حملہ ڈور اکی اب بارگئی
 سوی رسم گردائی دوہن
 اوسکی سہی رسم تی گتہ کیا
 نہ آیا کوئی سپہوان پاس پر
 بابان میں یکسر نشان ہوئی
 حو اور سکی دنبال دونوں دن
 دوہن دست پھائی تواری ہوا

دہ پانہا

دلرو کفار اوہن آب و
 پیر اولو لولایا تہ نہ
 بیہ لولو وہن رسم نامور
 بہ بزوی بازو و فضل خدا
 چہارم یہ منزل جو در شہنای
 بزوی تن سنی ہی ایک لہ کروں
 سناجک اولوہنی یہ کلام
 کیا خوف و ہمت فی ولین اثر
 سواروں سنی لولایا تہ کی
 وہ جنگ اور ان کسج کرتی گن
 کوئی سپہوان ہشتہ نہ سنی تہا
 کیا قتل کرنی حسب در اس پر
 سپاہ مخالف گزبان ہوئی
 کیا ہر نہ از نام رسم تی وان
 وہ اولو وہی پیر فراری ہوا

غرض مثل رودابه بنا جلد	دو جانانها گاهی اندر که او در
و لیکن بنموز او سی زینهار	بواگره حاضر میل نماند از
لما لبح اولادو کو کرکی بند	بسیح او سکی ترویک ڈالی کند
بدر آنک چشمه کی ماسن مگر قرار	دستی مابنده مات او سکی برار
نوز استرحنت کتبان نامجو	نمجرسی و یا باندہ اولادو کو

احوال منزل پنجم از راه نغمان

تو لولایه اولادوسی نامدار	بومی صبح نامبده حبشکار
بومی تپی خورزم آدر و لنبه خواه	که دیو سپید اور کاوش شاه
کمی اوسنی القصبه بستان	دو احوال کر تو مفصل بیان
که اولادو لبعی زیر سمنع	بینه رسم نی جاها دوین بدیع
که مت قتل کر نمیکو ای سلوان	لصد عجز اوسنی کیاون بیان
کردن رادون مدت و چاکرئی	کردن من شرب و روز فرمان رنجی
مقد جهان ہی بحال تباہ	لگا کنی رسم که کاوش شاه
نوشه کردن من نه سرگزنجی	ومان تک اگر بی علی تو محی
نور آوی بری ہی دلکی اسید	تاوی تو گر جایی او پوسید

پذیرا کا اوسنی اس بات کو
 مکان ایک ہی دریاں جو کوہ
 گنقاری اور سہ کوسار
 و حاجت زندان کا اوسنی
 رہا و دین اولاد کو بہر کہا
 کہا یوں کہ اب نہائی تو کر
 وہ بولالہ نزدیک ہی مکان
 دوی شہر ماہ نذران کی راہ
 اور ایک سو برس کی اور مان
 اور اوس دست کسی شہر تک ہزار
 سوار کی امی بیوان جہان
 سرامی تو سنگ امن اگر
 بہر گنقار سنگ کو اخذین
 کہ تو را میر مو اگر وہاں ملک
 کردن ہون میں کس طرح پہلو ہلا

سہ ظار کہا یہ کہ امی تا محو
 وہاں شاہ کا دوس گردن شکوہ
 گنجان میں دیو بارہ ہزار
 بت اوس برہمن ہوا مردان
 دلی قول اور عہد ویمان لہیا
 مراعات تجہ بر کردن شہر
 جہان قیدی باوشا جہان
 کہ ہی دیو ز اوان کی آرا نگاہ
 کہ سنگ گران مسکہ میں جہان
 سواران خلی میں نہ صد ہزار
 رار و دو صد سیل جنگی میں وہاں
 گذر اوس مکان کسی ہی سوار تر
 لگا گئی اولاد کسی بلتن
 ہومان دیکھا یہ کہ زینہ فلک
 ملا ہون کیونکہ تہ خون دہا

توانسته اولاد کی بیرون
 جهان تک تعلق تنها اولاد کا
 عوض ایک شب و روز وہ میر
 کین نصف شب قلم کوه بر
 کہ التی ہی افروخته حاجی
 کہ در دوازده شهید مازندران
 ده دیو سپید اور بی دوسب
 فروزنده بر دیونی اگ کی
 مہ شکنجہ اور وہ مرت فرین
 کتاب توئی شہر نزدیک تر
 درخت ایک تنہا اوسے اولاد کو
 ہم گریہ تباہی اور اختلاط

بل ستن رسم پہلوان
 مقابل تہائی کوئی وہان یلا
 ہوا دشت میں بخطرہ وزد
 ستن کونا گاہ آیا نظر
 ہوا جہا تو اولادنی ہون کہا
 ہی ہی کہ التی ہی روشن جهان
 شکوت گزین میں وہان شہید
 کہ دستور اولکھای شہید ہی
 ہوا دشت میں بد شکوت گزین
 روان بیانیسی ہم تو گلی وقت سحر
 دیابانڈہ اور سورمانا جو
 ولی راہ میں شہر طانی حنیاط

اول منزل ششم از راہ مخوفان

دم صبح اولاد کو سارہ لی
 ولی بی کنڈہ اوسکی گردن بند

روانہ سوار رسم اوس دی
 وہ رہبر تباہیش بل ارجمند

به اولاد دولت که ای نامور
 گنجان بین از رنگ بد از رنگ
 نه اندیشم بی برگزگیا
 دلیرانه جا که کجا حب خو
 بهمن کی ماری کرم دودست
 تنهن نی مات او سکی که کتف بر
 او سنی خاک پر سر فلکده کیا
 جهان آورد تو ذکی پتی اچمن
 بوی بهر گهر زنده موب زار
 سر کوه خدم که رکها قدم
 روانه توان بهر میل ارجمند
 جهان شاه ایران گرفتار بنا
 موکل دمان نوار غفلت بین
 شهنشاهی یوجا بوال راه
 گرفتار زنجیر کاوش ستا

به منزل بی خوف دم و خط
 بنین جن سسی اشان کوا کنگ
 جهان دیوار رنگ تبا و بان گیا
 فوجیه سسی کغلا و ده از رنگ بو
 که تا بیلون کو کرمی دو پیش
 بگردوشری مات سسی او سکانه
 سر دیوانا پاک کنده کیا
 دیارینک دمان بس سر امین
 بوادمان سسی ستم روان شاه
 بوادمان توفیق کنان ایلدم
 خوف کرکی طی راه منت بلند
 دمان ساسا اولاد کی ده گیا
 نعل گیر سلطان بورا گردوی
 نور ستم نی یکسر کجا پیش شاه
 بهمن نی او سدم اراد کیا
 به اولاد

که ایست توری ده بند گران
 لیا گیر رسم کوس آنکه
 بوسه دار شاقوم کا بد دیو
 ده بولا که منی بفضیل خدا
 لیکو بوی پیرنه بارای خبک
 خدائی دیا اسقدر محکوزور
 میری مات ای رگ دیو پند
 کردن قتل اوس دیو نایاک
 اطاعت میری که تو اب اختیار
 از رنگ کی دلین کو کوه بوین
 بو او یوز فرمان بر او کفادوش
 کما اور دیوان نایاک کو
 گرفتار منی منی ایر انبان
 لغالنی رسم میرا رس من
 موکته گرامتشی بری دمان

که اتنی من جالی دهان سبان
 ولی سلوان کونه تناکه خط
 مقابل بود ووسین گرتی غیو
 کیا تن سی از رنگ کی سر خدا
 گزینان بوی دیو سب بندگ
 که دیو و کوه سمجون بون پند تور
 بین ایایی دلین گرتی اسدا
 نه جان اپنی دی بوی کوی نور زخو
 که بر خاس مته من زینهار
 نور تیر اور تیغ بران کی شبا
 که پدا بوی هست تیغ کین
 که مت آویش مل نایاکو
 اوسن لاک کی حاضر کما بد ومان
 که دیو سپدای مل تلین
 تو فرمان بری هم کرن سبان

اور ایک دوسرا ہندوستانی
 وہ اولاد اور دیوتا راہ
 کہ افزون بلندی شہاد اور
 کہ یہ فوج کسی ہی جھگو بنا
 شہاد اور اسکی اور ایک ہند
 نور دیوتا ہی یہ گرم ہوا
 ویر و منظر افضل الہ
 ہوا رات کو رسم آرام گیر

تین روان اور مسکان کسی ہوا
 باہم تین تہا وقت نہ رہے
 بڑا ایک شکر قطر دور کسی
 پہ اولاد کسی بوچھنی وہ لگا
 وہ بولا کہ ہی فوج دیو سید
 کہ لکھی ہی حبس رخ برافشا
 گراہ وقت تو ادنیٰ ہو کتہ خواہ
 ہوی بابت اولاد کی دلید ہر

اولاد کی مثل ہفتم از راہ ہفتم

بل طینت سببان ہوا
 کوئی خواب میں کوئی بدار شہاد
 لگا قتل کوئی اور نہیں بدتر
 کیا کہ رسم کو کوئی غرتو
 خواہا مقابل ہوا کہ وہ مان
 توئی دہانتی دیو دن نی راہ گز

سحر حک و رسید بان ہوا
 چنان شکر دیوتا وہان گیا
 تین کسی دوسرے کس طرح
 کوئی ہر فرد ارگہ دست دیو
 جب راتیں تہا تہا زن ہوا
 ہی حبس زہنا رتا بکتر

ہوا یاد

پیرایه دل با جمل بر آید
پراز جاودان تباده کبر مکان
دوی دیور سر تو را بر آید
کوی غارتار تله تها و دان
نقل غار سحره مقابل تو را
اوسوی دیکه کر رسم تو اوست
دوری کسی بر یکی نام خدا
بوی حسنه اوس زخم کسی بی
نعلین با ابی رسم تو در آب
خوان می بی اوسم کما یوسف زور
اوپر و زمین گستاخ دیو بسید
ایدر لون کی سابل نایجو
عوق مدگر فون کشتی بوی
بهم کوی حاضر کوی بر خدا
زین بر یکایک بری بو نظر

کوی خانه و بجای دیو بسید
تسا نام کوروستی کاشان
یل یلین کورمان لی گیا
که دیو بسید یسین تها جان
سوی رسم گرو با بل بر تو را
بینه لی گیا سوی تروان با
کیا زخم تمشیه اوس بر زبا
دلی دور کر اوستی لکی عزو
نگار زور کرنی وه خانه عرب
دیگرانه بام کما یوسف زور
که خون جانشی آج من آید
که اب دیکهی جان بر کونده بو
ایدر اور اودوستی دوری کوی
خدا تو کی یکدم توقف کیا
تو دیکه زمین نوستی رسم لی تر

یعنی یہ بول زخم کاری لگا
اوشا یا مگر لڑ کر دیو کو
کھاؤ میں جو کسی او کو ہلاک
نکلتے کی جو رسم لی یہ پوری خار
یہ جو جان میں قتل کستی کیا
کہ با جان دیو سپید یعنی
نو کشتہ جیت تو بزرگی
یہ کہ لڑ کیا یہ کہ ای نامدار
تین سے بولا بختی الجوان
یہ اولاد کو وہ جگہ دیو کا
وہ میں بہر وہ کسی ہر او شاہ
دیبا مزوہ فتح حب شاہ کو
لگائی یون شاہ باو ادوین
تازگی جلوس فرعون کا دشمن بخت
جو سردار دیو لگا تھا یہ نام

تو اول قوی رسم کرو کا
وہا شک ہر تاک بر دیو کو
لگا لگا کر دل کیا او کو جا
تو کشتہ نہت بائی وہاں دیو
جواب او کو اولاد فی نہ دیا
بر ایک کی تھی دہستہ جان جن
جنم میں ساتھ او کی کبیرگی
کلمہ انعام کا یون میں اہندوار
کڑوں عالم شہد مارندران
یل یعنی کی والہ کیا
گیا میں کا دوس فرخ نہاد
نوشادان تو آخر و نامجو
کہ ای مرصا آفرین آفرین
تازگی جلوس فرعون کا دشمن بخت
تو او وہ مطہح شہد و الکرام

دہ لایا وہاں ایک اوزک ز
دہ گو دوز گسٹم اور طوس و گو
بوی استادہ جب اس سب
یل نام در رستم سیلوان
سر نووی محفل ہنشاہ
رہاسات دن تک سے طرب
بوی شاہ مازندران لہذا
فرسوادہ کا نام فرما دے شا
دیا شاہ مازندران کو شب
بہ جادوان فی برما کر لی دل
ردان بوی ابرہہ سی زبانی
دہر و ہمزور رستم ہی نام
دہ و نو سید اور ازک و نو
بوی ساہتہ رستم کی جگہ تک
کمان ہی بچی زرم کی اوسکی با

۱۱۲
تو اوس سید کا جس کی جلوہ گر
دہ گرگین و ہرام اور جیل دیو
کر لبتہ چون زندگان با ادب
سیر کر سنی زرتنا جلوہ کمان
مسیا ہوا ساز و برگ تاشا
ہی روز و شب ایل حسین سب
کیا شاہ فی ککہ کی نامہ روان
عوض نامہ شاہ دہ ملی گیا
نہا یون کہ ککہ دہی اسکا جواب
لکھنا تاکہ ایک گرو زور آزما
قوی زور ہی مثل شیر زبان
ہر برہ افلی ہی سدا او نام
جانین تاقوت کا جلی غویو
تو دونوں بوی کشتہ بہر تک
تو عافہ جواب لکھنا تاشا

بین ملک ایما حوالہ تو کر
 تری حق میں پہنزی فرمان بری
 نہ مضمون پر صاحب تو کر خفا
 کہ دیوسید اور ارزنگ گر
 نزارون میں دیوان بکار جو
 سوا الکی میں میں بری شہا
 تو مازان ہی ملک ستم گر جو پر
 ازاد کردن گر تو وقت دون
 تری سائتہ میں بڑا کیا کیا
 رہائی تری بوگنی ناگهان
 تو حاضر سی سوسی ایران زمین
 کرد لقا بختی فیدگر ابکی بار
 فرستاده لیک جواب بایم
 سنا اور دیکھا تا جو کچھ وہا
 بڑا ملک میں شاہ فرخندہ نو

بختی خواہش خیری کچھ اگر
 دگر نہ ہی دوزار پر جان بری
 شہ عاودان فی سہ مانع دیا
 ہوئی کشتہ تو بیان تو اکتا ضرر
 قومی بازو دکنینہ در بند نو
 ہزار دو دوصدیل خبک آرتا
 بیان میں نزارون بل نامور
 بس الکیدم میں شہ ایران کردن
 کہ زندان میں جنگو زندہ رکھا
 عنایت سمجھ سکوات بگمان
 نہ نہ کر میری سائتہ ہو گرم گین
 تو عینا بخنور و لقا بہر زینبار
 بہر ایا حضور شہ و ذوالکرام
 کیا پیش کا دس میرے مابین
 لقا گینی تہ رسم نام جو

بی لقا کر

بجی نامہ لکھ دیجی ابکی بار
 بہ شکر تو اورم و شاہ شاہ
 تہن کی تعریف کرنی لگا
 لکھا یوں کہ بہودہ گوی تو چور
 میں تری نیک کسی ڈرتی میں تم
 سمجھ کر توی حافل و پیش میں
 اگر انکی حاضر ہو بیان ایکبار
 و گرنہ بھئی خوب بھی زبان
 ہوی نہ کا دوس حب نامہ پر
 حضور سپہدار مازندران
 کہ ایامی پیدای شہ نامور
 قد و جسم ہی مثل بل بلند
 قوی ہیکل ایک سببی زہرا
 شہ جادوان کی دو میں مشہور
 بل پلٹن کی او میں دیکھ کر

کہ تا جاو میں وہاں فرستادہ دار
 ہو اندسی غم کی آرا و شاہ
 بہا دوسنی رقم دو میں نامہ لیا
 ہاڑی اطاعت کسی آہنہ پر
 بجی بہ خردار کرنی میں تم
 کہ بہ خاش از بنا رہتہ میں
 ہر ملک بچہ برہی برقرار
 رہی پیر نہ تو اور نہ مازندران
 روانہ میں ہوا رسم نامور
 ہا جاگی یوں مردمان کی جان
 فرستاد ایک اور ہا کر و تو
 رہی ہی آدہ پاس امی سب بند
 عجب شان و شوکت کا وہی جوان
 روانہ کی گرو زور آرزو ما
 او ہار او ہاں ایک نامور شہ

اوسى دىكى بولان طرح نيزه كى
 بېت گرو اوسى كى دىكى
 آسارونى كنى گى بون بېم
 كيا ايك نى بجه انا دراز
 شتن نى كيا خوب بجه كيا
 خدا بوسى اوسى كى كى دىكى
 ده بنباب و بجه دى اوسى
 بجه شلى بيه شاه بازندران
 بگلا نور ايك گرو دروزر تا
 كه تو بى اوسى زخمى خسته كى
 بگلا نور انا غصناك بى
 ذرا بجه سى هم بجه بوى جان
 سغال بون بيه شتن بوى
 اوسى بى كيا ايكدم بون بون
 حضور خداوند ايا ده مرد

جوزد يك سجا نو بهور اى
 سبه ديكها تو صرت بين سب گى
 كه ديكلا وين بجه زور انا بى هم
 بواغده زن رسم سرفراز
 كه هم بجه كا دست رجه كيا
 تو امر دوزر آز ما دوسى بى
 نه بس كى بى اوسى سى كى
 سبه بجه كه رسم بى اى بون
 اوسى شاه بازندران نى كيا
 دل بجه كو اوسى كى بى
 بگا كنى بون رسم گرو كو
 كه ديكون من تر اى اوزون
 بگلا نور سى بجه اكن بوى
 كيا اوسى سبه بجه بون بون
 برا كنده خاطر گرفتار درد

دېكيا بيا

دلگام با اوستی است او بخت
 گماند که بیست من کارزار
 کلا یورنی حب گمانه بان
 گماند طلب سرم گرد گمان
 لگانگی تیشاه مازندران
 بیستند و با اوستی مانع دین
 سینه کرده نام حوازه گمان
 تهن بد بولکه لکمی جواب
 که بیان بخشسی دعوی مری
 مارا تو بولک فرمان پذیر
 بزگون نی تری بخا ما کهنو
 تو باره اندازه کسی در قدم
 تهن فی یون دست گمان
 نه برادری انادیم و بخت
 حضور تیشاه گمانش حب

که رک اورا من نمی سب رخت
 ره اشقی که تو آب اختار
 تو ابر عفت شاه مازندران
 گماند حضور او کسی ده نامجو
 که قوی مکر رسم بملوان
 که رسم کا بون جاکر شکرین
 ده پره که تو ابر نه ناست خفا
 لکما مانع نامه اوستی تیشاه
 بنوعی جوابی فرمان بری
 که قائم بی ملک و باج و سربر
 که تا نوی مازندران لادین
 نه بر اخی جان برودا که رسم
 که گمانش کی کرد اطاعت تیشاه
 روانه بولکه کی و شودا سخت
 ده آبا تو بولکه ز روی طرب

کلمه

کتاب کیمی آراسته سنگ روان بومی خون سی بدر

مصاف کردن شاه کاوس با شاه مازندران و کشته شدن

مازندران از دست رستم پهلوان و فتح یافتن باو شاه شورستان

ایر برسی جهاندار کشورستان

صف آرا بومی جاکی مدافع

کوی دیو جویای دمان بزرگ

لغاحک ایک زخم خونستان

شاه فادوان بی کیا فوج کو

بوالگرم ننگانه کشت خون

بوالوق اور کوس کا بید حروس

بوالگرو کر غمار زمین

دوش کدیم حله آور بومی

بیمسیر دگر زوستان و خدنگ

بوازدر رستم و خوشنده

کیار می بی سعیدین بو طغر

ادورسی سپیدار مازندران

بوا حشر بر بایده ایک آئین

بوالکی رستم بی جویای جنگ

بوی دیو کی بیدنه فائین مان

کی پیلارگی آب و حله کرو

بومی خون سی کسیر زمین لاله کون

کی کسیر ریشاں بو امتر و بون

کیا تا سیر شغف جرح برین

بیارودن تن یکدم من بی برو

بوالگرم کلفینه بارار جنگ

بیمه مانی و خا شاه ایران بی

زبون بودین دیوان بیدادگر

بانی بزرگ

و درین عیبی مهری امی اندر
 به شدت شهنشاه فرخ نهاد
 کما حله آور بوساری سپاه
 شهن گوی شاه مازندران
 لژی او کی الکی تی ملان است
 نشاده گوی راه حب شیر بر
 رها مات سی گرز او دم گوار
 و درین گو نیزه دمان بی گیار
 بل یلقن بید او سن نیزه کو
 دوی نیزه مارا کمر بند بر
 که قوت سی مادی بی تکام خک
 خود دینا ده کوه گران ننگ راه
 سمح کرد و درین شاه کاوس و ن
 نوا کیا جوی سخت در مانده تو
 بری سانه حب لکی گرز گران

که بی طفر تیری بفصل خدا
 گیار گوی مازند که شاد و شاد
 که در فرخ مازندران کویا به
 شتاران کوشل مل دین
 یاکر زسی سنی ای بی زنت
 گیار است بت رستم نامور
 طلسم کار نیزه ده رستم گوار
 شهن گویا که حواله کیا
 شنه جادو دین سی گوار زم جو
 بر ایک طره اما ناسا نظر
 شنه جادو دین بن گیار ننگ
 نوزیران ربار رستم کینه خواه
 مبه بولاکه ای رستم سلوان
 ده بولاکه ای فرخده نغو
 گوار زم جوشاه مازندران

تو منی کجا زخم نتره بر ما
 که این زخم کسی بودی از خون
 و لیکن به لایل و اایب کوه
 لگائی پیر باو شاه جهان
 او شاه لادین اس کوه کوزد او
 لای نور ز لای و لیکن ده کوه
 پیر آنز کوه رسم بیوان
 پس پشت بی ده دیر ان نام
 خوشی کسی پیر رسم نامدار
 عوض لای از کماوه کوه گران
 خوشان و چون سر زوشک
 نعل ای ز خادوان سنگ کما
 دگر نه ای بی یکی رتخ و ستر
 همه کوارز سنگ کما جادوان
 لگائی طبعه و سین لادینه بک

اور او دم سم و سین جان می ستا
 پور شاه بازند از آن سرگون
 بیان تحت صرت من ی ایگ کوه
 که جمنی من ایران بی زودوران
 همه سنگ کوه زور اوران کوه
 بلا بی زودان کسی کوی ستره
 او شالی جلا و مانسی کوه گران
 خوش و خورم و آفرین خوان نام
 صفت گور و زر کما و مان نام
 سپاه شاه نام لاری حمان
 ستن همه بولد کمان بندرگ
 رمای نهن آب بهی خاک می
 کردن تندی اس کوه کوزد او
 جو کفلا تو کا و س شاه حمان
 ملا و آب اسکوت خون دجان

او ای بی

دود من کج گریه متین بی تاریخ
 بوکت شاه نازندان
 گزین بومی مردم دلم بر من
 نه فروری و فتح شاه جهان
 شه جادوان کا جو تا خنکاه
 بومی مردم شه و دیوان نام
 بیستات آبادان مال و کج
 سپاس غمایت لطف نذر
 حب اوس فتح کی ساشندل
 در بی بنا خلعت بر گبر
 کتر و غلامان زین لباس
 متین کوهی کر کبا سر فر از
 به اولاد کویان طوطی
 کاغوض رسم فی امی باد شاه
 بیست سنی کی منت و چاکری

کیا پاره پاره اوس بی تاریخ
 ز منت بری فوج کی دران
 بر شان بومی ز بر خراج کسین
 بر اولاد اعلی شه نازندان
 بر اولاد گاه شه دین ناه
 بر ستار شانت ذوالکرام
 نواد و در یک دست بر دلی سنج
 جهاندار کا اوس لایا بجا
 بومی بخشین و موجود مال سوار
 زرد ملک اسبان با زین و زور
 بعد حجت و شفقت بقیاس
 بو اولاد القافرون منتیاز
 حضور جهاندار کرامی طالب
 همه اولاد ہی بندہ بکورا
 بی بی لایق عورت و برتری

جو

حکومت میان کی اسی دیکھی
شہنشاہ فی خورم و شادشاہ
کیا عالم شہد بازندران
وہ گنیم اور طوس عالی و قار
بہ جتنی تہی گردان جنگ آریا

جانین سر فر از آب کھچی
ز روی عنایات اولاد کو
خز کی دوین او کی لوفیرو
وہ گودرز اور گو خگی لوار
ز و ملک او کو عنایت کیا

مراجعت فرمودن کاوس از بازندران بصوب ایران و لشکر کشیدن لوی نادران و جویش و حضرت شاہ ناما و نادران پادشاہ

باید اقبال و بیروی بخت
تو بہ سوی ایران بفتح و ظفر
ہوی ایک عالم کو بندگی
خود جانگر کاوش کی
کیا جتنی تہیز بازندران
کوی بر کسان شکی اندر مند
بست بادشاہان گردن فرار
ہر ایک فی زرد گو و طوق تاج

جو بازندران سسی پانچ و
ہوانہ ہوا خسرو ناما مور
کہ بانوکت و فرشاہی
بلند اقدار و زبردستی
یو اخیل دیوان بران حکم
سیا داکہ ناگاہ بپہنچی دگر مند
کوی گام فرسائی راہ باز
حضور اسکی بیچارہ رسم خراج

الامر بہ

اطاعت چسبی نه بندی که
 بیت بگردان شنی سیدی
 زینکن بوشاه با ما در آن
 نمایان بوی اوسسی چسبی
 کما بقدر سلو الون فی تنگ
 ده رگستانا ایک حبت نو در نام
 جهاندار اوسکا بوانو آشکار
 نده عقید با هم بر سیم شها
 رگستانک با ما در آن بر قرار
 با هم سپیدار با ما در آن
 که ز لغت آب قلوه من لای
 قبول اب میری بهانی کرد
 کباشنی اقبال اسباب کو
 به بوی که ای خسرو انداز
 ده لم حبت ظالم بینه کاری

تو اوسکی ولایت کو میجا فرد
 مقلق ملک توران کی اکثر لای
 مطیع جهاندار کشورستان
 تویی شاه فی اوسه شد کشی
 که بر گزی سینه بارای جنگ
 حضور قدو گلرخ ولله فاحم
 نه انفا اوسنی کیا زینهار
 بوانا کادوس سید میران
 مراعات کی او برنی بشنادر
 به آبا حضور سینه خردان
 بیان تک قدم بجه فرمای
 میری حال بر بهرانی کرد
 ولکن ده دلدار فرزند خو
 میری باب کایده بنین اعتبار
 برای ذخا بازو مکاری

نه چاه عرض قلعه کی در میان
 که هرگز نفس خوب جانان و مان
 کما فیع کو در به نی چند بار
 نه مانا ولی شاه بی زینبار
 بر نفس کیفا و من بطریق مہانی خورون نجانه محارہ شاہ مانا دوران
 دورانی گرفتار شدن و بہ اطلالہ این خبر آمدن انور سیاب
 از دوران دستبند کردن ایران

ہوا جالی مہان شاہ کا مکار
 گئی سائبہ او سکی گئی نامدار
 وہاں سائبہ دن رونق افزار ہا
 نہ دو سو اس میں اندیشہ سرگز کیا
 تنہا ہی سالار مانا دوران
 بر آئی کہ آیا وہ شاہ جہاں
 شب و روز خدمت میں حاضر ہا
 جو کجہ شرط خدمت ہی لانا تھا
 کہوں کیا کہ خدمت ہی خوشدل کیا
 شہنشاہ کو حیدر سی فاضل کیا
 کیا قید بہر شاہ کا و من کو
 کیا بند گو دوز اور طوس کو
 تو را ہی موی موی ایران سیاہ
 تو را حب گرفتار کا و من شاہ
 سبہ کی ایران سی شجاشا
 بیہ شک سبیدار افرا سیا
 لیا ملک سنہر ایک ان میں
 قدرت کیا کی ایران زمین
 طاقت گئی ترک کی اختیار
 بزرگان ایران بی ہر زینبار

کا اہل سن

گئی ز بلستان میں رستم کی پاس
 کیا جاگی احوال سار اریان
 سناحیہ کہ رستم فی بہ ماجرا
 سنا ہوگا احوال مازندران
 ہوا شاہ مازندران ہی سلاک
 غنیمت ہی لازم کہ کاوش کو
 وگرنہ ہواران ز بلستان
 لکھا اوستی بائج کہ کاوش کی
 اگر توبی او گنبا میدان میں

شکستہ دل و برغم و سحر اس
 کری جاگی تدبیر کچھ پہلو ان
 تو یوں شاہ ہا ماوران کو لکھا
 کہ بزوی بازوی مری وہان
 ملی دوسرے کش تہ خون و کا
 بہ اعزاز و اکرام بیان ز سحر دو
 یخو زنگی ہا ماوران کا نشان
 نہایت ہی دشوار اب مخلصی
 تو ہوگا گرفتار ایک آن میں

شکستہ رستم سوی شاہ ہا ماوران و فتحیاب بودن و زبرد مگاہ
 و مخلصی یافتن کیقاوش و بقیع و فرزوری روانہ شدن بصورت اریان

پڑماجیک کہ نامہ کا اپنی جواب
 روانہ ہوا سوی ہا ماوران
 مخالف فی ہی صحہ شک کیا
 غرض پاپا گران بر شاہ

تو بہ بلستان ہی چون بوج آ
 مل پلین بیکی فرج گران
 شہ مصر و بربر کو مادر کیا
 ہتھن ہسی اگر توبی کینہ خواہ

کیا پہلوان فی مبارز طلب
 ہوا و نہیں بر ایک کی بد اخط
 ہوا شاہ ہا اور ان پر غضب
 کیا قصد رستم سی پیکار کا
 سر اسیمہ دوہن گریزان توی
 میرا نامہ میدا نہیں تک ہوا
 خود کیا کہ بدل ہی ساری سپاہ
 گئی سامنی پہلوان کی ویر
 سوئی تارک شہر و میران
 بجا کردہ ضرب او کی ہا کا پین
 شہنشاہ فی پیراویہ ڈالی کند
 شتالی سی زینت زمین سی
 سید علی ہر جملہ آور ہوا
 گریزان ہوا اور ان پر ہوی
 باہ و پراکتہ ہا شکر ہوا

کہ جی جایی جیکا مقابل ہوا
 کیا زرم سی او کی سب فی ہوا
 کی پہلوانوں فی ناچار بت
 ولی جب کہ رستم فی حملہ کیا
 بلان رگشور ہر سان ہوی
 مقابل نہ گوی ہوا زینہار
 تو حضرت سی ہر ہر ویر بر کی شاہ
 مقابل ہوا وہ بھی ماتہ شیر
 کیا گزر رستم فی جہدم ہوا
 ولی محنت بیسی ہا ہا رگشور
 ہوا الغرض وہ رگشور بند
 او سی مردمان کی والہ کیا
 شتابان گوی فوج پر ہوا
 تک لحظہ وہان زرم آور گوی
 رگشور ہر شاہ پر ہوا

ہا ہا ہا

ز شهنشاه شاه بر بر اسیر
 بومی شاه کاوس کی مخلصی
 چنانکه کاوس با کرد و فر
 سپاه شمشیر و عقیقه آرزو
 تصرف من آیا بیست مال و نه
 او ان بومی ایران توانا و شاه
 جنگ میان آمدن شاه کاوس و افراسیاب شکست
 خورده رفتن افراسیاب بصورتی که در دفع یافتن کاوس
 حب ابا حماد از حال جناب
 صف جنگ آراسته دهان بومی
 سپه دار نوزان بی بیرون کمان
 بدلائی رسم توگر کوئی مرد
 کردن حب تاج و تبر او کی
 به سنگ کی گردید این
 پد آبا بومی رسم افراسیاب

جل اندازان بومی دستگیر
 جینی قدسی طوس گودرز بومی
 توانست شاهی به هر جلوه گر
 بومی بر کابینه نامی
 عزم بر دوامتی نفتح و طوف
 زیاده نمی چینه لاکه نمی بی سپاه
 سیه یکی بیچایب افراسیاب
 جهانین قامت نامان بومی
 که ای بدو آنان جنگ آزما
 زری قتل با آنکه وقت سرد
 سوار یکی دونی اینی دست زدی
 گئی او بومی کشته ملک این
 و لیکن نه هرگز توانا کامیاب

شهنشاهی شاه ایران
 بوزار و سرداران

بل بسین بلی گرز گران
 تو سالخوران برسان نورا
 دلرون فی پر کج کرتی کین
 بوی کشته نو در دستان میان ملک
 گما بوی توران پیر افروست
 تو ملک ایران من بندیدست
 بوی شه کی محکوم دیود بری
 مکانهای ناور گرز فلک
 لرون ارون معانون کی نوبت
 سواد کی بر جاتی شیشی گلی
 غرض دیود زایش باوشاه
 و لیکن رنگ الکی نمی تمام
 که شه کو کس طبع کبھی ملک
 به ایس فی ایکن دین کما
 کرد عالی تر عیب سیر فلک

بواجب که سیدین من حله نمان
 سزا سیمه دمان سسی گزین نورا
 زارون کی قتل ترکان بین
 که نشو کی بستی بوی تا فلک
 بود شاه کاوس کی تعویب
 بوی رکان جهان خوبت
 ملی گرنی چون بندگان جاکری
 نبائی بیست کوه البرز تک
 که تبار رفقان در و بافت کا
 جاندار کاوس کی حکم سسی
 سر انجام کرتی تھی شام بکجا
 وہ ماجار اس فکر میں تھی بدام
 جهان میں رہن ناک خوف کما
 کہ شش شمشاد شور کشا
 کردہ بولی راہ تم یک یک

بازن ملکی

پادشاه تین پیرین ایسا ہر
 سیدہ اہلبیس کی درخیم دیو
 کیا عرض ای بادشاہ چنان
 ولی صفتی یہ کہ راز فلک
 کو اکب کی گردن کا ہی زینہ ہار
 اگر تو ہو عازم کوئی آسمان
 سنی بات حبیب دیو کراہ کی
 یہ گہنی لگا او سی پیر شاہجور
 تو میں تھکو انعام دون تینہار
 وہ بولا کہ تدبیر اسکی کروں
 درخن کاوس بروی ہوا بقصد آسمان تعریف باری درخیم دیو انقاد
 درخشہ میں دیار آوردن سرداران کاوس دارہ منگاہ اوردن
 گیارہن اہلبیس درخیم دیو
 ولی اسکی تدبیر فرمائی
 تباہی دین او سنی تدبیر ایک

کہ زینہار جان برنو تباہجور
 گیارہن دینش گیارہن دیو
 قوی سر و سروان زمان
 ہین تھکو معلوم کرد آ ملک
 ہین تھکو بر احوال کچھ ہوشکار
 تو ظاہر و سیدنت راز نمان
 تو کم کوئی عقل پیر شاہ کی
 کہ تو لی علی کر جمعی جرح پر
 زیادہ کروں عزت و افتخار
 سر جرح پیر اچو پہلون
 کہا یوں کہ انی ہی آسمان ہدیو
 کہ گردن بہ کسطح سسی جابی
 کہ نزدیک اہلبیس کی ہی وہ

گماید حضورش نامدار
 کله تیا اوین گوشت نام و سحر
 اوین سانه زوم کی نوگر کیا
 رکبی ران بزرگلی اکت تیره پر
 عقابون کو باند تا سر تخت سی
 لآب نبی اب اس تخت پر
 مرقصد نه تاسه سمان
 اوژی تخت کو بلی بارون عقاب
 جهان تک اوین نور بردار ستا
 نه بر گزری تاب بردار ست
 گزشته رصن من ده تا بعدار
 که کبری بوی شاقوی تخت کو
 چهل روز خلکین و خسته رها
 ست و روز روتا هتاوه زار زار
 بشارت بوی خواب من ارا تو

عقاب اوسی تلوای خجل سی چار
 قوی زور او کی بوی نال و پر
 کی اوزیر او کو فاقا و با
 کباکت یار تیر تخت زر
 گماید بیه شاه قوی تخت بی
 بولا جلوه گم خسته و نامور
 که بوزرم آور به تیر و کمان
 بوی گوشت بردار کی بس ستا
 بوی اوج گم ابروی بولا
 سر خاک بس گم اکت
 گزند او سکو بیجا نه کوه نهار
 غرض دست من خسته و تابا جو
 برانگنده و دل شکسته رها
 خدائی گیارم انجام کار
 که رگه جمع خاطر تو ای تابا جو

بازان

فرزدون فی القصة کی جستجو
 کی کی دیوون فی پیریدہ جند
 روانہ ہوئی بہ سیران سپاہ
 بواجلوه گریشاہ تخت پر
 ملاحت بہت کی افسوس ہائی
 ستمی کہ بر بارای باوشاہ
 بواو گرفتار خوار می سہ باد
 ناخوب کیا بخشسی کار زمین
 بیہ شد کشتن بہان بول
 لگا خذ گری وہ شاہ خندان
 کیا کہ عدل دم کرم صبح و شام
 سہرا جدران شاہ گمان خدیو
 جانیں کوئی شاہ گمنی باہ
 دلی ویرین ابہ توان اگر
 مکرمانہ شاہ جادوان بندہ وار

روانہ کی دیو دیوار سوی
 کہی بہت عین من وہ ناہور
 شہنت کوالی سوی ننگاہ
 تو گو در ز دستم فی دمان کند
 ہوئی گم تیری بقیلم عقل و رای
 تو دیہای بدخواہ کو ننگاہ
 دلیکن نہ سجھا ورا بزینہار
 کیا ہو قصد سہا میں
 خجالت سی سرد گریبان بخوا
 لیا فعل داوودش بعد ان
 شہنت سی راضی ہوئی خاموش
 بہ ساری اوسکی انسان دیو
 نہ راز تو امثل کا دس شاہ
 تو پیش کریشہ نامور
 شب و روز ہوتا وہ خنددار

ہی اس جہان میں تاج و کلاہ
لکھوں لگی شہاب کی داستان

الی بیہ شاہِ خلائق نیاہ
سمندِ قلم کی مین بیرونِ عدنان

داستانِ تولدِ شہاب

گیا دستِ مین جو برائی شکاہ
گیا پدروان اوسنی آرامِ خواب
سودران ترکان عیارِ دوان
گیا رونِ رخس کوزیرِ بند
تو اوسنی لکھ اور دند ان سی
رہائی ہوئی پر نہ بند انہن
گیا حضرت اکثاد بان اوسجا
نزدیکیا کہیں دست مین رخس کو
بادہ بسوی سنگان گیا
کہ آبا بیان رسم نامور
تہن سی جا کہیدہ اوسنی گیا
خدای ہاری سخن کا گوارہ

کہیں کہیں رسم نامدار
پو اسے لاک گوری کمالا
کسی بہت سی لگی ناگان
و اتہ کوئی رخس ڈالی کند
گی جیت نزدیک اوس رخس کی
کی چند لکھ لکھ انہن
پڑلی گی ترک و خانسی اوسجا
پو جب کہ بدار وہ نامجو
وہ تیا پو امیر شہزادہ کا
جوش سنگان کو بھی بھڑ
تو وہ بھی بادہ گیا پستور
تری ہم مین فرمان برونکو راہ

داستانِ تولدِ شہاب

ایدراب قدم رخه کونکر کیا
میدارشن لای بیژی مروان
جیان روی ومانشی فولد خوش کو
وه فولد که تمانش اکبر ای
رم کھی موی اولین من شب
رکوبن خفا که خوش از ایجا
بید گفتار سندر و شاهان کورا
سینا کپاسته فی جنگ ویر
پس زده سی است کوانمان
کمن بر گل اندازم شمشاد و مد
بود علی وه ولد در لبتن دو
بده نوصار نو کون بی کباغی نام
کشتا و سنگان کی دضو کون
پیر نام سینه بی ای بی جوان
ولی تری عزت سی ولوانه کون

میه رستم تی نندی کسی مانج دیا
سز نه سب کاجیکو بیجا بیان
ذوقت بیان قوی بزیا سوز
نندی کوزدیک کام فرمای
سز کھی شب غمزن و طرب
سوز کی باس آغا ایجا
سنگان کی سلطان کمان کورا
شیرا بیصفاد نقل و کتاب
نایان قوی است بستان
بر بجهده مه لای و نور سید
نوحیران زما رستم نامجو
للی کنی بون است لای نام
پر بجهده و باو سکر بون من
پهی بون ای و دوشی بیان
زار و صولدی سی کجا کون

بوی دال سنگ نری خورین
 کسکی خون صفت نری نورا
 کی بی نین بی لیه مروان
 بی الی من شکر الطاف رب
 بیه سنگ نری بایس ای ده
 عوض حک خور سید و طوره
 ده جامی می محبتی نوده بچی
 بیه که کرده رخصت بوی دستان
 سو مو بد ساه کی کر طلب
 نولاکری شتر طارین و دین
 و او دسی هموار کتیب و تان
 کوی مهره سام بریان کاشنا
 کلبون که امی دلبر سیمو
 توتیه مهره تو او سکی باز و نه مانده
 پان بچی صفت مهره کنیا

خدا کسی کی غنچه می که مان
 تمنای دل تنی سپهر صبح و سنا
 که الی نری خوش کوارستان
 که وار و وار اس معاینه کوریت
 کردن با حقیقت بفضل نان
 مری بابی مری در تو کوریت
 که بقایه انگار اس بات سی
 نواوش سبت رستم میلون
 نین فی بیجا بید بیغام حبیب
 نین کوروی شنه فی و نه بارین
 بوی عالمه و نه دست و ستان
 کور رستم فی او سکو و اوله کما
 الی کوروی محبتی تو اوله کما
 اگر بوی دضنه تو کور و نه مانده
 که بوی اس حکم بفضل خدا

ادریا

تو او کی متقابل نبوی دلشیر
 طلب خوش از با کیا بعد از آن
 حدای کسی نمند گریان روی
 عرض نزد منی گئی چپ گذر
 جسم و قوی بجه ماند سام
 ده پلما به نظر و منن یک ساله تنای
 سه ساله بولعب که ده شیر خوار
 پورا با جوان سال آنجا حب
 بواجب که ده ساله و پیش
 تنهن نی زبال کسی تمند کور
 طلب کوی تی به ناز من کسی خبر
 دلین است وستان نی در این
 عرض الکی تمند کسی ملک روز
 میده بر کوی بوجهی بیان صبح
 کهن کیا من او کو تا منن کیا

ده بو مثل سام زبان و لر
 سوز او سینه بو کر بو ایرودن
 بهت او سکی خاطر زینان بوی
 تو پدا تور ناز منن کسی لبر
 رگباتا هانی او کاسدرا نام
 رخ خوب شک کل و لاله ستا
 نقابردنی میدر منن سل و ستار
 نومی او سنی بدگوی محوگان طلب جو
 لگی درونی دروان کسیه زن
 سه با قوت سچی تی او بمل دو
 که دضه تولد موی نای لبر
 لکنا ستا که بدای موی و خت بیان
 نقابگنی ده کو دک و لغو روز
 که تر ایدر کون بی کپای نام
 پیده شک بر بجزه بی بون کما

بل یمن کرد کشورستان
 کوئی زینهار او سکی همسرین
 تا گوی ستام و زیمان و زال
 تو بدیون لقا گیتی ده یمن
 که پیشمادی و دون طرف کی خبر
 نه لانا نیه زینهار و لیس خصال
 بلاوی تو بر رنج و غم می شوی
 کما جگر شستم بی اگر خردت
 یقین می که نه بخکوه و جهوری سن
 نه کرامت بی نام کو دستکار
 پس لولا این باب بدیدند
 بنین بچکو بر گرا کسفا خط
 فرام کردن شد کشتار
 شاد و شین نام دستان طوس کا
 کردن او سکو ایران کا تاجور

ادب نقد

تیر ایلی بی رسم بیوان
 دیران و گردان او می زمین
 بومی بعد از آن دست حال
 سنا که سید اب فی یون سخن
 که بیچون کسکو حضور بدرد
 ده بولی که ای بوز فرخ خصال
 تیر نام شد خورشتم بچی
 سوار سکی و ستام او سکا
 رگی می تیری باب کسی بفرست
 عوض می سه بهتر که تو زینهار
 خوانند و ده گوشت ارجمند
 رکون بین نه بوسیده نام بدرد
 سواران ترکان و مردان کار
 سیر ایلدم بین یون محنت کاوس کا
 هشتن کو بیلاون بین محنت بر

کردن قصد بد کوی افراسیاب
جورستم بد روی اورین بدر
بر بجزه مانند ابر بهار
لگی تندی ستم ابر سی ای سپر
تو اگر کم ستم لب بد شعله
و پلانی اوسه گل زشته نام
سند او سکوین نه ایا کوی
سزشت باث اوسه جکی رگیا
توانچه خوش حب دور و
که ده باو باجست و سارینه
سوار اوسه بو کر بل ستر زاد

سرخخت لون او سکا بر سبنا
نه دنیا من کوی بهی تا جور
سبه گفتار سندر کوی اشکبار
تو بهر خدایه ارادانه کر
کنا ایش اوشنی طلب بعد از آن
که حسین بر ایش سب سنا تر گام
سواری می لایق نه با کوی
سکم اوسه هو کفایین بر کفا
نوشادان باوده بل تا جور
قوی زور و جالاک دایسته سنا
سنایت بو اولین مسرور و سنا

دو به سنین ستم اب ای جنگ کاوس بوی ابرین دور انای رانج کردن خونین
خدا یقین کاوس این باخوردیم ستم را طبعه این از ابل در سنین ستم با فوج کردن
جوان مردنی قصد اوسه کیا
زده بوس مردان جنگ اوزن
سنا لای کاسا مان کیا
فرام سنا شک بکرا ان

گردن شاکاوس سی علی رزم
 سیدار اقلیم این گردن
 گلی گنی انوار اوسسی بر زمان
 بخون نگی کاوس کوزنده آب
 بد اوستی سینه بنعام بهمانت
 سینه ی از زو کچی اوسکو تابه
 کیا قصد ایران جو فونی درشت
 گردن بیری شامل سپاه گران
 گلی اوسین سر کرده دو نامور
 که یوان تباکک دو سر انازین
 که رگسناوز ادره نمان اسارت کتا
 ستمن نه بهمانی سداب کو
 بنون زینبار اشنا میدگر
 که سداب رستم چون جنگ از ما
 یقین ی کری سینه ستمن کوز بر

لقا کنی بدیون که اب ی بیوم
 سرخشت کاوس رستم کوزون
 بوی متغی اوسکی نور انان
 که هم حانفانی کو حاضر من سب
 نه سکنه یوانش ادره سداب
 که بد فوله نبرای کاوس شاه
 که مایزه لکر کینه خواهی حبت
 تو من کون رفیق اب نرا ایزون
 روانه یار فوج کو بیداید بر
 سونام کا اوزکی مجبسی مان
 بید اوساب نسی کنی لقا
 که سداب رستم سستی اوزا هونو
 پد رسی لبر اوز سسی بدر
 که در حمد و توسس نه نصیب نام
 قوی اوز سداب ی اوزر دیر

بوقت دعارستم نامجو
 کسی حلیه سی کجیوتم ملک
 جو کشته خون دون بنه جلجی نوار
 نه دنوار تسمیران بو پیر
 موافق کی اوستی بی دروغ
 سیاه گردان کی ده خون
 کوی راه من قلعه تبار
 انلا نقل کر مقابل نوار
 ساز کباب که اوستی طلب
 به سدراب بی اوستی صفا که
 دیا اوستی اوج که خون بنه
 کردن سر کوبن بن تری خدا
 بیت زور اوستی کبابین سی
 دلزی سی سدراب بی بودار
 او سارین سی بیجا دو بیجا کر

اگر بودی کشته تو سهر کو
 اسی بی ملانته خون دعا
 بی پیدسی طاقت کا زرار
 ملک بد اندین آسان بو پیر
 روانه کیا پیش سدراب بی
 بوالوی اقلیم ایران روان
 بحر دلا در سنا و مان قلعه دار
 سوتی خجک سدراب مال نوار
 گیاسامی او کی سدراب
 تیر نام گیای با انجوان
 قوی باز دوز در مند و دیر
 به که گیای رخ بنزه رها
 ملازمه سدراب تک زین سی
 روان کی بیلوم او کی زین
 اوستی گیای پند گر قمار کلا

دمان کردیم اک سنا بدلوان
 سوده سلوانی زمین تھی بی نظیر
 جهان میں بنا کر دو آفرید اوام
 شہادت کرد دلاور بجز
 تو ماند مردان شمشیر زن
 شتابی کسی بو باد یا بر سوار
 جزوستان بوی جب وہ شمشیر
 گمان لی گمانی بر بارو
 غرض بوی شہادت ہل سوزن
 لگی بچھا جھوڑنی تیر حسب
 سنان سنی اوٹھا با اوسنی بن
 دلی دقت نی کسج کر تین
 سوار بہت بوی نہ دلیر با
 دلیری بہ اوسکی جب آئی نظر
 اسیر کنند اوس پر پی کو کبا

اور اوسکی تھی ایک صخر سنان
 ہر مند و دانا سجم و دلیر
 ہر ملک کی باو اوسنی تھی تمام
 ہو وقت بیکار زندہ اسیر
 لباس ہر د اوسنی کر زین
 دلیرانہ آئی بی کار ترار
 تو شہادت بران رہا و لیکر
 ہوا بوی طفل بر خاش جو
 بوی چون گنہ اپنی ناوک تین
 سر پہلی شہادت فی منہ بہت
 سر خاک بیکارہ کہن سہ
 دو نہ کہا تیرہ کو میں دوسن
 بوی نسل مردان ہر دازما
 تو میدان میں شہادت فی او دتر
 سر زمین سنی بہ بوی وہ جدا

(افزائے)

گراخود تارک سی بر خاک
 و درخشان بواجب رخ بر حسن
 کجا و کسنان بی نه سید ابی
 توین دون بچی گنج در شکار
 رما او سکوت زبانی به کما
 گئی قلعه من حبت که ده ناز من
 جو کجه با بر لسا کما سب با من
 که ایس درین رهنما من حبت
 بواجب کور سید جلوه کنان
 شبانی کسی نور او در قلعه کو
 نه با یا این مردمان کا نشان
 و سید زب کا دل بواجب لدا
 ایس در تناید سدوش من و ظفر
 کجا من کا دهن که دون و طلا
 جوان ایک کما ای تو زمان کسی

کجا

بریشان بوی سیر سیر بوی
 تو سید اب عالی بوا من توین
 که بوند کسی گرا بانی
 که ایس قلعه من بی مزار اصنار
 ولی عند و جهان محکم لیا
 بر در دور بر او سنی او سنی توین
 بی بصلت بی بوی و با من کا
 گریزان بوی البرض و سب
 نو او از مردوخ ای و با من
 کجا قلعه من بر لیل ز ما بجا
 بی بوی بوده و حشر و سنان
 بچی خاطر اسفند بواجب لدا
 او و بر که دم قلعه منی سب کا
 کجا بون که ای خسرو و نامند
 مشایه بی سام و زمان کسی

کم از چارده سال ده کردی
 قوی باز و حسب مانند شیر
 نوده بی گیاره و پنجاه کی اسیر
 نوبت بی بی بی فتح سستی نامید
 تو خافل شو جلد کن فکر کار
 تنهن کو نامه لکنایه دروین
 بل مامور گرد کشورستان
 قوی بر کرده سوزان سپاه
 جانگری تیرا گرز گران
 که ایامی ایکت گرد نورین
 زبون دوستی بین سوزان تمام
 بیان ز غم کار او کی ایکت نوری
 نین کوی او کی مقابل بیان
 و با گو کو شاه بی مهر گز
 بفرمان شه سوی زبستان

نماند بی عمرین خردی
 ولی عین می جوان دیر
 معانی بر حسب که او کی بحیر
 گوی استانی جب که گرد از غریب
 بی از مصلحتی که ای شیدا
 بد شدک سوزان شاه اندر کمن
 که ای عین رسم سوزان
 نوبت زبون کماهی شبنامه
 عدد سوزی تری بیخ نشان
 تو جلدی بیخ زبستان کی
 دلیر و قوی بخیر سوزان نام
 سوزان تو نامد بر سوزان
 سوزان تری ای سوزان خیالی
 و نامه بار حسب سوزان
 بفرمان شاه کو سوزان روان

دانش

دهان جاکلی رستم که نامه دیار
 نیده و چها که ای گو که نیده زبان
 ده و لکه که کنی بین بون خاوس غام
 نیده و لسن گها کنی ده و پلتن
 تولد یو بودی اوسسی سپر
 دوی لفل شاید وید و بان
 پیر پیر سوح لانی گها تا مور
 و روع اوسکی مان کونده کنی میان
 تن سسی کنی گها پیرید کون
 که کوروان کونی پاشی شتاب
 ده تولد که لیا و نظر اب سقذر
 پیر که لایا حسن بر تن سنان
 پیر پیر کونی روز رستم گها
 تن لعی ای لادم و لوق سنان
 پیر تولد و دین رستم نامه لدر

ده حیران و احب که نامه پیرا
 که کس شکل و صورت کا ده جان
 که ترکیب شکل اوسکی ای مثل نام
 که جای تها می سنگان بین زن
 که کنی عالم محبسی ده سیمه
 حبسی نام پید کنی ای جان
 که دختر موی دهان پید ای خبر
 پید لیس ای محبسی کنی تها
 که کنی سطح علم گهان خدیو
 حضور شنشاه عالم غباب
 در اباد و لگون نوشس را
 پیری نسات دن کون پیری گها
 که ای سلوان بیزد آزما
 بحاللی حکم شاه جهان
 که خوف و کدرش لجه زینهار

در نامه
 ۱۲۷

بن کوی پستی مری زور کوی
 که اولکایب زخمش کوی کوی دمان
 عنیت ای پسته صحت مندگر
 بی زور و روز بزم طرب
 بولجک رفردوم جلوه گر
 روزانه زور رسم آینه لوان
 زور روز و او کفار ادشتان زور
 عرض کوی منزل منزل بودن
 تو و من و شامنت زور
 کما طوس سی لوان زور
 که اما وقت دمان کوی کما
 زور دست تا طوس زور
 تو ای غضب طوس زور
 پیراوشنی کوی رسم زور
 پتین نی چشمک او دمان

پسته بی نام کوی مقابل کوی
 رنگانه سدر کای بدشت
 که بی زور کار جلوه زور
 خوشی بی زور کوی زور
 تو پیر زور کمان سی بلور
 گوی شامنت او کوی سباه کوی
 او سی لوان کما شامنت زور
 کما شامنت کوی کوی
 کما شامنت رسم زور
 که دوزون کوی زور
 میرا حکم لای زور
 کما شامنت زور
 کما شامنت زور
 کما شامنت زور
 کما شامنت زور

بسم الله

بیه بولا که ی کون سا نامور
 سبحان سن کون کاوس ہی
 بھی خرفداوند زردان پاک
 مخاطب بولید سوی شہر بار
 نگویم مانند شعلہ تواب
 تو سہ ایں کو کج ارجہ ابر
 تہ کاری رب تونی کی اختیار
 گردن آتش خشم کو تیز تر
 دوران گردن کش دنیا جو
 کہ سر بر رکھو اپنی تاج شہی
 و لیکن نہ اقبال مہی کیا
 بندرا جو کرتا میں تاج شہی
 شہزادی مہری تونی جو کجہ لہا
 بید کہ گردوسن خشم تری بولار
 جو از زودہ ہو کر گیا پہلوان

جو بھالی کھی بھی داری
 مہری لگی کیا جہرہ بوس ہی
 سن ہی کیسے اوزا خوف ہا
 بیہ بندی کسی بولالین ہا
 کہ نفاہد ہی شناسید عصمت
 بہ اندیش کو خستہ و خوار کو
 پوشای کی لائق سن زینار
 تو خنسی ہی مہری تیرا جو
 بیہ کنی ہی مجھسی لہد لہد
 کہ ملک ایران میں فرمادی
 کہ بھرنی کی کجہ و ارادہ نہ بنا
 پہنچی نہ جھکو کلاہ مہی
 بجانی روا تونی جو کجہ رکھا
 روان سوی زابل ہوا نامدار
 تو بیدل ہوئی و دین پر و ہوا

بیه احوال گو دوزرسی بید کا
 کتا او سنی دین شاه کا دوس کو
 جو رسم کو آرزو خاطر کیا
 بشبان بوم شاه گیتی استن
 توقف نہ کر اب ستالی سہی جا
 ہوا وانی گو دوزر دوسن دان
 بیہ نظاری اور جملہ معلوم ہی
 تمیز اوسکی ای سلوان بھرتن
 بشبان بوبہ خود بخود شاہ
 تو ہودی کا آرزوہ سہی اگر
 کھی ہی ہی گزوم ہر زمان
 کوئی سلوان جسکی کیمسرسن
 حد کی لئی ای میل تمامو
 کہ نیت بنا دیر ان ہی تو
 سمند عورت کی بہر اب غمان

وہ سدا حضور شہنشاہ گیا
 کہ بہ کیا کیا ای سہ نامجو
 بیہ زہار جملہ مناسب نہ بنا
 بقا گئی گو دوزرسی یون کہ مان
 ولادت لاکر گیتی متن کو لاکر
 بہتن سہی جا کر کسا بیہ بیان
 کہ عاری ای دانش کی کا دوس
 جو آوی زبان پر ہی بس دوسن
 سر تو کری عہد و عذر خواہ
 نہ ہوگی ریر انیان سہر سہ
 کہ شہر ابی وہ ولد و حوا
 کوئی گزادوشی قوی تر سن
 تو لہر یون ہر ذرا دم گز
 گندار اقلیم ہر ان ہی تو
 تو گز نا سوئی زہرستان

دکھن

وگرنه چون گردان توران دلیر
 زبان پر بود کون کی بر بد سخن
 میان یک پستان در پستان بود
 یه سکه دوسم رسم سلوان
 او شایسته سی شاه قوچم کو
 بنه شدی در کفری ای بری سرت
 بلایا جی اس بی بی پستان
 بر اور آنا کورا نیا گورار
 کور تو و از زده ای سر دل
 پور رسم گرد بی عذر خواه
 چو کج حکم بودی سولادون بجا
 کزین آج ترتیب نرم طب
 سخنان سی بکد سباه گران
 درخشان بود جب که مهر منیر
 رفتن پادشاه و رسم باج گردان دشت که بیدان
 بجزم جاک ستران متصل استون

دلیری کرمی الکی ماتد شیر
 که یک طفل سی رسم پلین
 که بی خجک پستان سی گزیران بود
 بد آبا حضور شه خسروان
 کما هر که ای رسم نیا محو
 بنین چو توی محبت سی سینه نوی است
 که چون چاره بود جی ای بیوان
 خواند پیر جسته بی جنتان
 نو پیرین پستان کور اور محل
 که بند زبون تیر این ای شاه
 شنیده نی ارشاد کون کنا
 رسم کرم عین در عرس سب
 بوی دشمن کینه جو موروان
 نو کا و امین سلطان افغان گیر
 رفتن پادشاه و رسم باج گردان دشت که بیدان
 بجزم جاک ستران متصل استون

در
 در
 در

ویران ایران کو کر کی طلب
 بل بین با سپاہ گران
 چنبا گردن کشی رخسار روز
 جو پشچا وہ ترویک حصین مین
 گبا پیر دمان شاہ کا دوس نی
 جو شہزاد فی قلعہ سی کی نگاہ
 یہ ہومان سی کی نگاہ دیکھ تو
 جو یہ کثرت فوج آئی نظر
 یہ شہزاد بولدر سان ہنو
 کجا پیر سر پر وہ پیش حصار
 گیا دوس سر پر وہ مین رہت کو
 نظر سی وہ مروج کی کو کرن
 جو دیکھا تو شہزاد ہی تخت پر
 مٹیای بزم شاہ و طب
 کوئی بزم مین زندہ تھا پہلوان

یہ یہ بولکہ تابع مورستم کی سب
 ہو رستمی شہزاد ہا سی ان
 بنان ہو گیا یہ کئی فروز
 تو شد ہو او مان اقامت کرن
 گئی گو گو دوز اور طوس ہی
 تو دیکھا کہ ہی بکران یہ سپاہ
 کہ ہی کتقد رت شد خاک جو
 ہو ہومان کی ہوش اور گئی رہ رہ
 کردن قتل ابدیم مین سب فوج کو
 ہومان شہزاد عالی تبار
 خبر کی لی رستم نام جو
 نگارنی در بیت احوال دمان
 جت وراس پٹی مین سب نامور
 خوشی می نقل مٹی مین سب
 بڑی اوس پر اسکی تظاہران

او شاد و من اوز انگی رود
 منتی بی لیکست ارا بوخت
 گیاره سی پیر ستم نامور
 جو دیکها تو فقاوه ای ایک جوان
 کوی دیکنی کوجو لایا خراج
 پیر ستم ای کون سی کنی لگا
 نمود اپنی و کله لگیا اب بیان
 عوض زنده کا صدم هاکی کون
 نه جورون سوزنده کا دوس کو
 زبان بر تبار کی اید بر به سخن
 پیر کتا که ای باوشا چیان
 جوان قوی سیکل و زور مند
 لطف نین این من کجه زینهار
 پیر جایی ای اب جرح فروره زیک
 سنی اور دیکلی نیت زرم و نرم

لگا پو چنی یون که ہی کون تو
 تو کشته تو ازنده حفته بحث
 اور ایک شخص ناگاہ آیا اود بر
 که رگه نین او کی غالب میں جان
 تو زنده کا دوان کشته با جراح
 کوی اکی جالبوس کا دوس کا
 خدیگی گیا اند یگیا ن
 کرون ایک شکر میں جرق خون
 ملاون نه خاک خون طوس کو
 او دیرا سی رسم بلین
 کرون کیا میں پیر اب کاران
 قدا و سگای مانند نخل بلند
 بعینه ای هم شکل سام سوار
 که با هم پدر اور پیر سی و جگ
 پیر اب سنی شہد اب رسم کی نرم

جنگ پرستم و شهاب روز اول

سرخ مر جاناتی	کیا حیت جلواتو سیدانی
سب اور سده انبات که کیا	بیه یومان سی اور تاز پانی کما
که غم ہی نہ تاخیر کوزاہ دو	کہو لانی کہ اسے فوج کو
بمحر و لاور کو بہر کہ طلب	کنا کتر کنی رہت فوج ہی اب
تو خوشون رہائی بخشی بندی	وہ لولادہ من اوس تو بندی
دروغ کنی مردم کی ہی معرفت	بہلا نس لی کوئی بولی دروغ
بمحر اور شهاب بل ہر دو من	کنی دہانسی بالادی حصین متن
بہر شهاب کنی گعا ای تاخیر	بلنلی سر پرودہ کہ دون نظر
بہر کسکای جلدی تا مجھ کو	کہ ہستی بہت جلی من رو برو
وہ بوللا کہ ای گرد باغ و چاہ	بہر ہی شاہ کاوس کی بارگاہ
کوئی رہت کسکای خیمہ کما	وہ بوللا کہ بہر خیمہ ی لونس کا
کنا بہر سر پرودہ للاہ رنگ	بہر کسکای مجھ کو تا بد رنگ
وہ بوللا کہ گو در زخاک آرزما	خداوندی خیمہ سرخ کا
کنا بہر بہر شهاب فی بعد از	سر پرودہ سبز کسکای ہاں

الہی

کدای جهان کاوایی درین
سوز کی خون نخت کاوش کی
اگر ستاد نخت و لاورد بجز
ولی و همین اندیش اوسنی کنیا
ستی نام رسم کا اور ستان
ده غافل بولور کتہ بودی کن
بیهی مصلحتی که اب نینار
کناون که خاقان میں نی کن
که بواوری شاه کاوش کی
ده بولاد که اس گرد کا نام کنیا
کنا و همین اوسنی که ان فی و کن
ده سب دینا کن ولی کی حسب
کنا بدوزا خود سنی کر نگاه
بیهی اوسنی سهرت سنی کنیا
کنا بدنه سهرت فی ای کنیا

31
که ہی تعلم سسخ دزد و نفس
رنا ایک سر ابروه میں نخت کی
کدی خیمه رسم سنی کنیا
منادا که بدترک خاک ازنا
کرمی خجک فخر جاس اب غلی و کن
قیامت بو بریا بروی زمین
ببلاون نام علی نامدار
سبه دکی سجای ایک سلوان
سبه او سکا سر ابروه ستری
کنا نام اشکانین حاننا
تا بانهار رسم کا جو کجه و کن
که ظاہر کنیا اوسنی کنه اور اب
که کس نامور کی ای تده بارگاه
که بیه خیمه ای صین کی گرد کا
سر ابروه رسم سلوان

انهار

بیه شد در باغ اوستی دوش
 کماند بیه اوستی راه لطفی
 تو و قند سی تا که جلد می رمان
 جواب اوستی او سو و یا بدوی
 تو او پرده شد او ز کما ای باجمه
 اگر جان کی خبر جای می تو
 همتن کا خیمه می از بود مگر
 کردن در نه تن سی می بر جا
 کیا اوستی بود اوستی المعارف
 که بیه کما می ندی او قند غضب
 همتن کی بجه کو خبر کیمه از غم
 بی صمن کی تو بیانه کی کیا
 بیه که کما ای می یون عجم
 تن او سگای مثل ماد روز
 بر بران او یون و سل بیدگ

که تو در ایستان سی امان
 که تلاتان همتن محمی
 کردن مجله به صورت لطف طوطا
 و سی کما تا کما بد و و ای
 همتن بیه تری بات کیمه در بدیر
 تو که روستی اب میری او بود
 تو ز شمار اب مجسی همتن مذکر
 کردن قند همتی سی بجه کما
 دلایا زبان بر بیه تقار همتن
 عبت ای میری سانه بیه اب
 تو کیمی ای کو اوسط تن همتن
 میری تن سی از نون سی سر صبا
 که رسم ای مرد سماع و دیر
 زبردت و صحت و توانا و سخت
 مقابل نون از سی سنگام تک

کما ای

کداسکی سدرابی ایوان
 چنانین من ایسی خداوند نور
 کوانغزده دهل بوجوان
 بلند سی ایسی فرود انگر
 کمانیره وگرز مرغ وندنگ
 جدر قلب من شاه کاوس سنا
 عوض زنده کی رات کهای قسم
 سواران ایران کو میدانین
 اگر اس نام اور غیرت بی بی
 سوارسی بودی بی عزم خلب
 سید که لک لقا کسچی انتظار
 دینین نه بعلله کوی نامور
 کوی نیت اوسکی واکم نبرد
 کدشاون کو غیرت ذرا جای
 چور تابی چور زم سی دل شنبا

کمان قونی دیلمی من خاک اوت
 که رسم کو کسچی من مانند مور
 کد رسم کار کز نه بامان
 رزح اور بوسس کمانیب
 شتابان بوالوی میدان جنگ
 او در عاکلی سدرابی نون کما
 کردن کشته کاوس کو صدم
 تیر تیغ کچون من ایک زمین
 تو اگر مقابل موکاوس کی
 بزد از نام مجتبی مو بزرنگ
 که آتای اب کون ناموار
 که تهاد سین ربیک کی خوف خطر
 بولید خرو سنده و کسیر و
 نه ننگ اودان سی و ایمانی
 تو کون نام کاوس ز اپا ز کما

کداسکی سدرابی ایوان
 چنانین من ایسی خداوند نور
 کوانغزده دهل بوجوان
 بلند سی ایسی فرود انگر
 کمانیره وگرز مرغ وندنگ
 جدر قلب من شاه کاوس سنا
 عوض زنده کی رات کهای قسم
 سواران ایران کو میدانین
 اگر اس نام اور غیرت بی بی
 سوارسی بودی بی عزم خلب
 سید که لک لقا کسچی انتظار
 دینین نه بعلله کوی نامور
 کوی نیت اوسکی واکم نبرد
 کدشاون کو غیرت ذرا جای
 چور تابی چور زم سی دل شنبا

سیه آواز کاوس نی دومی
 کوی جلد رستم سی جاگر کوی
 جواس ترک سی جاکی بولنه خواه
 دو ان طوس پس شتن گما
 کیا تاسیه رستم نی آوسدن قرار
 کوی اور جاگر کوی بز مگاه
 مبادا جوس سلوان بون بون
 دلی طوس نی خب کیا بیجان
 سین کر زده رخش بر سو آواز
 سیه شهاب بوللا که کندی عم
 کمان شتن نی اجسا جلو
 تو شهاب نی بون کما بون
 جو محبتی مقابل بومیدن من
 سیه شکر دوس رستم نامدار
 نه از شنجی اب خنده کاروسی تو

که ای نامداران ایران من
 که یار اینی کسی گرو کو
 برسان دماغی ای سیه سباه
 شتن سی سیه باجر اسب کما
 به بسی کوه گاه من کارزار
 بر اندیش سی آج بولنه خواه
 تو بزمین نبرد از ما اوسی بون
 تو ما چار مهر رستم سلوان
 کیا کوی میدان بی کارزار
 سینه زده بون جلگی بومو هم
 نمی خب که بولنه بیکار بو
 منی ای کسکه سیه تاب و فون
 زود گاه بی قتل ایک این
 لقا کنی ای کو دوک خام کار
 نه خب آوران سی بولنه خواه

دومی
 بولنه

دوین بون دلادریل ناجو
 لکانه یکدم من هنگام خلک
 ده کنی لغاشنی بیه داستان
 ده لولکه زینار رستم نین
 بیه سگد اوسی مایس افزون بوی
 بوی بلی نزه سینه کمان
 پوزخم بوی نه زمان کارگر
 دلرون نی بید که کر نغ تیز
 هم ضرب بر ضرب نهی بیرون
 لیاات من بید محمود گران
 که جیران رها و مکنه جمع بود
 بوی باره باره زره بکفلم
 عوق من بواتر سر ایادن
 جده کانه بید دور استاده بو
 دوزار است زبا لکی کرسی دم

که دیو سید سینه کار نو
 زجان بر بوی تجبسی سر و ملک
 که شاید بوی رستم بیلوان
 من او کجا بون اکتا کر نین
 هم خلک بید زیر گردون بوی
 لکی جللی نام نستان بر نستان
 ده نزه شکسته بوی زهر
 لیا گرم بازار کین و شسته
 شکسته بوی آخر کار تیغ
 لری بقدر برود خلک اوان
 بوی آو شسین کج سر سر خود
 زبا کجه نه زینار کوزون من دم
 بوی خشک کده است کام دون
 ده سگد اب اوز رستم ناجو
 دلیقن نه کینه بوا اول سسی کم

این
 ۱۰۰

سخن می دینم کنی لگا
 نه ز نار و کجا جهان من بشتر
 بیدار می من سهراب بی خون کجا
 بزم دوشین بیدارمان و صدک
 بوی دم من ترس می سهر
 طکر که مگر بعد از زمان
 کجا بی رستم بی زور سهر
 تو و یا جیل کورین سسی
 کجا زور او سنی بی رخصت
 او سی جیور سهراب بی سنی
 جوار استن کی بالای ستر
 بیه ستر کفانی سهرت
 شبنم بیه و لاد او ن تا هم
 نور که نفع خاطر که وقت نگاه
 مه سهراب سید علی کز کرا این

که اس قدرت موقت و زود کا
 نه مگر کوی دیو آبا نظر
 که ترا دهان سنی و خب کز ما
 در این جنگی لگی کزنی جنگ
 تو ای بر نه یک تیر می کارگر
 لگی زور کزنی و ده دو فوج
 که ده زور کز ما اگر کوه بر
 و لیکن ز سهراب زین سسی
 نه مگر کز بلا رستم نامور
 کجا نات من کز زار او سی
 تو رنج و اتارک نامور
 که بی جنگی بجهت من کجا نای
 قرب الکامی جوان فوشام
 تیزی سانه خون لگی سهر
 سوسی شکر شاه ایام و جان

سختی زود

پنهان او در کسح کرتی کن
 کون کباله ایگدم من بیان دوان
 سینه رستم کی بزد و همین آنا دوس
 کهن شاه سی حالکی و زرتو
 شتابی لغاوری موری عیان
 تو خک و ایران کسی وقت من
 در اصر کرتی کواج ای جوان
 بر او کی گراب ای خوان جنگ
 او کی ای بی نهی ررم کی مات پیر
 دوان سی ده سهراب سبدم گیا
 پنهان کوشه کی کباب طلب
 ده بولد که ای شاه در حال
 تن ای کهای این سی سحت تر
 انرا وسه کرتی من زینهار
 شلی اوشی دیلی شنی کبا

شتابان بر او سی ترکان دوس
 بر اردون بوی قتل سردوان
 ما واکه سهراب آرزوی کنین
 وه غیرت شسی ضالع گزی ایکو
 کبا کی سهراب سی بون که مان
 عبت ای به بیگالی بغض کنین
 سحر فوی اور میرا گرز گران
 بوند و معال میری بد رنگ
 گیا اپنی لشکرین سهراب به
 سرا برده من ای بی رستم گیا
 حب آنا تو و جواده احوال سب
 برای ولادوری سینه خوردل
 که گرز و ستان او در تن بر
 جیبی اوشی اندیشه بی ناز بار
 کرفا ظفر یاب چنگو خدا

شبنم سی حضرت بو اسمن
 ز سندان جندی خور و سنان
 خدا عالمی کیا پیش آوی سحر
 مباد از لگنه چون وقت زرم
 سوی زلال شد کو بیجا بو
 زمان با پس کنو جاگر بی
 عبت زارنی و آه و شور باکا
 ز داره سحری کبک بکامه سخن
 کبار کی زار می و بار و کار
 تو بدخواه بر که مجی قتماب
 ایدر پلین کانیه احوال سنا
 به جوان نسی اولد که ای نگر و
 قوی باز و دخت جنکال کی
 ده با تا خون او سپین بر زبان
 گلن کی بجی به میرای ایدر

ز داره نسی جاگر کبا سحر سخن
 دلی او سکوی زور و قوت کمال
 بی محبت گر معرین مو طفر
 تو بد زرم کار نسی کجونه غم
 خیال اور و پسین نه کیه الا بو
 بو آوه جو کجه های تقدیر سی
 سلا جا ره کناجیک آوی قضا
 لغا کرنی گریه ییل پلین
 میری خون گرم کاسین ایدر ولد
 بداندین معلول بودی سنا
 او ویر خالی کسده لب تک زنا
 عجب سلوان کی مرایم بر و
 بعینه ده رسم کی مثال کی
 میری نان تی تو لجه کی تی حنا
 جهان سلوان رسم نامور

پید سدراب کو دوسنی باسج دیا
 تین کی ہم شکل ہی بندہ چون
 ولین بد رسم تین زینهار
 وہ سچا کہ بد کت کفاری

کہ رسم کو چون خوب سجاتا
 لغاد کی صورت ہی ہی خشنان
 یقین جان تو ہی بل نامدار
 ہمارا ہوا خواہ وغنوار ہی

بجک سدراب بارسم روز دوم

کوامر تان جو بر تو فلن
 بین کر زہ خشن بر سووار
 ولی نرم سدراب کا دل کورا
 تین تسی سلی بر اصل جو
 رسم کیا تو فی زب و تین کیا
 پید بہت ہی عم تم ہون زرم خواہ
 ہم محفل آرا و موسی کون
 کرین عہد دیمان محکم ہم
 تو کیو تو با اور کوی جوان
 میری و تین بد پوی تری ہ

و سدراب اور رسم بلین
 گی کوئی میدان گی کارزار
 کوئی الفت و ہر نایل کورا
 کتاوین سکر کہ ای نہ خو
 ارادار از ای کا با صلح کا
 کرین شہی اور شام و کجاہ
 بجک فی دمی طرگ شون
 پیمان کون اب کتہ نو ای سیم
 بیان الذا و سترہ گان
 ہو کتہ جو تو ہی زیر سپہ

نشانی جو کلمہ چاہی ہی عثمان
 کسی فی تباہی تهن زینهار
 تو شاید کہ ہی ذال زربا بستر
 سر صلح بر خند شادو جوان
 کی تباہی وین بل یلین
 بید باغ و با بید کس یون
 بیت بی و کیا فرزند و نسبت
 کہ با نزهت بیون سی او
 جو و کیا در رسم ہی اب گرم
 تو مال تو اسوی کشی اگر
 نین جانا بید کہ خست جون
 بید کہ لڑو و دون بل نادر
 کیا زور رسم فی دمان جری
 بوادو خود شنده خون مسکت
 جو کلمی کبر کبر کشند کون

دلی نام تری ہی مجبسی نمان
 تو ز نام کو لہی اب اشکار
 بل یلین رسم نام نور
 بر این نہ تبار رسم بیون
 نین طفل کا احصار دشمن
 نین یون ہی کو دک فرگی جوان
 نہ از عیبی گفتار مد و قرب
 کہ رسم کشی یون لب بدگر
 تو با حار سرداب ولاد و من
 تو مان یون ہی کشی دو خان بر
 حری اب کس ہی شتہ جوی سان
 کلی کونی کشی کی فن اشکار
 کیا کی سرداب کی جہ و تہ یون
 کیا زور سی او سی رسم کون
 تو سبلا نہ بید رسم نام جو

انی کی

زمین کسی بهم نشسته بودی
 گرافاک بر حسب بل نامور
 یالغ بر صخره اکنون
 کما حله او خوف ستم فی دن
 بیان کی بیهوش من اینهار
 نوسر گو کری او کی من شی عدا
 او سی قوت فرور سی لدوی
 مده شکوده او کی او شایسته کی
 گنایدوه سدراب فرخ نناد
 گناید که پوان سی بیه ماجرا
 که عیاری و بکر سی کنه خواه
 ندیکه تا گاهی فرار و شب
 نه دام اما تا شیره زبان
 بوی عتسی بیهی و قونی کمال
 بل جوان نی گنایای غم

خرابی بیخروج برغم بوی
 نوسد اب پنهان دوس سینه
 بیه طانکه او سکو کری خون خون
 گفانگی سدراب سی ای جوان
 کری زهر حکو کوی اکنار
 مگر بود گرام زور آرزو ما
 کری بوی سی قتل برده دلیر
 عصمت او شایا دوس کنه کی
 طاف ای ننگ کی خندان شاد
 کیا او سنی افسوس اور یون کیا
 ربا و گنایات سی تری آه
 تو کت طفل ستا فونی گنایات
 دما حهور فونی کیا قدران
 ربا تری تری او سنی بی بحال
 کرد گف او سی زیر پیر محمد

گیاحت کستم سوئی خیمه گاه
 دحانانی اوسنی که اب یافدا
 اوسنی بند امن بنا نور اسقدر
 وه عاقر سبت وقت سفارشا
 بو انتات اس بات کا خونگار
 بوئی تپی شایات اسکی قول
 غرض کانی شب زاری دیکسار
 خدالی بندیراکی اسکی دحان

رمانب کوزاری نمان باغاه
 دوی نوروی مجکو سلی او شیا
 زمین خاک بوئی تپی پر گام بز
 زمین فرخوام او سکا و نور ارنما
 که بکجه نور کم بودی مار دکار
 مز او اسکی دوسین سوی تپی حصول
 نور زور پشن کانه خونگار
 دوی نور اسکو کنا بد عطا

جنگ کستم با سحر اب زور سویم دکنه بندن سحر اب از دست کستم

سحر دیکه کرفت و زور من
 سیاسی عنایات پروردگار
 گبات د و خورم سوئی زرمگاه
 پیه سحر اب خون کسی کپی لگا
 فونده آج ایا سوئی کا ز زار
 تنهن پیه اولاد که جنتکسی جان

هواش اومان سپوران زمین
 کمالکی اور خوش بر بو لواد
 هوا عالی سحر اب کسی کینه نوله
 که جنکال شی مری کو کر رها
 عزیز زنی شاه من جان زار
 بری سانه موزفا سینه نمان

ده لانی لانی

ده کرنی لگی پرورستی بهم
 بهم خوب دور از نمانی بوی
 کرد که بند سرباب کا
 نیک کردین بر او سی بر دین
 نینه سو جا که مینه گرد و زور از نمانا
 خوش کسج که خنجر ابدار
 ده خسته جاک کسج را یک آه
 بیان من جو آیا تو بیه تی ترا
 تنای دل که نه حامل بوی
 جو در یابن اب بودی مسکن
 میرا اب خنکو بخور بگمان
 کنا نام کنا او سنی بون کنا
 میری ان بی ای حسب غوطه
 حسب او سخته تن سنی سینه سخن
 پیر بوی کی پیوسن بر خاک پر

بوی با بل زور و کشتی بهم
 نه سرباب کو پیر نمانی بوی
 زمین سنی لیا بختن فی او سنا
 سر سینه پشاده از روی کین
 جو پیر او سخته کثر او بوی کنا
 کنا سینه دول کو او سنی فکار
 سیه بولاد که تی بخت میری سیه
 که دیدار سنی باب کی بون سنا
 ملک عدم جان و اصل بوی
 تو یا جادی بالای حرح برین
 که یغا ملک انکی ای جوان
 که ی نام رسم میری اب کا
 که ی اب حکا سنگان کنا شاه
 تو عکین تو در رسم بختن
 حسب لیا ذرا بوسکت ناله کر

لقا کنی او کسی نو کمر به میان
 که من من سید به بخت رستم خون آه
 بیه سیدان بی شکای با سنج و با
 بیست گزم لغت بر او دل خوا
 نشانی تو دیگر از زره کرکی در
 من زخم سی آب سینه طاعت جانی
 ده بند او دیگر از زره کرکی در
 سید وللا که ای جانم بکناه
 بر تو کسی بی بی مارا من
 بخور لقا ز تبار جملگو سید غم
 بی بی اب هی سینه که تو من بک
 سید سیدان وللا که با فایده را
 ز رشتا تا سینه ز آب غسل او در
 خود کنیا که خوش من نامد از
 تو سبخی بی دین بر جوان

نری باس رستم کالیای نشان
 چنان جنگی انگون من بودی سباه
 که حد حیف ای گرو کور نشان
 ولی تولد در کوه و نه مایل بود
 که قدر ای بازو به مسوی بند
 چو کولان زره او در کسا و من
 تو رستم بی سید شور و ناله کنیا
 نوشته بود با ت سسی می آه
 من سید و او در بر گز که من
 ز تو لقا گرفتار رنج و اطم
 که من ای سینه که تو سسی با
 من جلاوه ز تبار رشتا فضا
 که ای بیست و در سسی بی تولد
 ایدر رستم گز و تبار تو که
 که کشته بود رستم بیلوان

دین بک

دوین بقلم اور گئی سبکی ہوش
 گئی بید خبر بکشت شاہ زمان
 کیا ظلم نشانی کہ بیکارگی
 سوئی زرنگہ حاکی لاد خبر
 قوی عادی تدریر جگہ اور بیان
 جو سزا لے سہی تو وہی نہ کہنے خواہ
 سواران لشکر گئی حب آودر
 کری ای سخاں اور بہتای
 بیہ حال کہ زخمی من دو خون چاں
 اوٹنا کر سہر رستم نامور
 زہر بارہ اور چاک کر بر من
 بواہات سی مری ایہ رستم
 مری روی و سر بر زہی می کا
 بیہ کہ کر دو من کینہ خنجر بیا
 بکڑشتابی سہی رستم کا ہات

اوٹنا لکٹ شکر من نور و حوش
 کہ رستم تسی خالی مو احسان
 آدور کا دو دور کی اٹ گئی
 بیاد اوٹنا شدہ رستم اگر
 کہ ایہ سن اب کوی سلوان
 ہنن اب رستمی بہر گر شہاہ
 تو دیکھا کہ رستم تر خاک بر
 ترستا پڑا وہاں ہن سہری
 لگا زخم کاری عوی تا توان
 ہلی بوجھی سب کہ کیا ہی خبر
 گھالنی زون رستم یلین
 رسکا قامت تلک کسکا غم
 سہر تو کیا مینی ناحق سلاک
 کہ تن سہی کرمی امی گردن جدا
 لگی بونی گردان فرخ صفا

زوارہ فی بارہ گریبان کیا
 کیا پیدہ سید سسی بای حال
 جگر تری زخم کاری لغا
 بل پشمن کی سر ایاں ان
 بحر سیدہ جنت سسی بار ما
 جی نام رستم تبا یا پشمن
 تعال میری جیب رستم نوا
 رگنا سستی بی نام انانین
 کوئی کیا کی کسغای خنثار
 پس کی اجل باب کی پستی
 یہ احوال شکہ کوئی لودہ کر
 ملی کوٹھی سینہ و سر دمان
 یہ سہراب دلشہ فی پد کیا
 نہ تم گریہ و ناله اتنا کرو
 ہل تگو اپنا کیا مینی خون

غم دور و کسی نور و افغان کیا
 وہ لولہ لای دور و محلو حال
 ہنن کہہ برو سہای زشت کا
 میری ان فی جہسی کی ہی جان
 جو جہا تو بوسیدہ اوئی کیا
 رگنا نامی غافل جبا یا ہنن
 تو رساں حال اسی روم تو
 کیا میری لگی نہ برگز عیان
 ہنن جازہ تقدیر سسی ہنثار
 ازل سسی بہ تری کوئی مات کی
 زوارہ ایدر اور رستم او دگر
 کیا دیدہ سستی و ریادون
 کسکو ہنن ہی جہان میں بقا
 ذرا صبر کرو زمین اب وہ دو
 ولی انانین ایک کیا پیدہ ہنن

کہ انانین

که ز بهار آب رسم از محمد
 سوزان که تر و نسی هر کینه خواه
 که بولد میر ملک توران بی
 اگر زنده رشتا تو بر یک بر
 بدرد بعد میری بود از کرمی
 جگر خسته بی جو کینه او سدم کتا
 کتا بدیده رسم بی کو در کو
 جوی خاص تر نو سدار و دولا
 دو من الکی بسن شت با درار
 لعلانی شکسته شت چنان
 که چشمی کوشید اب بر شدت
 برای بر مرد و خسته شعاع
 که کتا کتا نجی تا ملایم کتا
 کتا که کشی سسی نه پارس اوب
 ستمهای دشوار کینه کتا

نه سجاد بی شک کو مری کتند
 نه کنجی نوی ملک توران شباه
 میرا نجامی با زری و میدان بی
 مراعات کتا این شام و سحر
 لطیف برام اسکارا کرمی
 ستم بی یکسر بدیرا کتا
 که کار حضور شت تا نجو
 که او سسی جاره کوشید اب کتا
 بودوشدار و کاوه خوا شکر
 شمای ده نوشدار و بیان
 توانا و نور اور جان و حبیب
 نجی با او سس اوز کی کتا تا مین
 زبان بر جو آیا کتا او سدم کتا
 ره و رسم دی نامت کتا سسی کتا
 او سسی قد کوی نه بیان کتا

برا اسکی سزا بلی گفتگو
 کی تبادہ مردم سی روم می
 سجدہ اپنی زمین کہ فہمدہ کی
 حب ایسی دلاور خون و دیوان
 شہادت گو در زنی بد سخن
 کیا یون کہ توی بد شہ بار
 تن من بد شکر بود و بند
 محل من تبادہ سدم شد باور
 کہ سزا کا کام آخر ہوا
 ہوا سنی رسم پاوہ و درن
 فغان کر کی کہنا تہا یہ دیندم
 جگہ گوشہ کو اپنی میری ہوا
 سنی حب مان اسکی تہ کیا ہی
 عرض رکہ تاوت من نفس کو
 وہ خیمہ اور اسباب تہا جسد

سنی تونی اور زوق واقف توی
 کہ رسم کو دون تخت زما سنی
 جہان من تو مرو جہان و مدعی
 ہی پر یہ اوزنگ و افکہ کان
 گماہد وہ شش بل بلن
 بان تھا کردن جگہ ہی ہکار
 گماہد شش ز جگہ از جگہ
 برا آمد مواجب یہ پہنچی خبر
 نشان مت گمانم آخر ہوا
 گیا نفس براو سکی زاری کان
 میری مات واپس من کی فلم
 جہانین ببلہ قتل کسنی کہا
 جو طہ دم کی سونہ پہنچا ہی
 گیا توی خیمہ بل تہا جو
 جلا کر گیا خاک بس سہ سہ

کوی او سکی نام میں مردوں
 گیان شاہ کا دس رستم کنی ہیں
 کنا سخت نام ہی اور قدر دوز
 ہر ایک کوی اڑی رہی رگدز
 سجدہ اب تو دانا و شمار ہی
 کیا عرض رستم کنی ہی نامہ لدا
 ولی بہ صیت ہی سہار کی
 ہی عرض کرتا ہوں اب بار بار
 کہ تو مان کی حیرت انہوں نگاہ
 کرد حضرت او سکو بہ عز و وقار
 ہوا اب جو جھکو بہ بیج و الم
 نذر اکا یعنی بتر سخن
 کہیں مجتبیٰ اب نہ کہ گور کنی
 زوارہ سہی رستم کنی ہی ہوں کہا
 زوارہ گیان شاہ صیابی خط

حوشان دربان و ملا کن
 جو دیکھا تو ہی وہیت جو اس
 ولی کچھ نہیں چارہ ہی بگدز
 کوی دیر جا دی کوی ہوزر
 شکبای و صبر در کار ہی
 توالو ہوا چٹہ سن اعتبار
 کہ ترکون بہ کچھ نہ شکر کنی
 بہ لطف و کرم کا ہوں امدا
 ہووی برا گندہ او سہی سپاہ
 بہ سنگ لگا گئی ہوں شہد یاد
 تو جری ہی دیکو توالو درد غم
 مجی پاس خاطر ہی ای ملن
 کون سن نہ زنیار نہ کد کنی
 کہ جیون تک ساتھ ہوں کی جا
 گیان ہوں ہی ہوں گیان گدز

روانہ شدن کا دس ہوئی ہر طرف رخسارہ خوبین در وقت رسم تہنوت ہوئی
در پستان بود انجام آئین تہنوت ماورستہ اب شہد سمنگان

روانہ ہوا شاہ کینی پناہ
گما ہو کی حضرت ہوئی سستان
بر آگ ذہ دل شد میں حب گیا
توڑا ساتھ تہنوت کی خبر ہوا
خامت مٹی بریا سبز رنگ
ہوئی دیکھ تہنوت کو فوج گرو
غضب ایک روی زمین ہر ہوا
دل ہر روز نا ہوا دروناک
تو تھلنے کو فوج ہوا اس قدر
گری آگ میں با دل سوختہ
دیکن جلی سر سر ہوئی سر
جان او کی نظر میں تہنوتی حراغ
کیا قتل رسم انی شہد اب کو

ہر اقبال دولت ہوئی منگاہ
دل نامور رسم پہلوان
غرض مکی تہنوت شہد اب کا
سہ دوس ہوا ال سبھا دمان
خوشان و گریان کی گزرتک
وہ روزادہ رسم کی مان اس قدر
بکریا دمان شور محشر ہوا
کیا وقت لاس کو بید زور
گئی جیسے ہوئی سمنگان تہنوت
کہ آئین تہنوت میں لڑکی اجنبی
یلاک موزم فی تہنوت دور کر
تن تہنوت میں ہی ہوا دواع دل
مکی باب سہی کینی ایجا نا جو

ہوئی سستان

کوی سیستان کج جلدی سپاه
کجا اوستی ای دخترا نازین
دیا شاه فی حب اوستی سپاه
گئی آب تمینه لکد سیاه
قرب لکد اوستی ای سیلان
تین سسی جاگر تو که پسر سخن
ده لای بی سانه ای فوج
یکی بی بی دین ایشم خرم
فرستاده پیش تین گیا
پنه سندک سر ایشم رستم
دوین سانه بی زال دودیه کو
سر برده بین اوستی سسی حب
بغلک دوین سوسی سمدگر
کنار زال بی سوسی خانه جلو
گئی گئی تمینه ای نیکر د

۱۴۱
تین سسی جلک تو کو کینه خواه
سبه ای رستم بی سس تین
توز و تین لکا کت سبج و ما
کوی سیستان بادل کینه خواه
روانه کیا اور کماون که مان
که تمینه ایشی ای پلتن
دیران گردان جنگ آوران
کری سر کوشی قلم وقت نرم
سنانا جو اوستی بو کینه گیا
بیان ثبت دین ایشم کورا
گیا سوسی تمینه ده نامجو
کفل ای تمینه برده سسی
کما فزه سدرت کوماو کور
شبتان کور شک گلستان کور
میره ای دکلور سسی سبجای ورد

میری آلی رستم کو لا دوشما
 میں اوشی سپہ کوچوں کہ گئی توجہ
 گاپس تہنہ حب بدلوں
 بہ جا کہ رستم کا چیری شکم
 گریڈا تہ او سکا لیا زال فی
 کہ نقد بر بکھہ ہن خنار
 عدم سی بوہرنا ہو سہراب کا
 عوض خوب سمجھا کی وہ باہور
 وہ تہنہ آدر رستم نامدار
 پوئی حالہ ہر وہ رنگ قر
 قوی باز و کلخ وللا نام
 سپر و ایک ولہ کو وہین کیا
 وہ تہنہ رہتی ہی غلین ہر ہم
 دل او سکا تہا نالان نرہ جو کھان
 پس رک سہراب وہہ حالہ

کیا جسی خون اپی گروہرا
 کیا تہہ کیون قونی فرزند کو
 قزلبچ اوسنی بہ خنجرستان
 کرتی خون خون او کو بی دروغ
 بہ تہنہ سی بہ کتار ال فی
 تہن ہارہ ہن خنار ہنار
 تو کر رستم ذوال کاسر خدا
 گئی یکی تہنہ کو اپی گروہ
 بہم دیان گئی رہی سل و ہنار
 تو العد تہہ ماہ ہداسہ
 تہن فی رہا فرامز نام
 لغا پورس پانی وہہ لغا
 لغور تہا سہراب کا صبح شام
 گئی آہ کرتی ہئی گاہی خنار
 ہی زندہ بارخ و غم کمال

آلی سانی

نہ خ کسی را می نوی زینهار
 یہ قصا توین کر چکا سب شان
 داستان تولد شدن بادشاہ زادہ سیادش و بیان کردنت این
 قوی بہ عورم و دولت شا
 نئی اکیدن وہان برای شکار
 پری ناگهان ایک دفتر نظر
 لباس اور ز نور تاشا تاشا
 یہ پوجا جو لون فی نامی یہ لقا
 بہت باہ بکرا یہ کہنی بلکی
 کہ گرسوز او سکا جابنن نام
 چنی مانی ہی بہت تابور
 کہ نور افن زمین کا ہی جو بادہ
 مرا ہندی ساتھ او کی صراح
 کہ مینی شنا زنت نوی شند
 کیا مجھسی جب فکر اس بہت کا

وہ دی بی جان امی انام کار
 سیاوش کی الکی نژدہستان
 کہ نزدیک باہی صحن کی ہتا
 ہم طوس اور گوجگی کولہ
 بری بلکہ و موشن و سہمہ
 رشتہ شتم آن سوزہ غضب
 قوی کون تیری حقیقت ہی کیا
 کہ دفتر سون من شاہ پتاری
 وہ نسل فریدون سی ہی دو ایام
 ولکن یہ جای تہا میرا بدر
 پشنگ و زور خداوند جلاہ
 نہ ز نثار سہای مجھی سہہ صلاح
 نہ کہہ زنت جو زنت قوی ننگ
 توین من افکار مینی کیا

خفا موی تبت شنی بار مجی
 لعل کرسی اور ایب بر لووار
 گذر آب چون سی انی آید بر
 فرس حب که رفتار سی گنیا
 بادو موی چند فرسخ رون
 ده دو نون و این کوسه ملی
 موی نواستگار بت شنبه
 بهم بعد بر حاس پایا فرار
 حبیبی حکم وی خضر و نامجو
 گئی یکی حبیبش کاوس شاه
 کسکو نه ز نهار شنی و با
 ندم عقد نام با من وین
 گئی نینه منی حبیب او من بر گذر
 نظر کر کی طالع سیند اوده کلی
 که ای شاه اسکی بزبان بخت

ز سرگز موابه گو ارا مجی
 شتابی سسی نی می راه فرار
 کیا ایب بر ماندگی بی اثر
 تو پیر راه من بهور او سکو و ما
 موی الی اس دست من این
 خدنگ ننگه کی ده گاهل موی
 لگی کرنی بر حاش و مان سدر
 که بی جلی بنس شنه ما دار
 و ده لی لوق سسی او من بر بیره کو
 جو ار شاه دوانه رتک ماه
 بر پی جیره کو باس انی رکبا
 موی عالمه پرده پرزده چین
 تویدر و لو رتک نفر
 بنم شنبه سسی کنی لگی
 خوار سکی فلکین خداوند بخت

بکادای زل

سیاوش که نامش نهاده کا
 و کین دل شاه تبار ملال
 کین اندون رسم آبادان
 کسی رستان من کنجاون
 کنا شاه فی دوش او کوسید
 هر بروران کی حواله کینا
 طلق نرد و نکار دواوب
 سیاوش جهانین بوالی نظر
 سیاوش فی رسم کوبد کوز
 مجبی همه ثنای شام و بحر
 نیه شد مشاکر اسباب
 لیا عرض شده اده سی فون کرب
 وه بولاکه خنده بن من حاو لقا
 گناسته شده اده کی آن می
 اوس می کی بیستوا کی تب

لقا دروش بانی و کینه لقا
 نه شانه تربیت کاره ای خیال
 لقا کنی ای خرد و خردوان
 نیرای شانه سکلادون
 غرض می گنا رستان من گره
 بوی پروه معروف صبح و
 نیرای شانه سکلای سب
 نیرمند و دانا شجاع دویلر
 لقا یون که ای رسم نیروز
 که حاصل کردن یا یوس بدر
 روز نعمت دایب و نل و سباه
 روان موصی باث اما و طب
 بهتن فی نیر باس خاطر کینا
 حضور سینه با صد خوشی
 نوا و کله کرک فرین طب

سیاوش

ثبت لطف مصروف او کبریا
 بنهر حیب او کی کوئی گئی
 حضور انبی میرشہ فی تالیفات سال
 بیہ دل چاہی شاہد شد در کا
 بجاہ چشم کوئی بیانی رون
 کہ اتنی میں بودا نہ نہ حسین
 بیہ کنی لگی شاہ کا دوس سہی
 سیاوش کو ایک دست خواندہ رون
 جہاندار بولہ کہ بہتری پر
 طلب او سی شہزادہ کو حیب کیا
 سیاوش بہ طابقت ہی ہون
 بگرنک آغوش میں ہون کی
 ہوی گرم ہر او سی حیب رہی
 لگی دست خواندہ زمرہ ہون
 او میں دربان طلب کی با صبر ہی

سیاوش کی خاطر کو خوشتر کیا
 نور چشم کو بھی ازین حوب کی
 رکنا او کو مشغول کسب کمال
 کہ ملک او کو دی ماور النہ کا
 سیاوش کی حکمرانی وہاں
 جہاندار کی زویہ او میں
 کہ امی شاہ پیر از روی محی
 او سی کتھا اساتہ او کی رون
 سیاوش کو راضی کر امی سبہ
 تو بہ رہی بیکر اجازت گیا
 سیاوش کا حیب تو او میں ہون
 وہ سبھا کہ ہی الفت ماوریا
 لگی او کی بوسہ کی فوق سہی
 کہ سب نسل سی باوش ہون کی تن
 سیاوش سی ہوا بہ کنی گئی

ڈاؤن ل

کوا بود آن کسی به مخلوق
خداوند توخت و دینم کا
بیه سندر تنها بوی بیه
بیه دختر جو حاضر من تری حضور
توان من کسی که ایک کقول
دما سنگی خاموش ده نادر
کیا بیه بی اندک دلین مومن
بیه کبا ذکر و مهر و صفت کری
بوا ایسی کنی بین بی بساز
ده کنی تنی تک کقول انی زن
ده سنجی که بی ایسکو شرم و حجاب
کیا بسکو حضرت ایسی رهی
بوی منفی بدت منف سال
تورلا شتابی سی اب کلام
بغی بعد کا و کس نورستان

تیزی تخم سی ایک سیر جوان
شهنشاه بوخت اقلیم کا
که ده مری دختر تی بوطن سی
که بین حسن من نیک حلال و جور
تنای دل ناکه بوی حصول
نباغ و با شرم سی زینهار
که بیه مان بختی مری که بین
نخب منن که خداوت کتری
خدا ایسی بهتری اور احمد از
بیه دلک لب لبه بناغجه زن
جو دنیا من بات کجه خوب
سبا دین سی بیه کما کنی
که عاشق تو من بجه تری حال
که حاصل مجبی بوونی آرام دل
کردن هگی من فرمان بوا بی

بیا

سپاه جهاندار کا و س کی
 فریب او سنی بر صید او س کو دی
 چنگائی ہوئی سر کودہ نایدار
 او صاحب فروداہی بنی بنگ
 بیہ ہوا بلکہ اوہ نایدار
 مبادا غضب اکو جانی بیہ
 ندیکھا کوئی چارہ جز انقباد
 بی عقد و ضمیر جو توئی کھا
 و لیکن نیز کہ اور کچھ آرزو
 سب او سنی بیہ مات خدمت کی
 کھا او سکو حضرت لطیف و
 کہ دفتر کو میری پذیرا کھا
 ہوا شاہ و خورم نہ تو واکرام
 سب او سنی کو سید او سنی او زر
 زرد گوہر و نعمت بکران

سر اسر میری تابع حکم کی
 لب اپنی نہ شہزادہ بی واکھی
 بیہ جانی تہالی او مانسی راہ فرار
 لیا تو نہ میر کچ کر بر سن ننگ
 کہ تندی دستخی کزوں کچہ اگر
 بلا کوئی سر اسر میری لائی بیہ
 بیہ ناچار پولادہ فرخ نہاد
 بیہ البتہ بیہ پذیرا کھا
 او بی بی ترا چنگو نادری تو
 تو خاطر ہوئی جمع سو داہ کی
 لہا کہ کہ کا و سنی وقت شب
 ملکہ اوہ نامور بی شہنا
 و با او سکو سب اسادی نام
 بیہ پیغام بجا کہ امی نامور
 بڑی دستخط شہسی لائی بیہ

سوا کی اسباب شادی جدا
 یہ بہت نعمت اور دسترخشاہ
 نہ آباد ہندوؤں کا مگار
 کہا جاگی ای شاہ روی زمین
 نسبت بی او کو تقدیر کیا
 وہ لائی زبان پر سخنائی دوش
 بوالی نہ میری ذریعہ کر نگاہ
 و محبوبت پر مجبسی دل شاہد کر
 یہ سندر لگا کئی وہ نامدار
 قوی با قوی شاہ سورشا
 نہ تکرار کر مجبسی کتا بون جا
 کتا سازا وہ بی انکار جب
 ادب ہی تخت سسی کوئی چشم کن
 سیاہوش دیان سسی تانان ہوا
 لگی کئی بودا یہ کر لگی فغان

تکلف سسی بی مہیا کیا
 مجھی دوش اب انکی کر نگاہ
 گئی بہ حضور سسی نامدار
 سیاہوش میری پاس آہن
 ملکہ اورہ ناما ہر دو مان گیا
 کہا کہہ میں عشق میں بری ہوش
 نہ منہ تور زنتار ای شکاہ
 مجھی بدبسی غم کی آزاد کر
 توقع یہ مجبسی نہ کہ زنتار
 مہلا کس طرح مجبسی کو کچھ خطا
 کہ اس کام سسی تو مجھی کہہ سقا
 وہ بودا یہ فتنہ اکثریت
 سیاہوش کی دامن کو ملکہ دوش
 وہ دامن چھڑا کر گریبان ہوا
 بلکہ کیا تیری شہ پر لاتی ہون

بنا ہوا

که یکبارگی شور و غوغا کیا
 کیا خاک خاک اینی دامن کو
 بر نشان کنی بل شراب یا
 لکن کرنی خود شور و فغان
 مہ احوال بود ایہ کا دیکھ کر
 رہ کہ کسی اوستی ظاہر کیا
 بھارتی زور سے نہ سی
 کرنی میری دامن عصمت کو تک
 میرا پاک عصیان کسی دامن نہ
 سب دوش گوشہ فی کیا طلب
 نہ کسنا بجز راستی زمینناز
 وہ راز ہنفتہ کیا رب میان
 کہ باطل ہی گفتار مہ نہ
 شہ نامور خسرو نام جو
 سب دوش کا جامہ تہا بوسی نہا

غرض فتنہ ایک اوستی بر کیا
 کیا بارہ بارہ کر بیان کو
 خراشیدہ نافع کسی رخ کو
 نیز ان ہی اوستی ہنفتہ دامن
 مہ سکہ کیا خسرو نامور
 لگا بوجھی کہ حقیقت ہی کیا
 کہ شاہ سیاوش کی پیمان آئی
 کیا پیر اراد کہ بی خوف و ہراس
 بہ دشواری اوستی بوسی مہ
 سناجید مہ قصا و احصنت
 کیا یون کہ اب راز کر شکار
 کیا اوستی احوال ساربان
 مہ بولی وہ بود ایہ جیلہ گر
 لگا تو لگنی اونکی بہ خست کو
 مشط تہی پوشاک بود ایہ کی

پوات شاه بود به پر خشکین
 اگر چه بیه منظور نتا مع مع
 ولیکن بیه اندیشه دل من کنیا
 مبادا که بر ناگری بکجه فساد
 سواراکی تنها مبتلا او کاشاه
 سبستان من شکی کوئی نمان
 بیت خوردنی او کی فرزند منی
 بیه بود به کسی شاه فی بند کنیا
 تو خاموش بوراز تو ز نشان
 نه سبھی دلی لبین ده جلد سار
 بی کسی کتی بی صبح و مسا
 دلی مات کسی شنه ناید ار
 ای ملک من ای ده بی بر من ما
 بوی ناگهان حامله ایک زن
 حضور اینی اگر کی طلب خود تر

کیا خوازا دوس صلیه کر بود من
 کزی سر کواو کی جدا بد زنی
 که بر زوی باب کوه دانه کا
 حلال ملک من لاو می ده شداد
 که بی عشق من غیرت به راه
 نه بی مثل بودا نه به جن
 عوض این ای در گذر او سی
 سیاوشن کو دکنها قوی محطا
 نهووار عالم من زکی فغان
 نه آئی ذرا بجمای سی باز
 سیادش کو بی عفو شیدا
 پذیرا که تا تنها کجه زینهار
 کسی جلد کسی کچی اسکو ملک
 بوی عجز من ده ظالم به شد سخن
 کیا شادوی را او کسی هم روز

که اس حل کو کردی اسقاط تو
 کین تاکه غوغا دمان سره
 سبا و نس کا تو لجهو نامت
 ده سو داره اور خسر و نام تو
 ده گرم فرما دو افغان خون
 بیه و حیا که بیه شور غوغای کنیا
 فلانی خرمی جو بری شسبا
 کنیا شنی لادو او من او دتر
 گیات هیرت میں زکی نگاه
 بیه کم محبت فی بت گذارش کنیا
 که شجور او منی کنیا تا محی
 میری بات کا جتکو ماورنه نتا
 که کنیا کام منی کنیا غقب
 طلب امل تبیح کو دمان کنیا
 کنیا املی طالع بیه کرکی نظر

لگی کنی بد او منی ده کینه جو
 کیزان کو تو میری او دم خبر
 شنه نامور تجبسی سان جو
 بیه حفصه منی الکیدن زارت کو
 کیزان نکالک خروشان خون
 تو شنی بد ز فرمان روا
 کیزون منی کا دس سون کنیا
 بوی او منی بد او مرد و سر
 ده رکه طنت من کی گیس کنیا
 حیرت منی و حیا حقیقتی کنیا
 بیه محی سبا و نس کنی من محی
 بیه زوداره منی شنی شسبا کنیا
 ولی فعل و کنیا سبا و نس کنیا
 شنتا هیر او منی کنیا بار کنیا
 و کنیا ای او منی برود مرده سر

به طار کرد کلی من تخم می
 و درین طالع وقت تو دیده کرد
 بعد بکفنه ای شده با بر
 گیار از میان بی نایاب زن
 جو اختر شناسان فی طار کما
 و ده بولی که ای شاه جو شناسان
 بنین است بقار به زینبار
 سیادش بود حبیبی و بی سزا
 ریاستگی خاموس کاوس شاه
 بداندش از یک بود به بی
 حیات و ز راهی بی کی آب
 گیار در راهی جملگو خراب
 کماون که مرتی چون من کما
 به شتر که شتر او نامدار
 اگر بی گنه کار جل جا بگا

جز از میناسی از دو می
 المی خورگانی و ده سلام او سحر
 به تخم بیان کسی نین زینبار
 عیان سر به پیش شاه روشن
 ده بود به کسی جاکی شده ای کما
 بنین کسی در تی من کما
 بنین ای کما کما کما
 سزاواری قتل اصل خطا
 که بیچاره شده او به بنا
 شتر نامور کسی به بی
 ستمی ستمی غضب می
 به که گریز از قاتل شتر
 بود سخت با جارت شاه در
 بری آگ کی در میان کما
 و گرنه نه ایند خور با بگا

بوی آتش از دهنه حب و بان
 خط کمانی ای شاه و خصال
 خدای نگهبان میرا در زمان
 خداوند مختار کو یا در کرد
 نه بیجا ضرر بجهت او کسی
 سپاوشن گوشه نی بعلین لیا
 تو اسحت بودای بر خشمین
 و لکن شفاعت سپاوشن فی کی
 سرخون سی گرز از دست نهاده
 رفتن بادشاه را و سپاوشن برای جنگ بسیار
 و ده کو دره از کعبه کنش می
 ملکه اده کی قتل کا قصد ستا
 خط مان رستا تا و ده نامدار
 که یا حضرت از دوز و الجلال
 به بیچی خبر از دوزن ناگهان

لگا گشتی بت شاه موی حور
 بنین راستی گوی برگز زوان
 که تی وقت اسکار و نهان
 سپاوشن گاباک من بخاطر
 مستاده نقل بید انجام کار
 سر و چشم بر او سکی نوسه دیا
 لیاون که اسکو کرد اب سلا
 بهایای بای تما کاوشن ای
 عوض او سیه کی خست کی نگاه
 رفتن بادشاه را و سپاوشن برای جنگ بسیار
 سپاوشن کی ناقی بدایش می
 پیه تدبیر می او کو صبح مسأ
 و عا مانکتا تنایه یل و نبار
 شتالی کهن بیان سی محکوم
 که نوران سی باشد بکران

۱۱۱

اور ہر ہوا عازم افراسیاب
 ہوا خشمناک اور کئی لگا
 بداندیش زکان نوحوت شمار
 گئی صلح جوون گئی کینہ خواہ
 سپین کج سر بلخ تک اکی بار
 سیاوش کی کاوش کی گئی
 بھی بھی گوی افراسیاب
 یہ موصوفہ تھا اوسکا اسباب
 کہا تھی نیکو کہاں ہی نہ تھی
 زبردستی ہی تختی وہ اوتان
 یہ ہتھی من آن بند سگاہ
 وہ لولا کہ اوشی نہ کترتو نہیں
 بہن کئی انہای جنگ ازما
 حضور سنشاد جو رشتہ اس
 کہ ہمراہ شہزادہ نماید ازما

سہ سدا حساند از عالمیاب
 کہ آئی نماید از ان جنگ ازما
 بنی عہد و پیمان ہر استوار
 بیہ رگتی بنی دتہیں قتل ماہ
 گردن اذکو اورہ فعل و قرار
 کہ آئی شاہ شاہان شورش
 گردن جالی اوسکو باہ و چرا
 کہ دوری ہوا حضم نہ داری
 جو ہری زور ایش افراسیاب
 قوی جنگ میں اوسکی سلطان
 بداندیش کسی عالی چون خواہ
 شہزادہ قوت میں مسر سو نہیں
 سد افوج توران نہ عالمیاب
 کیا بد ہتھی کی بندہ اللہ اس
 بھی کجی حضرت ای شہزاد

نیا...

کرد آب تصدق بر کنه است
 مکراده اورنده کانی بی با
 او من العوض دیکل سامان جنگ
 ده شتراده اور رشم نامور
 دمان کا بو سنا طمر ان مارا
 بوی فوج ایران جو گرم سینه
 نه رگری طاقت کارزار
 به شند کوی بلخ بهی شاستا
 دلاور بنا کر شیور او شکانام
 بهم حقیق موی بهر بزرگ
 رانوب در و زنگ نشو چون
 بی رزم کی جیناب دوزن
 گزیران بو چون سنی کندهی شاستا
 بوی بلخ مین دقل شتراده کا
 که بو کردان بلخ می بشتر

به خون به آرام و حسن طرب
 بی جنگ ترکان کتوت نشن
 روانه کبا شانه می بدرنگ
 دلبری کسی سخی در تلخ بر
 سوادانی لینه نواهی دوزن
 توبین مومین لی اوستی راه لریز
 سوادالی محصور انجام کار
 سینه نلی داماد افراسیاب
 بو اولینه گزیران شاد کام
 موی شتراده سی خزان جنگ
 لیا فوج ایران می اوزکو زون
 تو ناچار گزیران دماران
 گی خسته دل پیش افراسیاب
 به شتراده بی بند اراد اکا
 گذراب جیون سنی با کردوز

بسم الله الرحمن الرحیم

نو پیلارگی تو خروشان نورا
 بیهوشی لگا اوسى افراسياب
 کتک شت جن سبک درن سبک
 عقابان بول بر دوش ایلان
 دوشین باد صحر کو بدایوی
 کاهری نشد کو اوستی ملک
 بگرمی مجبی نمی گوی زردان
 جوان ایلک نور سید او نیک ماه
 او نیا اور ایلک کج کر اوسى
 نو اولکو او نوقت از کدر در
 لگانی و اما د افراسياب
 زو بسین زرد اوف و اندیکه
 سیه نعر او سکو زبانی لیلیه
 فلت اوستی و انورون کتیا
 بوی سنی خاموش انورون

(Faint vertical text in red ink, likely bleed-through or marginalia)

برسان و اول برشان نورا
 که اوقت و کلبای نمی بسوا
 میری فوج بی ای دمان او پیش
 بوزخ سسی بوزخ کی آشکار
 براد سبک سسی ایلک فوج بوی
 ملا با بر ایلک کو تهر خون و کشت
 شهنشاه کاوس کی تاحان
 بیماننا نزدیک کاوس شهنشاه
 کایا ک بولو میرا بد رنج
 خروشان نورا بدین ای بگرد
 که بر عکس بونی ای تعبر حوا
 مینش یعنی بوی افریح و طفو
 گاد سسی برگز زخوف گزید
 مفصل لیا ما میرا خوار کا
 که نیا و بسین بر ایلک کی خومان

و کایا بوی

ولی که فی عهد و زمان کیا
 که بر گزیده از قصد بنگار تو
 و گزین خالی بزمی بی نظر
 بسند آئی گفتار اخصه شما
 روان بر کیا اوستی داماد کو
 فقط خوانده اوستی حواله شما
 لاجب گرسخورد تا محو
 ده تحفه دمی او زمانه دنیا
 سناوش بود که کر شان
 بومی محفل آرا بخشین و طرب
 او شاد و بین داماد او زار بسیار
 سناوش می رسم می بیرون شما
 بواشستی خواه ز فرشته شب
 که بدخواه عاقر و واجب حال
 ولی سخت مکاره بی بد نهاد

سیدار دوران سسی بیرون کیا
 سناوش سسی می شاه بوضوح
 مبادا که بوجادی نوع در گ
 عطای او سسی نعمت بیفکس
 بومی مبادشته زاده تا محو
 مخالف بی نوع و ده لی گیا
 سناوش او شاد و بین نظم کو
 بی آشتی اوستی کئی التما
 بزبان نرم آراسته کی دستان
 گئی حب گذر لغو من نصف شب
 بواجابی سدرگم آرام و حور
 زای بیوان مصالک بی کیا
 تهنی بی سکر و مایه حور
 کیا آشتی کایت اوستی نوال
 بین اوستی لجه قول بر عهد

دستاورد بود یکی بسوی آب
 جنس هم نیک بود اوین بیان
 نعلی می پندارن کی جو کجاست کلو
 این سطح صلح منظور می
 سوجب که گوشه را او مان
 به هر احوال کله او سی فامه ستا
 کاشاه نوزان فی سبطه قول
 بخار او خوارزم اور حاج بهی
 عوزان دوشان فرخ تبار
 نهن فی خبعا لمانا م متنا
 گیاب بدسید سومی گنگ
 یوانش دستاورد نامدار
 کله صلح کاشه کو احوال سب
 سنی تی خزشاه فی بیشتر
 دوری بول بی بی کوس و نهن

که کردان و خوشان امر است
 برسم که او بیان برین جا دورن
 که او سی بی اب سب دراز بود
 و گز نه ره اشمنی دوری
 که او شنی ز کوز خاطر عبان
 روانه کبابش افراست
 بوی آرزوی اولی سب حصول
 سمرقند و سمنان کی سب تخی
 دران دگردان عالی قنار
 روان سبش شند او او کو کباب
 نه تا خمر کی کجه نه سرگز و رنگ
 نهن کو سبها سومی شند بار
 کی تحفه نوزان کی ارسال سب
 که بدخواه کو خواب لمانظر
 سب دهن او سکی بی نوزان

او ای
 ای

سوار کی اختر نشان بی بی
که یز معاون بی پروردگار
سده موی افواج افراسیاب
حضور شسته حور ستم گنیا
لغائنی بت باوشاه جهان
بید پرستم بیوان بی گنیا
کناش بی تم عذر رکتی ہوگر
تہن بی آرزوہ ہوگر کنا
روانہ کیا طوس کوید شتاب
کنا پلٹہ مال توقف وزنگ
سیاوش کوید ایک نامہ لکنا
آرزوہ شدن باوشاہ آرزوہ سیاوش از کفادوس و رفتن نزد افراسیاب
آمن افراسیاب نغمہ نوازان خضر نوادہ ہزارہ سیاوش ملک متن بخشیدن
پڑا نامہ شہ کا سیاوش بی بی
سراں سپہ کو بلد کر کنا

کناشاہ کا دوس سی تبا ہی
ظفر مند ہوگا تو ہی شہد یار
وہ ہوگا گرفتار تیغ و عذاب
کیا تب بیان ماجرا خاک کا
ہنیں صلح منظور ای بیوان
کہ ہی خاک سی صلح ہتہ شہنا
توین اور کو بھتا مون اور
کہ حاضر ہو لگائیں بیان خسروا
جہاندارنی سوی افراسیاب
بکھو ذرا ہو جو گرم خاک
کہ توراہون کو تو بیان ہلی آ
تو اول بربیان و آرزوہ
کو سوج کر مصلحت ہی کیا

و پاسبانی مانع که بستر سیدی
 ده لولا که خوششان آفراسیاب
 کزی قتل بر ایک کوی یقین
 میری عهد و پیمان کا پیر عتبار
 سوار کی نو دزدی کینه جو
 خدا جانی کیا ظالم نالیکار
 نظر آوی جب سید گزند و ضرر
 بید و پلین ہی بیان چور کسب
 بیستند کسبیت ہوگی انوشیروان
 بنین مصلحت بہ قرین صورت
 سمجھہ ای ملکہ ارادہ نامو
 دبا شازادہ فی پیر سہ جواب
 تو بستر ہی اوشی کہ نیل و نثار
 سید کہ گو دوسن ایک بار لکھا
 لکھا یون کہ امی خسرو نامور

کہ لاوی جا حکم کا دوس کی
 جو دمان جا کین و شاہ عالمنا
 کہ دوسین بہ اوشی ہی بعض وقت
 نہ کوی ریگیا میان زینهار
 میری دشمن جان ہی بہت خو
 میری سہریہ لاوی ملا کی مار
 تو پیر جاون کینو کہ حضور پیر
 سبندار توران کی لو اب کناہ
 سید گو دوز رہام لوی و دین
 کہ بدخواہ تیرائی آفراسیاب
 کہ رگزنین اعتماد عدو
 کزی گرجھی قتل آفراسیاب
 رہون امین حضور پیر و آواز
 کوی شاہ توران ہوا نہ کنا
 میرا باب راضی بنین صلح پیر

لالہ بی

عوض میری بیجا ایدر طوس کو
میر احمد و بہان بی استوار
بہ ہر دن میں سر عہد و سما کی
عوض کجہ میں شاہ کا دوسری
بہ ہی قصد اب میر جرح بہن
بہ سچی جہان ہات کا دوس کا
تا وہ مخفی گوئی اب معان
تھاری عزیزان دوشان کو اب
گناہ کی حدت میں امر ایسا
کہ مجھکو سمجھ عہد و بہان میں
ولی ہی دوشین کہنے کا دوسری
کہان طوس کو تابانی نیکرد
موسطور کہ کی تو پاس وفا
تو میں کیا مجھکو انا نہ
کردن بک فرمان بری بود

۲۵
کہ ہوتی سی آب گئی زرم جو
اگر سہ ہی جاوی تو وہان
ہر کون راہ و رسم دوت لگا
ہن ہی جی کام کجہ طوس کی
ہن دوز جاکے ہون ملک گرن
ہنوں امن سچی ہان میں صد
کہ خاک کردن میں اقامت دات
کیانی حضرت نبین و طب
لکنا نامہ کا دوستی بہر بہ جو اب
تری ساتھ ہی صلح میں درشت
و دی خاک و رخا میں ہی طوس کی
کہ ہوا گئی مجھسی اب ہم ہر دو
ہو امیری خاطر عیدرسی جدا
محبت کردن میں بطور بد
توانوں کی بیان بظور

تو جوی تحکومده اعلیم دین
 بجی بعد کادش بیدارو اگر
 سینه نامه پیرماشا زاده فی
 دوشن غم توران مصمم کیا
 کردن عرض کیا ہی سجد بر کین
 کیا منم محکوم سو دانه فی
 سیه خا که محکوم کزی قملک
 ستاره شنا سون فی بو طمه کیا
 کلا ز آتش من سیه خاک آزار
 مستدرا که نه بیجا ضرر
 سیدار نوزن کو حاضر کیا
 نجوی بوی آشی بیان بهم
 عوض مهر کی تو نور چشمین
 بر اکتف با عار و مجبور آه
 بوی سزوت آبی ده بودیغا

زرد کین داو زنگ دو سیم دون
 کردن ملک ایران کاتنا جور
 بواند سی غم کی آزادیت
 اورا ملک شامه کادش کوبیه کلنا
 که سہلی نواری شاه شورشین
 کما بر غصت محکوم سو دانه فی
 خدا کانه برگز تیا تو فی ملک
 وہ ز سار تو فی نه باور کنیا
 ولکن بر ابطاف برورگار
 کیا بلج کو فتح بیدر اندر
 زرد افسر و ملک او شسی لبیا
 ولی تو نہ راضی تواری ستم
 توقع مجھی عجبی اب طلمہ من
 سوئی خانه تضم سنا سون آراہ
 ہی لب لبنا کلک تقدیر کا

دہار لہی

ده نامه مومی خسرو نام جو
 طلب کر کی بولاده نورشید جاه
 تیزی اب حواله ہی طوس آدمی حب
 سید کر بلکراده نامدار
 ده دریای جیون سی گذر اشتبا
 سید نزدیک شد کی حین گیا
 اودر پشاه اور شازاده ایدر
 گیا کیسے آراستہ شد کو
 در شد سی بادر شد یار
 سیاوش سی بولادہ اور اسباب
 کیا توئی توران کو گلستان
 سبدار تی پید بر زمین تک
 دوت و بر لوط و شاد و عام می
 قاض مدار او تعظم سیکر
 مکرزاده کا پیر و روح جوان

روان کر چکا حیب تو بدم کو
 کہ نہ کوشور بخ و گنج و سناہ
 تو کر و بچو او سکی نقولین سب
 روانہ تو ایلیکی نصد ہوار
 گیا النرض نوی افزا سیاب
 خوشی سی وہ آیا دوسین بیٹوا
 یادہ موی دور سی ویکہ کر
 بہ آئین در خواہ و طرز نکو
 ہوا سر یہ شہزادہ کی زربار
 بگئی دیکہ کر من خوا کا مایاب
 موی تیزی آئی کی دولت بدن
 کیا حسن شانہ ترتیب اک
 مسیاتی حضرت کی رابک سی
 برسم سیدہ کلیم سیکر
 کہ مجھ سی مغزای تو ای جوان

قوی بود یورش کعبه کعبه
 کعبه بودی و خوش خلق و کاره تو
 میر تقی میر کانا مان تو را
 سنی حیات کفزار لطف و کرم
 چکار کردی بسی سزای تو
 غرض شب و روز تنها من شاه
 قوی باد در این جهان و به تنها
 که قوی دل جهان امور بسیار
 بیست بجه بری مهربانی شاه
 بی بی ابی مقرون رای زین
 تو بودی کعبه ای لکنزاده اب
 بفضل خدا بعد کاوش شاه
 ده هستی کسی حیات بی بودی عدم
 بیان می ای نزدیک ایران زمین
 بودی بی شکرزاده کسی به کعبه

حواله دو دانا و فتح کعبه
 خفای سوز عاقل و دست گوی
 که کعبه ملکه زاده همان بود
 بواش و شکرزاده هم چشم
 بواوه پرستنده شد بار
 فزون تر سیادش کاوه از چاه
 سیادش کسی کرد از سنی کعبه
 بواجب کسی همان امر بسیار
 و فور محبت می شام و نگاه
 که ای شکرزاده بوی مکن گزین
 بس که بعیش و طرب روز و شب
 قوی و درت تحت تاج و کلاه
 تو بود شاه ایران بجای چشم
 بنام زینار حاد و در دست اب کعبه
 تو بود سنی خوشی کسی به کعبه

کعبه

حیره کی توی دهنه کلفه ل...
اوستی دینه نی باول بر هلفا
بود هماغه و لبر...
لقار می سانه اولی من...
کسی فی سیاوش سسی...
فرگیش بی خست افر...
توتوناگ اوس دخت کا...
مسیادش نه اولاد اب...
بیهی رسم شاهن عالی...
طلب کی بر محمد جاس...
که مصر دشتی خسر...
عجب کیا بودی امی...
کنا خالی موبدنی سلطان...
حضور سیاوش پیر انا...
تواند شنه اوده...
نامور

که گلشنه تا نام شک...
کیا سانه شنه اوده...
توانوشن ملازده...
نه کر تا سکاوشن...
که سانه لوزی کون...
که حکماز حبلی حضور...
و دنیاوشی سسی...
دکر باره سانه...
که زین جامی نون...
لقار می اوستی...
بیری بر دوشن...
که بی سسی ربه...
بیزر کیا شنه...
وه مرداوشنی...
کنا خالی گلشنه...
کون

کنا

تری و اجازت تو ای دلبر با
 دیار شد گلشنی بیہ جو با
 بیہ ہندی کو بھی ای نامجو
 بان کز لیلین میں لیل و نہاد
 بیہ کہ کر خوشی سی وہ گل و شبا
 گئی نیکی اسباب ہی تمام
 ہوئی جالی کشتہ خدمت کسان
 یہ اپنی طرف کا بھی اسباب
 فرخیش کی مان بی بوناو سی
 رہا سات دن حسن شامانہ دہان
 لیا تمہارا رسم و آئین سی
 درو علاج میلان و اسیان و زر
 کہ جسکاپن روسکی بہان بیان
 دیانہ نی او سکو زوار سخن
 سنی جبک کا ورس نی بی خبر

فرخیش کی ساتھ ہون کچھدا
 کہ زانی ہون میں کچھی ایشیا
 کہ و شاہ توران کا دراناو بو
 فرخیش کی ہوگی خدمتدار
 موی خانہ شاہ اور اسباب
 فرخیش کی مان ہوئی شاہ کام
 ہواوشی برایت شاوان و بان
 بصد شاہمانی و عیش و طرب
 ہوا خواہ دختر کا سچھا دوستی
 بصد حشمت و جاہ و توقروت
 فرخیش کو ساتھ شہزاد کی
 جہیز او سکوران سی ملا بصد
 سوار کی نوکرنت شاہوان
 کا لطف سی شہزاد حشمت
 کہ وہ بادشاہ راوہ ناموار

لیلیا
 بن لیلیا

گیان کسی پیش از سیاب
 نوبه سیر کی جدائی کا دورہ
 خفا ہو کی نہ کسی سوئی سیمان
 سیدار دوران سی برفاش کا
 رکبانہ فی موقوف اور طوس کو

پوشا کی دلاواک صطرب
 کہ بروم لگا کھنی آہ سرد
 روانہ نوار شمع پہلو ان
 از ادا و کاوس کی دلہن تہا
 لکھا یون کہ پیر تواری نامجو

رفتن پوشا بے سیادش در متن و بیابان کاری است پورا در بی نظرف
 و ریانی گنگ آمدن و قلعہ سنگس در مقامات و محبت کرون جسد یون کشور
 و اما و گلان انور سیاب از طرف اورد و ولایت کتبہ شدن سیادش بفرمان انور سیاب

سیادش ملکہ اودہ نامجو
 زینتس کو یکی ما فروشان
 بواجب رونق فرای سخن
 یعنی مردمان کو کیا جایجا
 خرد و کہ مسکن گزین خالی یون
 رنگت ایک طای و جب ہی
 کہ ہی ایک معان مثل بانج خان

مخص سیدار دوران کسی ہو
 گیا ہوئی شہد سخن شاوان
 نہ ہرگز خوش ای بوائی سخن
 کہ ہو دی جہان خوب و بولا
 بہ آرام و عیش مطربان بون
 ملکہ اودہ کو کئی سوی رنگی
 ملکہ اودہ فی کی سکوت دمان

ن

باو مان کیا ایک حصن میں
 بنائی و درون حصار بلند
 پر ایک جاتی انواع نقش و نگار
 کو مورت چسبید فرخ بناو
 شہنشاہ کاوس عالیجناب
 ز زبان و دم رستم و سام و زال
 لگی سبکی صورت بخوبی و مان
 سنی شاہ توران کی نویہ خبر
 سوا اسکی بھی نسبت مال و کج
 پر چہرہ کشید رنگ بہار
 سناو من ملکر ادہ الواسطی
 ہوا اندون او کسی بد ابر
 سیدار توران ہوا شاہ و کام
 و دینش طفل کی بات کو دھوا
 حضور سبادش روانہ کیا

بحن

حضور او کی تہا نیت خرچ بن
 مکانهای و محبت خاطر لہند
 لہند رنگ و مان طوہ گرتی بہار
 فریدون موجود اور کیفیاد
 لبتک رسید از افراسیاب
 بہ ختی تہی گردان مافی و حال
 بنا بر مکان غیرت گلستان
 تو سخی و مان اور اہل ہند
 حضور ملکر ادہ بی درد و رخ
 کہ تہی حل سی وقت غم سخن
 گیا چہوڑ تہا نای کی گہ او کی
 کہ تہا حسن میں رنگ کشن و قمر
 رکنا بد خوشی سی فرود سکا نام
 لگا اور تہا کا او کی نشان
 مخالف تہا بھی اسکی سوا

گاہی

گيايلى گريز نوران نمان در ابر
 سبادش سى ز تها ساد و نص
 که شته اوده ره دوى ز اش سى
 دلى زينه سینه من پوشیده مینا
 گيا تبت نام ده یکنی حبیب
 سخت سینه او سکی ندر از گيا
 بزنگی دوزدی کاروان و بان
 پیه بات او سکی دل بر کمال ای
 ده حضرت زلام کائیک جواب
 تو فارق نما یون که ای تا خدایه
 نین دوسبادش بو سینه شنه
 و مان او سکا محنت سکی کیه بزه
 فرام سبت کی اید و سنی سپاه
 اطاعت سکی زری نین او سکو کام
 که ای ملک نوران من ز باقی سله

حکم سید و نوران نوران
 سیه جای شتاکم محبت پیا و و دین
 نقل عادی اقلیم نوران سکی
 بظار سایدراج شته اوده کا
 نواش ابر اوده فرین طرب
 نه آید ملی در ملک سینه و
 نه لایا بجایه ز تها نشان
 زما ده بو العین و کین و حسد
 گيا نیان سکی حبیب نین او سکا
 سبادش سکی فافل نوز ز منار
 مان یکارون او حکمین کرد و فر
 نه کی میری تعظیم بر گزاد و را
 ده دین رگی بی خیال بلاء
 بچی بو جنهای که مان بضع و شام
 جز و ادای شاه و اللد ترا و

زناها

سنجهای اطل کو افرا سیاب
 دوین اینی ولین به لایا خیال
 لگائی بزین شاه نوران زمین
 پنه لادی بولوی ایلی حضور
 مناب بری اور بره بری
 سنی حب به لهار افرا سیاب
 که دیلنا سادوش نی نوران دیار
 یقین ای که رسم کو لادی بیان
 بهی بهی صلحت ای بنه در تمند
 بیانه سنی او کو طلب بهی
 به شکر لگائی افرا سیاب
 ولا ساوسی دکی اب لایان
 سادوش نو نام دیاجالی حب
 که پیش نشیناه والاحباب
 به شکرده گرشور بد بنا و

سجد راستی لکلی بس سج و پات
 که شکرده اوه کویان سنی قومی مقال
 که درون او کو خالی قول لازم منت
 بدی منصفی سنی سانه اولی دور
 به سید او سنی سنس کاوس کی
 تو کم جنت نی به دیان به عرب
 سب احوال بیان کا نور انشکار
 کری ملک شکر ب بگمان
 که رکعی سادوش کو اب کر نی بند
 نه نامز کو راه اب دیجی
 که پیش سادوش تو به جانشین
 غرض یکی نام براده روان
 که باید او سنی به با صد طریقه
 سر و چشم سنی جادو لغاتین شتاب
 به سواد که گز به گرامی ترا و

روانه بودی شتابی دوان
 قریب طبع او سنی دودین کیا
 که جانان سبب من لب دوان
 دود عاشق را چو ز باغ ویا
 زبان تک سخن کز دوار لایق
 سبب او من گوید سنی دریا همه خوب
 نوی ای ملکه زاده با غم
 بین جانان زیر جرح بلند
 سبب او من لب سنی سبب باغ ویا
 بین ای محبی بد گمان زینسان
 همه شکوه بد کیش کنی لقا
 لیاک طبع او سکونش فی ملک
 فرام کیا قوی لشکر و سپاه
 از او زاده سنی مصمم کیا
 کیا می نیهر از محبتی حلیان

نویا بل میری بابت بو بگمان
 همه شده اود نامور سنی کیا
 دود بولا که کیا در سطره کر بیان
 قسم دلی شده ادنی همه کیا
 حقیقت ای کیا محبتی فرمای
 که ای بد گمان محبتی از خرد سبب
 میری جان سنی اور دل سنی عزیز
 که سببی تری جان کو کج گزند
 که سلطان و اما و محکم کیا
 که چو بر روی کجده ستم نشیندار
 که از خیزش او صفای او در جوتا
 خدا کاره برگز کیا وقت دریا
 شمشاه دوران نواد گمان
 که کنی بجای زین ستم جفا
 ملی اینی و لیکن بو کینو نمان

۱۱۱۱

دوه دولاکه خون بر سهر در سستی
 لغائنی گریش بوز اندر بنا و
 نه کر حمل تو هی اگر بوسه بیا
 سیاوش می بود طر سستی کما
 پی مصلحت ہی که جاودن زمان
 ولی او سستی ربابت کو رو کیا
 خوش نصرت فرستد بیایا تو بر
 فریب جلد و زمان تو کار گر
 که ای نامور باو شاه جهان
 و بکن فریگش بر بخور هی
 در ای شفا بود تا چشم
 دوه گریشوز مدبر کینه جو
 صورت سن شاه نرزان دیار
 سیاوش مکرزاده مغروری
 ذلیل او سستی بکنو کما ای سخت

غلط شاه سستی گیگان بری
 که ای نامدار گر ارمی نرا و
 وین بین بلا کی نه جا زینهاد
 که دیوار این سرگز این سی تو و
 بحال اون فرمان شاه جهان
 که نهاده من جهان و نه شده کا
 که بان کنی عذر اینکا ایلماد
 لکمانا نه شده او بی از و
 پی از او سستی که حاضر من و
 بوزا چار بی نده و معذوری
 قد موش حاصل کردن ایگر
 روانه ایوان سستی می نامه کو
 جو بیجا تو دولا که ای شده با
 و باغ از کتاب وین می موری
 که یعنی بیایا بجی ز بر سخت

تو اوستا

نه گرگزیر با نامه کو ایکیا بار
 کیاون که برگر بخا دن ومان
 سنی شاه نوزان فی سیه پاسب
 گیا اوسط شاه لیکد شاه
 سیاوش فی خدم سنی بیبر خبر
 بوی رات نزدیک اوسکی تمام
 که خاتامین گریش افراسیاب
 ز گیش بی سنی گریان بوی
 سیاوش سی بلبل که ای نامدار
 لبا اوسنی قوی حل ای اولربا
 که اب سنج ماسه مجی حل ای
 مجی جهور گریان روانه تو
 بودان جنگ آزما بکندار
 روانه نور انور کسانیه سخن
 تو کجوسه و اوس طفل کار کسوم نام

نه میرا سخن کچه دستار نهار
 جو جای کری ماوشه بگمان
 بوی مشتعل آتش قد سب
 که تا سازده سی کونیه خواه
 تو گفتار گرشوز حیدر گر
 لغایکی سینه اووه ذوالکلام
 تو بی شک مجی قتل کرناشت
 حال اوسکی خاطر پریشان بوی
 گریزان و اب بوی ایران دیار
 ز گیش فی بر سیه پاسب ویا
 کردگی من یونکر بسلاراه طی
 سلا تو بجا عرض جان کو
 بی سانه اور ومان سی و نه دار
 که پیدا بر تو گر ای سمن
 اوسنی ویکه کر رشو تو شاد کام

بی شک و تردید شاه افروز سیاه
 بوابس و دین گرم بازار رنگ
 بوی سرسبز قتل از زبان
 سیاوش کی لب آخر کما
 شجاع و دلیر و قوی بی پند مرد
 سیاوش کی نزدیک آئی گما
 بی صلواتی که کسیر سیاه
 سینه نی کپارم اور یون کما
 بملائین کی قتل بیان کبھی
 هجوم آخوش لاکھی مرد دلیر
 چون قتل کا حکم سننے کی کما
 کہ شہد او دن کی قتل میں زہنار
 روان ہوگی بد و ہانسی افرو سیاه
 تو او ملکہ حیران و ہنسی مکان
 قتلش آبی حضور بد

مقابل سیاوش کی بیجا ستاب
 ہوا کار منہر بی تیغ خندنگ
 رہا ایک تن ہی زندہ وہاں
 سیدار نوران فی بد یون کما
 دلیری و مردانگی میں ہی فرد
 تو بس جان کو اپنی وی خابی گما
 کر ہی تیر کا اوسکو آما سنگاہ
 سیاوش کی ای تاجور سخطا
 مگر زندہ اسکو تیر کبھی
 سیاوش کو بس کی گئی کر کبر
 تو یون ہلوان بیسم فی کما
 ہن چاہتی جلدی ای شہد یار
 مکان رساوش کی آما ستاب
 کہ تھی بقلم غیرت گلستان
 پرانندہ کیسوی دستہ جگر

افروز

جزو شان گریبان من خاک
 که ایران سی لگی ای بادشاه
 کیا فصد کون اسکی اب قتل کا
 نہ رخسہ دھوار بجھو تو مان
 کہ دنیا کارگزین اعتبار
 سب جرات کو رو بہت کردہ کام
 ای ستم و زالی ہمیں زندہ ہی
 ہوئی کہہ زاری گمان نہکناہ
 نہ خاطر میں لایا فرار اسکی بات
 قزقیش آفرینوی ہمار امید
 حصول سپاہ میں لگی ماہ پروا
 سینہ کینی لگی ہوئی زاری گمان
 بکنا بجھو نہ فی نشان لپلا
 خدا جانی کیا شہ پر ای بلا
 تیری خون برہی ہندی نہ کو

سپاہ

لگی کینی یون باول در و ملک
 سپاہ میں تیری پاس لانا پناہ
 ستم خطا پر دکھا یون رورا
 برائی خدا بخش اسکی تو جان
 ز دم کا پھر وہی کجہ زینہا
 کہ نقرین کوی طعن مجھ بزدلام
 سز سخت تا یم ہی کا دوس کی
 فلی بر سر رخ آنا نہ شاہ
 او تاملانہ خون سپاہ میں سی ہا
 ہو اس شب سیرہ روز سپید
 کہ دیدار آخر کی ہی لازرو
 کہ آیا وطن چوڑ کر تو سیان
 اوسسی تو فی پنجوا جانی بد پورا
 جو اب عہد وہاں سی یون ہر گیا
 خدا کا نہ رگڑ کیا کجہ غوظ

مچی با پیلچی برین پھی پیل مندا
 خدای فری مشکل کوستان کراسی
 عوض دوسری ہو ایک پہلوان
 سیاوش کو سیدان میں بی گیا
 گمان تہ او سکی وہ کرید کندون
 کہ بدگرای داور و افغان گم
 ولز و المزد و جویان تمام
 بد ایک طشت قابل بی دلبران
 کیا سر کو از چہ بہر شتاب
 پروان خون او کھا رہن بر کیا
 بر سیاوشان او من گیا کامی نام
 ز کیش گزبان و مان گنجان
 سپیدار تو زان کو وہ و در و مند
 وہ کر سیاوش و وقت حاضر زمان
 شتابی فر کیشس کو ماندہ کر

کہ غم کسی من لوزان بون پند
 دل بد بکا ان بر سن کری
 حکم سپیدار آیان و مان
 سیاوش یہ دل بیس کا طلا
 سیاوش پروا نہ بنا بلت لوت
 مری غم کی ایک فرخ پیر
 کہ تی دشمنوں سی پیر تمام
 کیا تی سی شند او کی سہ جہا
 حکم سپیدار لفظ سیاوش
 پوسی خون سی و عدو و مان گیا
 او شاپای کو او سی عالم تمام
 سیاوش کی مشدیرائی درون
 لگی کرنی عزیزین بانگ بلند
 سپیدار او سی بندہ بولا کہ مان
 فولد قرب بر شلان قرب سہد

دل اولی

که حل او سگار جای بس گمان
 جو حافظی او بس بزمین نامور
 ز طاقش یکی تنها کوی نامور
 گیاهش گلی بر این و آن است
 پیر و لادای سرور و سخن
 که مردی سی همه بات بس دوری
 جو کوی کوی جنت بریدم
 و پیش خوانان افسرین
 شمشیر کوی با سخاوت اگر
 که شاهانی چون که بجای سی
 ولی انسی بد او حیدم سپر
 جو شاهی که تا تو پذیرا گیا
 تو شاه نظر را خرمه راز
 جو افتنه اکثر از روی کین
 بیان خواخسرو تا سوز

نه تخم سیادش کار روی نشان
 موی و سپین تفرین گمان سر سبز
 که مانع و اسن امر سی شاه کو
 که نهاد این شاه او را سیاه
 روار که نه اندای بجایه زن
 کسین می تر گر زینده دستوری
 کرمی خلق تفرین او سی و میدم
 طلبکار او زنگ بر زر زین
 تو بهی تو بهی کس تو میری گز
 میری در سطره می بحث اسبی
 تو لانا میری با بس ای با مور
 و پیش کوانی گز لی گل
 که بدینت گزیند ز کینه ساز
 سیادش کی تفرین می کینه
 گزینش کی نظرون سی و نالکار

بیا

نال شاد به دلایب **نقد شد کنخیز** در دل کاشی
 فرخیش بجاره خسته رمل
 جوئنه ماه گذری تو بر یک بود
 بر کف نام کنخیز او من طفل کما
 که بجاون گریش شاه جهان
 نه لایعوض پیش امیر سیاه
 لئی دایره اور میزند خدنگلار
 او سی بوز صی شاه امیر سیاه
 لئی شرح اک شخص آهای ومان
 لئی کاشی شرح اناس کلار
 که بدیدار بودی سی قوروز
 شب خیش بی اور اور غوب
 بود خورف بدرا جو و کما سیه جراب
 طلب شنی بیران کو ووشن کما
 که بیباج محکو بود اوله سورا
 بری منی جابولام بران کی کور
 تولد بوز رشک حسن من شک خد
 بداندک پیران فی دلین کما
 نوقالی بری طفل کو بکمان
 بیابان من کو دک کو بیجا شتاب
 که تا دور سن باوی وده شر خوار
 کما خراب من شب تو و کما سیه جراب
 سواد من هی منل او سی دور
 مینه کما بی تو و سوز نامدار
 سعادت بر ایام کی که نظر
 که بد اوله شاه کنخیز وایب
 او شتا کما بی شاه امیر سیاه
 جو جعفر بود و اوله او شنی کما
 فرخیش سی بود بیدر سورا
 کما اولی

کجا دوستی تو را ز تب چون کجا
 کفایتی ده ای شمشیر نایب
 یزدند کفایتی افروسیا
 سوار خوت و اندک بوسدم و جوی
 بوالکب تو بختی بد بظلم آه
 اورا ز دست منی با من طفل کو
 تو ای منو بپر که آدمی بلا
 موعظ من خط سسی من لایان
 تیری پند می جانم شام نگاه
 سیاه من کوی سسی کجا تا ملک
 ده و یکی تبا تو لب پستان بدم
 سنی بابت پیران در پسه کی جیب
 نه لایا زبان پر سخن کو در دل
 ده پرورده سوکر با بیان من جیب
 تو پیران در پسه فی سنجی و بیان

که او س طفل کو در تب می با من لا
 بیان من بیکو او با طفل کو
 که بیان کون نه لایا دیا به بود
 که فغان کری تو مبار او سنی
 سیاه من کو کشته کجا یکنه
 کری قتل گرای شمشیر نایب
 تو بودی گرفتار قدر خدا
 او سنی لالی بیکو و یکنه با من
 که خون من تیرانده بیکو واق
 بی تبا دل تا جور خوت تا
 برکننده خاطر تبا بر صبح و شام
 ز ما ده سپید از جاموشن بیت
 نه و چیا پیر او سنی طفل کا با بر
 نو او سنی بر من کار از طاف رب
 نه منند و ز ما و کار گریه بیان

کہیں تربیت کا شام و سحر
 وہ پیران کہ تماشہ کا مختار کار
 سجادش کی فرزند کو مردان
 نہ زندہ ہی کو دکھ شیر خوار
 و لیکن یہ بھی خراب بھی
 خوشی سی اور تالی گیا اپنی گھر
 لکڑوں کئی میں دیوانہ ہی
 یہ پیران سی بلا بد اور سیاہ
 دو میں پیش کھینچو و زوال کلام
 کہ دیوانہ بن کر زبان آری
 عرض کی دشت سی مردان
 کیا باجوہ کو سلام اوستی جب
 لگا دینی اوستی کچھ شہر بار
 کبائتہ فی کچھ طفل فی کچھ کہا
 رستی گفتگو طفل کی اوستی خت

سکھائی اوستی عرض سب پھر
 لگا ایک دن کہی اسی شہر بار
 بیابان میں ڈال آئی تھی تاکہ وہاں
 نہ کروں یہ پیری جو بے خون ہنہار
 کہ اوستی دتھی ایک جوان اوستی
 کیا اوستی کو پرورد مثل پیرا
 لشور و زور اوستی وہ سگامہ ہی
 کہ دیکھوں میں اوستی ملا و شہا
 یہ پیران اوستی بی بیجا پیام
 زبان پر بریشان سخن ملا و
 اوستی با تہا پس شہانی وہاں
 تو اچھے سپہدار شہر مندرہ بیت
 وہ پاشخ گفتگو میں دیوانہ زوار
 سوال اور تہا وہاں جو اور تہا
 سپہدار نہ کہ لگا کئی بیت

کبیر طفل دیوانہ ہی بگمان
 جو کوئی پیمان بن برود و
 کہا ہے فی یہ طفل دیوانہ دراز
 نہیں کبیرہ بد زبک کسی در
 جو جاو تو بجا کی ایس طفل کو
 سیاوش کا ہی ساتھ جو بگمان
 یہ کہ دو کہ سکن گرین جالی ہو
 شنی جب بقدر انور سیا
 والہ ایس فرگش کی
 فرگش کی بدم کہ بستی و مان
 لہر اوہ کی مشہد ایک ہر
 فرگش کی بدم و سیاوش

یہ بولادہ پیران وین کہ مان
 نہ کو دن جو کون ایسے ناچو
 ہن ہی کسی کام کار نہنا
 ہن کینہ خوبی کار گز خط
 فرگش کی ایس والہ کو
 جہان ہی مزار سیاوش و بان
 رہی ایس اب اپنی فرزند کو
 تو پیران وینہ فی او کو سیا
 کہا کہ کسی پیر اپنی حضرت او کی
 تو پیران با یاد و مشہد بگمان
 جو و کہا تو زویدہ ہی ایک ہر
 ہوئی او کی سیاوش سکن گرین

جہاں کا دس ارشدہ بگمان سیاوش در وقت ارگم با فوج گرین با اپنی بولای
 و با سیاوش ایک دن و سیاوش بدم و سیاوش بدم و سیاوش بدم
 شنی سیاوش کا دس فی یہ بدم

بواشنگی و گبر و اندو بگن
 که رستم کو زابل سی سی لوی بیان
 روانه پوزابل سی آباشنگ
 سیادین کا او کو تو ایبه الم
 پیه بولا که متای سیه نانداز
 گنایه سی سب سی به بیان سی نقل
 که تاشته نی نو دایبه کم بخت ای
 دوه بولا که ای شاه کفاق گیر
 جو کوشی که پوسه درین ایمن
 پیه بدیش سی بخت بداد گیر
 راننگی خاموش شاه جهان
 کیا قتل دمان اوس سی نو دایبه کو
 تهننگی گنایه پیه بعد از زان
 که در قصد اب لوی انور سب
 پیه که کردین با سپاه گران

لیکو روانه کیا پیر و دین
 پیه سنتی سی دورستم پیلوان
 حضور جنان بولدر کیوان جناب
 که قاصری حبسی پان سی تعلیم
 اوس سی خوف بود ایبه ناکبار
 گنایه سی سی یعنی لوی اهل
 پیر اول بزنک اوس سی بخت ای
 نو ایسکا بهلا کیون سی فرمان بزر
 پیه لازم بین بوجو حکوم زن
 کردن تن سی سی ایسی جدا جالی
 گنایه سستان بین دوه پیلوان
 پیه بولا فراده شه تمام بوجو
 که ای شاه شانشینان جهان
 قیامت کردن جالی بر ماتاب
 روان لوی توران هوا پیلوان

دیوان کردان ایران ویا لدا
 غنیمت و کبریا روز بجز در جوانی
 وہ پہنچی جو سرحدیں نوران کی
 کہ اوس گرو کا نام لڑکوں ہوتا
 دلی وقت بیکار کی وہ جوانی
 یہ ہے شاہ نوردان کو بھی غنیمت
 عزیز دل شاہ افراستاد
 فراتر نور تہن و دوسرے
 کہ نرم سر سے لڑکی کی ابرو سے
 لگا گئی طوس کسی گہنی وہ نامور
 لیا طوس کی غنیمت تہن
 کہ تہا شاہزادہ کا من و دست لدا
 لحدق کسی شہزادہ کی روح کی
 سراج آیا وہ طوس کی لدا
 کڑی ہی یہ المانج و زاری ہاں

گئی ہیرہ سر سے تہن نام لدا
 سبلی تشہ خون نور انان
 معانی تو ایک گرو کی
 وہ یعنی کہ حاکم تہا سراج کا
 تو افسوس تہی کی لڑو وہاں
 و شہزادہ ایک سر سے نامور
 بی جنگ و بکار آنا تہا
 مقابل تو اوس کی لڑو ہی کین
 حضور پیدلی گیا وہ دین
 کہ نسل سجادت ای فریح کر
 یہ گئی لقا طوس کی سر تہن
 بہت اوس کی عم تہی تو شہزاد
 بھی بخش اوزور گدڑ خون کی
 یہ لدا کہ ای رسم شیر گد
 کی تو ای جان سی وہاں آمان

تہا

سید ولد متین مدالی قسم
 زگر کردن زخم ای جلوان
 شباب یکی بن کسی کرد زنده
 دوشین پیر سر زنده دوسین پناه
 شهنشاهی در دوازه بر بلوکی
 گئی خیمه پیش از سیلاب
 غمزدوشن سکر کو سواد و سپهر
 عرض یکی پیرت که بحباب
 شتابی سی پنهانی کارزار
 دولت و تعالی بونی حیوان
 بر او زو بران کا تا بسیم
 کردن خاکی تن سانه رسم کی
 کاشاه تی یون که گشته بو
 توین مملکت نصف بختون بیخی
 به بران نی سکر گذارش کیا

جهاندار کشور کشت ای قسم
 کردن قتل ترکون کو یادون جهان
 پیر سکر اوسنی روح اوسنی کیا
 دوازده کیا پیش کاوش شاه
 ایما اوسکو اود کشته کینه سی
 لیا گریه اوسنی مثال سجات
 توانم سی اوسکو کشته نفعه گر
 دوازده توان شاه از سیلاب
 بونی جلوان ایران دیار
 بودا کردوشی مهربان نمان
 ده لولا که ای شاه کیوان علم
 کردن خرق خون اوسکو از بزرگ
 تیزی مات سی رسم نمان
 اورا کت و خمره جن دون بیخی
 در رسم می گردون سزونی از دنیا

ابراهیم

اگر سانه او سکی گری کار زار
 کجا شاه فی بیستم می جوان
 یقین می که سید سلوان در بر
 بران اینی سید بیستم کو تمام
 غایت کنادور کمانه که بران
 دوین سید گوی میدان ایما
 که ده رستم پلتن می کمان
 سید سکر و دین گوی جنگی بود
 سید ولادیه کز کسبی سیدی
 سید که کرد و دین گوی بیرون
 خوشان سواتنی من چون میل
 کزین کجا گوی می اینزه نیندا
 بود که جنگی چیت توت تنگ
 کجا که می تیغ سرفسان علم
 بر او من ترک می کج تیغ کین

تو جان بر شو بیستم سید بیچار
 دلیر و قوی باز و سلوان
 گری دست بیکار رستم کو پدر
 وی بود ایک توتن سرتز کام
 تن سسی که جلای تنگ ایوان
 سید روان ایران سسی اوسنی کن
 جسی بود کتی من سیزین
 کجا گوی میدان می کار زار
 سید کز گوی رستم نام بود
 سید جهان که کجی اوسنی سرتز
 بود که کین ترک حالک دست
 که زین سسی بود او میل در چند
 دو کوز امیرت سید تنگ
 کجا نزه کو بیستم کی قلم
 کجا نزه جویون کو زخمی و دین

نسخه

پوی جبکہ زخمی فرامرز گوی
 یہ بوللا کر تا تھا جسکو قلب
 یہ سنکر دوشن کر کی عطف ^{عنان}
 تہن سنی کنی بقا بے ستم
 کون جب میان سن اور شمار
 تہن یہ بوللا کہ زبر فلک
 لہنا بے زہد و زون کسی میں جاوے
 اسے کہ کر تو ترک سنی گم کین
 بنسنہ ہوی ملک کی بس فوری
 لگا و لین رسم فی ایسا ہوار
 یہ ترک دلواری جالک
 کہندین بے سیم کی دوشن
 اوٹا کر ادسی زین کی جون بر کا
 سر خاک بدخواہ کو ڈال کر
 کیاون کہ ای شاہ توران و یار

تو سجا تہن ہی کر کی غول
 وہ رسم ہی آنا جزو رادب
 وہ ایسا کوئی رسم پہلو ان
 سیدی شرط مروی کہ تم اور ہم
 نہ تہن میان ایست دوون ہوار
 نہ جای کچی مینی ہرگز کوک
 نوسف نہ ایب در میان لاو تم
 اور ادوس ترک فی بیخ ادسی دوشن
 ہوا یک پرورد در رسم کا سر
 نہ ترکون کسی و کیا کوئی رہنمار
 ہوا اویر زور جون میل مست
 کیا بند نیرہ کو از زوی
 کیا جانت قلب توران سیاہ
 خورشان ہوار رسم زانور
 سیدی سلطان ہشکودہ و تار

ای طے:

ای بخش اب خست و تاج و سر بر
 ز امید و خست و زار و ملک و گنج
 بساوش کی جان بر کناده جفا
 چه کز کز سنجهای و شور از سخت
 نه رسم سی کوی مقابل ایول
 سر خرح روز و در آفتاب
 که ای نامداران توران و یار
 مقابل شهن کی بود یگانان
 بسندار بی بر مگر کینا
 که شتابم ملک بل نامدار
 اوسه حیک فی رسم مانند گاه
 کتی تاب پر کون ای سای مرو
 هزار و نوب قتل منظور مگر
 بیان مات سی لامی بر یک کوی
 ولی مسی یوگان و بنده ای تبار

که نینه مصیبت ہی بخت و لیدر
 بیان کورتای با مال و گنج
 لب اورون سی تو کیا کر یگانا
 بر اوران سی ده گره و زور سخت
 که یک سیه کا زبون دل بولا
 جو لقللا تو بولا مینه از اسیا
 کونکوت آج جنگی اورا
 ہی سنگی خاموش نب سیون
 سران سپیدی بی تاریخ و یار
 تو ناماد بر زور و جنگی اورا
 او سارین سی بیکا نوی طلیکاه
 کوی و شهن سی یار بنز و
 تو یار یگان کوی سینه ز سار کس
 تو کز قتل ای مشهور و نامجو
 جواد س از و یاسی کین کارزار

سید علی

کجا بیلو اونق فی حسب بر سخن
 کجا آب نهار نیز قصد جنگ
 کجا شاه بی دمان باهک بلدا
 خودی محبسی بوزاگی هم نمرد
 کجا جایی لون شاه تورانی رب
 سینه که در کجا بوسی میدان نشاست
 بومی بارش تیره سلی دمان
 سینه در فی نیزه ایت اند
 بوجا پنجهی اجرم که ترکستان
 نهتن فی نیزه مار ایشنا
 بیه پشایی اوسدم موی سپ کو
 بیه جای تنایه رشتم در محمد
 زمین سسی سینه لاکوانی او ایشنا
 عرض ترک فی خوش کی بود بوز
 بوز رضن ادرس فب سسی در و فینه

تو عین بوز اسرور بر سخن
 کجا بوی میدان عرض سید ملک
 که ای بیلو ان رشتم در محمد
 سینه سینه بوز اخذاه زن سیر مرد
 سناوش کلکینه باطاف رب
 بمقابل بوز او سکی افر سحاب
 لگی جلنی باقم سنان بوز ادرین
 جومار اسر رشتم تا موز
 رانخیر سسی لیک جسم جوان
 لغا بر اسر اسر افر سحاب
 که بس کر ادره سینه کینه بجا
 که زنده من کر کی نیزه کواندا
 که در زمین خامیت کومومان کجا
 و میری سسی باره جومار ادرین
 بر مالکیت قائم بلن ادر جینه

بیلو

گلی ہاتھ نہت نوا فرسیا
 گزیران بواجہور میدان کو
 ولہارت پندرستم پہلو دران
 تو ہومان بی بی وہان کسی راہ فرار
 تو دین شکرستم نامور
 نہ تو را تو نہیں ہی تاب جنگ
 تہ فرنگ جون از وہابی وہان
 غرض بقدر ترک کشتہ ہوئی
 ہوئی فوج رستم ظہار جب
 کشتہ آدہ کھیسر و نا بگو
 روانہ کی جس دوشین زردان
 گئی لوگ اور او کو لگی شہادت
 و آنا تو بران کسی شہنی کمان
 رہو او کو در پائی صن کسی اور
 وہاں ہی شہزادہ کو پہنچو وہان

موار اور کھوڑی پہ پھو کر شہادت
 بجالی گیا اپنی وہ جان کو
 ہوا کسی ہومان جو حملہ کمان
 گیا او کسی دنبال وہ نالدار
 ہتھیار کی مثال ہوا
 فرار ہی ہوئی سر سر ہرنگ
 گئی فوج ایران تعاف کمان
 دیکھتوں کی تاجخ بستہ ہوئی
 ہوا شاہ نوزان کو از شہادت
 پری ہات رستم کی ایسا ہنو
 کہ نانش ہرا دہ کو بی آویں بیان
 حضور رسیدار انور سیاب
 کمان لگی اوستی بدہ مانع وہا
 لہرگز نہیں ہی وہان کچھ خطر
 کہ تاوی او بکھا باوی نہن

گلی ہاتھ نہت نوا فرسیا

سید از توران بگردی تبار
 بیت ملک شیدا و سنی کیا
 سیران سپیدی نکلمات اند
 کیا قتل بزکون بومس جابجا
 چو تبار کوی نامم افرا سیاه
 منتن لصد فرجاده و جلال
 روانه کجا شد کجا سیاه
 منتن فی سیر قصد ایران کیا
 که ای گوگلدر کی لبت شیدا
 عوین گو گو کوی بر حضرت به آرد
 چو الوی ایران و کاشی ایران
 ز زوال در میان بلذین سزار
 لیا لیلی حبش کاوس شاه

منتن و املک توران کاشا
 بیت گنج اور تخت و افر سیا
 تو کز لوی قوه سپید سیر
 ز یک ترک بان خبر غنبت بریا
 نور شتم اوسنی قتل کرنا شت
 و املک توران بین تا مفت سال
 به دنبال سلطان افرا سیاه
 طلب کی بست گو گو یون کما
 تو کعبه و نام بر و ز کوا
 فرامرز تو ملک کدی سپرد
 شکفته دل و خورم و شادمان
 عللنان ترک اور گنج گره
 بیت خوش خورش کاشی تبار

این کلماتی که در این کتاب است از کتب قدیم است و در این کتاب
 نقل شده است و در این کتاب در این کتاب در این کتاب در این کتاب

این کتاب

بل نامور گویو جنگی سب سواری
 شتابی کسی شید نیز بر اکی بن
 کسیکو دست آتمه اپنی دود بی گنا
 بر ایک جاسی لبتا بولردن پسر
 بر ایک کسی تها پرستان بر تکی بان
 نشان او کا کوبی تا تانه ستا
 بر ایک راسر کوده جنگی جوان
 بی بیجای تا نومی جا کر کین
 روان بویا گویو حب بعد از آن
 که مشکل کا اپنی تا نای نامع
 بله و کینا تو نیز اوسنی وقت
 که تا گویو کی جالی بون رنما
 تا وین اوسنی اوس حزره طام
 شتابان بوی بر سر ج برین
 او تها تا او سخت در بند و درو

لوموده رسم نامدار
 روانه تو اوی در یابی جن
 فقط آب تیا که شید نیز تها
 بواجاده بیان نامور
 نشان لکر اوده بجم نشان
 مکان او سکا بر گزده بانا تها
 کی قتل تا دست کی در میان
 بر شس ساله نور ان من
 سیه کوه زرنی جوان و کینا و تها
 ملذزده کچهره ذوالکرام
 روانه کی چند مردم او و
 برین سائده ارب کی صبح و
 جهان بی دشمن اوده ذوالکرام
 نه نین نلا گویو او نیکو کین
 شب و روز تها گویو صحرانوز

بیان

نیمه

جوزش گور و پوشش بی ترمیم کور
 نه خواب و کورت نه آرام نشنا
 گیاگو در بای بین کسی لگدز
 کین خسرو نامور کاشان
 لگامی خوش کینی کمال
 خیال آقا و سین سیه ایلبار
 ولی مروی فی اجازت تروی
 گیاگو فی بیج امیر اضا
 دو چارگی جاگر لای خند کس
 لگی بوجی گوسی ای جوان
 نه تری زبان کوزی یون کما
 گیاراه کولم شکار افغان
 ولی سیه کوبان تباران گدز
 گیاگوسی سیه لونون فی بان
 جزیری خسرو فی جاتی بین سیم

بجایی نیک تباران آب شور
 پامان نوزدی کسی سگام سنا
 نه مقصد کار برات آما گدز
 نه پانا لا عاخذ نورا بیلوان
 گئی رانگان نمت نعت سال
 که بر جللی لب کوی ایران و یاز
 جانی بی زینار نخت نوبی
 رکنا سر کوی و لوی و دوسار
 بکابک کوی اگر نمنفس
 تورشته یون هی ایلدیان
 جچی نوق هی بیشتر عید کما
 پامان بین لگامان ناگهان
 کدیرسی بوجا کوی تم کدیر
 که یران کی هم بین دستاگان
 فلانی بگهی ده فرخ سیم

سنگار

شبانه سخن چیده شیر مرد
 نایان بوی رفته زفته پوشام
 گویی درون سینه بوی خواب تنها
 بوی بوی کسی کجای ده اندر نه مند
 اوسه خواب من ایمن جنور کر
 ده جاگاتو او کو نه نایان در نایان
 نایان تا جو در زانیت اوسه اوسه
 بد کجاست خبر چو جایی بهی تو در
 گل تازه کافر و سر سزای ایک
 عیان بی جن سینه سینه شمشیر
 کبابی دلین اوسه و یک کر
 دو من یونی گویی اوسه سلام
 بگری سواوش کافر زنده تو
 بینه سکر کباب اوسه جوانی در
 کبی بوی کو در زکا تو سینه

تو او زکی همراه جاده نور
 تو کجا کجا پروان بی مقام
 اوسه خواب دران رات کو لیا
 که ای سینه اوسه بی سینه گزند
 دران سینه ده غایت نوی سینه
 دلی خسر و نامور کاشان
 روانه تو ایمن وقت سحر
 سینه و یک کجاست نایان ایک اوسه
 کف دست بر او کسی سینه ایک
 نایان بی یک دست فریبی
 کجاست دی بینه خسر و نامور
 کدازش کبابون کدای و ذکا
 جهاندار کجاست و نایان ایک
 کدای بیوان محکومین بی سخن
 بینه شک و درین زینت بی سینه

و تا گوئی سر کوی اینی خنک
 لعلی برده بل نیک
 بجی قوی بیجان بگو که لیا
 بری باب کالک ایوان بی
 بچین صورت بیوان تمام
 هم رسم و طمس و گو در زمان
 ولی سطح قوی جانان مجنی
 ده ولاد که ای خسر و خردان
 بری شان کسی به شکار
 بر یک نو دینی عرض بی خردان
 نشان کین نماید در کار
 معرکه بودی تنگت نشان
 که تا یعنی زرت کجی و کعباد
 سخن شکی خردونی همه گو کا
 بر بنه ترا چپ که بازوی شاه

او بسی زمین نویسن حاصل کن
 که ای باورته زوده نماند
 لب اوس تو جوان بی سیرت
 که غولی کسی شک گنگستان بی
 بیا با جمعی مان فی ربک کانام
 جوانین تو بیجان کون یکمان
 موزام معلوم بگو که بختی
 شکوه کیانی بی بختی حدین
 که بی قوی کن خسرو آبادار
 که بازو کوی فی ذرا کجی و
 شتی گزین خاطر زار زار
 سر بازوی خردون کیان
 دلیل و رشتی لعل انزاد
 دوین بازو ایا بر بنه کیا
 نمایان زوده نشان سیاه

تا بر دیکلاد

سید و کیا و ستاوان بر ایلوم
 سیدار لبران ز دوران کلا
 کیا او سکو کوردی به لپی بورد
 قرین طریق ناسی کوکی دیوان
 فریتا و بران کی او میں حشمہ پر
 کہ ایک گرو اقلیم لبران کا
 کوئی جیت مقصد ہو وہ کامیاب
 فرستادہ گو فرزند کی بی دوس
 خوف گو و حسد و قرین طرب
 وہ کوئی نہ باخبر کبھی نہ بیان
 ساد اکین مردمان حسود
 بیان کسی ی تزویر ایک حذر
 وہان میں اور ایک کرہ ہیرام نام
 سیاوش کی گلہ کا ہی وہ سمنند
 بہ سندرگنا کو خلی جوان

اوسسی نوادہ میں سید کنان
 بیان ماہرا او سکی اگنی کیا
 جلومین بوالہو فرخ شکار
 جہان تہی فرنگش ایسی دیوان
 گئی جیت تو پای اونون نی بخر
 بیان سی ملک زادہ کوئی گیا
 تو میں بد گئی سوئی بران شبا
 گئی ہر کین گو مایا سن
 گئی جیت تو لبس کی ماسیت
 ایسی کو سخی کوئی بیزان جوان
 خرمالی سمنن بیان مثل وود
 کہ اشبان سلطان توران مبار
 بہت و پسند اور ہی تیز گام
 اوسسی جالی لاری مل ار سمنند
 سوئی چرا گاہ کستان جوان

در دین کرکی لایا اسیر کنند
 نوار اون پر بودمان کسی نمی
 روانه بوی کوی ایران دیار
 بند بران کوشند نوا اضطراب
 روانه گیا اوستی گننا و کو
 سه صد یکی سانه اینی درون کار
 او در ولایت من تهاوه بدر محبت
 اوستی دیکه کر گوی جنگی سوار
 بلگر گرز او در کعبه گریغ پس
 سنی تپی به لفر شناون کسی با
 جهان تا جور باد شاه عظیم
 رهی کایه محفوظ اعات کسی
 وه کرد دل دوریل شبر زاد
 بر ایک گوری کو دورای ستا
 بو میدان من خلوت کان بوی

نیز

نه تهاوه اسپ اورسی ایک سمند
 خنکیشن کخسره و و گوی بوی
 بوی سانه تاید بزور کار
 که ضامن تهاوه بشن نوا سنا
 به و نیال کخسره و نوا جو
 گیا کرکی یلغز شقاوت شعار
 که بوی اید برده نون محبت
 نوا الکی تهاوه کار زلزل
 بیان من بریاکی ایک شجره
 که بودی کخسره و خوش صفا
 تاید فضل فدایی کریم
 غرض جمع خاطر تپی این بات سنی
 که رگتا تهاون قول ترا عباد
 بزورن کوناط من کجه لای ستا
 سر اسیم یکسر گرزدن بوی

بوالا

میرا کیو خلی بی فتح ظفر
 کیا جنگ کا ماجرا سب بیان
 کیا گوسپی سازا وہ فی یون
 وہ بولانہ تہا یہ گوارا محبی
 بدوسی شہا تیری حال ہی
 ہوا شادمان خسرو پاک دین
 ہوسوی راہ بی راہ وہا سنی ہوا
 گیا جب کہ گلنا ویران کی اس
 کیا گوارا کا جامی احوال جنگ
 کہ کین پہلوں سنی یہ اس مروشان
 وہ گلنا و کتا تہا یہ بار بار
 و کین نہ ہزاران کو تہا کچھ یقین
 سید کی توڑان سنی برنگین
 قریبش شک نہ واقفیت
 سپیدار ہیران

گیا پیش کنجہ و نامور
 ہوا شکی حسد و تاسف کان
 کیا جھکو ہزار تونی ز کون
 جو بی صن کہ تہا جگا کسرتی
 مخالفت کی سب فرج مال ہی
 کہا مرعبا صد ہزار آفرین
 وہ لہا یا جو کچھ مات لیا جان
 عیان او کی خبر سنی تہا ہمیش
 ملاحت کی اوستی اوسی ہڈنگ
 لرزان ہوسوی تین بو پہلو ان
 تین تمام درستم سنی کم و کثر ہوا
 ہوا شکی سید ماجرا خشکین
 ہوا لب ہیران و تہا ہوا
 نہ رکھی تھی نہ بنا دینو کی تہا
 کہ نہ روز علی تہا بکصد کردہ

راجہ

(Faint handwritten text at the bottom center)

نفوس کتان عالی منجی و بیان
 در اول نهاد و نهاد و نشین
 چه نیکو و در گوئی توی او این
 نماند و او در سی خب علم
 که میران و له اب اما اید بر
 جگایا و دین خسر و گنو کو
 تو کنی لگا خسر و نابد ار
 سترنده و فوج و دران سون
 و ده لولاکه ای شاه فرخ حاصل
 ای تویی بیکار و کنی بنین
 میری تن من بی ختک جان زار
 که با بد بد خسر و کنی ای خسر مرد
 ایدر تویی تنها او بر کنه خواه
 بید شد و دیگونی بند خوارب
 تنگی کی مانند منی کسین

خوردن

ملکه را و منزل گزین تبا زبان
 قوی دست و گردن کس و بنین
 که بی سخی و دین عالی تو در میان
 تو توی بی تو پیش فرخ سیم
 سین تا که بیجای سبند کر
 بوی صیب که بد را و نه نامجو
 که ای سلوان گویند ایلی بار
 بن خیل ترکان را و ن غون خون
 قوی تو جوان ملک یی با و
 با و اکتبه اشیب سخی کسین
 بید نشان بنین تو کی کار زار
 که و لقا مد و تیری وقت بزر
 که ای بی بیست سانه ای سباه
 که ای ناخدا در ترا خجابت
 مد و وقت بیکار چاپی بنین

از جمله

نور چشم سبب زینبار کمتر چون من
سبب است که اینی مان از مایا لا محمی
اوز اینی محمی او خسته من جمال
دین گو گو قوهی زور کی
لغاکنی بند گو فرخنده من
میرا خان مندره من زاری
لبندی بر اگر تاش تو و مکنه
منه کنه کرد و من گو چلی اوله
پشن سنی لغاکنی و من سلوان
و یا با سنج او سنی که من من
قوی گو ایامی ایران سنی
منه و زوی تو کرگی لبنان جالغان
بیه که کرد و شایا جو کر که کردان
نور کز مکی ضرب گرز گویان سقد
تیز گز ملا گویان مروی اوله

منه اور قوت من محسن من
برابر عرض من ایامی محمی
تشن کی روی مکی شادان حال
تشن کی ایامی من سرب من
له که جمع خاطر تو ایامی من
اور اقبال شای مدو کاری
سره خاکب که ملوان کیا کیا تو
کیا موی میدان بی کار زار
که تو کون بی ملک تابی جوان
سره و زار گویان من
چو زلی جلاله که گویان سنی
سیان سنی تو عالی من
تولایا سیر سیر و ده سلوان
روان خون بول بر من موی بر
رما بست موی من تو قائم من

سپر چو زگر یکی نیزه دو من
 که پوشش بسی کرکی بشن کی گذر
 پهلوان حق خون من سر ایا زدن
 ده بران دلت پیر اما در کهن
 که توئی میری فرج کوروی سست
 دلیکن خردار اب ای جوان
 تیری سپهر لایمون کیا ایابلا
 فره باره او در خاک بود برین
 دیا او من بوالمرادنی پیر لایب
 که بان برودن کو تیری صبی
 تیری تاب ایامی جو میدان من تو
 جهان من بجز چشم شیر مراد
 ستن کو دیکها پونی بی مان
 کیا شسته و خسته گز آنکی
 اوراب فرج کو تیری میدان من

ده باره اولاد دنی المیز روی کین
 روی کایله بدست سلطان کارگر
 روی بس تر خاک جای میشن
 لگا گئی گوسی کینی آرزوی کین
 کیا سر بلند فکر سگدنت است
 که من آن سجایه گز و سنان
 نه خاک تو یا خون بخلکون ملا
 جوی او بی پیمانان بخلکون
 روی کونین ایی ترک خانه خراب
 کزلی کیا تنها پاره کین کسی
 تیری ساسته سوا کی اچنگون
 بشن ای لای بی ایام هم نمرد
 که ششما گئی باره دوا و سلوان
 برادرون سوار بود که بوزان کی
 تریش کس چون من ایک آن کین

فرمانده ای

چو زنده ای کوی این فرخ سی
 گز قمارگی برای زنا بکار
 ومان سی بر آون بین با زوف
 نه خوردن می بینه ز فرسیا
 سینه نصار جنگی یل نایمورا
 پوانا آسید اینی و جان کسی
 که خادو گز تخسی لب می بی
 ده لولانه توی نو چو رلا
 سینه که رود سن گویا جنگی خون
 ده بران گوزان پوانا بزنک
 دوسین بر دلاورنی سینی بلند
 بوی ترک او وقت حله کتارن
 دلی اوس و المرد کی جسم بر
 سینه و کبودیری گز و بلند
 او ایک مات سی او کی بروم و

نومت کتو بر مره میدان مجی
 بجی بجلون بوی ایران دیار
 جماند از خسر و کولک ایدر
 کردن ملک توران کولک حله
 پوانا سنکی بران ویل کادل بر خط
 لکاکنی اوس بر د میدان کسی
 دمانی بجی مات سی اینی وی
 دین سن لب بیور تا موی مجی
 پوانوی بد فراه حله نشان
 که دکی نه زنه بار بار ای خاک
 بوی جالی گوزن سن بران کی بند
 لای جلی دوران تیر و تنع نشان
 کوی زخم حمانه سنا کارن که گر
 که ایک مات سی اینی سنا کند
 جیب و اس سی قرب گز گران

بیا

ده پیران کولایا و بان کج کر
 کسکه او سکی دی مات بین خورن
 بقال نه آبا کوی زینهار
 طهریات بوزیر حیح بلند
 کیا عوض ای خسرو نانا مجو
 نصیر حیران شاه زاری کنان
 ز روی غنایات شفقت دوسن
 که ای گویند شرک می دوستدار
 فریشت می بی کبابین که بن
 رگبار سنی خسرو کویان کی کر
 خوبی و مان بیج کر و لانه کو
 شت و فرخا فرستی خد قسکدار
 ربا بملو پیران می خون سسی کنیا
 و گز نه سن شاه خود ان بین
 تو هرگز ترک نه خون اسکا رود

همان شاه مکر او نه ناموز
 گماند بی خجک تور انبان
 بوی جاده سیای دست دراز
 گمانیش خسرو لیل از عهد
 که قتل پیران بد کس کوی
 ده لایا تا عذر خطا بر زبان
 لغاکتی خون خسرو پاک دین
 مخالف نارا انهن زینهار
 بیه اپا کوفواه بی بگمان
 بد اندیش سسی نانه بیچی خسرو
 گمان پرورس اس گرانمایه کو
 بی خدمت خسرو نایدار
 شریفان کوی کی لایا بجا
 یکایای شاه قتل از روی کین
 که بی پیه سر او در لطف عطا

الجز

اگر بعد صد یکی زاری بیولان
 نور گز سهار اس خطا کا زمین
 غرض اسکی جان بخشی اب بی حضور
 گذارش بر اوس بیولانی کیا
 کہ گلگون کردن زنی اسکی زمین
 کہ ملک بات خجریه گستاخ کر
 جو مکی ذرا میری خجریه سی خون
 رہا کداسی بندسی بعد از ان
 غرض گوئی او سطرسی کیا
 رہا موی کی برون در شب
 حقیقت تو کدستی کو کدستی
 تو غرضی زمین او سکی زمین
 گئی مردان سوی همچون دودن
 در اس شعل لی ایک زن و مرد
 سپیدار توران بی پند در ان

ہوئی یک خطا اتسی صاوریم سان
 بعد اسکی طرف سی زکر و زمین
 نہ کجی تو طفت دکر م سی ی دور
 یہ کنای ی مینی تم خروا
 لغائنی ت خروا یک زمین
 نواب گوش کو اسکی بودا کر
 تو نہ سگان خاک بولان
 کہ تا تو تہی یہ سوی توران
 کہ محیط خسر زنی فرماں دیا
 وہاں سہی گیا بش اسرا سب
 ہوئی شاہ توران کو جب گئی
 لغاکرنی اسوس اسرا سب
 گیا حکم یوں بر گذران کو دین
 جد بر اوین تم قتل او کو کراد
 نواب او در فرج بیکر دین

اسکی
 زمین
 کجی
 دور

لیا

کتابی از وی در این باره

بود اگر مینویسد که بگوید
 ده حلقات تا هر روز سهصد کرده
 ولی در زمان فصل و طغیان
 نمی رفته رفته ده حبس است بر
 گما گوردین گذران کی باس
 کپا یون سندی تندی تندی
 به شدت کفایتی ده سلولان
 گذران می باشد و باس که بر
 گنم به این سید چنگ کرده
 کما یونی است که به خوردن
 نه و یغایه گنورال بختی زینهار
 گذران می یون کما ای عزیز
 سید شد کما یونی یون همان
 کما یغایه گذران می سید کوی
 پیدای سید اوس سلولان می کما

بود از اب او در فرج گذران
 می باشد که در یون کما گروه
 بود کار تا خسر و و کوی کما
 تو چون به طبعانی آبا نظر
 گذران کفایتی کفایت باس
 تو کشتی من جابون سی میده کرد
 شنیدم کوی بر راه من کمان
 می گی تندی سندی کما
 گذران سالی بخونی کما
 مارا خداوند زاده می مان
 مارا من سید چنگ اختار
 خواله میری کیمی سید کتیر
 که دمی سیدی ماور مردمان
 که در ایج زراشی سید کیمی
 نه و یغایه افسر کما می کما

اولی

نهاد و کوب تو بی دریا من و دل
 سنی گویسی جیب میند خردنی بت
 کیا دوستی چه جوین گنوار اردون
 گوزر گئی دمان سنی مایاب من
 گذر بان عقب من نیتی سر سبز
 بیزا منی من به بخا دون مثل آب
 فرنگش و نغیر و دیگوز اکر
 به بولا گذر بان سنی کشتی منقا
 لقا کنی چون کدای ما در شله
 تو گوزر بان سپان سنی و دیگلی بار
 بمان توره ملک توردن کا
 عرض میر گنا شاه توران من
 فرنگش و نغیر و دیگوز جیب
 بحال منی ده شکر از زودمان
 کسان میدار کرکی طلب

لفضل قدر سنی مبارک بی نعال
 تو غیرت من آباده فرخ صداقت
 فرنگش ادر گو بی نعال اردون
 کذا نعال تنها بدلم و منقش
 عوی لوگ حیرت زوده و بکله کر
 کمانه به صحرای لهر در سیاه
 جود کمانه شتابان توره کتبه جو
 ادرنی کاشته تی ادر ادر کینا
 سیری سانه ای بخت کم سپاه
 که بی فوج ایزدبان میشا ارا
 نکر قطره با قلم ایزد ان کا
 لصد بر رخ و غم لوسی توران من
 قلرو من ایزد ان کی ای بت
 بوی من به شکر ایزد سنی ادر ان
 زخم از کی کتبه نامه یا صد طب

اداره

پویشادیده کرده کیوان کلاه
 کجا جاکمی تم پیشوازی کرد
 گئی اود بی سانه والاسان
 شتابی کسی آرایش شده کی
 بود بکنه تر چشم تر شند یار
 برو چشم بر او سکی بوسا و یا
 اوب سی حضور نشسته در فرزند
 لعالی خمر سی پیده نابود را
 ده پنهانوشان شورا تا حدار
 بوی شاد و خورم امیر وزیر

روانه کیا بوی کادوس شاه
 دوشین طلوس در لگین دگودزر کو
 گئی پیشوازی سه نام اودان
 جهاندارنی بان شاد و خوشی
 حبیب آیه کبخسرو نامدار
 اوزر تخت سی پر بغلین کیا
 ده لایا بجای رسم حجر و نیاز
 طلب کیا بدایک اوزدک از
 که این تخت بر بندگی کامقار
 نه تنها پوا خوش نشسته بی نظر

که این وزیران ایران با جفاخت کبخسرو فرمان کادوس در وانی طلوس و با
 فریزر در ساقین و الگودزر و طلوس نزاع دکنند در میان آمدن و قصد
 یکبار لشکر کشیدن فرمان آمدن کادوس و فرستادن فریزر و کبخسرو را
 برای تسخیر زمین و برگشته آمدن فریزر زنا کام و تباها
 شدن لشکر اسل در فتح کردن کبخسرو در زمین ارجوان ابرو شلی

دلیران مردان و دوالله
 سید اوستی لقا کنی ده شید یار
 بنده خستد که پور سیر می میرا
 تم اسکی اطاعت کرد اختیار
 بومی دودن خسرو کی فرمان پذیر
 می مغربی عقل جو طوس سنا
 که تو بنشاد کاوس کجای سیر
 اطاعتت خوسه کی تیری حضور
 نیت اوستی اعزاز اگر ارم کر
 سرخ خورشید خشنده حبیب
 کیا خشن گو دوزنی اینی اگیز
 سر سخت کج خستد نامدار
 بزرگان ایران گئی سب دمان
 ولی طوس بعقل ذبی دین داد
 سیه کنی لقا گوئی ای جوان

ده صنی می گردن فرزان دمان
 که ای نامداران ایران دیار
 جلگوشه نور بصیر می میرا
 خوشی سسی حکم کشته نامدار
 سواطوس کی سب صغیر و کبر
 فریزر سسی جالی کنی لقا
 سر زوار و سیم دلو ز ملک زار
 اردن بین تو بی عقل دوانس می
 خوشی سسی دیاطوس کوا گنج زار
 هوا جلوه گرد و سوری ز درت
 رکبا ایک مضع دمان تخت زار
 بوار رونق افزایه جاہ و تقار
 بفرمان کاوس شاه صیان
 نه آیتا تو گو دوزر فرخ سنا
 تو دطوس کو جالی بی ایمان

گنا کو حبس و لذت
 نه خبر کی الکی من برگز جلون
 وہ ہی عقل دہوشی فرہوشی ہی
 تو ای گو بیان کو سکو لایا عبت
 فریزر فرزند کا دوس کا
 دل اور جوان و قوی غلبت ہی
 کردن میں اب اسکی پرستگی
 یہ بقتار سن گو فرخندہ نو
 بہ تدبیر و فرزاتگی فرو ہی
 تا جوان تبار خیزد وہ پہلوان
 عشق ہی عشق و خوشگین
 کیا طوس کا ما جراسب یان
 بزرگان سی گو دوزر کنی لگا
 یہ کہ گیا سب بر پوس سوزار
 دیران کہ باشوکت و جاہ ہی

مستخو کبری ہی تریا اب
 نہ اوس جعلی کی اعانت کردن
 نہیں ہی نزلوار تاج شہی
 بیسری اوسکی خاطر اوشا عبت
 ہی ہی دلیری و قسم و فر کا
 سزاوار دہسم و اوزنگ ہی
 ببالون رسم و رہ بندگی
 یہ ولاد کہ کیمس و نا جو
 دل و سجماع و جوانرو ہی
 دلی طوس روم سناقرین کنان
 حضور مد لیور انا و جو میں
 عضاک شکر سوا پہلوان
 بتادن جهان سنی نشان طوس کا
 کوئی طوسن خلگی ہی کا تزار
 وی دوزر اوسکی ہمراہ ہی

بوکت

بہر اہل

سیر آمد بزم آهی ^{مقتدا} و دست
 گنا طوس بی ساسنی بزرگ
 رگی سانه ^{نیا} کاویانی درفش
 مقابل بوین ^{جست} که دون ^{سپاه}
 جو جو گرم بازار ^{بیکار} میان
 بین ^{جبهه} بی سرگز ^{نهنو} فایدا
 بهم ^{دیکه} که ^{خکوئی} شتاب
 با هم ^{اوستی} ^{سپاه} گودرز کو
 خیز شاه کاوس ^{کو} ^{کیمی}
 جو ^{سچی} ^{شبه} نامور ^{کو} ^{خیز}
 تو ^{سختی} ^{بفرمان} ^{جهاندار} کا
 سیه ^{کیمی} ^{اب} ^{کس} ^{لمی} ^{طوس}
^{مناجبت} ^{نی} ^{بوین} ^{لور} ^{نیمه} ^{صلح}
 گمی ^{طوس} ^{دو} ^{گودرز} ^{سپاه} ^{کیمی}
 گنا ^{طوس} ^{نی} ^{معرض} ^{بوین} ^{شاه}

غوغی ^{اب} ^{سپاه} ^{کیمی} ^{طوس}
 بوردان ^{خکی} ^{لمی} ^{بزرگ}
 که ^{سپاه} ^{کیمی} ^{طوس} ^{بزرگ}
^{لعا} ^{کیمی} ^{اب} ^{طوس} ^{بزرگ}
 تو ^{بس} ^{شبه} ^{معرض} ^{بیر} ^{نیان}
^{بگ} ^{شاه} ^{بوردان} ^{کا} ^{بو} ^{مد} ^{خا}
^{کری} ^{مقصد} ^{بیران} ^{بید} ^{افرا} ^{سپاه}
 که ^{بیکار} ^{موقوف} ^{بخدم} ^{رگو}
^{کمی} ^{شاه} ^{بو} ^{کیمه} ^{ده} ^{سپاه} ^{بومی}
 که ^{گودرز} ^{اب} ^{جده} ^{گنا} ^{طوس}
 که ^{دی} ^{گودرز} ^{خک} ^{از} ^{ما}
^{خرابی} ^{به} ^{کون} ^{تونی} ^{باندی} ^{کمر}
 که ^{تو} ^{لور} ^{طوس} ^{آوی} ^{سپاه} ^{بمی}
 حضور ^{صدا} ^{دار} ^{کیون} ^{علم}
 که ^{بون} ^{چا} ^{رود} ^{بنده} ^{باز} ^{گاه}

اول ^{لم} ^{نی}

بوز سیرشای سی آیاتو بیان
 که بی پورشاہ خلایق آتیاہ
 بزده کوشای حضور سیر
 مہر سندرودہ گودرز کہنی گھا
 نوکشتہ ناصق وہ بجارہ آہ
 کری روح کولاب سیادت من کی د
 کری لوی خسر و کولاب بادشاہ
 بان فریون فرخ خصال
 دیرانہ آبادہ عالی تبار
 فریزر کوی مہ طاقت کمان
 دیران بکلمت داد گر
 نوکون جبل نوکار فرما ذرا
 مہ سہی کہ نودز کای نور نو
 کھا طوس نی یون کہ اپی کوکنت
 بواجہی گساج یون ہی حضرت

فریزر ہو بادشاہ جہان
 وہ ہی دارت تخت تاج و کلاہ
 بن سبھی زینتاری تاجور
 سیادت من مہن پورنشاہ کا
 مناسب ہی ہی کہ کا دوش شاہ
 نہ دی ہات سی سم و این داد
 کہ ہی دہ سہ او ار تاج و کلاہ
 نقادر کو در یابی جھون من ڈال
 کیا لکھ نہ خوف و خط زینتار
 کمان پیدہ ولزی پیدہ جرات کن
 پوئی تاج خسر و نامور
 لکھ چھلو ای طوس بود لہورا
 نو دیوانہ ہی اور وہ تہا شد نو
 نوکنت ہی کیا اب سختمای سخت
 لکھ آپ کو تو گیا پھول لکھ

تیراباب بیامفلس ناتوان
 نه سردار زاده نه فرزند شاه
 بیاری جوگی ندگی اختیار
 دیادو من گو در زنی سیه خوب
 تو من گو من جان کسی بجز زنتار
 که خوبی بشری بی مرد انگلی
 میراباب بیامکادو نیکمرد
 کیا عهد میخاک کا اوسنی باب
 فرد زنده کاد بانی درفش
 که حکما به من چون جنگی بولار
 سیه طاقت کبان اور میر تی باب
 کها لوس نی ای سرافراز پسر
 اگر توی مرد شجاع و دلیر
 گران کوه شان گریز ارزوی
 بوی میر بوشن سسی تیرا گوراد

عزیز ایک ایند اصغیان
 نه زنتار متا صاحب مرو جاہ
 ہواست وہ سالار عالی وقار
 کہ خاموش ای طوس خانہ حراہ
 ہنن مجھکو آگہی سسی عیار
 ہر مند وطن و فرزا انگلی
 بتور من بکتا دیری من فرد
 نہ لایا ذرا دینن بکتہ خوف پاک
 وہ کادہ ہی لوی طوس زنتار
 میرا تیر دینرہ ہی بوسن گذار
 جو ہوسا تہ میری تو جنگ ازنا
 نہ گھنار تیری ہنن دلیر
 تو من چون شجاعت کی سنیہ کائیر
 میری تیغ سسی آب انزری
 سنان میری تو ری جل کا جگر

بوی جب که با هم سیه گفتار سخت
 که با حق بهم کینه آورد
 سیه که دوزر بود که کبھی طلب
 جسی غلی لایق سر دوری
 دلیمه شانا اوسسی کبھی
 لقا کنی شاه منت نامجو
 کردن من جو رتبه بلند ایک کا
 من اب اور کرتا من تدبیریک
 سیه که کر کیا شانی از کو طلب
 بلندیک درین سی بی عدیل
 نقلی ہی آتش زمان سسی درام
 کری فتح جو مبارک دو بین
 کبی جب سیه گفتار کا اوسسی نی
 که اور اوسسی تدبیر بهتر بین
 جسی سلی ای بادشہ حکم کو

لقا کنی بت شاه فرودز بخت
 نه بود زیاده من اب سبت کو
 فریزر و خسرو کو پاس انجی اب
 سر اور اوشا سیه برتری
 بلندی دجاہ در شد د کبی
 که دو وقت من کیان بری دور
 تویر و دوسر اوسسی محبتی خفا
 که خشنود راضی جو حسی بر ایک
 وہ جب ای زمان سیه کہا اوسسی بت
 سر کوہ نزدیک دریای یل
 اور اوسس طلوع من دیو و لقا ی مقام
 اوسسی بادشاهی ہی ایران من
 کتابت که گودرز اور طوس بی
 سیه سیکه فریزر لایا و من
 که جا کر کردن فتح اوسس طلوع کو

فریزر گوشه فی حضرت کیا
 وہ بھی جو نزدیک حصن متین
 توار دم دریل آتش نشان
 کیا کشت کیفیتہ گر حصار
 دیکھن در دزد نہ آیا نظر
 فریزر اور طوس موقوفہ بان
 شہنشاہ فی بود او کی بارگاہ
 سیاہ گران یکی بھی وہ حبیب
 تیاغوب میں اسم اعظم دیا
 جو لقب کہ بیدار وہ نام جو
 لگا گئی یون بیلوان کسی زمان
 تو کہ او سکو دیوار پر غلبہ کی
 جو کہے او سکو خسرو فی زمان دیا
 وہ کاغذ رکھا حبیب کہ دیوار پر
 بلند ایک ہوئی باہک اوسدم وہاں

سید ملی طوس او کی عمرہ کیا
 تو کہ ملی زمین سر سبز آتش
 ہوئی لولختہ وہاں بہت بیلوان
 ترو دیکھا خوب میل و شمار
 ہوئی فوج جنگی تیرہ سر سبز
 پیر آئی صورت شہ خسرو ان
 کیا گو خسرو کو حضرت اور
 کسی فی نگر آدہ کو وقت شب
 خدائی عرض رخ اوس پر کیا
 رخ لگی کاغذ راوس اسم کو
 سر ترہ اب باندہ کرای جون
 کہ کارہ مشکل ہو شان ایہی
 وہی جو جنگی فی اوسدم کیا
 ہوا طار ایک از ہمار یکتر
 کہ محیط کسی اعد کا ہوقعان

نکندہ

ننگه بواب دوه جادوی تخت
 که بیکبارگی تیر باران کرد
 لگی بوی بر بادش پیر و مان
 نمان بوی بوسنی از مبدع
 در روز نمان بواب و دمن
 بواقعه شجر با گنج زرد
 نمان بوی خردی گبند لیا
 دمان کسی سپدار عالمیاب
 کما فتح اوسن ملک کوبی دمن
 پیر ایک سال کی بعد خرد و گنا
 بوز شاه کا دمن خوش و ملید کر
 سپید خلافت کا پیر بی تو

لقا کی بت خسر و نیکخت
 توقف کو لب بداه برگزند
 بر اوسن بوی بوی و پو خردمان
 بوی دفع دمان بیکری تامل
 گیا قلعه من خسر و ملک دمن
 بوی معین لگی فتح و طوط
 که رفت کسی دوه مبرج حیات
 گیا جاب ملک از اسباب
 بفضل خدای جان اوسن
 حضور شنبه کثرت
 لقا کی امی خسر و نامور
 سر اوار از زک و افری تو

بر تخت نشاندن کا دمن خسر و را و تمنا تر امور سناسا حقن

چاندرا کا دمن فردر تخت
 بنیایا چاندرا بی تخت پر

جو مچنا که خسر و کو زیاری تخت
 رگما سر خسر و کی دهنم اند

کیا حکم برینده که بر نام تو ابر
 بیه قران دیاجت کاوس فی
 اطاعت سی خرم کی پیر از سر
 سیدار کخیر و خوش نهاد
 پست او سی راضی تهاش ک نام
 لیل نامور رسم اوزال زلا
 و زمین بادل خورم و شادان
 جوزدیک سخی نو اما صطرب
 حب لای زده و دونین لیل اوزار
 واه اواب سلم لای بجا
 لیاون سیاوش کا تو داری
 بدو کار میرا خوشام و سحر
 بهم طکی و دونین بوی شکار
 که کونین تیرانده کترین
 بوزال سی پیر بگلیر شاه

اطاعت کری اسکی بیل و تبار
 تو و من فریزر اور طوس انی
 لگی بازی کرانی شام و سحر
 همیشه تمام صورت الهی و
 رغبت شی اوده و شاد کام
 بوی شاد و خورم بده شکر خبر
 بوی سیستان سی ایدر کورون
 گلی می توانی کوسر و ارباب
 او تهاخت سی خسر و مختار
 ستمن نوشته فی فعل من لیا
 باران بزرگی گرانباری
 که تو طکی ترکون سی کین بیدار
 بیه کنی لکارستم نامدار
 قوی شاه شانین زوی زمین
 لکارنی شفقت جهانگر شاه

کین
 کین

سخن فی خسر و کجی زوی
 گئی پیش کاو کس روز و کز
 با شاه بی حسن زرت یک
 وزیر و امیران دستر او کان
 سیه خرد سی کنی بقا تا خود
 دم بولاله کنی بد رحمت ملک
 بنی جنگ زینار ارامم در خورس
 ز سرورین تخت و افشایون
 بید بران در شرم کسی شنی بها
 کوی اردو اسکی تم وقت خاک
 شما پیش ملک زور سیاب
 لوداب بد سپندار و دل کز
 کزی قصد شجر توران کاجب
 فرخیزد و کوی و کز لود طوس و کوی
 سفینه بی رایت سی خون بها

بیت شکس لعل و کورگی
 هم خسر و در شرم و زال نزار
 نه امین فرخنده و طرز نیک
 گئی سبب کان اولین و مان
 لای محکو مطلق کین بد
 ز لوان شاه توران سی خون
 ز برگز شکست و فراد و نه تاب
 نه شاهان از و کج و کوی کون
 که ای بی بیلوان کسور کشت
 سیه رستم بی پنج و یا بد رنگ
 کلامی کالاتام و لاجرب
 خود و جهان خسر و لود
 کز فون کوی جان فشان می کز
 سیه خنی تی کروان کسان خود
 کویم اراد و امهار لای کما

در شاه

به سندر لقا کنی بریندیوان
 بیانشه فی نه عرض لشکر تمام
 هوانه شندق کجند و برین بکلان **برای تسخیر دولت توادان که**
 چون لادریان فی لادری کن
 کجا و من ترست سب فوج کوا
 غیر ترزکو باطرد و ده جوان
 بیانشه فی کسر کرده فوج پیش
 جو از و گو و ز عالی و افان
 بنزه لیسری علی مقاد و شب
 مقور و بی جانب و است را
 ده گستم بنای پو شاطوسن کا
 جو ملادی شی بنزه لیسری
 ترا و ننگ و لادریسی این
 ترار گوزار و لادریسی نهی
 صد و پنج تن چشم کولادریسی

که عاقر من عم جانقانی کوان
 بنام او ایرون کما خسر و کوانم
 لیا قصد تسخیر تو را من زمین
 بدایین و حبیب و طرز کوا
 که می آفر با لوسکی است بلوان
 گیس سانه ده طاس مر خنده کشین
 این با نور گو تخیلی کوا از
 جو زمین کرس خون سی و شش کی
 حکم شش شاه جو شش اس
 اوسی دست جیب کونفور کما
 پوی سانه گستم کی سدر
 بر و از ماسی و سه بلوان
 بجاشی جوان بانگ او و تو شی
 که لیدت با قوت و زور شی

عزازی

معه بودی قلب من بکلام
 چه بزن که فرزند تا گو کا
 که ای سلوان بترن خلو
 بیستی خرد را موز سلوان
 خوش نویی حصن بنفشه کا
 همن بجی یک سپاه اران
 بخصت کردن کبخیره و فرزند را از راه
 طوس از راه کلاب محرم گذشته شدن فرود و سپه سوادش که از بطن کلاب
 اورد مردان طوس رسیدن بران دیه و شجون بر فتن برین کلاب
 سپه دار بخیره و پاک من
 فرزند ز می بت بنده کنی بفا
 رفات من اب بیری ای بابو
 تو را تو را ملک یک خراب
 و لیکن سپاه من کانی یک سپه
 کلاب محرم من ای مسکن گزین

بومان کاوس انجم چشم
 اوسنی شاه کاوس نی لون کما
 نه نو ما جدا گاه خیره و سی تو
 رانک سانه رگانه تا فوج کوان
 معین و مساعد زمانه و نور
 گامبره خیره و خسر و ان
 بخصت کردن کبخیره و فرزند را از راه
 طوس از راه کلاب محرم گذشته شدن فرود و سپه سوادش که از بطن کلاب
 اورد مردان طوس رسیدن بران دیه و شجون بر فتن برین کلاب
 سپه دار بخیره و پاک من
 فرزند ز می بت بنده کنی بفا
 رفات من اب بیری ای بابو
 تو را تو را ملک یک خراب
 و لیکن سپاه من کانی یک سپه
 کلاب محرم من ای مسکن گزین

ده کبخیره و فرزند را از راه
 طوس از راه کلاب محرم گذشته شدن فرود و سپه سوادش که از بطن کلاب

دمان و فعل مست کچھو زینباد
 ہر دلی کوئی تباہ ہی ہو دہلا
 پہ سبھی کی طوس و فریتر کو
 دوا ز نو احمد و کامگار
 فریتر و مرد و شجاع و دلیر
 دلی طوس کوئی کلان و حیرم
 کیا متصل شک طوس حب
 کہ بیان ہر ترخاس آماں طوس
 نقل قلمہ سی و مین وہ تادار
 پہ سبھی کہ طوس ہی دیکھو
 پہلے کہ جالی اوٹھی کہ برخاسین
 تو بہت جا سہراہ سی ایوان
 سبھی لفتار سن رہو دوسن کیا
 یہ روز کا اوٹھی پہلے ز عتار
 ہوا ز دلی سناہتہ سرگرم جگ

کہ میرا برا روز ہی وہ تادار
 کہی اور جانب کسی نہ گندہ
 یہی بات کہہ کہو گو زور کو
 کوئی بہت بار ستم تادار
 دوان کوئی حوالہ ہو مثل شیر
 شامان ہوا با فراوان چشم
 یہ سبھی فرود جو امر و بت
 نہ ختم و خافج الاپی طوس
 ہوا سہراہ طوس کا زند
 کہ پیش فرلا و اب شامان تو
 تیزی ساتھ ز ہمار ملکوشن
 کہ پویشتر بیان سی شکروان
 جو مقام تھا ہو مفضل کہا
 نہ آتا شہر آشتی نہ نہاں
 کیا دیو کو کشتہ دمان بیدارنگ

لفظی یاد دانا

عرفن بود اباد تها طوس کا
 پسر کو دوسن اپنی سہی اودو
 پسر طوس کا بھی خود کشتہ وہا
 گیا طوس پیر آب سو کر سوار
 دیکھن مقابل نہ اما فرود
 شتابی سسی بس جتہ گیا وہ
 گیا طوس نی گرا دوس قلعہ کو
 فرود دلاور کا خالودہ ستا
 گیا طوس نی اوسکو آفرزون
 گزراں ہوا وہاں سسی پہلوا
 نقل قلعہ سسی پھر فرود دلاور
 جو شہد پسر طوس کی وقت جنگ
 فوکتہ ہوا اباد باطوس کا
 تھا سب پر گوی کی ایک تر
 پسر گوی کا بزن پہلوان

گیا طوس نی عم سسی اوسکی بگا
 کہ لادی فرود دلاور کا سر
 سہ سندر واطوس گزرا کتاں
 سہ بیلی یکسر ہی کارزار
 نہ یکاڑ کی تاب لایا فرود
 گیا وہاں سسی پھر قلعہ میں فرود
 ہوا اکی بجوارت زرم جو
 سوار دلاور دتیر و آرز ما
 ہوی فوج بجوار کی عرف خون
 گیا باگ کر قلعہ کی درمیان
 مقابل ہوا طوس کی مثل پسر
 فرود دلاور نی مارا جندناک
 گیا پسر دوسن گوی پھر دغا
 بادہ ہوا اسدوان دلاور
 گیا سبھی گزرا گوارا دوان

بیا بوی بیون که آبی نه جا
 که حرکت نه رسو کردن غم خون
 بید که گزشتابان نواده ویر
 لیاقت اوس تیرنی اسپ کو
 وکن نه بدل نو زینهار
 تو یک لحظه تا بفر کر اور درنگ
 فرود دلاورنی از روی کین
 گیا بیلوان کی پرسی گذر
 جهان بنا سوار دلاور فرود
 وری کسی نیرزه کو جولان دیا
 گیا قلعه من بوکی زخمی جوان
 کیک تن با دوسه سی با گام شتاب
 نه آئی بجی شرم گنده زینهار
 مقابل پیر آیته کوئی جوان
 سوار کسی پینکی بیست خاره

به بیزن فی او وقت با رخ دیا
 قسمی که هرگز نهانسی بیرون
 پیرانی بین آیا او درسی خون
 با دوه وای بیزن جنگ بو
 بکار آید نوسدم که ای با دوه
 که بی سانه تیری تنای جنگ
 خدنگ ایک پیر اور مار او من
 نو اند جوشن بین تر اند
 به بیزن بی سجا ومان مثل فرود
 فرود دلاور کو زخمی کین
 لگا کین بت بیزن بیلوان
 اقامت کی دلای تو هرگز نه تاب
 در رخ ای جو انبرد جنگی بولاد
 گیا قلعه سی پیر باران دمان
 بو اخته بیزن میدان جنگ

بس که جب مبر روشن کیا
 لنگانی بون طوس کما قسم
 کردن فتح اس قلعه کو بگمان
 بر چهره گلشنه کو وقت شب
 لالی اک اس قلعه میں ناگمان
 ہوئی خواب سی جب کہ بدر
 لنگانی گلشنه سی بون فرود
 نہیں غم چکھو امی ماور میں
 اگر میں ہی نشہ خون مثل بدر
 ہو جلوہ گر مہر تابندہ جب
 ہو اعلیٰ اور ہو سہوی حصار
 در در ز شکستہ تو اور وہیں
 پلٹیزہ اوسدم فرود ویر
 ویر از پیر بترن جنگجو
 فرود و لاورنی از روی کین

سوی خیمت ومانسی بترن گیا
 کہ حملہ کنان ہوگی کل صفحہ دم
 نہ صورتوں کی کو ہی زندہ نہان
 یہ آنا نظر خواب یعنی کہ اب
 ہوئی لوضہ سر بسر در مان
 لہر سی کما قصہ خواب
 کہ ہرگز بھی زیر جرح کہو
 کہ ہی سکو آخر فنا بگمان
 تو یکارہ پیش فضا و قدر
 سید بکلی طوس جو اہر
 دیرنی لگی کرنی مردان کار
 لگی دزمین سب کج کرنی کین
 ہو از زم ساز لگی ماند شیر
 تو اوس جو امر دکی رو بود
 با ایک کیا تم اوس پیر دین

اثر کجیہ جو شش بین بر گز کیا
 در مار سہ جامی تباوہ جوان
 وین کسین کاہ سی بد ریح
 تو کشتہ تو اندر بخلی فرد
 کہ ای دای افسوس مثل پیر
 عوض او کی بان دوزی ای دین
 پیرانا شکم کہ کی تجھ سی جاک
 دمان ای ہرام نی طوس کو
 بہ سچی خبر بای حسرت و کویب
 ہو طوس کو زیر چرخ کو
 دمان سی لہد بوکت و کوز
 پیر ایک اہ بین اور آبا حصار
 نقل کہ پلستان تو اگر کم کین
 روان دمان سی شک کو پشند
 ترادہ کو ہمایا بی کار زار

گیا توٹ نیزہ کلم قضا
 کہ پشترن کو زیر گز بر ان
 رام دل دور فی ماری جو رخ
 فغان ایک اور ہمار زیر چرخ کو
 جوانی میں کشتہ تو ایسہ پیر
 ہوی او کی نام میں نالہ کمان
 کتا کو اوسنی و دین ہلاک
 کتا کی نفین کہ ای تندو
 خدا جانی کیا جتہ بر آدمی غضب
 فرودان غم خورد و در فرود
 کتا طوس نی کوچ پیر پشتر
 جوان ایک پلستان تباوہ پل عوار
 کتا کشتہ پشتر نی او کو و دین
 یہ سالدر دوران نی شکر خبر
 سوز او کی مراد ہی ششی ہزار

علی ادونا

عوض مردونگر مقابل بوی
 ترا و دینه بولاد بوی بوی مرد
 گیاس امنی بیزان سلوان
 بیدیک گرز بیزان بی بار کدین
 تراده گرا انب سسی تو صدرا
 به جای تها بیزان نه نیلی کند
 لاتی من کورون کوری و بوزان
 تراده کور و انب سسی او پهای گیاس
 و بکن نه بیز خنک کی لای بیست
 بوزان سسی بیزان دینه بوزان
 کوران بزکان بی جل کوزاد
 کوی کاسه رودای تو ازینان
 خط کویسی بیک بیزان کویستا
 عوض مست و مدوسن و جافل بیست
 که بیزان سیه لکی ایاد و بوزان

دیزان بی خنک بایل بوی
 تو بودی میرا لکی تم بیزاد
 تو اکاد منخر بیست و شیمان
 بی خنک کی بیزان و سکو بوزان
 بیزان تو امنیزد خوازه کما
 لای تاکه بوزاد کوی بوسی بوزان
 کوران تو ازینان لای بوزان
 لقا در بر او سکو بیزان لای
 لکی کماک بیزان بوزان
 بی خنک و بیزان بیزان
 بیزاد آریان و مردان کار
 که ان کما بیزان کادمان
 تو ما جار قصد سب خون کما
 دیزان بیزان بیزان و بوزان
 بوزان کوی قتل بیزان

لای

نای

رواند تو اوطاقس بر صبحگاه
 فرمیز کاهرم دل تو را
 نام فرمیز رحلی گد
 نه لایجا حکم سینه باغبار
 مری سبای کو قتل باغی کما
 خطای سزا رسکولت او کج
 فرمیزنی طوس کز مانده کز
 کیا سخن زمین ذلیل او در اول
 بولاب سالار کس سباه
 شب خون من کار خنک کورن
 در و کی آستامنی بر خاک
 تو بران می از کوه اینخ کما
 مشای بیان گز و من دهن
 دوشک مقابل مری کما

خطانک و بدل مری سب سباه
 فرمیز کی الکی سامل
 گیانامه خسته و ناستم
 لکها ساملی طوس کز
 لیسوی ککلات و صم سینه کما
 عوض طوس کو قید کز
 بفرمان کجس و نام مو
 کما سخت و سلام مری سب سباه
 ز کما او کز ندان من شام کما
 کما سب سب این کز نامه کز این
 اگر ای طو امتر و تو انداز کما
 فرمیز کما کما کما
 کز نگلی هم بعد کما کما
 عوض کما کما کما

جنگ کز دن فرمیز بان کز این شکست خورده آید من کز کجس

ایام داران

ایدر باداران ایران زمین
 صف آرا بوی اکثر بود سو
 صف آرا بوی اکثر بود سو
 بازار لگی چاهنی کینه خواه
 گئی گوید سزین جو میدا نین
 هوا جسط گونادک فلک
 سزد از نایزن پهلوان
 بوی قتل ترکان اودر پیشار
 ولی اودر جانب سی تورانیان
 بوی حله آورد سوی قلنگاه
 دیران بوی کشته ننگام خاک
 بواجب فریضه خلی سوده
 مباحی تنای نسی گودرز بی
 ولیکن دوسن گو مرد و لیر
 بوی حسب گرز و فتح و خدنگ

اودر ناک ترک جو بای کین
 دیران خاک آورد کینه جو
 بر اخانه آتشی سوخته
 بوی گرم بیکار یکس سپاه
 تویر یا بواجبتر ایک آتین
 زار دنی کشته بوی ستن
 چدر کو گیا یکی منع و ستان
 یابان بوا خون سی لاله زار
 جهان تنامر نیز گئی و مان
 کیا الی ایرانیون کوتابه
 فریضه ز سر و مان بوا وقت تک
 گیا دوشن میدان سی بالی کوه
 که گودرز کی فتح مغلوب تی
 لگا کنی یون ای سر اوار بر
 جهان سن بیست تونی و کیمی خنگ

بوی آتشی خاک و دهن

نندگیا پیران کی گرو رود
 نانشا میزادیکه وقت و خا
 اگر که بودی تو کزده کردن
 کردن قتل شک و او ایک آئین
 پیرانی گنیم آیا و مان
 میه گووزر گنیم جنگی بهم
 که مرغای رکی لب کارزار
 قدم العوض رکی محکم و مان
 میه پیران سسی گووزر گنمی گها
 میه که اوستی بهیاسان اگو
 میه بنزن فی جب جالکی اوشی گها
 بهلا کسطسی من آون و مان
 مناسب من میه بی ای نامور
 فرمیزنی میه کنا اوشی جب
 علدار گو قتل گزنی و مان

ریکی بهلا خاک پیر آرو
 میه پیران ولیه قوی چنر کبا
 سیر سربندان نکلنده کردن
 نه چورون من کترک سیدان
 نوا متفق اکی جنگی جوان
 لگی کتی میدان من کها کر قسم
 نه مننه موری جنگ سی زنبهار
 موی گرم بکار جنگ آوران
 که توای فرمیزنی کی پاس جا
 درفش انبا یا بیج ای نابجو
 فرمیزنی بت به یا سخ و یا
 که خالب من اوقت فوران
 که بهی آون انبا درفش اودور
 نواشزن جنگو نیر غضب و
 علم سکی آباوه جنگی جوان

کرون بی

کردن کبابان با جراحی سینه
 سرد علی گردان جنگ آزما
 روان خون تسانند دزیای اس
 جوان نسل کاوس و گشتم کی
 رها زنده گو دوز با بست کن
 دوه فویشان بران و افرا سیاه
 بوی کشته مید این ننگام جنگ
 سوا سکی ترکان و ابر انیان
 بی لیک توران کی غالب سپاه
 سویی خیمه ترکان گنجی شاه اول
 پو اشکی فونش شاه افرا سیاه
 بی سروران خلعت بر گیر
 روانه کما اور مینه نامه نگهها
 بر اس فتح بر طرف قانع شو
 که خنجر و در شتم پهلو ان

که بر پاتا ایک دست بن رسم
 نیاز دم خنجر و نغ
 سر سلوان شی مثل حباب
 بیست وقت بیکار بازی گئی
 بوی کشته بغداد شمشیر زن
 هزار و دصد مرد و الل خطاب
 زمین خون سی کبر بوی لاکر
 بوی کشته جینی کردن کبابان
 بوی فوج ایران سه اسر شاه
 بواند سسی عم کی آزاد اول
 زرد می غنایب می شای شباه
 برائی سه شاه تی گنج زر
 بزرگام تمنی کیا مر حبا
 ذراد لیسین امینی بیستم لوح کو
 اید بر یکی آردین کی فوج گران

ملا و او من خاک خون من اگر
 شب دروزم کارانی کرد
 خوشی سی به بران فی مانع لکھا
 چنان من نہ کیوں نشان
 او در بزرگ خوشوارتی شاو کام
 عوض جت شکووا با مال
 شتابی توان ہوگی پنجاومان
 نہ مٹنا مٹنای شک کا غم
 کیا یوں کہ مثل بدر بی گناہ
 کئی دن تلک استنی ماتم رکھا
 بزرگان ایران درستم بہم
 شکست و بوری تو کر اختیار
 بید کہ لوگ سی بد لوٹنایا اوسی
 خیر ادا و من قید سی طوس کو
 کہ ای رسم پہلوان جاشما

تو پیر اس جہان میں نفع و طغز
 بہ عیش و طرب زندگانی کرد
 کہ خسرو کا اور رسم گردو کا
 بہ اقبال مشابہت نہ نامد از
 ایدر ایل ایران تھی غلگین بلام
 فرموزت بادل بر بلال
 کہ کھسرو نامور رہتا جہان
 ہوا او کو مرگ برادر کا غم
 فرود و دلور تو آشتہ آہ
 شب و روز اگھو کو سوزم رکھا
 گئی اور کھائی شریا علم
 کہ چارہ قضا سی سنن زینہار
 بہ زرم سرت بیٹایا اوسی
 لگا گئی پرخسرو نہا جو
 پی جنگ بران خانہ خراب

ہفتی بی

دلی طوس خسرو سی کنی نغا	سین فی دوسین پذیرا کیا
کردن جالی بران سی تا کارزار	که جنگو اجازت بود نیز یکی بار
ملانی تقصیر سابقی کردن	ملادون من او سکو تر خاک و خون
نگا ذکنی سرور انمن	بید شد کوی رستم بلمن
کر گانه بران دی کو زیر	ده بولا که کافی بی طوس دیز
نوا حکم گو دوز تو توبی جا	اوسی دوسین خسرونی حضرت کیا
رسیدن طوس بود که مقابل بران جنگ کردن بر دوش کرداریدن بر دمان بشکر	
طوس از سر حادو کزی دوزون شدن فوج ایران مجامره کردن بران و طوس از کویان	
نوا کوی بران دیه زون	سید یکی بر طوس جنگی جوان
مقابل نوا اگی بران بیست	گیا که کی نغفار تر دیک حبیب
ری سات دن جنگ گزوندگ	بهم بر دوش کوی گرم خاک
نومیدان نومان ولادور سوار	نوا ارثوان روز حبیب شکار
کیا هم نبردان کی سر کو جدا	جدا بود کی شک سی انی گیا
کیا طوس فی قصد بیکارست	بست گرد و بران بوی نشه حبیب
توقف وزر کر تو ای تا نایجو	کیا دوسین گو دوزنی طوس کو

کما گو سی بر که ای شیر مرد
 گمان تو در آنی تشبیه کو
 گئی گزینا گاه منع و ستان
 نه کوی تو اکامان زینهار
 و درون بی بر تیر باران کیا
 دمان ساد ایک شخص بر زو ستا
 نقالکی بران که اب زود تر
 دمان جادو اب تو کر ای جوان
 ولی کجبه نه تو کون کو بهیجی ضرر
 به شدک سر قلعه کوشار
 تو از بر تیر نمایان دو این
 نه گزینا ایک قطره بی اور طرف
 بر ایک بخش روی سی تها کانتا
 بر انمی من بران در همان دهن
 بهت قتل از زینون کو کیا

تو برمان کا بو جاکنی اب عم سزود
 بو اسانه برمان کی بیکار حو
 لری خوب با هم ده دو تو پو تاش
 گئی پیر سوی بشک انعام کار
 بهت پهلوانون کو همان کیا
 که بازو تها نام او من شخص کا
 بیان کی تو جان قلعه کوه پیر
 که بر بارش رفت و باران بیان
 به بودین از زبان سر بر
 ده ساحر تو اجالی مشغول کار
 بومی بارش رفت و باران حوسن
 بهستی تھی شکین بر انکی رفت
 بوی سب کی بیکار و مان دست زیا
 بومی حله آور نه فرج گران
 ضرر رفت سی کجبه نه بهیجا خورا

ای بیکار
 ای بیکار

بر ایک جاہلی پست اور جاری ستاون
 لصد زاری و عجز بر دوان
 الی تو کفضل حسان شتاب
 فرین اجابت بوی سید و حیا
 کوئی عنایتی مرد و فرخ سیر
 کہ گشت نسبی و جسته شمار
 مہ دیکھا تو کوئی کسی موضع اور
 وہ سا اور نماز یک مشغول کار
 جو از دنی جاگی از روی کین
 کہا پیر سید اوسسی کہ مان زودتر
 بواقف خدم وہ خانہ فریب
 او تر کوہ نسبی بید گیا پیش طوس
 تو اون تمام اور دونون سپاہ
 پیر ایما سحر موی پیران بوزار
 دلی ہی زتاب اتاقت بیان

سواران ایران تیری ہی ٹون
 نگلی ماکی سپہ و حیا بز زمان
 کہ تا دور و برف باران شتاب
 گرم تونی بجا رگان پیر کیا
 رنام و دلاور تو آریان نظر
 کری ہی اساز اسوی کوسار
 یادہ گیا قلہ کوہ سیر
 نہ نشی کجہ فر او سکودمان شمار
 پس پشت بات او کی اندھی پوین
 تو اس جنت و باران کو ارب فر کر
 بوی دور وہ برف بار ہی شتاب
 اوسسی قتل بلکہ کیا پیش طوس
 گین زرم کہ کسی بوی قہمہ گاہ
 ہوا کی آما وہ کار زرار
 کہ کم ہی بہت فرج ایران

ده لرتي بوي مچي اتني سب
 گي بوي کوه ساون شتاب
 کيار خمي دهنه ني دمان قرار
 تو اليکي شک کوارام گير
 کيا لکي محصور دمان طوس کوه
 که محصور کني سي کيا فايدار
 جدر جاوين جاني اينين ديکي
 که تبار سر کينه ده کينه جو
 نسا نسا مان بر ايک قسم کا
 اوسي صفت کرتي نهي بل نبار
 ديرانه کرتي نهي سر نور خاک

زبون بوي اچار بوي عقب
 خض باول بر غم واضطراب
 حصار اکت تبا کوه پر استوار
 سردامن کوه طوس ديار
 دوان اي ترکان بکار جو
 بيه پيران سي بومان ني اودم کما
 سر راه سد دوست کي مچي
 بسند اي اوس کونه بيه گفتگو
 بهت غلوه من غله و آب نيا
 خوشي سي ديران ايران ديار
 بداند نين سي باستان دزدک

رسيدن رستم ايداد طوس در قلوه کوه ساون در انظر آمدن کما بون در دمان
 چين اکر کيدان براي کوه ان چنگ ان آون کينه سکون کاموس رستم
 شني خسرو با مورني بخر
 که محصور ي طوس و الا گره
 هتن کور کي طلب يون کما
 که ياور بوجوا کي اب طوس کا

به لنگه

مده شکر دوسم بیلوان
 گیارگی بیغاز نزدک حسب
 میده کوزرسی طوس کنی لگا
 شتابی سی اوسنی بفرط خوشی
 چوپیه ما برانما کباب بیان
 تو ایرانون کای نشت و نیاہ
 وہ بولکہ خاطر کو آب شاد رکہ
 پیرائی ہم کوئی وثر بیلوان
 شتین کوئی کو آیا و دہین
 رہا من حفاظت کو ذرکی بیان
 بہت اوسکی رسم فی بطوسی کی
 شتین سرخمت پہا و مان
 یلان سرفراز ایران و یار
 ہوی زندگی تری اتنی سی بیان
 ہر ایک کی شلی شتین فی کی

ہر لوی کوہ ہایوں روران
 تو فورم و شادمان طوس بت
 کہ آیا شتین تو جا پیشو
 شتین کسی جا کر ملاقات کی
 کیا پیر کہ ای بیلوان جہان
 بیان نونہ شانت ہوی عم تباہ
 عم و غد کسی دل کو از او رکہ
 در و ذر ملک طوس جنگلی جوان
 ملاحظہ فرمیدہ عذر دلایا دوسم
 شتین لگا شتین ایوان
 لئی قلمین بفرط خوشی
 بین دیار اوسکی سب بیلوان
 میده لوی کہ ای رسم نامدار
 دگر نہ تھی مگو آمد جان
 ہوی اوسکی اتنی سب کو خوشی

خیرا دن برین کی شدگی اب
 لکھا دوستی تباہ توران کو
 کیا مٹی محصور ای بادشاہ
 کہ گوہ ہایوں پر ہی وہ حصار
 بوجھ اور سچو تو او کو شہادت
 سیدار توران فی دو پہلو ان
 بوالزاد کا موسیٰ سنکل و لیر
 سر فرار زردان میں دشمن
 ہوا اسکی خاقان جن کو لکھا
 روانہ تو کر اور بی توجہ سپاہ
 ہم بس کہ دونوں میں اخلاص تھا
 نہ تنہا کی فرج ترکان چین
 تین سی پہلی ہند سچی وہان
 شمالی سی بران کی سال کوئی
 غرض گئی جب زخم پہلو ان

کردن میں بیان گئی احوال سب
 کہ لگی از بون فوج ایران کو
 ہر ایک ذر میں لای ہی اونوں نی تباہ
 تین تاپ خجک او میں زمینار
 کردن میں ہلاکت اسیر و حرب
 گئی گوہ کوئی ہایوں دوران
 دلیری کی پشتہ میں غریبہ شیر
 توانا و بیل افکن و بختن
 کہ بران لئی ابراد کو خسرو
 لری تاکہ ایرانوں کو تباہ
 کیا باس خاقان فی اخلاص کا
 روانہ تو آ رہ خاقان چین
 کہ توران میں خیمہ زن تھی جہان
 لئی حاکم بر خاش مکمل ہوئی
 ہوا شمال فوج ایرانیا ن

ہوا لئی

دودن پیش کاموس بران گها
 که رستم بی اب لوار ز دیر
 بید کنی لغاوی که ده گرم و شد
 تو ز نامی تعرف کون اسقدر
 تو پس لادون رستم کا دم نک من
 جو میدان دورانی جادون کون
 بید نقار شکو اوشادول
 گها بد دوس پیش خاقان من
 نوی بیان گمدار زور زبان
 سو کر کی من گرم بازار خجک
 تو و طلب من بسیار گران
 لغا کنی بران کسی خاقان من
 بید شکو او قرین طرب
 تو آمد ز خشنده حب جلوه گر
 او دورانی بران خاقان بهم

تا خوان و اوستم کردو کا
 مقابل من جکی غنچه شبر
 نه ای میری رخ او سکی کند
 میری سامنی آوی مید این گر
 بلاون من سب رستی خان من
 کردن دست کوسر سر خون
 تو انم کسی بران کا ازاد دل
 گها اوستی ای شاه روی زمین
 قوی اب بدو گار یاری بران
 کردن قافیه فرج ابرین کامت
 بی تا قوی نیست خجک آور
 بی زرم کیدل من ترکان من
 گها انی دبره من نیگام سب
 دیرون نی کینه باندی اگر
 ایدر رستم و طوس انجم خشم

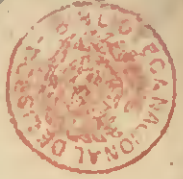

بوی لشکر آرا نه قصد و خا
 خروشان بوی نهای ترکی دهان
 ده انوره لشکر آرا نظر
 دلی باد و دین خدا کو کیا
 نقل خل ترکان سسی ایک کینه خواه
 که تبا استکبوس اوس دلاور کا نام
 گایان سسی رومم جنگی سوار
 لالی گرنی ده تر بازی و مان
 جوانمرد جنگی نی از روی کین
 بوی کارگر گزگی بی ز ضرب
 او تبا گزمارا بوالای سر
 دلی اسقدر گز کار تی لقا
 کباب که گز گرنی سوره
 جو نخی بوردوم مل پیر گیا
 طرف بینی لشکر کی موژی غسان

گیان نه فلک بر غسان بوق کا
 بوی گرم پیکار جنگ آوران
 گیا سوح من رسم نامور
 ذرا دتی نه اندیش کو دین جا
 شبان بوالوی نادور و گاه
 دلیر و جوانمرد مشهور عام
 بوالحالی آماده کار زرار
 نه کین بوی کارگر کچه سمان
 سر ترک برگزمارا تو دین
 بد اوس ترک جنگی فی حکام حرب
 تو او وقت رومم نی نی سپه
 که توری سپه کونسته کینا
 گیا و مان سسی رومم بوی کوه
 تو اوس ترک نی بیه ازاد کینا
 که انی من و مان رسم بیلوان

کوه نوره زن جاکلی مانند شیر
گزاره که بسجا ترا عم نبرد
بیز اسکوئس نبرد آزما
دلی اتنی تپی هیت بلین
نیک ترگز نورا کار شکر
رہا تر حیب کوی دشمن کیا
بوادو کی سینه به کیا کارگر
بواد اسکوئس الوض دمان هلا
ده کشته و حیب لے مردم دودین
لعبان خاقان جن بدزنگ
نودیلنا که ہی عوق خون تابه پر
سید بولاکه بورستم بلین
نوی گرد بران کی تبادرت
بنین انبی لشکرین کی کوی مرد
خط سنی آیا کوی نامور

۱۹۱
نفاکچی اوست ک سسی یون دلبر
مقابل بویر که اگری تو مرد
کوی بلین تر باران کیا
که لرزنده تبادرت ناوک فلن
کمان یکی رسم فی پر زود تر
مه و مرفی بت کیا تر حبا
گیا مبره پشت سسی ہی گذر
ملاحسم او کفایت خون و خاک
اوشالی کی سپن خاقان سپن
نعالا جو سینه کی اوسکی خدنگ
نور شاه حیرت زده دیکه که
نذیکسا کوی همی ناوک فلن
که رسم کی مرد و انا د حبت
که رسم سسی میدان من تو عم نبرد
مقابل بلین کی بار دوگر

نه با هم و او نمی پیر کینه خواه
 کیارات کو سب فی آرام خواهد
 نو میدان من گردان بکار جو
 لغاگنی شکلی خاتمان بستن
 گوگون آج خنک آزنا
 شهن سی لیبای آرزوی کن
 که رسم سی کرمانون من جالی خنک
 کیاراب کو کوی میدان بود
 شتابان نوای رسم نامدار
 شهن کاشگرد اوای یل
 دلرانه آبا کوی زر مگاه
 کیارک فی جب که نیرا دون
 دوان که کی میدانن پیر خوش کو
 لغاگنی رسم سی دوه بیلوان
 درون من به هرگز تری نور سی

گئی برودت کوی خمه گاه
 سحر گاه لقله جو به آفتاب
 صف آرا کوی انگی برودت جو
 که ای نامداران و ترکبان چین
 عوض شکوس جو اندر کانا
 کنا سنگلی ناموس فی سده دون
 سیه که کرستانان نواید رنگ
 دلرانه جاکر بکارا که نان
 مری سانه ترانگی کارزار
 که لی خنک او کوز برتی تی کل
 نوای کای کاموس سنی کینه خواه
 نوای خنکی فی دی دین جان
 مو العره زن رسم خنک جو
 مجبی مت سیمجه شکوس ایوان
 کرون آج بختکو زبون دور سنی

ده دلاور

دوه بولاله جب صد آوی نظر
 دلیری سنی کاموس نی برکتند
 تهن شتابی جورا سرنگیا
 بگولی تهن نی پدوه کمند
 کبازور کاموس در شتم نی جب
 بوا ملک کاموس زن سی جدا
 که شنبه ز برانی و کز سوار
 که اتنی من ز شتم نی سی کمند
 دودمن اب کاموس کانی سوار
 بواجب که ده ترک خکی استیر
 کیا قتل کاموس گوید دودمن
 بوی شکر ترک سی ملک سوار
 سنوگی خاقان رستم کی ملک
جنگ رستم با خاقان چین قباورین خاقان بیهکته من تونان و خان قباورین رستم بود
 بواجب که کاموس خکی سلاک

تو کونکر نه غریبه و شتر نر
 رانی بوی رستم ار محمد
 بود او شنی در لبه سرخش کا
 بوی خوش کی سرین بواگی بند
 شکسته بوی در میان سی دست
 دلی او سنی پدیده اراد کیا
 تهن سی بوا نایل کارزار
 بوی سرین کاموس کی خالی بند
 شتابان بوا بوی راه فرار
 کسان بی گیار شتم شتر گیر
 سواران ایران فی از روی تهن
 بوا پدنه آماده کارزار
 فراد بگو دور زمانه کارزنگ
جنگ رستم با خاقان چین قباورین خاقان بیهکته من تونان و خان قباورین رستم بود
 تو ایران دلب بوا سمناک

لقا کنی خاقان سی ای تا نور
 به بتری عطف عنان یگانه
 بین تاب بکار رسم بن
 کردن صبح او بکواسر کند
 بدانی بن لب گرد خلیش نام
 تنهن لی سینه کو هنگام خاک
 لقا کنی خاقان گرای جنگو
 تو بخشون من رسم وزیر بشمار
 غرض خلیس گو روز دیگر
 لچارا که ای رسم سر فراز
 لیا رسم گرد خندان کنان
 کردن مثل کاموس جنگو ملاک
 جانم و خلیش نی لید کنان
 جو و یکا که ای تر خوشن گذار
 ولیکن ز پرسی گذر بیدرنگ

سیدانی بدلی بوی سر
 سوی خانه نشکر دون کیمی
 کما سنکی خاقان نی کده غم بن
 تو بدلی بنو ای یل شو شمشند
 به کیمی لقا ای شنه ذوالکرام
 کردن من سوگرتان حدک
 کردن قتل رسم گو میدان من تو
 بهت دون بخی گوهر شاور
 دلیر از خندان من آنکر
 میری سانه بو انکی زرم ساز
 کما جنگو لالی ای اربعت بیان
 زمین تو کردن جسم سیدی با
 کما تر سوی تنهن روان
 سر سر بر لادا ووسن نادر
 پواند خوشن من جاگر خدنگ

علم کی شمس کو بعد از آن
 ده بست سی او سی گزبان پورا
 سنج زشتن فی کباریکه
 تو خلس بوانت زین سسی جدا
 یہ پیرا بتا سنج برینہ بکفت
 نہ ز شتم سسی کوئی مقابل پورا
 دلی بعد دیر الی ہومان دمان
 نہ ز شمار ز کون کو بر باد کر
 وہ کتا تا وقت دم داپسین
 یہ سنجک شتم فی پاسخ دیا
 نہ ز تی سیاوش کو گرم ہلاک
 سیاوش تبا سدا بسی ہی عزیز
 وہ بولا کہ امی رشم دی سنخو
 لگا کنی رشم کہ پیرین بیان
 یہ سنجک دوسن شتم پیران گیا

تنن پورا بوی خلس دوان
 عقب او سی رشم شتابان پورا
 جو کبھی پورا کدوم مار گئے
 او شنی قتل رشم فی دوسن گیا
 سان نہ ز زبان رطوت
 کوئی سرگز نہ مایل ہو ا
 لگا کنی رشم ہی ای بیوان
 وصیت تو سدا بس کی یاد کر
 کہ ہونا نہ ترکون سسی تو گرم کنین
 سمجھ اس سخن کو جو کبھی دیو کا
 تو پورا میرا سینہ کینہ شنی پاک
 بجای جو یون تسی گرم ستنہ
 کس طرح کین سیاوش بو دور
 ارا آدمی تو را ز دل تو عنان
 یہ ہومان فی پیران سسی جا کر گیا

خجک

تهنی فی جملو کبای طلب
 و دپلی گیابش خان چین
 بلدانی اب رستم سلوان
 اوسی متع خاقان چین نی کبا
 تو کون پیش رستم گناشا مک
 کبا سکی تومان نی ای شاه چین
 کبان تان ی شک شاه کو
 جو صواد در این بو گرم خگ
 تهنی ی نسل اکلن و تلسن یا
 نوزم ساز نوسی افر سباب
 سیه سنکو و اشد خاقان چین
 و کر باره میران به عجز و نیاز
 سخن بلی رستم کاسن لیمی
 بیست خالو سی جو پیران نی نی
 گیابش رستم کی در تابو را

تو حابش اوسکی سیه ستهزی است
 کبانون که ای سها ترکان چین
 جو کووی اعزازت تو جادون و بان
 خردمند تومان سی بیرون کبا
 پری و پسین ی اوسکی خوف و خطر
 تهنی سی بکار لازم چین
 که سواته رستم کی بکار جو
 مقابل نون اوسکی سیه و ملک
 سوار جاکر و شک ستن
 که البرز نونام سی جکی است
 یاد و در تومان کو دمان سی
 لگانگی نون ای سته سرافراز
 جو کجه پیر و منظور سو کبھی
 تو جانی کی فری سته نی بر و انلی
 بیست و پسین اندک رتا نورا

نوارسم کرد کامیج خوان
 که کخسرد نام برد از کا
 بت کئی بی بخشد کی
 را قتل سی او سکونی کیا
 به سندانگانی ده بخت
 دلیکن دوزوبی آئی نامجو
 کبابه به پیران فی ای نازار
 که فرمان بری سی سردن من
 تو را صلح موقوف کردم خاک
 ده لولاکه ای مرد فرخ نهاد
 کیا بختکوار او اسطی سان طلب
 جوید از روی بهم صلح تو
 حواله آری بری از فرسیاب
 که کخسرد نامور کی حضور
 جو خسر در کی سر کواوکی جدا

کما اوسی پیران فی لون بعد از آن
 به مخلص بی بی بنده با وفا
 فراوان من مری حق بندی
 جو یک شرط خدمت بی لایا بجا
 که خالی من صدق سی به سخن
 اسیر بلا اسیر سی بی تو
 کردن خون من از خشمی خمد آوار
 ربون تاج حکم شام و شمر
 نه که اسقدر فرخ نوزان کونک
 تیری بات کای مجبی اجناد
 مری بات کس کوش جان کوی
 تو را ستوز مفید ویر کو
 زرد مال بی دی مجبی بحب
 روانه کردن هر کور خاش دور
 تو عالی بو کینه شنی دل شاه کا

کخسرد

تو سیه جانهای تری شاه سی
 دلی با پس خاطری ترا ضرور
 پهن تنی حقیقت پیران کیا
 بساجب که خاقان فی احوال سپ
 که ای نامداران کو تو تم شتاب
 کما عرض سنکلی فی آی کشید یار
 ملاسی خوبی کشته ده چار کرد
 یقین ہی که کوئی مل کینه جو
 جو یہ بات سنکلی فی کشته سنی کی
 یہ سنکلی خوشی سی لگا کنی شاه
 دلی دلین بران کی ساج و سب
 ده بنامتا خاموشی ہی عقل و حکما
 عرض سنکلی کرد روز و کر
 لیا لوی میدان نوالنره زن
 رکون تو پهن جنتی تنبای جنگ

پهن صلح منظور برگز مجھی
 پذیرائی صلح ہی ورنہ دور
 یہ احوال خاقان ہی ظاهر کیا
 لگا کنی کردان جن سنی ریت
 پهن کی ہی بات کا کیا جواب
 پهن صلح منظور بیان زینهار
 بفضل خدا بیان پهن بسیار کرد
 لیکازون رسم کرد کو
 تو سب نامدارون فی تباہی کی
 کہ بہتری بدخک کبھی لگا
 نہ و نامتار سب بات کا کیا جواب
 کہ مجلس کا وہ وقت تھا اور نہ
 دیرانہ ہو کر ہوا ر سب پر
 لیکار کہ ہی رسم سلطن
 لیا سنی وہ کرد بولاد جنگ

لکھی و لکھی

کرمین مخالف کی ازدوسی کس
 او سار کر آیا اوسے خاک بر
 وہ اوسے کر یا وہ کر زان کوز
 ہوا اوسے ذہال رستم یزدان
 سستوان سی اوسے لی گیا
 کہ رستم کی اکی ہن ب گروست
 دلیری میں کتای وہ شہ مرد
 یہ سندرگوشاہ جن غضب
 عبت ہی وہ نکرین لانت گزوت
 وہ ولامری ساتھ کر و سپاہ
 شہ جن فی سنکل کو انعام کار
 در بارہ سنکل یہ قصہ و خا
 موی گور رستم کی یکسر سوار
 و لیکن نہ رستم کو تبا کیہ ہی غم
 لی پیر دران بیکار ہو

کیا بزرگم فی نیرہ دوہین
 کیا جا ہی ساید قلم اوس کا سر
 موی شد جن ستان ہوا
 ولی لک شد جنیان
 یہ سنکل فی قافان کی جا کر گیا
 بجای اوسے کی کر بل مست
 جنن موی اوسکا پستان ہم ہر
 لگا گئی یون کیا سورا جھکوا رب
 یہ ظار ہوا یا وہ موی توصت
 توہر جاکی رستم سی یون کینہ خواہ
 سوزان خلی دی شش زرار
 موی زرد کو بکی شکر گیا
 موارم سنکامہ کار زرار
 یک تنہ وہ نیرہ کرتا قلم
 ایڈر سی ہی رستم کی ایوا کو

دلبرون کسی کنی لگا برون
 نوازی اینوہ کسی ہم نال
 نہ گزراں اب سترہ کرد
 سہ نوکر کنون من کہ بیکاری
 بیانی ہی یون ضرب گزراں
 تو اسادہ داماد کا موس کا
 خوشان ہوئی ضرب گزراں
 مقابل ہوا کی پیر کا کال
 لگا کر زولیک باندی سے
 دمن سی گفتا ہمار تم کی کف
 وہ سنکل کہ تار کو خک آزما
 ہتھن کو از بد بنا جوش کین
 ہواران لبر زبان تک نزلہ
 جہان سلوان رسم کینہ خواہ
 ہوئی فوج ظافان کی جملہ کمان

کہ اس خک سی بیان من کہ بیان
 رو کوشش وجد بخوف دہا
 سر حیان ریزہ ریزہ کرو
 قیامت وہاں ایک بدیدار ہی
 کہ جسٹو سی تک آنگران
 ہتھن سی اگر نبرد آزما
 کہ سادہ فی دی سادہ فوجی سی
 ولی اسی غافل کہ آنا زوالی
 تو میں ہوئی بدم گرافت پر
 کی کشتہ صد ہا گیا حریف
 ہتھن کی ماہون سی مار گیا
 خواہ اور سوی شاہ صین
 کنی مہرہ رسم نامدار
 گیا جب کہ نزدیک قلب سیاہ
 قیامت ہوئی ایک بر باد مان

ڈاڈو
 کلا

بود او سگدی سفدر گشت خون
 سواران جن بکشته بوی
 جو رسم کی دیکمی دیر می زبان
 پیام او سنی بهجا که ای نامود
 سینه سندر لکا کنی ده نام جو
 تو بل سپید اور در رسم ارز
 بیان بیج دی اب کی سیه تمام
 غضب ناک سندر شاه جن
 کرد تیر باران لوتی بیدان
 موی بارش تیر مر چند بر
 شمع کر جو رسم فی بشلی کند
 گزافاک قیل شکی بر شاه جن
 زده دگشت او سدم موی بقدر
 خوف نشد جن گزبان سوار
 شیه جن کا استاب در روان بنا

که حیرت میں تباہ فر فرز کون
 تو صوا میں نشون کی شنه بوی
 تو خاقان جن کو تو خوف جان
 تو کرم بیکار بس صلح کر
 جو خاقان کو صلح کی آرزو
 مرصع ده اور تک کج تو گبر
 سزاوار بخیر و ذوالکرام
 سیه سی بیه تولد که آرزوی
 دلرانه تو کرم بیکار بیان
 شهن کار کام شتا بیشتر
 تو خاقان کی سر میں بوی عالی بند
 لیامانده ایرانیون فی دو من
 که صوا او بحر خون سسر به
 موی کثور من شتابان سوار
 سواران ایران فی غارت کیا

هین ایک تیرہ سی دو صبح
 زمانہ کاروم ہی رنگ ذکر
 نہ میل دنہ اورنگ زر کار شا
 اوستی طوس کی باس کی کن
 مید لاکہ ترگون کو جانی نہ جو
 دلیکن جو زدیک بنا وقت شام
 گزیران بوی شب کو نوران

مہنہ سی شوری حور صبح
 کینی شام ی اور کئی ہی شجر
 شہ صین یادہ گز قمار بنا
 دلرون تسی ہر رسم سلوان
 پورش رکی بر چار کو کیر کو
 نوا جالی آلودہ شکر شام
 نہ ہر گز رما ومان کو کوان

دوانہ بشدن رسم از کوہ ہاون برای خبک اسپات در بند

افر اسپا دیو دوزخا جن بمقابلہ رسم و زیمت باقیں وظیفہ نافتن رسم سلوان
 دفعہ و فروری حضرت نمودن رسم آمدن حضور کعبہ شکر و

بوی صبح نامیدہ سب شکار
 سیدی لکابی رسم کہ وادہ
 سواران توران کو وقت ملی
 مست لکی حیف تورانان
 مید کہ گز یا مال مغروہ کو

تو کوئی نہ ترگون کا دکھا بوار
 ہین نواشب کو آرام گاہ
 پاپان شسی بی رخ و غم راہ ملی
 رہی خوار عقلمت سین ہرمان
 روان پیش کعبہ و نام جو

دہ پل

ده سل بسید اور دخت حاج
 گناینگی اوشس دادگرگی حضور
 نواشا و کفخسرو نامدار
 فرامرز کو طعت زرد یا
 هتن کوبی خلعت بر برگ
 بی طوس دو گو زرد کپو دام
 ده جینی تنی گرون خاک آرم
 روانه کیا با تا او و خوشی
 بوا عازم همیشه بعد از ان
 روانه بوا سوسی انرا سباب
 حضور سیدار توران و یار
 که شکری بگدست کهای سکت
 شه جس کوسیدان بین اوز نرد
 بوا بر انم سکنی انرا سباب
 گنایند زردون کواوشنی طلب

فراوان زرد کور و گنج در باج
 فرامرز رسم کا فرخنده لور
 شکفته لور دل بزرگ بهار
 اوسسی مورد لطف دریا
 زرد بی غلایات با گنج و برز
 کسان تک بین بون سوا نون کام
 راکب کی نئی خلعت بی بسا
 نه طعت فقط کور و گنج و بی
 بل شیر دل رسم سلوان
 کزی تاکه اوسکو تبا به در باب
 گنای جالی بیران فی نون آشکار
 کهای سر بنزدون کور رسم فی نوبت
 بزمی گنای رسم شیره در
 بنبت دلو اوسکی بوا اصل
 کهایون که بان مصلحت کهای

گوئی که من سسی نامی طلب کاشنا
 اگر حکم تو نوی تو لب آورد
 ملاوین او سسی خاک من بزرگ
 تو نام و زور آورد بسلتن
 کسی خبر من که با ما او سسی
 بدن بر تو سسی بود کج کارگر
 نهی سسل به کام زنهاری
 طلب بهر او داد تو سکو کجا
 دل و زور آورد تو زورمند
 بوا شامل شاه افراسیاب
 نوی شکرستم از محمد
 در راه بر زور جنگی جوان
 توقف نه که تا تاده شیر مرد
 که در مان گرد کافر تا قتلده
 عدم کی دینی دو سسی می بودی

لگی گوی روان جنگ آزما
 ز ستمها من مرد میدان مگر
 کزین رستم گرد سسی خالی جنگ
 ده لولا که رستم می کشد شکن
 سبت جنگ من از ناما او سسی
 خندق و سپاه گذر تیغ و تبر
 عرض قتل بدخواه و شوراری
 بدایک نامه شاه خن کو لکها
 خن رستم دار لولا و بند
 خن سسی روان تو کی سسی سبابت
 بهم شاه نوران و لولا و ژوند
 سستابان بوی با سباه گران
 ستم نبی روز شماره نوزد
 کهن راه من ایک ایا حصار
 ده رستم می اگر بود کینه خواه

وہ حصنِ مشرق فتحِ حیدرم بولا
 سپہدار تو زمان کی حبِ مشعل
 تو سالارِ ترکان سہی بولاد و دند
 جو شبِ کندی اور صبحِ بوشکار
 غرض دوسری روز وقتِ بگاہ
 مبارک طلب آنکی حب کیا
 رہا کی شاہِ ختن فی کند
 سپہ جاہا کہ بجای کسج کر
 رام اور شہن فی جاگ کند
 بوا شاہ کا بند بازو سر
 کہ دو من کہیں ٹوٹ دونوں کند
 بوالہوی گردانِ جلی و دریا
 بسج کر بیک فرشتہ کہیں
 جو تداشن زخمی ہوئی رستہ تن
 کیا پاس رستم کی نار کنان

روانِ بنشہ وہاں سہی رستم بولا
 بولامینہ زنِ جاگی وہ شیر دل
 بگاہ کی یون ای شہ لرحمند
 گردنِ جاگی رستم سہی ہن کارزار
 دلیرانہ آیا سہی زر مگاہ
 بی خبالت گورِ جنگی کیا
 نیا سیدان کیو کی سر کو بند
 کہ اتنی من سپہ حال کر کی نظر
 رہا کی سہی شاہ بولاد و دند
 دلکن کیا شہ فی نورِ شہدر
 علم کی بہ تیغ بولاد و دند
 کیا دوستی زخمی اونہن بولاد
 کیا خستہ بس گور کو بی دون
 تو گودرز بانا پر بولامین
 کہا یون کہ ای بیلوانِ جان

بوی های زخمی سیره لب
 به شکر گیارخس بر نو لوار
 کمند الی رستم نی سبکی رها
 جوحالی گی بیوان کی کمند
 گیا اور مارا جوانوس گو گو
 پو آخون روان سر و او در مند
 ولی دروسی می تپا ب سدر
 خدا همی تمقن ثانی کی التی
 و د طاق محمی بخشانی بکلون
 براتی من نه خواهد نی اند
 جو خوشن من نکلن از کله کیا
 که افسوس ای دل سیده گزی
 ولی باکی ارضب گز گران
 بر بی تیغ بران تپی خا ر سگ
 برای دانی بس گز و کی جسم بر

ششالی سی تو عالی انوار و کر
 بوی از کله رستم نامدار
 قوشاه ختن نی خوراسر لبنا
 نو گز گران یکی تولد و بند
 تو رنج بود رستم نام جو
 رازین به قایم میل در جند
 رها جوی زخم بند خواه بر
 که خا فر بر لب رحم کر یا خدا
 که بد خواه گز و کون من زون
 روان تیغ کی گو کی کتف بر
 سیه شاه ختن دسین کسنی لگا
 که نزان سدان جسی البرزی
 نه گز ملازین سی سه بیوان
 دو ناره کری سنگ و اسن کوفت
 فرانی نه بر گز بوی کار کر

بهدلی

پیراوستی کما میل کشتی دمان
 تهن نی سندر بذر کیا
 که افرا سیات دلا در تو سمان
 کری الکی بیان و عهد استوار
 غرض اسس سخن بیستاید جا
 سپیدار توران گیا پیر دمان
 شمشاد و بیان پیر نام تو کز
 رمی فاصله نیم فرسنگ کا
 بذر اکیا شاه فی پیر سخن
 لگا کبی شاه تهن ی که مان
 جگ جاک اسکا دوسن کچھو
 رہا مات سسی تری کر نو دیگا
 لگا که کی افرا سیات ویر
 بوئی دوسن مصروف کشتی بزم
 کیا زور رستم بی انجام کار

تهن سسی کی خوش دل عیان
 و لیکن نہ ادب وقت اوستی کہا
 طلب کنجی تاکہ اسی پہلوان
 کہ سچی مدد کو تہ کوئی سوار
 کہ رستم تی دم راست ایسا کیا
 تهن نی اوستی کیا یون بیان
 کہ مٹ جاوئی ت کہ غصت کبیر
 مدد کو تہ سچی کوئی دوسرا
 پیراوستی کز شہ پلتن
 زمین بر کری جبک پیر سلوان
 توقف کو بیان راہ مٹ و لکھو
 تو نہ کام و خوار تر ہو و لگا
 فردو آئی کھوڑون دوسنی فون
 لگی کرنی زدم درشتی بزم
 کہ دشمن نہ قائم رہا زمیندار

او سار جو نیکا اوسے خاک بر
 ولی دم تو را بداندش بینی
 یہ سبھا دو من رسم ارجمند
 کیا یہ بوی خوش تا کو بولار
 کہا جانی ای شاہ اور سب
 نہ پور رسم گرد کام سرد
 رہائی مجھی اوسی بوجھی پئی ک
 عقب اوسے سبھا جو گرد و ز
 تین کی بی فرخ سبھی دین
 لگا ہی نہ کسی لولاد و رند
 بیان تین کچھ ہی حاصل سن
 جلو بڑھ بوی و بار ختن
 لگا کئی میدان کہ تہ سبھا
 بوی اس سبھی سیدل سبھا
 مناسب تین ہی توقف بیان

تو بدم تو شاہ برعاش کر
 کیا بدخواہ بدکیش بینی
 کہ بس مزگیات شاہ لولاد و رند
 گریبان تو اوٹھ کی وہ شہ پار
 ہنن زینہار آدمی کی بہت
 حضور اوسکی ہی کوہ الزراد
 ہوا کہ حدیسی جان برکواب
 تو اردن توران فی رسانی بر
 ہوا گرم بازار برعاش و کین
 کہ تخت از زمین کچھ و نام بلند
 سلاکس ہی بوجھی گرم کین
 یہ کہہ کر گیا شہ پار ختن
 شہ بیکی شاہ ختن اوٹھ گیا
 ہنن شوئی بیکار مایل سبھا
 سوئی خانہ بس بوجھی ایوان

لؤلؤ

خوش بودمان سسی لصد صطرا
 لکاماته رستم کی سبال دگنج
 تهنن فی رابک کو با صد طب
 بفتح و طغز لکی بر مال و زر
 نواش کنخسرو نام هو
 سوا سکی سبال منوره بی
 کیا بزین گور کو میر طلب
 لکون قصه اب اوریا اب ذریک
جنگ کردن رستم تا کوان و یور کشته شدن دیو دوزخ رستم
 بود چنین اراده ایک روز
 امیران و گردان ایران و یار
 کیا یک جوان فی دمان انکه
 کین دامن دشت سسی انکا
 به کنی گنا خسرو میل زور
 تعجب ی حیرت کاهی پنه مقام

گریزان نواش افرا سیاب
 مدلل روستا نته دشت کی ریخ
 کیا ملک دوران کا بقسم سب
 گیا پیش کنخسرو نام هو
 دنا کج و زر رستم گرد کو
 تهنن کوشا لقوط خوشی
 ده دوران سسی لکی سکی
 سنا اون میں اوان ستم کی
جنگ کردن رستم تا کوان و یور کشته شدن دیو دوزخ رستم
 ستم خسرو دها جلوه فروز
 حضور او سکی حاضر تہی سب یادار
 کہ کلہ میں اسپان کی ایک گوی
 لکی اب کو او سنی نمانع کیا
 تهنن زور میں ستم کور
 کہ اگر کیا گور خزنی بہہ کام

تبه سندر دوسن موبدان کهن
 که بی لبک اوزان دیور بلسن
 بواجت بین اشکارا سکر
 سناجیک بیه باجرا دیور کا
 که ای سلوان رسم بلسن
 بنین اور کوناب بیه زینهار
 دوسن بلی گرز و کند و سنا
 مونی گور فرجایی سنکی کند
 بیا یکدم مین بیدار نواد بلسن
 گنا جایی تبار ختم اوس بر ریا
 بیه سنجما نهن مل بل زور
 عوض سطح سی ده دیور بلسن
 راتین دن تک بهن خور
 روز چهارم سوار در لیز
 گناوات مین جیکه ده سلوان

صرا

لگی کینی یون بشت شامین
 سر شمشه میرا مین شکر گین
 دوی تو بوس صورت گور خور
 نهن کسی خسرونی بت یون کما
 تیرا کام یی کشتن ارمن
 بیه تکلیف بی تو بی کر انصار
 نهن تو کوی رسم روان
 ده غایب اولدی بیه کونند
 بیه دور او دین لیل زینج کین
 نظر سی ده و سیده بیه سحر گنا
 که بی یگان دیور اوزان گور
 کینی تها تان کینی تا بد بید
 نزارام ستادن کونی شت گور
 بوار او شس پیمان مین آرام کر
 تو بیدار کینی دیور اوزان نی دیوان

افند

زمین کوشالی بریده کیا
خواجگ بد از دوه پلتن
که در این سکون من یا کوه بر
سمحا تانند رستم شکر کر
که او یورشی شک دی کوه بر
اوسسی دو ناماگ لی هر دوش
گرا حیت در این بت بد زنگ
هو المزد او وقت لانا شاه
ز روی دلیری علم کر لی تیغ
بل پلتن خوب سراج ستا
شتا و ستا لیدن شسی سلوان
بعون عنایات لطف خدا
سلاح دل سس انا بر شکدان
هر دوس حسنه بر رفته رفته گیا
خو المزد کا خوش خیر تا سواد

اوسا رستن کوبس لی کیا
لگا اوشی بت یون اسر من
جو جو خوالس دل بیان محشی کر
که با عکس ی کار دور شیره
که تا استخوان زیزه یون بر
دما سنک در این از روی کین
سوی رستم گزود دوری شک
سوی آفرنده من و ماه
لکاقل کر فی او من بد رنج
دلرود هو المزد و میانک ستا
بدت در ستا شیره تان
ناره به بیجا ده شک ارنا
موا بر سوی و نور کوان او
که گوژ و نکا یعنی چرا گاه ستا
موا بر سوار او سیه ده سلوان

جو جو پان تباخسند ولی سکار کا
 سیدار توران کا کلا مان
 ادان یکی کله پور پیلتن
 خیراکی خومان افرا سیاب
 ادسی دیکه گر رسم نامور
 بید بولا گر رسم میر نام ہی
 تبارا جوی شاه افرا سیاب
 بملاکس لئی تم مقابل ہوئی
 بند کز کرد من کج کر تیغ تیر
 سہ مرد اولی دیکه خزان ہوئی
 تپتن توامہ زوان پیشتر
 ولی تبارہ منزل منزل ادان
 خراباکی رسم کی ایک تبارہ دلہ
 گیا لگی بیچارہ بند
 لئی کتہ گردان بخت برسی

وہان ادسی کلا کور کہا نہ ستا
 کین اپنی کله کو لایا وہان
 سوئی خستہ و خستہ وہان من
 سوئی رسم گرہ آیا شتاب
 جردوشندہ وہان ہوئی چون بند
 بند و آزمائی سزا کام ہی
 کیا پنی اوس کو تباہ و حرب
 صحت ہوئی بیکار مایل ہوئی
 کیا قتل کتون کو وقت سستہ
 و دناچار دیکہ گزراں ہوئی
 نمان تبا کلا کا شام و سحر
 کہ ترون کی بھی سیدہ ناکان
 مسیہ لگی اور پیل خلی حیار
 مقابل تو راوستکی و پستہ نزد
 کیا قتل کتون کو سستہ سستی

کی ازل

کئی گرز سی شسته میرد رنگ
سواران کو بکیرت کرئی تباہ
دوسر کردہ فوج توران دیار
لفح و ظفر رسم وینلوان
ظرف سی تباخره وکی لک بانداز
دکله بی اور جاریل بلند
روزانه لوسی بمانن بوز
سبح کر حشریده وینلوان
گناذکی کو کند گوی مرد
نسن کار مردان بیکار جو
دترانه ایا مقابل ده دیور
که خاک شکان نسی بو کره
سینه سندرتهن فی دالی کند
بید ظرب گرز گران سیرس
جداد دیو کی خبم سی کرئی تبه

چهل باندازان بر بکام خد
لخی گردنی جاریل سکیاه
بوا جاده بمانی دشت نزار
موا بشته سرد وانیسی دن
گیا بایس او سکی ده بگی سوار
سیر داد سکی کر کی مل اره مند
لی خاک اوان شیمان بوز
خودشان بوا مثل شیر زمان
توای دیور آسانی کر مزد
که آزار دین بواب من بود کو
لغانی رسم سی کر کی غریو
سیر ایا بیان تو بر ای دعا
لمر لو گیا دیور اوان کی بند
ریشان کیا مغر دیور بقیع
شمالی سی قزاق سی بانه کر

روان بوی بدش خسرو گنا
 بود بکلیا سرد و فخر آن مورا
 طلب کی سیم وزر و سنار
 پیرا یک جشن تربیتش نی کیا
 بهم خسرو درستم نمانور
 ای بزم عشرت و زمان خجوز
 کیا عرض رستم نی یون بعد ازین
 مری دین ای از روی وطن
 تنم تو خسرو نی حضرت کما
 دو منزل کیا او سکی بر راه شاه
 اب الی مان زرم برین کردن
 کمون کما بین بی سید عجبستان

شنیده فی اعزاز او کیا
 شهن کا خسرو نمانور آن مورا
 کما درستم سلوان بر سنار
 مسیاتنا کما سب عیش کا
 بوی مائل عیش شام و سحر
 رما دور حام می و نفوذ
 کما ای خسرو خسروان جهان
 محمی کتبی حضرت سوئی وطن
 سبت نال اور گنج او سکو دبا
 شهن کا افزون کما غر و جابه
 کتن قصه کوتا زه کی سی کمون
 کما بی اختیار شک بودین آن

زرقن بزین لبره کو بطرف ارمان و جنگ کردن از گرز ان در بنا
 را کتن و باز رسیدن در مزارعی پیسیر و تماشای دور انجا
 عالتی نندن بر بنیزه در سنستان او نیک و در بعضی و عشرت گذاریدن

بکنی کیا

دوبعد چند سال خبر یافتن افراسیاب و بشیرن را در جابه تا
تاریک اسیر کردن و آردن رسم و آوار را کرده برودن در ایران

تین الی ارمایان الی روز	حضور هماندار الی فروز
بان غریبان و بچارگان	لی گزینی فریاد و شور و فغان
که ارمات من ای خسرو سز او از	تقدی کنان من بر آردن گزار
نه جوین ز رحمت زیر کوش	ستانی من مردم کوشم و کور
شم سسی گزاردن کی تم می	نظر که خیال شتم دیده کان
بیه خسرونی سنک نظ کی دوس	سوی سلوانان ایران زمین
اوستا بشیرن بوز گوزر دلیر	شیر شیره صولت سسی لولوده
مجی حکم بوا می شیره نامجو	آردن قل خوکان خود را کو
دلی گوزر لولاکه ای شیره بار	بیه کار از موده همن زینبار
بیه شکر کفایتی گرد در	جوان بون و لیکن ز بندیر سیر
بیه نه کرد و من بشیرن سلوان	نوا شاه سسی محلی حضرت توتن
دلی اوسکی همراه گزنتن گنیا	بکلم هماندار کشور کشتا
گزاردن کی پشه من سحی ده	گزاردن مقال بوی الی سب

گرازون کسی نین توام نبرد
 نه ز نهار گرگین ندوگار ستا
 گراز ایک آیا سوی سلوان
 دو من کنج کر خضر آت گنجان
 غرض استنطح سی به گرز و خدک
 گرازان خونخوار کو قتل کر
 لغاوی ومان ایگ می مارو
 نفع و طغز خورم و شادمان
 گئی بروز مشغول عشرت رها
 که بیان است ہی ایک ننگ ن
 میزہ ہی ایک دست افزا سی
 وہ رسال اتی ہی ومان سیر کو
 سپہ کر گین نی قصد کیا حبان
 کہ صومین ہی اندون ناز نین
 ہر ایک فی میزہ کی تعریف کی

لگا کرنی شیری بل شیر مرد
 فقط وہ جوان گرم پیکار ستا
 کہ بارہ کیا جوشن کو پرتمان
 دلادورنی او سو کیا عرق خون
 ہزاروں کی کشتہ ہنگام جنگ
 کیا دست کو بحر خون سہ لہر
 جلی سب گرازان پیکار جو
 رہا جالی بد شہدین سلوان
 سدا یکروز گرگین فی اوسی کیا
 ہر ایک رنگ کی کل شلفہ میں ومان
 ہین جکی روشن مہ دانت
 لئی ساتھ اینی کی شعلہ جو
 لکی کنی ت ومان کی شنگان
 بی سیر سبزہ امامت کرن
 بیان حسن کی اوسی صوفی کا

سنا و صف جب باه خار کا
 دوہن ساتھ گرگین کی سلوان
 جو سخا دہن نیرت نام ذر
 کہ پتی توی ہی بہ ناز و ادا
 گیزان ہن بر امت نازین
 مہیای دہان بادہ و حک دو
 کیا نیرت گرو سب متصل
 و اسلوان عاکت و سنان
 لکی گنی وہ عزت مانتاب
 کہ کوئی سن سکی ہی بیان
 چلی ہی اسطرح سکی بیخطر
 نیزہ نی داریہ سکی بیرون کہا
 شتاب سکی احوال و رفاقت کر
 شتابان توی داریہ خوشحال
 پسر نی لگا داریہ سکی وہ جوان

بوا دل سکی شتاب و مدار کا
 نوا شتاب سکی سوی صوار و تان
 توبہ دور سکی او سکو آیا نظر
 نلی شایہ بید کی دلر با
 ستارہ خون خون گزادہ ہن
 گل و سر و دنیا و جام و سر و زو
 نوا شتابت تیرہ کا دل
 ہوئی و شتاب عاکت سلوان
 کہ ہی اسقدر خوف افزا سنا
 عجب ہی کہ یہ پیر اور پیر جوان
 نہر گز کیا کجہ اونون نی خذر
 کہ لو اس جوان کی ذرا بس جا
 کہ ہی کون ایامی کونکہ لید نیرت
 ہوئی عالی نیرت سکی برن حال
 میرا نام ہی نیرت سلوان

سنا

بی خاک خوکان من آیا ایدر
 شناسی میه خوت هی خورده
 محیی لوق دیدار لدامیتان
 میه که کر اوسدی دین دکنتری
 کیا اوری اوسکو امیدوار
 که دیکون منزه کی باس اندر
 میه شنک گئی دایه بافند طلب
 منزه میه بونی که لاو اوسدی
 گئی دایه بدیش نین دون
 منزه نی بچکو کتابی طلب
 لگاکتی گر کین که مردن کون
 برکت نیا گره طرح گر کین بزرگتا
 میه جانانه دمان نین سلوان
 گایب او در نین تا اندر
 دوین لکی نین کی نین شک کو

کیا دفع اسن فتنه کور کور
 محیی دینسی کی ی میه ارزو
 بقراط تمناسن آیا بیان
 جسمی دیکه حیرت من بو حوری
 کساند میه تدبیر کر انکلا
 مانتائی خسار رشک قمر
 کپی دستان سی حقیقت سب
 مری باس لکر میا و اوسدی
 لگی کینی اوسدی که انی سلوان
 گمانته اوسدی دایه بافند طلب
 تیری باسیانی کومن اوجوان
 دلی کینه اور مانتا مانند گرت
 اسیر ملا مو دگفا یگان
 میه بد کیش ندرانه پیر زینهار
 اودن کوی ایران نور کینه جو

لکورد

گیا جب تیرن تو وہ ناز میں
گیا یہ محبت سی وہان بکھنار
پوچھتے ہم اچھن کر دم دل
پوئی بادہ پیا بفرط طرب
پرور چارم توڑے پتھر
پوئستی بادہ کا بکھنار
عاری زمین میں بیدار
ہنفتہ گئی قصر میں رات کو
تو اچھک بدار اور پوئستار
بہت وہیں اپنی نشان تو
لگا گئی ای گرو کار جہان
بیدی مجھے پر لہن فی صد ہون
اسیر بلا اوئستی مجھ کو کیا
میزہ فی کی صح خاطر کمال
جوانوں کو دیشیں تو زرم گاہ

گئی سوی خرگاہ اوئسہ کر دین
میزہ فی تیرن گوی رضناز
میسر پوئستہ کاتم دین
ری عیش سی وہان بکھنار
گیا خواب میں تیرن نامور
رہا تیرن تو زہنار تو
میزہ اوئستی گئی اپنی گرو
رہا بکسی پوئستہ اس کو
گرفار حضرت تو نامدار
نہایت دل و سکار نشان پورا
توئی عالم در سکار و نشان
سوی راہ میدوہ پورا زمین
عوض اوئستی لی مارک کس کا
گناؤن کہ دیکو نگرہ تر ملان
گئی شادی حضرت تو زرم گاہ

فدای من بودم بر فرمان تو
 میری که کو انبای تو خانه جان
 اگر شاه تو دانستی بیجی ضرر
 تو با حق سی و نوس که خان می
 بیه که کر یکی بینی با هم شراب
 شد خور ز منی نگی هم کنار
 به بنا و خلیا محزون کو و بان
 کمی سال گزری عشق و سرور
 بهری که درش خنخ انجام کار
 خردار در بان تو زانگهان
 گنا و دمن در بان خانه حراب
 که شاه گنا کند تا بوس معفت
 تو شاه و سنگدست خشمگین
 ملاک که مصلحت ابی کیا
 شنیده کار گزین اعتبار

رضا جویری بادل و جان کون
 میری جان محکوم نه بیکانه جان
 تو جان کو میری تری الکی سپه
 که رگ ز من جای اندیشه می
 بوی دولت وصل کسی کامیاب
 نه نشا کام خبر عشق و بان نهار
 کسی بر نه راز تا کجای عیان
 زین عشق و حضرت غم زوز
 که نیکان من و ایما روزگار
 بوال او کو اندیشه و خوف جان
 که عرض خون من افراسیاب
 نیزه کالک گرد و ایران جفت
 قزاقان سالار کویس روشن
 قزاقان فی بیه عرض کسی کیا
 قوی جایی و بان و بیکه لی ایما

الکلی

اگر کاخ بن خبر کو ماری
 دهی لایق قتل نگران
 سخن شاه فی شکی سالار کا
 کہ بجا بواران بیکار جو
 شہستان دیکھی کئی کو اگر
 یہ سنند جو گر شیور کینہ خواہ
 شہنی ایک قانون تک رہا
 در کاخ مسدود آیا نظر
 کیا اندرون محل کینہ خواہ
 جو دیکھا سچ کر در خانہ پر
 نترہ ہی آدوہ جوان سلوار
 بہ جلت دوت جو دو حاضر من
 یہ دیکھا تو کہ شیور کینہ جو
 شہشاہ توران کا یہ کاخی
 ہوا سکی بزن کو ایک اضطراب

تو بہ اس میں با جابی تکراری
 عقوبت ہی اوسیر نو اسکان
 یہ گر شیور کینہ ورشی کہا
 تو محصور رہا جلی اب کاخ کو
 توی آدوسی بیان کسان بندہ
 کیا تا در کاخ یک سیاہ
 لاکر رکھتوں سی شہنشاہ
 شہنشاہ کیا اور کو یہ زود تر
 کیا یہ اور تہی حد در شہنشاہ
 تو ایک مرد بیگانہ آیا نظر
 ہم ملی عمامہ میں مادہ خوار
 نہ حد جو زحدرہ پر شہنشاہ
 ہوا توہ زن یون کئی یون تو
 بیان اس طرح سی کشاخی
 لگائی لگا دوہن پیر دہت

ز بیان می رسد سز گزودند
 سوادخت بر کشته انجام کار
 بنین نومی میراید دگاز ہی
 سید که کرد دوس لکی نام خدا
 دلیرانه آیا در خانه سیر
 که بترن بوسن کور کور دیز
 مقابل کومری جو کوی جوان
 من اسل خنجر تیزی اب کون
 تو بلی گری مجبسی گرا بیدار
 ردا شاه محبه بر نرگی ستم
 خود ملکا که بترن دلیر جوان
 گرفتار ز نانی دستوار تر
 کما ساسه بترن کی عهد سوار
 سوادخته سنجی خب که خنجر خدا
 ادوسی بی کیا کوی آفر ساسا

کون کس طرح ساسه دشمنی
 نه برگز موافق رب دور کار
 جهان آفرین بس کنداری
 لیا که خنجر که بوزه من سنا
 خردشان تو الکی چون سیر
 شعی عطف کی ترنگه کاندن سیر
 تو کوی سیر انما دوس را بکون
 بیت نادر دون سوسان چون
 جلون ساسه تیری کوی سید بار
 شفاعت کوی تو میری کما ستم
 ز می کشته نذ کواب مکان
 که مرفی بر اب سنی مانوی کمر
 لیا اوستی ده خنجر انداز
 گرفتار بترن کواوشدم کما
 کسان سیر برینه مجال حوز

نور علی

نہو طالع تک باور اگر
گیا وہ کہ قاصد شش سخت
تیرا کیونکہ توراں میں آنا ہوا
لگا گئی تیرن کہ ای تاجور
لگا گئی صد افکنی بعد جنگ
میرا نام تو گمانا گمان
ہوا خشتہ بدین بر سر خشت
لگا ایک بولا ایک بری کار گذر
نودار بد فرج توراں ہوی
بری فی سح کہ عفت سے گیا
عاری میں تیا مٹی جو تیا نازن
اندسی سون کی دو میں محظ
سین اسین زہار میرا گناہ
سین ہی بری محبت برشتہ ستا
لگا گئی بدشاہ توراں دیار

تور گزینکہ کام آوی بند
کناشاہ توراں فی ای نورخت
ششسان زمین کسطح جانا ہوا
نخک گزراں میں آنا اندر
نوشی سسی تہ رخ فرورنگ
سوی دنت آنا تفوص گمان
سوی خشتہ تو ما میری ہا محبت
اورالی گئی مجھ کو دمان آند
عاری ایک اسین تہا مان ہوی
کہ مجھ کو عاری میں تہلا لیا
بدشاہ اس سون سون سون
بر سر دجھی لی گئی اپنی گز
نہا تودہ غصان سسی تہا
کہ حسنی گمان اسیر تہلا
کہ ای محبت برشتہ بدور کار

تو دهی که باگز و تنخ خدنگ
 اورا بست و به مثال زنان
 بنین است بر استمن زینهار
 سستی چپ به گفتار افراسیاب
 مر استه کرنا کجبه اسان منتا
 تو ایک نفسی در گز آب دی می
 دلبران و در کان و خلی سوار
 ماتا و نبردید میدا منن
 بی زنده تر کنن میسی کلب بود
 نوار غضب ستمی افراسیاب
 لگاتنی کج رسکوات دار بر
 اوسمی نی گماده کوی در حبیب
 برادر نه تمانه کوی بار منتا
 سنو کار سازی کاغذ کی پان
 به ابوه و پلها تو میران کول

کدا اسب کرنا تمانه منن خدنگ
 به گفتار ستانه ز تمانی تن
 نوحان بر نبود کفای انجام کار
 دما یزین بدوان فی جواب
 دلی تری و انا دلی کی دقا
 که و کسلدون انی دلبری می
 مقابل مری کر شمشیر کفر
 کردن قتل تنگه من لکن
 فومنت که مجبی نینن نادر
 به کر شوز کینه خوسه ستا
 مگون بخت و تو نگوست ارگر
 لیا طق نی الکی ابوه ست
 خدا لکن او کما ننگدار ستا
 که بران او در اگیا نالمان
 حقیقت کاشین سی پیران

ا
 کی

208

کمی سرگذشت او سنی سر نایا
 که یارونه جلدی کویسان را تو
 سیه که کرده سردار داله خطاب
 موالات داده او بسوی بان
 نه تنها تو سرشته فی سندر کها
 اگر کج مطلوب بودون بجی
 جو بیران فی دیکنا طیف کرم
 نه کز نیزن نامور کو تملک
 کی یاروی بیستر مینی بند
 بود کام سسی دست بردارست
 که گیس شکاوش کو مازنه نکو
 سیاوش کو قتل تو فی کیا
 دیارست فی پاسخ که ای نامور
 تو دیا من رولا وید نام مون
 کیاشکی بیران فی پیرون کبان

بیه بیران وید فی سندر کها
 بملک سسوان کو ابی مینت کو
 شتابی گنایشن افرد سباب
 گناشته فی آمیته امی سوان
 گذارشن نوکر گنای اب تدعا
 اگر تاج جایی تو غنسون بجی
 تو بولا که ای شاه عالی نعم
 خرا دلین کز خوف بزوان کها
 نه سوانو کز حبسه ار حننه
 ولی پیر من گنایون امی اب
 درخت بلکو نه کرمار سبر
 تو میر کها او سنا یا سله فاندرا
 نه نیزن کو کشته کروان من اگر
 سله پیر من ناچار استملکون
 که زلفی کز تقار بند گران

یہ سٹکی رہ جو رو بد او سی
 کہ گرجاہ مارک میں استو بند
 اور ایک دیو آوان فی سنگان
 دین پر تو کہ چاہ کی اور سنگ
 منیرہ کو بھی سان سنی بجائی
 بند فرمودہ شاہ افرا سیاب
 کیا فہرین کو بجائی دمان
 منیرہ کی مان دور ہی آئی سیاب
 کہ دفتر بہ اندازہ رکھی روا
 شفاعت نوی پر عقوبت سی پر
 سب سی محبت کی اور حال کی
 کدائی وہ کئی تھی بر صبح و شام
 وہ نیرن کو روزن سنی بجائی
 بلا سخت تھی اون پر افسانہ
 جہان آفرین داور داور سن

کہا شاہ فی انبی داماوسی
 بر ایک طرحی اسکو بھی گزند
 بیان میں بیجا جو تہا زبون
 نہ زنار رسالت میں گزند
 کوئی اسے نہ میں لنگائی
 ستارہ نوادیس گنہ جونی ست
 کوئی کی کہ منہ سر بند کرن
 یا عرض یون پیش افرا سیاب
 گزند اسکو بھیجائی منت شہنا
 کہا تہ فی دختر کو کہ سی بدر
 ہی عالی نزدیک اسو چاہ کی
 جو کجہ ہاتھ آتا اسو کی طمان
 کجہ ایک شہین سی اب بھی کمانی
 اوٹنن کام مار سی تہا درو
 پورا آخر کار فریاد رس

کونہ

سزو کارش سارمی جان افزون
 بلا گوید گوذر سی جالی حبیب
 کمانی تا بیزن سلوان
 سیه کرگین نی باسخ ویا گور کو
 جو شیمی تو اک منبه آما نظر
 گرز ازان خو خوار آئی و دهن
 ملائی گرز ازان نه خون دهن
 بومی دمان سی بر سوی ایران
 بیابان من لک گور کما نظر
 طرف اوسکی دور لکی شبنبر کو
 بومی بزن آبا و مانده میل
 شتالی شمی بزن بی دالی کند
 دلکن بورا گور و دانی روان
 کنی تا سر حرج گرد سوار
 قطسی بورا زور و بزن نشان

که کرگین کیا سوی ایران بزن
 لکا و حنی کور کرگین شمی تب
 سیه راز نشان سیه کره حیا
 که نزدیک ایران هم آئی تا خو
 بری حاجا حاتی بریده شجر
 بومی آون سیمی کم کرم بکار کن
 کیا دشت کو منی نوکان سیمی با
 طرب از و شادان صد افغان
 بسندیده و خورم و خو بتر
 شتابان مور بزن انام جو
 خردشان و خوشنده چون دهل
 لری گوری سر کو آودین بند
 عقب اوسکی تا بزن سلوان
 بوا دشت من لک و دوشکار
 شتابان بوا این نغص کمان

بهر انقدر گرد و صحراد کوه
 نه ز شمار نثرن کانا نثرن
 دلی تو سن نثرن نامدار
 بودل میرا سخت اندو کس
 بخت بینی کی جستجوی نواز
 غرض باغم دور دانا میان
 به سندرختهای بی اعتبار
 بیه شمع که بشک نوزده خون
 به جاها که گرگین بدینس کا
 کمانک گو دوزرنی بیه دوس
 ای شمس بخسرد نامدار
 دوسن کوز پیرا دل درو مند
 که توئی کیا تا میری نور کو
 کیا توئی محکوبه ناه و خردت
 کرمی ای تو اب یکی گفتگو

شمار

که تو سن بود و درنی سستی سوره
 ندکی ستن صورت سیدوان
 بود کیهون تو صحرایین بی الوار
 کی دن بود بان امنت کس
 پیرا دوان سنی ناکام انجام کار
 به تو سن جو یا با اولایا میان
 تو کتولی اختار استکار
 کز قار رخ و ملا تا کسان
 کرمی خنجر نرسنی سر جدا
 که مت کسج ایس تو اب کس
 تو جایی کسینی ای تو فرج شاد
 بهر کس سنی اولایانک بلند
 کسان کم کیا توئی ای کسینه جو
 کیا خشم و دل سنی بری صرور
 ملادون میری خاک بن ابرو

کلی ۷

بجھی لی جلون بنس خسرو ابھی
 ششانی ششی ہر تنگ کن لہج کر
 بڑ مال گرگین کی بند بعد لڑان
 دو صد ناربانہ لکھائی دو من
 تو اسکلون سر رسم زار
 گیا کو مریکد اوسے شش شاہ
 کیا عرض آئی شاہ کیتی شش
 میرا ہا بی تہا ایک نور لہر
 اوسے کہی کم آب کیا بیان
 کری ہی سہ نصار زکو و فریب
 بحر و شش آبرن یہو ان
 پہنچ داد کو میری ہی ششہ مار
 سہ ششہ و لڑ شاہ اندہ و ملن
 کہ گرگین فی اختیار ہی مان کیا گیا
 پیر احوال گرگین سہی پوجا تا نام

اوسے اس حقیقت بن الہی
 کردن میں بعد جسم سہی ہی
 اوسے لی جلی وہاں کسی کن
 گناختہ گرگین تو از روی کن
 تو اسے و مہوش انجام کار
 چشم رات دول کتہ خواہ
 میری سر نہ آئی لکھاب بلا
 کہ دل شاہ و تہا عجبی شاہ سو
 سہہ گرگین یہ کس کس کتہ شان
 کہ ششہ اور اسے فراد و شکب
 من اور شرن کار کرگین
 کہ گرگین فی فہلو کا سو کو لار
 لگا کو سہی کئی خسرو دو من
 سنا تہا جو اوسے ہی وہ سہی کتہ
 وہ بہودہ کرنی لگا وہاں کلام

کما بد گرفتار بند کبریا ن
 کما د او یکو احوال ترین کاب
 لکی کنی پیش سینه در نامور
 دلی ای گرفتار بند کبریا ن
 که در جمع خاطر تو ای نام جو
 دمان عالی تر کون سی چون کند خواه
 ملاون بچی مری فرزند سستی
 دلی کو گوشه سانه سرکز یقین
 اوسسی چله بی ز شمار باور نسا
 بی جستجو بیج سر سو سوار
 خردین بین آن کی شاد
 تو مت کیمو صبر سی دل تھی
 که جب آدمی نوز و فضل سار
 که در وقت احوال موگر و کانا
 دعادی که ای سرور ای سخن

شنبه فی گرگین کو دین کابان
 کما شہ فی پرمودان کو طلب
 نظر کی وہ طالع وقت پر
 کتوران میں ی زندہ بیرون
 یہ سنک کما شاہ فی کور کو
 سوئی ملک ان میں کیمون بساہ
 جہا اللہون ترین کو اب بندی
 یہ کما تو نسا خسر و ماک دین
 کہ اختر سنا بون کی گفتار کا
 کما شاہ فی پیر کہ ای نام دار
 نشان بادین او سقا و قنور
 مباد نہ آدمی اگر اکھی
 تو نوز روز کا کیمو انتظار
 نظارہ کردن جام کیتی نما
 ہوا کور شاوان یہ سنک سخن

جهانن نوره جلیک سی جهان
بیه کنه کر گایسلوان اینی کنه
روانه نمی کونی جاز کونی
پوی طرف ده نغص کنان
جو روز فرخ هوا جلوه گرا
گیا کور با خاطر بر اظم
جو خسر دنی دیکنا اوس سی سعادت
طلب رکیتی عام می نانا
ستاره جوین شات افلاک
بیت غور سی تانظاره کنان
نشان بزن نامور کاشن
سوی کور کتاران نگاه
که بزن کونی من غور ساری
اور انک دستر اوسکی سی متیکار
نیا شه فی پر کور سی بون مان

لصد دو حشمت درو نشان
دو من پیر لوران بر جان
کرم ناکه بزن کی دان جسم
دلکن کین کجه نیات شان
توید پیش کخسه دنا مور
دل زار متاب اور جسم نم
بر شان دل و مصطر وید شکیار
لغا دیکنی شاه شورت
ملکی تی ده اسس نام من سر
سوی هفت کتور سه خرون
دیدار بو تان تا بر کز من
پر نی حشمت دیکتای ده
لصد رخ تواری زفاری
که نسل کنان سی هی ده کلعد
یز لوری زنده ای بیسلوان

کرجاه من قیدی خسته ی
 زانکه کرد که خدا بر نظر
 ده ولاد که ای خسرو نام جو
 که جان خدا لادن بز کوشان
 هتق ای میل انکن و شیر خا
 میرانام بیجا تویی سستان
 گیا کورلی نامه ششده یار
 اوسسی جاکی نامه و پاشاه کا
 زبان سخن اور انگوینم
 سینه شکستن بی باسخ و یا
 که ادرام سسی وطن من خون
 بیست بی کبھی من براج و سخن
 ولی بزین نامور کا سینه حال
 تیری در دوسی من کجسته خون
 میرا بزین بیوان پوری

سلاسل سسی بس سستی
 که آوی را با موکی تیرا سیر
 شتابی سسی پروانگی محکو نو
 لکائی خسرو که ای بندوان
 نی کام سہ کام اوسسی سس بندک
 که تا آوی بیان رستم بندوان
 شتابان کوی رستم نامدار
 سب احوال بزین مفصل کہا
 قغان کھنا سنا نصیہ در دو غم
 کہ ای کور شرار ادرام سہ سنا
 بیان سسی ز ترنا خوش کردن
 بنین جا متادل که هموزن وطن
 بوا سستی ای کور غلین کمال
 بی کار بزین کمر سہ خون
 میری ویدہ زار کا قوری

درکم

قور که جمع خاطر مکر اضطراب
 بیه که از حرکت می و بیخود
 بر روز چهارم سیاهان و سواد
 خوشتر وین سنجالین نهاده
 گئی او سکی لدنی تو شب بیدار
 دوه خست جوار بر مینای کما
 پشایا ممتن کور او شخست بر
 سوار ششم کرد کایح خوان
 مدد کار کرد و آن بر بیان و بار
 بی بزن بود بویور و لیر
 که بزی سوار ای مل نامدار
 زین و سه دی کرده زود از ما
 که ای شاه شاهان زوی من
 اگر سانی آوی سر و سنان
 بین اسل کم بخت باندی که

که لدون ز با گری او کوشتا
 بی محفل آرا هم تاسه روز
 بود از سوار ششم سوار قرار
 بود و من بکلم شسته کما بکار
 دوه ایما تو سر و دولت شان
 دین سخت ز را یک سربا کما
 دوه بهتا تو کچسرو و نام نور
 کما نوی شیت و بنا و کمان
 بخصم افکنی کرم سبل و سنا
 سوار تو کورج ای زره سیر
 بنین جاره که نوی بیان مینار
 دعا و نما گری کنی بکا
 ترا بون من ایک جاکر کمرین
 بزی حکم کسی من نه خوردن جان
 چتر لدون بزن کورین و دوشتر

لقا کجی خسرو که ای سلوان
 او من سانه به لجا حسن خای تو
 تنهن سیه لاله که ای تا خود
 تو ای سانه کماکی دمان رخ
 شتایان خون اب سگی تا خود
 که آسان بود کار مشکل سنا
 به سندر موثا و شاه جهان
 جو تبار کدست سامان مولا
 که زمانه پشت او هم ما و با
 پیراز حاره بی سیه صد شتر
 شتر با پیراز میان دو صبر
 نرادر شتر الفص سیراه ای
 بلدن نبرد آزمان کیمتر ارا
 و ده سنی بوی جانده کاروان
 تنهن تی جب عزم تو روان کیا

بلان قوی خنک حتی من سان
 روان یکی موند خنک تا خود
 سپاه کران یکی جادون اگر
 کرمی نقل سیران کو انفراسیا
 کردن جلی تدر بر رسی دمان
 ملی دست فروشس انفراسیا
 مسیا کیا رخت بود اگر ان
 نورشم تو روان بوی تو روان بولا
 و ده شتر بر از کور بی بسا
 نتاج کرانمانه پاکیزه سیر
 تحالف رافلم کی لی نظیر
 پیراز تحفه خوب دو طو آه تی
 گئی سیره رسم نامدار
 بی رسم صورت اسارمان
 بیس کرگن نی بود وقت او سنی

اما ای

رها کنی ای گرد فرخنده نو
 میگرد کن کورستم بی باسج و با
 که نینا خطای آب ای رخت
 نماید سخن کردنی حبتان
 کما عرض رستم بی بر لدرم
 که گر کن کوبی اب ز با کنجی
 میگردم کورستم و بی باسج و با
 که نیز ز با موی آوی اگر
 کردن در ز رگین کوب سگ
 تو امان اس کما بدان
 و لیکن موی قید او سکی ز سر
 همتن غرض مثل بازار کان
 موی کس بران در کما بتا
 و لیکن در رستم شاد و بید
 نواد لکوجب بیل نخچر کما

مجی بی علی اب اینی همراه تو
 که صادر موی بختی از بی خطا
 برانام پیش خداوند تخت
 موی پور رگین کی زاری کن
 حضور شنت شاه کوان علم
 میری سانه حضرت اوستی
 که بید عهد دلین بی می کما
 تو جان بختی اسکی بی موند
 ملا دن تن اسکا نه خون و جان
 مورا سانه رستم کی رگین او
 بکم شهنشاهی کما
 جهان کار او را شاهان مجاد
 مقام اوست حلیه سلطنتی کما
 اقامت رگین جانی بزود
 موی دست یکروز میرا کما

صل

کما

جو رسم فی دیکھا تو ایام شب
 دوای کرانہ ایک جام زر
 دئی بکشش اور باعجز و مان
 دلکن نہ جاناسہ کجہ زینہاد
 لکھا و خبی امی چشمہ جوان
 بیدیران کورسم فی پاسخ و یا
 رکھوں ہون میں ای سر در آہند
 فرودشند ہون اور خریدار ہون
 ہوالی وارو تیری کسہ میں
 وہ لولا کہ تو کسہ میں عالی رہ
 ہن مال کا کجہ بہ شمار کجہ
 توی جب کہ آگاہ ہر وجوہ
 شب امی حضور مل نامور
 موالم بازار سوداگری
 منیرہ فی بی جب بائی خبر

حضور اوسکی کجہ محض لانا
 کہ اوس جام میں فی سناستی کہ
 سناستی ہی سزین و سناستی
 کہ یہ سہ شخص ہی رسم بیلدار
 توی کون ایامان کسی
 کہ بازار کون میں ایران کا
 سناست کرانہ و دل پسند
 سناست کران کا طلب کار ہون
 کہ تو دودھت ہی درین
 میری بس لب توف کسی آگاہ
 سیکونن بکسی سیکار کجہ
 کہ ایران کسی آگاہی ایک بازار
 خریدار و یا داسب و گرو
 و ایک جس کی تھی وہان سہری
 توی بت سناستیان و یک قوم

بہی اہم

سوی رسم کرد ای دوران
 کماون که ای مرد عالی کبر
 خبر نزن نامور لی آهین
 که آب تنگ نه لوی تو آچاره کبر
 دهی نوجوان کور کا نوزی
 تو ابر غضب رسم نام جو
 نین مجلو درگاه مین شسته کی باز
 که مین تو ایک مرد بارگان
 مین کور کوزرسی اگی
 نیزه لکی ادنی سزرار زار
 لکی کنی بون کس ز ایک آه
 نین جانی سر فر مری مچی
 که بچاره نون اور سید مین
 بیه آیتش ایران سسی ای دورتر
 سر رسم سسی پرتستن دین

دو دینه که بار مار کنان
 بجی بجه می گو دزبان کی خبر
 نه شیخی مگر لوی ایران مین
 کسی نی نه بچاره کی لی خبر
 بر اقد مین سخت مجور نی
 کما و بر دسی مری دور بو
 کسی سسی بجی وقت نین بنهار
 نه سر دار مین نیکه پهلوان
 مگر مغیرا تو ماضی سینه
 موی دیده زار سسی وصله بار
 که بچارگی بر مبری کر نگاه
 نه کرد و رنگ دوبروسی بجی
 بر نشان ددرش دور مجور
 که بچارگان کی نه تو مین خبر
 بیه نول که زیر سپهر نین

طراحتہ بریکار کی کا غضب
 بان کر کہ تو کون سی کبای نام
 نیرہ لکی کنی کر کی فغان
 نیرہ ہون میں خست اور سیا
 محبت سی نیرن کی امی ناموز
 بزدن تون میں سو حال تباہ
 کیون کیا میں احوال نیرن کا اب
 وہ اگاہ مارک میں قندی
 ندی او سکی زخم میں روت یا
 کوئی کی دین بری سنگ ان
 دل لک بہت فیکلی وہ یلین
 تو بجا سکی کی لبتہ او سو ک طعام
 وہ طور او سنی رستم سی طار کسا
 کہ بجا تو میرہ مرغ بریان و ان
 نیرہ فی جاکر و یا حسب طعام

ہوئی جو کفار رنج و لغب
 ہوا زرد کیون حارصی للافام
 زردن حال انامین اب کیا بیان
 کیا رو سس آستان فی حراست
 بری افسردخت کسی دور
 لگتا تھا قضانی ہی سر سر آہ
 پرا ناگن سر بر او سکی غضب
 سندیوہ جرح نیر کید ہی
 فغان دل سنی کہی ہی صبح و سا
 کیا سنگ کا ماہر اشب ان
 لگا کنی او سکی کہ ای کلیدن
 وہ شجادی تھی سطح سنی مدام
 بیہ سنگ نیتن فی او سکی کہا
 رکھی او سین اگلو تھی تہان
 ہوا پیرن بدلوان شا و کام

وہ عالم زاد

ده خاتم که رسم می تری نام کی
 کیا فیهما ویکه ز کیم تری
 که روز و شب بختنا تا و آه
 ده بولادگی راز تو که نشان
 نیزه پیر بولی که می کیا
 ولی اب ملک بی بی توید کمان
 ده بولادگی ای کلر خ لدر نام
 کی بون نیزه نی اوسی بیان
 طعام اوسی تری لئی پیر دیا
 لقی نی که رسم می ده کاوران
 پیر تو خیمه اوسی بی مرد زور آرا
 کچی خنسی جو کیمه توده کچو
 شتایان بوی دمان رسمی در بنا
 پیر که کرفوران رسم و مان
 کچی انرض لصف ز خب گذر

یکا یک حاکم است او سون کی بی
 لکی کچی و سون ده رز بری
 سب کچو او سون کما فانه
 تو اکی تری من کون پیری خان
 پیری خنسی من مال خا کچو خدرا
 بر اصف بی خنسی ای بیلون
 کمان سسی تو پیر آج لادی طعام
 که ایای ایران سسی یکا و ان
 سنا حیب پیرن تی بون کما
 ربای کومیری اب ایامان
 فونیرن کو کونکر کر کما ربا
 تعامل کو تورا همنت و کچو
 ستن سسی بیغام سرن کما
 پیری ده پیری یکد و سنان
 ستن نی او وقت با پیری کر

لعی هفت گردان خاک آنا
 دین بر بوی کی بدگماشا بسک
 بر کسک جاگر بوی دولت من
 نومی من جو تاده گرفتار بند
 گرفتار ز بجز نایاب اور پس
 ده رجز توری دوین سر بر
 که کچی نسبت نومی ز رخ و عبت
 کردن ایکنب خون من سید است
 ز تادوسه معلوم موسسه سخن
 اسبری ششی بزین کو کولی رها
 و گرنه کین کی نیه تورانان
 جو مانند دزدان بنان اند
 لکاهی یون بزین نامدار
 جلون سائنه تیری من ای سرود
 کینایع بر چند رسم بی بر

سر چاه سروده دلادر کیا
 دمانسک او کواوشا میدرک
 بوی او سکی صدمه سی ز زان
 لکالادوسی دال کردن کند
 کلی کسی شتابی لکابا اوس
 لکاهی بزین سی بز نامور
 منیره کو تو بیکی جاسان ششی اب
 بسوی سبتان ز فر رست
 که اگر بیان رسم بیلین تا
 دلیرانه سائنه انخی از تلایا
 که نامرد و تار شتم بیلوان
 شتاب نور خوف ششی راه
 مجاودن تختی بیور کر زینهار
 کردن جلکی تورانینون سی برود
 کپا سائنه رسم کی ده نامور

لایزاله

بعض رستم و بیزن و بیلوان
 رز و می و لری شتابان بوی
 کبابا سبائون کو کبیر ملک
 شہ شاتہ او کی بوی لکین
 خواہد بیلوان رستم نامدار
 پیدہ او از روی چاکلی و پلیر بید
 کوئی من جو بزن گرفتار ستا
 ذرا لوج و بین کہ چور اسقدر
 تلافی گو بزن کی لیا من پیا
 بعد او از رشک لصد اسطرلاب
 بیج کر شمن فی از روی کین
 بیزانک من بر بچہ کو
 بزنیک گرد بیک زن حال
 بوارسی کنی بر بچہ کان
 بیلنی کیا جاکی آرا تم و جواب

سوی قلعه ہفت نخل اوران
 مقال دیان ہستانان بوی
 کی قلعه من بیزدہ خوف و با
 دلین بوی کشتہ بیکسہ دین
 سوی خاہ شاہ توران و باز
 کس نی تو ای شاہ بیدار کو
 بواند کسی آج بازی رہا
 روا کون رکتای و اما و بر
 بیزانامی رستم بیلوان
 کز زبان بگوشاہ امیر اسباب
 سر سخت ایک گز ما ز دین
 بیدار کسی بیکر بل نامجو
 شتابان کسی بید گنا جو کمال
 کین آب سمرہ امیران
 دلین دم صبح امیر اسباب

باز

سید کی آیاتی کا رزار
 نزار اوسکی ہرگز نہ ہی سلوان
 نزار لگا کر ہی رسم طلب
 مقابل نہ آتا کوئی ز کھنار
 کہا ہے کہ آئی شاہ افراسیاب
 ولی سائتہ بر ہی سن تاجک
 گئی بار ویکہا ہی توئی بختی
 دلیری و مردی و حرارت ہی
 زبون بخت میں جتنی شری ہوار
 ہوا سکی سر ہندہ افراسیاب
 کہ ای ماہد ران توران زمین
 دلوانہ تم کرم پیکار ہو
 نہ جان ہر یون ہند افراسیاب
 سنی جیت راون فی نصار شاہ
 یوران توران اولی ترین

ہوا سکی رسم ہی دوسر ہوار
 نزار از اماں نکتہ افراسیاب
 کہ ہوم نزار کئی کوئی اب
 تین کی کجا بہت منتظار
 افراسیاب فرج ہی بخت ب
 کہ کہ تین ہی بختی عاز نک
 کہ وہی تین شہا بہت ہی
 بہت آرمای سید ہی شری
 تو آجا بہت بیان ہی کا رزار
 ہوار دن سی اولاد نہ کی عت
 یہی زر بکہ جانی عسرت تین
 کہ نہ ہنر رسم نکتہ جو
 نہ ایران کا زندہ ہی افراسیاب
 ہوی جلد آور سوی زر نگاہ
 ہوی کرم پیکار نام وہان

بختی

۲۱۷
تہن نی لیکر دوس گزرو مع
بوی کشتہ قورایان پشتر
تواخت میدان میں لہجہ کایا
گناو سکی و نال ستم دوران
کی کشتہ خستہ صد ہا سوار
زرو مال و اور سہا سہا
سناج کہ یہ فزودہ و نواز
کی پیشوا نامداران تمام
گناجت نزدیک در گاہ شاہ
تہن کو با صد خوشی لی کیا
دعا و تالی تہن نی تہی
نیزہ بی اور بزن سلوان
پواشا و نخبہ و مال دین
تو دور خاطر کسی اندزدہ دمع
بوی ختم بزن کی ربستان

کی قل ترکان بہت مدلع
دی غالب ایرانان پشتر
کیا بوی صین دہاں سی اور سہا
دور سکتا تہن پشتر زمان
بیرا باہر فتح و طغر نامدار
گنا بکی پیر بوی ایران سہا
پواشا و نخبہ و سرفراز
بوی دیکر کر او کو سہا و نام
تو اگر جہاندار کیتی شاہ
شاخوان پوار ستم گزرو کا
شمنشہ کی لایا جانندی
کی حب حضور تہن دوران
بوی تو دور زری بوی تہن
لکی رہنی مسرور و نورم بہم
سنو فضا بر زوی سلوان

خک کردن برزو و بارستم در سیدن انور سیاب در
ایران در قفس نکتی و بمقابل آن با فتح کران و شکست
خوردن انور سیاب و باز رفتن لطیف ایران

سوی جن گیان شاه امرا سیاب
نمودند مانند میل و مان
خوان فی بیره شسی کداس کما
بنین جاتا لیک نام بدر
بنین اکیوار اکتا ناگهان
بلایا اوسی اوسی بانی نشا
خوان فی کیا اوسی بنجو بن
حکم خدایه سوی بار دواز
بنین اوسکا معلوم نام زن
پیرانام مادر فی برزو ار کما
روان ساسنه اوسی کایدین
دیری بروی من مشهور عام

چونام موکر لصد اصطراب
توانا نظر راه من ایک خون
کباشه فی تو کون فی نام کما
که ای مادته خون من بقیان کما
سنای بیته ان سسی اکر دریا
موا لکرده طلب کار آب
پویی و لیمین کی جو جابوس
روانه موا بیان سسی برده بوار
خدایانی بنا کون و چه سلوان
جویدا بوار من تو شانشها
جو دلیما اوسی شاه فی بلین
بر الیک دشمن های رسم نام

فی کل

جمعی سخت اب او سنی حاضر کیا
 کرده نمودی تو قدرت نہیں
 گمان ہی یہ محکو کہ شکام خاک
 صاحب سے برزونی تیرا کیا
 تو ایک گروہی توین بقدر
 لگانے سالار عالی وقار
 درشت و توان با چون بی سون
 نہ اوسہ بر بوگز دست ان کار
 یہ سندر تو اخذہ زن وہ چون
 کہ میدانیں جس دم سترہ کردن
 سہ تری اور تو ہی نام روی
 نہیں ہی اگر رزم کی محکویت
 نہیں محکو نامین نام شہی
 یہ سندر تو اس فعل با کوشاہ
 کیا یون کہ رکندہ او ای یون

بر رکندہ خاطر یون صبح و
 کہ نور کم کین فوج ایران میں
 بہن تیری ہاتھ سے بو تیک
 کہ افسوس صد صفت شائستہا
 تیری دین ہی ای خود و خط
 وہ یک تن ہی مانند لکھ نزار
 بجای اگر گوہ امن کون
 نہ تر کر گی تیغ و ماوت اثر
 کیا شاہ سے اوسنی ہر یون
 تو صد گوہ امن کو زبرہ کردن
 کہ دل یون بہن سے بر روی
 رکنا نام کون شاہ افسوس
 نہیں تجھ کو زما کلاہ ہی
 تو اوسنی خواہن ادا شاہ
 تیری ہاتھ سے رسم ہلو ان

۱۰۱۰

تو دون تجملو من دهر مارتن
 قسم کمالی برزونی بر شکر
 تنهن کو اور شاه ایزان کو
 کفون مین بک ایزان مین
 پوشتا ویدر شکر افر رسا
 سر ابرده و فخر در سمان فرین
 رز و افسردت شکر و کج بویا
 پوشتا و برزوی کردن برار
 دنی او سکی ان دوری ای دها
 که ی دوت و جاه جی کا و مال
 شهنش سعید برائی تنهن
 ده قائل ی دوان خود کار کا
 گئی بار دی اوسنی شکر
 توان ما در اون کی هم تنهن
 ده بولد که رسم کسی چون روز شند

کردن محکوسا لدر اقله من
 کماون که ای شاه خورشید
 کردن بدین سوکی بیکار تو
 کردن خون روان درستان مین
 سوئی خانه برزو کولایا شت
 دو صد نازنیا ن ما مین حین
 سر افر از برزو کوشه نی کنیا
 جهان مین بوالروض بی ناز
 کیا آگی برزوسی اوسنی مین
 او متجاه و دو کا دل خصال
 بختی تاب جنگ از ای تنهن
 نه برصد تو اوسنی بیکار کا
 کیا ما دران تو دران کوشت
 دلبری مین ان سنی فرین مین
 میری آگی ہی شنت بل ملند

بیدار

دیا پاشخ اوسنی کہ وہ شیر راو
 توی کو دین محض اور بی ہتر
 سہ سنگ کیمش اور اسباب
 ہتر سلوانی کی ہون حقدار
 سہ سنگ سپدار اور اسباب
 نہ نکلن در اللہنی کار ہتی
 می نور تیار انجام کار
 طلب کی مروان صاحب ہتر
 ہتر سلوانی کی سکلا و سب
 اشارہ جوانان زور آزما
 بہ علم و شہرہ یکانہ ہوا
 بہ نیروی سخنہ وہ ناجو
 عوض بزودی ستوان اورد
 جو استادین میری شہرہ ملا
 شہی شاہ توران فی ہتر

ہتر سلوانی کی رکناسی یاد
 نہ کو مفت جان غریبی ہتر
 کیا عوض دین شاہ عالیجناب
 مجھی ہی وہ سکلائی ہتر
 سلاح و سلب آئی لایا سب
 موافق نہ برزو کی زہار تہی
 مساکنی بعد از ان شہر یار
 سہ لوللاہ برزو کو اور ہتر
 کرد کونش و جید برادر
 لگی کرنی توکم صبح و سا
 سہروران زمانہ ہوا
 زبون روزگرا تا سوار
 لگانہ ہی شاہ کیتی فروز
 لگی تو اومین باندہ لادون سین
 لگانہ چنی سلوانی سی ہتر

که بی راستی کا کلمه اسین فروغ
 ده لولاشما بزودی سلطان
 درشت دوقانا و حبت و دوتیز
 شب و در زوزو کوی مثل زرم
 مویشا ویدیشنگی افراسیاب
 لقا کیمی بزوزو که ای ناوشاه
 که چون من بیان ششانی او
 نه خسر و روی او زهر رستم نجا
 مویشا و دامن شاه توران دیار
 سیه لولاکه آبی بر روی ننگخت
 کبانا نادر و من سید کون که سب
 ده پشاه و بالدی ز زمین شسیر
 پورانشی حضرت بل که مرود
 سیه لولاسیدار توران دیار
 غضب تری من بی لصد مروان

سیه کفاری مایسه ایاد و دروغ
 نین آدمی ملک بی از من
 حضور او کی ایکه من بل شسیر
 عرض زرم کوی سبجشای ترم
 دیالکجه بزوزو کوی سید نجاب
 مبری ساسته کیمی نقیس سبشاه
 سوی خسرو رستم سلوان
 اردن تملکو اردن کا فرمان
 طلب کی سید حبت کوی کفاری
 ناصد طرف سید بالدی ننگخت
 زوزو اسکی فرمان تری اردو
 تو یکسره سوی گرد فرمان بدیز
 سبت یکی سامان جنگ مرود
 که رمناشت روز تو مویشا
 سبجنا چون یکسبشاه کران

دوسرو در خک آرد فزون کلام
 گوی سمره بر زوی تا در ر
 شتابان بوالرب می گردان
 گوی گوی ایران بی خدم خبر
 که زودن ایران بوزاری نمی برم
 لعجب که اب آبی نور زینان
 فریزر اورطوس کوبید شتاب
 کباشنی خفت لصد و نشان
 سواران خکی دره مردان کار
 عقب او کی آبا بعد کرد و فر
 فریزر اورطوس کی فرج
 بوی کشید و در خک کلان
 بوی فرج ایران کی اشکست
 فریزر اورطوس میدان بین
 او شمارش سسی بر زو او پس لی کیا

که نومان تناد و زار مان کلام
 سواران خکی می زده هزار
 سیدار مان که میدان
 تو لولا بید کخسره و نامور
 بنویستی تنی تر کون کوبیدان نرم
 برای او خا گوی ایران فر
 بی خاک گردان افراسیاب
 روانه بوی بر دو نام اورش
 گوی ساسنه او کی در زده هزار
 همان شاه کخسره و نامور
 گوی ساسنی فرج بر زو کی بت
 که مسکامنس بوسکی کجه مان
 سواران توران بوی صبر و
 جوانی مقابل تو ایک زمین
 به بند کران او کوبسته کیا

در این کتاب
 تاریخ ایران
 از سده اول تا
 سده دوازدهم
 قمری
 تصحیح و
 تفسیر
 آیت الله العظمی
 خراسانی
 قدس سره

پورشاو مان شاه توران ديار
 طلب رستم سلوان كو كيا
 موار غضب رستم سلوان
 تورانه جمع خاطر كه عاون شتاب
 فرموز اور طوس كو كرمان
 ميه كه كر گيار رستم خاك
 كئي نصف نهي كه بهما و مان
 ميه سمجها كه برزو كي خوكاه ي
 سرخشت زرين ي افراسياب
 جوت راست با خاطر شاون
 فرموز اور طوس ي سرخشت
 ميه كئناي او كوده كنجت شاه
 اسيران كو بهر لي كئي مروان
 كئسان مو خافل نوبت و من
 او شاكب كو اپني بهر پشت بر

موار غمزه خسرو نامدار
 ميه احوال خسروني اوسي كيا
 كئاني آبي خسرو خسروان
 سوي سلوانان افراسياب
 سري مائس لادن لفضل خدر
 و لي كيا تانده كستم كو
 اسيران نبد بلا نهي جهان
 بود كئي تو مينا و مان شاه ي
 خوشه نبي ي با بي شيراب
 نشسته من ايران و مرز و ده
 كئري من ندي دست و بازو من
 كرون قتل مثل ساوس نگاه
 كه منظور تا او كو ركنا جان
 تئين نكي كجا به شمع كئين
 شتابان تور رستم نامدار

او نهاد لري

ادشاد و سوری کو دہ کستہ بل
دہ بندران اور سی سر لاکر
عوض بادل خورم و شان
سر ابروہ میں شاہ اوران کی
وہ بندی جو تہی بیان اورن کی کیا
کہ وہ رگ موکا تہن
دوم صبح لگا کر تہن
کہ لکڑیہ جالوی زرم گاہ
خروشان بوسیدہ نین کنی لگا
سناعب بند خنرونی تو چون
تو زروسی بو عالی آگ خند
نظر کنی زروکی ترکیب کو
کمانوہ زن بوکی مانند شیر
تری سر کو ثورون ای گرس
لغائی بزرو کہ ای پہلوان

سر ابروہ سی دوسن ای نقل
شکنندہ کنی یکطرف بندہ کر
کنی پیش خسر وہ نام اورن
یہ جہا تو کوئی گرگ کنی
سندار سکند یہ کنی لگا
اسیرون کو بولی گیا دن کر
لغائی بزروسی زور سیاب
دوسن انکر بزوی کتہ خواہ
کہ ای رستم از سامی مری
کمانت کہ ای رستم سلوان
بہ سکنگ لکابلقن بزرگ
قرین تخر بو اچک جو
کہ جانی تہن من ای دلیر
سبھیو نہ کم جھکو الزس
قوی پرویرینہ من ہن چون

بجای که سبکون من تجسبی هنر
 اگر تویی آتش توین می بون
 بیست که در دین هاسته من ز کمال
 شهنشانی بی تیر مارا دو من
 بجایی بوی بارش تیر سیر
 بنم بند بوی لکی گرز تران
 سبت و تیرنگ زب تیر سیر
 بوی گرز بر خم مثال کمان
 نیاز دور امانا بیدار
 طرح شیر خرنده کی گری نور
 شهنشانی جانبار الک گوهر
 بود دست به کار توئی سیر
 ولی از ره عقل و فهم درو کا
 نه بر زو بر مرکز هوا لشکار
 شهنشانی بر زو بیه کنی لکا

میری سانه مت شد مو سقد
 بنن آب کی الکی آتش کویت
 خذنگ الک اللوسوی سلوان
 بوی اسطخ و تیرک گرم کن
 تیرک تیر مرکز هوا کار کر
 سبز د آزار مار و دو جنگ اعران
 الی قامت تنی با حوب تنی
 بر اوسیل گشتی اوسن بعد امان
 که طوه تا دوال کمر سیر
 بهر لاک گرز زو نی مارا زور
 مؤافز بسی گرز کی ده سوره
 مؤافز الم و ستم نام در
 شهنشانی آنچه طور ارب کما
 که خسته بود دست حکمی بود
 تعجبی ای گرز جنگ اوزما

در کمال
 در کمال

که لکن میرا گرز گز گز گز گز گز
بیزی دست و پیر کوزه رخنه کنیا
مجھی رنج کیا بو تری گز گز گز
بیه بر زونی اندیشه و لیسن کیا
رنا اب کری زخم گرز گز گز گز
بدراتی من آخر بودا روت
بوی ایک عاقر بود وقت تک
بسم حب بندرا بودینه سخن
کئی ز زملد شسی لوی خینه گاه
جو رز و گیش اور سیاب
کندر محی زور بر زینی سنا
مقابل بود مجبسی رنج اند
تق سخت بر او کسی نه کام جنگ
هنن او کو بیکار خجی فوم
این مجلو معلوم بنه زینهار

توس ریزه کرنا اوسی بر
بیه سنگ تهن فی اوسی کیا
که تون سخت تر کوه البرج
بادا که بیه گرد زور آرنما
خطای اگر زنی عامل بیان
لها کنی بر زوسی رستم که اب
دلو روز فرو زانه بود وقت تک
توهر بر زور در شتم بلسن
بوی جا کر او و ده بیکر سنا
تو بوللا که ای شاه و الاغاب
ولی طرفه ایک گرد زور زانا
که تسانک فولاد سخت تر
وا کار کر یک نه گرز و خدنگ
میرا اولی اوسی سلوان دوم
لی فاک من کون اینام کار

یہ گفتار کرتا تھا مرزو آدو بر
 ایدریش حسرت و حور چشم کیا
 مری ہاتھ کو آج بھی سنکلت
 مجھی سخت مرزونی خاخر کیا
 سخن اور آنا نظر کوئی مرد
 فرامرز مراد لاور بسر
 تو برزوسی گزرا بہ تیغ و نشان
 وحی بال ہندی سسی کریم
 روانہ کردن سوی ہندوستان
 نہ سچی فرامرز ہاں ختلتک
 یہ شنکی نہ کہیہ شہ فی طرح دیا
 گناہت کہ رسم تو افسندہ تو
 جو با بان ہو جو رشید و نگاه
 سنان کسی کوں سفندہ او کا فک
 ہنن مجکو ز سار کچھ خوف خان

کہ حکایان اب ہوا سر
 تو ہنن تر شہ سسی کی لکا
 نہ مرکز زما نور بازو دوست
 ہنن مجکو مقدر بنکار کا
 کہ تو برزو گرو کام ہر زو
 بیان امی جان دار تو نا اگر
 دلکین ز وہی کوئی ہندوستان
 سہ دلہن ہی ایک گرو تو ہر
 ملا دن فرامرز کو اب بیان
 ہم خک موقوف ہو تلتک
 ہنن تو بس دوہن نصبت کیا
 لھا کنی زین حسرت و نام جو
 تو برزوسی جا کر جون میں گم
 ملا دن تہ خاک و فن ز تو وتر
 نہ میدان سسی موڑون میں گم

ملک

کهناسکی کو دوزنی بید سخن
 باری ای قالم تک که ن
 مبارک مشه کوش دروز بزم
 مقابل مون باغ دگر زو خدک
 کری حک نبر زوسی گو ویر
 سوادسی خنی من کرد فرار
 یعنی ای که کردان نوابان کن
 و در کون بوزنک زمانه اگر
 کهناسی کو دوزنی اسطح
 دلی رستم گرد خاک آزما
 زوار دسی بولله ای ای جان
 عاری نور وقت تیار کز
 بیخ کردان زال زری بون
 بلدون من دوان عالی بیخ کو
 زواره بی بسی یابون پان

که ای خسرو درین زمین
 کوی خاک کهن نشا لادی جان
 که حاضر من ندی بی خاک ورم
 کردن غوغا خون بین او برینک
 سینه زین بماند شش
 دیرانه سانه او کی من ساز
 کین بزو بزر زمین
 تو بودین آدمی کری تا جور
 که بی کیا اب بیان جسطح
 سر اید دین جیبی کیا
 اراد ای میر کوی سستان
 که چون صمد من سستان
 سر دوست کا اینی دوزن
 شتابی بون نمرحی حارو
 که ای غم رستم سوی سستان

گرد

۱۲۱

دلیرانه ایران بیدار شد
 لگالگی ترک که ای پلتن
 نه شری بیان کرجان سلوان
 در اینان شش کز شمار
 همتی بی بد بول درو همت
 بسره کوکایس مرادقت ملک
 مجھی صبح میدان من آنکر
 کردن خاک کتایت کشته
 بوز زخم کاری سی بیگار من
 بیدار شد گلی رودنی سینه دار
 بیدار من بی خیر بدوین
 بوز دور دل سی الم کسیر
 نعلین لیا پلتن بی کوهین
 فرامرز و لاکه لای بی جوان
 بوی بی راه من بیدار خبر

دوران پیش ز شتم گمی سر
 تیری ای سبسی ای بدین
 تو قائم ای میر نه کوی جوان
 میان کوه نوپای نیات شهوار
 لیاون که زیر سید بلند
 فلک فی کیا جنگو جان سی تیک
 کرای گر طلب بزروی کنه ور
 بی کام کیا زخی خسته
 سوی خانه جانا خون باغار من
 همتی بی لوسدم بوا اشتکار
 که ایافر از مرز خلی بیان
 بوا شاد رسم او سی دیکه کر
 وی بوسه بالدی چشم حسین
 بوا من جویدوستان سی او
 که بزر و سیه سیکی ایاید بر

بم لیا

بیه شد و نسی جوان درین
 فرامرز سی حبس نامه سخن
 تو از دم گرفتار گویی خواگاه
 دم صبح بیدار گویی کنیز دور
 که آوی میری اسانی گویی مرد
 فرامرز سی رستم بلیتن
 میرا سره بلی سار و برین
 بیه بر زو سی کنایه چون سخن مرد
 دیانتان جنگ دیر زده کا
 خود یکی تو گر کن و مان کرم خراب
 فرامرز بیدارش خسرو گیا
 کاش شاه بی دین فرامرز کو
 جادو گر کن بکشته و پنا
 روان گئی تو سی بل زور مند
 بنینم بزود ای جوان بیه وار

غرض گئی یغار سیما بیان
 لقا کنی بت رستم تا بلیتن
 که نادر و سوسر سیر رخ زاره
 لکارا گویی زر که اندر
 گیا شنی گین برائی بزود
 بیه فولاد ای مرد کشتن
 تو جا گویی میدان برائی رف
 موافقا جو کل بخش سی گرم نبرد
 نوار انوش رخس بر سو گیا
 دلی دور سی دانای خدایک
 خورش سی بن و سی حاصل گیا
 شتابی تو بر زو سی بو خنکو
 بیه زندگستان بود بیلون
 بیه بر زو سی فولاد کت بلند
 تو اب محبتی را آنکی کارزار

فرامرز نسا که چون من شیر
 بود است بر ز و او سنی زید که
 بودی خبک آبا و ما صد طرب
 فرامرز بولاد که آبی کنه خواه
 تیری سانه کل که می بر کارزار
 لیا شب که عیش و عشرت سحر
 سنی او سنی بر زونی او ارجب
 که است در ابرق و لباس جوان
 و لیکن خود یکون چون لکی خور
 بنین کرد و بر زده بی تبه که
 بود است تهمینه شاد و دود
 ده بر کز من بودی تیری بان
 فرامرز بولاد که در نوانه می
 دوی چون جویند که با تار و تار
 پیه که کردی سینه شان برود

اوس

درشت و نومند و حبیب دود
 و لیکن پیه بولاد که ای کنه دور
 که سیری ابی جان سنی توب
 و بیرون کوی زرم که نرم گاه
 لیا حب بر اراک که با دوه خوار
 بجای او سنی خوش کامی از یک اثر
 لکا که سنی ولین که بی سینه عجب
 دوی ای خود و روز تبا میکان
 تو با ما یون او از ترکب او ارجب
 پیه بولاد و من بر زوی کنه دور
 که در پیروز بر او تها هم برود
 مقرر ای او سکا پیه ای و با
 که در خرد سنی تو میکانه بی
 کرد که غرض راج من غرق و ن
 پیه سکر و احرق حیرت و برود

لکا که سنی

لکا کی بیرون فرامرز کو
وہ بولا کہ تون رستم بیرون
میرا کام سل افغانی ہی کا نام
شما صاحب کہ نام سل ارجمند
فرامزنی بیلی گز گز گز
بالی جوتی ضرب باللی سر
کہ بیزو گزی زخم دو سیر رکا
پوی دیزہ ریزہ بوان کی کثیر
زمن بر کر از روی زو مند
اوس کی شہ کرمانہ و سوار ستا
سید جانکہ بجای کر کی اسپر
بو اگر و بیزو اسپر کند
سوارون سی بولیدہ امر اسپر
ہوی حملہ آور جو قورل تانی
سنو زور دست سل ارجمند

میرا نام کیا ای سل خلیو
مقابل تن من مری شیر زان
بخر خک شیران من اکام
تو برزو بوا سخت اندر مند
تا سخت برزو کو عاجر و پان
تو بر زو زو صفت علی اسقدر
حفاظت من ایوی و ہر وقت ستا
پریشان تو ایو شہی منور و سر
فرامزنی پیر رانی کند
ولی پید نہ منظور ز تبار ستا
حضور خداوند تاج و سیر
دل شاہ دوران بوا در مند
دلرانہ بوجملہ آور شتاب
تو سنجی اید مری بی ایر نمان
کہ لیدت شہی کچھتا ستا کند

میرا نام کیا ای سل خلیو

همین فی ابدین و پسین با

بدست دگر گز کویان نمان
 بدراتنی من بجهانیه نهد باد
 در کام مل اعلیٰ می بدم
 رانی او من دست است کند
 سوارون فی جسد فرادان کما
 بهم سخت روز گد مای موی
 که بجه من و پشیر کی تها اسیر
 ز دراره فی دوشین فرار ز کو
 کنداب محبی دلی تو کم خاک
 کند او سکی و بگرفته مرود
 بود اسقدر وشت من شست
 خوش مدهانان بود حبان
 به نکام ششش انفر سنا
 تو آب کسان شنی لی ملک ان
 پواتش و پنجه و نامور

چیست را چون تنگ بگردن
 موی رزم که رسم شتر زاد
 که بر زد و میا و کسین سور با
 کبار و سپین بر زد و کی کردن
 بیت حله بر زد و فی بی مان کما
 نه بر زد و کی لیکن رهای موی
 که دون تنی بل اعلیٰ و شیر گز
 کما یون که انی گز و بیکار تو
 تو ز قافیه جالی ترکون کاتیک
 هوا گرم بیکار مانند شمشیر
 که دامان نمود هوا لاله کون
 کمی تب موی غمه خاک اوران
 کما جالی بران فی شام است
 بیه شکر و دانه هوا ماد شاه
 مکی شست و منی رفیع و طغر

ببینی

بی قتل برز و نور حکم شاه
 نورش خورشید و حکم شاه
 لکاهی رسم سی پدشیدار
 سوی خانه رسم او سی لی کما
 که اینجای سی سوی ز استان
 بر ایند سی بر سر کز کما

ولی بیوان رسم تک خواه
 سر خون سی کور کوه جهان
 که برز و کویخا نوای نامدار
 فرادرس سی پذیرد گنی لکا
 ده برز و کویکد موالیان
 فرقرار ز بحر اوست کور کما

*خداوندی شمشیر و نافر برز و گرفتار شدن برز و در سیدن
 در ایران برای برز و در اظهار کردن از رسم که برز و سپهر آینه*

چو برز و کی بان لی سی پد خیز
 اوست خسته خاطر کاشه و نام
 برز و کوی با با حواران من
 زین مطلق خانه بیلین
 ملی اور برز و سی نلام و
 بوی نسبت خور بر هم
 بیه شمشیر و لی اوستی کما یکروز

قور این من ای چه سته حک
 لیر کی جدای سی غلین برام
 بودمان سی کی در استان من
 بی دمان اوستی حله با کور من
 کما او کور راضی سبت و ملی
 و خور محبت شاه دمان و سدم
 که ای مهران خور و نفوز

نارنگه

تو سجا سکی پیش بر دور اگر
 ده تویی که لاخوار ز نکت نام
 بر کی او شستن بکشتی بی نشان
 و چسب لی گئی پیش بر طعام
 لکائی سنجی ای گسنی سه حصر
 زن نیکبخت ای ای صین بی نشان
 پیه ای میری مان بو تو بن کافیر
 کایمی پیه راز نمان عیان
 درون طعام اکت تو بو مان لا
 توید لاسه رکوار رازی سمند
 میرا نمانا ای ر شطرا
 بدای زده زن و دای ای مده
 نیت مال شکر دنی لکرویا
 گئی لکی بو مان ده بر زوی مان
 سه شبد بر بی شب کولائی و پاش

تو سجون طعام راج تیار کر
 دیار او سنی دوسن لکار طعام
 که معلوم بر زو کو تو بودی نشان
 بو اولیده بکشتی شاد کام
 ده تویی که ای مرد حسرت
 سه شکر لکائی او سی جو مان
 بجی دو است انایقین جان کر
 دلکین و سینه من ر لکون نشان
 بریده کردن تاکه زخمه یا
 بنسکام شب زرقصر بلند
 که بو لکار او ز من بو کر بو راز
 لکائی شد دوسی لوال سب
 سبت او سکو منون حسان
 نه لائی ذرا و لکین سیم در اس
 که بر زوی او سکو کتا تا جان

عبد الهادی

حب آیا ومان برزوی با مدار
وہ شکر و وہ زن اور برزوی
کوی راہ بہرہ کوی رہ سیر
کین رسم ایران کسی جو کرون
شکارا کنان الیادہ او در
لکی کئی اوس شش کازرار
کئی زخم با ہم رودن سیر
رکی خاک موقوف انجام کار
کہ یونکر مولد کس نور را
زن مطرب خانہ پہلوان
جو کجہ و کین اوی سوچی سرا
بر وقت ہی رسم نکنام
بیرا لمارومی سپہ سخن
کیادمان طلبی و سار جوان
بادا جو برزوی و مان ہوستا

تو سیمان ہوار ہر مو ہوار
شانی کوی کوی توران میں
کہ کم تنا کڈر مردمان کا اور
شاندہ تا کوی رہستان
کہ برزو کا جس راہ میں تنا کڈر
ہم برزوی رسم تا مدار
نہ نیکن تو ایک ہی کار کر
لکا کئی برزوی وہ با مدار
سب احوال برزوی اوسی لیا
سپہ لوی کسکار ہون بلان
کہ خجہ ہری رکونہ انداز و
رسم ہون کجہ و کجی محکو طعام
کیا کوی ایک کوشہ ہر ملین
سپہ لوی تہن کسی ہر انان
تو خسر و کو کجا و کجی کا جواب

تاریخ

بتین سیه و لاکه من گیارون
 ملاز و دمن ز بر سجا طعام
 نوشدونی او سکو نه گمانی دیا
 زن مطرب مذ برود سینه
 بود خشکن بر زوی نادر
 بود کام جو محبتی سرزد میان
 سغداد محاسن کوی تری طلب
 بر اثر ملکن رسم نامور
 نه بر کرد و یا کجبه جوارک سخن
 از مرد قومی نو او نه کرد برود
 دلبرانه دو تون لیل سرافراز
 بیایی کوی گز نام روان
 نیت حمد کرده گمان وقت کار
 بواسل کشتی او نین بدو مان
 دو ال لحام سندان و دم من

بنین محبتی نوهای بر زورون
 ولی پیش بر زود و سجا طعام
 نه ز شمار زنی زبان بر زار گمان
 کوی گمانی کوی عدم ره سپهر
 لغالنی ای رسم ما و قار
 بنین سیه سر او از نام آدرین
 بنین شرم ملکن محبتی غضب
 خجالت سی بر کرد او شامانه
 لغالنی بر زود که ای بتین
 سیه سنگد او شمار شتم سر زود
 کوی یکی گز کرد آن بر نام
 کوی سغدد بازوی حلت او را
 نه لیکن کرد زین سی کوی بوار
 فرود آمدی کور و نیت بدو مان
 کرسی کباب سینه از زوی کنین

کلیان در آن

۱۳۸
ملکی زور کرنی محبت و خوشی
موی بیرونه دستان بهم نرم ساز
نهن کی نوسن نی وقت سیر
نورزو کا بیا کا دهن باو بیا
پہنتی خوشی بزوی رزم ساز
کردن تاکہ رام تپ کو زود تر
رهن بر کار برزو انجام کار
چیرا اوتکی سیندی تا بدرنج
خوشی ناو ز زودی نپوان
کہ شہد اب کا بندہ جان ہی سپر
نورزو کو مت قتل کر زینهار
وہ بوللا نہ ناظر ہی تیرا سخن
کر انماہ خانم ز زنا ب کی
تہ کہ لاکھالی وہ اکشتری
ہوادیکہ کر شاد وہ نا بجو

بنکام نستی موی سخت کوش
شال دیران کرو نقر از
روان جب کیا زخم دندان تیز
وہ برزو کو پسی کھ کرمی جل
کہ چوڑی اورا رستم سر افراز
دلکن تیر رستم نی چوڑی کمر
شمالی سسی پیر رستم نامدار
ای اوسکی سر کو جد کسج شیخ
ملکی کنی رستم سسی ارکی نغان
سیرہ یہ تہرای ای ناو
ذرا دهن گرفت برور کار
بہ بولی کہ ای رستم نهن
نشانی من رکھی کوی سیر
نهن فرور زنده ہون مشتری
نعل من با بزوی کرو کو

گر ایام و سنین از زده نکساز
بیزاری بهم با اول نشان دران
کیا ایست بر با بهترین فی تخت
ملا ما او کسی ز زال سی نغز دران
بصدقش او مانی بوا بکنند
ممنایا کجاست جیش طرب

بفراط خوشی بر زوی نامدار
زودان بویکی دمان سخی بسزین
بنیایا دمان بر زوی بکجاست
بوا ویکه کز زال زرشا دمان
کیا سر تراوسکی بیت زرشا
شاد و خوشی نی دمان دور است

درستان بوسن رشک که زن ساحره بود و باز رسیدن

افزین سبب در ایران و باز شکست خورد و در نقش در توران

گیا شاه توران جو کسار شکست
بوا بنها و میدان من بر زودا
شب بر روز جو غنی و دیگر تنها
زین کلیدن این بوسن نام
بیه لوبی که من ای شاه ز نامجو
بجی علم جا و کوری بپی ی باو
بهمین کی ای که بی شیره است

دوران ایران بوی صبره دست
تورس عشقی از اساتیر
بخرین تسال تصویر تنها
که در مشکری من بی شهور جام
همین حرف رشک و نغمه گو
زمانه بین اسن فن کی بستاند
همین شیش جاتا اگر زود است

دوران

نو دیکه اتا شامری سحر کا
 لادون فرامرز کونک مین
 پذیرانه کرتا سنا افر سب
 فسون سازی امی دلبای او
 رزومال سباب خوطه کتا
 وه بونه سخی رخصت نشان مینی
 بل خلی ایک اوکی بره کتا
 وه جب ملک مین سخی میرد
 وه جب ملک مین سخی میرد
 مسافر و آتا سنا بر صبح و شام
 مینامی و مبره و خاک رود
 مسافر نواری زهر گزنی و
 در انا بر استمی ایدوز کلا
 ویاں گو دودوز خلی سوار
 دیران ایران زمین هتی تمام

کردن تن سسی رستم کی کوه
 دیرون کالون مین دم تاکن
 ذکین زن ساحره فی سنا
 طرف پس ازادی کی لای او
 سیدار بوران فی او سکودیا
 روانه نوی ملک ایران مینی
 که تا بستم نام او س گودکا
 نورستی مین برز زلفستان کی
 بسند طره و فخر و در طریک
 تو سوسن کسلاتی تپی او کوه طغانم
 شراب کناب در بار رود
 که نرنک سازی تپی وه کلان
 که رستم کی که حسن شاهانه تها
 بل بنزن و طوس عالی تبار
 مینا سرود دی او رود و طام

اویس

که تبار او س گودکا

359

بهم طوس و کوردوزین سعاد
 زبان بر جو او وقت کفاری
 یا طوس فی خنجر از روی کین
 کف طوسی سی چین خنجر لیا
 محمد صبا کام بر سو سوار
 نه تنها بر من رسم بیرون
 رام دلوریه عصبه لیا
 بنین جانانیا نورسم بلان
 کما نیریه رسم فی کوردوز کو
 و ذب جالکی فی استالی بیان
 کفاینی کیویل نام جو
 سواد که در آن کعب ترنج شیز
 مناسب شهری من بی جادون
 سیه که کما کیو زور از ما
 خط پیر بود رسم کرد کو

علی لانی دمان تعلقوی فساد
 نو مالاتی و سخت و دوار سقا
 رام دلوریه فی او نه کوردین
 دمان کسی نفا کوئی طوس کما
 شتابان بر او سوی از آن دیار
 سنی سیه حقیقت تو آما دوران
 سیه بر روی فی بیولسی کما
 که لازم می دجوئی همان
 که طوس دلور کوئی نامجو
 بود شکلی کوردوز و دین زوان
 که کوردوز رور طوس من شرف
 بهم بود من کینه سی گرم سینه
 که در دوزن کوئی اون سیمالی بیان
 ولی سیه کیو بنین کما
 سواد کوئی بیوان کشته جو

از اول

فراموشی رسم سلوان
 تو کوئی نذیخو بیم کارزار
 لکاگنی یون زال ز بعد ادا
 بسزیده بهی که اب حادین
 سوار سب روگی مانند باد
 پیرانامون اب سوی افکار کار
 روان بگی حب طوس سجادها
 سینه دیکنا که خیمه بی افروخته
 لکاتی بن باد صیان در طعام
 که خیمه سیه سکای بت مردمان
 زین تا جرای بی توران است
 گذرهای جوگوی اسس است
 کندلی بی نقل و شراب و طعام
 او ترسیسی بادل و شادمان
 جو دگی تو بیستی ای ایک با زمین

سیه لولکه اب تو بی حادی
 سیه شکر گناوه مل نماید در
 که شکر داده انای طوس ای
 ملکر داده کوسانته بی اون من
 روانه سوار زال فرخ نباد
 لکنون حال طوس مل نماید
 سیرانی زن سامره کی حمان
 اور قلعه محکم بی نور خسته
 لقاو سنی ده بی نیکنام
 لکی کنی روسی که ای سلوان
 که رگبی بی خصلت خور و نیک
 دونه او سکو این دلخواه
 مسای بیان میوه و اردو و جام
 گناوه من خراگه من سلوان
 ضرور قدر کلنج و سه جین

لکا کنی اوسے کہ ای دستان
 وہ بولی کہ ہوں میں زن بنتہ کو
 کہ تہامرہ کو داکر خوش سپر
 بہت مال در راوس جوان بی دیا
 جان کسی جوان کی کیا حس
 کہ انہی بر سنار محکو کر بی
 خط کسی زن اوسے لرزان ہوئی
 بی خسرو نام جو آری بیان
 جوان دل دورنی دلین کہا
 اسی بچوں پیش شاہ بیان
 عفت مینہ کر طوس عالیجاہ
 بوا بخود دست بر بوس
 بکر طوس کو فلعہ میں لی کہا
 کیا پیش بوس تو وہ بی داق
 ہوی عالی بکر کو وین بی

حقیقت تو انہی ذرا کرمان
 ہر ایک عالوتی تہامرہ کو
 ہوں تھی میں آرام سی کی کہ
 بہت مجھ کو مسرور و شادان کیا
 مہ جاہ سیدار نوران بی
 مرا مالے خوار محکو کر بی
 سوی ملک تیرین شتیمان ہوئی
 ہوں اوسکی منت میں ددان
 کہ خسرو کی لایق ہی بہہ و نیرا
 کہ تاحس محرابو مرادمان
 لگا ہاتھ سے اوسکی تھی شربا
 کہیں کجا ہسی ہسب لگی بیت
 ہر اتنی میں گو دوز نور ازما
 ہوا قہد مانند طوس جوان
 نہ مان سرا تھی وہ تہامرہ سید

وہ لہجہ دستان

جو سجادان دوسری اور زل
 کہ نہ تلو کسکای اور سر
 کی کوسس کی پیش زل
 تو جل اب زوی نشا اور زور
 می اور و نغز و فک بینی
 پذیر از اوستی کایه سخن
 نینه سبھا کہ سزک سازی ای
 پذیرائی میں شیل ناموز
 کہ نینه زن ہی مقارہ ای سلوان
 بر لپی قلمہ میں اولی یارون سمند
 نوار غضب اور ایک شخص کو
 لکھا کئی اس قلمہ میں جلد جا
 کیا اور کتزون کو سیمان کر
 نینه نذر زل رزنی از زوار کیا
 کتزون پوی وان سسی جلد کر

ہوا مردمان سسی بر نعال
 پان مردمان کیا نا حیرا
 نینه لوی کہ ای مفرح حاصل
 خداوند مہمان سزای حضور
 جو یکہ جووی مطلق و جوی
 نہ سائتہ اولی سرگز گناہین
 یکہ افزون سسی عالی سن مہمان
 نسی نی لکان میں انک
 کی تار گردا سسی مہمان
 نینه سشد و من وہ بل از محمد
 کہ نسا کار زل فرخندہ نو
 خروان کی درہات ارکی لا
 حقیقت کی اوستی سب لک
 کہ دچی زن ساحرہ کو سزا
 کی قلمہ میں باول بر خط

نیا

گیارز لیدیل خبک جو
 مقابل نوزال کی بیسم
 بوقت و خالوئی پریشان
 کہ بھائی رسم کو جلدی ضر
 مہ توئی فرامز کسی مردان
 دلیرانہ دو گردن گرم خاک
 جو دیکھی تھی زال ہر رسم ساز
 اگر تم تیارہ کش بوقت کو
 لکی کرنی بہر دوین نام مرد
 سر شام تک وہاں ہی کارزار
 سحر زور رسم پہلوان
 بہتین فی بھیا فرامز کو
 شامان بوزوہ پل نامور
 در قلعہ سیرانی بندارین
 کہ ای بیسم لکی بولم تک

وہاں چالی تورا در قلعہ کو
 لکی چینی گرز کران و سدرم
 سیکو نوزال زرنی روران
 و دین بہر فرامز بھالوہ
 کہ دروازہ پر قلعہ کی زبون
 فرامز سنکر گناہ بزرگ
 فرامز بولہ کہ ای سر فرامز
 نوین بیسم سی بوسر کس جو
 فرامز اور بیسم مرد مرد
 بوی خبک بوقت انجام کار
 شامان نوزال سی سنجی دہان
 شامانی کوئی خسرو نامور
 کہ بھائی کہ کوہیہ جاگر خبر
 بوزوہ دین رسم پہلوان
 وہ بھادوین لکی گرز و کشت

اسی بیسم

بوی بارش سردمان بد کرد
 بوی ترمازی هم بعد از آن
 بوی کعب گزینخ بد ریشار
 ری کرد بیکار مانند شیه
 لیاحب بوی کوه مهر میزد
 سحر بلسم سی سوانم میزد
 بوی دورش الک کرد کار
 که آیا سینه کی زور سبب
 که من بلسم سی کردن کارزار
 بی خاک برز و کما بر شاستا
 بوی گرم کن رستم و بلسم
 شهنش کی پیر هاشم سی بیدر
 بوی رستم و زال زرد زدن
 بوی کرد او کنی سوزان برک
 دلی برز و رستم و زال و زر

نه ایک ترمیز گز بوا کار کرد
 لکی بد صرف گز کران
 غرض شام تک بر دو کرد فواز
 نه آیا دلی اسپ سی کوی زیر
 بوی بت بلان عالی آرام کرد
 دلیر و جوان برز و سی سینه زد
 موایه بدیدر را انجام کار
 شهنش نیمه برز و سی لولا سبب
 تو جان بوی سالار توران و یار
 بوی شکست شاه افراسیاب
 سان نر سران جنگی بهم
 بوی بلسم کشته سکام حک
 بوی شکست شاه توران و دان
 لکی دالنی تیر کردن به برکت
 جد هر حله گتی نهی چون شهنش

تو مئی تھی صد ماہ خون و دعا
 پید نکام فرصت جو آما نظر
 کر زان بود کس داخل گوی
 پید اتنی میں تختہ و ناموز
 حب لیا جہاندار فرج سواد
 سواران ایران فی بس اند
 برسی یکی طرفت سی ملک
 نو ابدل او وقت لغو سب
 درستی می بران پر دوس
 کی بار کهای می تونی سنگت
 نیز ملک بر باد کسیر سورا
 سرانده زن فی تھی جو کیا
 کیا خاکو اپنی بر باد مای
 سیدار فی سنگی باسج ویا
 وہ بوللا ہن مکتوبات سہتر

بہت ترک ہوئی تھی کلام
 تو بد قلمو سی وہ زق جلد کر
 رہائی اوسی جم سی حاصل گوی
 سسلی بیجا لحد کر دفر
 سوئی نیز زور و رسم قزاق
 لئی کسہ ترکان دمان کسیر
 سواران توران ہوئی سخت
 کہ تر کون کو سیکاری تھی نہایت
 یہ بوللا کہ ای شاہ توران زمین
 ہن ہن جانی کجیہ زور دست
 نہ مرا سخن کجیہ موثر سورا
 وہ افسوس تھی نیز کیا
 ہوئی عقل کسہ کسہ زامی
 کہ پونا تبا و کجیہ سورا چارہ کیا
 بل پچی ان سشی جنگ گریز

بھائی زور

لکاکنی بران سسی چون شیدار
 کمان تک بین خاک کنان کرد
 میده که کردان را می نمودن سب
 که قبال بود کسور سب
 مناسبتی میدانن آوی اگر
 میری سانه بود کنی رزم خواه
 سیه شکرده شانه سب
 شتمان بود آوی نور سب
 بگر خنان بون کدرش کما
 نین مصلحت بر میدان من تو
 بد ازنی من ایما شین منی دما
 که قیامون اب جالی خون بدر
 که بی ده نومند و جالک سب
 کی با یکی می سانه او کی خاک
 سبت جید و کوشش ی اور و جا

که ای مردود انشور و سوشار
 بیه بتری میدانن خان اعدن
 موالغزه زن شاه نور سب
 کردن خلق کو کس لی من مایه
 سیدار کعبه و نا نور
 خدایه دی جکو بود شاه
 بود خیل سسی سب بر بودار
 بونی نامدارون فی ارض شات
 که ای شاه شانه سوشار
 سیدار نوران سسی بو جنگو
 تنن شسی شنی کیا بیه بیان
 سیه شکر لکاکنی ده نا نور
 فسون و سب من تانان سبت
 مقابل برالکی گرز و خدایک
 ربا غالب بوسه لفضل خدا

دلی کرکامین آی بادشاه
 بعباری آخروه زوز ازما
 اگر دوه رکنای بر خوم خک
 سوادسکی مورین زنده زینهار
 به خلی بوران خون بیان
 که بایدی کرکوی بیکار کتن
 ببه لولاساوشس کا خون من سر
 نه جان بر نو تکام خک از ما
 اگر کوه امن او از فراسما
 به کبر کرکات شاه فی دین عزم
 شهن فی مضبوط بگری خفت
 که بیلی مجنی قتل بیان کجی
 جوادتر قسم به شاه جان
 سر انار کماش کی با تو نیز
 که سر کو کردن اپنی تن سیدی

ززم

اوسسی قتل مانند این نگاه
 ریا میری سر سخته سی بو گیا
 نوسید این جانان خون من بذر
 فرامرز بر زوی جنکی سوزار
 مناسب بن شاه کون ملک
 سوادسکی خسته بهت خشنکن
 دلرو خواهر و صاحب ستر
 نهو سیر سخته سی میری ریا
 کردن تیغ زران سیدی ای
 که توسن کو کجی روانی عزم
 کما عرض به سوگی کریم کن
 روان سپ گوید زران کجی
 پیرانی من بر زوی آبادون
 لگانگی خنجر دوین کج کر
 پرا خون کردن به سیری شها

الطاری

اگر جادی کا تو سوی کارزار
 و ایران چلی من بیان جقدر
 در اب تاشا مرادیکه تو
 میری تن ہی حلیک بیان زار
 جو میدان من ہو کام مرانام
 کیا حیرت برزونی حبیب اسقدر
 لگا کنی گنہسرو پاک دین
 بنایت ہی شیرین زبان بہرین
 میری آتش خشم کی آہنی سرد
 لگا کنی بزور کسی پیر پادشاہ
 بفرمان شہرہ نامدار
 شتابان ہو گوی اور سیاب
 جو برز و کوہ دیکھا کہ ہی کہنے خواہ
 لگا کنی بزور کسی آہی بدشاہ
 کیا پرورسی کو کند مینی بہتھی

تو کس کام آوی کاہیہ جان بار
 دیکھا یا ہی بر ایک فی انانہ
 کہ ہون شاہ دوران سی ہن چک
 مگر خرم بکار تو زینہار
 تو مختیار ہی پیدشہ فواللام
 تو از مہمت خسر و نامور
 کہ ای نامداران ایران میں
 سخن گوی و خوش سر جوئی
 بترہ ہی رسم کاہنک سر برز
 کہ سالار دوران سہی کو لہ خواہ
 دوہن ہو کی تو سن یہ زوروار
 خرد شنندہ مانند درای آب
 تو سالار دوران فی کج اگاہ
 ہن مگر چک کو بہ بات نادر
 کیا نامداران سہی برتر بختی

سکه های سپهر سلوانی کی کسب
 که آب یون و لیزانه میدان
 کمان اب گیا خسته بیدار
 که شرم مردون سستی در کسب
 مجبی می تیری خست سستی خست
 که تا خسته و اب الی بولرم نرم
 پیه بزودی او قوت با تیر و با
 دلکن توی شاه بیدادگر
 سپادش که دمان می گماناه
 رو اقل می مجتبی مد محمد کتا
 نکلوار ترار با حب تلک
 اور اب چون نکلوار او سب کتا
 تیری سانه کونک نون در خواه
 پیه که کوی او و دلور و ورن
 سپه دار افرا سیاب و لیر

من شرم اتی تجبی ای عصب
 مورا الی مجتبی بیگار تو
 که آمانه اسدم ای کارزار
 مورا غالب لوس کخط خان کا
 توید جا بیان سستی که عزم شک
 بنون خست و ان یعنی جوهای نرم
 که یون که بر برورده تیر شها
 ستمکار بیان شکن بد سیر
 اوسی قتل توئی کیا بکناه
 که بیان شکن می عدوی خدا
 ادا حق تلک کا کیاست تلک
 که بی صفت کتور کافران اوا
 توی دشمن خست و دین ناه
 او شاکر ز مانند بل دمان
 خرو شده بو مثل تا تند شتر

لکاکنی چون بل مستی کند
 که ایک زخم سستی اب بری تبار
 بزاد اوین بکسی اگر بدوان
 گمان یکی بد شاه فی بد زنگ
 کوزر که یاد سکی جو کس سستی بر
 دلی دوسن بیجا به خنکی جوان
 سسندار نور دن شرمند ستا
 بر بی خب که بکار بر ضرب گز
 بوی زرمو یکی سیر و گمان
 دلی شست سستی و نقلتا ستا بر
 موجب که کس سستی بت دین
 مقابل سوا یکی گرز کران
 کات شاه سستی بون که بان تبار
 نه نو کا تو عهد بر اگزرس
 ده بولا که اب دین ای مگر د

میری الکی تو پیش سستی کند
 بی کانه سندان سبن تو با دار
 کردن قتل کدم من او کوه سنان
 روان بوی بر زو کمانه فدک
 بود خسته بهلوی مرد دلیر
 کزی تار ما زخم گرز کران
 سز بی ده زمین کمانی لگا
 فو بر زونی موقوف کی فز گز
 ده شاه ول دور به خنکی جوان
 سیر برده لیتی سستی دو نون دلیر
 دلیرانه سالار تو زان زمین
 سه و یکما تو بومان می اگر دین
 نه نینه قصد کرامی سستی با دار
 که بر زو سستی کی کم انزرس
 فزون سستی خسرو سستی بر زو کا دوز

که می دشمن تازه بیه بدوان
 که میدان من ارگشته نوره سوار
 مبادا اگر بختگو بسجی گزیند
 چون که گرد سومان بی ظاهر کما
 بیه شک نوشته فی کما پید کت
 کردن قتل بدخواه کو بار سیر
 بوی حله آور زارون سوار
 بیانی می زخم او سیر رما
 بیه احوال دیگما نوای دون
 هم گرم کمن بر دوش کس بوی
 نه آواز ستم سیر گرز کران
 روان طرف بقدر خون سوار
 پید اتنی مین کهنه و شیر کیر
 نقل قلب سی مثل سیر زبان
 جهاندار سیمچا جو بر زو کی مایس

کاشکی سومان فی بدوان
 تو نام آوری کجه سنن ازینماز
 خرابی بوسه ای نشسته در حنجد
 دوی حرف سیران فی سسما
 دلیرانه حله کتان بوی سب
 رمای ز باوی بیه گزود دلیر
 لیاکته بر زود کو انجام کار
 ولی زین نه فایم دلدور رما
 فرامرز ستم به فوج کران
 روان نیره دست و خنجر بوی
 سوادشت بازار انکران
 که در بای خون حله با خون سوار
 ستمه نامور شهسوار دلیر
 کما بید امداد بر زود روان
 تو یکدشت ترکان بوی سوار

گزینان تو اوردن تو در دست
 همه حاجی شایسته و نامدارند
 شتابان بپرستم سپهر
 بهی آرزو غنای دل
 دمان آب شرف آب بعلو
 سواد رودن تو می درستان
 رها جانی نیکفتر رستم کی که
 کیا میکش مال در سبک
 گذارش که باید که ای شاه
 زردی غایت تو فرمان اگر
 فرامرز بر زورین مرکاب
 بید بولا که ره تو نشی اسبان
 بلطف مگرم زردی کرد کو
 کمان که بان رگتو از زودی
 فرامرز بودی کی هندستان

تو خسرو نامور قصاب
 که ذیبال سالد و دوران دیار
 لکا کنی آبی ما و شاه جهان
 که درستان بیان سی می فصل
 سرافراز مبدون کوانی کرد
 جهاندار خسرو لصد درستان
 تو شاه دمان رستم نامور
 همتن فی خسرو کوبی در دو
 تو اجار صد ساله بیه خرفراه
 تو من خندیدت رمون اینی که
 بیه سنگ جهاندار کردن جان
 ولیکن تو رفت از او دمان
 دمانه بی لک ملک لک شاه
 تو ملک اور در عت کوانا و شاه
 کیا خورم و خوشدل و شاهان

روانه موار از ملسان سنی شاه	بجاه چشم هر سویی نمکگاه
موار و نون آفرای کاخ ستمی	لصد خوبی و خورنی و بی
فرستادن کهنه و گو دوز را در ملک توران بجیک آفرین	
دامن یوان و میران پادشاه بگردان بقایل گو دوز ز مزارت	
عظیم بمیان آمدن دلاجر گشته شدن یوان و میران و شکست	
خوردن لشکر توران و فتح یافتن گو دوز را در سر داران ایران	
طلب کرکی گو دوز را در یک روز	
که نیک سینه برستم نامدار	
کیا نامداران توران تو است	
اوراب ای تیری تو بای سواد	
بزدلش می کی می هر جمع فتح	
راکنده کر بکسر از توبه کو	
فرامزسی یون کما بعد از آن	
تصرف من لانا و املک کو	
که توران سنی گو دوز را در سنجی دمان	

بازم بر لایم

بدبیرشانه دو بدبیر
 سینه ملی گو دوزر خکی نوادر
 بل بنین کو طو بس جوان
 سنی شاه توران فی حب سبض
 روان بومی گو دوزر خکی کشنا
 دو شک مقابل بومی الکی حبیب
 کیا آب بومان بومی زر مگاه
 کیا آب بومان بومی زر مگاه
 مقابل بومان نامدار
 بواخر کار بومان هلاک
 بوردان ترکان برین بوی
 بواشا گو دوزر خکی آنا
 که بومان فی اگر جوی نم خک
 بومی فرج اوسکی شاه و حررت
 اب آماهی بران لهره و نشان

سمدار توران کو کچو اسپر
 روانه بول بومی توران دیار
 کی اوسکی همراه باوروشان
 سبه وکی بومان کو ترف دستر
 عقب اوسکی بران دره کیا
 نو اگر مازار سکا زنت
 که گردان بران شسی بولنده خواه
 که گردان بران شسی بولنده خواه
 بومی گرم بیکار و تو ان نوادر
 ملا ترک خکی آنا
 بومی فرج بران کر بران بوی
 شه ناموز کو بیده اوسکی کشنا
 تو میدان برین شه تو ابد تک
 دلرانه غازی بومی نتمیاب
 فی سانه خکی سپاه کران

توبتهای امی خسرو نایبجو	تبتن اگر تبتی اندازد کو
روان برآمد اولی مثل طوح	جانبدار خسرونی برادر طوح
مد و کارگو و زریا جاکلی هو	لکنانده تبتن کواری نایبجو
مقابل ووشک بوی آن کر	ایدرگز و گو و زریا بران بود
در این ایران و توران بین	بوی گرم بر خاس از زوتی کین
تو اسحت نام عدل و قان	سبت خشک واقع بوی نامو
نیز تا تمام تشک خشک هو	سبت قتل بونی نهی بر رود سو
سختنا بنا و بان تشکلی عدد	که در این و توران تشکی نبرد
بوی قتل و مان اور بی انداز	بوی کشته بران بر انجام کار
حضور سیدار افراسیاب	کلیخ دران خیال حرک
توانش و خورم بل نام جو	میسر بوی فتح گو و زریا کو

باز تشک کشیدن افراسیاب رسیدن کهنه و در توران تشک
 بکوان و آمدن کشیده لیس افراسیاب بر رسم رسالت با خسرو
 تمام در خور تشک کردن و با هم ریشمی در او کشتن و کشیده
 شدن کشیده از دست کهنه و در بعد آن با هم زد و تشک

کلیخ

مخاربه عظیم میان آمدن و پناه شدن امیر اسباب و فتح اب دین کبک خرد

سُنی شاه توران فی حبیب ضرب
 بود کشته میدانین روز نبرد
 بیه سنجها سیدار نوریده حال
 غمین دل بوخشم گریان بوی
 دل زار سی تیغ گرا آه سرد
 که بران پاره تان تانست و پناه
 بران تندی بران کی من بودار
 بنین خوش تیغ و او زنگی
 مجبی کام و پمائی چون سی می کیا
 ز خون جگر شک شاه ارجمت گین
 غرض از بی مجلسین اس کام بر
 دلی بلی نزل ای آغاز کی
 کمر فوج کی بر ص کنی من شاه
 سنا زده لغت و فتح و فتح

که بران دین بل نام و در
 پور شاه کی و کوریت سخت و در
 که دولت کامیری انان اول
 بیست غم سی خاطر بران بوی
 کفالتی یون شاه با نزع دور
 سیدار و سالاد توران سپاه
 خوش آتی من زنگی زینهار
 کله خود اور محنت شکر کی
 زره اور خوش بی جایی قنا
 مجبی خواب آرام مرکز نیست
 قسم کتائی اور حبیب بانذی کمر
 که باب بنزد و کوی کر زنگی
 بود اول مسی و فاشام و نگاه
 پوا خرد و نامور شاد و بیست

گذر آب چون سی شاه جهان
 سر قندین اور بخار این بنی
 گئی اور ہی شمس دوران کی
 بتنہای شہنشاہی حاکم وہاں
 مجاہد چشم خسرو کاماب
 کیا شاہ دوران فی بد عزم خرم
 بہت کچھ رکھتا تھا اور سب
 جو امر و شیدہ کہ تھا اور شاہ
 روانہ کیا ہوئی خسرو شہنشاہ
 شہنشاہان ہوا کی یکصد ہزار
 شہنشاہ فی حبیب سنی بد عزم
 خرومند شہزادہ لہر سب شہنشاہ
 شہنشاہان ہوا آت ہی دوران
 تہن ہی زابل سی پیمانہ و ہن
 لگا گئی اسی گرو فرخ خصال

خوشی سی ہوا ہوئی دوران
 لطف کیا جاگی با صد خوبی
 ہوئی قبضہ میں شاہ ایران کی
 ہوا ملک میں حکم نہ کاروان
 ہوا فرخ شہنشاہی پختہ
 کہ خسرو سی بھی دلیرانہ زرم
 فراہم کیا نہ حساب
 اوس سی شاہ دوران تی دیگر سیاہ
 عقب ہو کی ہر آب اور سیاہ
 سواران شائستہ کارزار
 سیاہ کران بت روان اور
 اوس سی شہنشاہی سالار شکر کیا
 فی خاک سالار دوران
 ہوا شادمان خسرو ان میں
 سبیدار لہر سب ہی خورشال

انالو

انا ليق بوجاكي اوسكا اوتاب
 دولت كمين حبيب فاصله كرم
 نواسي بنزه بوار زم جو
 اكر نهی تو میری طرف نهی خطا
 نه به جور تنها اوسه برگرزوا
 کیا برورش اوستی لون تخمکوب
 خبردار بمجلو سنن کجه برانشن
 دلبران میزی شیره غنچه من
 ولکن منن جاننا منن نهان
 یه بتری آب آشتی مو بنم
 جو نامم مو قول و قسم سوار
 تو قلمم تو زان کسی جو سر من
 دور کین و دستم و اوز کاک قزر
 بوار سکی و ایم میرا ایک لور
 دلبران گروان تو زان دماز

هر دوار ره اوسی بروروش
 توبه شاه تو زان فی نامه لکنا
 نوروز خبر ایش حق خوار کو
 دلی قتل بران گونا حق کیا
 که میران تیز ادا به تا خروا
 نه آنا تجی رحم زینار اوی
 که ی نشک بدان میری باس
 ملنگان و شیران کی در زنده
 که تاقی مو خون بری مردان
 که تاملق اگوده مو بکلم
 که بیان یکنه نور زینار
 تو جانی تجی دون من ابی زین
 بیری در سطر سون آی تا خور
 ری تری منته بین با صد روز
 لرین جاری تری بل و زینار

بی تری غالب من جان ملک
 اگر صلح بکنم نه منظور بود
 گری گشته میدان من تو محبی
 میری پور خون تری محکوم سب
 جو روز دعا منی باز آید محبی
 که نه ایب کوشا ایران کرون
 میری جنگ کسی گری محبی مو حوط
 تو میری لبرسی کشیده ای نام
 اگر کشید گشته و ننگام ملک
 در دو کور و تخت و تاج و کلاه
 پیدی جعفر بکنم کیدت خون
 هو انام شاه تبار حیب
 که بیجا تو لبش انفرسیا
 ده بولاد که تا بولاد کروان
 کرون قل من کج گری گری

نه اس عید سی من بدون ملک
 تو مو محبی تنها تو بکار جو
 تو اعلم توران مبارک محبی
 غلامی گری تری هر روز شب
 تو جان آفرین کی کشیدی محبی
 نه ز نهار کجده دخل من دران کرون
 نه رکشا خون من سخت بود او ستر
 ستر شده هو ای شته فدو لکرام
 تو کور کشیده تشن خون من ستر
 روز و نخت و کج و ملک و سبانه
 نه پیر من سرد کار بر کرون
 کاش شاه توران فی کشیدی سب
 دلیرانه کج سوال و جواب
 تو مجلس من محشر و کویر کمان
 گری گشته که محکوم مردم و دشمن

به نام خدا
 به نام خدا

به شد بواشا و افراسیاب
 ده لک روانه بوا بس ایتر
 تو اخذه زن خست و نامدار
 به لاکه سالدار افراسیاب
 بواز صلح جو بود کی عاقر کمال
 و خادوسکی سینه من لب سخن
 کردن جنگ بین او و کورک
 غرض تور سالار توران دیار
 تولد یاجا و اب رستم و یاز
 دلیرانه شهید می گوی زبان
 سستی جبه گفتار شهید تمام
 که من آخر روز و نکا جواب
 معان اکت یا برای فرود
 کیا نامدار رون گوشه تی طلب
 بگوامردان مجده به میرانما

دیانامه شهید کورکوشی شتاب
 شنه نامور کوریه بهی خبر
 بحالگی پد شد بر در و کار
 نه لایاستیزه کی زنتار بات
 و لیکن ده مکاره ی خصال
 بری اولین من در و نامی سخن
 یکن سیاوس کی سینه بویاب
 حب ایا حضور شه نامدار
 بنایا اوسکی شنه تی بارستیار
 بام بدر لب کیا دمان مان
 لقاگنی نت خست و ذوالکرام
 به که کربار خفت او سکون
 کیا شهید به یونوی های فرود
 لقاگنی اوشی شه خست و کت اب
 زرو ملک و کور کرمی بی عطا

ولی او کی اس مہربانی بہ جا
 وہ بی رحم مطلقیتہ کاری
 اوسنی خوشک صلح تھا ہن
 کہ مجھ کی گرو یا کہ شہیدہ سی رزم
 غرض شرح تھی شہیدہ بردو چشم
 جو میں اوسکو حضرت کردا ہوں
 یہ خسرو کی کہہ کر اراد کیا
 دلہرا زہیدہ ہوئی کہ افراسیاب
 ہنیں مگر سی خالی اوسکا سخن
 لکھنا ماہ لکھنا بد رنگ
 اگر شہیدہ میدان میں تو وہی بد
 کہ ایک نامور نامداروں سی کر
 مبادو جو خسرو کو بھی کرتند
 تہہ ہو دن یکدست ایران
 نہ زنتار تو مثل آتش ہو تیز

کہ ہرگز ہن سنہ کتبہ سی پاپ
 ستمکاری مزدوم از لہری
 یہہ بیجا نام اوسنی از زوی کلان
 نہ لیکن مدو کا گری کو بی غم
 نامان تھا جہرہ سی انا چشم
 تو زنتاروں ان مجہدہ شمشیر کن
 کہ ہوساتہ شہیدہ کی خاک لانا
 مزدوری امی شاہہ کردوں جان
 حفاہتہ سی مثل خرم کمن
 تو عزت تھی شہیدہ سی ہو کر ملک
 تو اوسکی بلدی سی ہن اوسکو پاک
 تو اکم تو ہرگز ہن مجہدہ خط
 خرابی ہو یہ زہر خرم بلند
 قیامت ہو تیر ایک برما سان
 نہ کر ساتہ شہیدہ کی ہرگز شہیدہ

لکھنا ماہ لکھنا
 بد رنگ

کما بعد رستم فی ای ناوڑ
 عقب استغنی نامہ کالکدہ کرناویہ
 کما شہ فی شیدہ سی ناوڑ دگر
 کما تونی جو کچھ لو او کجا جواب
 وہ لولا کہی و لہین نہہ ارزو
 کما شہ فی اصواترہ اشجان
 یہ کفار شکر ثوابت کام
 شہد ر نوران کی بنعام کا
 لکھا یون کہ ای شہ کینہ جو
 تو دیای جو کچھ نوران دربار
 جان افزاں کر میرا بار ہی
 تو اورنگ و سہم و اعلم و زر
 نوی مثل شہ زبان تگر دگر
 خدا کی قسم میں تجھی بد رنگ
 تیری شیدہ فی مجھسی غای ہر دو

سہو گاہ شیدہ نور صفت تو کر
 دوران کچھو کوئی افراسیاب
 کہ حضرت تاجیکو ای ناوڑ
 عقب ہی اللہ ہی تارن شہا
 کہ ای شاہ و محبتی نور رحو
 کہ دن مجھسی بکار گل دیوان
 کیا شیدہ پیر وہاں جانا تانہم
 شہنت فی تاسخ مشا کسما
 سا کچھ نہن درجہ کفتکو
 نہن جا بھی کچھ بھی زہنبار
 اور اوقاف و دولت ہندو کاری
 جو رکنتای تو ہی میرا سہ
 تو میں ہوں ہر رافکن و شہیر
 کہ دن کشتہ میدا نہن نکام حکم
 نہن میں ہی نامہ کر وہ ہی مرد

سحرده ای اورین بون اودین
 نوایسخ نامه سار خب
 که شنیده سی بد کسی شخص نو
 ولکن پیشیده سی کنایه فرود
 نه سجا تخی بیان برای بیغام
 سحر و نکتا تو ناست خود
 دوس تارن گرد آید وان
 کما شکی شنیده نی ای تو سبار
 به سجا خوشد کو میرا بیغام
 میری تانته تنها تو کچو نبرد
 لکاکنی تارن که نکام خاک
 سحرگاه شنیده دل دور بولد
 تو کخسرو نامور سی دوس
 لکاکنی بون پیشیده نامدار
 اور پسی پیوده دودون دیر

کرون سانه اوسکی من تنها ستر
 کما شاه نی گرد تارن سرت
 سومی شاه توارن شتابان نو نو
 که اب با نی میری ای بی شور
 به جا که تو میرا کام تمام
 که شن کو کسین اور کسین کسیرا
 کما تبا نوشته نی کما ده مان
 نوکل جانو دیکه کر کارزار
 که وقت سحر ای شنه دود کرام
 مدد کوته سچی کوی اور مرد
 نوکل سنی شنته کوی عازد تک
 جو میدان من آمانی کار زاد
 کما سانی مثل شیر عزم
 محی میل کستی ای شنیدار
 هم گرم کستی کوی مثل شیر

کما دودار کله

کینا زور سیده فی بر حیدر
 جهاندار فی اوسکو از زوی کین
 کانا جاک خورشیدی اوسکا جکر
 کانا حکم خسرو فی بیه بعد از آن
 کرد پاک تم لکی مشک و کلا
 روان بوی پیر خا بن ماند زار
 جهاندار کانا اوسکو دیا
 کئی دوشن سیده کی بر آیین
 سید زنی حبیبی بیه خبر
 جان شسی بود کفلم تا رسید
 نه مرکز کفله نامه کاکلمه خوب
 دیا دوشین بر کر نه سرو و قر زار
 بوی شاه ایران پیر افر زار
 ستر زده شکری ز کور
 بیت جمد نورانیون فی کینا

نه مرکز ملاحسرو نامور
 لکر کورون و نشت بیگادون
 سوز عوق شنده عوق نامور
 که شیده کی اب تن کوی ارومان
 مرتب کرد مقبر ای شب
 کینا شس سالار توران دیار
 زبانی نبی احوال ظاهر کینا
 کینا مابرا خد کاسب یان
 که گشته توان سید نامور
 سعادت نظری کوی نابید
 کینا ز دغان کو حضرت زشت
 که خشت مادی فی کارزار
 روانه بود لیک زشت
 نمایان دغان روز محشر مول
 که دوشین بر اینه بنا شیده کا

نیرکان

لری ترک خو خورد دل کول کر
تو ایچ خون عوصه زر مگاه
نه میدان مین گیکه توران را
بیه جاها که وحی دیر از جان
کنا آخر کار از فرسای
منظور تو احسرو نام تو

نه سر کر کیا جان کا کجه خطر
توانش که ترک آخر تباد
جزیده سپید است سنجک را
بیزر او سکی مردم فی نوری عیان
نوی راک او مو مال حرب
لکبا ندرده فتح کادوس کو

کرفار کرده آوردن بادشا نراوده محوم افراسیاب پیش کخیسه و نوبت
اوسه باجعت فرمودن کخیسه و اوران قرین فتح و نصرت نصوب اوسه

کیارک او کسی افراسیاب
شاه ناموری تعاقب کنان
بصدح خاقان بی سجاد و مین
فرستاده بیه یکشس کالی
کلمات بیه خسرو فی خاقان اگر
تو بستی در زنده مو کاتاه
فرستاده پیش خاقان کسا

گوزان کوی کور چین شمشا
شمالی سی سیمای بفرج کردن
رز و گوهر و کینج نایح و نیکین
کیا پیش خسرو بغوط طرب
کری شاه توران کوسین سی بدر
ری کانه ملک و سر بر دگلا
پام شنت مفصل کسبا

بمه کفاز کسا

همه کفها سبک و نازک خط
 کجا چینی سبک کوهی گزین زمین
 دمان شنی سیلی را پشت فرار
 جان حامی شاهان افراسیاب
 نه بایستی کشن او سنی حامی فرار
 تلف فرج ترکان بومی سرسبز
 نمک تن را شاه توران می باسد
 لکامی تنها لصد اصرار
 کوهی شمشیر بر کوهی غار بنا
 راه جالی دمان شاه بر کوه بنا
 ستم سی زمانه کی نماند و بنا
 فریدون کی تامل کسی خیز
 سردامن لوه ترویک غار
 سنی شب و آواز افراسیاب
 جدی سی کوهی سنی سردم صدار

کف قار
 کجا شاه توران کوهی بند
 عقب او سکی همایون پاک فتن
 که تاب اقامت نه بهی زینهار
 بهجتا شاهان خمر و کامیاب
 که تبا سبک و فتن نه نادر
 گرفتاری سبت نامور
 نهم دم تبا کوهی خرم فراسیاب
 بر نشان و سران و خور و جوار
 که تبارک مثل شب تار بنا
 نه شکسته نشور نه افراسیاب
 شد و در سر کرم فرما و بنا
 ملکه اوده کوم حسب تیز
 اقامت کزین تبا و بل و بنا
 او تر کوه سی بوم آباش تبا
 او در کوهی کان ازینی لکا

سنا به کوی بر بزرگی زبان
 که ای شاه توران با من
 کمان ده دلبری و جاد و چشم
 که تنها با من این ای تو راه
 بقرن سستی جانانک از اسباب
 به ستا او سکی بد او سگ درو
 بی انتقام استی تا بدی بگر
 بوی صبح تا بنده حبش کار
 بکار که ای شاه از کسب
 غذائی بری با من بجا بجی
 تو آغاز مارک شنی با من
 او سی بوم بی خوب بجان
 بواوه سر سینه و سر زلم
 کجا شاه توران بی گوز و سخت
 نه بر کز کیش کجبه زور و سخت

به کتای با چشم تر و زبان
 کمانی سیر اخت و باج و نکلن
 فلک بی کمانجه به خور و چشم
 موی خاز مارک لانا نیا ه
 کرمی بی فغان با چشم بر آب
 که سجا تا کج او سگ او سکی گزده
 کجا فخر تا صبح سو جلوه گر
 تب ایاد و من بوم نزد کس کار
 دعا میری کس بر موی مستی
 که بر لادون مقصد کردن خوشی
 سینه سنده کفلا نوط و طرب
 لکام زور یک مشت انگه
 لکی بونی گشتی و مان به رسم
 کجا خ بر زور بی نای سبب
 دلی تها نه ز نسا میروی سخت

او
 ۱۱

او سنا نوم نی او کو بیجا و دین
 زمانه کارزینن اغتیار
 کزی نامدارون کو دهر من تیار
 تضرع نمان مکی ولادوه من
 بیلا محبتی کیا محکم سچا ضر
 جهاندار نو دز شسته نامدار
 جو ایزد اغیرت بیلوان
 مری سب نیرکان فرخ سناد
 ادرش قتل توئی کیا بکناه
 تری خورسی من کز زان کور
 دلزنه نجی می تو کز تا ملاکت
 ز با اکی مالادی کوه بلیند
 و حابین پیر زمانه سار محمد م
 عوامون سنا محکم خدانی دیا
 ری کجه نیر نشان دیرین

کما بد گرفتار ارزوی کین
 کسکا من خراج کوهنده یار
 کزی سر بلندن کوهیون سناه
 میری دست و بازوی لبه کون
 کما نوم نی قومی بداد کتر
 سیدار سیاوش عالی تار
 سواد اکی می اور شتر اوجان
 کندی نامدار و فریدون نراد
 نه آبا بجی رحم ز شاره آه
 بومی کوه و صومگستانان کور
 که بر کز خدا گانه سنا محکم
 که تا محکم محبتی سچی کزنده
 که بر باد نیرا تو فاه چشم
 بجی آب گرفتار نیرا کیا
 که تا جلگی آباد کون شهیدین

یون

در اگر صیقل تو انی بیان
 بیان ما چرا دوستی بکسرت کیا
 شتابان بودم فرخنده خو
 ده یولاد که تو مجیکو میان قتل کرد
 پذیرانه او سنی کیا بیه سخن
 مواتش و کخسرو دار محمد
 سیرا فرسیاب جفا پیشه کا
 ستمکار گر بسوز کینه دور
 کیا نشسته خنجر اندازد
 که تیری غیبی سی ای و الکرام
 چون سب ملک توران کیا
 بود حکم توین رستم گرد کو
 نفع و ظفر خسرو پاک دین
 جهاندار کا دوستی کشور کش
 خوشی سی نعلگر نام موی

که گوید تبه موی آما بیان
 نشان خسرو نامور کا ویا
 نومی با جور لیلی بد فواید کو
 نه لجا محفوظ است نام دور
 کسان کی گنایشان نازمین
 کیا لطف کسی تو کم کوسر بلند
 کیا تیغ بران کسی شسته لی جدا
 که ثنا قیدین او سکوی او دور
 او امیر کسان کسک ترو در کار
 لیا بد کانون کسی اب انتقام
 تو خسرو کی بیز قصد ایران کیا
 که توران بین زه ای مل نامجو
 بود رقی انفرای ایران تن
 ز روی مسرت گنای بیسول
 برکت کل تازه جورم موی

در
 بیان

کلبون به ابرو لطیف کریم
 مخالف کسی کسین سیاوش لیا
 میر بوی مگو فتح عظیم
 بوی جمع خاطر بفضل خداد
 رحمت بودن کی کاوش از جهان فانی بکلیت جاودانی و بازگشتی
 جلوس کردن کبیر و نخت جهانانی

جهان من بجز پاک برود کار	نمن ی کسکو لغا زینبار
کد او روی پادشاه بود بر	کسکو قضای نمن ی کریر
جاندار کاوش از چشم	ستابان بوا بوی ملک صدم
جمل روز کبیر و نامدار	رمانم کسی کاوش کی کو توار
سخت شایسته بی عدالت	موانسل خورشید جلوه کنان
کمانازہ لوزنگ بر جلوس	نو حاصل فلک تی کمانای بوس
بوی سفت اقلیم بر کا فزان	بوا او کسی بخشس سی خورم جان
رعیت نوازی زمین بر روی	حقائق شناسی گرم کشته نی
زوی ہاتھ کسی شاہ تی تبار	رکنا عدل سی کام میل و تبار
میر بوی خلق کو ایمتی	بوی شہ کی دست کسی مردمی
پس از مرگ کاوش نسبت سال	رکنا جکر ان شاہ فرخ حصال

عبادت به مصروف بود
 امور خلافت سسی رکنان کام
 بواجب نشا منته نامدار
 بزرگان ایران کی بر شاه
 نه یکبار بوخت شایستی دور
 کردن حق پرستی من شب کو بر
 لغالنی خسرو بواب من بر
 بیستی آرزو مری شام و سحر
 کردن سلطنت کاین نیکار و بار
 دیران و گردان ایران زمین
 طلب ششم ذر ال زر کو کما
 میهنه سنده ایران من ای دولت
 بیان نامدارون فی بیرون کما
 خدامانی خسرو کور کیا تورا
 مقرر کنای حد ایک مکان

سومی حق پرستی ده مایل بود
 کما انکارون کو مالک نام
 عادت من مشغول الملل بنار
 میهنه لولی که ای خسرو دین ناه
 کیا جانین سلطنت کی آموز
 کرد کار دنیا بوقت سحر
 زمین بکجه نمای تاج و سیر
 که در آرزو الفاسی آرون من
 که مایل من دل ای دیر زمینار
 بوی سنگی و لیکر و اندوم کمن
 مفصل به احوال اونکو لکنیا
 کی میهنه جمله نام اوران
 که ای ستوران کشور کشا
 که اورنگ شایستی بجا بود
 شب و روز ز نمای خسرو دین

من اوس مکان نین باری
 بوی اوس حقیقت سی آگاه
 ستان بوی بوی شایان
 شنش فی آواز شکرت
 به بوجار کس طمع ای بیان
 تیری تنگی غفلت بوا بگو غم
 کاشنی یون ای ملین دلیر
 محی مثل بزوان برستی ای آبا
 خوش حمد و توشن می بسته بندم
 به باسخ دیاید که ای پادشاه
 تو خیرات بر روز شب بگهی
 عبادت بی بتری را یک زین
 ده لولکه زدوم سی لغت بی
 که نزدیک برائی ایام درک
 نصیحت بوی حب بگه کارگر

نین اوس کو مسی سر و کاری
 بوارستم و زال کو بیج نیت
 بنا ای برون پرده معان
 کما اوس نکاتین اوسن بار
 ده بوی که ای باوشا چندان
 دوران ای تم باول برالم
 بوا بون من دنیا و دولت شیر
 عبادت من منقول بون روز
 که آماده بوزار راه خدم
 بوی تو اس نوشت راه راه
 فقیران او رسین کوزر و بچی
 تو صبی لازم بوی مردمان
 سنی غیب کسی به صد امی
 مسا لورن از نکام درک
 تو اس بوی رسم و زال از

و لیکن نهی کنی کفار زال گردد
 همه از زخمی ای یون جان تا
 شهنشاهی سنگ به شرح دیا
 کردن حق کو توفیق خان بسطوح
 همه سنگوده دونو بل نامور
 اشن ویکه کر جمله ایر زمان
 همه زاری و فریاد سنگدوش
 بر ایک کو شهنشاهی کی ولدی
 پس جایی اسقدر درد ورنج
 سلاطین نشان میشن کسان
 همه که دروشن خیمه بانته کیا

که من بی یون شایسته طورد
 که ز نهار زبون من ز تخم بی صدا
 که جایی دگر بیانی من جادون کا
 موی غیبی سب بند اسطوح
 بر آمد موی ومان حشم بر
 لگی رنی فریاد کور و قعاق
 بر آید موی حسرد و یک دین
 کما یون که نم کسی رودل آبی
 که بی رفتی همه سردای سنج
 جهان ده کی هم بی جادون جان
 شبنان کسی موی بانان کیا

ای سائیمین ای یون ووشن
 اودن با دگر جان ازین

ترک کردن کتبخش و دو دنیا را پیش گرفتن راه عقی و تاج تخت شاهی
 به کوسب سپردن و خود در یک چشمه رفتن و در اینجا خائب آمدن
 جهاندار خسرونی روز و کر
 عطای ای اوشن لغت بگردان

نغمه ز دل

فخران و مکیان جو بی شهرین
 به داد و دهش شاه الی فردوز
 کیا شه نی بدترک جاه چشم
 مویسی قزاق شه نابو
 نواز گو دوز را و سکا وزیر
 کیا گو کوشه فی سالار فرج
 کسایک تقسم بدسه
 لکامی بدتخریب ایکن
 تمسار ای لکسب آتاه
 فرزند سی بی شه نی کما
 بوی یکسره غنچه ایران
 فرزندری نور کاوس کی
 جو خود بود فرزند محبت
 سخی حبیب به گفتار ایران
 که خسرونی جلوه کیا پادشاه

کیا او کوشه فی غنی دهرین
 رها ویسی مصروف ما رفت روز
 رها طبعه به دنیا و دولت کا غم
 دریا تاج اولوز تک لهر سب کو
 که تبادانش آگاه ده مرد سپر
 که دیگبار اوسسی لایق کار فرج
 بوا صاحب ملک بر نام خود
 که ای سرفرازان ایران زمین
 اطاعت کرد ایکی شام نگاه
 که فرمان بری تو بی کی بود
 بیه نغفار لای زبان بر نه بان
 سیدار لکسب دامادی
 تو سخی نه داماد کو تاج تخت
 کیا بیه سخن زان فی بیعت
 بیه نلدم ای کوه که شام نگاه

کرم بندگی او کی چون بندگان
 که که خاک کوفتگر بی سرفراز
 کاشته بی جو کوی بود او که
 شجاع و کرم و غلامش نواز
 همه که سب او داد و شنکسای
 کاشتم چه ترستی شده یار
 همه تعریف که سب فرخ شاد
 رستاری شاه خالی تبار
 نکالنی خسرو همه که سب کو
 بجی خواب من چشمه اما نظر
 دستان جاکو دو کفایت جان پیر
 حب الکی کاش خسرو نامجو
 بوی وقت حضرت که کرم
 دلی بنزد دلجو و کوزر بی
 نه خصمت بوی راهی شننار

فی الحقیقه

همه که کرم کاشمش خسرویان
 تو هم سر حکما وین ز روی نیاز
 خردمند و ناماد صاحب ستر
 سه اوارشای بی سرفراز
 چو امزد داد او و فرنگی
 که بی بادل و عادل او بسیار
 بزرگان ایران بوی سنگی و
 دیران و گردان ایران دیار
 که جالب بوی شنیدی نامجو
 شبانده تو نامون بیان تو
 همه که کرم بوی او ز تو زمین
 نور حضرت کما رستم و زال کو
 بوا بیشتر و مان سکی سوزان
 ده گشتم و طومر و فرسوز بی
 کی بجزه خسرو نامدار

کرم

چشمم که خسر و گما
 گما بسنی و شت بدای بی آب
 موی خانه بنان سخی ان سبب
 چلی هر صرند اور باد سخت
 نیه که گر گما چشمه آب من
 بواجب که خسر و دمان نایدید
 پیری دمان سنی با جار که نشان
 توقف ذرا که کی گما وین طعام
 بگرد که دوزر فرخ سبب
 طعام الغرض سببی گما و دمان
 نمان بول اسرار یک تر
 که گما سوز که و دصحر سفید
 فریزر که ستم و طوس چون
 بول امی دمان اور بی نام در
 تیرف یکبار کی دیت کی

تو دمان قتل شاه جهان کی گما
 خداسی محبی اشنامی ای آب
 که موی بیان مارشنت و آب
 که خون تیغ شسی کند بک خشت
 نشان پیرنه سینه کا ملا حوی
 توست اندر آن موی نام امید
 فریزر نی بد گما وین که بیان
 فرود امی پیر نامدارن نام
 بول او س مکان سخی ان سبب
 کمی خواب من پرده کردن نشان
 موی مارشنت قتل سبب
 بول ملک موی زمین نایدید
 بل بود اور پیرن بیلوران
 کمی همزه شاه امی خشت قدر
 بسوی جهان عدم سبب کی

نه ز نثار کونئی دمان جب کیا	کین منتظر گرد گو در ز ستا
که بجائی نام آوردن کی خبر	نه تیراوستی بهی کیکو لیدر
که مروه من سب زیر سر کن	ده آتیا تو کما و کیشای بیان
که گاهی رکعی شاد کوه درمند	بهی رسم و آئین حرم بلند
بیدی ہی سدا کردش زو کار	کسکو منی جیانش قرار
نه زمیندهی جیکو تاج و کلاه	آب آما چون نینئی له آیشاه

شستن لکریب تخت شای اور ایران

سر ششی بر سورا جلوه گر	رکما سره لکریب فی تاج زر
رکما طلی لوجوش لصد نکوی	نه دی باشته ششی رسم خمزدی
بزرگان ایران موی شاد و	کیا کده لطف و کرم عدل و داد
دیر و شجاع و خرد مند تی	جهان داری جبار فرزند تی
نهر مند و انا سحاج و دلیر	ملکر او شهید ای اور اردیر
که لکریب کی سانه منوب تی	بیه و فون شنی دفتر کاشی کی
خبر دار از اب و قانون تی	دو فرزند تی اور قانون
دلور جوان شانرا ده زریر	ملکر او کتاب مرد و دلیر

دلیرانی

و لیکن نمی نوشتی از کار من
 ده تالیق پنج فرماندهی
 دلیر و زبردست و معزور تنها
 موافق ز شاه سسی زینهار
 خفا موی لک و ز مرد جوان
 ز زیر دلاور کوشه بی گنا
 تو کتاب کولادستانی بیان
 جدر کوشه بنده کتاب تنها
 دلاور و کوشه کتاب انجام کار
 ستم خیمت کی نبرد عنان
 لقا کنی کتاب آئی راجو
 گری ای ده توفیق کاوشان
 و سعید ایا گری مجملو کر
 دل ز نه پس بد نقل جا و لقا
 ز زیر دلاور فی پاسخ و یا

جوانمرد کتاب بر کار من
 نمایان تنها سسی فرستی
 دل شاه سسی اسلمی دور تنها
 رگی تنها او سسی شاه ما را خوار
 کر زین تو الوئی غدوستان
 که لیا سواران جنگ از ما
 ستانان تو لید ز بر خون
 او ویر کو تفحص کنان بد گنا
 ز زیر او سسی بولاد که آئی نامدار
 بیان سسی موسوی الوان و ان
 بنین میری پیش بد ز آبرو
 بنین مجده بر اور بخت بر کجه مهران
 تو حاضر ثون من سطلی پیش بد ز
 بد ز زینار پیش بد ز آبرو لقا
 که چون من فضل آیت کی کام کا

بیدی برده ای و درون جوان
 سنی سنی کتاب کی حیات با
 خوانا نظر شاه نامده تان
 سومی روم تنها کز بران نور
 زر و طلا در لغزان شاه
 گیاره در یک ده تفحص کنان
 سومی خانه ناکام اما رزیر
 غریبه کون من کز کی قیام
 سابع در مال حب بو حکا
 گیاره میر و نویسنده بون
 گیاره اهل دفتر می بون ایچون
 کمی که روقف توید تری نام
 سیه رکنانه بتاقوت کز در کا
 تان خیران و بیچارگان
 و درین ستر سارایان فی طعام

خوشی سسی سومی خانه ای دور
 نه بر کز گیاره سیه کویه التفات
 تو یا چارک کتابت بکلی جوان
 شتاند طرفت یاران نور
 گیاره سکی دنبال کند سیه
 و لیکن بابا پهن کجاست
 سومی روم سجاد و کز مرد
 لکارت او داشت کرنی درام
 توید سومی دیوان قیصر کیا
 میان جاگرمی کاسین جویده بون
 پهن ای نویسنده و کارین
 مقرر کومی رفته رفته سو کام
 سومی خانه سارایان گیاره
 رزاده گیاره جاگرمی کا دیان
 گیاره با کیا خورم و شاد کام

ای پسر
 ای پسر

کتاب در کتاب کواچوان
 بواجب کتاب در کتاب
 کتابی و نویسه نزد خود
 کسی از کسی مینماید
 نه در او کسی دارد اسطرلاب
 غصه که این اسطرلاب
 بیت و ملی و شام از روی کتب
 عوض همان کتابی که
 در وقت بیان من نمی نظر
 همه بجا در نزدیک و نغان
 کتابی در میان منی به دیده کرد
 کتاب با طعام از کسی بجای
 که تو کون می کنای تر نوی ترا
 و نسل فرمودن کسی چون
 کیا کار و نغان بیان افغان

من کجمن خورشید
 کتابی از کتابی در کتاب
 کتابی کام من خوش است
 حواله کتابی از کتاب
 که نگران سلسله است
 که نقصان او کما سر بود
 کتابی در دوکان کسی از من
 نوی و نشت چشم کران
 کتابی در از استاد کتابت
 سیم کسی زمانه ملی کران
 ده کتابی کولی کتابی که
 کتابی در نغان کسی در
 به بلاده و نغان کسی فرهاد
 اقامت کین نوشن در کسی
 من کجمن خرم از کسی در کار

در کتاب
 در کتاب

لکائی پیر سرور ارجمند
 کہ پوشاک کی نسل کی میں ہی
 یہ کہ کر لکارتی و معان کی کہ
 بہری آفرینش کہ دس نور کار
 یہ آئین تھی قصیر روم کی
 جو کوی تھی مانع لطف است
 فراموشان خودی تھی شاو
 جسی طای تھی دفتر نازین
 کتابون تھی ایک دفتر شہ یار
 یہ روم فی تب لطف سناط
 مللی جولان عالی کہ
 جو دیکھی کتابون فی سب انبار
 اوسے خواب آتا سب کہ نظر
 غریبانہ آیا تیری شہد میں
 بظنون میں ہی اوسکی ابر کا تخت

تو اور میں چون کہتے ہی ای ہونہ
 دلی تو میں سمندر رخ دون
 وہاں اوسنی کی ایک ت سیر
 ہوا یوں اقبال انجام کار
 کہ دفتر تے کشور روم کی
 مہیا وہ کرتا تھا جس طاعت
 جو زمان خوش روی دفتر سناو
 اوسے خود را بناوہ کرتی دون
 موی جب مانع وہت کلہ آرا
 مہیا کیا ایک حسن شا
 ملکہ اوکان مجتہ سیر
 نہ آیا لہند او کو لک ناہار
 کہ ایک زود خوش روی اگر دفر
 سن اوسکی پوش کوی ورتن
 نیز اجف ہو کا وہ فرخندہ تخت

لہندہ
 ۹

شسته زوم فی بند بی لوز و کر
 نه وینا جوان کوی اوس کل کا
 و کر باز بیدرات کوفت خور
 اوسنی وقت نی دست کل ویا
 کنان حسن منی رخ آوین سبی
 ده و تغان کتاسب فرخ جوان
 بناوی کی تغان نی سند صدا
 که مجلس من قمری او جلوه
 رخ نشاد دولت آوی نظر
 کی الوض و مان ده فو لو جوان
 بوی شاه کتاسب فرخ سیر
 علی کنی وایه سی ده نام بر و
 سده که رود سن دفتر دستان
 اوسنی دست کل حواله کیا
 غضبناک سند مو ایا و شاه

وینا می کنان کوسب امور
 که سکا تصور کنان کوسب
 نظر او سکو ایا و ده عالمی ب
 سحرگاه پیر سیه معاوی کیا
 مسافری او زوم سده بی
 بهم شیدین ای می بالکان
 جوانمزد کتاسب سی لون کیا
 که نشاد غضب ایی ده و س
 منیر و جمعیت دگر و فر
 که ده نرم زار کتاسب نی جان
 بزی حب که اوسن نام کی نظر
 که نمی اوس جوان کی محمی سنج
 کی پیش کتاسب سن اوزون
 کی بد شستان من ده درقا
 یغانی لون کسج لرغم سی آه

این شاه

خدا جانی کیا پس جان لی یی دور است
 بیه جانانه دختر کو بچی سگ است
 کماون که لری خدا سر نظر
 مناسب من عهد کا تو را ما
 لقا کی نیز قیصر نام جو
 که بید کون نی دست ای کی
 کی پیش کتاب فرخ خصال
 ده بولاله که رسب کماون سیر
 سیر احوال سند کی مردمان
 نه زینار قیصر نی باور کیا
 کما عرض هر مردمان نی بی
 نه یکم صبر بیان پیش سر کن
 نه سرگز دیار نی یکم مال و زر
 کماون کتاب فرخ هم
 کدر روی در بایستی کتاب شاه

نهن تکو معلوم ذات وصف است
 و لیکن امیر و نانی بخون و با
 جوهای گری داور و او کر
 نهن خوب این سی فوندر و زما
 ارد خوب تحقیق است است کو
 بعضی دوسن مردمان نی کیا
 نوی عالی آوسی در بیان حال
 جفا ناسی کو کی آیان اید خرا
 کیا پیش قیصر مفصل بیان
 کما قصه دختر نی به خواب کا
 عیان او کی رخ سی ای فرشی
 بند ما عهد کتاب سی خشت کا
 کیا ملک دون کو تر سی بدر
 لکی رسی ویرانه من لاجرم
 سکار یک کر کور فر تو لگا ه

در زمانه

گذران تو یک حصه دی کردم
 عوض قوت بر روزه بخور تا
 ده دفتر شده بودم کی تو زمین
 بوی دو جوان اون کی می شوخکار
 جوانن کامبرین دایرین تمام
 که پیش من یک کلاه خوری
 کیا ملک تو اوستی بیسره تابه
 بوا اوستی بر کز نه عهد بر او
 کری تو اوستی قتل برای جوان
 کیا سنگی حیرت من ده مانجو
 گذران می آیدوز اوستی کیا
 یاده دیرانه بر عهدم
 زتی یسکار ایک کور کلان
 آرد اوستی تو فوا این امداد تو
 بواش دایرین بیسره سنگ سخن

بوی خانه لانا تا باقی تمام
 بر اندزه خاطر تا دلگزر تا
 بر بخورد خورشید رومه چنین
 که زتی اوبرای شسته با دزار
 سیه مری سسی اولاشه دوا لدرام
 رساننده برنج دازاری
 گمان کنی مار لیک سپاه
 ملاقی بچهره کرسکامین ذرا
 تو بر دوزن بختی دختر دستها
 که گویند کری قتل اوستی کر کو
 که کتاب دایه سلطان کا
 بوی دست جانای طبل و دم
 دیرد شد و مندی ده خون
 ملدوی ته خاک خون رنگ کو
 کیا پیش نام کور بیستن

گذرمان بی همراه ادسی کیا
 که ای نامور زمر تو مویار
 بندر کاه مرونی بیه سخن
 بوی ترک خلی شتابان تو
 گذرمان و برین بی همراهی
 گیاهانی ترک کی خندان
 طرح مسیری ترک فی دور ترک
 دلدور جوان بی بکیم فتح
 گذرمان و برین تا جوان بوی
 کما بدید برین فی ای بایدار
 ده گیتی کما کقدر نهاییه سلام
 حضورش روم برین گیا
 ادا یعنی کی سر و ای شاه
 نه یاد رکیشاه فی زینهار
 دمان ترک گشته جو آبا نظر

بیه شتابسی مایکی اوسنی کیا
 تو نوشتند مدعا سکنار
 در رانه روز و کر بیلین
 زینهار و لیسین برسان تو
 دلی زاره من خوف مسی فی
 تو و کیا که می برسی بی کلان
 دوین بنجه مارا جوانمردی
 دوباره کیا ترک کو بدین فتح
 بیت و لیسین مسر درو و انجی
 تو نام انانیت کچو آشکار
 که انارون آشکارا من نام
 کما ترک کو قتل یعنی گیا
 محی و محی اب و خمر زنگنه
 گیا سوتی حور است نامدار
 تو حیران بود فیص نامور

به الهی

به ایفای وعده کیا با نوشی
 گمانش فی ارسسی چون بعد از این
 اگر گشته بود خوشی ده از دما
 بود پس اینی و از بدین است
 که زبان فی احوال کتابت کا
 که نهاد لرزه خوشک جو
 یعنی ای که کتابت فی خوشک
 به شد حضور او سی ازین کیا
 لکاتی کتابت عالی بنا
 تو لاکری پارت ابی چون
 کیا بود لایا و خیر و دامن
 بوالغره زن مرد گشودن
 دی کسی ده مرد تمام نشین
 کی شب چهل نیز او سی را
 دی خیر نیز بر زود و نیز

ده وقت بر بکره برین کودی
 که سی گوهرین از دمای زبان
 تو حاصل بود کفایتی مدعا
 که کیند کرسی از دما تو ملک
 بیان پیش برین مفصل کیا
 گمانش کتابت فی از نو
 کرسی از دما گوهری دم من ملک
 بیان او سی اینا مدعا
 که ایک ختم نیز و بدانه دار
 که ما قبل نوار دمای و مان
 به یکد کیا لایا گوهر برین
 مقابل بود انکی از دما
 خدک اطفالن تبا به مرد خود
 نوار از دما خسته شایه با
 بر نیزه کتابت فی از نو

چون

دهن من کپا از دهن کی روان
 بیاخته مغز و سر از دهن
 دو دندان نیز او سلی کند و کی
 دهن نیش نه ارن اما دهن
 ده دندان دمی فقه روم کو
 نه باور نماند سخن ز نهار
 حوده از دهن گشته آما نظر
 که به کام می دیو کاب بکمان
 که چینی سینه کار نماند کپا
 ده بود که ای سرور ز سخن
 که تنی شرط بود کپا دهن او را
 بیان کی سینه نهار ارن دهن
 نوح سمره ارن دهن دهن
 کپا یون کی شی آشنا ارن
 که بی فائل گز ارن سباه

دهن من کپا سینه کپا کپا کپا
 نشان از دهن کانه بر ز کپا
 خوشی سی ده ارن کولا کدی
 کپا اهر از دهن کپا بیان
 تعب من آما نه نماند
 کپا حایت کوه مو کپا اهر
 کپا ارن سی کپا کپا نماند
 ترا و کپا سی کپا کپا بیان
 نور کز نهن فائل از دهن
 نه ز نهار سواب کپا بیان
 شتابی سی کپا کپا دهن
 کپا فقه روم نماند
 کپا کپا دهن کپا کپا
 سینه اهر سی کپا کپا دهن
 کپا از دهن کپا کپا کپا

کپا

کئی وہ تابون کی مکی حضور
 کہ کہ نائب امام و سلطان کا
 جو میں دہرن کا باور ہوا
 عوض اوس دلدورنی خوف با
 کتابون کی مان فی بد قصہ تام
 یہ سکتا ہے ہوم کئی لکا
 کہ زیر سیر زمین خبر بیان
 ہون جسکی شکل سی کامی رہا
 کباتہ فی کتاب کو طلب
 سیدار سالار لک لکایا

کئی کئی دن باور اول سرور
 شجاع و دلور ساور جوان
 قوم بدعا اونکا ایک ہوا
 لیاگ اور زردا کو ملک
 کیا عرض پیش شہ دولام
 بھی اور اول بد معلوم تھا
 سن کوئی برکز و دلور جوان
 ہنگان و شیران و گرت از دہا
 بعد جاہ و نوکت از وی طلب
 فزون مرتبہ بابہ برتر کا

ص
 تبرا کلان

جب کہون کتاب ایساں دلی عزز و رفقا رکروہ
 اور دن ایساں از زمین شش

مواہب کتاب سالار فرج
 نہ محکوم شہا تھی اوسکی سپاہ
 ہوی مانع حکم سردار فرج
 نہ آدم سمجھی تہا نہ تہا
 کیا عوم شور شہا تھی شہ
 دلور نہ باندھی کرشہ فی حبت

کلیانہا

ناله ای

کما یرید به نام من خمر کو
 مسافر تو کردی مسافران خاک
 است تو خمر را با بس شاه
 صفت من که بود خشکین
 سید یکی ای تویی ملک اوم
 ای تویی بی کتاب بیک راه
 سوی آن که خمر را آوردان
 سر و سملوی و سینه بنا و خاک
 بوکشته خون دست من بقدر
 سید از کتاب مرد و دل
 بکار زنده میدارین آن فکر
 تو بوسه مری میان خاک
 دل را نه ای بس آبا و من
 چون کتابی بی زره کوزوری
 تو ای بس برگزیده قائم را

که لب خمر بسی است بر دار تو
 چون غم خوار تو کردی زنگ
 که در نساها سانه ای خلی با
 کما قصد بر کش از زوی کس
 سیده که تولد بود بسی نوم
 ای جوان خمر تو کینه خواجه
 بوی بدم بیک خاک آوردان
 نیاز و مود و دشمنان و خاک
 که صواب او را خون سیر
 دوران گزلی بگوری کوماند
 که ای بس رکنای ممت اگر
 نه روز زاری خاک من کینه درین
 بوسه سانه کتاب کی نرم
 که این کاینده ای بس کی
 زین برگزیده ای زین سید

افزار کی

کافار گلی ده جلی جوان
بواقعد میدان من الکس
کنا فرزندک بر تفاق کنان
عوض ملک ستمگر کما
پدرا فرزند سی نفع و طغز
و دهن اقی از روی لطف و
بمالک مختار کسر امور
سند در کتاب بی ابدوز
تک و نازک کوی ایران بود
بنده شد و من بی سلطان اوم
که کدرب ی ماوشا عظم
نشین خوب لرب کی سانه اوم
جوان دلور و خور حسیکن
که بی شاه کدرب مراد پر
بر بی جب کی تاب و کوشن

اوسسی لی کایشی قهر زن
کران بود که حرزیت
شده اوم شوکت و فرود
بیت کج طبعی و لایسی لیا
کوی اوم اما لصد کد و فر
زیاده کبار بته کتاب کا
جوان مرد کوانت ادا و سرور
کباشاه سی ای شه نکوز
بمرد آرمات شاه ایران سی اوم
کلی کوی نون مادران روم
و ده رگمتانی کج و سپاه و عظم
مناب من ملک ایران کا اوم
شده اوم سی بیر میه فولود
عیان اوم کا احوال سی کوشن
کمان ی بهر حاجت خور و کوشن

کوشن

دیران ایران کو پارا کمان
 برسان من کر دهم کی نامدار
 که فتح ایران من عاکر کرون
 کما حق که کتاب فی سحر سخن
 کوشی که دست نامه کنگار
 که بی سانه میری بجای قصد ملک
 اگر نصف ایران قزاق و کلاده
 کردن وزیر ایران کو کسیر و پادشاه
 بوالای قانوس نامه رورین
 بمالای آداب نامرین و با
 بیله بی تکابیرتبه نام جو
 تو افتخار و مومت خرد
 کما یون فرست که کسی بعد از آن
 که انا کسی ملک کینود کما
 بیله شند کما نامه بری بان

که چون سانه میری سینه کمان
 تو در شاه و محکومی شمشیر
 بجای صحت و در سیر کوان
 تو شاه دین کوشه و کمان
 سینه مضمون رقم دو سینه کمان
 بنام ملک بوی من بر کوزنک
 بجای وی تو بصلح ای ما و شاه
 تو بودی گرفتار رخ و عذر
 کما حق که در شش شاه جهان
 من سانه کی از دست کوشش
 که لشکر کمانی فقط خبر کمان
 بواقم دورش سی کبار دور
 صفت در افک کی کمان
 او سی قد میری کینود کما
 که قیصر کا دما دی لای بان

ایا دوزخ

دلیر و شومند گشت اسب نام
 که بیست من ایک گریگ و خورده
 دلیرانه دولون که خوف کس
 بدلیس حزمی کوشکام کند
 سیه لوجا جاندارنی سیه سیه
 مشابهی کسکی و ده نعلت ارنا
 نظر کسکی اوستی سوسی زریه
 سیه جانا جاندار در کسب فی
 شه روم فی نامه کاید خوب
 بدلیس بی یک بلوان بز غور
 هزارون من بیان گرو سیرین
 بنین خرد ایران نه الیس هم
 بدستور سچا شتابی خراج
 سیه نامه نوشیده حب کسب

نامه سیه سوسی او سکی سلی سیه کام
 اور ایک که برتا و مان از و ما
 کیا اوس و لا و زنی حاکر ملک
 او شازین سسی لایا جون سید
 سیه بی بی من جینی جوان و بیلا
 که خشی سیه کار نمایان کیا
 کیا اسکی هم سکی ی و ده دلیر
 که بر یا کیا فته گشت اسب فی
 لکنا یون که امی شاه و الا خط
 که سیه بی عقل و اوس سوسی
 سیر و از زمان کسک سکن
 نو اندازه سسی رکبه نه الکی قدم
 ای وزنه برانه اوزر کسج و ناج
 نو قاس کوشه فی حضرت کیا

طلبه دشمن که سب بر از روم در ایران قلیج و نعلت گشت اسب

سپردن و خود ترک دنیا کرده بمتکلف تو بین بزوان برستی برودن

برادر بکتابک سنا ز زیر	کناوسی لدر سب کی ای دلیر
تو جابلس مقصود فرستاده دلیر	بیه که عاکی ایسی کرای شکر مار
فکر صلح نمی بنویسند نواده	کرین کی نه هم خواستن باج گاه
تو نیک باس کتاب کی ای بو	بخوری بیه بیغام بیجا بنور
که نشی تری قدر حاجی نه آه	ولی چون من آب عاخن و خوره
تری باو من کبارت با نون	بیت و بین اینی بشان نون
خطامری اب لشر کر معاش	کدورت سی کر لایمه و کفایت
روانه بولت نویی لوزان دیار	که بی نوق دیدار نعل و سوار
پور کسیرین فرست سخت سیجا	تو فریزوز مویاری بی بخت سی
از او ایسه بی متکلف موی اب	کرون یاد زردان من بر نور و
رکون کسریه تری کلاه منی	سبارک بچی بخت و باج سنی
بکلم شهنشاه افاق گیر	موی روم ایران سی بازار
کما حدکه مقصود سی بیغام شاه	کفالتی بت مقصود کینه خواه
بمچی شاه وی نصف ایران اگر	تو نیک صلح ایته بو بند کر

در کمال

و کرته مصمی برعاش خک
 شه روم تک تپه باسخ دیا
 کیا وقت سب کتابت بد
 پیام بدر شکی هرت و شاه
 گناون کو کید شتابان تور
 خونز و تک سجاد و سالدرور
 کیا حیدر کت کی زور و
 لبر اور بدر موی بر مکنار
 و دین بر جاندار فرور تخت
 لگاکتی کتابت سی ای پیر
 و دینا و بان حب توست دار
 موی زو کی محکوم فرمان بدیز
 جهاندار لدر پ فرخ خصال
 کماشته فی کتابت سی بعد از آن
 مچی کام کچه سلطنت سی شین

منبای تیغ و سنان و حد
 و ده حضرت بر اینی مکانین کیا
 کما اوسی منبای لدر کت سی
 ملکز و ده کتابت فرخ شاه
 روان موی اقلیم لبران تور
 کئی منو نامداران شمشیر
 او شاخت سی برشته نامجو
 موی مثل لبر بار اشکار
 چکا ایک تخت اینی بدوی تخت
 تو اسی تخت زین بر پوخلوه کر
 حکم شمشیر عالی تبار
 دیران و گردان و سرور و زبر
 جهان بان را یکصد و شصت سال
 کیا مینی اب ترک کار جهان
 قوی ایک تخت و باج و کلین

لبر بار اشکار
 موی مثل لبر بار اشکار

یه که کربایی شنی دور کر
 نه ز نهار و لهن بی حبه
 لهن اوند نون بلج نهن
 کسی حجره بین و هارت و دل
 ششتر کتایب کجایی لربخت شابی و تولد شدن سفیدار
 بود معتقد جگه لربخت شاه
 ششتره فضل خدای کریم
 شهبان جهان سمعی تخی خراج
 ولی من واجن کافرمان رواد
 نه کرامت نهار نزار فرمان بری
 عوض فوج برایی معرور تنها
 بوار سکی سب تا حدار زمان
 هماندار کتایب شاد و او کر
 یگانه فعل و کریم کشته می
 کتاویں سسی پیدای و و سپه

لباس فقیری لیا زب بر
 گماند سوئی بلج لربخت شاه
 بر ششتر که خلق تا کتایب
 بزودان برستی تو اشتغل
 تو میا سر بخت کتایب شاه
 جهانین تو ایاد شاه عظیم
 حضور خداوند از رنگ و باج
 که در جانب نهاد نام او س کتا
 که محکوم شتی او سکی و دوری
 بهت ایی نزدیکه دور تنها
 همیشه شتی محکوم شاه جهان
 نه تنها کام خبر و او شام و شجر
 شب روز معروف وین بودی
 تو مند بر زور رشک مفر

ای کتایب

در کفعل کا نام نون رکبا	رکبا نام هفتد بار ایک کا
سکھائی ہنر شاہ فی او کوب	کوئی رودوشتر آدوہ برودوہ جب
مسن نور سانس نہ نامدار	ولی گرد اوین تن ہفتد بار
جانین نہ مروانگی فروستا	بیت نور مندو و المروستا
گرون کار نامہ جوان کا بیان	لکھون جنگ ہفتد بار جوان

رسیدن ہر وقت آتش بیت در حضور کتاب شاہ و خود را یہ
 بھیرنی ہتکارا کردن و آمدن گت تاب فر دین او و شک
 نشیدن ار جا بیت شاہ جن مابین لطفت ایران و محاربا
 عظم زد و ادون و از دست ہفتد بار کا در تالیان بطور رسیدن
 وضع یافتن کتاب شاہ در رواج و ادون ہفتد بار دین نزد
 مشیت را در عالم و ہر یک را مشغول آتش ہستی گردایدن

خردار علم فلک سنی تمام	کوئی گھر بنا ایک وقت نام
بان سنی کی انبی اس و راہ	وہ آقا حضور شبہ دین بابہ
نوا معتقد دو کاشاہ جہان	کیا از آتش ہستی جان
گت کتاب کی لگی ابوان کی	کیا ایدن بہ عمل آملی

بوالکبیر بدو خست رسیدند
 خواص او پس سر و کاین کجی کینا
 نصیب او کسی توانست احکام علم
 نورش و کتابت فرخ نهاد
 پیرانی برش کتابت شاه
 به زردشت بود که اندر کینا
 عرض بلخ مین خالی ده چاره کرد
 مرض سسی بکدیت زایل بول
 کین بلخ سسی به کجی حبش شاه
 بول خواست دل کی او کافرید
 کینا سسی زردشت نی بگوز
 و کینا دن بختی سحره اب بیان
 جسی مایون مین او کو سجون مین
 ادرین کجی بیرون نامهربان
 جهان پادشاهانه الطاف رب

کلاه

نژاد او مطبوع و خاطر بسند
 که برکت نژاد او کسی توانست
 فرزند عقل موفقی تویی سید شک
 زیاده مورا ادر بی اعتقاد
 که بی سخت بیمار لرزید شاه
 کردن چاکلی مین چاره لرزید
 مورا چاره سازش ناموز
 شتانی سسی آرام حاصل مورا
 نوید و شت شاه کیوان روان
 عقیدت کار زردشت تسامید
 رسول خدا چون مین آی نگوز
 عنان مجده بی راز موقت بیان
 سومی کلمات مین ثبت مین
 نو و نوح نصیب او کسی توانست
 نظر مین مری خوش در مری مین

بوالکبیر

مری پس آتی بن اثر ملک
 مری در خط زند او کتابت
 تو کردی کی این بازی اختار
 سناکت ز دوست سی سخن
 دوی دین داین کیا اختار
 کی دین کی بعد اوستی بهر بهر
 گیسبان کسی بالدی بهرستان
 گبی شاه کتاب عالی گهر
 کیا لکن اوستی آبی تا حدار
 ز آب نوق سی غم شجر چین
 لکها شاه فی نامه از چاپ کو
 دگر نه ملاون به خون و خاک
 بد شاه کتاب کا نام حب
 که ز دوست فی نشه و کمره کما
 سنای که شاه بودین نور

عیان مجوسی کرتی بن ملک
 بومی نازل آبی شاه که درون
 تو خوشنود درانی مور و کار
 اعانت لکارنی شاه زمین
 گمانتا جود ز دوست فی انگار
 بر او چنگو مغراع حامل شهاب
 خدا کو بی من و کلمه آبادان
 نه بهی شاه زمان کسی بوی
 تیرانی مدد کار برود و کار
 تو بسا بهت از چاپ کی از کین
 که چین کسی تو از دست بر دارو
 که درون تن کین کسی بی من کلا
 در زمین بیخ نامه بهر بهر کما
 سید از از چاپ بهر چا بهت
 بد برنده تازه این نور

تیری با پس سنجای در زار تخت
 بجی اونی گمراه اگر کجا
 با گیش دین قونی ابا شاه
 تیر ابا پدیدار زردان شد
 بی با پس دین بختی من کینه براه
 گزیدین اب تو ز کز اختار
 تیر ای جو بی غیر بد سیر
 سید دزنه کجون بس کله و ماه
 بکما و ستاره نینه نامه بجی
 فرزند نامه کوبیده خورشیدی
 روانه بوی یکی نامه دو دیو
 بد صاحب که مضمون نامه تمام
 نینه بولاله لکلی سنجیه کرباب
 سنجمای کجا کجی قصد خبک
 لقا شاه سسی کجی اسفند یاز

که گیش دید و نیت دید راهی سخت
 تبه کام تیرا سراسر کجا
 بس و گیش زنتار و کمانه آه
 اورا فوسس تو بودی سلطان بر
 مناسب بی بی مشکواری شاه
 نه کرده بود خدای زنتار
 اوسی ایی افلم سسی کرد بر
 کردن ملک لیران کوبیده شاه
 که حاصل تو ما دین و دنیا بجی
 توانا به بدر رسم و بد طور سسی
 شتابی کجی بس کسان خدای
 تو دستور گشتاب طمان نام
 کجا سکی زرو نیت بی نون شتاب
 بنین جایی سنین بر کرد در کت
 مجبی کجی حضرت سوسی کار ترار

نام و دلاور
 ۱

ز سیر دلوزنی بیرون کہا
 توغوات ہواستہ مری سیاہ
 ہوندا دمان شاہ کنوشت
 او ہوادوی تو کو واسطہ پنج راہ
 گردن میں تھی کشتہ تیغ کین
 غوض نامہ تار حب بر حکا
 سینہ نامہ جو سہا تو سالار حسن
 سپہ یکی دوہین بی کار زار
 جہان لشکر میں بھیجا تا وہا
 نہ کرنا تا عارت فقط کینہ جو
 سنی حیدر شاہ کتابی بی
 تہ آبا سیاہ کران بکی شاہ
 سواران جنگی تھی ہستی صدر دار
 ولی لشکر میں نہ تیغ و نیز
 خردمند چاہا سب نہ کا وزیر

کہ جنگ از مودہ نہیں بیہ شہا
 کہ خون جالی ار جاہ سنی کینہ خواہ
 لکھا نسخہ ار جاہ کی نامہ کا
 شہابی سسی سون میں کینہ سیاہ
 نہ تو ہونہ نہ نہ ناچین چین
 تویر شہ فی دیو و خصت کیا
 ہوا تہ کی مضمون بہت جنگین
 روانہ ہوا سوی ایران دیار
 نہ رہتا تبارک و شہو کاشان
 جلا تا شاہ کلخ و ہرقصر کو
 کہ کھی لیدر فرج ار جاہ بی
 و ایران جنگ اور و کینہ خواہ
 ہر دو از ایمان خیر گداز
 بودران لیدران سسی نہا سیر
 صطرب و ملی میں تہابی نظر

خدا

لعلانی اوسسی شیه مانند لار
 کی فتح کی سرور وفا
 که خوش برادر تری روز جنگ
 دلیران ایران بهشت من
 میسر نمی بودی فتح و ظفر
 صف از کشته بعد از آن
 دلیران ایران گردان چن
 پسر شاه لر لب کار و شیر
 دلیرانه انا لوی خرب گاه
 کی قتل اوسسی کی نامدار
 برادر و او سکاوه سید استا
 مواجبت و کشته بی تیغ تیز
 کی اوسسی ترکان خودتوار قتل
 گماند بی جنگجوی دلیر
 کی خرق خون مرد غیر گداز

صطرب لب من ویکه ای شیار
 دو من ویکه گز او سنی ظاهر کیا
 بهشت کشته خون زین تیغ خنک
 پیدار با لطافت یزدان کب
 گریزنده هر فرخ چن سر سبز
 بهم زرم و خاک نمایان بوی
 بوی گرم بیکار لرزوی کین
 که شاد و خفت کا و اوسسی خور
 سواران چن سسی بوازرم خواه
 بود که پدربند ایام کار
 سوی زر که بعد اوسسی کیا
 کما پور هدایت بدو مان سینه
 بود آب بی زفر کار قتل
 بوالر و سینه دور ز بر
 نه جان بر و آب بی زینار

با کما

چو آنکه بی تو به جنگی ملک
 دوان گری تو را دوی زرمگاه
 کئی بیوان اور کئی دیو زاد
 جواز دنی کج کر تیغ کن
 شتابان چو نبرد سوار ویر
 صف فوج کو حیرت کو سر سر
 بورت نخر دشمنده سلطان
 دیرانه لب کرم بیکار تو
 اوس حیرت کت و سان کردن
 دوین بدر قش لب دو دیر
 کبادیونی زخم روین ربا
 ز زیر دل دور سوار کشته حب
 دیران ایران کسی کنی لکا
 چو اس دبو سی جاکلی بو ججو
 دوین منگی بولادینه سفید یار

ز زیر دل دور سوار خشناک
 چو اگر کم کن شل بار سیاه
 مغانل توی اگی مانند باد
 کئی قتل ترکان ترکان چین
 سویی شاه ارجاب مانند شیر
 کایب که نزدیک ده نامور
 که ای نامداران کردن چین
 کزنی جو کوی قتل اسیر کز کو
 بیست کج زدیگی شان کردن
 چو اگی هم بنزد ز زیر
 چو اقل ده مرد جنگ زنا
 چو ابرالم شاه کتایت
 که ای کوی مرد بنزد از زما
 مللوی ته خاک خون دیو کو
 کردن جاکلی من دبو سی کارزار

کماون که امی نور فرخ سواد
 تو دی ناکه حقین تو کمر کشت
 بجی تخت شانی حواله کردن
 که اس دیونی حشره بریا کبیا
 منن های تاپ اجت بیان
 دوسن سپ بیزاد بر مولار
 سان بیز زمان ز غر لوی
 منن تاپ دیون کوسه زینهار
 کشنده خون دیوان جو خوار کا
 سوی نایدار حیان بیدریغ
 بکلی دلاوری اور بیز تک
 شاننی کاسی جلستی گذر
 کز خاک بر دیو بر کشن خون
 جوانی کبابه فترت کسی
 اور ایک گرو فرشید مرد و لیر

جاندار گناسب نی کوئی شا
 اردو جو خوار کو گرتی نسبت
 نور سرتیری اسرندگون
 پیراتی من تشکین غوغا ایشا
 بیز خون سوی کشته ایران
 می کشد ملکراده اسفند یار
 دلیرانه آبادون کوئی دیو
 کماون من دوسن من اسفند یار
 جو خون سابه میری بیز دارنا
 روان کی دوسن دیو کس فیض
 دلیری کسی ده تیغ نکا خب
 کماون نیر ه رتا دیو و کبر
 نو کار کز نیر ه اکون
 جدارگی سر جسم ناپاک سی
 شتایان بولتی من بود ز لیر

مدد کوئی بومی اسفند مار
 کہ آرد بوی از کاس شاه
 بیہ کہ بر سپہدار ہفتہ باز
 شتابان بوی شمت سالارین
 ہوا حملہ آور بوجہ کران
 ہوا فاقہ کشد جن گانگ
 کہ بران ہوا وہاں شہ سلطان
 کہ قرار آئی بہت سر کشان
 کہ جان بخشی آئی نہ کہ می تو اگر
 کیا دم کتاب شہ فی و دوسن
 بر آہنا جان کشتہ جنگی زبیر
 ہوا بخش ہوا بوی فوجہ کنان
 بومی تلخ آب زندگانی بومی
 اوسے رنگہ کی تابوت میں لہران
 لقا کنی دستور سی شہر یاب

بیہ کنی کفائون سسی ہ نامدار
 کہ در سکی شکو کو بکسر تیار
 عقیقہ او سکی دو فون وہ ضکی ہوار
 جامدار کتاب ہی ہر دوشن
 زود نشت نام بومی خوب وہا
 ہی ہر تہ از جانب گونا خاک
 بومی شہ ہر لہندہ ترکان زمین
 بیہ کنی لکی بومی زاری کنان
 تو آنس برستی کرین ہر سیر
 ہوا آیا وہاں شاہ بومی زمین
 لہو تر اسب سی شاہ آفاق گمر
 کہا یون کہ ذی سر فرارین
 در لقا کہ یون کشتہ و کلون بومی
 شہنت ہوا بومی خیمہ زون
 کہ میدان میں کر کشتگان کا

شمار او سنی حین کمان کار کما
 بومی کشته یار زمان سستی برار
 حبیب آنا بومی نغمه ترکان صین
 بومی قتل سدا سنن بکصد بر باد
 مسر بومی سبک کف قمع و طفر
 دیادین رز و دست کوید روح
 دلبری درودی و سفند بار
 او سنی شاهی تخت داسر و یا
 کتا بید که امی بوزر حالی کرد
 همان سن به آتن و طرز زانو
 پور شاه سبب حضرت سفند بار
 شه روم محکوم و دین بوزر
 رکنازند و او ستا و بالدی سر
 کتا بید بومی بند سفند بار
 بد آنا بومی مین بیلوان

بوزر اسکار ارک وقت و رخا
 لیزه نخله سنی نشتصد و ناند ار
 تو طار بوزر ایسه که بگردان صین
 بوزر ایسه و صدو شصت و نوزار
 بوزر شاه سبک کف قمع و طفر
 همان دار فی در سبب استیاج
 بوزر ایسه که کشتا و مان سفند بار
 خوشی سنی و لی بعد از آنا کتا
 بی ملک کیمی و ما بده اب که
 مروج تو کردین زر و دست کو
 بومی روم بیلی کتا نا ناند ار
 بوزر ایسه و دین و امن بوزر
 اطاعت مین بسود آری نظر
 دمان بی ایسه آری کتا شکار
 بومی کوک دمان کی بر شش کن

بازار

کجا حس ولایت میں سفند یار
 ہوئی سب دل دجان مرفعیان نیر
 لئی بر طرف زند و دوستا کت
 کئی حکم سی او سکی جو اوت
 سیدار لئی بر سید نادر لکنا
 کہ خود و کلان لئی از روی طیب
 بر ایک ملک میں مردم و مدام
 پید سنند پور شاہ کتابیاد

کجا حطوف نامہ نامدار
 رحابا و شاه و امیر و وزیر
 نہ مائی کسنی نہ زنتار تاب
 کسنی نہ مرکز کجا بر حلافت
 سومی شاہ کتاب کورن
 پذیرا کتا دین ز رو منت
 ہوئی از تمش بر سستی مدام
 کہ حاصل ہوئی جان و دل کی او

**فید کردن کتاب سفند یار را از گفته کردیم سنه ۱۰۱۰ و در وقت
 در سنستان و آمدن زان فرستیم در سنستان**

شنتی تی تیب لئی اچمن
 لوی ایک پتا کریم سنه ۱۰۱۰
 دلی شاه و بدخواه سفند یار
 سنای سفند یار جوان
 غور او سکی زور سر بجه بر

لوی لئی حاضر سران رسن
 ندم حیات ز کتی سنستان
 لقا لئی شنتی لئی سفند یار
 رکی سانه لئی ہی قیج ارن
 کہ ہم سجه او سکی سنن شیر نر

رکبی ده و همین خیال تباہ
 که بگمگوری انکی بیان اسیر
 سنا تا جوینی ده ظار کیا
 نورسنی از زده گشتا شاه
 گنا بقلم صبر و آرام و خوراک
 طلب کر کی بگمگوری دستور کو
 که جلدی تو جانش اسفند یار
 ده جاماسب و شور شاه جهان
 و ما به سام شنه نامد زر
 محی اندون خواب اما نظر
 و ده نواله که بی ست تیر اید جور
 که گنا در سطر میری تقصیر کیا
 گیانی بر یک گوشش برست
 بوی میری شیر سیر کی کرشان
 تنگی میری خدمت بر کر نظر

ار او ایبه او سکوی شام و نگاه
 تیرا جنین کی ملک تاج و سریز
 جو بهر شیمی ده کیچی شیدا
 نه نایل برانید سوئی نر نگاه
 رانماست روز و شب اضطرار
 نگاهنی شام شنه نام جو
 بیان لاشتاب او سکوی تبار
 گیانش اسفند یار جوان
 لگالنی بر دوین اسفند یار
 که بی خشکین محبتی بر ایدر
 جوان مدونی بر گناون شتاب
 جوی بر حصب شتاب گنورک
 کبا بر بلند ان عالم گوشش
 بر سنده ماوش شاه جهان
 بر خشکین آه یون تاجور

بسم الله الرحمن الرحیم

سبقتا تون ایاچی سیدار
 ده ولادیه بترنی ای نامور
 لقا کتی بدستنی اسفندیار
 ده ولادیه بترنی جور بیدر
 ملکرده رکتا شامرزند چار
 دویم لورمزد پوشن ناموز
 چهارم شاموشاور ناموز
 عوض لورمزد کور اسفندیار
 سه فرزند کور ساندلی کی سپاه
 کجا بخت حضور شه تانداده
 بوسی قید لری کیا نیر بون
 ستون نامی بخت آینی لکنی چار
 سناجیه که بون فی بیه باهر
 وصال سی لورنی و تر کندان
 کیا عوض پیش اسفندیار

جو کجه مصلحت بو لوکر اشکار
 که خافر بو جلد حضور بیدر
 که از او کجا فحشی شه یار
 نه پیر او کی زبان زنی شه یار
 بزرگ او منن سنا بون تانداز
 سلوم اوز گرو فرخ کسیر
 نر مند و دانا و فرخنده نو
 بجاه و چشم لری مختار کا
 زودنه سوا لوی کسانا شاه
 بورت کرفار اسفندیار
 شهنشانی لوی و تر کندان
 ستون سی باند او سی سوار
 بعد رخ و غم بلخ سن بکنا
 سوا بنا بیون کوده بکدان
 بولاب کابوش عکسار

کدر جب کیا روزگار دراز
 حوالی بلخ سی عازم سیستان
 خونریز یک سیماد و همران اول
 رکنا زنده اوشتا کومالی سر
 کیا اضا راوستی این شاه
 کیا بعد از آن شاه کومیسان

تو کتاست نشتت سر فراز
 که آئین نازده گری دمان اول
 تو آما تهنن ووسن پستور
 کیا او سکو راج ومان زودتر
 مروج کما ملک بین دین شاه
 رما شاه کتاست پوآل دمان

رسیدن کرم لیر حاجب دالی بین با فوج سنگین و بلخ و لورک
 کنتن و بلخ را از فتن و آمدن کتاست لیر سیستان برای ملک و فتن
 از حاجب برای اولاد لیر و فتن یافتن کتاست

سنی شاه از حاجب جنی خبر
 نوبان کتاست آفاق گیر
 کبابی کوی سیستان باو شاه
 مته سنگ مورث دمان شاه جن
 مینداز کرم تها او سکا نر
 کوی بلخ او سنی لوانه کیا

که بگفته باو بلخ ما بود
 میان دوز کتستان بی کس
 بنین کشید من بلخ لی کوه ستاه
 کیا بد ووسن خرم بر حاشی کن
 او سنی سباه گران زودتر
 دمان اسقدر کوی بر کز نه تا

کتاست لیر

که گرم سی جوانی کینه خوا
 کباون در ای بادشاه جهان
 مناسب پیهی گنجی آب سردی
 پیه کنی لکاده نشه پنهانم
 سرد کار بجه سردی سستی
 بهت عذر دلپاوه فرخنده کن
 مکان عبادت سی لرب شاه
 سبه شاه کی سانه نهی بگزار
 مقابل دوشین فوج لکرم بوی
 بولک سب آیا سوی کارزار
 سولدران بلخی فی وقت دعا
 سمدار لکرم بولر خشکین
 بهم کتبه آورین خلی سولدر
 ولکن نیت تعجبی بیان
 پیه سندان بوی حله آور سباه

کی مردمان پیش لرب شاه
 بنین کوی سردار شکیان
 که زمیذنه یلوی سرشگری
 که مجملوی بزوان برستی کام
 محمی کام سرشگری سستی بنین
 وئی غدر گز کیا کینه پیش
 کیا لکرم حانت حزب گاه
 قزون نسی بر کز نه تاکیه از
 دلرانه بیدر جنگ با هم بوی
 کی کتبه ترکان صین بشبار
 کتا فافیه رنگ بدخواه اکا
 لکالنی امی نامداران صین
 اودر سگیزلر اودر ایدر صیدرلر
 که برتی این خالص نظر نمایان
 بسوی سولدران لرب شاه

۲۱۸
 ۲۱۹

لیا که لرزید کوی پس دوین
 بوار چینی و حسه لرزید شاه
 بوار چینی که لرزید بن سسی خدا
 بوی بیخ من چندان بر در خیل
 شکسته کی کبیر آتشکده
 زبان شستان کتاب شاه
 دلی ساک کر ایزد شستان
 گوی پیش کتاب با چشم بر
 بوار چینی غناک شاه جهان
 بیدای وقت ماری و ایداد کا
 که با فعل شاه تو کر خرم خاک
 بوار شاه کتاب دوین روان
 سبیدار لرزید بی یکی فوج
 بوار طوق کرم نام در
 بوار چاپ ایام فوج کران

بوار گرم نازار بر چرخس و کین
 زمین بر کبر اختر و دین نیا
 توید خون فی دو پارہ کینا
 لیا مجنون کوی سیر و قیل
 کیا زرد و اوستا کوی آتش زده
 بوی من قید کبیر کمال تیا
 شتایان بوی جانب شستان
 کہا ما جرد بیخ کا سر سیر
 بیدار سسی اولاد که ای سلوان
 شنبه کور ستم تی باسخ دیا
 عصب بیزی سجون کانین بزرگا
 کوی بیخ بسجا و دن سسی روان
 روانه بوار چین سسی باشد موج
 بوار یعنی اگر معین سیر
 بر اسان بوی فوج ابرایان

بوا سکی رستم فی نامه نکلیا
 مقصد خون حدت سی من لاجرم
 بوز خنکین خسرو از خنجد
 سیه سی لکا کنی بید تا جوار
 جهان افزین آب ساری یار
 سیه یکی آبا بوسی زرمگاه
 شنه چن بی لیک بوردان چین
 بوی بد صفت آراسته در بون
 خردشان بوا گوش کردن نکلیا
 بوا گرم صحرا من بازار خنک
 بوا دامن دست دریای خون
 بوانت که چنان پیره دست
 کز زلف بوی جیکه لیران
 غرض شاه کتاب عالی و عمار
 ده جا با سب تن شاه کا بوردن

که بکینه کام در شس ی بیان شها
 مجبی نالی مغذو ز با صد گرم
 نه آبا اوسسی خنجر بجا بسند
 بلا سی نه آبا ستمن الزکر
 سیه که کر بوا شاه ایران بوار
 که تانت کز جن سی بو کینه خوله
 مقابل بوا انگلی بس دوین
 دلیران جنگی بوی خنک تو
 که لر زنده حسی بوا کوه قاف
 بر اردون بوی سر خدا بزرگ
 درفش بوردان ایران نکون
 دلیران ایران کواشی سکت
 تعاقب کواوشکی کمی چنان
 بوا جالی قائم سیر کوسار
 لکا کنی اوسسی سینه بی نظر

که بر کس طرح کسی میسر نطق
 جو بولم بکار اسفند یار
 بنده بودین نیکبخت ترکان من
 کلمات اوستی شاه کتاب فی
 میرانامه لجاکی آی نامو
 توقف مت راه دی هاستا
 روانه بوا یکی نامه وزیر

سطلاب من دیکه آی نامود
 گذارش کیا اوستی ای شهید یار
 تو حاصل بوضع و نظر بدو من
 سیه طار کیا یکد جاماسب فی
 که اسفند یار جهان کیمو
 فر کیندن سسی بنان نداشتا
 حکم جهاندار آفاق کبر

رئای یافتن اسفند یار از بندگرا این حکم کتاب شاه و آمدن
 همراه جاماسب از فر کیندن بحضور بر در و نجایات شاهی کار این
 بودن در فرستادن کتاب اسفند یار را برای خلیف ارحام
 در پادشاه چین تا چین فتحیاب بودن اسفند یار در کیمتة نفس امارت
 و داخل شدن کتاب در بلخ به فتح و فروردین
 کایب وزیر شاهی نامد لدا
 و ناماد شاه شند زاده کبر
 که ای بگرم سلوان پور شاه

افزارم

رکنا مجھ پہ بدار و ناحق رولا
 کہ ای نامدار تر با خواب
 یہ زہار وقت شکست میں
 برادر شری اور خوش نام
 کہ لیکا تو حلی میں کر کے درنگ
 نہات انہی کا شہر بند بلیغ کا
 بد بلیغ ہی کو تو اور جانب کو
 شکستہ کی بند بلیغی کران
 روانہ ہوا وہاں کسی نہ ہوا مور
 جب آنا حضور نامدار
 لگا کر تہی حجت سے خد گناہ
 لگاؤ کو فرماندہ نامور
 لیا قتل شہنی زروی غضب
 سوی شاہ ار جاب بکار جو
 شہنشاہ کو بدار ہوا خوف خان

کہ قمار زخم شہنی کنا
 دیا سنگی غامب نی بہ جوت
 تو اب دل سے دور کونین
 کہ لکھتے شہنشاہ ذوالکرام
 ہوی کشتہ بند این سنگام خاک
 تو کشتہ تیرا باب ہی ہو دیکا
 غائب سے ہی ان شہنشاہ ہو
 نہ کہ کر طلب لگی انکران
 با شہنشاہ کیا ریب ہر
 ملکہ دادہ روین سن اسفندار
 بغلکہ اونٹن ہوا بادشاہ
 رکنا ہر بہ فرزند کی تاج زر
 وہ سن گرو کہ زرم کو کر کی طلب
 ہر اسفندار جوان مرد کو
 روانہ کیا وہی فوج کران

دلی عازنا حار از جانب شاه
 بل دیو ز زاد ایک تنگزار
 اور ایک نیزه مارا جو انزو پر
 جو انزو خلی فی دانی کسند
 گرفتار خدمت موگرگسار
 شامان دوشین پیر دلورگور
 صد شصت گردان جنگ آورد
 و کرم پسر شاه از جانب کا
 گیا بیک پیش پیر پیرنگ
 سوی نسیره ایکی سفید بار
 دلیرانه نامی شصت و پنج
 ہو اید سوی قلب حله نمان
 نسیکو بی قدرت نہتی بقدر
 کفایتی ترکون سی از جانب شاه
 کہ بک تن گری بقدر دست نبرد

سید کی آبا سوی زر مگاہ
 وہ آبا فی جنگ سفید بار
 کہ جوشن سی او سی گیاں گنیز
 سر خضم آباد من زیر بند
 اوس سی کج لایبت سفید بار
 سوی مینہ نخلہ آور ہو لا
 کئی قتل مرد و دلورنی دمان
 صف مینہ کا جو سردار ستا
 کہ زینهار او سکو نہتی نا شک
 دلیرانه کرنی لکا کار ز لہ
 کئی کشتہ تیغ پیر و در پنج
 کئی کشتہ دختہ صدم جوان
 کہ جنگ آزما اوس سی مو انگر
 بڑا صفی آی سران سپاہ
 پیر شکر لکی لکی بک دست گرو

اے لکھی

که هم آسی گوید کربین کار ز راه
 چنین کار که اسبه تیز و سنان
 سیه کرد که فرمان سلطان حسن
 بر یک طرف کسی سوی اسفند بار
 ایند بر کسی بی گردان ایران زمین
 به سمشه در او پس در پسر و سنان
 طغویان گردان ایران بوی
 بی حجب ز تاب ثبات و قرار
 فرمان اسفند بار جوان
 بهت ترک که می نه تیغ کین
 لیا مننه پس شرکونه ببرد کلاه
 تو آمدن آن دون به اسفند بار
 لصد تو کیت و حشمت و خواجه
 لکاکنی بد شاه فرخ تبار
 تری خواهر آن لی کپاش حسن

سیدی مرد و دوسن تن اسفند بار
 به شمشیران به گرز کران
 بوی حله آور ز سواران حسن
 بوی مارشش تر سندان نذر
 شتابان بوی بوی ترکان حسن
 تو اوست من دعله خون آن
 گزین سواران ترکان بوی
 شبه حسن سواره نوز و فراد
 بوی گرد ایران تعاقب کنان
 بوی لاله کون خون سخی کین
 حضور جو المرد لالی نپاه
 به آبا حضور سینه ماندار
 بو اداخل بلخ کتاب سینه
 که ای مرد و دوسن تن اسفند بار
 توید اوسی بو جالی اب بر کین

چتر اگر او من قیدسی لایین
 قسم از دو پاک کی ای نیر
 کردن ترک دنیا و دولت بپوش
 حواله کردن بچکو تاج شهنی
 بیه سندر دلادرنی باسخ دیار
 تیرامون من ایک نند و جاندار
 لغمان شامش و من نیا
 نه توران من همورون برین نهار
 چتر اللون من خواران کوشا
 کما شاه فی آفرین بر حیا
 لکا کنی بیدر سی سفندار
 که بو مخلص قیدسی محکوم کرد
 جهان قضیه کی تو بون رهنما
 جاندارنی کرکی او کو طلب
 کیا قیدسی منی بچکو رها

نه تا نیر کر هوشنالی روان
 که آوی تو صدم نفع و طفر
 عبادت کردن بوی کوزه نشین
 ز رو کج دو بسم و فرمانندی
 مبارک یعنی تخت و فرسها
 خواننده افسه زر نگاه
 شامالی بون ار سب سی نند و راه
 کردن شاه ار سب کوشخت خوار
 به اقبال شاه نر با خباب
 شب در روز با در سو ترا خدا
 که بون عرض کرهای ارگن
 تو خدمت کردن خوب شام و صبح
 بحال دون من شرط خدمت سدا
 کما بون ز روی شاه و طرب
 ادا گنج تو بپی رسم وفا

تغذیر و المود

حضور و آمد اسفندیار
 تودر پیش و روز چه میگذارد
 پیری بی سینه فلک کی غمان
 که آتا چون آب سیر میفتد این

رفتن اسفندیار بجایب دزدان
 از راه بخت خون خرابی
 مخلف خواهد بران خود که در قید از راهت دلی خالص بودند

راجب بواقید کسی لنگر
 توبر مرد و این تن اسفندیار
 اوسی یکی ایمنی مکان من کجا
 کیا نشسته مصروف لطف و عطا
 کسایون که صدق ارادت کسی کجا
 می تویری با سن شام و سحر
 کری است کوی بیان خندان
 بختی ملک ترکان کسی ملک تو
 تودرم خزون تویی غرور و قار
 ده بولاکه خبر راستی زینهار
 بیتری تن کسی در نه جدا کردن
 کردن صدق دل کسی بشندگی
 بنین کجبه جچی کام میل و نهار
 لگالی لوسی پیر اسفندیار
 بجالدون رسم و زده بندگی
 تا کون کسی راه کسی چون روان
 که سوی دزدان این ای گرگزار
 ده بولاکه یک راهی تون تر
 که بچون من آرام کسی عده و جان
 سه باه مسافت یکی بی در راه
 که بی یکس آبا و اجدادی نمانور
 خوبی دارام بهی و جان

کم آباوی اور رولہ و کمر
 و دایہ مسافت ہی ای تاملد
 سو کم نعت اوزہ ہی ای اچند
 اور اوس راہ کا نام ہی نعت خوان
 بر ایک منزل اونکی ہی بروقت ہم
 کین شیر و لڑک کین از دانا
 زن ساحر و مدبر و تیر و سخت
 کوز اوس میان مین و تاملدی
 یہ لولہ جو انمہ و اسفند یار
 شتابندہ ہون مین کوئی نعت خوان
 یہ کہ کر بلائی ہی خوشگولہ
 تو لینی لعاؤن کہ ای سلوان
 دیر و قوی زوری کو تیرا
 یہ کفتار بر کز خوش ای مین
 وہ لینی لکا ہو کی کر رہنمان

ولی پوڑہ و آب ہی شہد
 مین کچھ ہی خوف و خطر زینہار
 ولی سخت وہ راہ ہی بر کزند
 کسی ہی یہ قدرت کجاوی وہ
 جہان جاودان ہی بلدی اعظم
 شوخ کسی کسی کوئی رہا
 میان دسترخ و سرمای سخت
 کہ نہ کام بر رخ و از اسے
 کہ مجھ کو مین کچھ خطر زینہار
 کردن دفع بر یک ملا کو وہ
 ہواست و مخور جب کسار
 رہ نعت خوان کسی ہو تو وہ
 تو جان بر شو کا ولی زینہار
 کی لبتہ مید دست باز و مین
 کہ یہی خطا کجا ہی ای بیون

کجا ہی
 کجا ہی

کمانی جو پیکرہ کو باطل بن
 وہ بولڈنہن تھہ یہ خستہ و
 کہ تارہ سہی تو گزیران نہ
 کہ کیا دیری ہو محبتی عیان
 یہ کہ کر کیا پیش شاہ زین
 سو زران غلگی لئی دس ہزار
 عرض کر لی تون کو سالاج
 کف کتوت نہ تو تاگر گار
 کی اپنی سرمد سی خدیم کڈ
 وہ پتی اول منزل سفت ہون

میری قید کر لی سہی حاصل ہن
 پچی اس لئی تھی بانڈ ہائی اس
 مری دیکھی تک قوت و زور کو
 جوئی کر دن طی رہہ منقحون
 ہوا نہ سہی خستہ بل پلن
 خزانہ ہی شہ فی دیا ہینہار
 روانہ ہوا وہ سن مانند فرج
 رکھا ساتھ اوسنی سپ بر کردار
 تو ایک شہت بر مول آنا نظر
 کرون میں حقیقت آپ دیکھی ہاں

ناجراہی منزل اول ازراہ منفیت خوان

وہ صحرا جو دیکھا تو اس قدر بار
 بلاوی کی آج درپش کیا
 دو گرگان جنگی ستمکار ہن
 کہ نکام بیچارہ خوف و ہت

لگا پوخصی ہون کہ ای گرگ ر
 وہ بولڈنہ آئی مرد اور آرنا
 فوی سکل سجت تو خود ہن
 کرین پہلوی پل دندان چا

سواران سی رویین سینه
 نوید بارش برستم کج بود
 سیه که تار زهوی دلبری و بود
 نمانان بوی گرگ خوار و آرد
 لکی اسقدر زخم بیکان نیز
 دو دست کج کرتیخ ز سر ابرو
 دلرانه اگر مقابل بوی
 کیا نقل گرگون کو در تمام کار
 جوانمردی بر سیه او سی کما
 ده وللا که بس نئی نئی گرگ و
 نمن لاج کجه اور خوف و خطر
 غرض دمان فرود ای بیگام
 بوی بعد از آن مایل خواب

سیه وللا که حیب گرگ بون
 نه زنه از فرصت ذرا و بچو
 پروشت بر خوف مین ده نورد
 کیا تیر ماران نواردن بی نیت
 که خسته بوی گرگ رفت سینه
 جوانمرد و نوبین و اسفند بار
 سوتی خاک و بیکار مایل بوی
 جوانمرد صریح زده گرگ آرد
 که باقی بوی اور سی بی بلا
 سوتی نئی قتل ای خاک جو
 بعضی و طرب کجی تشنه
 ملی گمانی صبا بی و نقل و طعام
 سیر کما بوی و آرام شب

حوال قتل دویم انداز معجزان

تو دمان سی روانم بوی پشته
 بواهر خشان جو وقت سحر

دللاوری

ولادورنی بزرراه برسی کها
 بیه لولادوسین گرگ ایچوان
 که بین بل سستی بی سطره و نمنند
 نمایان بوی سبب و شیرین
 لکاکنی فتون که هم تم بهم
 ولیکن بواوسکو مان جوان
 و لردانه بیدر کیم کرتغ سکنن
 بواوسکو سبب نر تو بیداده شیر
 روان اندر ایک بنجه کها
 ولی اوس ولادورنی خوف دم
 مظفر بواجب که اسفند باز
 اقامت زین بولی ماهدوشی
 طلب ککی بیدر امیر کو کها
 ده لولا که ایک از دمانی دمان
 و راز و سطره و درشت و درم

که بی راهه بین آج کیا کیا بله
 دوشتران خونخوار زنی بین بیان
 سباد اچقی اون سسی سچی کرتند
 تب اسفند بار جوان سسی دوشن
 کین جمله شمشیر ککی علم
 کیا آب بوی بزران دوران
 دوباره کیا شیر نر کو دوشن
 بوی هم بزر جوان دلیر
 لوی سلوان بند و آزما
 کمانع بران سسی اوسکو دم
 تولد نامی مشک نر و روکار
 می نوشکار اوستی دمان کها
 که تر و اچقی پیش کیا دیکا
 مقابل تیری آدیکا ایچوان
 دس سسی ای آتش نشان بدم

پوستگی سه بات فندک مند
گرد ایک تیار کردن بیان
نه تاخر کو دخل برکز و یا
کمی تعبه سردی رخ و سنان
کمی بسته زبان تارده تزلزل

لکا کنی سیه سرور از جملند
که بودی بسان عوارض بدن
شما شب ده کردن برت کجا
رکنا ایک صندوق می بعد از آن
کمی سستی که رفتار مانند با او

احوال منزل سلوکم از راه مفتحوزان

دم صبح کردن بر بو کر سوار
ولی بناده صندوق من جلوه گر
کجا در کو صندوق کو در من بند
ده آبا جو مانند ابر سیاه
ده کردن و ده صندوق در آن بنم
پویی کار که جب که تیغ و سنان
زبون پویی کردن کو اول کلام
نکل و پس صندوق سی و ده لیر
کیارم شش سیه بر آن زمان

روانه سوار دمان کسی سینه یار
پیر از دمانی دمان حسب نظر
که ناز دمانی نه بنجی گزند
نوامی سی سیره نوا تا باه
لیا که اوس از دمانی دم
نوا خنده نوا از دمانی دمان
پی بینه طاق جو بر کرم کن
خوشان بود مثل خنده کسیر
دوباره سوار ده سیه از دمان

ما ایلد

هو ایک بیوش خلی جوان
 یہ بیوشنی دیکھا تو بیجا نہ تھا
 جب آیا ذرا بیوش میں وہ جوان
 بفضل الہی ہوا تندرست
 سہاس خداوند جان آفرین
 می عمل کون نوش کی بعد از
 تو کیفیت منزل چارمین
 زین سو کار ایک ہستی ہی وہاں
 لگا گئی ہنکریہ اسفندیار

بزرگ دوزم از دمانی دمان
 جوانم و بیخوب جگر کا کلاب
 تو کی نوشد از دوزخین بیوشن
 توانا دوزم دل دجاق دست
 وہ لایا بجا خورمی سسی دوزمین
 لگا گئی یون رہا سسی کہ مان
 بان کر اور اوستی لہا سسی دوزمین
 اور ایک خول ساتھ او کی ہی جوان
 علاج اسکا آستان ہی اسفندیار

بیاں منزل چہارم از راہ ہفتخوان

ہوا ستر روز چارم روان
 کہیں راہ میں ایک تپا سترہ زار
 غرض کہ کی ترتیب بزم خوشی
 زین خوب و ایک آئی دمان
 کہ تون دفعہ ایک شہ کی ای یادگار

اقامت گزین دمان ہوا یادگار
 وہ اسفندیار جہان بیدوان
 خوشی سسی ہو کر ہم بادہ کشی
 کیا الی یون بہ جہن فی بان
 بیاں میں لایا جہتی دیوسار

قواب غول کی بندسی کور تا
 یہ کفار شک و دلاور جوان
 وہ یولی کاپی برای شکار
 یہ سبھا یقین وہ جان بولون
 دوسن رکی اوسکو اسیر کشند
 وہ جاووسی برین کئی بیزن
 کیکم کرتع اوسکو دویم
 جهان جسی تار یک سار اچورا
 بوسی فرج اسفند یار جوان
 شتابان بول کچ کرتع مرد
 کیا غول مانی زور بر چند ہیر
 وہ غول سید محبت انجام کار
 مظفر جوان دلاور نورا
 دلاور فی تیر ز اسیر سی کما
 کیا غول کو کونکہ مینی ملک

حضور انبی رکہ جھک و صبح و صبا
 یہ بولکہ وہ غول ابی کبان
 ولی جلد آتای وہ نایکار
 کہ ہی ساحرہ یہ زن نوجوان
 کیا تہ محکم ز بجز و بند
 توار غضب گرو شمشیر زن
 نایان بولید عیار عظیم
 سید غول ہر شکار اچورا
 دوسن سی بول دوسن اس وقت
 بول غول بدیس سی تم نبرد
 نہ غالب ہوا اوس تھو مند ہیر
 ہوا کتہ کرتع ز ہر آیدار ز
 معین محبت و اقبال ناور نورا
 کہ دیکھا تاسا میری خاک کا
 زمین کو کیا جسم سی اوسکی با

وہ بولا

و ده بولاله ای آفرین بر حیا
 که خسی رمانی بود شواری تر
 غوغای یک سیمخ نوخوار می
 دو یکدی بی من او کی پس نور مند
 و ده هر روز ای مرد روزار نا
 پیه ی زور و غوغای که بی دروغ
 بختی اورتری می جتی سباه
 و ده بولاله بتاید بزوان پاک

ولی پیش آدمی کی کل و بلا
 نه جان بر تو تو مرکز ای نامور
 مکان او سکا بلدی کتاری
 درشت و غوغای باز و سر مند
 که این ناشیا باز و قیل کا
 بر ایک کج لمانی فلان بیخ
 از یکا ده شمع سب کو تاه
 که درن فتح بران سسی او سکا

در بیان تصفیة منزل عم از در و نصحی

روزی که صبح استغنیار
 در میان جنگ سجاد و لاوروان
 ست ایاده شمع کردن فراد
 که درون کونجای از روی پان
 ولی تعبیه تپی جو تیغ و سنان
 بوخته جنگل جو بلور رس

دلیرانه کردن به جو کورار
 که سینه فکس کزین شاجران
 کیا او سسی خجال و دهن دراز
 سر قله کو سار برین
 سواد و سکی خجال سسی خون اروا
 تو بلدی ای کردن کونفقار رس

بوی کار کجاست تنگ و تناس
 روان او کی تنگ سی بود چون
 نقل و دین صند و سی مثل شتر
 کی زخم ستمه بیان تک زما
 سید و کما توچی برسان بوی
 جوانمزدگی باز و دست بر
 کفایتی یون بعد از آن گرگار
 کپون کیا بر رخ هی کس قدر
 بخت بارش رفت و ازان جان
 تندرست بود بخت نهی گزینند
 ملی ای مردم که ای نامدار
 نایب بی بی که بس بر جلو
 ده کتی کفایت نه بر کز بدون
 کز بیان سی بر ما و تم شوق سی
 هین غنچ در کار کجاست زینسان

بوی باره متعارف ملق درین
 زمین برگردا بوی سست زبون
 هو الغزه زن بتولان دلیر
 له سیرخ کولس دو باره کینا
 دودین بیان سی کز بران بو
 بوی آفرین جوان سید کسیر
 ششم منزل ای سرور نامدار
 کدر ما و مان سی بی و توار متر
 حلی یاد شد ای جان بیوان
 بید شد بوی فوج اندیشه مند
 خدا سی ننن کرکی کارزار
 تن و جان و سر بیان نه بر باد و
 ره مقموان طی نه حیف کردن
 شتابان بوی خانه بود و قس
 مدد کار بیای پروردگار

بهرستان

سینه سندان سپاه دلاور
شودین جدا بخشای هم زینهار
ده بولاد بدون گریغ و طفر

لکی کنی ای شاه افغان بگر
کریں جان دین مجتهد برینهار
تو بخشون منین ملک و تیغ و کلاه

حقیقت منزل ششم از راه بقیان

بروز ششم سرور با مور
بوار و زحیب رفتند فتنه تمام
لکی جلوی حلیه باو بندد اسقدر
کوهی بارشست بر بلعدن

دوان کسی تو اعازم بنه
کیا متصل کوه کی است مقام
که عاجز و ده شکور اسقدر
هری تین دن تک نیفت دوان

سپاه سیدار اسقدر بار
لکی ناکلی بهر و جارب و دین
شتاب زنی بدون بر تورم بگر
کمالطف سستی کوز دوان بی
کالکی بد شکد برود و کار
بفضل خدای جهان آفرین

زه عجز کسی کولی دوان اسقدر
که امی خالق دستان و زمین
که تو بهر نلاد و فاع اب اسقدر
بوی یقلم دور دوان برن باو
سبند بولاد که لای گزگ را
هری باقی اب منزل بقیان

بکلی

میان پیش آوی کی آب کنا بلد
 که بی راه بین ربک نغته تمام
 زمین گرم بی چون نفت آفت
 نه برگزگری خاک بر شیره جا
 عرض به برانی بی تاشی کرده
 در دوین آهای محکم که پس
 نه منصور و فرور چون زینهار
 بیشتر نه فله در برک کاه
 فورگز نه رگه لب قدم بیشتر

دوین راهبرنی به باسخ دیا
 بوازم چون شعله بر بلیغ و شام
 بنش بی کنش های بقطره آب
 نه طار او زری و مان بر وی بوا
 بوا اسکی ای شاره رودن شکوه
 کزین جبهه کوشش از کورس
 دیران و ایران توران و دیار
 سپاه کران بر وی آخر تاه
 سوی خانه عطف عنان بیان بی

کلیفت منزل مضمون از راه معقولان

دیر جلاله و اسفند یار
 بوا عازم منزل بهفتین
 دوین راهبرسی به ولادون
 سر کسرتی باطل تیری لغتکو
 تراحت فرخنده باور بوا

نظر کی سوی خداوند کار
 بر ایک کام بر سر دای زمین
 بنش ربک نغته بنها بیان کزین
 به سنده و به ولاد که ای ناخو
 از برون کار پس زمین بر بوا

در آن سوی خون گمان بپوشید
 بخواه عرصت و بدم گزینا مدد آید
 تو ایستاد تا سر زمین قطره آب
 عین توئی بهیچانی بجز در گزند
 نخل موی کنی بکا بگرگسار
 که با وصف بیان ز روی جفا
 سخن آبی تیری در روح آبی باز
 کری تا که عطف همان پانسی تو
 رمانی بومی مجبی بند سی
 توقع قوی بی که میری خطا
 منهاد و سید را عایب خباب
 گذر کمر و قمار سی بعد از این
 دمان ده در ایک و شک تا
 سیدار نمکی به بولاد و دین
 باز و دیر بجز که ای گرگسار

تو ایک بجز در طار اما نظر
 که بار را بر سی که ای نایکاو
 جلادوی شید لولف آقاب
 کیا فوج کو میری اندک مستند
 که خون بجهتی از رو و ای نادر
 که قمار ز بجز بجز که
 کیانی از واسطه آشکار
 بر آوی میری دلکی بی آرزو
 غرض فصل لطف خداوند کا
 معاف ای بویکه ز روی عطا
 او سی بند سی وی نامی شاست
 کما فیه بانو کت و درویشان
 که کشتی کا حکم لکن تا
 که دیر شجر حصن منین
 و بار و شتی تا بکن که ای بولاد

سیدار

اگر تم دو صد سال کوشش کرد
 ده بولد کردن فتح ملک این
 کردن سر عهد شاه ارجاس کا
 زن دو دختر و خواهر شاپین
 یکایک بواند ده شور محنت
 بوار غضب سبکی سالار دور
 یک زخم سینه زهر ایدار
 کایشب کو لیدگی بیلوان
 نایاده روین آهین شنی بنا
 شه فریبک بالادو دنیا جیل
 کوی چاره و یکمانه تشنه کا
 سینه بولانده گننا سانسج کرگار
 او سنا کر سبت زح انامین بیان
 مسیر بوی یکده ندر حمت محبی
 عوض بوی مالوش دانی بیزار

نه تر کز زده حصن مین قبح
 دوران کرگی کوزی کوسیدن
 دلیرانه لون کینه لبریب کا
 کردن مین گرفتار از روی کین
 کی اوستی شوخی سسی کفنا سخت
 بوی شعله خیز آتش خشم و قهر
 قلم کی دوشین کردن کرگار
 بوی قلوه اسفند نار جوان
 سین نام ستا و بان کل حشمت کا
 بوا و یکده تیران جوانمرد دل
 نه بیا و بان کام تدر کا
 که بنده و زنه تشنه شور ستار
 در نجا که محنت کی را کمان
 نه حاصل بوا خبر ندر است محبی
 غین خاطر و دل براننده بنا

والله

بوالک در ویش دوس دو غار
 که بیفتد و ز در آن گریان
 سیاه گران بی دیو و جن
 سلاخه پیدا بود آن بی
 بنی لوی بی جنی مطلق
 گذر مردم خرد تو زبان سخن
 که لوی گنشی چهار کمان
 بی شک و استاد سفید مار
 که جا خون من کی ناکان
 تو ز ساف در شام و بگاه
 نه تو ما تو ز تبار ابدت شد
 تو اوس وقت یکدسته بخطر
 ز دولت دمان اگر بگو

بیته کنی لکا اوس سفید مار
 ده در ویش و لکه ای سلون
 بند و از میان جنم گذار
 روان من است چشمه حوی
 مسای اس و زمین ایک سی
 ولی یون می حکم سیدار سخن
 لودانی و دو او سکویان کمان
 کیا الی یون سی لوان شکار
 در وین تو ز روغن ای سلون
 که می حواله بی یک سینه
 ولی حب که بود زمین آتش بلند
 ویرانه انا و ز قلع و معر
 جدان سی سلون کی کسر بگو

رفتن سفید مار بی کس باز در کان اندرون خیزد و من رفتن
 در حال پناه ز لانا گرم ز بکش و تمام ملک را در تصرف محمد کون

مسعود من کرکی بکصد شسته
 ذره شسته نی و بای دوی بر
 ذره شتا و شسته که باقی ری
 هندو صفت گردان حکم عرب
 بوی ساربان عدیل کینه جو
 غرض سطرسی بوی حصار
 سنا شاه ارهاب تی ناکان
 لکها جا جا بر کند زبان کو
 بوی سجاد در قلم بر کاروان
 گایندوه سوداگر ارجمند
 پند ارهاب کو باکی سجا پیام
 ره دورسی با شناع گران
 سیدی خواس بندۀ خاگر
 دیات شاه فی حکم اوی سیان
 شناع گران پیشش لجا دوی

کما قامہ کاروان زب بر
 ذره شسته بر از عمل دایوت در
 سوریک بر صدوق دو دور کی
 کی رود خلی فی اون من نمان
 بیزو از زمان بر فاس جو
 گیار در دین تن اسفند یار
 که آتای ایران سی کنگارون
 که ز نهار اسی فر جسم بنو
 نه تر که مزاج بوسی با بان
 خوشی سی درون حصار بلند
 که ای شاه نام آورد فدو الکرام
 مسافت کو طی کرکی آما من سیان
 که اوی حضور شسته نماید از
 گیایش در حاسب نازار کان
 توا خورم و شناع الدارین

کما قامہ

کتایم کیا دوسنی باسج دیا
 سہ لوجہ لہ آئی پروناز رکوان
 کہ گس نصلت میں ہی نل ہزار
 بل گنار سز د آرزو ما
 دیا دوسنی باسج کہ آئی بادہ
 کہ ایران کسی عازم بوا من اندر
 ولکن پینہ ہزاراہ میں آستہار
 کہ آوی رہہ ہفتوان کسی ایرو
 کیا دین کہ کیا تاب ہفتد ہار
 وہ خرد و حضرت ابوالعدنان
 کہ بیان آتو جہای حوسفت تو
 عوض یکی بازار طہ میں ایکان
 یکی آئی ہر جنس کی مستری
 ولدور کی دو خوار ہر مندوش
 سنی پینہ چیز جب کہ ہونون فی ما

کہ خردی نام میر شہا
 تو ایران کی ہسی خرد کرمان
 جہاندار گت سب د ہفتد ہار
 سلا ہی یاقیل آو سکو کیا
 ہوی منقصی مدت پنج ماہ
 نہیں ہی دمان کی محمی نگہ فر
 کہ سہ عزم رکٹہای ہفتد ہار
 سنا شاہ ہرکان سینگہ فر
 رہہ ہفتوان کسی کری جو کداز
 کہا شہ فی ہنگام حضرت نان
 ترا سہ نہو و لگا و دربان کتبو
 لگائی دوکان میں متاع کران
 ہوا گرم بازار بر سو د اگری
 شہ چین کی مطلع میں ہنن ابن
 کہ آہای ایران سہ بازار کاتن

لکھا ہوا
 (Faint handwritten text at the bottom of the page)

سوی کاروان شهبان بود
 که احوال کتاب سفید یاز
 ده بود که کون زود ناز کاران
 سید که مولد او در خستین
 ولی دوشین و او برین راز
 بنام شب شش سفید یاز
 لکن کنی دوستی که انی نامور
 جوان بی بی جهان اولو کتیا
 تمهاری را می گوایا من بیان
 ده چهاره شان و نورم کون
 کیا ایک دن کاروان سینه
 بیای من ایاتها مرا جبار
 که کشی بیای سسی نقلی اگر
 غایت سسی میرا ز دناک کی
 به صین ای ات بزرگ کنی اولو

به برادری امی پستان من
 بختی که موعوم کرد از شکار
 بنین و وقف حال شاه بلاد
 ده چهاره کرمان کسان برین
 لیا او که بجان او ز ششی
 کین بر دو سمن بر دو عذار
 کین کچه بیان راز خلوت کون
 طلب که کی خلوت من اوستی
 کسی نه به راز که جو بیان
 کین بر سومی مطیع شاه من
 لغانی ای شاه کنی شاه
 قبول او سگری منی کی تی ناز
 کردن چشم مرتب من زود سر
 کاره به مقصد کی سنی ملی
 عرق نه بر مجلس من اولی فرلا

به سنا لغانی

به شد لفا کنی ار جاس شاه
 کما تشی تراونی فعد از آن
 نهایت ہی شک آی نه نامدار
 بلند می به یون قلعه کی خیمه زن
 گردن روشن آتش بغرط خوشی
 در مان به سر برده کر می بلند
 بر او محفل از ای غیش و با
 بود او فی از ای نرم طرب
 طعام و لطیف و می و نو و جام
 شه رحمن و کدست بر کان بشا
 بوی روشن آتش و مان بود
 به نشون بی و یکما تو یک سیاه
 در مان جک و پایا اوسی بد زغ
 خوشنده به بر بوی مانند شیر
 در قلعه سد و در کی و دین

که محفل من آوین کی صمگه
 که سکن کزین بون جهان ده معا
 به لطف شمی سسی بون امیدار
 گردن ایک برتیب مان سخن
 شه حسن بی ده بودا کر ارجمند
 خوشی سستی ده بودا کر ارجمند
 دم صبح شه از سر سنا
 کی نامداران بی سائده اوسی
 منبایتا سامان حضرت تام
 بوی مست و محوری کر شیدا
 که در شکها جکائیمجا و جان
 در ذریه اگر نور کینه خواه
 کیا کج کر قفل برنده تیغ
 کما این بون اسفند بار در
 کی مردمان پیش سالار حسن

بر او ای سگودی

کيات شاه ارغاسب سی شکار
 بوم جلد دروازه گزنی ز بند
 شش جن تنها مجلس من است
 سپیدار کرم که فرزند تنها
 که بگذروران تو بنی هزار
 سپاه کران یکی کدم کیا
 گواران جن اور بنی هزار
 سپیش از جانب کمر زنی
 تو کند و شصت مردان کار
 کیا وقت شب بوی اوان شاه
 منت کشه و خسته ترکان بوی
 کین دوشن پیش جوانان
 پیه که کر کین رود لاله خدار
 دلرانه ده مرد خک آزما
 خروشان نواجالی مانند شیر

که آیا در خرد اسفندیار
 تو بس فرین آتایل ارغند
 پیه سندر کیا بوی خانه شتاب
 اوس سی شاه ارغاسب فی یون کیا
 کراب عالی بدخواه سی کارزار
 بواجالی بنوس سی خک آزما
 نقین حاجا بنی درون جصلار
 بوی حب و لاور کوسیه الکی
 جوانمزد و دوشن تن اسفندیار
 ویران جن سی نوازرم خواه
 بومانی بی تو کران بوی
 دما و کوشکی نه کانتین
 بوی منزل گرد اسفندیار
 بوی خواگاه شش من کیا
 او شتاب سی بویه شتاب

علی بن ابی طالب

لکی کرنی نام دوسن کارزار
 کی جگر ایلون گاہ سنج
 ہوا شد ارجاب انجام کار
 زن و دختر و خواہر شاہین
 ہر دو ہاں کسی ہر وہ دلاور
 لکی قتل گردان جن ہزار
 کہ ہر ادنی ہو کی ہر جانش جو
 وہ کہم کہ شاہ ارجاب کا
 سنی جب یہ آوار صیران ہوا
 کیا جب کہ کہم درون حصار
 وہ ہنوں ہی وصال کہم کیا
 دلیران توران و گردان جن
 در و ز ہوا عوق و خون سیر
 زبون آخ کار ترکان ہوی
 و لکن نہ ہزار کہم کیا

سیدار ارجاب و اسفندیار
 رہا زخم نام لکی بدرغ
 منظر ہوا کرد اسفندیار
 گرفتاریات او کی کہ ہن
 ہوی در قلو آما دو ان
 لکا لک و ہاں یہ ہوا شہنار
 کیا شد ار شاہ ارجاب کو
 کہ ہناسا نہ ہنوں کی خاک ناما
 دوسن جاب و ز شہان ہوا
 ہوا کہم خاک او سی اسفندیار
 ہوا کہم بازار ہر جانش کا
 ہوی کہ دہان کشتہ سنجین
 ہری بخش بخش ہر ہر او در
 سر اسیمہ و ہاں کسی کران ہوی
 دلیرانہ میدانین قائم رہا

نفاکتی کرم سسی سفند یار
 بری سائتہ تو اکی کرم نیر
 وہ مرد تو انا و حبت و دلیر
 بلکہ کرم سسی سفند یار
 کما تخی سسی بر سر او کا خدا
 کہ جو کوئی حاضر ہو بیان الکر
 حضور او سکی حاضر ہو زبان
 بیت دن رہا فلوہ من با نور
 سران تو اچی تو ارن دیلا
 تو اچو کوئی دمان نہ تو ارن
 کوئی رہا چین من یک یاد لار
 سیتہ کو لطف مینود و عطا
 زبان بر سر کوئی ارکات شاہ
 ولی دفتر و خواہد شاہ چین
 بلکہ نامہ فتح کما سب کو

کرا کما ہی آبی کرم نامہ لار
 سیتہ شکرت قابل برائشہ رود
 بوئی کرم بکار مانند سیر
 دللاوری شکرت زین سردو
 خوشی سسی دوس من یہ نہادی کما
 کرون او یہ لطف و کرم سیر
 توید مورد لطف جان بوئی
 مشرک کما ملک چین سیر
 بوئی اکی محکوم سفند یار
 تو بس قتل او سکو کما یار سیر
 یہ تو ارن من کوئی رہا شاہ لار
 دللاوری کچ فرماون دیلا
 رہن اپنی مشکو من باغ و جاہ
 بر ایک نور کوئی والد دوس من
 ہوا شاہ کما سب سفند یار

یہ سفند یار

به اسفند یار جوان کو کلبا
 تو تا فعل و مان موافق
 سیدارنی بد کلبا نینه جواب
 مستر کما ملک قوران وین
 پس اب آرزوی قدوس شاه
 و کربا حیب نامه بیلوان

که آیی نامدار سز و آزما
 تصرف بین لاکلک ناصرین
 که آیی تا جدار مرثا خانی
 بهان و دم و اندیشه برگزین
 محیی بی شب و روز شام و نگاه
 بد شاه فی بت کلبا این

آمدن اسفند یار از قزوین در ایران و ملازمت کردن کلبا

ره مفتوحان بسی بید اسفند یار
 و مان جیک بهجا ده فرخ نهاد
 تو بس و دهن نایا تمام و کمال
 کیا حیک تر و نک نش بد
 بزکان ایران کی میستوا
 تو اما جاندار کسانت بی
 کلبا آفرین آور کی به دعا
 کیا ایک شریب حسن نشا

روانه تو الوی ایران دیار
 بوی بی جهان زیر شمشاد
 تلی رفت کی و ب کیا تا جمال
 تو و دهن حکم نشه نامور
 و مان سسی خوزه و یک الوان کیا
 بفکر مکر لفظ تو سسی
 که عالمستان ره تو صبح و
 کی جام می از ره انبساط

اوسى مائه سى امى پىر كى دى
 كاشاه نى بىكه امى بىدون
 كيا حطه كشته از حالت كو
 وه لولكه اسدم موشن برون
 كه نقارستان من نى اعتبار
 جهاندار كتاب روز دگر
 براتنا كرسى پى نقديار
 مقصدا كيا بفت بفته خوان
 نظاير تولا خوش سى از محمد
 نه بر كرد با او كو دىتم سخت
 جو دىكى بيه بيمرى شىدار
 كتابون جو بهى با در ميدان
 كه بى كيا قتل از حالت كو
 كرفار هتن و مان نى خزان
 او شامى بىست سخت در سخت

كى آب سى باوشه نى نى
 بان كز در افتد سقوان
 تو كنه مجبى ناول مران شاو لو
 كيون كيا مين امى شاو كرون
 سحر كه مفصل كرون شكار
 سه سخت رزين بوا جلوه كر
 جوانى حضور سى نامدار
 كيا ماجرا خلك كتاب بان
 و لكن بوا و لىمن اندك مند
 كه كتاب شاه كو اوسى بوا سخت
 بوا سخت اندوه نقديار
 حضور او كى جا كرسه لوللان
 يونان شى شى نانا محو
 ربا كى ليا مين او كو مين
 كه كتابه بخشى محبى با سخت

بر الهاي

بر ایفای و اعهده من این
 کتابون فی بیست و یک روزی بنید
 تویدیهات برکز زبان سینه لاد
 مساد اگری پید گرفتار بند
 پید کی تارک بر تاج مهی
 که معلوم من تیری سرور افوج
 نه که اضطراب آی یل لی نظر
 کری کاوشای سیرک شاه
 خوش آئی نه پیدوشکی سینه بار
 کما لیکدن وقت سستی
 کیا قتل دشمن کو آیی بادشاه
 جو کجه منده جانفان فی کیا
 دلی ضعیف ایفای و اعهده هنوز
 نظاره و لوی بیلوان
 دلی دین ناوشس پورشدیار

لو که عالی الفتن سی دور
 کماون که آی سرور افوج
 که بد کمان شاه کسورکشا
 روار کبی بر کونه ججه بر گزند
 دلی فی الحقیقت ای جملو
 قوی خست علم و سال افوج
 که از خوروات شاه کما سب
 که بی و درت تاج و تخت و کلاه
 او نهامو کی دلگیر اسفند مار
 که ساری خدای کو معلوم تی
 رکمانی ناوشس تیرا نگاه
 نه هرگز کسی بیلوان فی کیا
 نه قوی کیا آیی نه سینه کوز
 پوراه و من معروض شاه جهان
 بیست گرفتاری بیست ناوار

طلب کی جامت کو اپنی پاس
 ذرا دیکھ احوال سفندار
 کہ ہی کس طرح رک سس روکی
 نظر کر لوی گردش مہر ماہ
 زیر دست ہی سحت سفندار
 چہاں میں ظفر مند فرور ہو
 ولی بیوان رسم نامدار
 ہوا شاہ شاوان سید سخن
 سبت لگی توفیق سفندار
 مبارک تھی تخت و تاج و پستی
 سید کہ کر لہوئی سران سماہ
 کہ کشتہ ہوا شاہ بزرگ حیب
 کیا مچی حیب رسم گرد کو
 نہ آیا میری سائتہ ہرگز لیدر
 اعانت کسی سیراہی لہوئی

کہاؤں کہ آئی مرد و افسر شاہ
 تو کر تجھ ہی رازِ فلک شکار
 یہ سنکھ خود مندی بس سستی
 کہاؤں کہ آئی شاہ کنی نیاہ
 کنسکو نہیں طاقت کارزار
 مسخو گرمی سفتِ اقلیم کو
 گرمی کارسی کشتہ انعام کار
 دوسن ایک مرتب کی انجمن
 لگا گئی دوسری کہ آئی کامکار
 کہ زیبای تجھ کو کلاہ مٹی
 ملکہ گرمی بولڈ شہ دین نیاہ
 بوٹن و حیران زمان تیش
 کہ اب چلکی میرا مدد کار ہو
 نہ لی اتنی مدت میں میری خبر
 یہ کہتا ہی تخت کسی بزرگ

که بی کابل در ایل وینروز
 تهن بی القصد لیل و نهار
 سر راه طاعت و ده زانین
 میری دین کینه ای اسنات کما
 مناسب بهی اب که بقد بار
 جوان کسی شاه فی دوران
 تهن کوبانته باکره سیر
 ده لولا که من بلی ای شاه
 شهنش کو وقت خادمی گت
 عوف اوسکی کز زم کی بی سی
 گاکشته آب من در جاب کو
 کردن قصه بفتوان یا و کر
 ده کرکان خلی و شیر زبان
 زن میر خاد و دخول سباه
 ده سمنخ آیا جو بهر سینه

عطا کرده خسر و خشم لوز
 تا نوی کنخسرو تا بدار
 بجی کویه بی خاطر من لایق
 نهایت از روی صبح و مسا
 زری رسم کرد سی کارزار
 که عالی رسد کوی سستان
 تویدر گکی بی جوسی تاج و سیر
 موشاه ارجاسی کنه خوله
 بیامک کسره اوشی ترکی است
 بیامقید محکم مجال تبا ه
 کت شادان بسانت زانجو
 تویدر است بون نومی بی سیر
 ده کاژ لار و های دمان
 گکی گشته منی بفضیل اله
 تو کجا اوسسی بی شمع و نیز

وہ طبعانی جویش درمائی رفت
 دریدہ دل و سینہ و عارضہ شک
 شہنشاہ کاظم لایا نخباز
 رہ لطف کسی کر مہی کامیاب
 شہباز قدر ظلمت و عالی تار
 کیا تہ تک گرگ یک لڑو
 بدوئی تیری از سر آسمان
 ملای تہ خاک خون و شیمان
 بزرگی بھی کج با بستہ ہی
 کہ لوزیک و دینم اس دی بھی
 کہ نقار تیری ہی تاکہ نہ جا
 کہ کاوش خسروئی لئی مدام
 بل زال اور رستم سلوان
 نیش حکم لائی جا از شہنشاہ
 کہ ای نامور گردو تولد و شک

وہ سخی و سرد و اواران رفت
 گردن کرمان میں تو ہو بزرگ
 گدو تاجان سخن روان من کیا
 بیانہ فی ملت کام فرماشت
 کہ بیان کسی بدتی نہیں زینہار
 سہلاروم میں توئی شہنشاہ
 حوالہ کیا بدیختی تخت و تاج
 لئی مہیاب کارمائی کلان
 اگر میں گردن فرزند بستہ ہی
 مناسب ہی بہ اور لائق بھی
 شہنشاہ فی بدیدہ بارسج و یا
 مہی تخت خمی نینہ سر صبح شام
 کہ لستہ حافظ مہی خون بزدگان
 اور اب سر کشی مہی کی اختیار
 بڑھیف ہی سخت ہی عارضہ شک

تیری الکی اسطرح شام و سحر
 لغت میں اوصاف ایران کین
 کھانگی بون گرد آفاق گیر
 شتائزہ بون پیدوی سندان
 وہ بولار میرا تیرا ہی دہم تخت
 شتابان تو ایلی کینج و سیاہ
 گرفتار کرشمہ ذوال کون
 زوارہ فرمیز بوی نہ جہور
 نہ کہہ بد نکالان کا نام و زن
 ہین جای اندیشہ کچہ رہنبار
 کیا سخچوان فتح توئی تمام
 کیا قتل از صاب کو روز خاک
 ہین تاب ششم ہووم میرد
 کر کجا و ایگدم من اسکو سیر
 قسم زند او ستاد کی آی ملین

کرین سر کشی رسمہ ذوال رز
 سر بر خلافت کا دجوئی این
 کہ دیچی مجھی آب تاج و سریر
 کردن خلد رسمہ سسی من بمان
 نہ بدل بوادی سرور نیکخت
 ہمتن سسی بو جاکلی اب رزم خواہ
 لغت میں لاملک اور مال کو
 بد اندیش کی سر کو علی سسی تو
 کہ بوی پید لوی کینہ اور و مان
 کہ توئی جہانین بل نامدار
 بلند ریس جانن بو اسر لہام
 وز رو من آخر لیا بدنگ
 قوی سر کشن گودہ ہی کشن مرد
 تجھی بدین دو نکا پتہ تاج و سریر
 کہ ہون من نہ زینار بیان سن

دلادر چون بی دیا به جواب
 جو محبتی کی الکی میدارن خب
 بیان کاوی تیرت کرده ای
 شنای که رسم تل نامدار
 سبت اوستی کارنایان کی
 نه ایران دیکتی روی تخت
 زبون تری نزدیکه دوزان پاک
 مخالف تیرتا اگر روز رال
 که جگلو اندیشه کله دور ای
 جی ستمای لوی شستان
 نین خوش شاون سی سکت
 به کتاب اولکه سخن اونون
 بزفون کی حدت من حاضرنا
 نه لادر بیان عذر آبی نامور
 ره شستان بی رفوع کزان

که رسم تو گر زین بی سبت
 کرون من زبون او کوس سبت
 ساری بزگون کارورده بی
 رها بیان شب دوزخه مکلدار
 زفون نامداران توزان کی
 ستن نه کرتا اگر کار سخت
 که ایسی دلور کو کچی سلاک
 تو همان هوا کون تو دو سکا دل
 ببلایه بی شاه لونی طوری
 میری حق مین ی سکا لی نهان
 به سرت که نه قول کا بود سبت
 بلاشی اگر رسم بدلوزان
 کوی میری سبت کی اوستی کیا
 تمنای اوزیک و افسری کرد
 کرتا رسم تو کر کی دوزان

پادشاه روسی را بیان کردی بند
 که عزت بود در آن کوید زینار
 ده لولکه ای پادشاه جهان
 بید محفودی نزدیک خون پاشی دور
 مبارک پیر او زنگ و خسر بجای
 پیر که گویان بوی من بر چین
 لکاتی جا بایب سی شند یار
 فرلاد او سکار او ای کسیا
 پورا جایی حب روسی شان حال
 و کجی مصلحت بود و جنگو نیا
 بیاد نشانی سی حکم پیدر
 ده لولکه پیر یفران شاه
 حضور شش شاه کشورستان
 که راضی بی رویتن تن بصدبار
 پوانادمان شاه کردون قیاب

بری بودی کردین لوی کند
 نه توئی گری سر کشی اصدار
 بیاه تو گزای بس بکمان
 بیون من نه زینار تری حضور
 جان سی بی بس لک کوشه نجی
 ستان پورا لوی خانه دم
 که طار و در سس بصدبار
 بید شکرده دستور و انانیا
 ده لولکه ای مرد فرجه خصل
 خود مندی ت پیر پانج دیا
 نه سر میر زینار ای نامور
 لوی پون بولده لکاه
 کیا جایی جا بایب تی بیه بیان
 بکبیل رستم نامدار
 کیا پنده پیش گنا بول و سب

سیستان

کتابوں سی بولاشہ نامجو
کون کون من حضرت یحییٰ
رضامندی گره ده نام دور
که رسم کوی تلوی لکی ای
کانون ہی شکلی اندونکین
زبردستی رسم نامدار
نه جا لوسط کر لرای بوسمند
کانون سی بولاشه سفندیار
ولی قصد بیگار اوسی نه نتا
کون کیا من اب یون بی
بند کیا منی اس بات کو
تو بر مردی سی نهایت ہی دور

که سفندیار جواندو کو
لی خاک شتم تعجب کر این
دکین سی ذرا تو ہی کر
تو خوشون من به دو من تاج سیر
جوان سی کہا جالی اوستی دین
نه کر قصد نرم اوسی تو زینهار
ذرا گوش جان سی و س می
که رسم سی در تانین زینهار
که ہی تو خود رس کار کا
که رسم گرد سی کنیه خواه
اکبر بعد اقرار انکار مو
یاللون ناما چار حکم حضور

رفتن اسفند یار خوبی سستان برای بند کردن رسم نامدار

بین سوال جواب رسم و سفند یار

سرخا گاه سفند یار جوان
بوده سی حضرت یحیی سستان

بماندنی

دہا شاہ تی شکو گنج رز
 وہ اشتر روان ہتا جو بس قطار
 عثمان سی او ہا اوس دلاور کی
 لگی گئی مردم سوئی فال بد
 مناسب ہی ہے کہ لب ایکنار
 وہ لولہ لہ موقع ہی بہ اور بجا
 گئی کا کہ لدا سبائے جوان
 گنا متصل ستیان کی وہ حبیب
 کہ لی اوی بیان رسم کرد کو
 تو بند زال فی یافزوان سرور
 لکھائی یون بہن نامدار
 کیا ہی طلب رسم گروہ کو
 گنا پیش رسم گنا ما جبر
 وہ لولہ لہ بوکتہ اسی سلوان
 تو جانوق شہی پیش اسفندیار

ہوا وہ ستانان لہد کرد فر
 گنا سبہ دمان اور بند زینہار
 گنا قتل ہو کو زوی غضب
 مباد کہ پیش اوی کچھ حال بد
 سوئی خانہ پیر طلی امی نامدار
 وکن جہاندار لٹور کشتا
 مہ کہ کر روانہ ہوا سلوان
 روانہ کیا اوسنی بہن نوبت
 کنا جب کہ وہان بہن نام جو
 ادب سی جگایا سرور کی صورت
 کہ انامی رو بہن تن اسفندیار
 مہ بہن سی سنگدل نام جو
 لکھائی وہ مصلحت اب ہی کیا
 ہی ہم کر لہ پیش کیا
 یالگی رسم درہ نامدار

اوسى مثل کتاب لاینى کبر
کياص که به زال در تى بيان
ده سنجی تازه بی درمالی خب
وقف کنان هو تو آى نامور
بیه که کر کيا بهن نامدار
که رسم در دو جو امزوی
خبر شکی اینگی ببری بیان
کاید سیدار اسفند باد
اودر خشن رسم سلوان
جو کیمه شرط خدمت پتی نادیا
که اى وارث تحت قباچ کنان
ببری عقده زیا فای سسی
زهی یک طالع بو ببری حضور
کری سر کسی کتبی جو نور عبث
بیش جانشین تو فرور سو

تلف سی مهانی اوسکی تو کر
کيا سانه بهن کی ده یلین
لکاکنی بهن شستن سسی ت
کرون باب کو اینی جالی خبر
کيا جالی یون شش اسفند بار
مروت مین او وطن مین فروی
میری سانه ایای ده سلوان
جریده کوی رسم نامدار
حکا کر سر حجر خون ندکان
بید لغازی سیه دغا و ثنا
شهر سر فرزان کیتی سکان
ببری سره شایان کلاه می
بر شش کنان بو لغوط سرور
ششابی ز قنار خواری سبخت
طرح مبرکی عالم فرور سو

بیا اینی کلام

بیدار من در رسم ادب و مکنه که
 فرد و الکی کوری کسی سفید بار
 لگا کنی رسم بدتون کی نشا
 ستره اور تخمین و صد آفرین
 قوی او کی یی ثبت میل و نباد
 ده بولاله محکم ستره اولار که
 بدترانه او شنی کیا ز نهار
 و دین رسم کرد کولی لگا
 بیبری حکم گنساب شاه دیر
 بس قوی رافی بو است پیر
 بیح کصفور شش کار
 نه بیکدم رکی شش گرفتار بند
 راه شلی ناموس ده بیلون
 که رافی من هی اگر بند بر
 بیب لایازبان پر بل پلتن

مویشادمان سرور با مور
 نوار رسم کرد سی مکنار
 که ای نامور گرد زور آزما
 جهان من تو حکما مو باور سن
 بنودی او سی کچه عم روزگار
 نور و نوق فزا جلکی تو میری که
 دلی انبی شکر من سفید بار
 دمان عالی رسم سی کنی لگا
 که رسم کولی آتور کی استیر
 که دمان بیلون محکم ماند که
 کرون من زنا ای بل نامدار
 نیب سهای بر که بختی کچه کزند
 کاید شبنم دانی اون بیان
 تو بس کولی اخصت تو خالی که
 که بیکار آئی سرور انجن

(Faint handwritten text at the bottom of the page)

بان بنشاه فرخنده نو
چو دیده محبتی فرمای تو بگردان
ده بولاکه آمانتایان شد بار
ولیکن من آیا لغزم و اگر
اگر میری فرمانی بدیهای تو
بومین کس طرح کمانی مان و نمک
بمعی بندگی نه بجا آوردن که
ده بولاکه زینهار من بی بیان
سید از بی بد و یا همه خوب
طلب از بی بد قاصد و شنا و
تتمین بید بولاکه حضرت تو
چو بیک مصلحت وی جمعی زال رز
حوانی کنایون که آمانت
نوی خانه حضرت بپرستم بوز
کهای سید را افان اگر

میری که تو همان در اجلی تو
بجالدون فرمان تیرانی چون
مطور و یک آبی ستوده شعار
ببلا بگویند همان بون تیری که
سرخک از زودی این آبی تو
کردن بخش سیگار ز فلک
تو کما قدر یادون حضور تیر
نه کما دون کاتب آبی سید از
که بی اور ملا بکنکو صنایی است
کمی خوش با هم کمی شاکتین
کمون حال کسی عالی احوال است
گذارش کردن من بیان کند
سیان به خاطر دست در نه خوب
تو نشون بگویند که او سدم بوز
کیا کیون نه رستم تو تونی کبر

باید دان

نهایت زبون سخت و بیجا کیا
 لکا کنی یون اوسی اسفندیار
 و کرده من کمر سنی کمر لاد لکا
 که رستم کاشکل می زنا اسپه
 یه اب مصلحت می که آی نامدار
 مسادا که بر کار دثوار
 جو اوسس شمن سیه لیدر مند
 کیا رستم کرد حبیب لبی که
 کبازال لی یون که امی نامدار
 سحر اوسکی منت بین بر قانو
 بسوی سیدار عالی
 اوسی لی کیا اکی اسفندیار
 دوه بوللا که می منتظر زال ز
 کیا اوسنی ایکا اور یون کیا
 میری سانه پیش شته ارغند

که دشمن کو یون های جانی دیا
 که بر آئی کار رسم نام دار
 یه گفتار سندان اوستی کیا
 ز بروست هی ووه بواری دلیر
 نه سانه اوسکی جوزر جو بنهار
 بی نوع وگر دور و دار
 کیا لوح من سرور را سخن
 یه قصه کبازال سسی سیه
 مکرزاده انبای اسفندیار
 بنو لوور سن و مین فرالایو
 شتایان تو اگرد روز و کر
 کیا خوب رسم کاغذ و قار
 قدم بر کنه فرما تو ای نامور
 که ای سبوان تو بی سانس می خا
 روان تو تو بوکر اسفندیار

رکبازال کوید نہ اوان میں
 کہ کہا جاوےں اوس کو کس جاوے
 ہونا ک وید شکل ویکھا اوس
 ووس میں پاس بچوں کی وہ کی کہا
 وہ مردار کہا کر تو اخب کلان
 لہ ایک ہی نام رکھتا ہوتا
 بزتون کی میری جوئی عاثری
 توید اوس زال سسی بعد ازین
 بہ شکر و لندہ و بل ش
 کہ خوف برائندہ و نامشرا
 ہن ہی بہ کفار آئی نامور
 توی عقل لی عقل ناوان ہی
 بزکان ہی وقف تری سر
 کہ ہی شت سسی سام کی زور
 زبان جنگی تہا ہونک سسی

ووس میں جوڑا کہا یا بان میں
 ہوا ایک شترخ کا وہاں کدڑ
 تو سسج ہی نہ کہا با اوس
 کھلا تا تا مردار صیح و سا
 بت بز نہ کوئی سیمان
 اوس کی لاجرم بید نہرا کہا
 تو حاصل ہوا زتہ شتروری
 کہ اب فخر کرتا ہی انا سنان
 زبان پر بہ شدی سسی لایمنا
 تو زنتار زنی زبان پر نہ لا
 سزاوار سنان عالی کرد
 ہن تکو رہنا رکھو ایگی
 اور اکا گاہی خوف ترا بدر
 زبان سسی تارال و حصال
 زبون سسر زحکی تہا کب

سبحه ای سپیدار ایچ خشم
میری نان بی ثی خست مولا شاه
که ضحاک ستاند و کجا ختم پند
دلران ایران زمین خند بار
بیده گیتی می ر که سر سیه تاج می
نذر راه ز شمار منی کسا
درازه سنجی نمین کب ششی
دلری تر ای بی معزور نو
نوماند میری دللوز من
کمی شاه کبچی به تسع شیز
شکسته کبابی ده پفقون
ده بو سفید اور ایران دیو
طلای ده دم نه خون و کت
چهره پادشاه کاوس کور
سپیدار توران تها افروز با

که من یعنی یک صدی آرد ارم
خداوند تکلیف دوزخ از زجا به
جانگیزان شسته نام دور
کما حاجتی تپی جمعی شید بار
تو کلاک ایران بین پادشاهی
نه خوانان بر افسر حجت کا
میسر نه آتی تپه فرمانداری
کما کشته بس تونی ارکاب
دلری و گردی من مسرتن
کما قتل دیوون گو وقت شیز
نه کدزی جهان میل شیر زمان
که تناکر و عالم کی فیکا عزو
کما شاه مازندران کور ملک
میل کور کستم اور طوس کور
شیکو تپی جنگ کی جکی بت

کما کادی

کئی بار دی پی او کو کشت
 کیا پی خان پین کو دسیو
 نکر شکو کی جو کجی می
 سیدار خاک آورو کتہ جو
 بہہ جای تہا اوسدم کہ مان تدرغ
 و کین تہہ لوجا کہ ہی مہان
 ستم کر وار کی مہان پر
 بہہ ولاد پی کئی حرف ترم
 فلک تہہ ہی کہہ تو لک ی
 جو کی بندگی تونی شام و لکاہ
 تو کرتا روز و شب جا کر پی
 کہ ایران کسی تاروم و توران پنا
 کیا لک عالم کو آتش پرست
 سان و زردین ای نادر
 غضب پر بلا مرز تہا تھو پنا

کیا پیش او کا کچھ رو روست
 مری رخ بران ی آفاق کہ
 نہ لکوار ایگان اپنی خان غرغر
 حوا و غضب سنی تہہ گفتگو
 شمن کو اب کجی ز برتغ
 بہہ گرد آب سنی تہہ ای بیان
 تو لطف و زور سنی ہی دور
 تو کون نسل آتش کند تہا کی کم
 بر سندنہ بادشاہان کی
 تو حاصل حوا بختکو سید و جمہا
 شہی پی کی لک سہمی
 منعم کاتاز و آسین زون
 کیا پی کردن فرازون کتہ
 نہ تہا قلو باز تدران دستور
 کیا ان سقد تہا تہرا تھو پنا

در لک

و ده لوله کوی مفتوحان ده برادر
میراوهان کوی مدوکار و تنها
و ده دیوان و دو خوار و ده
یری سانه بوی اگر ده برادر
تختی سانه او کی کجی ناصح
کردن کبابی بی زبان بی
که خمیر و عدل کسری حب
دیوان نه مرکز رضامندی
بی تی تمنای خورد و کلان
و دهن بی معول سب کو کیا
بوی حب که عم باوری امی ثدا
کری تند مجله کوی بی بی
تولت باز تر باج کسری بر
کری بی مقدمه کسری کسری
پوادولی سسی من و با من بی

کلی تی بیری سانه خلی بولار
فقط خوش و گرز کران با
کری بی کسری تنها و با
دیوان خلی و مردان کار
گر بزند بونا تو بس بد رنگ
که بی اس حقیقت بی صفحان
رکنا سره کسری کی باج است
بزرگان ایران نه خوردندی
فرهیز سواد شاه صان
نه زنا بر پیش سونی و یا
پوشاه نه بیست شده باد
بی بی بیری بیست کی از رو
نه که خراج کسری کسری
که بیری طرف و بی از روی
ولیکن سخمای نا و بند بر

کلی

کسی سستی بی اینک بنین
 بواندین پیش کاوشی شاه
 سخندمای او دار کسه که اوینا
 که مجلس من کوی کری محکو بند
 بری که کی دلجوی انجام کار
 عرض سائته بری بنو کسینه جو
 سبیدار سنگ سید لایا جواب
 بنوایت تا خوان کاوشی شاه
 محیی سقد رقت زور هی
 سیه که کردوسن بو کی خنده بیان
 جو دنگی سیه نیزوی اسفند یار
 سیه شک کبابی سیه ترک لوب
 سیدارنی سیه کما بعد از ان
 خوشی سی می فلکون خوشی که
 بوازور معلوم تیرا محیی

قیامت بو کربون من صبر
 کله کوشته شهاب کما تا لوج ماه
 بواندیه نه مقدور یک کرد کا
 اگر چه دهان تی بهت روزمند
 قرون تر کناسته فی مراد وار
 سیه مندی و تنزی بکر محسی تو
 که ای رسم آنا کما سنج ویت
 بری زور سیه بنجه مرکز نگاه
 رلی تا کمان شاه کاوشی کی
 فشرده کما بنجه سیدور ان
 فوجیران ربار ششم تا مدله
 که زور آزما می کردن محسی اب
 کما ای گرد و لوج بهان ی بیان
 شتابان بوید بنوق سی ایسی که
 بزلدون کل البدم من نخعی

سوی شاه بجاون میں رکھی بند
کہوں جاگی نشہ کی ہی مچھا
میری مروی جگنو معلوم ہو
توی کہہ زور زور دشنہ مرد
کناوتی دیکھی دلرون کی صفت
توکل دیکھا کونشن کا زلہ
تو بس پشت زین کسی اوٹھاوتی
کہوں تخت زرکار بر جلوہ کر
کہوں بکشن کج تیزی حضور
جلون پیر تیزی ساتھ تروشاہ
نومین کہوں زور تو شہ تارا
سخن پیر زبان بریدہ لایاوت
کہوں اب گناہی نازہ او زین خور
طلب کہ کی خوان جب کہ گئی رکنا
بلدتی ہی عیدم کہ جام سرد

نہ سجاون جان بر تیری کلمہ کرند
کہوں تیری تیری بند سنی بر زنگ
وہ لولہ لہ ای مرد بیکار جو
ولی تجب سرگز نوم تیزو
نہ سہی تخی باد کر ز و خراب
کہوں جو جمد امن سو کر بولاد
ہوی زال زور و سن لائون تخی
کہوں میں تیری سر یہ دیم نور
بجاللون خدمت نظر شرور
دللون تخی تخت جناح و گلاد
نہ دنیا میں کوئی ہی تاجدار
کہان یک ہیہ گفتار ای سون
کہ اب زور سنی یعنی گذری دو پاد
نور ستم نی بکدم میں خالی کنا
نور ستم یہ دنیا کتا او کدم خور

بکلی علی

که اس نام سی سیر پونا نین
 که آتی پتی حسین سراب ایکن
 بوی دام صیرت من مردم سیر
 لکا کنی سیر سرور نام جو
 تو بنده بر راضی آئی موشمند
 در کنه بولانده کار زار
 مصعب جویری من اون سیر
 پذیرا کری مهابتی اگر
 جلون میں تیری ساتھ لی ندیا
 در کنه کردن صخدم ایکی حلت
 ده یولدر که جسطح کتسای تو
 سید فرمای کاش که بس در کما
 بهلا کس لی کام اب ارون
 نین نیک سی تیری کجکو حط
 سید نکی لکا کنی جنگی سولدر

رکنا لکی طاش کلان پیرود
 بیانی لکامی وه سلس
 مرضض بوانیرده گرد و لیر
 که کر مصطت نزال بسی حال تو
 تو جان بر تیری کجکند آوی گهنند
 دیاروشی باش که آئی نایدار
 بسم نکی اب تو بی کیر مشور
 قدم رکبه فرمای تو میری که
 حضور حماندار کوان تو
 نه لادون نین نیک کجکند
 نیر اسن کر تانیرای تا فخر
 نه یاندر قسم کونید که بسکا
 که اس در بین جسی بدنام ن
 له ی لسته کما سیر اسهل ن
 نه دیوان خودوار در مردان

جوینی کی کشته شکام کس
تیری رزم سی کدین ^{سلطان} جو
کہ بولتہ کہ وقت بنگار تو
سمجھ و لین ای فرخ بغداد
پور شاہی جو زاب تو شاہ
تیرا دشمن جان ی تا جو
کہ تو کتہ ہووی موی ماہتہ سی
نمو کار فرما جوانی کو
کزندانی جان بر وقت کہ او
وہ بوللا کہ وی پای تو کیا
حضوریدر بھلون باندہ کر
سہ کو بر زور کو زور باب کو
کہ انھوں سی کسین ترا حال زار
لکا کتی رستم کہ اب کچی کیا
بوقت و فالی کا پتہ نظر

تو زنا را دیکھی برابر سن
ولیکن یہ لکڑی ہی نر زمان
تو بوس شاہان میرا زور
کہ اب مصلحت بہتری ما کارزار
توی وارث تخت تاج و کلاہ
بھی اس کی اوسنی بھی اید
ہنن اگی تجھ کو اس بات سی
نہ کر بیلوانی میری اوسرہ
نہ نہ نام کر مجھ کو بہر خدا
نظر من کی مری فرار سب
کردن باخنی قتل وقت سحر
تو آیکلی نیدرین ای کتہ جو
کہیں ہم سی ماتم وہ دل بندہ
ہنن چارہ کر تیری ای قصا
کہ ہون نوحہ کر کسی جو بید

بہ لک

سینه که گوی خفته و سیم گیا
 کینه بی بر سر کینه اسفند یار
 پای زال می بند سخندای بند
 که مال دق و سخت که از جچی
 پس صد کی تا یک زنتهار
 سینه سنگی گما چشم کو اوستی تر
 گی کس می قونی دیده بر آب
 که ارگشته بودی تو بکام خت
 که بوگشته اسفند یار جوان
 رکن بد بیان همه کینه بد
 تو را نمی خاطر کسی زند دور
 کردن شکست او کسی کینه زد
 لقا کنی نب کرده مرد کین
 ده اسفند یار جهان بیوان
 زبون صکی الکی غفور صین

حضور بدر یون گدیش کیا
 منین اور خاره بخز کارزار
 لقا کنی بت ز سیم ارعند
 لقا کنه و هو اوستی بجچی
 کردن ز سخته حگ او کی ای
 لقا کنی بت یل ناموز
 دنیا زال زرنی اوستی بد بو
 تو خانه خرابی بوید بد زنگ
 نام بدیش ایل جهان
 شمش فی شند بد با سنج دریا
 که صتا بد لادون تیزی حضور
 اطاعت شعی سر و ف نه انبار
 که بر زمان بر نه لاد بد شمن
 دلیر و جانگر دینتی سنان
 جهان مین گوی او کی همه بین

اوستی زین سالی ایلدون
سمجه دینین اینی قوی سالوزد

خف رستم با اسفندیار و کشته شدن اسفندیار از دست رستم نامدار

بی حکم اسفندیار جوان
تو نیز زال نی اوسکو با ندی کرده
زوزاره سی یون زال زنی کما
تغافل دمان راه منت و کجوت
لکایت دعا کتی مرد کهن
سوار تری کون ندو کاری
که تو سانه لکگی او دورتر
روانه یوزوی اسفندیار
که انامی ند صلح کو نام دور
که رستم سی کز صلح آبی نامدار
قوی جانتین کوی نید با
که بی سانه رستم کی غم منور

کما اولی

تو کسای مید اینی جیون کن
بیهی عقل سی دورای مرد کرده

کما صدم رستم بدوان
شنتن نی جدم که شنی دزه
زوزاره کوسالار ش کما
که بروقت تو یادری کجوت
مختایان سوخت که ده ملتن
که یارب تو رسکا نکندارنی
زوزاره سی اولایل نامور
میه که کرا سیدده خلی لوار
بیه یونین نی جانا اوسی دیکه
لکاکنی یون شین اسفندیار
سوی شنه لصد کوز لطف و عطا
ده یولاکه لادوشن اینی نکرده

کما کوسه چنگوی غم سینه
 دور مرد دلور که خون رز تو
 بود انکی برود دل مرد کما
 همتن تی بند اوس جو اندر کو
 میری سانه که چنگوی غم شک
 به بیون سسی اولاد سفندار
 محی سسی لازم که ای سینه مرد
 تو استاده بود در یکد شباه
 دلی و یکتا حکم بوقت شک
 بد و قویری کچو اند
 دیرانه شب رنگ بر سووار
 همتن تی اوس کسانیه بیان
 بهت من نوادران ایران و یاز
 که ایرانی و سستانی بهم
 که جویر مور لیک آتشکار

میرا دل سینه کسی ای زیره زهر
 خدا خانی بر غم خون کون
 دلی کینه ز زشار باسج دیا
 بیه بهیایام ای من کینه جو
 تو نو کور راب تو ایدر شک
 که تنهای لب رسم نادر
 که جادون من تنها برای سزود
 که رسم کسی چون عالی من خواه
 که در من اشاره تو زیدر شک
 بیه که کر زره که کی میر زیدر
 کما فانت رسم سفندار
 که کتری میری سپه جوان
 دلی جایشان خون من کما
 که من شک مردانه طیارم
 بیه رسم سسی اولاد سفندار

کما فانت رسم سفندار
 که کتری میری سپه جوان
 دلی جایشان خون من کما
 که من شک مردانه طیارم
 بیه رسم سسی اولاد سفندار

که چون گشته کویون شکر برده بود
 مدد گونه سبجی کوی زنتهار
 بوی گرم کفن برود شیرینان
 شکسته بوی نزهه بهر بیدار
 شکسته بوی تن بهر بیدار
 بیاید درون بی کز کز آن
 لری گز می ماهی سی ایلهار
 نیک کرد اول کمر بعد از آن
 کز زور که بهیت کین سی
 برانگنده دل نشیر مردان بوی
 زرد باره دل نشیر مردان بوی
 جدا بوی دونی بی بهرم بیا
 زوارده کویها نیک کز نشیر
 بوی دلیران ایوان بیا
 که ای مانداران اگر مردان

ای باره اول کز بوی
 نام

فقط بویون هم تم بهم زرد
 بر اعد و بیان هم استوار
 سوا کار منبر تنگ نشان
 لکی کتی با هم زنا هم تنگ
 نیک هم بکر بوا کار کز
 بوی زرد بوشل مل دیان
 رها کام سی دور مردان کار
 بکی زور کتی و شک آورد
 و لکن نه کوی ملا زین سی
 زبون محبت اسبان گویان
 بوی سست کردن خاکوان
 بجز زور و مانیش بر کز
 خردشان سوا مثل خرد و لیر
 دیان جالی کینی لکانا سوا
 تو بوی فوج زایل سی بکار

بهر لکنا

به شدک دوس نور سفید بار
 بی گنه خوامی شتابان بوار
 که بود کوی مرد خلی بوار
 دوس گرو الوام زور لافا
 دلیرانه دوسی نو لکرم خاک
 زواره بر آتی من آبادوا
 ته الوام بر کش شهنجا
 بید ایک گرز باره جو بالی سر
 جو اندر مرد پوش سیوان
 روان کنگی شد بر کوبد رنگ
 فرامرز اوسکی مقابل کما
 نه کشته بوی صرف دونا مدار
 دوس پیش سفید باره
 که شدکی ز ابل کی نحو دیاک
 دو فرزند تری بوی کشته آ

جو اندر نوشت در نایداد
 طح شمر نکی خوشان بوار
 ده محبت کرمی انکی کارزار
 که ناکر دتار سم گرو کا
 دلی خاک فزون من ملایک
 لقا کتی سدا نهن کرمی فغان
 کوفن حق خون ایدم سخی
 نوشته نوشت در نام ورا
 در نور سفید باره چون
 شتابان بوار بوی میدان
 فرامرز بی کشته اوسکی کما
 بوی قتل ایرامان بشمار
 کما حاکمی بمن بی یکسان
 کما انکی ایران خون کوبدک
 سپیدار شدک بوار عصف

بیتن کسی بولد که ای شان
بیزدک نام آوران زمین
پوراشکی عکین و سرمنده سخت
که سوکذ جان و سرشند بار
بی حکم بی من کجه کنا
کناختی آرخک بین ارکنا
بر لور کو اور لور کو مانده کر
اوشن بونستی قبل کورتین
دهه قولل لغوان یزدان کنا
منه که گرونی برده مشغول خک
خدیگ بیل رستم نامدار
و بی تهر اسعد ایار جوان
بوا اوشی مجروح درش افکار
لکی زخم کاری خب و سس زار
بوار خشن بر بوی خانه اوار

بیتن ی سه این کرون کشان
سز او ار نفرین ی بان کنا
لهاگنی بر رستم تک عنت
بیتن ی عینی الکی زینهار
بیتن بیزدک شس بر بی رضا
کرون او سو قتل و سره جوت
حواله کردن تری ای باور
که تری کنه کار من یگان
کرد کا حوض او بی تکو لدا
و لرانه کد کسان و خدیگ
نوتما سنا کجه و کار کز زینهار
که آبی بانی ثوی بهلوان
تن و جسم رشن دل و در ثوار
بوار دلا و رت ایار لوتر
بیاده ز با رستم بهلوان

افاده اول

زواده نوا و کینه کرد و رفتند
 همه و کما که بس خسته می برون
 بشوی بلند می گمانند از
 که افروس ای گرد خاک آنا
 جهان من تیری تیغ زهر انداز
 تیر از در بازو گیاب گمان
 زواریه فی کتوری به انجام کار
 باوه بوا آب مانند شیر
 کما تون که ای گرد اسفند یار
 همه جای تها اسفند یار جوان
 که از تنی من رستم فی اوس می گمان
 که کما تون به عزم بکار من
 مجبی کما تصور کما تونی آب
 که احوال معلوم می سب ترا
 اگر اب بی رانی بو تو بند بر

کیا دو بین پیش بل از عهد
 بدن کسی تنی کی ای خون نوان
 لکا کنی نت سکی اسفند یار
 زبون بوی میدان کسی منت کیا
 گمان هی تیر اسفند خنجر گذار
 گمان هی تیر از ده گرد ز گران
 کما رستم نامور کوا سوار
 بوا اسفند چک از مای دلیر
 تیری ساشته که تا بون من کارزار
 زواریه کسی بودی سینه کن
 زواریه کسی است بو نر و انا
 نین بختی کجه دست در این
 تنی کسی ولاد اسفند از
 سیرامای زخمی بدن است ترا
 تو تیری ای رستم نامور

گمان هی

جهان من تیری ای کما تون
 تیری تیغ از در کما تونی

وہ بولا کہ جاہلی ہی کو توں خون
ہوا اور اب اجڑا ہی نامور
بعض زدکے سی وہ چک اور ان
پوانوسی بیٹوں کی اسفندار
کیا اور کی تابوت گوہر رون
ملکنا یوں کہ ای خسرو پائ من
ولین بدتھا ما جبر الیج کا
بکاتی بیوں سی بہ بعد ان
شربت اور سکی ہی بس نہک
سکت انج سمشہ کرد کران
ولین نہ کوئی ہوا کار کر
کیا تیر سنی آخر او کو زبون
یقین ہی کہ جان برتو پیش
اندہر متارو و من اسفندار
تاجیک ایوان میں نہ ویک

بہن کا
بہن کا
بہن کا

ولین نہیں میں بولکہ زبون
کہوں تک بختی سحر
ہوی شام کو نومی خانہ روان
نہات پریشان دل و ہوا
نوی شاہ کتھا سب کیوان نشان
تیری حکم سی مجھ کو چارہ سن
خدا جانی کل بسن یا ای کا
کہ آدم سن رسم پہلوان
مجھی لوسی اندیشہ ہی ملک سی
رہا مئی اوس برکی ایوان
نہ کشتی سی حاضر ہوا باغور
ہوا جوشن و مالید عشق خون
مباداری زندہ کہی عصیت
اور ہر پہلوان رسم نامدار
اور اوشی بہن کا ویکنا بہ حال
کہ وہ دہرہ

که خروج خسته بی سر تا پایا
 گدایه که نکام پیری بدغم
 بر آرد بد را و ر و نوروزن
 کایسته ز خون کورم لکا
 که روین تن اسفند بار و لور
 قوی باز و وسخت ی آورنده
 میری تیغ بران نی خار اسکا
 میرا تیر سندان سسی کر تا گدز
 نه مغلوب آید آیدش های
 اگر دور کرتا بین کسار پیر
 بگر که گم تیز اسفند باز
 نه و جه چنگوشت زین سسی ملا
 کوی دیو اور کوی تنگی سواد
 بوی خاک موقوف نکام شام
 بس تاب بیکار همگوشن

چرا حجت بر او سکی زخ انامله
 ناری یغیون بین تنهای ستم
 لکی رویی سب بر دم سخن
 همتن فی بدرال سسی فون کما
 مقابل سنن خشکی غفرت شیر
 شومند مانند نخل بلبلند
 سنان نوری تپی اول کوه جات
 نه بر کز نوا اوسه کعبه کار که
 نکه زور بازو گاتش های
 تو بر گندی کرتا اوسسی ای بدر
 کسار زور ر صید بر زینهار
 کتون کیا که شرف و زور کا
 کین بی دیکها بین زینهار
 و کر نه میرا کام کرتا شام
 نکل مادن ناچار بیان سسی

Handwritten marginal notes in the left margin, partially obscured and difficult to read.

که پدید آید آوی نه مران
 که باز آن ژرفی سپید سنگ سخن
 فویدگی ایوان من سفید بار
 کون کیبای که می آید فون بوی
 جو تو با بیان کج ده شیر مرد
 نهین اسقدر فرصت دای
 بلاون من با چار سینه کون
 که چو بسی و لعد نه اوسنی که
 فوید کوی میری تو طلا نافرور
 بلندی بیگر آتش افزونه
 فوید سینه حاضر بود آنکه
 مجی کس می ای کتا فونی باو
 ستکار کم حیت سفید بار
 نیاز اوسنی نهی کتا بیشتر
 بوی گرم بیکار انجام کار

که در کتب
 پند و اندرز
 در این کتاب
 مذکور است

کری مستوح که چو خلی جوان
 که تو کر نقل جاوی ای بلین
 کری مگو کسر گرفتار فوار
 بل ماور بر زوی بل زور
 فوید خواه کی سانه کرتا بزد
 فوید خواه کی سانه کرتا بزد
 بیزی واسطه بون چاره جو
 جویش آوی مشکل کوی ناکان
 که فی انقور سون کاتیری حضور
 جو سینه کار کتا سوخته
 که در شس کتاون که ای ال
 و د بولاد که ای ترغ فرغ بناد
 هو الکی بر جانش کتاون شکار
 نه آنا شتر رم ده تیه دید
 بهم رسم کرد در سفید بار

یا ادرکم

و در شمع در شمع مخرج و شمس
 به سیم بولاکدی کیان خط
 ملک خشن در شمع تو لاکدی و جان
 کجاوشن خون او در ملی امی بر
 و در شمع در شمع پیر قدرتت
 لکاکدی منیع کسی تمام جو
 یعنی ای اگر تو میرا بودی یار
 ده بولاکدی ده بل در جند
 محمی او در شمی ای به قدرتت کمان
 سوی مغنوان به جوان جب کمان
 مقابل جوانان به یکی اگر بود
 تو را ایس جوان کسی می دورتر
 خیمه شند و زبال کز به کمان
 یعنی دور خادوی تو رسد یار
 نیا بوی بدید به هر حد را

لا وقت سری به ای بی شمس
 گردن چاره اسکانین است و در
 خود یکما نوی خون بدن بی خون
 کوی زخم لجمی دوشن سر بر
 تواناد زور او در جان و جنت
 که ای شاه مرغان تدو کار بو
 تو بودی خون گرد و سفند یار
 تواناد کردن کشت و زور مند
 که خون سائده او کی کشته کمان
 بر اجفت و مان ایک شمع ستا
 تو شمع بر کز نه جان بر نور
 تو بستی ای رسم نامور
 کمانون که کز رسم بدوان
 که لکاکهین باندده کز سخت توار
 تو دایم غم در رخ کسی کز راه

این باب

وہ لولہ کہ آئی رسم نامدار
گذر کی دریا سی بی کی رسم
عوض نخل کر اوس نشان من بنا
کہ ایک شاخ لیجا تو کاش کر
مسیا تو کر ایک دو شاخہ خدنگ
پیداس تیر کو تویل نامدار
کری جو کوئی کشتہ اوس مرد کو
نین خوب ہی قتل سفند یار
ولی تو ز کرنی سی اوس کو فرار
پہ خاصیت اس سب میں ہی
دہان تیر بیٹی حکیم خدنگ
پیدائی وہ دونوں اوس میں
وہ سیمین حضرت مولیٰ زین
جوانم در رسم تی پید ہرنگ
لکھائی دو پیکان ز تر ہندار

میری ساتھ حل خوش بر ہو وار
گئی ایک نشان میں دونوں ہم
تہن سی سیمین فی لون کما
اسی را کر کہ کی پیداک پر
سحر جا کی پیدائش ہو کر م خدنگ
رہا کر کوئی چشم سفند یار
وہ رسم و پید سی رہا ہر ہنو
خزلی ہی نائل کی انجام کار
یہ سیمین ذرا تون سی گور کر
تسا ہونا وک فلن کی حبان
بید ہند ہو خوش زور آزما
توزال مسہ در و شان ہمال
کماستان سی سوی اشان
ریت کماک و شاخہ خدنگ
ہو افح و حضرت کا امید و اراد

نہاں ہوا

نه تانان گوانتا نوز آفتاب
 که میدانن نینجا سوار زو لیر
 جوانه زن مثل سبیل ومان
 در آواز بوشن کسی بدار بو
 او شاستلی آواز اسفند مار
 میری دلمین شاه وقت بیدگت
 کون کباین کاری نهار زخم نیمه
 در او بکنه احوال سکاچی کیا
 دوی خشن ی بابی ابر وکر
 بونی نهن جو بشون کیا
 رکون بونین زده دلا دوی ن
 سوار سکی بک زخم کاری زینا
 که دیزدوسی حلق ی سلوان
 دلیری کسی او سکی بی بی خط
 پور شس کوا بی کردنی دور

حریف جفاکش تانوم جوان
 بل نامور رسم شیر کبر
 که ای مرد اسفند مار جوان
 که آنا بزاب رسم خاب جو
 بیه بشون کسی بولا که ای بدار
 که خان بر تنو دنی کابیه سلوان
 نعتی که ی ندرست و دوزخ
 بد او شنی زخمون کولسته کیا
 شتابی کسی لب جاکی لایه خیر
 دوزسم بیه بولا که دیکلی ای کیا
 که بر زخم کی مل سین بو حاره ساز
 بیه بشون فی خاک جوان کسی کیا
 نهن زخم کا او سکی تن برین
 مناسب بی بون است ای نامور
 نهن کی سانه اشنی بی فردا

این سخن
 در
 ...

...

توانده نبون به بسند یار
 همتن سسی بولده که ای سلوان
 همتن سسی بولده که ای سلوان
 کارد و سنی جا و سنی نیز بدست
 کرون که خسته یعنی انقدر
 ده بولده که همین نر که به سوسن
 میری جسم برای بل تا نور
 کرون کا بختی گشته انجام کار
 که میت زرنجو بود بر صلح آ
 میری دورا جلگی میان تو بود
 قسمی نه به عذر مرکز کرون
 گرمی لطف با قتل یا مجملو بند
 ده بولده که اب اشقی دوری
 تو مانند مو که میری با بس آ
 میری قید زنی سسی اب در گذر

این شعر کا بختی انبار

گما و دهن میدانن مو که بولاز
 توانتا تو کل خسته و ناتوان
 تیر ابا پشاید که ی سحر کار
 که آنا تو میدارنن یون طاق و دست
 که بولده که ز زال زر و بکبه که
 او نماده حال امینی و سسی تو بسن
 نه بر کز گری تر غم را در اثر
 گذارنش میره که تا تو همن مار بار
 تو بخش از سیر لطف میری خطا
 که ایوان میرا رنگستان بود
 تیزی سانه پیش سینه طون
 جو جای گری خسرو ار حنند
 اگر زندگی مجملو منظور سی
 همتن تی او سکو به با سخ و با
 عوض اسکی تو محسسی لی کج روز

این باب

در بی بیاتاج کور نگار
 پشمی نیش وون بر روی نیاز
 کما او شنی مهوده گوی بند
 خدای ای زمان شسی اب علم شاه
 بجی بجلون دست و با مانده لر
 وه بولکه ای گرو افاق گر
 بوان غضب سرور کینه بو
 تو بد کرم بیکار ای بیلوان
 کما شوی رشم برون کما
 ستمن فی اوسد هم ما کی دعا
 رزو کور تاج و کینز
 بذرا همه کراستن زینهار
 تو باور تو سر که تون بدرکت
 عقوبت نر که بر تو جبهه بر روز
 پیه که کما پیر کز کور وون

نیران مه طلعت کطلعدار
 تو زرم ای سرور سر فرار
 بنن جانکی بجهو به کین وزر
 زیاده تر ای رشم کینه خواه
 که بخشی محبی نخت و اسریدر
 نه دی جان به امید تاج و سریز
 کما لون نه کراور کینه گفتگو
 پیه که کرا و دوسن کما پیر گمان
 به طرز بسندیده و دلیدر
 که کرا لون بنن عاصری ما قدا
 خوشی بنن و ما لون را کما
 کما جامای محبی نخت خوار
 مخالف کی کینن نشان فدک
 نه کرا جبهه به نابت کناه و خطا
 سوی چشم اسفند یار جوان

لکایر خیدم تو بس کھی آه
رکھارو فی سرکونین برکون
پہنن لکار کہ نکام جاب
ولکن نہ کر کہرا ایجو ان
تو اک لکار گوارو و خند
بہ و لہا تو خوش بو بہن دوشن
کایا بی لکون تو عم سی برات
کایا جارد خشم اسفند مار
پہنن لکاید حضور پیدر
نہ تنہا بول زلال زرش و کام
ولی زلال وللا کہ امی ناخورد
کہ دنیا میں خوش تر نہ اسفند مار
پیری جان کای خطرات مجھی
جہان کونین بزمان یار تو
وہ بوللا کہ میری پہنن کچھ خطا

ہوا او کی لکھون من عالم سپاہ
روان او کی لکھوس تھی جو کن
صد و شصت کایا تھی منی خدنگ
ہوا میں نہ زنا زارہ ننان
رکھارون بی یہ سر قونی ای ار
ہوی سچت غمناک اندو کہن
اوس سی لی کی ہوی خیمہ شستا
نہ لکھن بول فایده زینہار
دیبا زلال زر کو نوید تظفر
ہوی خورم و شاد مردم تمام
بہ اصرہ شتا کون فیادی کی ضر
نہ زندہ ہی دیر تک زینہار
دکھی ریح سسی دورا نرو و تھی
سنت دور دور تر لکھدار
کایا و کچھ اوس کینہ جونی کیا

بروز در کش بسفند یار
 بوی طای و دوزخ دمان خدر خواه
 کلمات ای کلک تقدیر کا
 میرا بوری بن تو جوان
 سکه سلوانی کی ساری ستر
 نتمن نی دوزخ بیزیرا کما
 ز کون دسکی تازک بنام کلاه
 پیر بنون سی لولدر خند نار
 روانه بو تو نوی کتابت شاه
 مجی تو بی بیجائی قتل بیان
 بوی باری اب تیری حامل مراد
 ولین بروز خرا بکمان
 مری مان سی کسانه بودی صوب
 بنین فایده کر سی زینهار
 کما بدوزخین کج کر سردوم

گیارال لوزر رسم نامدار
 دوه لولدر بن کجه تمباری خطا
 منی بونکه لوح خین کا کما
 لوسی اب تو ای رسم سلوان
 بار رسم دوزخ شمی ستر
 زردی شاد دست کما
 کردن نه اسی بعد کتابت شاه
 که نور و لقص کانون اب شکار
 پنه که طای ای خسروین نایه
 بوی تیری دوت سی برادان
 تو کر نوق سی سلطنت شاد
 کرمی داور سی داور داوران
 کرمی دل سی لینی عم دوردور
 قضایر کسکا بنین اصناد
 که کتابت سی مجده بیجا رسم

کما طایر جان فی پرواز زبیر
لکی رودنی بنویس دین و جان
او در یکی تا نوبت سفند یاز
اید برای بنی کوی امی بگر
زواره پیر لولکه ای تا مدار
کیاب کوی استی تونی تملک
بر او زنی اسکی گوی قتل دو
مناب نهی تربت اسکی ساف
زواره کور رسم فی ناسخ دیا
چو بنویس حضورت تا مدار
مور شاه کتاب نامه گمان
نور رسم سیمزغ نوزال زور
دوار که کی جان سپر بر رسم
مخات سسی نه باورش ز فرود
پیمان مور شاه عالی تیار

مورانه و گریه آغاز زبیر
بوی رسم نوزال گرم فغان
وه بنویس کیا سوسی ایران دیار
بل تا نور رسم نوزال زور
بیه بنی ای فرزند سفند یاز
دل اسکا بنویس و یکا کینه سسی کب
عجب کیا بویید تجب سسی بونینه جو
که بدخواه انامی سینه بجان
که لاون و سیت نه کنوز کجا
کیا یکی تا نوبت سفند یاز
لیکن سینی زور و کی دین ایران
گشده هی تور کای ای بیدر
عبت هی سینه زاری داد و خم
که بنویس تپی طرف سسی شاه کو
کیا نفس کو ذفن انجام کار

لکما نام

کنگار نامه رسم فی پدشاه کو
 حضور سیدار دستگیر مار
 نسبت اوشکو و مانتا من سوز
 جلون پیش سلطان شورت
 مین چاره تقدیر سی زینهار
 کیا نسبت پور کو اوشکی رب
 جو طبع علم و مجملو لادون بجا
 جوانانه پدشاه فی سب سبر
 که سیه بافر که مفضل بیان
 منتش بی اسس امین منخطا
 اوشکی ندکی منی بی چند باب
 نه لیا و نه برگره حالت سی باز
 اجل فی اوشکی سخت حال کیا
 که رکه جمع خاطر نوای ماید از
 بیان ایشو حیب رویش طلب

که چون منخطای سینه نامو
 کیا منی چون ندگان زنگار
 سیه کنگار تا بروم که ای نامور
 نه برگره جوان فی پدزار کیا
 مولوه جو نامتا انجام کار
 سزاور آوری کنگاری سب
 که کون پدشاه شورت
 فو نشون سی کنی لکاتاجور
 ده بوللا که ای بابوشاه صان
 درست و بجای جو اوشکی کنیا
 لشرکجه نه کلین سوز زینهار
 لکا کنی پدشاه لرون فرار
 سیه که که منتش کون نامه کنیا
 مین تیری تقصر طبع زینهار
 روان که تو من کو با عقل سب

تهنی می بین کویا صد وقار
 بود بیکه کز شا و فرمان روا
 رو انده کیا بوسی در این دیار
 شغافه بین کی لکون در آستان
 زادن شغافه از شیت ز آل از لطن کتیک کشته شدن رسم
 از دست شغافه و فریب شدن جانان

سیه لکهای فرودسی بی نظر
 بود کتیا تا زده مرد بشترک
 که از او سر و لایک بنا مرد میر
 که سام و زرمیان تی مری بزرگ
 کها جیبی کوسی بی سیه ما خبر
 بود اسطخ کسی سینه کمان
 که نهی بیرو برینه کویوب یاد
 غرض اسطخ کسی بی سیه ما خبر
 او را یک دو سخی فرزند حاصل بود
 بخومی سیه بوسی که ای خوش شاد
 کزی تا مان سبب سینه بلان
 که ای کرد کار جهان تو زمین

بی ای

بدی اسکی طہنت سہی کہ دورتر
 ہو اطفال القصرہ حیدرم مورن
 گیانہ کابل کی اوان میں حب
 اوسہ لیک دی دفترستان
 حضور بل رستم کینہ خواہ
 ہنس روزنوں رستم انا اود
 لئی وہان کی دیہات اکثر شاہ
 سید در کابل سہی بلاد شعاد
 ہوا میں تہن سہی ناشاد
 قرابت یہ بری طہنت کی نظر
 سہی صہن رستم شہی مورن خواہ
 وہ لولہ کہ مجھ کو فرایہ تا
 کیا اوسہی مورن رہی نہ نکور
 کروں عالی رستم سہی نیرا کلا
 توینان لیک تار کہ صید کاہ

بسوی کوی تو موراد ہر
 کیا زل فی کوی کابل مورن
 سید در قابل فی ما صد طرب
 کیا لکھد لغنی ما غر و شان
 سدا باج شہی تا کابل کاتہ
 کیا سال سانی سہی کجہ بیشتر
 ہوا بر غم و رخ کابل کاتہ
 کہ ای باوشہ محبتہ ہناد
 نہ آئی اوسہی شرم کجہ بی غضب
 لحاظ اوسہی لس کہ نیا سر
 کروں قتل اوسکو بحال تباہ
 کہ ای قتل کی اسکی تدر کتا
 دل آرزوہ ہوختہی مورن ہروز
 عضاک ہو کر وہ پیمان آو لگا
 اور اوس راہ میں بند کوزخاہ

و مان رکبه کی تیغ و سنان و تبر
تری لگی جبت شتم بیلور ان
ملون بخت لی خست سی لیا
عوض شاه کابل سی و نه بخت
که بین خون سید در عالی کده
سید در کمال نوازند و ارم
نسن باد که تا بختی زال زرد
کلی یی بی رسم شمشیر زاد
پسین شمشیر سام بنرم کی تو
برادر من تری خود الله ششم
نوا سنکی و لیکر و بر تم شعاو
کناون که بالایی و ما ستر
و ما و سنی و کسیر چشم بر
طلون شمشیر کابل من کد شاه
گرون بنگلو کابل کابیر شمشیر

سیر چاه خس و شش کر سید
قوجان بر نهو بیان نفسی بر طمان
سید در فی اوس سطح سنی لیا
لغا گنی بکدر کفار سحت
تیزی و ایت محبتی سنن و تبر
سید و لاله لالی سنن بنگلو ششم
نسن لوجینا کاه و تبر می خبر
که مزایر زور سنن یی شعاو
سنن کجه تیزی زنتار ابرو
تجی کارون سی بی شمشیر من لم
حضور سنن کنا بد ننا و
سید در کابل فی بنگلو لیا
کناول سی اندیشه کو دور ک
گرون قید او سکو کابل نباد
سید کد کو دین رسم ناملار

کلی لاله

بوی شکر کابل شتابان بوز
 بوالکی غافر ز روی نیاز
 بریند دو با بوی الی بون
 بوی محبتی من صا در خطا
 سر رم لامل تا انداز
 اورشاهی کابل فی نهان کیا
 شعادون تخت فی لودار
 دمان بجلورستم گرو گو
 لکار فی تعریف بخر کاد
 تو مشغول مید افلی جللی بو
 زواره کوسا به ای لید کیا
 بوی حدی سازی کی لکی بوز
 بوی حب کیا رستم ناموز
 عوض چاه می باس خدم کیا
 فی خاک کی دمان بوی بای بو

سپیدار کابل برسان بوز
 باوه حضور بل سر فرار
 بیه لولکه ای نامدار جهان
 تو ز غفور از روی لطف و عطا
 کیات کابل کافرون وقار
 بماندی لکی شادان کیا
 کیا یون که پس چاه کنده جهان
 عوض ایلین ده آینه کینه بو
 کیا بد که ای گرو ما غور چاه
 بیه سند و من رستم ناموز
 شغاف و سپیدار تپی سانه بها
 بوی راز و تو فی تفاوت نشان
 که خرس و شش تی چاه کنده حدیر
 نوید خرس فی دمان بوی کیا
 بوز شبده خرس صبا کام بو

تو درستم سلوان خوشگین
بوارم در پیش خون شیرست
بواخته در پیش خوش دیوار
دگر بار تو در جود باد
و نان بی لکی زخم آتخ دست
دلی خوش می خست می دوشی
تویی سانه می سطح سی و کتا
تو باره باره سر اما بدن
بیه سنجها تنهن که بی شنباه
بوی دشمن جان ز تو می حفا
لکا کنی مومنه لیلی لوی ستاد
بیری کار می خاطر ایام بیان
بیری سانه تون توئی کی حفا
ده بود که بیری سه زنی بی
سیدار کامل می بدون کتا

چرا خوش بر تازانه دوشین
دلکن که راهه بین که کتی حبست
که تی جاده بین خنجر اید لید
تو بس دوسری جاده من چا ترا
تو خاک و خسته بدن سه سبر
نه ایما نظر نامی روی بی
بیا بود از تو زانو نورا
بوا سحفت در مانده ده ملین
بشد کتواد اور کامل کاشاه
دعاسی شان قتل محکو کیا
که با سبای تیر دین ای بدیناد
که بودی خرفن تیری لوی ستاد
مچی بس می مانی صایح کیا
سبت توئی خون زیری علی کی
که آب نوشد در و جوی دون غنکا

بسی بود

ستمین پند بود که ای حیدر کر
 سدا کون فایم ی ز سر فلک
 که کاوش و کسب و کسب و کسب و کسب
 و در آن آردن کس نام جو
 جو جو جو تو من بیان رها و برتر
 فرامرز خلی و دلاور جوان
 شعا و کون جنت کسی پیر کما
 ولی تاب جنتش من اب نهی
 تو پند خداوی خدایت و کمان
 و با اوستی سبک کمان و حد
 پس که نخل جهاد بنهاد
 کما و من رسم فی شاد خدا
 ستمین سنی بر جان حضرت یحیی
 زواره سنی او شاری بر بیان
 و لیکن هواریک باقی بر بیان

نمان

تک نوشتار و سنی انما و کس
 جهان من به من من سلاکت
 گئی ماوشانان فرخ انساد
 گئی اسحان سنی سیمی رو برد
 پس اب بیان سنی ز ماوشان سنی
 میرا کینه می ختیمی اگر بیان
 کما و ده های سنی حوطه قصا
 و زردون فی جهور انهداکت یحیی
 که این کون و زردون سنی بیان
 کما استی کشته او سنی بد زنگ
 هواریک من و حجت و شعا
 که بدخواه سنی ابی کینه لیا
 توقف کی المدم نه و صفت یحیی
 یحیی باه من کشته کما و کمان
 بوده سنان من شبالی کما

کنا او سنی سیه باجر اسریر
لکی لونی رستم کی بان زار زار
زرد و صد و سیزده ساله مرد
فرامرز می سخت نام کنا
که ما کوی کامل تو کید ساه
فرامرز خلی بود بد روان
ولی شاه کامل در شان بود
فرامرز کوی بی آگهی
کنا لصرم دست صد گاه
بان کچی کنا صورت کسکان
دود و دام کنا تی تی بر صام
زواره کی اور رستم کوی
لکی و من زابل من جاکر و من
بوالم بیکار کامل کنا شاه
گرفار بد شاه کامل بود

سیه شکر عوار زال زرد و کز
سیه لونی که دنیاسی انجام کار
کنا اور مانی رطریج و درد
غرض زال بی اوسسی بدین کنا
سید در کامل سسی بو کینه خواه
سوی شکر کامل تقوی کران
سوی کوه و دوش گزیران بود
کدی شاه سسی شکر کامل سنی
جیان بدوان سب سنی تی شاه
نه تا نام تو کونت خراستخوان
بمان من کونت او کنا نام
و کید کنا استخوان دست سسی
بیر نامه کامل من از بدین
سوی قوی کامل سر سیه شاه
مظفر سید از زال بود

افزارنی

فرامزنی او سکو آردوی کن
 سوی شاه کتاب خون
 رحلت نمودن کتاب شاه از جهان فانی در بوسه کردن
 ریخت جهانی در ایران کشیدن بطرف سندان و دیو گیت فرامزنی
 کتاب شاه کتاب فی البروز
 کلاه می کی سته اوله
 پوخته اسکا بدز یکنه
 سیه که کر بینا لوسنی تخت
 با دوین لبون کو او سکا وزیر
 سولیدرون سوی ملک عدم
 جانش ده شاه سلون خصال
 پوخته شاهی رحب علوه که
 لکارنی داد ووشش
 اراده کتابدرون سوی غضب
 لیا جانی کن اسفند یار

کما اشته سبی انبی کشته
 خورشاه ایران کی لمانون
 که سیه نامور همین نیک روز
 بود اسکی شاهی کاسی واری
 ایسی جامی تخت و باج کلاه
 رکناسریه نین کی دینم روز
 که سناورشش و فهم من بی نظر
 شش شاه کتاب سلون علم
 رطاعدن کصد و مشیت سال
 جهاندار همین سنا مود
 سوی خورم شاه مان جافو عام
 که زال و فرامزنی سلی
 سوزان خوض پلی کصد نر

نوا حازم سیمان بادشاه
 بیه بیغام کجا بوی زلال زر
 بیابان تین اب نیکی تنگ و سنا
 فرستاده نی عالمی حبش شاه
 کما زال فی بدت بی کشتن
 تهن تها حافر ز زوال سنی
 حضور سید از اسفند بار
 و لیکن نه او شنی بدیر کیا
 نوا اب جو رونق فراتیا جور
 امید گرمی مجبی بر زمان
 میرا قتل منظور ی اب اگر
 بیه که کر بیست مال او شو دیا
 بویش بین تا خوان زلال
 که فرط اقی خرد و نامور
 بوی آتش قهرشای فرد

زلال

حوز و یک در باکی سنجی سباه
 که آیا بونین بهره کینن بیدر
 کردن بخوفون زر سه لهن و دین
 کما بیه تو سگد نوا بر ملال
 که رستم کی تقصیر مطلق سنن
 ز سرکش تها برگز کس حال سنی
 کما مار با خجراور نکسار
 نه آنا سر رحم لطف و عطا
 کردن بکش او سکی کجا
 که چون بنده بادشاه جهان
 تو حاضر بیرون نه ز تها ز سر
 فرستاده تها بوی خصمت کیا
 مفصل کات شاه سی عرض حال
 سنن کجه اراد او سی ز تها
 که رگش نه با یاد زلال کو

کذا

کوزا جاب شد بر من روین
 نوزاد دوشن بشو از زل ز
 باد و نوازید جلوسین روین
 ز زو کج و مان بسی یا بشمار
 ده بولد که ای مادرشای جهان
 من اوب کو بندگی زینهار
 به سنگ جهاندار گیتی شان
 که ایران سی آما تا شوران
 توید سفت شور من سخی ضرب
 که است تک نه ایاهاری خنجر
 لقا عاضری گونی ده مرویر
 اری اورسم کی کبشی خطا
 که قوسی کی کین بسفند بار
 میری عاضری پرور از نظر
 باد و نوازتری گئی دوران

کوزا گلی در یاسی ناموشان
 نوز و تک بهجا نشه ز تا نور
 مخالفت رگی نشن شاه جهان
 نیاز الی کز نشه ناید از
 سینه بخا فرامرز ی اب کمان
 گیای فرامرز بهد شکار
 که ایای شاه جهانکه بیان
 تو ارضت اورید نهی لکا
 هوئی خب روانه بفتح و طغز
 مری فرامرز است حور
 سینه که کز نیاز ال زو کور سیر
 که ای شاه بری هی تقصیر نیا
 من زنده اب رسم ناید از
 براتی خدا مجبه بر اب رحم ک
 که من ارج کون نمرین بکمان

روار که نه بداد و نه نصیب کرد
تو ایمن شمس بابت سی خطین
بیه سنگ فرامرز خلی سوار
سواران ایران در پستان
رمانین دن گرم ناز در جنگ
بروز چهارم حلی باو سخت
کوی چشم خیره بر می منهد
دوران ایران نمی فرورده
بوی حله آور جوایران
ولکن فرامرز خلی آزما
بواسیر خلی نه زور مزاج
اودشایان کف اور بوی قلب گاه
ولی بولان کی نه بی محبت بار
بالی بوی سواران در لیر
پوخته شمس فرامرز کای

که دست می تنگ و سگهای ستر
رنگارال گویند از روی کین
سپه یکی آمانی کارزار
بوی از سر کین خستیره کنان
بشمیره گرز و سنان و بند
بوی تیره گردان زابل کی
بوی بیوانان حلی ملاک
که او کی شمس تسی نداده
گزیان بوی قوج را پستان
دلبران مبدانین قالم رها
بیه شمس کسب روز آخری ساج
که شاه سمن سسی بولینه خواه
ولیری نه کام ای کینه زهنار
سواران ایران نمی شای ستر
پاوه بولاده بند و آزما

در آید بند

فنون می نه بر کز کیا چهره اثر
بیه سیمها دوین بین نامدار
ما او سلی خست نه دندی
ده بی حسن من زینکس فر
گرشم آتس برستان بیه بی
غرض اوس بی خمره لوجل ثنا
که جب ای بی زانو گوئی بی
که جب ای بی زانو گوئی بی
جان من بصد غر و جاه و حلال
برخت شای نشستن نام دفتر من در میان حقیقت آن
ساخت بین بجای بدر
کیا اوسنی آغاز جو و دستما
سپه کو دیکج وزر بشمار
نوالعدند بدار سپه
کایون که نیجا کنین اسکو دور

نه زینهار چاره نورا چار کار
که اناناب آفر نورا نوز کار
دیالونکو لوزنک باج و شنی
لحرف من لاناها او سکو بدر
که سحاب کتی شنی دفتر کوبی
جاندار بین می بدون کنا
کلاه شنی او سکو نوز بر سر
شتان بوا ساه ایم خشم
شنی شاه بین فی کتی نکال
شیر شنی بر بوی جلوه کرد
فقرون گویدر تو نکر کیا
کیا خلق من عدل یل و نهار
جواله کیا وایه کو زودتر
کوگر بدرش ماتا دسرورد

صفت بیگانه بی عدم

ببالنی

ولی نش مردم سینه طار کیا
 سوا العرق نعت ماله ده
 سینه بوجی انبی و همین که کز
 مساد که در وقت خون برودان
 اوسى انصاف من بند کرد
 کما مریان کسی سینه تکام شب
 بجا و دمان لدی حلقه سما
 ده صندوق در ماسن وقت سحر
 نکال او کجا کادر مومین کیا
 ده مال اورده طفل فرج نهاد
 خوشی کسی اوسى نش زن کی کیا
 بر وقت در زوره بر آید
 و باغبی کسی سکو لیل و لی آج
 سینه دولت جو او کجا سینه روی
 رکما طفل کلاوسى خوران نام

که بونی تى سیدالیه مر کیا
 کما بر اوسى ماسن زنبی طلب
 زبی نشد من سینه مامون سیر
 حلق مری شای سین بکون
 کما ز کله کی باوت و فعل و کز
 بسا دوسى عاکی در ماسن آب
 و با جانی صندوق کونیه سها
 کین ایک کادر کوا کما زوق
 کما زبی به لادر اوسى و کیا
 جو و کما نو کادر سوانا شو
 کما اوسى لاشک از و بجا
 عوض او کسی بد طفل شک تو
 تو و مایل بخت و به باج
 تو بر طبع مشر در زوق سیر روی
 کیا دین اندیشه خاص مقام

نسخ

که وقت بواسطت بسوی کر
وه اس سندی حاجی وید کنیا
وه داراب خورشیدی تکل شیا
زبون بی نام اوسنی طفل کلان
خزاکا ذری کانه کرامت نام
نه جنونا تنابک بازه مانده سی
کی شیا که مخلوق خدا فی دنیا
که بدامن ایک کرامی و ام
ولی نه خبرتی اوسنی کلمه من
بیا ماننا ملت من دران تو
اوسنی فتم و اوراک تیا بقدر
جو کجه علم تیا ناد اوستاد کو
بفرط خوشی اندر اید و تر
خدائی کجا علم من مجکو طاق
وه بولاکه خون مفلس مستمند

مبادا که بد مجکو بهی صزر
زن و کودت مال نکد کیا
دیرو جوانز و دوزار ار نما
نه تیا اوسکا سمره کوی فوجون
کتر نند اس کام سی تیا نام
و کا در تیا و لیکر اس تیا سی
عجب طفل ناقابل زمانه ازا
بیدی بی به بازی کسان صوم
که بود کجا بید شاه روی زمین
که تا سکنه که علم شایسته بو
که اوستا و خندان ربا و لیکه که
شبابی سی سکیا و فرخنده خو
لقا کتی کا در سی و نه یک روز
ولی اب بی مطلوب سیراق
کسان سی من لکون تیا مستمند

اولی

او سنی و گزیده خود اندام
 زن کا در او دم سوی بقرار
 او سنی سحر کرامت کور انیا
 منت کشا کنی در صبح شام
 نه نهدی تا که من در او چون
 زن کا در ایک روز می بی نشاد
 پیر بولید را حاضر از بیان
 حقیقت و در صدق اور مال کنی
 پیر سجده و التماس فرج نشاد
 در و فعل طوطیه تا او سنی لیا
 به هم نهادنین غم سفر
 بن قهر دوم از نبرد کن
 حضور ما تون محبت نشاد
 مانی یا حکم او سکو که مان
 پیر بهجا بام او سنی بهجا بجا

نهد او سنی صورت کما اطعام
 در ایک یاقوت انجام کار
 جو طوطیه جانی تا مسیا کما
 نهد سلوانی کی سیدی تمام
 پیمان من پیر تا سقا صدق
 در مان کنی در ایس فرج نشاد
 یار او سنی راز نهدت عمان
 سنی حبیبی او سنی و لولو سنی
 که چون کور مرد کزانی نراد
 لطف من نبال اینی کما
 که حاصل جمعیت کور و فر
 ستایان موز کوی اوردن
 سینه در زانی تا ایک سواد
 فرام تو ز نشد بدین
 که روان خلقی در در آردا

اراد اجنبی جاری کا تو بیان
پورا سنگی دار زب سز و سزا
و جان حکم در اب فرخ کیا
کہ رکنی تنی جا کہ سزا و سزا
تو کئی کجا بتی و سزا
عبان اسکی زب سزا
کناون نہ اسکو معزز رکھو
بواجب کت کہ فرام و سزا
شستمان بی خاک نظر بولا
مورا نزل اوسن تو باران کا
جو در اب کی کس خیر کتا
کجا و ان من حکم و سزا
کجا و ان کہ اسی طاق نمودر انو سزا
کند لہر سکا تو زنا بیان
سہ بار سنی اور در ان سنی

و حاضر شستانی سنی بیان
دوانہ مورا سزوی رشتواد
لاوہ لی لہا و سزا
برکی جب کہ اسیر عالی نظر
لہی بد عجب کت و سزا
ترو بیان سنی سزا
مورا عیب ہی اسکا کیا و سزا
فوندر سزا و دلاور جان
فرو و انک بیان من کت و سزا
کناور سنی خیمہ کی در بیان
توسہ زب طاق شکستہ کتا
تو لہی سزا عیب سنی بیان
کہ خفتہ ہی بیان شاہ ایران بیان
کہ سنی کا فرزند ہی سزا
سنی رشتواد و دلاورنی سنی

۲۰۱

بیه مردم سی لولکه لالو خبر
 کمالی بیرون که ای نامدار
 که وہ طاق بستہ سی سیر
 نہ سار ہی مردمان کی صدا
 وہ لولکہ لالو جوان کونین
 جو داراب اوٹہ کردمان کیا
 حقیقت بھائی رشتہ دار
 نہ دریا سی کاؤز کی ماڈلہ کدور
 وہ لولکہ لالو اوٹہ سی شاہی
 نہ صندوق میں کبھی من ہی شاہ
 کیا نامہ راب مخصات مان
 روسی خلعت دار برفہ دیا
 کہا یہ کہ کاؤز لولکہ لالو بیان
 سبڈارنی قصہ داراب کا
 کئی پروہا قوت میں نظر

کئی مردمان بس وہ سن دور کر
 ملی طاق کی خستہ سی اکٹ لار
 جسی دیکر وہ بس کدڑی خط
 یقین ہی کہ تھی جسک بندہ
 اوسی اٹلی کی کئی مردمان
 فودہ طاق شکستہ تن کر پڑا
 لھا کئی داراب فرخ نہاد
 لھا ایک صندوق ای نکور
 خوشی سی وہ کدڑی لدا جی
 کئی مل باقوت تھی کئی بہاؤ
 سبڈار سنگد بوا مردمان
 کیا اوٹہ مصروف لطف و عطا
 روسی ماکھی کئی ای سہر وہا
 جو بوجیا تو اوسی مفضل لہا
 سبڈارنی دو کدڑی بیان کر

سبڈارنی

کما ولین اینی که ہی بکیمان
فرزین تر کنیا رسته داران کا
جو روز دگر قیصر کند خواه
نوشه فولاد در آب سی سواد
نوشه سی بوجالی اب کر حکم
پورا دیون سی نرد آژما
سیرام میدان سی فو تا مور
دری به داران کی کوراد
بیت آفرین کی جو انزوی
تو کنید سیاه گردان بیز کنیا
بویا بدیم گرم نار در کین
جو انزود در آب نهار سو
کمانره بیک جوان حطرف
سیرام تک و مان ری کاردار
هر سان بوی سیرامین

بیر شاه من کابره بوجوان
ده رسته که شان داران بنا
سیدی امانوی زر مگاه
که کند سید بلی ای محکم بنا
بیه ننگ کیاده جوان بزرگ
بیت فرخ کو قل اوستی کیمیا
سوی خمره آما نقح در نظر
بولو کنده کردین مسرور شد
بوا علوه کر حیب که روز دگر
سوی رزیکه مرد فک از نا
کلسان بواجون سی بوی من
طرح سیرامی بواز زم می
بان نزه او نه کی صنف کی
کی بید بوی نیمه انجام کار
ملی کنی اوستی بیه پیرد جوان

بیردوان

عجب فوجان رخ تمام بند
 صدر حله اور نور کینہ جو
 وہ کچھ میل با شہر نہ
 کوئی روم بند چلی تا چاراب
 لگانے کی قیصر نہ بدل نہ تو
 افضل خدای فتح پادین کی ہم
 پوچھ سحر مہر طلوع کنان
 کوئی الی سیدائین کرم سینہ
 چنانکہ داراب مرد دلیر
 ہزاروں دلیران کی عروج
 نار و عیون کاہ زینار کام
 کہ بیان الکی میں نشان ہوا
 جو کچھ جامی حبسی اب بھی
 غرض صلح کی دوہیں بند کنا
 مطہر ہوا داراب فرخ شاد

مقابل سن جنگی بیان کوئی مرد
 پریشان نشان کہ روم کو
 کنا یہ سہ قیصر سی ای با نور
 کہ رز زمین تاب بکار آید
 سحر حله کیا کی تم کرو
 تصرف میں دولت لاؤں کی ہم
 توید رومیان اور ایران
 ہوئی ایک بر بادوان رستخیز
 ستمیزندہ سیدائین متاثر
 ہوا کہ روم آخر زبون
 سیدنا چار قیصر فی بھی پیام
 پریشان ہوا سخت حیران ہوا
 نہ سہر جانش بہر خدا کی
 کوئی روم فرمان رور روم کا
 جب آیانوشا دین ہوا شاد

۱۰۰

ما تو یمن قطره داران کما
بمانی میسر سیمایان کمان
که طلب خوشی جو دران کوا
فردوش طانی لصد کسناج
جلاکس لادری دلربا لب لبین برخت ایران در میان کسفت آن
چنانین لصد طاه حشمت سما
مولا لحد زان طوره کسخت بر
بخت خلق بر طفت حسان کما
طلب کنی کا نور کو بر زود تر
لما بیدر او سنی لطفت در ب
لکانت سباه عرب بر کین
شغیت دلاور سیدار زینا
سواران تازی شنی لصد زار
نواد وین لیک سباه کزین
شیر زنده بر دود کس کوی

و صبا قوت سجا حضور سما
پر نور و نوره بی همه نورین
حضور او سکی آنا بود و ناه جو
جواله کیا تخت زین و لایح
جلاکس لادری دلربا لب لبین برخت ایران در میان کسفت آن
ای سنی دو و سال فرمان و
جاندار و دلاور کس سید
سنا و لاور رحمت کس کس کما
غامت کما خلعت کس و ز
تورین کس کا در می ترک است
شامان نوی نوی ایران زمین
سباه عرب کا و دس لادرینا
بیدر شکر جاندار کس کوی طاب
شامان نوی شکر ایران
نار و دم شمع کین سهر سوی

ای گل

بی شک با هم روز و شب
 هر گشته میدان من وقت و جا
 بودند تا زمان سب خراب
 شستاه و اراب فی اعدارین
 سبب علی ایام نه فیلوش
 بهم بر دو شک بوی گینه خورده
 دلیران ایران بوی سخت کوشن
 نه فیلوش بوی یک سبب
 نه تنها بوی گینه و سبز
 بوی فیلوش لکی قلعه بند
 پذیرا گیا او سنی دنیا خراج
 و پادشاه و اراب کو بشمار
 کسبی لبا ای سبب ذوالکرام
 پر کجده بی عزت ماه بی
 کیا و پیش بیام شاه جهان

بروز چهارم شغیب عرب
 سبب اسباب شک کا فارت کیا
 دلیران ایران بوی فتح باب
 گناهت روم شک روان
 خوشان بوی بو بوق بوش
 بوی کج خون یک قلم زرمگاه
 کجا رویون کی برانگنده بوش
 نیران بوی بی قباد کلاه
 زن و بچه بی ازونکی زنی اسپر
 که میدانین شبا او کلمی هم و کزنده
 که عالم روی ملک او زینت باج
 بز و کج و دوز از ره انبار
 شسته روم کی وخت ناند نام
 سزاوار هم نر می شاه بی
 که دیکھی مجھی و ستر دستار

پشته روم بی مادل بر صفا
 چنانکه در کتب استبان بعد از
 کما و صحت کوشا سی کنگر
 بود روم سی لوی ازین اوان
 تا خوش بودین و در اینک شاه از بوی دمان نامند و غیر قلعوس
 قصر روم و نماز فرستادن او را پیش پدشش مژولد شد
 سکندر ز دین آن و غیر

بود آنکه خوانند سی کنگر
 بوی بارکز لوی و انور
 بود او سی شاه و در اینک شاه
 شینان بن اینی نه برکز کنگر
 عوض عاملی ده و رشک مفر
 پشته روم فرزند کنگر کنگر
 بود حکم و غیر سی پدشش
 شمس خداوند لایا کنگر
 سکندر شاهانند برستم و نیز
 حکمون کاوه برینت کرده کنگر

نژادها

میراد سکو از کندی خوب یاد
در سلطوی دانا و فرخ طبع
که تا طفل دانش می مشهور
بید قصه بیان کاسیان چو زری
بید آبی سیان سسی بار در

مده علم و نیرین نور او ستاد
یعنی شش نامور کا بسیر
سکندر گام در سن تا صبح و دم
سینه قلم کی عنان موری
موی شاه داراب فرخ سپهر

وفات یافتن داراب در بخت نشستن داراب این داراب

کیان شاه فی حیات نماند گو
تو ادراک جامی زن کفقدار
عرض نده منشی بی حیب کدر
تو انشا و دل ساه داراب کا
دیر و خردمند داراب تو را
تو پیر شاه داراب کنویش
رما جازده سال اور چار ماه
رکبا سرب دارانی بترنج رز
فزون جابه تا مبر در ماه سبی

بر خص موی قیصر نام جو
موی ده هماندار سسی بار دار
بوالطن سسی او سکی بدله
ملکزاده کا نام داراب رکبا
دلی حیب که بازه بر سس کا سورا
روانه موال موی داراب بقا
نمان عالم شیه وین نابه
سیرتت بیجا بیاید
بدستور داراب شاه سسی

با خسر و ناموردنی خراج
 دیار و سکو بر ما جورنی خراج
 لوی ساه اسکندر نامون من
 اوسی تخت براب بنیامون من
 نشستن سکندر بر تخت و در روم بجای فیلیپوس و اسکندر
 لوی ایران برای خنک و دارا

کیا فیلیپوس اس سکی کدر
 سکدرنی سر بر کلاه خراج
 فقط روم من تا پلنگه کلک ران
 سکدر نور بادشای جهان
 در سطوی دانای و شورنی نظر
 بوز شاه کشورستان کا وزیر
 از سطو فلطون کا شارد و تنها
 به افزودنی لشکر و ملک مال
 سکدر جهان من شاه و خنده حال
 فرستاد دارای ایران کا
 پیه پیغام لدا که عبت نی کیا
 جواب یک زمین نونی بهما خراج
 نهایت پیدی جلد بهما خراج
 ندوی با تبه سی رسم و راه
 بهاری اطاعت نسبی میت سید
 سکدرنی سکندر به پیش و با
 نشسته فیلیپوس اس سکی کیا
 جو دیا تا بر سال خنکو خراج
 ولی محبت بود تو خواران
 خدانی دیا محکو جاه و چشم
 سر جرخ بهما و نکا من علم

بی بی

میری پاسی شکر بندان
 بجی غزم بهی که ای نایب
 سیه لازم می بختکو که بهی خراج
 خردار کر تا یون بختکو خرد
 دمان اکی یون بختی خواهان خبک
 فرستاده بکده بهی سی و ب
 سکنر و دوشین بهی نفوح کران
 شهنشاه در زبسی سکنر خرد
 سکنر جهاندار کیتی استان
 کایشین دارای فرخ تبار
 سکنر نی بهی سیه بختکو پیام
 ارادای بهی سیر دنیا گردون
 توای یون زکی سامان خبک
 در ملک سی ای وی بختکو راه
 اگر خواهی ای بجی غزم خبک

سر شرح بهی و بکامین علم
 مسخر کردن طغنت اقلیم کو
 ری در نه تیرانه اورنگ فرج
 که بهیون من دنبال سنا بر
 مینا تو ساز و سامان خبک
 روانه تو لکوی دارر نشنا
 تو لکوی اقلیم ایران روان
 سیه یکی آبا بصد کرد فر
 بین کر با بس فرستادگان
 کتا جکی دارر سی ای شندار
 که بختکو بین ملک سی تری کام
 مه و مهر شان کرد عالم بیرون
 بین یونین کیده بختی مان بزم
 که کیزدن شتابی سی بکده سیه
 تو بیان بی ای تو جو دینغ و دنگ

خوشی کسی بیخام اوشی کیا
لکھائی دررای فرخ شاد
بهر چه همه قامت بخت بدین
مقدری تو سکندر نام دور
وہ بولد کہ میرای ومان کیا
سکندر بن بجزد بقدر
طلبش فی بیخام و مینا کیا
پاروشنی صنای کلغام کو
میر درانی بوجہ کہ عت کی
وہ بولد کہ ای خسر و کینام
کہ میر باز بس اوس کی کئی
لکھائی سکندر شہ نام جو
غرض اوس ومان کسی بیخام
رکھا لکی خون خوب وقت شام
کینی سکندر کو پہچان کر

توصیرت میں دررای ایران کیا
تیر نام کیا اور کیا ہی تراد
جانن زکی کون ہی بجز کین
کہ ای بیان بکی بیخام
بہت مجوسی من جا کر شہ پار
کہ اسطرح آدی مخالف کی کوز
فرستہ کہ کو پیر کی بساغ و سیا
ولی بایس اینی رکھا نام کو
تی لکی ساغ و بونی رکھا
پس ہی ملک میں اینی امین نام
فرستہ کہ کو دیکھی رسائین
کہ ایک جام زرد اور اب لالی دو
کہ رحام زرتشا جو پیر نگار
سکندر ہی کینانی تعاون بیخام
جبکا با طرف کوشی دررای

دلی

دوش ولی اسکندر نادر
 شمالی سسی او پنه کر نس بدن
 عقب او سکی دارانی سنجی سوار
 شب تیره هتی راه کم سگری
 سکدرنی چارون دوه خام طله
 که خون ای ابنی مبارک سینه فال
 گیامنی معلوم سینه جاکلی دمان
 ولی سائده میری سینه تا حلق
 که میراجهان آفرین یاری
 عوض خبک و بیکار بایی توار

سینه سمجها که رازار یو اشکار
 طرف ابنی نشدگی آبادون
 دیران بر حاش جو بکزار
 دونه تا حار نام یکسر سگری
 ندیمون کود بکندلی اورون کما
 یقین ای که در رسی خون ملک مال
 که دارالی ای بایس فوج کربان
 میسر محبی فتح بود بزرگ
 شب و روز دولت برد کاری
 نه نثری بیم آشتی زینهار

خاک کردن دارا سه مرتبه با سکندر و بر بار شکست خوردن و طغیان
 یاقین سکندر بر دارا لای

پو امه نشان جو روز دگر
 اندر تو سکندر صف از اول
 خروشان هوی نای زکی دمان

دوش که مقابل هوی اندر
 او در کرم بیکار و در اول
 کپا یون کا آسمان بر فغان

پویی زرمجو کینه خوانان بسم
پویی سینه وقت خدکستان
ریاضات دین کرم بازرگین
نوا انوبین روز در آفتاب
گر بران ده دارای فرخ صفا
کئی اروسایان بد تعاقب کنان
مسیر جو سپهر فتح و نصرت پویی
دیگر مار کئی فرام سپاه
سینه لکی اباسویم بار نیز
ولکن نه اقبال باور پورا
پورا الی بار بار در اضراب

کئی تیغ برنده فی سر قلم
پویی عرق خون مردوخان
کئی بوج خون تا بخرج برین
بر نشان پویی کینه روی
کیانالب و دوبار خرابت
هر روزی کئی کشته ابر اینان
تو حاصل سکندر کو فرحت پویی
سکندر سی دارا پورا خواه
پورا الی کرم بیجا پیر
تاه و پراکنده لشکر پورا
سکندر و اتر پورا فتحیاب

ادب دادن سکندر بکه خود در ایران در رسیدن دارا مرتبه چهارم

برای خجک و بار شکست یافتن و همیا بودن سکندر

سکندر هماندار کشور گشا

کیا سکه ایران بین لیا پورا

پو حیب مظهره فضل خدا

پورا مالک تخت و پادشاه این

کین شاه فی ابرامیون کو تمام
 کز ناتا دارا بیه لطف و عطا
 سکندر بیه کینا تا بر ایک سی
 تمهارا چون شهزاده ای مردانا
 بنین خبرین دارا ت تخت کون
 رهوشا دم جسم خاطر رکور
 منین لطف و شفقت سی دان
 بیه منکر حضور جاکیر شاد
 خودارای ابران فی دیکماله
 بیه بولاده ای مردمان بینه
 اوراب یون بوی نامی بکیر
 تنی بکسی بیه بنین گفتگو
 قریب او کامت کبابینهار
 زن و بچه کون کی گرفتار بند
 ده مردم موافقی خودارای سی

لصد کونه لطف و کرم شاکام
 سکندر فی سانه او کی کوبه کباب
 یه بکانه تم مت سمجنا فغنی
 که کون بنت دارا سی سی
 جوانمزد کون اورا چون بکون
 لطاعت میری جان دول سی کون
 شت و زر کون چشان کون
 بوی اکی حاضر سر این سپاه
 لکی جانی هر روز ابر ریان
 ز کون مسی می در میان کبر
 بنین کردش مرغ سی کجه کبر
 جور تابی سکندر کینه جو
 و کزنه رکاکا منین سمعت خوار
 بیه تکو بیچی کار دوستی کزنه
 بیه او لوقت دارا سی کینی لکی

که هم رویون سی خون نهر زخواره
جاندار دارا پیر آبا انداز
سکندر بی آبا بخرج کران
پوی تیغ ز دنی و مان سهدر
پیشمشیر و خنجر سرد کارشما
پولران ایران فی وقت فعا
دین نی دارا کی بر کشت
نصیب او سکی بر بی نیت می
گور زنده مور کمال خراب
سکندر جو دمال روسکی کیا
زن و بچه و طفل ایرانیان
چو آمانتایش شد داور
سکندر کو دارا بی نامه کلبا
ارطک بر او بخشید محبی
سکندر فی بده کر پیس کلبا

کرین صدای شاه کتی بناه
بی خست سکندر نامور
خوی گرم بیکار خاک کورن
که صبر او با بخر خون سر سر
قیامت کا دوران گرم باز تبار
دوران حد فراوان کیا
پاوه براننده و خوار سخت
قرین فوج ایران کی است کمی
کیا بوی اصطح دارا شتاب
دوران بی نه زنتار دارا ربا
پوی قید سر نجه رود میان
زن و طفل ملی تنی بر او پس
که عهد مو اینق کر کی شلها
تو یکسر د فینه دون نیا محبی
که اگر تو میری با پس او بی

دوران

تو دُون ملک ایران سر بر کُهی
 میان سی سین جادون قرین طغز
 بزرگان و گردان ایران و باد
 سَکندر سی خاک ملقات کر
 وه بولادینن لایق سروچی
 عم جان نین مجکو زیناری
 لکها فورندی کونون لودان
 کوی یار میرا جهانین نین
 سپه دارا کواوسی لکها بدو
 جو سیمی خورشید شاه جهان
 توی بند بر فار کوا رطلدند
 سیدار دارا کی تپی دو دوزر
 که نام انک ظالم کاشا ما سار
 لکی گتی بایم که اقبال شاه

مبارک تیرا نجات و سر بنجی
 گردون ملک کبری سوی و کر
 سپه دارا سی کوی که ای شهباز
 که بد ملک قائم زنی سر سبر
 زدن چو سَکندر کی زمان مری
 ولی طاعت بر دستان عاری
 که نون سندیده آسمان
 تو سر خدا تو محمد حور معین
 که سجا لیان آب کونوش با
 که دارا کوی عزم بند و سنا
 سواران خاک اوران غم
 ستم برور و بد بنا و شدر
 اوراوش و کسری کاشا جاو
 کما آورد شک هوا سب شاه

کشته شدن دارا از دست ذریان مخوف و عقده بستن سَکندر از بسک و خبر دارا

کوی دن کو تو کا گرفتار بند
بھی مصلحت ہی کہ اب بددع
کہ ہوتا اسکندر نامدار
رکھا العرض ظالموں کی رول
کینت راہ میں رات کو اکیلا
سواران نہ درار کی وہاں تھی
بیمہ ننگام فرصت جو کیا نظر
روان تیرا ضمیر کیا بددع
للی زخم کاری تو میرا تاور
خبر کی سکندر کو یہ بعد از
بہا بددع شاہ عالمناپ
خونخاؤں کی قاتل نامی جان
سکندر کی کھڑی کسی زمین کو
کی چشم سی لپی آنوروان
سکندر کو دیکھا جو بالین پر

کہ اب سید کیا اسی حرج بند
شہنشاہ کو کبھی زیر تیغ
فزون تر ہمارا ہو غرور و غار
خداوند نعمت بہ حور و جفا
جدا اپنی ننگ سی ہا شہد یار
یہ کہ محنت دونوں حد درستی
توید ایک ہی شاہ کی شہنہ پر
رنا دوسری تھی کیا زخم تیغ
گرداشت زمین سی دوسرے جا
کہ درار کو معنی کیا نقل بیان
سوی نقل شاہ دار دستا
کہ بیجا جاندار کیتی ستان
رکھا انہی زانوہ درار کا سر
ہوادروسی اوسکی ناکہ کن
توسینہ سی بی کہ دارابی سر

سکندر

سکنده بود که ای تاجدار
 که در مویخون تختی اسطوخ سرون
 بیان کسی من نیاون ابانی که
 کردن چاره سازی تیری هم
 بیجا بگلو ایران من نیرخت بر
 شنایمی نان کسی که یعنی بجم
 بجی اس نئی در دو خم می ترا
 کشندون کو تیری را دهن ملک
 به که که کفارونی بیزار زار
 سکنده سی دارا به کنی لکا
 گذراب کیا چاری ساری کام
 فدانی کیا شکو شاه جهان
 شهاب تیری کفار شمرین سی
 به آرام جانان نوبی عدم
 وصیت کردن من بجی بجزه اگر

نه نمی به تننا مجبی زنتار
 زن خسته سه مانا غوق خون
 بجی مبد زین من کز طوره که
 جو حاصل ثقا نو تو با صد خوشی
 شنایان بیان کسی نوبی در
 لیر ایک بر کنی من تم اور غم
 نوبی حقیقی بر اور میرا
 للاون بر ایک کوزه د خون و جا
 نو اور دو خم کسی بهت بقرار
 که زاری و کره سی کیا فایدا
 میرا کام یعنی بو بس تمام
 تو که یاد شاهی لصد در نشان
 عم و در دول سی نو اور سب
 نوره ایس جهانین گاه و چشم
 پذیرنده بودی توانی تا جور

سکندر سیه بود و ز روی صفا
لکاکنی دارا که ای پادشاه
میری دختر ایک شوکت نام
اوسی عقدین ابی لانا ضرور
تو از صند بار دوشکار کونام
نه بر عم کوی رسم سوز شمار
که قائم ری دین کرد شاه
سکندر شی دارانی جو طبع کما
ر که ابی دین بر سکندر کانت
که رخصت بودی یخچان بن
بوی چشم دارا کی جویفت بند
کیا خاک جابه سوا نوحه کر
پاوه پویش تا بوبت شاه
سر در لجا بند از روی کهن
بزرگان ایران تا خوانی

که لادن میرا حکم یکسر بجا
میرا تنگ برانوش کینا نگاه
بیر بجزیره بهوش کل اندام
از نظر کسی او کی بد او بود
میری روح کو کیموش و کام
بیه بلو نظر کینا تو نیل و شمار
ره در رسم و این کتاب شاه
سکندر بی یکسر بدیدار کینا
لکاکنی دارا می فتح صفا
تیرا بنو سکندر جان افین
لکار و بی اسکندر ارجمند
اوسی صدر زین بن بردال
کیا لاکمی مدفون بوی و غمگاه
گشادون کو دارا کی شرفی بن
دل جهان بسی محکوم سلطان بود

سکندر بی

سکندر نی مرغون حسان کما
 سومی ماور ووشنگ لغیر از
 لکهار ووشنگ کوهسان بهج وود
 روان اوسنی اوسنی اوسنی
 برتسار سائنه اوسکی تنگ لغیر از
 جماندار بر طین آسن دوشن
 زما شهنه اریان من بکجه شاه

به طفت و گرم سبکو شادان کما
 کیا نامه بر دیکلی نامه روان
 که چون شمع روشن گری برزم کو
 حضور جهاندار کشور گشت
 رز و کور و نعل بی بشمار
 بوالنجد اسائنه اوسکی دوشن
 سومی ندید روان کسی سبکی به

آبدین سکندر در زندستان و خانه شدن کیده ندی حضور باوشه حسان

شبه نندتالید ایک نامور
 طیغون سی تو چینی تو تعمیر وید
 کبار دمان می که دروشن ایک
 بامان من رت های مردان تمام
 حضور اوسکی بد کیده ندی شتاب
 کما یون که ای بیتر فرخ سبیر
 که دیون بلند اوزوری کلان

اوسنی خواب بر پول لاملطر
 کسی کسی نه کجه راست اناورد
 خرومند و جنب دل فرود
 کمی کاوه تعمیر شاما تمام
 کیا اوزر کما انا یک دست خور
 شب اول انا به مجکو نظر
 اور ایک خوزه خوراج بی بی دانا

ادراک بل مست الی اوس کا سخن
دویم شب تیرہ دیکھا کہ ہی جلوہ کر
سوم سب مجھی خواب آیا نظر
اوس کی کھنچی میں ہم درخار
شب چارم ایک شخص کی تہہ
تو بد ایک مای گوی جلوہ کر
عقب زورس کر زنده کی بدست
شب پنجم ایک شہد آیا نظر
سان لکھیران میں منکار
ششم روز سوم جو نکام شب
کہ رنجور میں یک قلم سنان
سوار زردہ جان کسی کین سوار
اوس میں دیکھ کر لکھیران اوس
شب ہفتم ای میر درد کین
دہ گناہی دوون کسی آب گناہ

کیا بہ نفل ہوگی سوراج میں
گوی تو جوان مری اوزنک پر
کہ رہا پس ہی ای خستہ سیر
دلی بارہ موتا ہنق زینہار
وہ آیا تازی بہ دریا کی حب
گزران ہوا اوس کو وہ دیکھ کر
روانہ موی دمان کسی ہی دانت
کہ میں کور دمان مردمان سیر
ششم ہفتم ہی گوری کسی کینہار
نظر ایک آیا مجھی شدت
اور اچھی سلی میں جو بھین
شند روز ہفتم میں دیکھو وار
خبر نی آئی میں تراکب پاس
نظر ایک آیا تہ میں دو دین
ولکن ہنق اوس کی تری کین کی راہ

۱۰۰

سه تخم شستین شب کو ای نظر
 بانی کوده بیزی من بر چند بر
 نه کم آب بوتهای او کجا وزا
 که یک کا و ماده ای کوسا دار
 ده بمانی ای تیزی لانی من
 دویم شب کو یک شیره آبا نظر
 بیان بچی محبتی تیر خوب
 ده بولد و اسکندر تا مدار
 تو زنهامت بوجو گرم حکم
 ده خست بر بکره اوراک فریز
 خردمند و انا و عاقل طبیب
 که کرد و سو که کی بابل بیو
 نیز و کی آتش و آفتاب
 غرض من تیری با پس سه چار چیز
 تو دنیا سکندر کو پند بر چهار

دو پر آب من یک تری سر بر
 من بونی او کی کناری بی تر
 نیم شب نظر محکو بریده بر آ
 که کوسا که کاشی میل و سنار
 ولی فریه کوسا کای بدن
 که لب آویسی من خنک طرف تر
 که دل سی مری دور بود با
 تیزی ملک من او یکا از یکبار
 عرض سطح بچنو بیدرنگ
 که آفر شناسی من بی نظر
 قبح ایک تحفه محبت و عنایت
 تو زنهار آب قبح کم شو
 ری سرد بر کتر نهو گرم است
 که من طرفه بیه شاه و الامیر
 بچی ملک محبتی کا ده تا مدار

کجا کیدندی فی سیه بعد ازین
دیامرد درویش فی سیه خوب
که ده خانه دتای ای نامور
وه باستی ای اسکندر نامدار
سیه پرتونی و یکجا حور و زوکر
سیان نشد یک باوشه ای کا
سویم شب جو کر باس آنا نظر
اوسی که مچنی من خوده مرد عار
که دتغان آتش سرت ای کا
چو دایک او یکا بیان بعد ازین
بدر اس ملک من آدمی کوفت
جگمون کا دپس کری اشکار
بدر اس ملک اهل دین او یکا
ده نشد جو آنا نظر بر مچنی
رسول خدا ایک کو یکا بیان

که تغیر بر خوب کنی بیان
که ای بیلی دن کی سیه تغیر خوب
اور او شمین ده پور لاجی تیرا کر
تری شمشیر سی جو کر یکا گذار
که یک مرد مسکانه هی تخت بر
خرابی تیری ملک من لایکا
سبحه تو خدا او سو ای نامور
کردن او سکی تغیر من اشکار
روح او سکا دین سهل بیان
ز یکاه ده آیین موسی زوین
یکم خود مند یونانی ایک
کرین او سکا آیین سب اعتبار
ره حق برستی ده تیلد یکا
گرتزنده نای سی اور آب سی
کری کا دپس سب تشنگان

که برنده خلق اوستی همان بودی
 پشت تخم ای جو کوران نظر
 زمانه ایک اوی که کوران
 گری کور چشم زبان روزگار
 ششم شب و پنجوی نظر
 زمانه ایک اوی که دانشوران
 زمانه دومین سخت چران گری
 جو دیگمانب هضم آب و سر
 که اوی زمانه یک اس طور کا
 و در خندان بود یک کور حوض و لند
 دین من بر یک چیز کور نیچی
 جو دیگمانب ششم ای برود
 زمانه کوی اوی اسط حکما
 شمس یک حصه بودی جهان
 شدت کوی پویی سیدی هوا

سیه خواب چهارم کی تعبیری
 که محفوظ کوری سسی سسی سسی
 نه زینار سبجهن نور امر و مان
 نغمه و کجکه بود من زینبار
 که پوچین نین اچی سلون کی بفر
 سر اسر خون محتاج پیران
 مشختر در سسی او ان گری
 سیه تعبیر او سکی ای نامور
 که لطف و مدارا نمودی و را
 سیه هابن که در دست لگی دراز
 ز یک خدی محتاج کوی و بیچی
 که نیر من دو خم اور عالی کی
 دو حصه تو لک کون یعنی شنبه
 زر و سیم بر او ای آسمان
 زدن تر سو و انش سیدت کوی

سپی

Handwritten signature or mark at the bottom center of the page.

بنم شیب و اکت کا و دیکھی شہما
 حریص اتنی دنیا میں ہوں مینہا
 وہم شیب کو دیکھا جو تونی بہ ہوا
 کوئی ماہوشہ بحر و مہو بیان
 ہوا شاہد سکرندہ تیر فریب
 سکندر کا نامہ بہ بیجا ہوں
 کیا ہی نہ ہوشمان میں گذر
 لکھا لکھند ہی فی تیر یہ وہب
 ارادہ انہیں اور جز جاگزی
 کزوں سکین تیری لب عارضہ
 کہ ایک ایک دنیا میں ہی مثال
 تیری بس آوی ز روی نیاز
 عرض عارضہ میں کہ تھی تی نظر
 سوی شاہ بہ خون خوشی سی شہا
 سکندرنی دیکھی جو وہ دلیر با

کہ کہانی ی وہ شیر کونسا کا
 کہ سکین کسی خوشی کسین ہوں
 کہ یک چشم ہی کرد اوسلی ہی
 لکھی ارد اوسکی ہون و خون
 کیا لکھد ہر سوی خانہ شہتاب
 کہ ہوا لکھ تو دیکھی آفرین
 ملاقات بہتری امی باخوڑ
 کہ ای ماہوشہ شہما ضابطہ
 کون میں دل جان فرما تیری
 تو کہنا اوسکی جان و دل غم
 ہنن و سوئی امی شہما خوش حال
 تیری لطف کسی تاکہ ہوں فرات
 فتح اور دفتر طبیب و وزیر
 ہوا شاہمان شاہ عالمیاب
 کیا لکھتہ اپنی اوسکی لکھدا

بیباک

بیاخته سی و لمر باکی و عام
 کیا کند مژ تاجور کی حضور
 و یا حی سکندر کوچ کج کد
 سکندر سی بهر کید حضرت بوا
 لوی خوزندی بوا بیدرو این

بوا وصل سی او سی دل و کام
 شسته بار دور لکی با صد سرد
 سکندر نی نخت او سی بر سر
 قرین نشاد حضرت بوا
 سکندر جهاندار کینی سندان

شکر کسین سکندر بیا فوز ندی با و شاه قنوج و خیک و کسین
بیا آمدن و کسین شدن فوز ندی و قنوج و خیک و کسین

سکندر نی نامه لکها فوز کویا
 لکها او سی باسخ که ای تاجور
 تو بید لیا بولا کبابی انا غرور
 نیز نشا شامردی و مرداکی
 نین خبسی محکو خطر زینهار
 بنو خبسی خواران فرمان بزی
 دلورانه مید این بون زر خواه
 بیه سندر بوا بر عقب بادشاه

که تو اکی حاضر میری باس
 لیا کشته در در کون تو نی اگر
 تو مت ایگو اسقدر لبح دور
 که طاعت تیری کید ندی نی لیا
 میری باس نی شکر بینهار
 که رگتا بون من غرم خاک تو نی
 کردن شکر زو میان کون تاه
 کیا لوی قنوج لکد سیاه

سواران جنگی نمی آسبی برآید
دوران مصر و سواران روم
سکندر کی همراه تپی جنگ نزار
سوار اسکی تپی جنگی فرج تپی
غرض تپی حضورش با مدار
نقل فوز مدنی بی فرج سی
سواران جنگی او ⁴⁹ نزار
بی کینه خواری تپی ابدن تمام
نه همراه تپی صرف جنگی سوار
بهر سلطان جنگی جواری نظر
سکندر سی روم به بونی سن
مخالف کی با تپی بن جنگ تها
در مظلوم کی طلب زود تر
شیراوستی و زمین کنار شکار
شکم او نکاید دست خالی رگها

در آنجمله در میان سنی نزار
که کولاد جنگی سنی سنی فرج
نیز و از زمان شجر گذار
شش شاه عالم بی جاگر رگی
سواران هندوستان ده نزار
مقابل پور شاه بی فرج سنی
حوزمان جنگی و مردان کار
نیز و از زمان جواری تمام
که سلطان جنگی سی تپی دو نزار
نور فرج سکندر موی بر خط
که سلطان سرکار جنگی شین
بسلطه سطح جنگی کبھی شها
سوار چاره جو خسر و نامور
بایاب این کار سب و سوار
سراسر نفظ او سنی سنی رگها

در آنجمله

در نیر خود مندی بعد از آن
 ده اسب و دو ار اوسیه فایم کما
 مغر کیا ایک جنگی سوزار
 مسلح تھا اور اور یا اوسسی تانوق
 علی ایک دو ایہ کف و خمرہ پر
 جو رز ایک جوٹ اوش کو
 موجب کہ خداشن کردون
 نو اس جوٹ سی اسین اتن لکا
 وہ اتش لکی اسین جدم نوہان
 بیوی سپر برین ایکبار
 نو امیرہ آدمی سپر بلند
 رکی جنگ موقوف دمان چند روز
 مانی سپر اوس طرنکی پتہ رز
 موافق سی بعد از ان در محولہ
 موافق نامادہ کارزار

کیا ایک تیار کردون کلان
 کئی تیرہ کردون سی بر باو با
 ندی تا عقب اوسکی وہ مرد کار
 کیا سر اوس کو کمن عین
 نونامہ اتش کار کز اثر
 سر جوٹ بر لکی اتش رکی
 در سطر نیمہ نو لدون سی کہ مان
 در سطر کا وہ حکم لدا با
 خوشن عظیم یک اوٹنا نا کمان
 اور او دوسین کردون در بار
 نو او بکنہ کر خوش شہ را احمد
 حکم جاندر کیتی فروز
 در سطرانی کردون در سپر بار
 سکندر شہنشاہ کیتی پناہ
 تا غیر کی جنگ سین زینہار

هو اکرم بیکار بازار دمان
خود کی دہ کر دون و سب و بوار
خبر لانی دالون کی جو حالہ ہا
و دمن مرومان نی کیا شکار
حکیمون نی اوسکو کسا کیا
حقیقت ہی اسکی ذرا زہنار
ہوی ہوی کر دون حلا مان
ایدیر جو دالون نی بیکار کی
تویر سرفق روشن ہوی
ہر دون ہوی کوضہ لسن
سوران ہندی وہ سلان مست
فرام ولی رنی بد فوج کو
رہا شام تک گرم ناراضک
ہوی خبک کو قوف تکام
سمر گاہ پیر فوز خلی شوار

لی شہ دستہ ہونی جوان
ہو افوز بس دوسن صران کار
بہ کما ہی کر و مری الکی ہا
کہ تہہ تو بجانی ہی ای انداز
بہ سنا ہی رزم و سکار کا
نہ واقف ہی از کہ ہندی شور
نہ نر کر یاد لسن کھیر فوج خان
عقب سی ہو کر دون لی ک
رین یکلم مثل کلین ہوی
سوران و سلان بروی رین
کیران ہوی کما کی بیکت
سیدار ہندی ہوار ز جو
سرو شہ تہا وقت تہ فدیہ
وزان کی ہر ہوی خیمہ
سید لکی ایانی کار زلار

سلارانی

سکندر فی او کوی به بجا بایم
 او در تویی ملک او در دینون
 برادران کور ایت بکاز نو
 جو براج و کرم با در استن
 بس انت بو ضعی ای بی و بس دراز
 مناسب بینی ای نشه سروراز
 گری حکو نمید این فرود بخت
 سیند از مدی تی بهجا خوب
 جدای بولی تشکی مید این
 اید برسی سکندر عوفن شل
 و دین کج کوزندی لی تیغ
 نه کنن بوی کار کار زینهار
 کنا نشا و بی حب ک وقت نشین
 دوباره بول کتف بسی تا کله
 منظره خورشید در خمند

که تویی شعیب من مشهور جام
 اید بر من بون مرد دیر و فوا
 تویی نشه خسته کل رد و نو
 تو بودی ملک ایک عالم اید
 که صالح بون کون بید کان خدا
 که هم تم بون تنها هم زرم ساز
 ده بول ملک کشور و نایح بخت
 که بستری ای شا و عالیجاب
 که تنها بون من بختی خلیک آرا
 او در سری گیا خوزندی و پر
 روان کی لوی باسه بدرج
 کندار تنها شاه تا کرد کار
 رها خوز بر رخ شمشیر سینه
 که خوز بندی کون خاک بر
 که تنها با در جهان بخت بند

جوئی نامداران سردستان
دلا سائیت و یکی اونی کیا
کردن فوزندی سی من شتر
حواله منن گرگی سردستان
بیه بندگی سر سر نامدار
سخنهای شیرین سی سرور
وزنج لعل و کز دل کیا
ز روی گرم شاه فی سر سر
بزرگ یک سرور کا نام تنها
بیا یا اونی تخت زر کار بر

طلب شه تی اونی کیا سردستان
که اندک منت کجی تو تم وزلا
مراعات و نظافت را یک بر
بجوی در بون من سانی
تا خوان شائیت کامکار
و درین می می تلمه من شاه کو
نشان خسرو تا نور کو
عنایت کیا اونی که ده کجی نزد
که سالار ستا فوز کی فوج کا
کیا بی فوج کا تا جو بر

رفتن میکنند از فوج برای زیارت که معظم و در اینجا آمدن

فرموده و در اینجا رسیدن در این

سکندر جهاندار عالم نیا
کسی نمی گشته سی بون بیان
که کعبه ی نام او کا مشهور عام

بمانند فوج سین تا و راه
بانا خلیل زده فی ایک مکان
پریشش که خلق بیت الخلع

بازید

زیارت کی سُنکد بوی ارزو
 سماعیل مروجسته سیر
 میرا متا او کا لفظ قلب
 سکندر بویجا تو ما صد سروز
 سکندر فی نذر و نیاز او کوی
 زیارت کو برسانتہ او کی کیا
 سماعیلیان نبرد بوی دا و خواہ
 یاجلین تہسی خجاز و بین
 شہنشاہ عالم فی پیر او ہوتو
 سماعیلیان کو کجا ناز و بین
 بوی کتور مصر و مان سہی کیا
 سکندر رہا مصر میں کمال
 روانہ ہوا مصر سے بعد ازین
 زین بوشہد اکمل فنڈا و قہ نامع
 سنبدا در اقلیم اندیش زین

روانہ ہو کر خسرو نام جو
 کہ کدر زانی بنیر نامور
 شریف اوس کا ہتا و جوین نصیب
 لفظ قلب او کی آیا حضور
 سکت کی نظم و کرم کی
 باد و جہاندار کشور کشت
 کشتل جرافہ فی ای بادشاہ
 تو ہو اور نس زہر خرمین
 جرافہ کی اولاد کی قتل کر
 ویا اور دوین بادشاہ میں
 ملائی ماوشتہ مصر کا
 کورن کشاہ ابو وہ حال
 کوی ملک اندیش ایادان
 بر بجزیرہ ورنک ما و کلام
 زنی سر پہ تھی تاج فرماندی

فرادان و تها چشم اور جاہ
کما حق استکدر نام جو
سکندر سی بولی دن کو بسیار
میری ایک سی ابرو مانی ہنسی
کہ میں بندہ شاہ نزار و سلاطین
شعبہ جہاندار کر کی طلب
سکندر تو اولیکہ کبر سلطین
دولت اہلبیت و ملی ہو سیم تن
سین لوزر سطح منب جابو
کہ مہمان بہ ہرز جو ہوا وقت
مکلفاظر اپنی نوز کہ مجمع بیان
نہ سبب نہجاون من جہد مئی
الکینہ تو کجہ نوز کون سی دور
کہ ہرگز نہ مقبلی کی جہد ہی
لکامنی بدشاہ کہوں من اعلم

کما ابھی من کی وہ بادشاہ
تو بھجان اوسنی لیا شاہ کو
تو ہی شاہ اسکندر نامہ لہر
شہشاہ باسج بہ لہار و دہن
سکندر من من فرستاد کو
سکندر کی وی ہا ہنہن دہی
ہو لڑ تک جہرہ کا ہر ان دہن
میدہ توی کہ ای بادشاہ زمین
ملا سکندریہ اپنی تو مثبت لادبو
شرح بادشاہ من علیہ السلام
نہ ہرگز کزوں راز نہراہن
تو زمان بردنا سمجھ اپنی مئی
تو ہو کجہ کہ ماہ و سیر می حضور
نہ جہواری تو رسم و زور مئی
کہ ہی دین و دین کی ہا کوسم

ہا ہن

تیرا من بدیدیش هرگز من
 بزود ما همه سی رسم و راه وفا
 به قدر ذوق بیولی که ای تاجور
 سکنده روز او سی حقیقت طلب
 بهت شغف او سی ماه و شش و بی
 و مان سی عرض با اول نشان

تو خال کو ز کبیر جمع ای در من
 آردن چنگو بر بون لطف و عطا
 بری کبر تو که کج است کوسر
 را و مان نه ز هزار تکام شب
 سکنده تی بکبر بند بر اکی
 بد آبا کوی حقیقت شاه جهان

بیتا که نقد شده نامور
 گناخوشا سکنده تی کشت
 بر لب ملک و نور من بر شهنش
 کما حریف شاه سوزنشا
 که بر ز من چنگو دنگ رزم
 مملکت چندی زوار تنگ

که سیر جهان کبھی کس به
 بهت و کبی سموره و کوه دوست
 کاسد اناروان در من
 بی دمانکی فرمان روا کو لکها
 بر لب سی صلح مدارا کا غم
 که مطلق کسکو نه سبھی نهر

بیت شاه عامر موی پیش شاه
بیت قطع کی راه است و بلند
تندیشه کاشکد و انبیشه
بدرافت اقلیم من باد شاه
جو طی کر حکایت خست و تر
کنار دستا عالم کا معنی تمام
بس کوہ غلگتات ی لبر
گری نوش موی خسته کارب
شہ نامورنی سنی خب پر باد
سیاہ جند ووز می اوہ نزار
سہ انعام حل روز کا نورش کر
حضرت موی غلگتات ستار سما
بری باسی محل من ای خضر
عبان گر زون ووسری مل کو
و یا خضر کو مل رحمانم کار

جو موی نہ انما مو اوہ تباہ
لئی خامو استہ کو سیم و کتند
عجاب غراب بی لئی نظر
کہ تبا ماور اقبال و فضل الہ
فوسجی ومان خست و نامور
کمار زمان لی بہ اگر بیان
دمان خستہ ہی ای شہ نامور
تو عمر اندسی تو وہ کاماب
کما بد ووسن قصد اجبات
لئی شاستہ امی و لا ورتوار
روانہ نور خستہ و نامور
خضر سی شہ نامورنی کہا
کہ ہواک سی نوشنی جلوه کر
تو بہ بار و کر دم گم ز تہ و کو
کہ ایک نور جسی برادر شکار

دیکھا دو موی

رکنا و سوسری لعل کو انی باسی
 حضرت رنهای کمان تیشین
 دور و دور و شب تپی هم رهنه
 جدا بودی خط سسی نالمان
 سسی بر کسی نی نه بر کز صدا
 و مان عالی آب بقاوشن کر
 ایندیری من سرشته تاشیدار
 پیرانی من ظلمت نمان روی
 کین راه من او سی الیکه هتا
 که افتاده من سنگ زره وین
 اورا و کور و شادی بی کوی کز
 کسی فی فی سنگ زره او نمان
 بردارنده دن شاه کین
 بود شخت جیران و عاخر کمال
 پین پایی محکو آب بقا

نوازندوم و مار سسی می بران
 عقب او سکی تها شاه خنده کین
 سویم روز آما فرود آمد نظر
 بکار دیمت حضرتی کورده کمان
 حضرت نوری چشم تنها کمان
 بردارای نوری شدت حضرت
 لکمان سسی دوستی دشمنکار
 سبت خاطر شسته ریش نوری
 سیه کوه سسی دمان پیرای صدا
 نه یونین و سجا وین نیر وین
 کوره بی پنهان و نیشتر
 سسی فی کمان و سین کمان فایدا
 ملا حشره را جبران سنین
 لکمانی سبت شاه فرج خصال
 رهای بو ظلمت سسی اب بقا

کمان
 کمان

نورین دن پوی روشنای عیان
سوی سکر زره بری صیقل نظر
لکی کنی بوکر لیمان بهم
ای تخی جو محمود فوی او چون
حب اوس روشنی من کی جنبه
پوی ساکن شکر صراحت تمام
که از یک به تارک بود زینهار
بیان ای سن راه سی سیه ماه
عرض شطرنجت کی لاکر بخا
که رونق کوی تری ای کی
لکا بو حنی شاه کشور کت
ده فوی که ای شاه فرورد
لین عالم العنب کی سب ضر
سجما نین کوی لوزکی ران
ده شجمن در متو کی لوز کو

سورشا دو فورم دل مویان
نویا قوت کوزر کی دین سیز
که افسوس نمی اوهای سدکم
که ای وای نمی اوهای کون
تت ایک شکر باد لیا نظر
للی تخی کون فردم خاص و عام
للی فوج بجان کاپلان کوزر
سینه کوزر کان کوی سیه شاه
لکی کتی بکسر دفاع
جهان من توره جتک بی جان
عجاب بی اس شکر من هنر کا
عجاب من اس شکر من جنت
اور احوال آنده کاسه سر
ولی توره و سده عالم من جان
کرین اسکار و دین لوز کو

هللدا

طلب کی بر ایک دانا می شہ
 در خون شہی جا کسنی اکتید
 تو سی راز کو محشی کر آشکار
 کہ ہی یہ سکندر شہ نا اور
 دی جا روزه سال ماناج وخت
 کر ہی بر سفر بوی ملک بقا
 لگا کئی زمین کہ زیر فلک
 کہ محکم شہری تخت شہی
 کو تخت حضرت سی کہ بیان
 کہ بوجہ ان در خون سی ہی
 جو جو جہا تو بیان سی بہ آ اور
 دی نیل سیر جہا ان نہر
 کہ باقی ہی عمر کتہ شہا
 شہا تا جو عالم نی رہ سہ
 سکندر پند لولکہ ہی ہوشیار

کا وہاں سکندر شہت و ہر
 سکدر ہی دانا سہی تون کتا
 وہ لولکہ یہ کئی ہی ای قلعہ دار
 ہر اگر د عالم بعد کرو فر
 ہی اس جہا نیں یہ فرودت
 ہوا سرالم سنکی فرما تر و را
 ہوی شفق ہی و شس ہی کج
 کروں جا رسال اور فر ما ہی
 یہ عالم سنی کئی لقا بعد زان
 کہ سجون کارنگر من با زمین
 فلان راہ سی حالہ ہی شہا
 بس یک کوشہ ہی ز زنی کر
 شب و روز رول سی ہا و فل
 کیا عرض پیش شہتا نور
 یہ زمین کتا ہی اب ہوشیار

که اقلیم من اوم کی جا می
نور و مندی مدعا شاه کا
سیر اواز آئی کہ ای شہر یار
نہ خوشان کو دیکھی نہ ماور کو تو
گیا کی تو کشور میں باوی دست
تباہی تھی جو دن درختوں کی زاد
کسی شہر میں جب پہنچا تو وہاں
حضور سکندر لوی داؤ خواہ
دو درون میں باوج باوج نام
وہ ہر سال لاتی میں لنگر لنگر
بزرگ و آدمی اون کی قدرت
سکندر کی تو جہا کہ صورتی آیا
کہ چون جہرہ خارا میں ہی آو
زبان تیرے تو دن میں نہیں کلا
دو چشم اولی میں کفلم لادہ کون

عرض عالی دمان بان نو دیکھی
درختوں سی بکدرست ظاہر کیا
نمودی گذر اوم میں نہ ہمار
بر اوری نہ زنتار سیکہ آرزو
مور سنگی خگیں آنت تکیا
زوانہ نورا لوسر طوف باوشاہ
دو میں ساکن شہر آئی دو دن
لگی آئی ای شاہ کبھی نہ یاد
کہ سخت اون سی جان میں بر مقام
سبت اون سی سچی ہی کو فرزند
عرض یک جہاں کو گریں میں کلا
بان رودان فی بہ شہر سی گیا
در از اون کی بکسر بدن کی میں
قد اونکای چون بل و منی دراز
سرا اور بخشہ بی جانم خون

اورانی

جو بودین تو ایک کوشش ز کرب
 ز می تویی سطح او نکاشمار
 سید که ز لگی می ای بادشاه
 تو بخارگان کا یارب چاره کر
 که تا ما دین هم بس ندیسی زب
 و کرتیم اس شد کو چو ر کر
 به شد کو او بان ایت تیز
 حکیمون کسی ز سر بوجی و دین
 خادک دودار کتبی بلند
 دمان موی صنعت زان کوشش
 او در سنا عرض ایک کوه کردن
 نبی رود کوهه ایک استوار
 بانی حکم نشه از حمد
 بزرگوین لغت و لوگ ز می
 و با بیک پر کوه کوه سیر

ده کوشش در سر چادر کرب
 که حتی من بر راه کجه نزار
 قوت شاه جهان هی فضل الله
 برای خدا کوی تبر کر
 هاری ز پای بس تری ما
 چلین تیره خسرو نامور
 مسکن ز همان در اتقان کر
 ده بونی که ای شاه روی زمین
 که بوداده با صوح و با صوح بند
 زین کوه دودارین لغت بوش
 که اوس راه سی دیوانی زمین
 فرام نمی کاری کردن دیار
 ده بنیانه صد بانی کر بلند
 غرض ز دبرسین ده یاری
 بوی بند با صوح کی رکند از

ده سید سکندر صاحب موی
بدر اوس سید سکی هر دو بی زمین
ششابی سی طاغان کما مینور
کمی دن رکباته کو انبی کله
جو تو فان میں نیچار ملک کر
بدر کما گوی سیدت جهان
خلو منت نمی اوس شخص سید
بیت سلس ال اوسنی کیا
بدر نر بول و دمان تو فغان
بواوست بال میں بدر خیزن
بابا من تبارک کو در بلند
کوی مرد و بر لبک اما نظر
سوار اسکی شی کان دونوں کلان
سکندر فی اوس شخص سکی کیا
لغابنی ده پیش شاه جهان

خلیق کو اود کی سب موی
روان موی بجا موی ملک میں
رژو مای و نعمت بہت کی کیا
روانہ بول و دمان سی بند ناوڑ
کمی دن بول و دمان اہم تیز
لما مشور شدہ کا حکم ان
کہ تہا فوز کا جانشین بد میں
سوی میں بدر سکندر کیا
بمن سی بول و موی با گل بون
دمان ہی نہ نہ را شدہ ملین
دمان سی ہی گذر را را رختند
کہ اہمض نمی اوس موی موی
بدر لڈی روکو دوہن مردان
یان رحیقیت میانکی دزار
کہ ایک شہر کنہ ہی نزدیک سان

قلب

عجب من دیوان نیک ببار
 شهنشاه تمسخر و خوش سید
 دلالت ستان رستم بیرون
 کبھی او کی صورت ہی دیوار پر
 کہ وہ شہر آباد ہی یا نہیں
 کہ میں روم کی ہی شہر بیان
 لکھانی میں اس شہر میں اندر
 وہ رہتی میں بانی میں مل و بار
 سکندری بھی سوڑ و لیر
 حضور شہنشاہ گیتی نورد
 ولی سالتوز و اور شہار بھی
 سکندری کی مرانی کمال
 کہا بہ کبھی ما جبرائیل شہر کا
 یہ تمسخر و نامور کا ہی شہر
 تہ بر معان کج ز رہی شان

کہ ہر یک مکان میں ہی نقش و نگار
 وہ افراسیاب شہ نورد
 سو را کی گذری جو نام اور ان
 یہ شہر کجا بوجہی نامور
 بہر شہر وہ لانا زبان و بین
 وہ لاتی میں رستم مہمان
 اوسے کالی خانی میں ہر روز
 ولی روز آتی میں بیان لکھار
 کہ میں کس طرح آؤنگو اس پر
 کہ رفتار آئی وہ شہر آمد
 حقیقت سی وانی خرد و آہنی
 ویا او نوار روی اعجاز مال
 وہ ولی کہ ای شاہ شوکت
 کہ مخلوم تھی جسکی شان دور
 یہ شہر کشتاہ جاگروہان

دور و لعل و گنبد و رز لیا
که تا برتر از دم و فتم و خال
یا کین شد گوایس عطا

عمارت کو مسار یکسر کیا
لکار سقدر با همه اسباب مال
سکندر فی دست گرم در دنیا

دفات یافتن سکندر

لکا کنی اسطوخ سسی ایک روز
به ای نمی محکوند او مان سستی
رئون شاد با جاوه و نغال من
کمی سیزده سال ماری گنده
قرین تری دست کار می نوال
که روی ظل روم سسی دور تر
بیت بی ملاده های کبان
بیه ناچار شه فی ارز و کیا
کزی ایک کو باو شاه جهان
که فتنه سسی عالم بی صاحب
ارسطوی دانا کو یکسر گننا

سکندر هماندار کیتی فردر
که پیش و خان با ستا من حب
که نشانی کردن جا زده سال من
کردن بعد از ان از حسن کتی
رمانیت من باقی از ان سال
کردن ملک من بدو سقدر
خضود شسته عالم شان
شسته فرزند گننا نه بنا
که ضعیفی من شسته او ای کبان
ولی کچی زور سیکو ملک
سکندر کو بوی کجه که مروز ستا

ارسلونی سندر لکمانه حورب
 مناسب من قتل شند اوگان
 نورایک کو ملک تقسیم کر
 ہی سیدار مشغول کار
 ارادانہ نوی کر می دوم کا
 لکمانک تقسیم شد فی تمام
 جہاگانہ ترک کو سلطان کیا
 کہ حکو ملک اب حقد
 نہ بازم کر می قصد کین و شاد
 بوی ماوشہ نادران تمام
 نوالعدازان ناکمان کلمند
 بواجب کہ بہار شاہ جہان
 دوزیرون سی اپنی دوم دین
 لہی اندون خالدہ روشک

کہ ہی ماعدار ترا حجاب
 دشمن لطف و شفقت کسی گردان
 کہ ناکمان اپنی شام و سحر
 کہ ہنگامہ بروز روز مورینار
 ہی بی جلال دوم صبح و شام
 دیا لکمان کی فرمان سرک کا نام
 میرا ایک حمد نامہ رقم و مان کیا
 رہی اوسیدہ فاتحہ ایک نامور
 زمین ملک میں اپنی آباد و شاد
 ملک الطورف رنما لکمان نام
 جماندار اسکندر ارجمند
 ارسلومی دانا ہی آباد مان
 بہر بولاد شہنشاہ روی زمین
 جو پیدار ہو تو بی شہدہ شک

بنیادوسی روم من تخت بر
تولد بود و دفتر نام از من
کسانی ملکر داده گو و بخور
بیدار که بر موله نور و عدم
شاه و کمان و پرو دوز
سخت زبده و نور نام کیا
نشین جاد و زنی سرای سبج
کدر ما شمشاه عالی تبار
سکندر کی افرغوی و شاهان

تذکره بای اسکانیان

ملکر داده های حخته نهاد
سکندر فی اوندکو و با ملک
رکنا سر به بر یک فی تاج می
نشین اوندکو اسکانیان خاص و عام

اطاعت سیست بند او سی
تولد او سکو بر طبق این و این
اوسی باور شد روم کا بگو
سکندر جهاندار از هم چشم
بوی فقه کرب صغیر و کبر
چهل دور ماتم ز کما شاه کا
نشین ای و فاوار اوز ملک
جهان من ز دلیم پی بنهار
اب داناون من بوی اسکانیان

ز تخم کمان سی تپی غلی نزار
لی گرتی و مان باوشای ده
بوی جلوه افرور تخت سبی
ملوک از طوایف بی او کانی نام

دلی پیر مرد خسته نهاد
 بلی بی که خزانم اسکانان
 به احوال برگز سنا خاک کلا
 که یعنی دو صد هاب پاناج و تخت
 بد اقبال کا او کئی کتا زوال
 بو مالک ملک ساسانیان

سختی سنج فرود کسی پاک زاد
 بین ی تو ارج من کینه نمان
 بس اشای شسته نمان من می
 ز می کس جانین نه سردی
 نه برز دمان تخت می لاله مال
 کردن کئی احوال اکتفایان

بیان احوال ساسانیان و تولد شدن اردشیر بابکانی بر ساسانیان

قوی تور دارای دوداد مرام
 سکندز نوا گرم بیکار حب
 گزیدن قوی ندرستانان تور
 دمان کسی تور کوی کامل بودن
 داز که سکین و چهار بیتا
 جوانی نکا کیران نه سر
 سید در قابل شته نامدار
 نینکام شب و پنا نایب حوا

پرستار زاده پنا ساسانام
 جاندار در دارا تور شته تب
 بهت دلمین ابی برسان تور
 کما شند کامل من پیش شمان
 شمان می اوسی و دین دار کما
 لقا کئی اوقات ساسان سر
 جوانمرد باک خسته شعار
 که ایکه دومی شان عالیست

خوشی کی وہ ملدوان بر سوار
سارک مو اورنگ شامشی
لکناوچی ماہک پوشیار
اوستی مردان فی ہند سراج
در زور بد جوان آہا نظر
دوی سخن کتابی ہستی ہا
کہ مری بزرگان لی انہی
پہر شد از دوشی شاطوہ
سندار ماہک فی ہند کہا
ملکی گئی مردم کہ ساسان فی نام
کہ مکن بکین ہند جوان لی
ہوا قصہ کوتاہ بدار حب
شبان کی جو سرد ساسان
پہر خلوت میں بدلتہ فواد کرام
خطی نہ ساسان فی ہند سراج

پہر کتابی شکر کہ ای شہدار
سازون محمی باج فرما تہی
کہ رگتانی کا نام ہند ماہدار
دہ ساسان فی نام اس لو اور کا
کہ آتش ہی آفر و خندہ سر
کہ در کی آتش برستی بہان
ہی ہی رسم رو دین ہی
ہوئی گرم آتش برستی سب
کہ ہی اس جو اندر کا نام کیا
لکناوچی ہند فواد کرام
وہ ہوئی کہ قابل میں شہنشاہ
کنا شاہ ماہک فی لو کو طین
کو ساسان کو بجان شہ فی کیا
تہی دولت کیا ہی تہر کتابی نام
ہوئی نہ ہر کردمان واک کیا

لکناوچی ہند

کجائی باک که زینار بیان
 بوی کرون من تیری سانه
 وه نوکله دارا کاون من سیر
 جو نام و نرا و اسکا را کنا
 اوسى انى وخت بر خبره وى
 بوى حامد و ختر سیم سیر
 نوا شاه باک بیت شاکام
 قضائى ساسان بدینا کمان
 جوان طفل پانزه یکد پور
 سید در باب فی ماضی طرب
 شنه ملک ای اید پنا رودان
 دلیری و قوی نامی در و شیر
 اقامت این مشه کامل من ی
 سید در باب کوروشنی کننا
 بیان که تو بهی توای نامور

نه اندیشه کورا و دی دیوان
 نواظرا ر مجبسی احوال سب
 میرام ساسانی ای نامور
 تو باک فی لطف و مدارا کنا
 یا که قدر او سوکله اید خوشی
 پوراوشنی بدامیری اوشنی
 رننا مالکان در و شیر سوکلام
 پوراوشنی ملک عدم سون
 خردمند وانا و ولا و زور
 شریای شاهانه سبلائی
 خبر او سوکله سچی که ایک نوجوان
 که وارالی ای نسل سخی و شیر
 پوراوشنی شتوان سلطان ری
 که ای شتیاق اوشنی و مدارا
 کرون نه بیت اوشنی نامور

خداوند عظاموی دور بیان
جو بایک فی نامه بیه او کا بد نام
لکھا توں کہ ہی نام در جہان
اور گناہی خوشدل و او جہند
بیا خیب و جان ارو شیر و جان
رکھا او کو مناز مثل سپر
شہ اردوان کی لہری حجاز
شکار لک مار اردوان فی جہان
بید بولد کہ منی بید مار شکار
غرض بخت با ہم نوی بستر
نوحامی و ارنی فرزند کا
کجا میرا خور زبان او سجا
لصد رخ و اندوہ عم نالیز
بشارت کتا تاک اردوان
کل گلشن بخش گلزار نام

کہ میں اوس جوان کو در جوان
کوی ری جوان کو در آنہ لہا
وہ کہ جو کہ ہو اللہی خسروان
منا درسی نوع بھی لہرند
تو شادان ہو اولیکہ کر اردوان
لکا کرنی رطاب شام و سحر
وہ عاتق ساتھ اولی بد شکار
تو بس دوس پور شہ اردوان
حیانت لکا کرنی وہ شکار
کس اردوان فی جوانی ضرب
تو اوس جوان پیر نہ خفا
کیا سخت بی قدر و مردان او سجا
طویلہ من رہی لکا اردو شیر
بت نازین و لبر تو جوان
حوالہ بنا اوسکی خزانہ تمام

لاذریا

نظر او سگوا با حسن از دست
 کی وقت شب پیش مرد جوان
 لصدت عوق ده شک خورد بر نی
 بیت اقرار از او سخن کی
 سخنهای مکر و فریب بقدر
 بود او سی هم خوب از کام کار
 ده کلنا را سطح سی خند
 ملی لیدن بی ای نامر جو
 بی که کر ز روسیم و عمل دیگر
 بود و بیکر کشا و ده نامدار
 و مان سی ده و دون نرین بوی
 سحر او در آن کی نمی چید
 کی بیلو زبان خلی جوان
 کشاننده بر نسل با و سگو

بوی و ارم لفت من او کی کرد
 کیا ما بعد از عشق کا سب بیان
 بوی او سی خوانان هم نشتری
 ولی باز آبی نهوه و لیر با
 وه لای زبان پر که وه نامور
 برای مرا و دل سیرار
 حضور او سی کی بپیش و
 مجبی بیان سی لیدر نریده
 خزانه سی لای ده شک قر
 و در سب منها کام بود سولار
 عرض نسل سر سرتا مان بوی
 بود و پس اند و لپن با شسته
 کی او ملی و نبال و پس آورد
 لر نریده بهی بی بپشته بر

بیه جان تنی میان آرزوی
نمایان بوی غیبی مردود
سوی شکر صطوح آب و نم
بیهند کوی دوس و دهان سبب
شکر خسته لب از دهن سکار
که تیری نه زبان و دویله کز
بوی بی بوم و زبانه و دویله
فرود آمدی ناچار او حسنه
کمی صیحه نمند کوی اردوان
سوار اردوان بخت آمدین
که بین سطح طالع اردو شیر
شکسته عالم سوما کرد فر
کری منقطع بیه تیری نسل کو
سپیدار بین شایر کلان

فراد و بیدرین ندر جا
بیه بوی توقف نه زبان هم کرد
و دهان آب کو جلد سبب و نم
کمی بوی اضمح بارش و دوی
کمی ست بیه نونکو موزار شکار
روان اس مسغان سبب کوی
نه طاقت تنی او نونکو بود بوی
به اند و دوی رات کی دهان
بیا جالی احوال بیکر میان
بیه لغز شنا کون سی بوی صا و
ده بوی که شاه بیه مرد و
بجی با ت سبب اسکی سبب سوز
پور شنکی عکین نسبت نازم جو
کما سبب اضمح اسوز و دوان

که بوی

که بونی تریادی قوی اردو شیر
 سیدار اصطح نو نالمان
 پرواز و ایک مرد فرخ نهاد
 جوان مردی نامی اردو شیر
 کرمی ملک ایرین فرمندی
 تولد شرط عدت بیجا هر سحر
 نو خواب سی صبح میدار حب
 که اسن نام کالک ولد و جوان
 خیر او سکی بیجای سکون نشا
 خدانی و یا او سکو نزدی محنت
 کرم او سکی تو قور و تعظم هم
 سر این اوقت کرم بیجان
 و مان جسد رتی بیغیر و کبر
 شادی و القصد بیجا و مان
 خبریه کئی جاکی عالم نشی حب

شتاب او سکی آوی لکی اسیر
 بوی خواب من بدت رت کسان
 دلیر و جانگر و اراد شراد
 سزاوار و شیم و زرین سریر
 نصب او سکی ای تخت تاج سی
 بیعت او سکی تعظم و نکریم را
 شادی کما شهیدین او سکی بست
 غرمانه ایپی ری سی بیان
 که او ترالمان می ده عالمیست
 نصب او سکی ایران کای تخت
 اطاعت کرمین غلن و مقلد
 تا با بر ایک کو شامام وقت
 بوی شتی تام او سکی و مان بدیر
 تا با بر ایک بی نشان چون
 ده آفا حضور او سکی با صدرب

خواند کویابی کردی کیا
بزرگان اصطح کور طلب
وه بوی دل و جان حاضرم
غرض از و شیر جوان بسی کیا
صدر جایی عازم سوای شاه
نوی واریت ملک و پادشاه

بیت خود ارام او کجا کیا
کناون که طاعت کردی کیا
کرمین اسکی فرمان بری بقلم
که کار من هم نوی فرمان دور
بی جانفشانی بی حاضر سباه
بیت اون سنی دان تو اوردی

جلوس کردن اردوشه با بکان بن ساسان بر تخت باوشتهای
در اصطح فارسی و شیر کردن نام ملک ایران

بوی جب رضا مندب زود
منیا کیا ایک زمین سیر
دکنا سره و سیم کوسر نکار
بجوا حظه و سکه کشه رون
بوی ملک دی کیمی رت سباه
سه اردوان کوجو سیمی سکنت
ندلوی نوی پدور زان ملک

که بی باوشته اردوشه جوان
که روسیه نور جلوه کرد اردوشه
که رسنه حاضر منی سب ملدرد
پسه نزار و مان منور العود ارد
و مان کیمی اردوان کونماه
نوزان بوزایان بر خان من
لصرف و طلب من پدور

برایانی

بدامتی من سبھی بدینہ کو فر
 اندر سبلی انامی فرج ران
 بدینک دوہن یکی خلی سپاہ
 اوورسی تاک ایک گودار
 اوسی خندانہ کیا شا کا
 صف آرا سہ حب پوی ہو
 ولدور تاک اور یک سپاہ
 بدینہ نو خوبت سبھی خبر
 لکھا اردوان کو بدہ او اسب
 شتابان ہوا بدنی کارزار
 تاک ولدور بفرمان شاہ
 ہوی گرم کنن جب کہ فرج با
 خدک ایک ناکاہ اگر لکا
 کزیران ہوا بسن انجام کار
 پیدائسی کرد اور سزان سپاہ

کہ بسن شہ اردوان کالہ
 اردوانی ماسہ اوسی سلطان
 اردان سوی بسن ہوا بادشاہ
 سبھی سبلی اپا نوئی اردو شیر
 لیدیدر دل سسی اوہ سلوان مل کیا
 نوئی ہوا شاہ سسی زر مجو
 ہوی سائل شد بادشاہ
 نوخلین ہوا بسن نامور
 لاید ایداد و شک طلب
 سوئی شکشاہ عالی وقار
 مقابل ہوا اوسکی لید سپاہ
 ہی مشتر فرج بسن ہلاک
 کہ بسن کو فیدائین زخمی کیا
 نہ حاصل ہوا کام دل ز نینہار
 ہوی جاگشاہ کیتی پناہ

بودن نه بی موی چنان کجا
هماندر عازم نوالند در آن
نه اردوان ملک زکی سپاه
بوزمان جنگی و مردان مرد
لکی جلای پیر باد صرصر و مان
نوالبار تخت نشسته ارغند
پوشی حله دور کوی اردوان
سید اردوان کی گزیران بوی
نه اردوان زنده آنا اسیر
ولیکن بگم نه کامکار
بیر جادو کسی که پتی نابجو
بوی دو گرفتار اور و جوان
منطقه پورا حسر و دوا کلام
جانین نصیب نه اردو شیر

زرو سیم و پنج و جواهر دنیا
سوی شکر ری با سپاه در آن
بودن شکر شاه سی کینه خواه
رانا ماجل دور کرم سیزد
بسوی رخ شکر اردوان
عوض خلیج مان فروزه مسند
لکی قتل گردون خلیج آوردان
خراب پناه و بر نشان بوی
نه شکر رانا آورده تاج و سپهر
پوا گشته تیغ ز سر لانداز
سپیدار و یک آور و کینه جو
گزیران بوی سوی هندوستان
منو کای ملک ایران تمام
چهل سال تاج رزین سیر
والله

بیا نام شاهان و ذکرا پادشاهی در میان بطریق مجمل

بواد رتبت افزای تخت شاهی
میر شاه شاهان بود کابو لادن
بوزان ملک آفرید و ملک مالان
بوزانور شاه بود بزم شاه
چنانچه جنان در فرخنده گشت
بیزاد و سکا لیر سوخته را در جوان
شیر علفت بجایه و ملال
بوزان پادشاه بود بزم شاه
رمان نصبت و شش سال فرماورد
بیزاد و سکا لیر بر و فرود جوان
بوزان بعد از آن چنانچه بید
دو سال او سنی کی سلطنت کرد
بیدار سلطان فرمود نامم
در کما نژده سال ده طغرل
نصبت و سکا لیر سلطنت کرد

رکنا سر به دیده سال نایح می
که شایخ بود بنام مرد جوان
نصبت او سنی شایخ می
چنانچه در بدام با عرو و جاه
رمان فارده سال نایح و تخت
بوزان در ارالعه فرودان
مشیر رمان او سکا لیر دو سال
فداوند گشت بعد از او روز
رکنا کام عدل و کرم سنی سدا
انباره بر سنی تک رمان طغرل
ویر جوان بر فرماورد
برادر بوزان شاه کما طغرل
بوزان و فرخنده دو الکرام
بوزان پادشاه بود بزم شاه
قباد جوان بزم شاه بوزان

اول السوادای

بود مسند آرا می شامشاهی
 از آن بعد گری شده دادگر
 بعد عشرت و عیش شاه و پادشاه
 از آن بعد نوشروان کا لیس
 بود ملک ایران کا پادشاه
 پیر و سکا پیر خسرو و ذوالکرم
 بود جلوه فرمای تخت شاهی
 بود بعد از آن جلوه رکعت پر
 ولی شاه نشرویه کو بیست ماه
 از آن بعد فرزندی نوشروان
 بود مسند آرای فرماندهی
 بود ملک ملک بعد از آن
 بد فرزند خسرو کا فرزندان
 غرض بزرگ و حجتی
 کبابی فتح سخن از بیان

جل سال کی اوستی فرماندهی
 سر تخت بهنای بای بیدر
 بود مسند آرا جل و بیست سال
 سیدار نر فرود الله کده
 ولیکن راه حکمران چند ماه
 هماندار بر روز خسرو و پادشاه
 سنی و بیست سال اوستی کی خسرو
 سیدار نشرویه او سکا پیر
 عشرت رکعت و بیاج و کلاه
 شده بزاده فرخ حجتی جوان
 نصیب او سکی بکاه شاهی پری
 شده نامور بزرگ و جوان
 هماندار سلطان کورگن
 را درین فکر آن بیست سال
 که پس بکنه چکانام سادات

جو شتر خان بن رقوم بنا
 بوده بی کم و کاست نمی گنجا
 خانم کتابت برینکه در حسان خلاق جهان و غیر
 در کتابت ...

136795

سپاس صدای جهان امیرش
 برارنده رسان برین
 که نخل ثنا تو بر این نغمه
 بوا کلشن آرزو تازه تر
 بوی مسکلی آستان مشال
 بوارج و محنت سسی آرزو
 برادول منشی مستند
 برای برتر سپهر بلند
 بوالور کاروانی نصیب
 بوی بهجت و شادمانی نصیب
 عرض نظم و لکس لی ما نظام
 بخوانی نورش شاه ما سر تمام
 این بی کیلو ثابت و قرار
 بنده نامه جهان بی پس باو کار
 الهی شهنشاه و اولاد کبر
 که سینه نام حکمی بوا نام بر
 خرد و پرورد و قدر و این سخن
 شسته نامور ما و شاه زمین
 سر تا قدر از این که درین قرار
 جانیدار رعیت و جاوید روز
 الوه لیکر خدو ز ما این
 جانین ز بی حسی بی جان
 نمشت تمام سینه ما من نظام شده تاب شاه نامه بر جان نمشته

ازم المکرز لا